

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

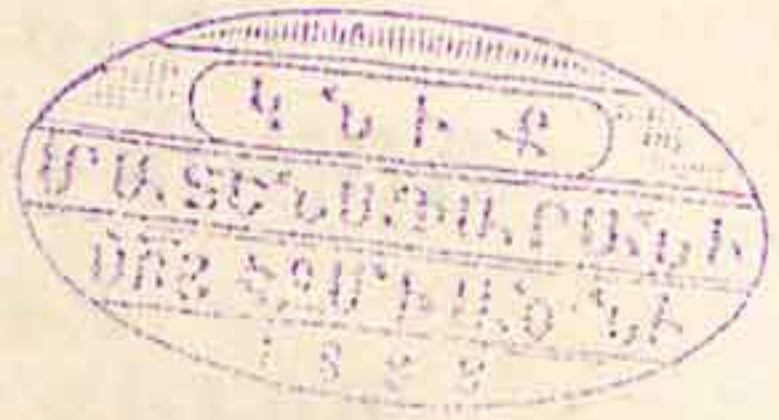
Adapt — remix, transform, and build upon the material

~~1426~~

~~2298.~~

2066

5377

ԳՈՐԾՔ

ԵՌԵՔԵԼՈՑ

С. О. П. П.
С. О. П. П. П. П. П.

Գ Ո Ր Ծ Ք
Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ
Թ ՈՒ Դ Ք Ք

Պ Օ Ղ Ո Մ Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ
Թ ՈՒ Դ Ք Ք Կ Ը Թ ՈՒ Դ Ի Կ Ե Ը Յ Յ
Յ Ա Յ Տ Ն ՈՒ Թ Ի Ի Ն
Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն ՈՒ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

5377

Ի Հ Ա Յ Ր Ա Պ Ե Տ ՈՒ Թ Ե Ա Ն
Տ . Տ . Գ Է Ո Ր Գ Ա Յ

Ն Ո Ր Ը Ն Տ Ի Ր Վ Ե Հ Ա Փ Ա Ռ Կ Ա Թ Ո Ղ Ի Կ Ո Մ Ի

Հ Ր Ա Մ Ա Ն Ա Ի

Տ . Տ . Ե Ս Ա Յ Ե Ա Յ Ս Ր Բ Ա Ջ Ա Ն Ա Ր Ք Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Մ Ի
Ե Ի Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Ք Ի Ս . Ե Ր ՈՒ Ս Ա Ղ Ի Մ Ա Յ

Ե Ի Ի Պ Ա Տ Ր Ի Ա Ր Ք Ի Թ Ե Ա Ն Կ Ո Ս Տ Ա Ն Դ Ն ՈՒ Պ Օ Լ Ս Ո Յ

Տ . Տ . Պ Օ Ղ Ո Մ Ի Ս Ր Բ Ա Ջ Ա Ն Ա Ր Ք Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Մ Ի

Ի Տ Պ Ա Ր Ա Ն Ի

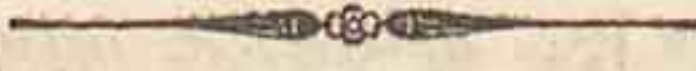
Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ա Կ Ա Ն Ա Թ ՈՒ Ռ Ո Յ Ս . Յ Ա Կ Ո Վ Բ Ե Ա Ն Յ

Յ Ե Ր ՈՒ Ս Ա Ղ Ի Մ

RESURREXIT TERTIO DIE SECUNDUM SCRIPTURAS.

Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

ԳՒ ՈՒԽ Ը

1 **Օ** Բ Ա Ն Ն առաջին՝ զոր արարի վասն
 ամենայնի ո՛ր թէօվփիլէ , զոր սկսաւ յիսուս
 2 առնել և ուսուցանել , * մինչեւ յօրն սրտու
 ուիրելոյ առաքելոցն 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ ,
 3 զորս քնարեացն , և վերացաւ : * Արոց յանդի
 ման կացոյց զինքն կենդանի՛ յետ չարչարա
 նացն իւրոց 'ի բազում արուեստս՝ յաւուրս
 4 քառասուն երեւել նոցա՝ և ասել վասն ար
 քայութեանն աստուծոյ : * Եւ 'ի հազորդել
 քնդ նոսա հացիւ , պատուէր տայր նոցա՝ յե
 րուսաղէմէ մի մեկնել , այլ սպասել աւետեա
 5 ցն հօր՝ զոր լուարուքն յինէն : * Օ 'ի յովհան
 նէս մկրտեաց 'ի ջուր . այլ դուք մկրտիցիք 'ի
 հոգին սուրբ , ոչ յետ բազում ինչ աւուրցս
 6 այսոցիկ : * Եւ նոքա մատուցեալ հարցանէին
 զնա՝ և ասէին . տէր՝ եթէ 'ի ժամանակի աստ
 յայտիկ հատուցանելոց իցես զարքայութիւնն
 7 իսրայէլի : * Եւսէ ցնտաս . ոչ է ձեզ գիտել ըզ
 ժամս և զժամանակս , զոր հայր եղ յիւրում

իշխանութեան . * այլ առջիք զօրութիւնն 'ի 8
 հասանել հոգւոյն սրբոյ 'ի վերայ ձեր . և եւ
 ղիջիք ինձ վկայք յերուսաղէմ և յամենայն
 հրէաստանի և 'ի սամարիա , և մինչեւ 'ի ծագս
 երկրի : * Այլ զայս իբրեւ ասաց , մինչդեռ հա 9
 յէին նորա՝ վերացաւ , և ամսն կարաւ զնա
 յաչաց նոցա : * Այլ մինչդեռ պշուցեալ էին 10
 ընդ երկինս երթալոյ նորա , և ահաւասիկ արք
 երկու երևեցան նոցա 'ի հանդերձս սպիտակս ,
 * որք և ասացինն . արք դալիլեացիք՝ զն՞ կայք 11
 հայեցեալ ընդ երկինս : Այս յիտուս՝ որ վե
 րացաւն 'ի ձէնջ յերկինս , սոյնպէս եկեացէ՝
 զոր օրինակ տեսէք զնա երթալ յերկինս : Այ 12
 պա դարձան յերուսաղէմ յանուանեալ լեւ
 նէն ձիթենեաց , որ է մերձ յերուսաղէմ ըստ
 շաբաթուն ճանապարհի : * Այլ իբրեւ մտին , 13
 ելին 'ի վերնատունն՝ ուր վանքն իսկ էին . պեա
 րոս և յակովբոս , յովհաննէս և անդրէաս . փի
 լիպոս և թովմաս . բարթողովմէոս և մատ
 թէոս . յակովբոս ալիեան , և շմաւոյն նախան
 ձայոյղ , և յուդա յակովբեան : * Սորա ամենե 14
 քեան էին հանապազորդեալ միաբան յաղօթս
 հանդերձ կանամբք , և մարեմաւ մարբն յի
 սուսի՝ և եղբարքք նորա :

~ ~
 Ա Ա
 ~ ~

* Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յարուցեալ պեա 15
 րոս 'ի մէջ եղբարցն՝ ասէ . և էր անդ բաղ
 մութիւն անուանց իբրև հարիւր և քսանից :
 * Այք եղբարք՝ սրարտ էր կատարել գրոյն , զոր 16
 յառաջագոյն ասաց հոգին սուրբ 'ի բերանոյ

- գաւթի, վասն յուզայի՝ որ եղեւ առաջնորդ
 17 ունեւեացն յիսուսի. * զի ՚ի թիւս մեր էր ընդ
 մեզ, և հասեալ էր նմա վիճակ պաշտամանս
 18 այսորիկ: * Սա ստացաւ գետը ՚ի վարձուց ա-
 նիրաւութեան. և ուռուցեալ հերձաւ ընդ
 19 մէջ և հեղաւ ամենայն փոր նորա: * Այլ յայտ-
 նի եղեւ ամենեցուն որ բնակեալ են յերու-
 տաղէմ. մինչեւ կոչել գեղջն այնմիկ բարբա-
 ուսին իւրեանց ակեղդամա, այսինքն է՝ գետը
 20 արեան: * Օ ՚ի գրեալ է ՚ի գիրս սաղմոսաց.
 եղիցի բնակութիւն նորա աւերակ, և մի ոք
 իցէ՝ որ բնակիցէ ՚ի նմա. և զկարգ նորա առ-
 21 ցէ այլ: * Արդ՝ պարտ է յարանցս յայտանէ-
 եկեղացս ընդ մեզ յամենայն ժամանակի, յու-
 22 թում մուտ և ել առ մեզ տէր յիսուս. * սկը-
 սեալ ՚ի մկրտութենէն յովհաննու մինչեւ յու-
 թըն՝ յորում վերացաւ ՚ի մէնջ, վկայ յարու-
 թեան նորա ընդ մեզ լինել միում ՚ի սոցանէ:
 23 * Այլ կայուցին երկուս. զյովսէփ՝ որում բար-
 սաբայն կոչէին, որ անուանեցաւն յուստոս.
 24 և զմատաթիա: * Այլ կայեալ յաղօթս՝ ասեն.
 դու տէր սրտագէտ ամենայնի, յայտնեա զմի
 ոք զոր ընտրեցեր ՚ի սոցանէ յերկոցունց,
 25 * առնուլ զվիճակ պաշտամանս այսորիկ և զա-
 ուքերութեան, յորմէ անկաւ յուզաս գնալ
 26 ՚ի տեղի իւր: * Այլ ետուն վիճակս նոցա, և
 ելանէր վիճակն մատաթեայ, և համարեցաւ
 ընդ մետասան առարեալսն:

ԳԻՈՒԽ Բ.

Այլ 'ի կատարել աւուրցն պենտէկոստէից՝ 1
 էին ամենեքեան միաբան 'ի միասին : * Այլ եւ 2
 զեւ յանկարծակի հնչիւն յերկնից՝ եկեալ իբ-
 րեւ սաստիկ հողմոյ , և ելից զամենայն տու-
 նըն յորում նստէին : * Այլ երեւեցան նոցա 3
 բաժանեալ լեզուք իբրեւ 'ի հրոյ , և նստաւ
 իւրաքանչիւր 'ի վերայ նոցա : * Այլ լցան աւ 4
 մենեքեան հոգւով սրբով , և սկսան խօսել
 յայլ լեզուս՝ որպէս և հոգին տայր բարբա-
 ռել նոցա : * Այլ էին յերուսաղէմ բնաւ 5
 կեալ հրէայք արք երկիւղածք՝ յամենայն ազ-
 գաց որ 'ի ներքոյ երկնից : * Այլ իբրեւ եղեւ 6
 բարբառս այս՝ եկն միաբան բաղմուծիւնն և
 խոնեցաւ . զի լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս
 խօսել նոցա : * Աքանջանային ամենեքեան , և 7
 զարմանային և ասէին ընդ միմեանս . ոչ աւա-
 սիկ ամենեքեան սոքա որ խօսինս՝ գալիլեացիք
 են . * և զիսորդ լսեմք մեք յիւրաքանչիւր բար- 8
 բառս մեր՝ յորում ճնեալ եմք : * Վարժեւք , 9
 և մարք , և իլամացիք , և որ բնակեալ են 'ի
 միջագետս , 'ի հրէաստանի և 'ի գամիրս , 'ի
 պոնտոս և յասիա . * 'ի փուլիւզիա և 'ի պամ- 10
 փիւլիա , յեգիպտոս և 'ի կողմանս լիբանոց ,
 որ ընդ կիւրենացիս , և իբ եկք հռոմայեցիք :
 * Հրէայք՝ և եկք նոցուն , կրետացիք և աւ 11
 բաբայիք , լսեմք խօսից նոցա 'ի մեր լեզուս

12 զմեծամեծս աստուծոյ : * Աքանչանային ամե-
 նեքեան զարմացեալք , և ասէին ցմիմեանս .
 13 զինչ կամիցի այս լինել : * Այլ կիսոցն ընդ
 խաղ արկեալ ասէին , եթէ քաղցուալից իցեն :
 14 * Յարուցեալ պետրոս հանդերձ մեռասա-
 նիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր՝ և խօսեցաւ ընդ
 նոսա . անք հրէաստանեայք՝ և որ բնակեալ
 էք յերուսաղէմ՝ ամենեքեան , այս ձեզ յայանի
 15 լիցի՝ և ունկնդիք բանից իմոց : * Այս սրպէս
 դուք կարծէք՝ թէ սոքա արբեալ իցեն . զի
 16 դեռ երեք ժամք են աւուրս : * Այլ այս է՝ որ
 17 ասացաւ ՚ի ձեռն մարգարէին յովելեայ : * Այլ
 եղևիցի յետ այսորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ աս-
 տուած , հեղևոց յոգւոյ իմմէ ՚ի վերայ ամե-
 նայն մարմնոց , և մարգարէասցին ուստերք
 ձեր , և դատերք ձեր . և երխասասարդք ձեր
 տեսիլս տեսցեն , և ձերք ձեր երազովք ե-
 18 րազեացին : * Այլ ՚ի վերայ ծառայից իմոց և
 ՚ի վերայ աղախնայոց իմոց՝ յաւուրս յայնսորիկ
 19 հեղևոց յոգւոյ իմմէ , և մարգարէասցին : * Այլ
 տաց նշանս յերկինս ՚ի վեր և նշանս յերկիր
 ՚ի խանարհ , արիւն և հուր և մրրիկ ծխոց :
 20 * Արեգակն դարձցի ՚ի խաւար՝ և լուսին յա-
 րիւն , մինչչեւ եկեալ իցէ որ տեառն մեծ և
 21 երեւելի : * Այլ եղևիցի ամենայն որ կարգացէ
 զանուն տեառն՝ կեցցէ :
 22 * Արք իսրայելացիք , լուարուք զբանս զայ-
 սորիկ . զյիսուս նազովրեցի զայր ցուցեալ
 յաստուծոյ ՚ի ձեզ , զօրութեամբ և նշանօք

~~~~~  
 ԱԲ  
 ~~~~~

և արուեստիւք, զոր արար նովաւ աստուած
 'ի միջի ձերում. որպէս և դուք իսկ գիտէք:
 * Օ՛նա՛ նկատեալ խորհրդով և կանխազխտու. 25
 թեամբն աստուծոյ, մատնեալ 'ի ձեռաց անօ-
 բինաց՝ բեւեռեալ 'ի փայտի սպանէք. * զոր 26
 աստուած յարոյց՝ լուծեալ զերկուս մահու.
 քանզի ո՛չ էր հնար բմբռնել նմա 'ի նմանէ:
 * Կաւիթ իսկ ասէ զնմանէ. յառաջագոյն 25
 տեսանէի զտէր առաջի իմ՝ յամենայն ժամ,
 զի էր ընդ աջմէ իմմէ, զի մի սասանեցայց.
 * վասն սցտորիկ ուրախ եղեւ սիրտ իմ, և ջրն 26
 ծայցաւ լեզու իմ. եւս և մարմին իմ բնակես-
 ցէ յուսով: * Օ՛ ի ո՛չ թողցես զանձն իմ 'ի 27
 դժոխս, և ո՛չ տայես սրբոյ քում տեսանել
 զապակհանու թիւն: * Օ՛ անուցեր ինձ զճանա 28
 պարհս կենաց, լցուցեր զիս ուրախու թեամբ
 երեսաց քոյ 'ի քաղցրութենէ: * Ա՛քք եղ 29
 բարք՝ պարտ է համարձակու թեամբ ասել ձեզ
 վասն նահապետին գաւթի. զի և մեռաւ, և
 թողեցաւ. և գերեզման նորա կայ 'ի միջի մե-
 ռում մինչեւ ցոյսօր: * Օ՛ ի մարգարէ էր, և 30
 գիտէր՝ եթէ երգմամբ երգուաւ նմա աստ-
 ուած 'ի պաղոյ յորովայնէ նորա նատուցանել
 յաթառ նորա. * յառաջագոյն ճանուցեալ 31
 խօսեցաւ վասն յարութեանն քրիստոսի՝ զի
 ո՛չ թողաւ ոգի նորա 'ի դժոխս, և ո՛չ մարմին
 նորա ետես զապակհանու թիւն: * Օ՛ այս յիտուս 32
 յարոյց աստուած, որում ամենեքին մեք վը
 կայեմք: Ա՛ջոյն աստուծոյ բարձրացեալ, զա 33

- և ետիս հոգւոյն սրբոյ ընկալեալ 'ի հօրէ, սրբւ
 ուեաց զայս՝ զոր դուք իսկ տեսանէք և լէք :
 34 * Օ ի ոչ եթէ դաւիթ ել յերկինս . ասէ իսկ
 ինքն՝ ասաց տէր ցաւք իմ, նիստ ընդ աջմէ
 35 իմմէ * մինչեւ եղից զթշնամիս քո սրատուան,
 36 դան ոտից քոց : * Արդ՝ ճշմարտիւ պիտասցէ
 ամենայն տունդ խորացելի, զի և տէր զնա և
 օծեալ աստուած արար . զայն յիտուս՝ զոր
 37 դուքն խաչեցէք : * Այլ լուեալ զայս՝ զղջացան
 'ի սիրտս իւրեանց . և ասեն ցալեարոս և ցայլ
 առաքեալսն . զի ոչ գործեսցուք արք եղբարք :
 38 * Ասէ ցնտա պեարոս . ապաշաւեցէք, և մը
 կրրտեցի իւրաքանչիւր ոք 'ի ձէնջ յանուն
 տեան յիտուսի քրիստոսի 'ի թողութիւն
 մեղաց, և ընկալիք զաւետիս հոգւոյն սրբոյ :
 39 * Օ ի ձեզ են աւետիքս և որդւոց ձերոց,
 և ամենայն հեռաւորաց զորս կոչեսցէ տէր
 40 աստուած մեր : * Այլ այլովք բանիւք բազմօք
 վկայութիւն դնէր, և միսիթարէր զնոսա՝ և
 ասէր . ապրեցարուք յազգէ աստի խտորելոյ
 41 յայսմանէ : * Ամանք յօժարութեամբ ընկա
 լեալ զբան նորա մկրտեցան, և յաւելան յա
 լուր յայնմիկ հոգիք իբրեւ երեք հազարք :
 42 * Այլ էին հանապազորդեալք վարդապե
 տութեան առաքելոցն, և հազորդութեան
 43 և բեկանելոյ հացին և աղօթից : * Այլ լինէր
 ամենայն անձին ահ և երկիւղ, և բազում նշանք
 և արուեստք 'ի ձեռս առաքելոցն գործէին :
 44 * Ամենայն հաւատացեալքն էին 'ի միասին, և

ունէին զամենայն ինչ հասարակաց : * Այլ զքա 45
 տացուածս և զինչս վաճառէին , և բաշխէին
 զայն ամենեցուն՝ ում զխարդ պիտոյ ինչ լինէր :
 * Հանապազօր կանխեալ միաբանութեամբ 46
 ՚ի տաճարն , և առանին բեկանէին զհացն ,
 և առնուին կերակուր ուրախութեամբ , և մի
 տմտութեամբ սրաիւ * օրհնէին զաստուած 47
 և ունէին շնորհս առ ամենայն ժողովուրդն .
 և տէր յաւելոյր ՚ի փրկեալսն հանապազօր ՚ի
 նայն :

ԳՒ ՈՒՅ Գ.

Պետրոս և յովհաննէս երանէին ՚ի տաճար 1
 անդր յիններարդ ժամու աղօթիցն : * Այլ 2
 էր այր մի կազ յորովայնէ մօր իւրոյ , զոր բար
 ձեալ գնէին հանապազ առ դրան տաճարին՝
 որ կոչէր գեղեցիկ , խնդրել ողորմութիւն
 յայնցանէ որ մտանէին ՚ի տաճարն : Արոյ տե 5
 սեալ զպետրոս և զյովհաննէս զի մտանէին
 ՚ի տաճարն , աղաչէր ողորմութիւն առնուլ :
 * Հայեցաւ ՚ի նա պետրոս յովհաննու հան 4
 գերձ , և ասէ . հայեաց ՚ի մեզ : * Այլ դար 5
 ձաւ ՚ի նասա , և ակն ունէր առնուլ ինչ ՚ի
 նոցանէ : * Այլ ասէ պետրոս . արձաթ և ոսկի 6
 ոչ ունիմ , բայց զոր ունիմս զայս տաց քեզ .
 յանուն յիսուսի քրիստոսի նաղովսեցւոյ արի
 և գնա : * Այլ կալեալ զաջոյ ձեռանէ նորա՝ 7
 յարոյց զնա , և անդէն հաստատեցան բարձր

- 8 նորա և սրունք : * Ի վեր փաղեաց և սկսաւ
 գնալ, և եմուտ ընդ նոսա ՚ի տաճարն, գնայր
 9 և վաղվաղէր՝ և օրհնէր զաստուած : * Եւ ե-
 տես ամենայն ժողովուրդն զնա՝ զի գնայր և
 10 օրհնէր զաստուած, * և գիտէին զնա զի սա-
 էր՝ որ նատէր վասն սղարմութեան առ գեղե-
 ցիկ դրան տաճարին, և լցան զարմանալեօք
 11 ՚ի վերայ նշանին որ եղեւ : * Եւ մինչդեռ նա ու-
 նէր զպետրոս և զյովհաննէս, ընթացաւ ա-
 մենայն ժողովուրդն առ նոսա ՚ի սրահն որ
 12 կոչէր սաղովմոնի՝ զարմացեալք : * Իբրև ետես
 պետրոս՝ պատասխանի ետ ժողովրդեանն և ա-
 սէ, արք խրայելացիք զի՞ զարմացեալ էք ՚ի վերայ
 այսորիկ, կամ ընդ մեզ զի՞ էք պշուցեալ, իբրու-
 թէ անձին զօրութեամբ ինչ՝ կամ քաջու-
 13 թեամբ արարեալ իցէ զդնալդ դմա : * Եւստ-
 ուած արահամու, և աստուած սահակայ, և
 աստուած յակովբայ, աստուած հարցն մերոց
 փառաւորեաց զորդի իւր զյիսուս, զոր դու-
 քրն մատնեցէք՝ և ուրացարուք առաջի պիղա-
 14 տոսի, ՚ի դատելն նորա արձակել : * Եւ դուք
 զսուրբն և զարգարն ուրացարուք, և խնդրեցէք
 15 այր մի մահապարտ շնորհել ձեզ : * Եւ զա-
 ռաջնորդ կենացն սպանէք, զոր աստուած յա-
 րոցց ՚ի մեռելոց, որում մեք իսկ վկայեմք :
 16 * Եւ հաւատովք անուան նորա զսա՝ զոր տե-
 սանէքս և գիտէք, հաստատեաց անուն նորա,
 և հաւաարն որ նովաւ՝ ետուն դմա զառող-
 ջութիւնս զայս՝ յանդիման ձեր ամենեցուն :

* Այլ արդ եղբարք՝ գիտեմ զի անգիտու թեամբ 17
 արարէք՝ որպէս և իշխանքն ձեր : * Այլ ասու 18
 աւած՝ որպէս յառաջագոյն պատմեաց ՚ի բե-
 րանոց ամենայն մարդարէից՝ զչարչարելն քրիս-
 տոսի իւրոյ, նոյնպէս և կատարեաց : * Արդ՝ 19
 ասալաւեցէք և դարձարուք ՚ի ջնջել զմեզս
 ձեր . * որպէս զի եկեացեն ժամանակք հան 20
 գրտեան յերեսաց անուն . և առաքեացէ
 զյառաջագոյն նկատեալն ձեզ՝ զյիտուս քրիս-
 տոս : * Օր պարտ է երկնից ընդունել մինչև 21
 ՚ի ժամանակս ամենեցուն հաստատելոց, զորոց
 խօսեցաւ աստուած ՚ի բերանոց սրբոց իւրոց
 մարդարէից :

ԱՌ

* Սովսէս ասաց զհարսն մեր, թէ մար 22
 գարէ յարուսցէ ձեզ տէր աստուած ձեր յեզ-
 բարց ձերոց իբրեւ զիս, նմա լուիջիք՝ ըստ ա-
 մենայնի որ զինչ և խօսեցի առ ձեզ : * Այլ 23
 եզիցի ամենայն անձն՝ որ ոչ լուիցէ մարդա-
 րէին այնմիկ, սատակեցի ՚ի ժողովրդեանէն :
 * Այլ ամենայն մարդարէք որ ՚ի սամուէլէ և 24
 այսր մարդարէացան և պատմեցին զառուրս զայ-
 սոսիկ : * Վուք էք որդիք մարդարէիցն՝ և ուխ- 25
 տին զոր ուխտեաց աստուած ընդ հարսն ձեր,
 և ասէ զաբրահամ, ՚ի զառակի քում՝ օրհնեա-
 ցին ամենայն ազգք երկրի : * Չեզ նախ յա 26
 բոց աստուած զորդին իւր, և առաքեաց զնա
 օրհնել զձեզ, ՚ի դառնալ ձեզ իւրաքանչիւր
 ՚ի շարեաց ձերոց :

ԳԼՈՒԽ Դ.

- 1 Այլ մինչդեռ խօսեցին նորա ընդ ժողովուրդեանն , հասին ՚ի վերայ նոցա քահանայապետքն և իշխանք տաճարին՝ և սաղուկեցիքն ,
- 2 * զայրագնեալք՝ վասն ուսուցանելոյ նոցա զժողովուրդն , և պատմելոյ յիսուսիւ զյարու թի մեռելոց :
- 3 * Միտեցին ՚ի նոսա զձեռս իւրեանց , և եղին զնոսա ՚ի բանաի մինչեւ ՚ի վաղիւն ,
- 4 զի էր ընդ երեկս : * Իսկ բազումք ՚ի լսողաց բանին՝ հաւատացին , և եղեւ թիւ մարդկան իբրեւ հազարաց հնգից :
- 5 * Այլ եղեւ ՚ի վաղիւանդր ժողովել նոցա զիշխանան և զերիցունան և զգլխիսն յերուսաղէմ , * և զաննա քահանայապետ՝ և զկայիափա , և զյովհաննէս և զաղէքսանդրոս , և որք միանգամ էին յազգէ
- 7 քահանայութեանն : * Այլ կացուցեալ զնոսա ՚ի մէջ հարցանէին , որով զօրութեամբ կամ որով անուամբ արարէք դուք զայս :
- 8 * Յայնժամ պետրոս լցեալ հոգւով սրբով՝ ասէ զնոսա . իշխանք ժողովրդեան՝ և երիցունք իսրայէլի , * եթէ արժանն ինչ իցէ դատել զմեզ այսօր վասն երախտեաց առն միոյ տկարի , որով սա բժշկեցաւ :
- 9 * Յայտնի լիցի ամենեցունն ձեզ , և ամենայն ժողովրդեանդ իսրայէլի . զի յանուն յիսուսի քրիստոսի նազովրացւոյ զոր դուքն խաչեցէք՝ զոր աստուած յարոյց ՚ի մեռելոց , նովաւ սա կայ ահաւասիկ առաջի ձեր

ողջացեալ : * Նա է վէմն անտրդեալ 'ի ձէնջ 11
 շինողոց , որ եղեւ գլուխ անկեան . * և ջնք 12
 սյլով իւիք փրկութիւն , զի և ոչ անուն այլ
 գոյ 'ի ներքոյ երկնից տուեալ 'ի մարդիկ , ու
 ըով արժան իցէ կեալ մեղ :

ԱԵ

* Հայեցեալ 'ի համարձակութիւնն պետ 15
 ըոսի և յովհաննու , և 'ի վերայ հասեալ թէ
 արք տգէտք և առանց դպրութեան են , զար-
 մանային , զի ճանաչէին զնոսա թէ ընդ յիսու-
 սի էին . * և զայն եւս տեսանէին զբժշկեալն 14
 զի կայր ընդ նոսա , և ոչինչ կարէին սալ պա-

տասխանի : * Նա հրամայեալ նոցա արտաքս 15
 քան զատեանն ելանել , խորհեցան ընդ մի-
 մեանս * և տան , զինչ արասցուք արանցս 16
 այսոցիկ , զի երեւելի նշան եղեւ 'ի ձեռն սո-

ցա . ամենայն իսկ բնակչաց երուսաղէմի
 յայտ է , և ոչ կարեմք ուրանալ : * Նա զի 17
 մի առաւել ճարակեացի 'ի ժողովրդեանն , ըս-
 պառնասցուք նոցա՝ մի եւս խօսել յանունն

յայն , մի ումեք 'ի մարդկանէ : * Նա կոչեցեալ 18
 զնոսա պատուիրեցին ամենեւին մի խօսել , և
 մի ևս ուսուցանել յանունն յիսուսի : Իսկ պետ 19
 ըոս և յովհաննէս պատասխանի ետուն՝ և ա-

սեն ցնտա , եթէ արժան իցէ առաջի աս-
 տուծոյ՝ ձեզ լսել առաւել քան աստուծոյ ,
 ընարեցէք : * Նա մեք ոչ կարեմք զոր տեսա 20
 քրն և լուսք՝ շխօսել : * Նորա սպառնացեալ 21
 արձակեցին զնոսա , և ոչ ինչ գտեալ թէ նր-
 պէս պատու հասեացեն զնոսա՝ վասն ժողովրդ-

- դեանն . զի ամենեքեան փառաւոր առնէին
 22 զաստուած վասն իրացն եղելոց : * () ի ամաց
 էր այրն աւելի քան զքառասուն , յորոյ վե-
 23 րայ եղեւ նշանս այս բժշկութեան : * Այլ ան-
 տի արձակեալ եկին առ իւրեանցսն , և պատ-
 մեցին որչափ ինչ ասացին ցնտա քահանայա-
 24 պետքն և երիցուիքն : * Այլ նոցա լուեալ ամ-
 բարձին զձայնս իւրեանց առ աստուած և
 ասեն : 'Դու տէր աստուած՝ որ արարեր զեր-
 կինս և զերկիր՝ և զձով և զամենայն որ 'ի նոսա .
 25 * որ 'ի բերանոց հօր մերոյ դաւթի ծառայի
 քո՝ 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ ասացեր . զմէ՞
 խառնեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք խորհե-
 26 ցան սնտախ . * յանգիման եղեն թագաւորք
 երկրի , և իշխանք ժողովեցան 'ի միասին վասն
 27 տեառն և վասն օձելոյ նորա : * Ժողովեցան
 արդարեւ 'ի քաղաքիս յայսմիկ 'ի վերայ սրբոյ
 որդւոյ քո յիսուսի՝ զոր օձերն , հերովդէս
 և պնտոս պիղատոս՝ ազգօք եւ ժողովըր-
 28 դովք իսրայէլի , * առնել որչափ ձեռն քո և
 29 կամք յառաջագոյն սահմանեցին լինել : * Այլ
 արդ տէր՝ հայեաց 'ի սպառնալիս նոցա , և
 սուր ծառայից քոց ամենայն համարձակու-
 30 թեամբ խօսել զբանն քո . * 'ի ձգել զձեռն
 քո 'ի բժշկութիւն , և նշանս և արուեստս՝
 լինել անուամբն սրբոյ որդւոյ քո յիսուսի :
 31 * Այլ մինչ կային նոքա յաղօթս , շարժեցաւ
 տեղին յորում էին ժողովեալ , և լցան ամե-
 նեքին հոգւով սրբով , և խօսէին զբանն առ-

տուճոյ հասարձակու թեամբ :

Ա. Զ.

* Այլ բազմութեան հաւատացելոցն էր 32 սիրտ և անձն մի . և ոչոք ՚ի նոցանէ ասէր զընչից իւրոց թէ իւր իցէ . այլ էր նոցա ամենայն ինչ հասարակաց : * Այլ զօրութեամբ 33 բազմաւ տային վկայութիւն առաքեալքն զյարութեանն տեառն յիսուսի քրիստոսի : Այլ շնորհք մեծամեծք էին ՚ի վերայ ամենեցուն նոցա . * եւ ոչ ոք կարօտէր ՚ի նոսա . զի ոք մի 34 անգամ տեարքն էին գիւղից կամ ապարանից՝ վաճառէին և բերէին զգինս վաճառելոցն , * գնէին առ ոսոս առաքելոցն . և բաշխէին 35 իւրաքանչիւր՝ որպէս ումէք պիտոյ ինչ լինէր : * Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն բառնաբաս 36 յառաքելաց անախի , որ թարգմանի սրդի միսի թարութեան , զեւտացի յազգէ , կիպրացի . * էր նորա գիւղ մի , և վաճառեաց և եբեր 37 զգինան՝ եղ առ ոսոս առաքելոցն :

ԳՆՈՒԽ Ե.

Իսկ այր ոմն անանիաս անունն , հանդերձ 1 կնաւ իւրով ստիկորաւ , վաճառեաց ագարակ , * և խորեաց ՚ի գնոց անախ՝ գիտելով և կնոջն . 2 և եբեր մասն ինչ՝ եղ առ ոսոս առաքելոցն : * Ասէ պետրոս , անանիա՝ ընդէր ելից սասաւ 3 նայ զսիրտ քո՝ ստել քեզ հոգւոյն սրբոյ , և խորել ՚ի գնոց գեղջն . * ոչ ապաքէն մինչ կայ 4 ընն քո էր , և ՚ի վաճառելն՝ ընդ քս իշխաւ

- նու թեամբ էր . զի է՛ զի եղիր ՚ի սրաի բուժ
 զիրս զայս . ոչ սանցեր մարդկան՝ այլ աստու
 3 ծոց : * Այլ լուեալ անանիա զբանս զայսոսիկ ,
 անկաւ և եհան զողի . և եղև ահ մեծ ՚ի
 6 վերայ ամենեցուն որ լուան զայն : * Յոտն
 կացին երիտասարդքն և ամիտիեցին զնա , և
 7 տարան թաղեցին : * Այլ եղև իբրև ժամք
 երեք անցին , և կին նորա ոչ գիտէր զինչ ե
 8 զեալն էր , եմուտ ՚ի ներքս : * Պատասխանի
 ետ նմա պետրոս՝ և ասէ զնա , ասա դու ինձ՝
 թէ այնչափ զնոց զգեօղն վաճառեցէք : Այլ նա
 9 ասէ . այն այնչափ : * Այլ ասէ զնա պետրոս . զի
 է՛ զի միաբանեցէք դուք փորձել զհոգին
 տեառն . ահա սաքն՝ որ թաղեցին զայրն քո
 10 ՚ի գրանն , հանցեն և զքեզ : * Այլ անկաւ
 անդէն առ ոտս նորա՝ և եհան զողի : Այլ
 տին երիտասարդքն՝ գտին զնա մեռեալ , և
 11 հանին թաղեցին առ առն իւրում : * Այլ ե
 զև երկիւղ մեծ ՚ի վերայ ամենայն եկեղեց
 ւոցն և ՚ի վերայ ամենեցուն որ լուան զայս :
 12 * Այլ ՚ի ձեռս առաքելոցն լինէին նշանք և
 արուեստք բազումք ՚ի ժողովրդեանն . և էին
 միաբան ամենեքեան ՚ի սրահին սաղովմանի :
 13 * Այլ յայլոց անաի ոչ ոք իշխէր մերձենալ առ
 14 նոսա , այլ յարգէր զնոսա ժողովուրդն : * Այլ
 առաւել եւս յաւելուին հաւատացեալքն ՚ի
 15 տէր , բազում թիւն արանց և կանանց . * մինչ
 չեւ ՚ի հրապարակսն հանել զհիւանդս , և դը
 նել պատգարակօք և մահձօք իւրեանց , զի

ընդ անցանելն պետրոսի՝ գտնէ հովանիի նորա
 հասցէ ումեք ՚ի նոցանէ : * Այլ ժողովէր բազմ 16
 մութիւնն շուրջ ՚ի քաղաքաց անտի յերուսա-
 ղէմ, բերէին զհիւանդս և զնեղեալս յայտոյ
 պղծոց, որք և բժշկէին ամենեքեան : * Հա 17
 բուցեալ քահանայապետն, և ամենեքին
 որ ընդ նմա՝ և աղանդ սաղուկեցւոց՝ լցան
 նախանձու : * Այլ արկին զձեռս յառաքեալն, 18
 և եղին զնոսա հրապարակաւ ՚ի բանտի :

* Ապա հրեշտակ մն գիշերի եբաց զգուրս 19
 բանտին, և հանեալ զնոսա՝ և ասէ, * գնայէք 20
 կայէք ՚ի տաճարին, և խօսեցարուք ընդ ժո-
 ղովբդեանն զամենայն պատգամս կենացս այ-
 սոցիկ : * Այլ իբրեւ լուան, մտին ընդ առա 21
 ւօտն ՚ի տաճարն՝ և ուսուցանէին : Այն քա-
 հանայապետն՝ և որ ընդ նմա, կոչեցին միա-
 բան զատեանն և զամենայն ծերակոյտ որդ-
 ւոցն իսրայէլի, և առաքեցին ՚ի բանտն ա-
 ձել զնոսա : * Այլ իբրեւ եկին սպասաւորքն՝ 22
 ոչ գտին զնոսա ՚ի բանտին, դարձեալ անդ-
 րէն պատմեցին, * և ասեն, թէ զբանտն 23
 գտաք փակեալ ամենայն զգուշութեամբն, և
 զսրահապանան զի կային առ դրանն, բացաք
 և ՚ի ներքս զոր ոչ գտաք : * Իբրեւ լուան զբանտ 24
 զայսոսիկ իշխանք տաճարին և քահանայա-
 պետքն՝ հիանային վասն նոցա, թէ զինչ ար-
 դեօք լինիցի այն : * Այլ եկն ոմն պատմեաց 25
 նոցա, թէ ասա արքն զորս եղիք ՚ի բանտի՝
 կան ՚ի տաճարին, և ուսուցանեն զժողովուրդն :

- 26 * Յայնժամ երթեալ իշխանքն սպասաւորօքն
 հանդերձ՝ ածին զնոսա ոչ բռնութիւն, քան
 զի երկնչէին ՚ի ժողովրդենէն՝ զի մի քարկո
 27 ձեացին : * Այլ ածեալ զնոսա՝ կացուցին յա
 28 աննի . եհարց զնոսա քահանայապետն , * և
 ասէ . ոչ պատուիրելով պատուիրեցաք ձեզ
 մի ուսուցանել յանունն յայն . և արդ՝ ահա
 ւասիկ լցէք զերուսաղէմ ուսմամբդ ձերով , և
 կամիք ածել ՚ի վերայ մեր զարիւն զառն զայ
 29 նորիկ : * Պատասխանի ետ պետրոս և այլ ա
 ռաքեալքն և ասեն . հնազանդել պարտ է աս
 30 տուծոյ տաւել ըսն մարդկան : * Աստուած
 հարցն մերայ յարոյց զյիսուս՝ զոր դուքն ըս
 31 պանէք կատեալ զխայտէ : * Օհա աստուած
 առաջնորդ և փրկիչ բարձրացոյց աջովն իւրով
 տալ ապաշխարութիւն խորայէլի , և թողութի
 32 մեզոց : * Այլ մեք եմք նորա վկայք բանիցս այ
 սոցիկ , և հոգին սուրբ՝ զոր ետ ամ հնազան
 33 դերայ իւրոց : * Այլ նորա իբրեւ լուան , ա
 ռատանային և խորհէին սպանանել զնոսա :
 34 * Յարուցեալ ոմն ՚ի մէջ ատենին փարի
 սեցի , որում անուն էր գամաղիէլ , օրէնսու
 սոյց՝ պատուական ամենայն ժողովրդեանն .
 հրամայեաց սակաւիկ մի զարան արտաքս տա
 35 նել : * Այլ ասէ ցնոսա . անք խորայէլացիք՝ հա
 յեցարոք ՚ի ձեզ վանն արանցս այսոցիկ , զինչ
 36 արժան իցէ գործել : * Յառաջ քան զաւուրս
 զայսասիկ յարեաւ թեւդաս՝ ասել զանձնէ
 թէ իցէ ոմն . յոր անկան արք թուով իբրեւ

~ ~
 Բ Կ
 ~ ~

չորեքհարիւր . որ սպանաւ՝ և ամենեքեան որ
միաբանեալ էին ընդ նմա՝ քակտեցան , և ե-
ղեն յոչինչ : * Յետ նորա յարեալ յուրա գա 37
լիկեացի՝ յաւուրս աշխարհագրին , և ապստամ-
բեցոց զժողովուրդ բազում զկնի իւր . և նա
կորեալ , և ամենեքեան որ նմայն հաւանեալ
էին՝ ցրուեցան : * Այլ զարդիս ասեմ ձեզ , 'ի 38
բայ կայէք յարանցդ յայդցանէ , և թոյլ տուք
դոցա . զի թէ 'ի մարդկանէ իցէ խորհուրդդ
այդ կամ գործդ՝ քակտեցի . * ապա թէ յաս 39
տուծոյ է՝ ոչ կարէք քակտել զդոսա . գուցէ
և աստուածամարտք գտանիցիք : * Հաւանե- 40
ցան նմա . և կոչեցեալ զառաքեալսն՝ գան հա-
րին , և պատու իրեցին՝ մի եւս խօսել յանուն
յիսուսի . և արձակեցին զնոսա : * Այլ նոքա 41
գնացին խնդարով յերեսաց ատենին , զի վասն
անուանն արժանի եղեն անարգելոյ : * Այլ 42
զամենայն որ 'ի տաճարին և առտնին ոչ դա-
դարէին և աւետարանել ուսուցանել զի-
սուս քրիստոս :

ԳԼՈՒԽ Թ :

Այլ յաւուրսն յայնասիկ 'ի բազմանալ ա 1
չակերտացն , եղեւ տրտունջ յունացն առ
հեբրայեցիսն . զի արհամարհեալ լինէին 'ի
պաշտամանն հանապազորդ սցրիք նոցա : Այլ 2
չեցին երկոտասանքն զբազմութիւն աշակեր-
տացն՝ և ասեն . ոչ է հաճոյ մեզ թողուլ ըզ-

- 5 քանն աստուծոյ՝ և պաշտել զսեղանն : * Մտ-
 րեցէք եղբարք՝ վկայեալս ՚ի ձէնջ արս եօթն,
 (լիս հոգւով սրբով և իմաստութեամբ), զորս
- 6 կացուցուք ՚ի վերայ պիտոյիցս այսոցիկ . * և
 մէք աղօթից և պաշտաման և քանին հպատակ
- 7 լիցուք : * Այլ հաճոյ թուեցաւ քանն աստուծոյ
 ամենայն բազմութեանն . և ընտրեցին զստե-
 փաննս՝ այր լի հաւատով և հոգւով սրբով,
 և զփիլիպպոս և զպրոքորոն, և զնիկանուլոյս և
 զտիմոթեայ և զպարմենայ և զնիկողայոս զեկն
- 8 անախարայի . * զորս կացուցին աստուծոյ աստ-
 քելոցն, և աղօթս արարեալ՝ եղին ՚ի վերայ
- 9 նոցա զձեռս : * Այլ քանն աստուծոյ աճէր .
 և բազմանայր թիւ աշակերտելոցն յոյժ յերու-
 սաղէմ, և բազում ժողովք ՚ի քահանայիցն
 անապին հաւատոցն :
- 10 * Ստեփաննոս այր լի շնորհօք և զորու-
 թեամբ, առնէր արուեստս և նշանս մեծա-
 11 մեծս ՚ի ժողովրդեանն : * Յարեան ոմանք
 ՚ի ժողովրդեանն, որ կոչէր լիբեացւոց՝ և կիւ-
 րենացւոց՝ և աղէքսանդրացւոց՝ և որ ՚ի կիւ-
 լիկեցւոց՝ և յասիս, վիճել ընդ ստեփաննոսի .
- 12 * և ոչ կարէին զգէմ ունել զիմաստու-
 13 թեանն և զհոգւոյն՝ որով խօսէր : * Յայն-
 ժամ հրապուրեցին արս ոմանս ասել զնմանէ,
 թէ լուաք զգորս խօսել քանս հայհոյութեանս
 14 ՚ի մասէս և յաստուած : * Այլ խռովեցին զժողո-
 վաւրդն և զերիցունս և զգալիրսն . և հասեալ
 ՚ի վերայ յամիշտակեցին զնա՝ և ածին յատեանս :

* Այլ կացուցին զկայս սուտս՝ որ ասէին . 15
այրս այս ոչ դադարէ խօսել բանս հայ
հոյու թեան զտեղւոյն սրբոյ՝ և զօրինացն : * Այլ 14
ւար . ՚ի դմանէ զի ասէր , թէ յիտուս նա
զովքեցի՝ նա քակեացէ զտեղիս զայս , և փո
խեացէ զօրէնսս՝ զոր ետ մեղ մտխէս : * Այլ հա 15
յեցեալ ՚ի նա ամենեցուն որ նստէին յասե
նին , տեսին զերեսս նորս իբրեւ զերեսս հը
րեշտակի :

ԳՎ ՈՒՅ Է .

Ասէ քահանայասպետն՝ եթէ արդարեւ այդ 1
այդպէս իցէ : * Այլ նա ասէ . սրբ եղբարք և 2
հարք՝ լուարուք ինձ : Աստուած փառաց ե
րեւեցաւ հօր մերում արբահամու , մինչդեռ
՚ի միջագետս էր , մինչեւ բնակեցուցեալ էր
զնա ՚ի խառան . և ասէ ցնա : * Այլ յերկրէ 5
քումմէ և յողգէ քումմէ , և եկ յերկիր՝ զոր
ցուցից քեզ : * Յայնժամ ելեալ յերկրէն 4
քաղղէացւոց բնակեցաւ ՚ի խառան . և ան
տի յետ մեռանելոյ հօր նորս՝ փոխեաց , և
սրանդխտեցոյց զնա յերկրիս յայամիկ , յորում
դուք այժմ բնակեալ էք : * Այլ ոչ ետ նմա 5
ժառանգութիւն ՚ի սմա , և ոչ քայլ մի տաին .
և խոստացաւ տալ նմա զսա ՚ի բնակութիւն
և զաւակի նորս յետ նորս : * Այնչ ոչ գայր նա 6
րա որդի , խօսեցաւ աստուած այսպէս ,
թէ եղիցի զաւակ նորս սրանդախտ յօտար

- երկիր . և ծառայեցուցեն զնա , և չարչարես
 7 ցեն ամս չորեքհարիւր : * Այլ զազգն որում
 ծառայեցեն՝ դատեցայց ես , ասէ աստուած .
 և յետ այսորիկ ելցեն՝ և պաշտեցեն զիս 'ի
 8 տեղւոջս յայսմիկ : * Այլ ետ նմա ուխտ թրջ
 փաստութեան . և սուգա ծնաւ զիսահակ . և
 թրխատեաց զնա յաւուր ութերորդի . և ի
 սահակ զյակովք , և յակովք զերկոտասան նա
 9 հասկետան : * Այլ նահապետքն նախանձեալ
 ընդ յովսեփայ՝ վաճառեցին յեգիպտոս . և
 10 էր աստուած ընդ նմա : * Այլ փրկեաց զնա
 յամենայն նեղութեանց նորա . և ետ նմա շք
 նորհա և իմաստութիւն առաջի փարաւոնի
 արքային եգիպտացւոց . և կացոյց զնա իշխան
 11 եգիպտացւոցն՝ և ամենայն տան նորա : * Այլ
 եկն սով յամենայն երկիրն եգիպտոսի , և 'ի
 քանան . և էր նեղութիւն մեծ . և ոչ գտանէին
 12 կերակուրս հարքն մեր : * Այլ լուեալ յակովբայ
 թէ գտանի կերակուր յեգիպտոս , առաքեաց
 13 զհարան մեր յառաջագոյն : * Այլ յերկրոր
 դումն ետ ծանօթս յովսեփ եղբարց իւրոց .
 և յայանի եղև փարաւոնի ազգն նորա :
 14 * Առաքեաց յովսեփ և կոչեաց զյակովք լող
 հայր իւր , և զամենայն ազգատահմն՝ ոգիս
 15 եօթանասուն և հինգ : Այլ էջ յակովք յեգիպ
 տոս , և վախճանեցաւ ինքն և հարքն մեր :
 16 * Այլ փոխեցան 'ի սիւքեմ , և եդան յայրին ,
 զոր ստացաւ արբահամ գնաց արծաթոյ յոր
 17 դւոցն եմովրայ՝ 'ի սիւքեմ : * Աբրեւ մերձե

ցաւ ժամանակ աւետեացն՝ զոր խոստացաւ
 աստուած արբահամու, աճեաց ժողովուրդն՝
 և բազմացաւ յոյժ յեգիպտոս. * մինչև յարեաւ 18
 այլ թագաւոր յեգիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր ըզ-
 յախէփ: * Ա, ա՛հ հնարեցաւ աղգին մերում, և 19
 չարչարեաց զհարսն մեր՝ առնել ընկեցիկ ըզ-
 մանկուհիս նոցա՝ զի մի ապրեացին: * Հորում 20
 ժամանակի ծնաւ մովսէս, և էր կայտառ
 առաջի աստուծոյ. որ և սնաւ ՚ի տան հոր
 իւրոյ ամիսս երիս: * Ա, յընկեցիկն առնել 21
 զնա՛ եբարձ զնա գուսարն փարաւօմնի, և սը-
 նոց զնա իւր յորդէգիրս: * Ա, վարժեցաւ 22
 մովսէս ամենայն խմատու թեամբ եգիպտաց-
 ւոցն, և էր զօրաւոր բանիւք և գործովք իւ-
 րովք: * Իբրեւ լցաւ նորա քառասնամեայ ժա- 25
 մանակք, անկաւ ՚ի սիրտ նորա շրջել զեղբարքք
 իւրովք՝ զորդւովքն խորայելի: * Ա, տե- 24
 սեալ զամն զրկեալ՝ զչարեցաւ, և խնդրեաց
 զվրէժ զրկելոյն՝ սպանեալ զեգիպտացին: * Ա, զ 25
 մտաւ աճէր թէ խմացին եղբարք նորա, զի
 աստուած ՚ի ձեռն նորա տալոց էր զփրկու-
 թիւն նոցա. և նոքա ոչ խմացան: * Ա, ՚ի 26
 վաղիւ ամդր երեւեցաւ նոցա մինչդեռ մար-
 անչէինն՝ և վարեաց զնոսա ՚ի խաղաղութիւն,
 ասէ. անք՝ եղբարք էք, ընդէր զրկէք զմիմեանս:
 * Իսկ որ զրկէր զընկերն, մերժեաց զնա և ա- 27
 սէ. ո՞ն կացոցց գրեզ իշխան և դատաւոր ՚ի վե-
 րայ մեր: * Այլ թէ սպանանել կամիցիս զիս՝ 28
 զոր օրինակ սպաներ երէկ զեգիպտացին:

- 29 * Այլ փախեալ մովսէս 'ի բանիցս յայտցանէ ,
 և եղև պանդուխտ յերկրին մադիամու . ուր
 ծնաւն երկուս որդիս :
- 30 * Այլ 'ի կատարել ամացն քառանից , երե- 69
 ւեցաւ նմա յանապատի լերինն սինայ հրեջ
- 31 տակ տեառն 'ի բոց հրոյ մտնեւոյն . * Այլ
 մովսէսի տեսեալ՝ զարմացաւ ընդ տեսիլն . և
 'ի մատչելն նորա նշմարել՝ եղև ձայն տեառն և
- 32 ասէ : * Այս եմ աստուած հարց քոց , աստուած
 արբահամու՝ և սահակայ՝ և յակովբայ . և զա-
- 33 հի հարեալ մովսէս՝ ոչ իշխէր հայել : * Այլ
 ասէ ցնա տէր . լոյժ զկոչիկս ոտից քոց , զի
 տեղիդ յորում դուդ կայեր՝ երկիր սուրբ է :
- 34 * Տեսանելով տեսի զչարչարանս ժողովրդեան
 ինոյ՝ որ յեգիպտոս , և լուայ հեծութեան
 նոցա , և իջի փրկել զնոսա , և արդ՝ էկ ա-
- 35 ռաքեցից զքեզ յեգիպտոս : * Օայն մովսէս՝
 զոր ուրացան և ասէին , ո՞ կացոյց զքեզ իշ-
 խան և դատաւոր 'ի վերայ մեր , զնա աստ-
 ուած իշխան և փրկիչ առաքեաց 'ի ձեռն հը-
 րեշտակին , որ երեւեցաւ նմա 'ի մտնեւոջն :
- 36 * Այս եհան զնոսա՝ արարեալ նշանս և ար-
 ուեստս յերկրին եգիպտացւոց՝ և 'ի կարմիր
 ծովուն , և յանապատի՝ ամս քառասուն :
- 37 * Այս մովսէս՝ որ ասաց ցորդիսն խորայելի-
 մարգարէ ձեզ յարուցէ տէր աստուած
 յեղբարց ձերոց իբրև զիս , նմա լուիջիք :
- 38 * Սա է որ եղև յեկեղեցւոջն յանապատին
 ընդ հրեշտակին , որ խօսեցաւ ընդ նմա 'ի

լերինն սինայ՝ և ընդ հարան մեր . որ ընկալաւ
 զպատգամս կենդանիս տալ մեզ : * Արում ոչ 59
 կամեցան հնազանդ լինել հարքն մեր . այլ
 մերժեցին և դարձան սրտիւք իւրեանց յե-
 գիպտոս : * Այլ ասեն ցահարովն . արա մեզ 40
 աստուածս , որ երթայցեն առաջի մեր . զի
 մովսէսն այն՝ որ եհան զմեզ յերկրէն եգիպ-
 տացոց , ոչ գիտեմք զի եղև նմա : * Այլ ա- 41
 բարին յաւուրն յայնասիկ որթ , և մատու-
 ցին զոհս կուց , և ուրախ լինէին ՚ի գործս
 ձեռաց իւրեանց : * Դարձոյց աստուած՝ և 42
 մատնեաց զնոսս ՚ի պաշտօն զօրութեան եր-
 կնից . որպէս և գրեալ է ՚ի գիրս մարգարէից .
 միթէ զոհս և պատարագս մատուցէք ինձ զա-
 մրս քառասուն յանապատին՝ տունդ խորայե-
 լի : * Այլ առիք զվրանն մողորայ , և զասողն աս- 45
 տուածոյն հռեմիայ , զպատկերսն զոր արարէք
 երկիրագանել նոցա , և մոխեցից զձեզ յայն
 կողմ բարեւայոց : * Խորանն վիայութեան 44
 եր ընդ հարան մեր յանապատին . որպէս հրա-
 ման ետ որ խօսէրն ընդ մովսէսի , առնել
 զայն ըստ օրինակին զոր ետես : * Օր և ընկա- 45
 լեալ բերէին հարքն մեր հանդերձ յետուալ ՚ի
 վիճակ ազգացն , զորս մերժեաց աստուած
 յերեաց հարցն մերոց . մինչև յաւուրս դաւ-
 թի , * որ եգիտ շնորհս առաջի աստուծոյ , և 46
 խնդրեաց գտանել զյարկս աստուծոյ յակով-
 բայ : * Այլ ա եւ սողովնն շինեաց նմա իւր տուն : 47
 * Այլ ոչ եթէ բարձրեալն ՚ի ձեռագործ տա- 48

- ճարս բնակէ . այլ որպէս մարգարէն ասէ .
- 49 * երկինք աստու իմ են , և երկիր պատուան ,
դան ոտից իմոց . սրպիտի տուն շինեցէք ինձ ,
ասէ տէր . կամ զի նչ տեղի հանգստեան իմոց .
- 50 * ոչ ձեռն իմ արար զայս ամենայն : * Խառա
51 պարանոցք և անթիխառք սրտիւք և ականջօք .
դուք հանապաղ հոգւոյն սրբոյ հակառակ
52 կայք , որպէս հարքն ձեր և դուք : * Օհ որ ՚ի
մարգարէիցն ոչ հարածեցին հարքն ձեր . և
սպանին զայնտիկ որ յառաջագոյն պատմե
ցին վասն դալատեան արդարոյն , որոյ դուք
53 այժմ մատնիչք և սպանողք եղերուք . * ոչքա
ռէք զօրէնս ՚ի հրամանս հրեշտակաց , և ոչ
54 պահեցէք : * Այլ լուեալ զայս զայրանային ՚ի
սիրտս իւրեանց , և կրճտէին զատամուսնս ՚ի
55 վերայ նորա : * Այլ նա էր լի հոգւով սրբով ,
հայեցաւ յերկինս՝ և ետես զփառս աստու
ծոյ , և զյիտուս զի կայր ընդ աջմէ աստու
ծոյ , և ասէ . ահա տեսանեմ զերկինս բացեալ
և զօրդի մարդոյ զի կայ ընդ աջմէ աստուծոյ :
- 56 * Աղաղակեալ ՚ի ձայն մեծ՝ խցին զականջս իւ
րեանց , և դիմեցին առ հասարակ ՚ի վերայ
57 նորա : * Այլ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քար
կոծէին զնա . և վկայքն դնէին զձորձս իւրեանց
առ ոտս երիտասարդի միոջ՝ որ կոչէր սաւուղ :
- 58 * Այլ քարկոծ առնէին զատեփաննոս , որ կար
դայր և ասէր . տէր յիտուս՝ ընկալ զոգի իմ :
59 * Այդ ծուներ՝ և աղաղակեաց ՚ի ձայն բարձր .
տէր , մի համարիր դոցա զայս մեղս : * Այլ զայս

խբրեւ աասց' ննջեաց, և սողոս էր կամակից
սպանման նորա:

ԳԻՈՒԽ Բ.

Այլ եղև յաւուր յայնմիկ հալածուին մեծ 1
'ի վերայ եկեղեցւոյն յերուսաղէմ. և ամենեքեան
ցրուեցան 'ի գեօղս հրէաստանի և 'ի
ուամարիա՝ բաց յառաքելացն: * Այլ բարձին 2
զասեփաննոս արք երկիւղածք, և արարին կոծ
մեծ 'ի վերայ նորա:

ԲԳ

* Բայց սողոս փաստակար էր եկեղեցւոյն. 5
'ի տունս տունս մտանէր, քարչէր զարս և ըղկանայս՝
մտանէր 'ի բանտ: * Այլ սփռեալքն 4
չըջին աւետարանէին զբանն: * Իսկ փիլիսոսոս 5
իջեալ 'ի քաղաքն սամարացւոց՝ քարողէր նոցա
զքրիստոս յիսուս: * Անկն դնէին ժողովուրդքն 6
բանիցն փիլիսոսոսի միաբան՝ 'ի լսել նոցա և 'ի
տեսանել զնշանան զոր առնէր: * Բանդի բա 7
զումք որ ունէին զայսս պիղծս, աղաղակէին
'ի ձայն մեծ և ելանէին: * Ե բազում անդա 8
մաղոյծք և կաղք բժշկէին: * Այլ եղև ուրա 9
խուժիւն մեծ 'ի քաղաքին յայնմիկ: Այր ու
մըն սիմոն անուն՝ յառաջագոյն էր 'ի քաղաքին,
մոգէր և ապշեցուցանէր զաղգն սամարացւոց,
ասել զանձնէ թէ իցէ մեծ ունի.
* Յոր հայէին ամենեքին 'ի փոքուէ մինչեւ 'ի 10
մեծամեծս, և ասէին. սա է զօրու թիւն աւտու
ծոյ, որ կոչի մեծ: * Հայէին 'ի նա վասն բա 11

- զու՛մ ժամանակաց մոգու թեամբն սուշեցուցաւ
 12 ներոյ զնոսա : Նայց յորժամ հաւատացին փի-
 լիպպոսի, որ աւետարանէր լիան արքայուէն առ-
 տուծոյ և անուանն յիսուսի քրիստոսի, մկրտե-
 15 ին ամենեքեան արք և կանայք : * Այլ և ինքն
 սիմոն հաւատաց, և մկրտեալ կանխէր առ
 փիլիպպոս, տեսեալ զնշանն և զմեծամեծ
 14 զօրու թիւնն որ լինէին, զարմանայր : * Իբ-
 բեւ լուան՝ որ յերուսաղէմ առաքեալքն էին,
 թէ և ՚ի սամարիա ընկալան զբանն առտուծոյ,
 առաքեցին առ նոսա զպետրոս և զյովհան,
 15 նէս : * Արք իջեալ կացին յաղօթս ՚ի վերայ
 16 նոցա, որպէս զի առցեն զհոգի սուրբ. * զի
 ցայնժամ չեւ և ս էր և ոչ ՚ի վերայ միայ նոցա
 հասեալ. բայց միայն մկրտեալք էին յանուն
 17 տեառն յիսուսի : * Հայնժամ եղին զձեռս ՚ի
 18 վերայ նոցա՝ և առնուին հոգի սուրբ : * Տե-
 սեալ սիմոնի՝ թէ ձեռն ՚ի վերայ դնելով առ-
 քեցին՝ տուեալ լինի հոգի սուրբ, մա-
 19 տոյց նոցա ինչս՝ և ասէ. * ասք և ինձ զիչ
 խանութիւնս զայս, զի յոյր վերայ դնիցեմ
 զձեռս՝ առցէ զհոգի սուրբ : Այլ պետրոս ս-
 20 սէ ցնա. * արժաթ քո ընդ քեզ լիցի ՚ի կու-
 րուստ, զի զպարգեւնն առտուծոյ համարեցար
 21 ընչիւք ստանալ : * Աչ գոյ քեզ մասն և վիճակ
 ՚ի բանիդ յայդ միկ. բանզի սիրտ քո ոչ է ու-
 22 զիդ առաջի առտուծոյ : * Ապաշաւեա զու ՚ի
 չարեացդ քոյ յայդցանէ, և աղաչեա զակեր.
 թերեւս թողութիւն լիցի քեզ ՚ի մեղմեիս

խորհրդոց սրտի քո : * Վանդի 'ի դառնութի 25
մաղձի , և 'ի կնճիռն անիրաւութեան տեսա-
րեմ գքեզ : * Պատասխանի ետ սիմոն և ասէ . 24
աղաչեցէք դուք վասն իմ զտէր , զի մի ինչ ե-
կեացէ 'ի վերայ իմ՝ յորոց դուքդ ասացէք :
* Եւ նոցա եղեալ վկայութիւն՝ խօսեցան 25
դրանն սատուծոյ , և դարձան յերուսաղէմ .
և 'ի բազում գեօղս սամարացւոցն աւետա-
րանէին :

~
ԲԵ
~

* Հրեշտակ տեսնն խօսեցաւ առ փիլիպ 26
պա՛ս և ասէ . արի և գնա դու 'ի կողմն հա-
րաւոյ՝ ընդ ճանապարհ որ իջանէ յերուսա-
ղէմէ 'ի դաղայ . զի այս է անաստա : * Եւ 27
յարեաւ գնաց : Եւ ահաւասիկ այր մի եթէ-
սփայացի ներքինի , հզօր կանգակաց տիկնոջ ե-
թէսփայացւոյ , որ էր 'ի վերայ ամենայն գան-
ձուց նորա , որ եկեալ էր երկիրսպառանել
յերուսաղէմ . * և անդրէն դարձեալ և 28
նստեալ 'ի կառս իւրում , ընթեռնոյր զմար-
գարէն զեսայի : * Ասէ հոգին ցփիլիպպոս . մա 29
տիր և յարեաց 'ի կառսդ յայգոսիկ : * Եւ 30
ընթացեալ փիլիպպոս՝ լսէր զի ընթեռնոյր զե-
սայի մարգարէ , և ասէ . գիտիցե՞ս արդեօք
զոր ընթեռնուցուսդ : * Եւ նա ասէ . զիա՞րդ 31
կարիցեմ , թէ ոչ որ առաջնորդեացէ ինձ . և
աղաչեաց զփիլիպպոս՝ ելանել նստել ընդ նմա :
* Եւ գլուխ գրոցն զոր ընթեռնոյր՝ էր այս . 32
Իբրեւ զոչսար 'ի սպանդ վարեցաւ , և իբրեւ
զորոջ առաջի կտրչի իւրոյ անմռունչ , այնպէս

- 53 ոչ բանաց զբերան իւր : * Ի խոնարհութեան
 նորա դատաստան նորա բարձաւ , և զազգա-
 տահմ նորա ո՛ սրամեացէ . զի բառնան յեր-
 54 կրէ կեանք նորա : * Պատասխանի ետ ներքի-
 նին փիլիսոսոսի , և ասէ . ազաչեմ զքեզ՝ վասն
 ո՞յր ասէ մարգարէն զայս , վասն իւր՝ եթէ
 55 վասն այլոյ ուրուք : * Աբաց փիլիսոսոս զբե-
 րան իւր , և սկսեալ ՚ի գրոցս յայսցանէ՝ ա-
 56 լեւտարանեաց նմա զյն քն : * Իբրև երթայ-
 ին զճանապարհայն՝ եկին ՚ի ջուր ինչ . և ա-
 սէ ներքինին , ահաւասիկ ջուր՝ զինչ արգե-
 57 լու զիս ՚ի մկրտելոյ : * Աւ ասէ ցնա . եթէ
 հաւատաս բոլորով սրտիւ քով՝ մարթ է : Պա-
 տասխանի ետ ներքինին և ասէ . հաւատամ՝ ե-
 58 թէ յիսուս քրիստոս է որդի աստուծոյ : * Աւ հը-
 րամայեաց կացուցանել զկառան . և իջին երկո-
 քին ՚ի ջուրն՝ փիլիսոսոս և ներքինին , և
 59 մկրտեաց զնա : * Աւ իբրև ելին ՚ի ջրոյ ան-
 տի՝ հոգի սուրբ եկն ՚ի վերայ ներքինուոյն .
 և հրեշտակ տեառն յափշտակեաց զփիլիսո-
 սոս , և ո՞չ եւս ետես զնա ներքինին . և գը-
 նայր զճանապարհս իւր ուրախութեամբ :
 40 * Բայց փիլիսոսոս գտաւ յազովտոս . և շք-
 ջեալ աւեւտարանէր ամենայն քաղաքացն մին-
 չեւ ՚ի գալ նորա ՚ի կեսարիա :

ԳԻՍԻԹԻ

1 Իսկ սողոս տակաւին լցեալ սպառնալեօք
 և սպանմամբ աշակերտացն տեառն , մատու-

ցեալ աքաղաղութեան, * խնդրեաց 'ի նո 2
 ցանէ թուղթս 'ի դամասկոս առ ժողով-
 արն. որպէս թէ զոր գացէ զայնր ճանապար-
 հի՛ արս կամ կանայս, կապեալս անցէ յերու-
 սաղէմ: * Այլ ընդ երթալն նորա՝ եղեւ մեր 5
 ձե՛նալ 'ի դամասկոս. յանկարծակի շուրջ զնո-
 վաւ փայլատակեաց լոյս յերկնից: * Այլ ան 4
 կեալ յերկիր, լուաւ բարբառ՝ որ ասէր ցնա-
 սաւուղ սաւուղ՝ զի հալածես զիս: * Այլ ա 5
 սէ՛ միլ ես տէր: Այլ նա ասէ. ես եմ յիսուս՝
 զոր դուն հալածես. (խիտ է քեզ ընդդէմ
 խթանի արացել: * Այլ զարհուրեալ՝ և ան 6
 շշու՛նջ լեալ ասաց. տէր՝ զիս զի՛նչ կամիս առ-
 նել: * և ասէ ցնա տէր:) Այլ յսան կաց՝ և 7
 մուտ 'ի քաղաքդ, և պատմեսցի քեզ զինչ
 պարտ իցէ առնել: Իսկ արքն որ ընդ նմայն
 երթային, կային անշշու՛նջ, զձայնն միայն լու-
 սէին՝ բայց տեսանէին և ոչինչ: * Յարեաւ 8
 սողոս յերկրէ անտի, և աչօք բացօք ոչ զոր
 տեսանէր. զձեռանէ նորա առեալ՝ մուծին 'ի
 դամասկոս: * Այլ էր անդ աւուրս երիս՝ և 9
 ոչ տեսանէր, և ոչ եկեր և ոչ արբ: * Այլ էր 10
 ոմն աշակերտ 'ի դամասկոս՝ անանիա անուն.
 ասէ ցնա տէր 'ի տեսլեան, անանիա: Այլ նա
 ասէ, աւասիկ եմ տէր: * Այլ ասէ ցնա տէր. 11
 յսան կաց՝ և գնա ընդ փողոցն որ կոչի ու-
 զիզ, և խնդրեսցես յապարանսն յուդայ՝ սօ-
 զոս անուն զտարտնացի, զի կայ դեռ յաղօթս:
 * Այլ ետես 'ի տեսլեան այր մի անանիա անուն, 12

- մտեալ և եղեալ 'ի վերայ նորա զձեռն , որ
 15 պէս զի տեսցէ : * Պատասխանի ետ անանիա .
 տէր՝ լուայ 'ի բազմայ վասն առնն այնորիկ՝
 արչափ արար չարիս որբոց քոց յերուսաղէմ .
 14 * և աստ ունի իշխանութիւն 'ի քահանայաւ
 պետիցն կապել զամենեւեան որ կարդան
 15 զանուն քս : * Ասէ ցնա տէր . երթ դու՝ զի
 անօթ ընտրութեան է ինձ նա , կրել զա-
 նուն իմ առաջի հեթանոսաց՝ և թագաւո-
 16 րաց՝ և որդւոցն խորայէլի : * Քանզի ես իսկ
 ցուցի նմա՝ արչափ արար իցէ նմա չարչա-
 17 թել վասն անուան իմոց : * Ալ գնաց անանիա՝
 և եմուտ յապարանան . և եղեալ 'ի վերայ
 նորա ձեռս , ասէ . սաւնը եղբայր՝ 'ի վեր
 հայեաց , տէր առաքեաց զիս , յիսու՝ որ ե-
 րեւեցաւն քեզ 'ի ճանապարհին յորում գա-
 յիրն , որպէս զի տեսցես՝ և լցցիս հոգւով
 18 որբով : * Ալ վազվազակի անկան յաչաց նորա
 իբրեւ կեղեւանք . ետես՝ և յարեաւ մկրտե-
 19 ցաւ . * և առեալ կերակուր՝ զօրացաւ . և
 եղև 'ի դամասկոս ընդ աշակերտն աւուրս
 20 ինչ : * Ալ վազվազակի 'ի ժողովուրդն քարո-
 զեաց զյիսուս , թէ սա է որդին աստուծոյ :
 21 * Օարմայեալ էին ամենեքեան որ լսէին ,
 և ասէին . ոչ սա էր՝ որ աւարն հարկանէր յե-
 րուսաղէմ՝ զայնօսիկ որ կարդային զանուն
 յիսուսի , և այսր նմին իրի եկեալ է , զի կա-
 պեալս զսոսա տարցի առ քահանայապետն :
 22 * Ալ սողոս առաւել եւս զօրանայր և յաղ-

Թահարէր զհրէայնս, որ բնակեալ էին ՚ի դա-
մասկոս, և խելամոտեցուցանէր թէ սա է քը-
րիստոսն: * Իբրեւ կատարէին աւուրք բա. 25
զումք, խորհեցան հրէայքն սպանանել զնա:
* Յայտնեցաւ սօղոսի նենգութիւնն նոցա. 26
քանզի պահէին զգրունս ՚ի առէ և ՚ի գի-
շերի, որպէս զի սպանցեն զնա: * Այլ առեալ 25
զնա աշակերտացն ՚ի գիշերի՝ ընդ պարիսպն
կախեալ իջուցին վանդակաւ: * Իբրեւ եկն 26
սօղոս յերուսաղէմ, ընդելանէր յարել յաշա-
կերտոսն, և ամենեքեան երկնչէին ՚ի նմանէ,
հաւատային թէ իցէ աշակերտ: * Բայց բառ. 27
նարայ առեալ զնա՝ ամ առ առաքեալսն, և
պատմեաց նոցա՝ որպէս ՚ի ճանապարհին ե-
տես զտէր, և զի խօսեցաւ ընդ նմա, և զի
՚ի դամասկոս համարձակեցաւ յանու՛ն յիսու-
սի: * Այլ էր ընդ նոսա մտանել և ելանել 28
յերուսաղէմ, համարձակեալ յանու՛ն տեսու՛ն:
* Խօսէր՝ և վիճէր ընդ յոյնսն, և նորա իտ. 29
կային սպանանել զնա: * Այլ իմացեալ եղբարց՝ 30
իջուցին զնա ՚ի կեսարիա, և առաքեցին զնա
՚ի տարսոն: * Բայց եկեղեցին ընդ ամենայն 31
հրէաստան՝ և ՚ի սամարիա և ՚ի գալիլեա ու-
նէր խաղաղութիւն, շինեալ և երթեալ ըզ-
հետ երկիւղի տեսու՛ն, և մխիթարութեամբ
հոգւոյն սրբոյ բազմանայր:

~
Բ Ե
~

* Այլ եղև ՚ի շրջելն պետրոսի առ ամենե. 32
քումքք, իջանել նմա և առ սուրբսն որ բը-
նակեալ էին ՚ի լիւդիա: * Այլ եգիտ անդ այր 33

- մի, որում անուն էր էնեա, ութամեան դը
 54 նէր 'ի մահիձա անդամայոյժ: * Աւ ասէ ցնա
 պեարոս, էնեա՝ բժշկէ դքեղ տէր յիսուս
 քրիստոս, արի և քեզէն թօթափեա զանկողի
 55 նրա քո: Աւ վազվազակի յարեաւ: * Աւ տեսին
 զնա ամենեքեան, որ բնակեալ էին 'ի լիւդիաց
 և 'ի սարսիւնաց, որք և դարձան իսկ 'ի տէր:
 56 * Աւ 'ի յապգէ էր կին ոմն աշակերտեալ՝ ա
 նուն տարիթայ, որ անուանեալ կոչի այժե
 մնիկ, սա էր լի գործովք բարեօք և ողորմու
 57 թեամբք զոր առնէր: * Աւ եղև յաւուրսն յայ
 նասիկ հիւանդանալ նմա և մեռանել, լուացին
 58 զնա՝ և եղին 'ի դասիկանի անդ: * Աւ մերձ էր
 լիդիա 'ի յապգէ, աշակերտացն լուեալ եթէ
 պեարոս անդ է, առաքեցին երկուս արս առ
 նա՝ աղաչել զի մի դանդաղեացի դալ առ նո
 59 սա: * Աւ յարուցեալ պեարոս եկն ընդ նոսա,
 զոր իբրեւ եկն՝ հանին 'ի վերնատունն, և կա
 ցին շուրջ զնովաւ այրիքն ամենայն, լային և
 ցուցանէին զծորձս և զհանդերձս, որչափ առ
 40 նէր նոցա այժեմնիկն: * Աւ հանեալ արտաքս
 զամենեկեան պեարոսի, եղ ծունր՝ եկաց յա
 զօթս, և դարձաւ 'ի մարմինն և ասէ, տա՛րի
 թա՛ արի կաց յանուն տեառն յիսուսի քրիս
 տոսի: Աւ նա եբաց զաչս իւր, և տեսեալ ըզ
 41 պեարոս՝ նստաւ կանգուն: * Չեռն ետ նմա
 և յարոյց զնա, կոչեաց զորքոն և զայրիան, ա
 42 ռաջի կացոյց զնա կենդանի: * Աւ յայտնի ե
 զեւ ընդ ամենայն յապգէ, և հաւատացին

բազումք 'ի տէր : * Այլ եղև աւուրս բազում 45
մրս լինել նմա 'ի յոպպէ՝ առ ումեմն սիմոնի
խաղախորդի :

ԳՎ ՈՒՎ Ժ.

9.4

Այր մի էր 'ի կեսարիա՝ անուն կուռնէ 1
լիսս հարիւրապետ, 'ի գնդէ որ կոչէր իտալիա
ցի . * բարեպաշտոն և երկիր դամ յաստուծոյ 2
ամենայն տամբ իւրով . առնէր ողորմութիւ
նքս բազումս 'ի ժողովրդեանն . և յաղօթս կայր
առ աստուած յամենայն ժամ : * Այտես 'իտես 3
լեան յայտնապէս զիններորդ ժամու աւուրն
զհրեշտակ աստուծոյ , զի մտանէր առ նա՝ և
ասէր ցնա . կուռնէ լիէ : * Այլ նա հայեցեալ 4
ընդ նա՝ զարհուրեցաւ , և ասէ . զի է տէր :
Այլ ասէ ցնա . աղօթք քո՝ և ողորմութիւն քո
եղին յիշատակաւ առաջի աստուծոյ : * Այլ 5
արդ՝ յղեա արս 'ի յոպպէ՝ և կոչեա զսիմոն զու
մրն՝ որ կոչի պետրոս . * նա մտեալ է առ սիմով 6
նի ումեմն խաղախորդի , որոյ է տունն մերձ
'ի ծով : * Այլ իբրեւ գնաց հրեշտակն՝ որ խօ 7
սէր ընդ նմա , կոչեաց երկուս 'ի ճառայիցն
իւրոց՝ և զինուոր մի բարեպաշտոն 'ի սպա
սաւորացն իւրոց , * և պատմեալ նոցա զամե 8
նայն՝ առաքեաց զնոսա 'ի յոպպէ : * Այլ 'ի վա 9
զիւ անդր 'ի ճանապարհ անկանել նոցա՝ և
մօտ 'ի քաղաքն լինել , ել պետրոս 'ի տանիսն
կալ յաղօթս զվեցերորդ ժամուն : * Քաղցեաւ 10

- և կամէր ճաշակել, և ՚ի պատրաստելն նոցա է
 11 զեւ ՚ի վերայ նորա զարմացումն : * Այլ տե-
 ասնէ զերկինս բացեալ, և զչորեցունց տրա-
 նոց կախեալ անօթ ինչ իբրեւ կտաւոյ
 12 մեծի իջեալ նստեալ ՚ի վերայ երկրի, * յո-
 բում էին ամենայն չորքուտանիք, և սողունք
 13 երկրի, և թռչունք երկնից : * Այլ եղեւ ձայն
 14 առ նա յերկնից, արի պետրոս, զեն և կեր : * Այլ
 պետրոս ասէ, քա՛ւ լիցի տէր, զի ոչ երբէք կե-
 15 րայ խառնակ ինչ և անսուրբ : * Չայն եղեւ
 առ նա կրկին անգամ, զոր աստուած սրբեաց՝
 16 դու մի պղծեր : * Այս եղեւ երկիցս, և վերա-
 17 ցաւ անօթն յերկինս : * Այլ մինչդեռ զարմա-
 ցեալ էր ընդ միտս պետրոս թէ զինչ իցէ տե-
 սին զոր ետես, ահա արքն առաքեալք ՚ի
 կառնէլեայ՝ հարցին զապարանիցն սիմոնի,
 18 կային առ դրանն, * կոչեցին՝ և հարցանէին,
 եթէ սիմոն՝ որ կոչի պետրոս աստ մտեալ ի-
 19 ցէ : * Այլ մինչդեռ պետրոս զմտաւ ամէր
 վասն տեպեանն, ասէ հոգին ցնա, ահաւասիկ
 20 արք ոմանք խնդրեն զքեզ : * Այլ արի էջ և
 երթ ընդ նոսա առանց իրիք խղճելոյ, զի
 21 ես առաքեցի զնոսա : * Այլ իբրեւ էջ պետրոս
 առ նոսա, ասէ, ահաւասիկ ես եմ զոր խըն-
 22 դրէքն, զինչ իրք են՝ վասն որոյ եկիքդ : * Այլ
 նորա ասեն, կառնէլիոս հարիւրապետ՝ այր
 արդար և երկիւղած յաստուծոյ, վկայեալ
 յամենայն ազգէն հրէից, հրաման առեալ ՚ի
 հրեշտակէ սրբոյ՝ կոչել զքեզ ՚ի տուն իւր և

լսել բանս 'ի քէն : * Կոչեաց զնոսս 'ի ներքս՝ 25
 և առ իւր ազոյց : Այլ 'ի վաղիւ անդր յարու-
 ցեալ պետրոս՝ գնաց ընդ նոսս . և ոմանք
 յեղբարց անտի որ 'ի յոպպէ էին՝ եկին ընդ
 նմա : * Այլ 'ի վաղիւ անդր մտին 'ի կեսարիա . 26
 և կուռնէլիոս մնայր նոցա , կոչեցեալ զազ
 գատոհմն իւր և զկարեւոր բարեկամսն :

ԳՐ

* Այլ եղեւ 'ի մտանելն պետրոսի՝ ընդ ա 25
 ռաջ եղեւ նմա կուռնէլիոս , անկեալ առ սա-
 սն նորա՝ երկիր պագանէր : * Այլ պետրոս կանգ- 26
 նեաց զնա՝ և ասէ . յոան կաց՝ և ես ինքն մարդ
 եմ : * Այլ խօսելով ընդ նմա եմուտ 'ի ներքս . 27
 և գտանէր անդ ժողովեալ զբազումս : * Այլ 28
 ասէ ցնոսս . դուք ինքնին գիտէք՝ որպէս ան-
 մարթ է առն հրէի հպել կամ մերձե՛նալ առ
 այլազգի . և ինձ աստուած եցոյց մի զոք խառ-
 նակ կամ անսուրբ ասել 'ի մարդկանէ : * Այլ ա 29
 սն սցսորիկ և առ անց ընդ բանս ինչ անելոյ
 եկի կոչեցեալ . բայց արդ հարցանեմ , յի՛նչ
 պէտս կոչեցէք զիս : * Այլ կուռնէլիոս ասէ . 30
 յառաջ քան զչորս աւուրս մինչ ցայս ժամ
 կայի յաղօթս յինն ժամս 'ի տան իմում , և
 ահա այր մի եկն եկաց առաջի իմ 'ի հանդեր-
 ձրս սպիտակս , և ասէ : * Կուռնէլիէ , լսելի 31
 եղեն աղօթքքո . և ողորմութիւնք քս յիշա-
 տակեցան առաջի աստուծոյ : Այլ արդ յղեալ 32
 արս 'ի յոպպէ , և կոչեա զօխաննիս որ կոչեցեալն է
 պետրոս . սա մտեալ է 'ի տան սխաննիս ուրու-
 մնն խաղախորդի մերձ 'ի ծով . որ եկեացէ և

- 33 խօսեացի ընդ քեզ : Այլ ես խակ և խակ յղեցի
 առ քեզ . դու բարւոք արարեր զի եկիր . արդ՝
 ամենեքեան մեք առաջի օյ կամք լսել զամ որ
 34 հրամայեալ է քեզ 'ի տեառնէ : * Աբաց պետ
 ըստ զքերան իւր՝ և ասէ . ճշմարտութեամբ
 հասեալ եմ, զի ոչ գոյ ակնառութիւն առաջի
 35 աստուծոյ . * այլ առ ամենայն ազգս՝ որ երկն
 շին 'ի նմանէ՝ և գործեն զարդարութիւն, ըն
 36 դունելի է նմա : * () քանն առ արեաց սրղւոյն
 խրայելի՝ աւետարանել զխաղաղութիւն 'ի
 ձեռն յիսուսի քրիստոսի . սա է ամենայնի
 37 տէր : * Վուք ինքնին գիտէք զքանն, որ եղև
 ընդ ամենայն հրէաստան սկսեալ 'ի դայիլէէ,
 յետ մկրտութեանն՝ զոր քարսկեաց յովհան
 38 նէս : * () յիսուս որ 'ի նաղարեթէ՝ զոր օծն
 աստուած հոգւով սրբով և զօրութեամբ . որ
 շրջեցաւ բարի առնել և բժշկել զամենայն
 ըմբռնեալսն 'ի սատանայէ . զի աստուած էր
 39 ընդ նմա : * Այլ մեք վկայ եմք ամենայնի՝ զոր
 արար յերկրին հրէաստանի՝ և յերաւսազէմ .
 40 զոր և սպանին կախեալ զիացոէ . * զնա սա
 աստուած յարոյց յերրորդ աւուր . և ետ նմա
 41 յայանի լինել . * ոչ ամենայն ժողովրդեանն,
 այլ մեզ վկայիցս յառաջագոյն ընարեւոյցս յաս
 տուծոյ . որք և կերարք և արբարք ընդ նմա՝
 42 յետ յարութեան նորա 'ի մեռելոց : * Այլ
 պատուիրեաց մեզ քարոզել ժողովրդեանն,
 և վկայութիւն դնել թէ նա է սահմանեալն
 յաստուծոյ՝ դատաւոր կենդանեաց և մեռե

լոյց : * Նմա ամենայն մարգարէք վկայեն , թո՛ւ 45
 զու՛թիւն մեղաց առնուլ անուամբ նորա ա-
 մենայն հաւատացելոյ 'ի նա : * Նւ մինչդեռ 44
 խօսէր պետրոս զքանս զայս , հանգեաւ հոգին
 սուրբ 'ի վերայ ամենեցուն՝ որ լսէին զքանն :
 * Օտրմացան՝ որք 'ի թլխատութենէ անտի 45
 հաւատացեալք եկեալ էին ընդ պետրոսի .
 զի և 'ի հեթանոսս պարգեւք հոգւոյն սրբոյ
 զեղուին . * քանզի լսէին 'ի նոցանէ խօսել 46
 լեզուս , և մեծացուցանել զամ՝ : * Յայնժամ 47
 պատասխանի ետ պետրոս և ասէ . մի՛թէ զժուրն
 սք արգելուլ կարէ՞ առ 'ի չմկրտելոյ դատսս ,
 որք և զհոգին սուրբ ընկալան՝ սրպէս և մէք :
 * Նւ հրամայեաց նոցա մկրտել յանուն յիսուս 48
 սի քրիստոսի : Յայնժամ աղաչեցին զնա լինել
 անդ աւուրս ինչ :

ԳՂՈՒԽ ԺԸ.

99
 ~~~~~
 Եւ ան առաքեալքն և եղբարք որ էին 'ի 1
 կողմանս հրէաստանի , զի և 'ի հեթանոսս ըն-
 կալան զքանն աստուծոյ : * Նայց յորժամ ել 2
 պետրոս յերուսաղէմ , խղճէին 'ի նմանէ որ 'ի
 թլխատութենէ անտի հաւատացեալքն . * և 3
 ասէին , թէ եմուտ առ արս անթլխատս՝ և ե-
 կեր ընդ նոսս : * Նւ սկսաւ պետրոս պատ- 4
 մել նոցա կարգաւ՝ և ասէ : * Նս էի 'ի 5
 քաղաքին յուպէ յաղօթս , և տեսի զար-
 մացման տեսիլ , իջանել անօթ ինչ իբրեւ կը-

- տաւոյ մեծի, զչորեցունց տանոց կախեալ յեր-
- 6 կնից, և եհաս մինչեւ առ իս: * Յոր պշու-
- ցեալ հայէի, և տեսի զչորքոտանիս երկրի, և
- զգաղանս, և զսողունս, և զթռչունս երկնից.
- 7 * և լուայ բարբառ՝ որ ասէր ցիս. արի՛ պետ-
- 8 րոս՝ զէն և կեր: * Այլ ասեմ. քաւ վիցի տէր,
- զի խառնակ ինչ և անսուրբ իջ երբէք եմուտ
- 9 ՚ի բերան իմ: * Պատասխանի ետ ինձ երկիցս
- անդամ բարբառն յերկնից. զոր աստուած
- 10 սրբեաց՝ դու մի խառնակ համարիր: * Այս
- եղև երկիցս, և վերացաւ դարձեալ ամ անօթն
- 11 յերկինս: * Այլ ասա անդէն երեք արք եկին
- կային առ սպարանիցն՝ ուր եան էի, առա-
- 12 քեալք ՚ի կեսարիաց առ իս: * Այլ ասէ ցիս
- հոգին՝ երթալ ընդ նոսա, և մի ինչ խղճել.
- եկին ընդ իս և սորս վեցեքին եղբարքս, և
- 13 մտաք ՚ի տուն առնն այնորիկ: * Այլ պատմեաց
- մեզ՝ սրպէս ետես զհրեշտակն ՚ի տան իւրում,
- զի կայր և ասէր ցնա. առաքեա ՚ի յսպէ, և
- 14 կոչեա զսխմոյն զկոչեցեալն պետրոս. * որ խօ-
- սեսցի բանս ընդ քեզ, որովք կեցցես դու և
- 15 ամենայն տուն քս: * Այլ իբրեւ սկսայ խօսել
- եկն հոգին սուրբ ՚ի վերայ նոցա. սրպէս և
- 16 ՚ի վերայ մեր ՚ի սկզբանն: * Յիշեցի զբանն
- տեառն զոր ասէրն. յովհաննէս մկրտեաց ՚ի
- ջուր. բայց դուք մկրտիցիք ՚ի հոգին սուրբ:
- 17 * Իսկ արդ՝ եթէ զհասարակաց պարգեւն ետ
- աստուած նոցա՝ որպէս եւ մեզ ՚ի հաւա-
- տայն ՚ի տէր յիսուս քրիստոս, ես զի՛նչ կա-

բող էի արգելուլ զաստուած : * Ալ լուեալ 18
 զայս՝ լուեցին և փառաւոր առնէին զաստուած՝
 և ասէին . ուրեմն և 'ի հեթանոսս ետ աստ
 ուած զաստաշխարութիւն կենաց :

9.9.

* Ալ ցրուեալքն 'ի նեղութենէն որ եղեւ 19
 'ի վերայ ստեփաննոսի՝ հասին մինչեւ 'ի վիւ
 նիկէ և 'ի կիպրոս և յանտիոքիայ . ոչ ումեք
 խօսէին զբանն՝ բայց միայն հրէից : * Ալ էին 20
 սմանք 'ի նոցանէ արք կիպրացիք և կիւրե
 նացիք՝ որք մտեալ յանտիոք՝ խօսէին ընդ յոյն
 արն աւետարանեալ տէր զյիսուս : * Ալ էր 21
 ձեռն տեառն ընդ նոսա . և բազմութիւն հա
 լատացելոց դարձաւ 'ի տէր : * Ալ եղեւ 22
 բանս յականջս եկեղեցւոյն՝ որ էր յերուսա
 ղէմ , վասն նոցա . և առաքեցին զբառնաբա
 մինչեւ յանտիոք . * որ իբրեւ եկն և ետես 23
 զչնորհան աստուծոյ՝ ուրախ եղեւ , և մխի
 թարէր զամենեւեան՝ յօժարութիւն սրտի կալ
 նոցա 'ի տէր : * Օյի էր այր զուարթամիտ՝ և 24
 լի հոգւով սրբով և հաւատովք . և յաւելաւ
 ժողովուրդ բազում տեառն : * Ալ ել 'ի տար 25
 տոյն խնդրել զսօղոս , և գտեալ զնա՝ ած յան
 տիոք : * Ալ եղեւ նոցա զամն ողջոյն ժողովել 26
 յեկեղեցին , և ուսուցանել ժողովուրդ բա
 զում , և անուանել նախ յանտիոք զաշակեր
 տեալսն քրիստոնեայս : * 'նդ աւուրան ընդ այ 27
 նասիկ իջին յերուսաղէմէ՝ մարգարէք՝ յանտիոք :
 * Յարուցեալ մի ոմն 'ի նոցանէ անուն ագա 28
 բոս , նշանակեաց հոգւովն սով մեծ լինել ընդ

ամենայն աշխարհ, որ եղև առ կողոզեալ :
 29 * Նայց յաշակերտաց անախի որպէս զխարդ կա-
 ըող ոք էր, իւրաքանչիւրոք ՚ի նոցանէ որոշե-
 ցին առաքել ՚ի պէտա եղբարցն որ բնակեալ
 30 էին ՚ի հրէաստանի . * զոր և արարին իսկ՝ ա-
 ռաքեալ առ երիցունան ՚ի ձեռն բառնաբաց
 և սողասի :

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

1 Տնդ ժամանակն ընդ այնոսիկ արկ հե- 96
 ըովդէս արքայ ձեռն՝ չարչարել զամանս յեկե-
 2 ղեցւոյն, * և սպան զյակօվբոս զեղբայրն յով-
 3 հաննու սրով : * Ատես եթէ հաճոց է հրէիցն,
 յաւել եւս ունել զպետրոս, և էին աւուրք
 4 բաղարջակերաց, * զոր իբրեւ կալաւ՝ եղ ՚ի
 բանախի, և մասնեաց չորից չորրորդաց զին-
 ուորաց սրահել զնա, և կամէր յետ զասկին
 5 ածել զնա ժողովրդեանն : * Այլ պետրոս ՚ի
 պահեստի էր ՚ի բանտին, և աղօթք սաւայ լի-
 նէին յեկեղեցւոյն վասն նորա առ աստուած :
 6 * իբրեւ կամեցաւ զնա ածել հերովդէս, ՚ի
 գիշերին յայնմիկ էր պետրոս ՚ի բուն ՚ի մէջ եր-
 կուց զինուորաց, կապեալ կրկին շղթայիւք, և
 պահապանքն առաջի դրանն պահէին զբանան :
 7 * Այլ ահա հրեշտակ տն եկն եկաց ՚ի վերայ,
 և լոյս ծագեաց ՚ի տանն, և խթեաց զկողն
 պետրոսի, յարոյց զնա՝ և ասէ, արի վաղվա-
 ղակի, և անկան շղթայքն ՚ի ձեռաց նորա :

* Այլ ասէ ցնա հրեշտակն . աճ զգօտի քո և 8
 արկ զհողաթափս յոտս քո . և արար այնպէս .
 և ասէ ցնա , արկ զձորձս քո , և եկ զկնի իմ :
 * Այլ ելեալ երթայր զհետ , և ոչ դիտէր՝ եթէ 9
 ճշմարիտ իցէ որ ինչ եղեւն ՚ի հրեշտակէն . զի
 համարէր երազ տեսանել : * Այլ իբրեւ անցին 10
 նորա ըստ մի պահ և ըստ երկուս , եկին մին
 շեւ ՚ի գուռնն երկաթի՝ որ հանէր ՚ի քաղաքն .
 որ ինքնին բացաւ նոցա . և մտեալ անցին ընդ
 փողոց մի . և վազվազակի ՚ի բաց եկաց ՚ի նմա
 նէ հրեշտակն : * Այլ պետրոս իբրեւ ՚ի միտս 11
 եղև , ասէ . արդ գիտեմ ճշմարիտ եթէ առա
 քեացո՞ր զհրեշտակ իւր , և փրկեաց զիս ՚ի ձե
 աաց հերովդի , և յամենայն ակնկալութենէ ժո
 ղովրդեանն հրէից : * Այլ լեալ ՚ի միտս՝ եկն ՚ի 12
 սուն մարեմու մօր յովհաննու , որ կոչեցաւ
 ընն մարկոս , ուր էին բազումք ժողովեալ , և
 աղօթս առնէին : * Այլ բաղխեալ զդուրս սա 15
 նին , մատեաւ աղախին մի՝ ունկն գնել , ո
 ղում անուն էր հսովդէ : * Այլ ծանուցեալ 14
 զձայնն պետրոսի՝ ՚ի խնդարոյն ոչ եբաց զդու
 աըն . ՚ի ներքս ընթացեալ պատմեաց , եթէ
 պետրոս առ դրանն կայ : * Նորա ասեն ցնա՝ 15
 մոլիս . և նա եւս պնդէր՝ թէ այդպէս է . և
 նորա ասէին՝ հրեշտակ նորա իցէ : * Այլ պետ 16
 ըստ ստեալ բաղխէր . իբրեւ բացին տեսին ըզ
 նա և զարմացան : * Այլ նա ձեռամբ ցուցաւ 17
 նէր նոցա լուել . և պատմեաց որպէս և տէր ե
 հան զնա ՚ի բանտէն . և ասէ՝ պատմեցէք յա

- կորայ և եղբարց զայս . և ելեալ գնաց յայլ տե-
 18 ղի : * Այլ իբրեւ այգ եղեւ՝ էր խռովու թիւն
 մեծ ՚ի մէջ զինուորացն, թէ զն արդեօք պետրու-
 19 արն եղեւ : * Իսկ հերովդէս իբրեւ խնդրեաց
 զնա՝ և ոչ եղիտ, հարցեալ զպահապանն՝
 հրամայեաց սպանանել . և իջեալ ՚ի հրէաս-
 20 տանէ ՚ի կեօարիա՝ և անդ լինէր : * Այլ էր
 հերովդէս ցաամամբ ընդ ախրացիս և ընդ
 սիդոնացիս, և նորս առ հասարակ եկին առ
 նա, և ՚ի բանի արարեալ զբղասատս սենեկա-
 պետն արքայի, խնդրէ ն զխաղաղութիւն
 վասն կերակրելոյ երկրին նոցա յարքունուսա :
 21 * Յաւուր միում յերեւելս՝ հերովդէս ըզ-
 գեցեալ էր զհանդերձ թագաւորութեան՝ և
 22 խօսէր ընդ նոսա հրապարակաւ : * Այլ ամբօխն
 աղաղակէր՝ թէ ասաուծոյ բարբառ է, և ոչ
 23 մարդոյ : * Այլ անդէն եհար զնա հրեշտակ
 տեառն, փոխանակ զի ոչ ետ փառս ասաու-
 24 ծոյ, և եղեալ օրդնալից՝ սատակեցաւ : * Այլ
 բանն ասաուծոյ աճէր և բաղմանայր :
 25 * Ի առնաբաս և սօղոս դարձան յերուսա- Գ. 9.
 ղէմէ՝ իբրեւ կատարեցին զպաշտօնն . առեալ
 էր ընդ իւրեանս և զյովհաննէս՝ որ կոչեցեա-
 26 լն էր մարկոս :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

- 1 Աին ոմանք յանախօք ըստ եկեղեցւոյն,
 մարդարէք և վարդապետք, բառնաբաս՝ և

շմաւօմն կոչեցեալն նիւքէր, և զուկիսս կիւ-
 րենացի, և մանայեն գայեկորդի հերովդի
 շորորդապետի, և սօղոս : * Մինչդեռ 'ի պաշ 2
 տաման տեառն կային և պահէին, ասէ հո-
 գին սուրբ . որոչեցէք ինձ զբառնաբաս և ըզ-
 սօղոս 'ի գործ՝ յոր կոչեցեալ է իմ զդոսա :
 * Յայնժամ պահեալ և աղօթս արարեալ է 5
 գին ձեռն 'ի վերայ նոցա և արձակեցին : * Այլ 4
 նորա առաքեալք 'ի հոգւոյն սրբոյ՝ իջին 'ի սե-
 լեւկիս, և անտի նաւեցին 'ի կիպրոս : * Այլ 5
 հասեալ 'ի սաղամիսնա՝ պատմէին զբանն աս-
 տուծոյ 'ի ժողովուրդս հրէիցն, ունէին և ըզ-
 յովհաննէս պաշտօնեայ : * Արջեալ ընդ ա- 6
 մենայն կղզին մինչեւ 'ի պափոս, գտին անդ
 զայր ոմն մագ սուտ մարգարէ՝ հրէայ . որում
 անուն էր բարեյեսու : * Ար էր ընդ փոխանա- 7
 կի բդեշխին սէրգեայ սօղոսի առն իմաստնոյ .
 նորա աղաչեալ զբառնաբաս և զսօղոս խըն-
 դրէր լսել զբանն աստուծոյ : * Նդդէմ եկաց 8
 նորա ելիմաս մագ, քանզի այսպէս թարգմա-
 նի անուն նորա . որ ինդրէր շրջել զփոխանակ
 բդեշխին 'ի հաւատոց : * Իսկ սօղոս որ և սօ- 9
 զոսն՝ լցեալ հոգւով սրբով հայեցաւ 'ի նա,
 * և ասէ . ով լի ամենայն նենգութեամբ և 10
 խորամանկութեամբ՝ որդի սատանայի, թշնա-
 մի ամենայն արդարութեան, ո՞չ լուես 'ի թիւ-
 րելոյ զճանապարհս տեառն զուղիղս : * Այլ 11
 արդ ասա ձեռն տեառն 'ի վերայ քոյ, և ե-
 ղիցես կոյր՝ ջտեսանել զարեւ մինչեւ 'ի ժա-

մանակ մի: Այլ անդէն անկաւ ՚ի վերայ նորա
 մէջ և խաւար, և շրջեալ խնդրէր առաջնոր
 42 դրս: * Հայնժամ տեսեալ փոխանակի բոկեշ
 խին զիրան որ եղեն՝ հաւատաց, զարմայեալ
 ընդ վարդապետութիւնն տեսուն:
 43 * Այլ ամբարձեալ ՚ի պափէ պողոտանց՝
 եկին ՚ի պերգէ պամփիւլեայ, յովհաննէս մեկ
 44 նեալ ՚ի նոցանէ՝ դարձաւ յերուսաղէմ: * Այլ
 նորա գնացեալ ՚ի պերգեայ՝ եկին յանտիոք
 պիտիդեայ, և մտեալ ՚ի ժողովուրդն յաւուր
 45 շաբաթու՝ նստան: * Այլ յետ ընթեռնոյ
 զօրէնան և զմարգարէս, առաքեցին առ նո-
 սա ժողովրդապետքն՝ և ասեն, անք եղբարք՝
 եթէ իցեն ՚ի ձեզ բանք մխիթաութեան
 46 առ ժողովուրդդ՝ խօսեցարուք: * Յոտն եկաց
 պողոս՝ շարժեաց զձեռն իւր և ասէ, անք խորա-
 յերայիք և ոյք երկնչիք յաստուծոյ՝ լուարուք:
 47 * Աստուած ժողովրդեանս այսորիկ խորայիւ
 ընտրեաց զհարսն մեր, և զժողովուրդն բար-
 ձրացոյց ՚ի պանդխաութեան յերկրին եզխա-
 տացւոց, և ՚ի բազուկ բարձր եհան զնոսա
 48 անախ: * Այլ իբրեւ քառանամեայ ժամանակ
 49 կերակրեաց զնոսա յանապատի, * եւ քակեալ
 ազգս եօթն յերկրին քանանու՝ ժառանգե-
 20 ցոյց նոցա զերկիր նոցա, * իբրեւ ամս չորեք-
 հարիւր և յիսուն: Այլ յետ այսորիկ ետ նոցա
 21 դատաւորս մինչև ՚ի սամուէլ մարգարէ: * Այլ
 անախ յառաջ խնդրեցին թագաւոր, և ետ
 նոցա աստուած զաւուրդ որդի կիսեայ, այր

ԳԵ

յազգէ բենիամինի, ամն քառասուն : * Աւ 22
 իբրեւ փոխեաց զնա, յարոյց նոցա զգաւ իթ
 թագաւոր, որում և ասաց վկայութեամբ .
 գտի զգաւ իթ որդի յետեայ այր ըստ սրտի
 խնում, որ արասցէ զամենայն զկամս իմ : * Ի 23
 սորա զաւակէ աստուած ըստ աւետեացն յա
 րոյց իսրայէլի . զփրկիչն յիսուս . * ըստ յառա 24
 ջագոյն քարոզութեանն յովհաննու առաջի
 երեսաց մտի նորա, մկրտութիւն ասպաշխա
 րութեան՝ ամենայն ժողովորդեանն իսրայէլի :
 * Աւ իբրեւ ընդ յովհաննէս զընթացսն, աւ 25
 սէր . զմ որ կարծէք զինէն թէ իցեմ . չեմ ես
 այն, այլ ահա գայ զինի իմ, որում չեմ ար
 ժանի զկօշիկս տախցն լուծանել : * Աւր Եղբարք՝ 26
 որդիք արբասամեան տոհմին, և որ ՚ի ձեզ
 երկիւղածք իցեն յաստուծոյ . ձեզ բանս այս
 փրկութեան առաքեցաւ : * Նոցայ որ բնակեալ 27
 են յերուսաղէմ, և իշխանք նոցա՝ անձանօթ
 եղեն ՚ի նմանէ . և ըստ բարբառոյ մարգարէ
 իցն, որ զամենայն շաբաթսն ընթեռնուին՝
 դատեալ կատարեցին . * և ոչ մի ինչ պատ 28
 ճառս մահու դատեալ իննդրեցին ՚ի պիղատտէ
 սպանանել զնա : * Աւ իբրեւ կատարեցին զա 29
 մենայն որ վասն նորա գրեալ էր, իջուցեալ
 ՚ի վայտէն՝ եղին ՚ի գերեզմանի : * Աւ աստ 30
 ուած յարոյց զնա ՚ի մեռելոց . որ երեւեցաւ
 աւուրքք բաղձօք այնոցիկ, * որ ելեալ էին ընդ 31
 նմա ՚ի գալիլէէ յերուսաղէմ . որք և արդ իսկ
 վկայք են նորա առ ժողովուրդն : * Աւ մեք 32

- ձեզ աւետարանեմք զստատումնն՝ որ առ հար-
 55 սնե եղեալ էր : * Օ՛ր զնոյն աստուած կա-
 տարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝ յարուցեալ
 զյիսուս, որպէս և ՚ի սաղմոսին գրեալ է յեր-
 կրորդում. որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծը-
 54 նայ գրեղ : * Այլ զի յարոյց զնա ՚ի մեռելոց,
 և ոչ եւս դառնալոց է յապականութիւն.
 այսպէս ասէ, թէ տաց քեզ զսրբութիւնն
 55 դաւթի զհաւատարիմս : * Քանզի և ՚ի միւ-
 սումն ասէ, ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել
 56 զապականութիւն : * Այլ դաւիթ յաղգի անդ իւ-
 րում պաշտեաց, և ՚ի կամս աստուծոյ ննջեաց,
 և յաւելաւ առ հարս իւր, և ետես զապակա-
 57 նութիւն : * Նայց զոր աստուած յարոյց՝ ոչ ե-
 58 տես զապականութիւն : * Յայտնի լիցի ձեզ
 անք եղբարք, զի սովաւ ձեզ թողութիւն
 մեղաց աւետարանի, եւ յամենայնէ՛ յորմէ
 ոչ կարացէք օրինօքն մովսէսի արդարանալ.
 59 * սովաւ ամենայն որ հաւատայ՝ արդարա-
 40 նայ : * Օ՛գնչ կացէք, գուցէ եկեսցէ
 ՚ի վերայ ձեր որ ասացեալն է ՚ի մարգարէս :
 41 * Տեսէք սրհամարհօք՝ և զարմացարուք
 եւ եղծարուք, զի գործ մի գործեմ ես
 յաւուրս ձեր, գործ՝ որում ոչ հաւատայ-
 42 ցէք՝ եթէ որ պատմեսցէ ձեզ : * Այլ իբրեւ
 ելին անտի, աղաչէին ՚ի միւսում շաբաթու
 45 խօսել նոցա զնոյն բան : * Այլ իբրեւ արձակե-
 ցաւ ժողովուրդն, զհետ երթային բազումք
 ՚ի հրէից անտի և ՚ի պաշտօնեկցն եկամտից՝

զպօղոսի և զբառնաբայ, որք խօսէին ընդ նոսա, և հաւանեցօւցանէին զնոսա կալ մնալ 'ի շնորհան աստուծոյ:

74

* Աւ 'ի դալ միւսոյ շաբաթուն, գրեթէ 44
ամենայն քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն աստուծոյ: * Իբրեւ տեսին հրէայքն զամբօխն 45
լցան նախանձու, և ընդդէմ դարձեալ ասացելոցն 'ի պօղոսէ՝ հայհոյէին: * Համարձա 46
կեալ պօղոսի և բառնաբայ՝ ասէին, առ ձեզ նախ պարտ էր խօսել զբանն աստուծոյ. եւ քանզի դուք մերժէք զնա, և ոչ արժանիս համարիք զձեզ կենացն յաւիտենից, ահաւասիկ դառնամք 'ի հեթանոսա: * Օ 'ի այս 47
պէս պատուիրեաց մեզ տէր. եզի զքեզ 'ի լոյս հեթանոսաց, լինել քեզ 'ի փրկութիւն մինչեւ 'ի ծագս երկրի: * Ս այս լուեալ հե 48
թանոսացն՝ ուրախ լինէին, և փառաւոր անէին զբանն տեսան. և հաւատացին՝ որք էին կարգեալ 'ի կեանն յաւիտենականա: * Աւ 49
չըջէր բանն աստուծոյ ընդ ամենայն դաւառն: * Իայց հրէայքն գրգռեցին զպաշտօնեայ կա 50
նայս զգաստս՝ և գլխաւորս քաղաքին, և յարուցեալ հալածանս 'ի վերայ պօղոսի և բառնաբայ՝ հանին զնոսա 'ի սահմանացն իւրեանց: * Աւ նոցա թօթափեալ զփոշի սախցն 'ի վե 51
րայ նոցա, եկին յիկոնիոն: * Աւ աշակերտքն 52
լնաւին խնդութեամբ և հօգւով սրբով:

ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

- 1 Այլ եղև յիկոնիոն ՚ի միասին մտանել
նոցա ՚ի ժողովուրդ հրէիցն, և խօսել նոյն
պէս. մինչև հաւանել հրէից եւ յունաց
- 2 բազմաց յոյժ: * Բայց անհաւան հրէայքն
յարուցին և չարացուցին զանձինս հեթանո
5 սացն ՚ի վերայ եղբարց: * Բազում ժամանա
կրս շրջին համարձակեալք տեսուն վիայու
թեամք, բանիւ շնորհաց իւրոց, և տալ նը
4 շանս և արուեստս լինելոյ ՚ի ձեռս նոցա: * Այլ
եղև հերձուածք բազմութեան քաղաքին.
ոմանք ՚ի հրէայսն, եւ ոմանք յառաքեալ
6 սրն: * Իբրև եղև դիմել հեթանոսացն եւ
հրէից իշխանօքն իւրեանց՝ ՚ի թշնամանել և
7 ՚ի քարկոծել զնոսա, * ազգ եղեալ նոցա՝ փա
խեան ՚ի քաղաքսն լիկոնացւոց ՚ի լիւսորա
և ՚ի դերբէ և շուրջ զգաւառաւն, և անդ ա
ւետարանէին:
- 7 * Այլ այր ոմն լիւսորացի ակար յոտից
նատէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոց, որոց երբէք
8 չէր գնացեալ: * Սա լուաւ զխօսսն պօղոսի.
որոց հայեցեալ ՚ի նա և տեսեալ՝ թէ ունի
9 հաւատս փրկութեան, * ասէ մեծաձայն. քեզ
ասեմ յանաւն տեսուն մերոց յիսուսի քրիստո
սի, յոտն կաց ՚ի վերայ ոտից քոց ուղիղ. և
10 վազվազէր և գնայր: * Այլ ժողովրդոցն տե
սեալ զոր արարն պօղոս, բարձին զձայնս
իւրեանց լիկոնարէն, և ասեն. աստուածք

~ ~ ~
ԴԲ
~ ~ ~

նմանեալ մարդկան իջին առ մեզ : * Այլ կո 11
 չէին զբառնաբաս դիտս, և զպօղոս հերմէս .
 քանզի նա էր առաջնորդ բանին : * Իսկ քուր 12
 մըն դիտյ՝ որ կայր առաջի քաղաքին, ցուլս
 և պասկս հասուցեալ ՚ի դուռն հանդերձ
 բաղմու թեամբքն՝ կամէր զոհել : * Այլ լու 15
 եալ առաքելոյն բառնաբայ և պօղոսի, պա-
 տառեալ զհանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վա-
 ղեցին յամբոխէն, աղաղակէին, * և ասէին . 14
 արք՝ զի՞նչ գործէք զայդ . մեք ձեզ նմանող ք
 կարեօք մարդիկ եմք . աւետարանել ձեզ
 յայդպիսի ունայնութեանց դառնալ յաստ-
 ուած կենդանի, որ արար զերկինս և զերկիր
 և զծով և զամենայն որ ՚ի նոսա : * Ար յան 15
 ցեալ ազգսն՝ թոյլ ետ ամենայն հեթանոսաց
 գնալ ՚ի ճանապարհս իւրեանց : * Այլ սակայն 16
 ոչ եթէ առանց վկայութեան զինքն եթող՝
 բարերարութեամբն սալ յերկնից ձեզ անձ-
 րեւս և ժամանակս պտղաբերս, ընուլ կերակ-
 րովք և ուրախութեամբ զսիրաս ձեր : * Այլ 17
 զայս ասացեալ՝ հազիւ լուեցուցանէին զժողո-
 վուրդսն ՚ի չզոհելոյ նոցա, այլ գնալ յիւրա-
 քանջուր տեղիս :

ԳԳ
 * Այլ ՚ի չըջելն նոցա և յուսուցանել եկին 18
 հասին յանտիտքէ և յիկոնիէ հրէայք, և ՚ի վի-
 ճել նոցա համարձակութեամբ՝ պատրեցին
 զժողովուրդսն ՚ի բաց կալ ՚ի նոցանէ, և ասէ-
 ին՝ թէ ոչինչ ճշմարտութիւն ասեն, այլ զա-
 մենայն ստեն, և քարկոծեալ զպօղոս՝ քարչե-

- ցին արտաքս քան զքաղաքն , և համարէին
 49 զնս մեռեալ : * Այլ 'ի պատել զնովաւ աշա-
 կերտացն՝ յարեաւ եմուտ 'ի քաղաքն . և 'ի
 վաղիւ անդր ել բառնաբաւ հանդերձ 'ի դեր-
 20 բէ : * Աւետարանեալ 'ի քաղաքին յայնմիկ՝ և
 աշակերտեալ զբաղումս , և դարձան 'ի լիւս-
 21 արայ և յիկոնիոն՝ և յանախաբիայ . * հաստա-
 տեալ զանձինս աշակերտելոցն՝ և մխիթարեալ
 կալ հաստատուն 'ի հաւատան . և թէ բա-
 զում նեղութեամբք պարտ է մեզ մտանել
 22 յարքայութիւնն աստուծոյ : * Չեռնադրե-
 ցին նոցա ըստ եկեղեցեաց՝ երկոցունս . աղօ-
 թըս արարեալ հանդերձ պահօք , յանձն ա-
 րարին զնոսս տեառն՝ յոր հաւատացեալ է-
 23 ին : * Այլ շրջեալ ընդ պիսիդայ՝ եկին 'ի պամ-
 24 փիւլեայ , * և խօսեցեալ 'ի պերդէ զբանն տեա-
 25 ռքն , իջին յատտալիս : * Այլ անախի նաւար-
 կեալ՝ գնացին յանախօք ուստի էին . յանձն
 արարեալ շնորհացն աստուծոյ՝ 'ի գործն զոր
 26 կատարեցին : * Այլեալ և ժողովեալ զեկեղե-
 ցին՝ պատմեցին սրչափ արար աստուած ընդ
 նոսս . և զի եբաց հեթանոսաց դուռն հա-
 27 ռաացոյ : * Այլ ընդան ժամանակս ոչ սակաւս
 ընդ աշակերտան :

ԳՂՈՒԻ ԺԵ.

1 Այլ ոմանք իջեալ 'ի հրէաստանէ՝ ուսու-

ցանէին զեղբարս . եթէ ոչ թլխատիք ըստ օ.

րինացն մովսէսի՝ ոչ կարէք ապրել : * Այլ լի 2
 նել ոչ սակաւ հակառակութեան և խնդրոյ՝
 պողոսի և բառնաբայ ընդ նոսա, եղին ելա
 նել պողոսի և բառնաբայ և ոմանց ՚ի նոցանէ
 առ առաքեալն եւ երիցունս յերուսա
 դէմ վասն խնդրոյն այնորիկ : * Այքա յուզար 5
 կեալք յեկեղեցւոյն, շրջեցան ընդ փիւնիկէ,
 և ընդ սամարիա, պատմէին զդարձն հեթանա
 սաց, և առնէին սերտութիւն մեծ ամե
 նայն եղբարց : * Այլ հասեալք յերուսողէմ, 4
 ընկալեալք յեկեղեցւոյն և յառաքելոցն և
 յերիցանց, պատմեցին որչափ ինչ արար ընդ
 նոսա աստուած : * Յարեան ոմանք ՚ի հերձ 5
 սւածոյն փարիսեցւոց հաւատացեալք, և ա
 սէին՝ թէ պարտ է թլփատել զդոսա, և պատ
 ուիրել պահել զօրէնսն մովսէսի : * Այլ ժո 6
 զովեցան առաքեալքն և երիցունք տեսանել
 վասն բանիս այսորիկ : * Այլ յեա բազում 7
 խնդիր լինելոյ յոսն եկաց պետրոս՝ և ասէ
 ցնոսա. արք եղբարք՝ դուք ինքնին գիտէք, զի
 յաւուրոյն առաջնոց ՚ի միջի ձերում ընտրեաց
 աստուած բերանով իմով լսել հեթանոսաց
 բանին աւետարանի, և հաւատալ : * Այլ սրբ 8
 տաղէտն աստուած վկայեաց նոցա, տալով
 նոցա զհոգին սուրբ որպէս և մեզ. * և ոչինչ 9
 ընտրութիւն արար ՚ի մէջ նոցա և մեր, հա
 ւատովք սրբեալ զօիրոս նոցա : * Այլ ընդ 10
 էր փորձէք զաստուած, զնել լուծ ՚ի վերաց
 պարանայի աշակերտացն, զոր ոչ հարքն մեր՝

- 11 և ոչ մեք կարացաք բառնալ : * Այլ շնորհօքն
տեառն յիտուսի քրիստոսի հաւատամք ապ-
12 րել, զոր օրինակ և նորա : * Առեաց ամենայն
ժողովուրդն, և լսէին բառնաբայ և պօղոսի
սխտմելոյն՝ որչափ արար աստուած նշանս և
արուեստս ՚ի հեթանոսս ՚ի ձեռս նոցա :
- 15 * Այլ յետ լուելոյն նոցա՝ սխտասխանի
ետ յակովբոս և ասէ, արք եղբարք՝ լուա-
14 րուք ինձ : * Շմաւոն սխտմեաց որպէս յա-
ռաջագոյն աստուած այց արար տունուլ ժո-
15 ղովուրդ ՚ի հեթանոսաց՝ անուան իւրոյ : * Այլ-
այնմ միաբանին բանք մարդարէիցն, որպէս և
16 գրեալ է. * յետ այսորիկ դարձայց և շինե-
ցից զյարկսն դաւթի զանկեայն, և զկործա-
նեայն նորա վերստին շինեցից՝ և կանգնեցից
17 զնա. * որպէս զի խնդրեսցեն մնացորդք մարդ-
կան զտէր, և ամենայն հեթանոսք յորոց վե-
րայ կոչեցեալ է անուն իմ, ասէ տէր, որ առ-
18 նէ զայս ամենայն. * յայտնի է ՚ի յաւիտեանցն
19 (տեառն գործ իւր) : * Ասան որոյ և ես ի-
րաւունս համարիմ, մի նեղել զայնոսիկ՝ ոչք
՚ի հեթանոսացն դառնան առ աստուած :
- 20 * Այլ տալ թուղթս առ նոսա, խորչել ՚ի կե-
րակրոց կոսոյ՝ և ՚ի սրունկու թե՛նէ և ՚ի մե-
21 ուելոսուոյ և յարենէ : * Օ ՚ի մովսէս յազգա-
ցրն առաջնոց ըստ քաղաքաց զբարոյնսն իւր-
ունի ՚ի ժողովսն ըստ ամենայն շաբաթուոյ ըն-
22 թերցեալ : * Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ ա-
ռաքելոյն և երիցանցն և ամենայն եկեղեց-

~
ԴԵ
~

ւոյն, արս ընտրեալս 'ի նոցանէ առ արել յան
 տխր ընդ պողոսի և ընդ բառնաբայ, զյու
 դա գիտչեցեալն բարսաբայ՝ և զշիզա, արս
 գլխաւորս. * գրեալ առ եղբարս 'ի ձեռն նա 25
 ցա զայս ինչ : Առաքեալք և երիցուեք և
 եղբարք, յանտխր և 'ի սիւրիայ և 'ի կիլիկիայ
 եղբարցդ՝ որ 'ի հեթանոսաց էք, ողջոյն :
 * Քանզի լուար՝ թէ ունեք իբրեւ 'ի մէնջ խը 24
 ուսկեցուցին զձեզ բանիւք, խախտել զանձի
 նրս ձեր, ասե՛ն թխիտել և պահել զօրէնան՝
 որոց ոչ հրամայեցաք : * Հաճոյ թուեցաւ մեզ 25
 միաբան ժողովելոցս, արս ընտրեալս յղել առ
 ձեզ ընդ սիրելիս մեր ընդ բառնաբայ և ընդ
 պողոսի. * արք որք մասնեցին զանձինս իւ 26
 բեանց վասն անուանն տեառն մերոյ յիսուսի
 քրիստոսի : * Արդ՝ առաքեցաք զյուդա և ըզ 27
 շիզա, և նոցա 'ի բանից զնոյն պատմել : * Օ ի 28
 հաճոյ թուեցաւ հոգւոյն սրբոյ և մեզ, մի
 ինչ աւելի բեռն դնել ձեզ. բայց միայն 'ի
 կարեւորացս յայտոցիկ. * 'ի բայ կալ, 'ի զու 29
 հելոյ կռոց՝ և յարենէ՝ և 'ի հեղձուցելոյ, եւ
 'ի սրանկու թենէ. յորոց պահեալ զանձինս
 բարւոք գործիցէք. նզ լերուք : * Այլ նաքա ար 30
 ձակեալք՝ իջին յանտխր, և ժողովեալ զժո
 ղովուրդսն՝ ետուն զթուղթն : * Այլ ընթեր 31
 ցեալ՝ ուրախ եղեն 'ի վերայ մխիթարու թենէ
 * Յուդա և շիզա, զի և նաքա մարգարէք է 32
 ին, բանիւք բազմօք մխիթարեցին զեղբարս՝
 և հաստատեցին : * Այլ եղեալ անդ ժամանա 33

կըս՝ արձակեցան յեղբարց խաղաղութեամբ
 54 առ առաքեալն : * Այլ հաճոյ թուեցաւ շի
 55 զայի մնալ անդէն : * Բայց պօղոս և բառնա
 բաս շրջին յանտիրք , ուսուցանել և աւե
 տարանել և այլովք բաղձօք՝ զբանն աստուծոյ :
 56 * Իսկ յետ աւուրց ինչ ատկ պօղոս ցը
 բառնաբաս , գարձցուք և շրջեցուք զեղ
 բարքք՝ ըստ ամենայն քաղաքաց յորս քարոզե
 ցաք զբանն տեառն՝ թէ նրպէս ունիցին :
 57 * Բառնաբաս կամէր առնուլ և զյովհաննէս
 58 զկոչեցեալն մարկոս , * բայց պօղոս աղաչէր՝
 թէ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ ՚ի պամփիլեայ ,
 և զչեկեալն ընդ նոսա ՚ի գործն , մի առնուլ
 59 ընդ ինքեանս : * Այլ եղև գժտութիւն ՚ի մէջ
 նոցա մինչեւ մեկնել ՚ի միմեանց , բառնաբայ
 40 առնուլ զմարկոս՝ նաւել ՚ի կիպրոս : * Այլ պօ
 ղոսի ընտրեալ զշիղա՝ ել , յանձն արարեալ
 41 շնորհացն աստուծոյ յեղբարց անտի : * Այլ
 շրջէր ՚ի կողմանս ասորւոց և կիւլիկեցւոց ,
 և հաստատէր զեկեղեցին :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

1 Այլ եկն եհաս ՚ի գերբէ և ՚ի լիւսարա , և
 ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն տիմոթէ
 ոս , որդի կնոջ հրէի հաւատացելոյ եւ հօր
 2 հեթանոսի : * Ար վկայեալ էր ՚ի լիւսարացւոց
 3 և յիկոնացւոց եղբարց : * Օսա կամեցաւ
 պօղոս ընդ իւր տանել , և առեալ թլիա

տեաց զնա վասն հրէիցն , որ էին 'ի տեղիսն
 յայնասիկ . քանզի գիտէին ամենեքեանս զհայր
 նորա՝ թէ հեթանոս էր : * Իբրեւ անցանէին 4
 ընդ քաղաքսն , աւանդէին նոցա պահել զհրա-
 մանանս պատուիրեալս յառաքելոցն և յերի-
 ցանցն՝ որք յերուսաղէմ : * Եւ եկեղեցիքն 5
 հաստատէին 'ի հաւատս , և յաւելուին 'ի թի-
 ւրն հանապաղօր :

ԴԵ

* Եւ շրջեցան ընդ փոխւգիտ և ընդ կողմ 6
 մանս գաղատացւոց , արգելեալք 'ի հողւոցն
 սրբոց խօսել զքանն յասիայ : * Բայց եկեալ առ 7
 միւսեաւ՝ թեակոսիսէին երթալ 'ի բիւթանիա ,
 եւ ոչ համարձակեաց նոցա հողին յիսուսի :
 * Եւ անցեալ ըստ միւսիա՝ իջին 'ի արովադա : 8
 * Եւ տեսիլ երեւեցաւ 'ի գիշերին պօղոսի . 9
 այր ոմն մակեդոնացի կայր աղաչէր զնա՝ և
 ասէր . անցեալ 'ի մակեդոնիա՝ օգնեսցես մեզ :
 * Եւ իբրեւ զտեսիլն ետես , վաղվաղակի խըն 10
 դրեցաք ելանել 'ի մակեդոնիա . տեղեկացեալ
 թէ հրաւիրեաց զմեզ տէր աւետարանել նո-
 ցա : * Եւ ելեալ 'ի արովադայ գէալ ուղիղ 11
 գնացաք 'ի սամսթրակէ . և 'ի վաղիւ անդր
 'ի նոր քաղաք . * և անտի 'ի փիլիպպուս , որ 12
 է առաջին վիճակ մակեդոնացւոց՝ քաղաք
 կողովնիա : Եւ անդ 'ի քաղաքին դադարեալ
 մեր աւուրս ինչ . * յաւուր շաբաթու ելաք ար 15
 տաքոյ քաղաքին առ գետամին՝ ուր համարէին
 աղօթս մատուցանել պօղոս . և նստեալ խօսե-
 աք ընդ ժողովեալ կանայս : * Եւ կին ոմն աւ 14

- անուն լիդիա ծիրանալաճառ՝ ՚ի թիւատիրքա
 դարէ՛ երկիւ զած յաստուծոյ՝ լուաւ, զորոյ տէր
 իսկ եբաց զսիրտն անալ խօսիցն պօղոսի =
- 15 * Ալ իբրեւ մկրտեցաւ ինքն և տուն իւր,
 աղաչէր և ասէր. եթէ համարիցիք զիս հա
 շատացեալ տեառն, մտեալ ՚ի տուն իմ ա
 գերուք, և բռնադատեաց ասրաւ զմեզ =
- 16 * Ալ եղև մինչդեռ երթայաք մեր յաղօթս,
 պատահեաց մեզ աղախին ոմն՝ զոր ունէր այս
 հարցուկ, որ շահս բազումս ասյր տերանց
- 17 իւրոց մոլեբան : * Աս զհետ եղեալ պօղոսի
 և մեր՝ աղաղակէր և ասէր. արքս այս ծառայք
 աստուծոյ բարձրելոյ են, որ պատմեն ձեզ
- 18 զճանապարհս փրկութեան : * Ալ զայս առնէր
 ՚ի բազում աւուրս : Օպրացեալ պօղոս դար
 ձաւ և ասէր զայն. պատուիրեմք եզ յա
 նուն յիսուսի քրիստոսի ելանել ՚ի դմանէ. և
- 19 ել այն ՚ի նմին ժամու : * Իբրեւ տեսին տեսրք
 նորա՝ եթէ հատաւ յոյս շահի նոցա, առեալ
 զպօղոս և զլիլա՝ ձգեցին ՚ի հրապարակն առ
- 20 իշխանսն : * Ալ ածեալ զնոսա առ զօրագը
 լուխան՝ ասեն. արքս այս խռովեցուցանեն
- 21 զքաղաքս մեր. ինքեանք հրէայք են, * և
 պատմեն մեզ օրէնս զոր չէ արժան մեզ ըն
 դունել և ոչ առնել, զի հռովմայեցիք եմք =
- 22 * Ալ կուտեցաւ ամբօխն ՚ի վերայ նոցա. և
 զօրագը լուխն պատառեցին զհանդերձս իւ
 23 թեանց. և հրամայեցին զան հարկանել. * և
 բազում վերս եղեալ ՚ի վերայ նոցա՝ արկին

'ի բանտ, պատուիրեցին բանտապետին ըզ-
 գուշութեամբ սրահել զնոսա: * Արց առեալ 24
 զայսպիսի պատուէր՝ արկ զնոսա 'ի ներքին
 բանան, և զսաս նոցա պնդեաց 'ի կոճեղս:
 * Ալ 'ի մէջ գիշերոյն պօղոս եւ շիղա կային 25
 յաղօթս՝ և օրհնէին զաստուած, և ունկն
 դնէին նոցա կալանաւորքն: * Ալ եղեւ յան 26
 կարծակի շարժումն մեծ, մինչեւ շարժել
 հիմանց բանտին, և բացան անդրէն դրուներն
 ամենայն, եւ ամենեցուն կապանքն լուծան:
 * Իբրեւ զարթեալ բանտապետն՝ եւ ետես 27
 բացեալ զգուրս բանտին, ձգեաց զսուսեր՝
 և կամէր երթալ զիւրովին, կարծէր փախաւ-
 ցեալ զկապեալսն: * Ալ կոչեաց 'ի ձայն մեծ 28
 պօղոս՝ և ասէ, մի ինչ գործեր ընդ անձն քո
 չար, քանզի ամենեքին աստ եմք: * Ենդրեաց 29
 լոյս՝ և դիմեաց 'ի ներքս, և զահի հարեալ
 անկաւ առաջի պօղոսի և շիղայի, * և ամեալ 30
 զնոսա արտաքս՝ ասէ, տե՛տք՝ զի՛նչ պարս է
 ինձ առնել՝ զի ասրեցայց: * Ալ նորս ասեն, 31
 հաւատա 'ի տէր յիսուս քրիստոս, և ասրեա-
 ցիս դու և ամենայն տուն քո: * Ալ խօսեւ 32
 ցան նմա զբանն տե՛տն, եւ ամենեցուն որ
 էին 'ի տան նորս: * Ալ առեալ զնոսա 'ի նը 33
 մին ժամու գիշերոյն՝ լուաց 'ի վերաց անտի,
 և մկրտեցաւ ինքն և իւրքն ամենեքեան ան-
 դէն վաղվաղակի: * Ալ ամեալ զնոսա 'ի տուն 34
 իւր, եզ առաջի նոցա սեղան, և ուրախ ե-
 ղեւ ամենայն տամբն հաւատացեալ յաստ-

- 55 ոււած : * Այլ իբրեւ այդ եղեւ՝ առաքեցին
 զօրագլուխքն զնուիրակոն , և ասեն . արձա-
 56 կեա զարագ զայդօսիկ : * Այլ պատմեաց բան-
 տասեանս զբանան՝ սօղոսի , եթէ առաքեցին
 զօրագլուխքն զի արձակիցիք . արդ ելէք և
 57 երթայք խաղաղութեամբ : * Իսկ սօղոս ասե-
 ցնուա . դան հարեալ զմեզ հրապարակաւ՝
 արս անմեղս հռովմայեցիս արկին ՚ի բանա ,
 և արդ լուեկայն հանեն զմեզ . ոչ այդպէս ,
 այլ եկեացեն ինքեանք իսկ հանցեն զմեզ :
 58 * Այլ պատմեցին զօրագլուխացն նուիրակքն
 զբանան . զահի հարան իբրեւ լուան՝ թէ հը-
 ուովմայեցիք են . և եկեալ աղաչեցին զնուսա :
 59 * Այլ իբրեւ հանին , աղաչէին զնալ ՚ի բա-
 40 զարէն : * Այլ ելեալ ՚ի բանտէն՝ մտին ՚ի
 լուդիա . և տեսեալ զեղբարս՝ մխիթարեցին
 զնուսա , և զնացին :

ԳՂՈՒԽ ԺԷ.

- 1 Այլ շրջեալ ընդ ամփիպօլիս և ընդ ապօ-
 զնիս եկին ՚ի թեասաղանիկէ , ուր էր ժողո-
 2 վուրդ հրէիցն : * Այլ ըստ ստիպու թեաննս պօ-
 զոս եմուտ առ նուսա , և ՚ի շարաթս երիս
 5 խօսեցաւ ընդ նուսա ՚ի գրոց : * Իննայր և
 զնէր առաջի , եթէ պարտ էր քրիստոսի շար-
 շարեւ և յառնել ՚ի մեռելոց . և թէ նա է
 քրիստոսն յիսուս՝ զոր ենս պատմեմ ձեզ :
 4 * Այլ ոմանք ՚ի նոցանէ հաւանեցան , և վիճա-

կեցան պօղոսի և շիղայի . բայց պաշտօնէիցն
 հեթանոսաց էր բազմութիւն յոյժ , և ՚ի կա-
 նանց գլխաւորաց ոչ սակաւք : * Այլ նախան 5
 ձեցան հրեայքն , և առեալ արս ոմանս գը-
 ուեհիկս անօրէնս՝ ամբօխ արարեալ խռովե-
 ցին զքաղաքն՝ և կուտեալ առ յապարանն
 յաստիւնի , խնդրէին զնոսա ամել ՚ի հրապա-
 րակ : * Այլ իբրեւ ոչ գտին զնոսա՝ քարչէին 6
 զյաստիւն և զոմանս եղբարս առ քաղաքապետ-
 սն . բողոք բարձեալ թէ որք զաշխարհս
 խռովեցուցին՝ սորս և այսր հասին . * զորս ընկա- 7
 լեալ է յաստիւնի , և սորս ամենեքեան հակա-
 ոակ հրամանացն կայսեր գործեն . թագա-
 ւոր զոմն ասեն զյիսուս : * Այլ խռովեցու- 8
 ցին զժողովուրդն և զքաղաքապետն , որ
 լէին զայն : * Այլ առեալ երաշխաւորութիւն 9
 առ ՚ի յաստիւնայ և յայլոցն՝ արձակեցին զնո-
 սա : * Բայց եղբարք վաղվաղակի գիշերայն 10
 յուղարկեցին զպօղոս և զշիղա ՚ի բերիայ . որք
 իբրև հասին անդր՝ ՚ի ժողովուրդն հրէից գը-
 նացին : * Օյ սորս էին ազնուագոյնք՝ 11
 քան որ ՚ի թեսաղոնիկն էին . որք ընկալան
 զբանն ամենայն յօժարութեամբ , հանապաղ-
 քննէին զգիրս՝ եթէ իցէ այս այսպէս : * Այլ 12
 բազումք ՚ի նոցանէ հաւատացին , և ՚ի յու-
 նաց կանանց զգաստից՝ և յարանց ոչ սակաւք :
 * Բայց իբրեւ գիտացին որ ՚ի թեսաղոնիկէ 15
 հրեայքն էին , եթէ և ՚ի բերիայ պատմեցաւ
 ՚ի պօղոսէ բանն աստուծոյ , եկին և անդր շար-

- Ժեղ եւ խռովեցուցանել զժողովուրդսն :
- 14 * Յայնժամ վաղվաղակի զպօղոս առաքեցին
 եղբարք զնալ մինչեւ 'ի ծովեզր . և մնային
- 15 շիղա և տխմոթէոս անդէն : * Այլ որք տանէին
 զպօղոս , ածին զնա մինչեւ յաթէնս , եւ ա-
 ռեալ պատուէր 'ի նմանէ առ շիղա և տխմո-
 թէոս , զի վաղվաղակի եկեացեն առ նա , եւ
 զնային :
- 16 * Այլ յաթէնս 'ի մնայն նոցա պօղոսի , զայ-
 րանայր հոգի նորա 'ի նմա . զի տեսանէր 'ի
 17 կռապաշտութեան զքաղաքն : * Այլ խօսէր 'ի
 ժողովրդեանն ընդ հրէայսն և ընդ պաշտօնեայ-
 սրն , և 'ի հրապարտիսն զամենայն օր՝ որոց և
- 18 պատահէին : * Ամանք յեպիկուրեանցն , և 'ի
 ատուկեանց փիլիսոփայից հակառակէին ընդ
 նմա . և ոմանք ասէին , զի՛նչ կամիցի սերմա-
 նաքաղս այս խօսել , իսկ այլք , թէ օտարոտի
 իմն դից թուի պատմիչ լինելոյ . քանզի զյի-
- 19 սուս և զյարութիւնն աւետարանէր : * Այլ
 առեալ զնա ածին յարիսպագոսն , և ասէին ,
 կարասցո՞ւք իմանալ՝ թէ զի՛նչ է նոր վարդա-
- 20 պետութիւնդ՝ որ 'ի քէն պատմի : * Օտարա-
 ցուցիչս իմն բերես 'ի լսելիս մեր , կամիմք
- 21 գիտել՝ թէ զի՛նչ կամիցի այս լինել : * Օյի ա-
 թէնացիք ամենեքին՝ և եկքն օտարք ոչ յայլ
 ինչ պարասպէին , բայց ասել ինչ , կամ լսել
- 22 նորագոյնս : * Այլաց պօղոս 'ի մէջ արիսպագին՝
 և ասէ , ա՛րք աթէնացիք , ըստ ամենայնի իբ-
- 25 ղեւ պաշտօնասէրս տեսանեմ զձեզ : * Քան-

~
 եհ
 ~

զի շրջեալ և տեսեալ զսլաշտամուսնս ձեր ,
 գտի բազին մի՝ յորում գրեալ էր , անծանօ
 թի աստուծոյ . զոր գուք յանծանօթս սլաշ
 տէք , ես զնոյն պատմեմ ձեզ : * Աստուած՝ որ 24
 արար զաշխարհս և զամենայն որ ՚ի նմա , նա
 երկնից եւ երկրի է տէր . ոչ ՚ի ձեռագործ
 տաճարս բնակէ , * և ոչ ՚ի ձեռաց մարդկան 25
 պաշտի իբրեւ կարօտ իմիք . նա տայ ամենայ
 նի կեանս և շունչ՝ և զամենայն ինչ : * Արար 26
 ՚ի միտչէ արեւն , զամենայն աղգս մարդկան՝ բը
 նակեալ ՚ի վերայ երեսաց ամենայն երկրի .
 հաստատեաց կարգեալ ժամանակս և սահմա
 նադրութիւնս՝ բնակութեան նոցա՝ ինդրել
 զաստուած , * զի թերեւս զննիցեն զնա՝ եւ 27
 գտանիցեն , նա եւ ոչ հեռի իսկ է յիւրաքան
 շիւր ումեքէ ՚ի մէնջ : * Ս ՚ի նովաւ կեանք և 28
 շարժիմք և եմք , սրպէս եւ սմանք ՚ի ձերոց
 ճարտարաց ասացին , թէ նորս և ազգ իսկ
 եմք : * Աւարդ՝ որովհետեւ ազգ եմք աւ 29
 տուծոյ , ոչ պարտիմք համարել սակեոյ՝ կամ
 սքճաթոյ՝ կամ քարի , որ ՚ի ճարտարութենէ
 և ՚ի մտոց մարդկան քանդակեալ իցէ , զաստ
 ուածականն լինել նմանող : * Տոցոյ զժամանաւ 30
 կրս անդիտութեանն անտես արարեալ աս
 տուծոյ , արդ զայս պատուիրէ մարդկան՝ ա
 մենայն ումեք ապաշխարել : * Քանզի հաստա 31
 տեաց օր՝ յորում պարտ է դատել զաշխարհս
 արդարութեամբ , ՚ի ձեռն առնն՝ որով սահ
 մանեաց սուղ հաւատս ամենեցուն՝ յարու

- 52 ցեալ զնա 'ի մեռելոց : * Իբրեւ լուան զյա-
րութիւն մեռելոց , ոմանք ծաղր առնէին .
կէսքն ասէին՝ լուիցաւք 'ի քէն վասն այդորիկ
- 53 միւսանգամ : * Եւ ասլա պօղոս ել գնաց 'ի
- 54 միջոց նոցա : * Եւ ոմանք արք անկեալք 'ի նա
հաւատացին . ընդ որս էր և դիտնէսիտս ա-
րիապագայի , և կին մի անուն գամարիս , և
այլք ընդ նոսա :

ԳԼՈՒԽ ԺԸ :

- 1 Յետ այսորիկ մեկնեալ պօղոսի յաթե- 69
- 2 նացւոց անաի , եկն 'ի կորնթոս : * Եւ եդիս
հրէայ զոմն անուն ալիւդաս՝ յազգէ պոնտա-
ցի , այն ինչ եկեալ յիտալիայ , և զպրիակի-
զս կին նորա , վասն հրամանին կղօղեայ՝ ո-
րոշել զամենայն հրէայս 'ի հռովմայ , և յարե-
- 3 ցաւ 'ի նոսա : * Եւ վասն զի համարուեալ
էր , եղեւ առ նոսա՝ և գործէր . քանզի էին
- 4 խորանակարք արուեսաիւք : * Եւ խօսէր 'ի
ժողովրդեանն ըստ ամենայն շաբաթուց , եւ
հաւանեցուցանէր զհրէայս եւ զհեթանոս :
- 5 * Իբրեւ իջին 'ի մակեդոնիս շիզա և տիմո-
թէոս , ասիպէր հոգւովն պօղոս գնել վկայու-
- 6 թիւն հրէիցն՝ թէ յիտու է քրիստոսն : * Եւ
յնդդէմ՝ դառնալ նոցա և հայհոյել , թօ-
թաիեալ զձորձս՝ և ասէ ցնոսա . արիւն ձեր
'ի գլուխս ձեր , քաւեալ եմ ես . յայսմ հեռէ
- 7 'ի հեթանոսս երթամ : * Եւ գնացեալ անտ

եմուտ 'ի տուն ուրումն , որում անուն էր
 տիտոս յուստոս՝ պաշտօնեայ աստուծոյ . որոյ
 ապարանքն էին մերձ 'ի ժողովեաղն : * Արիս 8
 պոս ժողովրդապետ հաւատաց 'ի տէր ամե-
 նայն տամբ , իւրով . և բազմաց 'ի կորնթաց .
 և ոցն լուեալ՝ հաւատացին և մկրտեցան : * Այլ 9
 ասէ տէր 'ի գիշերին տեսեալք ցպօղոս . մի
 երկնչիւր , այլ խօսեաց՝ և մի լուեր . * քանզի ես 10
 ընդ քեզ եմ , և ոչ ոք ընդդէմ դարձցի քո՝
 'ի չարչարել զքեզ . քանզի ժողովուրդ է իմ
 բազում 'ի քաղաքիս յայսմիկ : * Այլ նստաւ 11
 անդ տարի մի և ամիսս վեց , ուսուցանէր նո-
 ցա զբանն աստուծոյ :

Ե՛ր
 Ե՛ր

* Այլ գաղիտիւսաւ փոխանակաւ բոլեշխին 12
 աքայեցւոց յարեան միաբան հրէայքն 'ի վե-
 րայ պօղոսի , և ածին զնա յատեան . * և աւ 15
 սէին , եթէ արտաքոյ օրինաց պատրէ սա ըզ-
 մարդիկ՝ պաշտել զաստուած : * Այլ իբրեւ 14
 մերձ էր պօղոս բանալ զբերան իւր , ասէ
 գաղիտիւս ցհրէայսն , եթէ էր ինչ անիրաւու-
 թիւն կամ խարդախութիւն չարեաց՝ ո՞վ հր-
 րէայք , 'ի դէպ էր ինձ անսալ ձեզ : * Այլ 15
 թէ խնդիրք ինչ են վասն բանի և անուանոց
 և օրինաց ձերոց , տեսէք ձեզէն . քանզի դա-
 տաւոր այդպիսի իրաց չկամիմ լինել : * Այլ 16
 մերժեաց զնոսս յատենէ անտի : * Այլ առեալ 17
 ամենեցուն յունացն զսոսթենէս ժողովրդա-
 պետն՝ հարկանէին առաջի ատենին . և ոչինչ
 զայնմանէ գաղիտիւսի փայթ լինէր : * Այլ 18

- դասի տակաւին մնացեալ աւուրս բազումս ,
 յեղբարցն հրժարեալ նաւեր յասորիս , և
 ընդ նմա պրիակիղա և ակիւղաս փոքրել զգը-
 19 լուխ 'ի կենքրաց , քանզի ուխտադիր էր : * Այլ
 հասեալ յեփեսոս՝ զնոսա եթող անդ , և ինքն
 մտեալ 'ի ժողովուրդն խօսէր ընդ հրէայն :
 20 * Այլ աղաչէին զնա բազում ժամանակս լի
 21 նել անդ , և ոչ առ յանձն , * այլ հրաժարեաց
 'ի նոցանէ , և ասէ . դարձեալ շրջեցայց աս-
 տուծոյ կամօք առ ձեզ : Ամբարձաւ յեփեսեայ ,
 22 * և իջեալ 'ի կեսարիայ՝ ել և ետ ողջոյն եկե-
 23 ղեցւոյն : Այլ յանսիօք . * եւ եղեալ անդ
 ժամանակ ինչ , ել շրջել կարգաւ ընդ գաղա-
 տացւոց աշխարհն և ընդ փոխւգիս , հաս-
 24 տատել զամենայն աշակերտեալսն : * Հրէայ
 ոմն տպեղէս անուն՝ աղէքսանդրայի յազգէ ,
 այր ճարտարաբան , եկն եհաս յեփեսոս . զօ-
 25 բաւոր էր գրովք : * Սա էր տեղեկացեալ ճա-
 նապարհին տեառն , և եռայր հոգւով . խօ-
 սէր և սասուցանէր ճշմարտութեամբ վասն
 յիսուսի . գիտէր միայն զմկրտութիւնն յով-
 26 հաննու : * Սա սկսաւ համարձակել 'ի ժողո-
 վրդեանն . եւ լուեալ 'ի նմանէ ակիւղաց և
 պրիակիղաց , առին զնա առ իւրեանս , և ճրջ-
 մարտագոյնս պատմեցին նմա զճանապարհն
 27 աստուծոյ : * Իբրեւ կամեցաւ նա գնալ յա-
 քայիայ , յօժարեալ եղբարք՝ գրեցին առ
 աշակերտան ընդունել զնա : Ար իբրեւ եհաս
 անդր , բազում նախատ լինէր հաւատացելոցն՝

ի ձեռն շնորհացն : * Քանզի պնդագոյն զհր 28
 ըհայսն յանդիմանէր հրապարակաւ , ցուցա
 նել գրովք՝ եթէ քրիստոսն է յիսուս :

ԳԼՈՒԽ ԺԹ .

Եւ եղև մինչդեռ ապօղոսն ՚ի կորնթոս 1
 էր , պօղոսի շրջեալ զվերին կողմամբքն՝ և ի
 ջանել յեփեսոս , և գտանել զոմանս զաշակերտս ,
 * ասէ ցնոսա . եթէ հոգի սուրբ ընկալարո՞ւք 2
 ՚ի հաւատայն : Արքա ասեն ցնա . այլ և ոչ թէ
 հոգի սուրբ գուցէ՝ լուեալ է մեր : * Եւ ա 3
 սէ . իսկ յի՛նչ մկրտեցարուք : Արքա ասեն . ՚ի
 յովհաննու մկրտութիւնն : * Եւ ասէ պօղոս . 4
 յովհաննէս քարոզեաց մկրտութիւն ապաշխա
 րութեան ամենայն ժողովրդեանն . և ասէր ,
 զի որ գալոյն է յես նորա՝ ՚ի նա հաւատաս
 ցեն . այսինքն է՝ ՚ի յիսուս քրիստոս : * Եւ 5
 իբրեւ լուան , մկրտեցան յանուն տեառն յի
 սուսի : * Եւ ՚ի դնել ՚ի վերայ նոցա պօղոսի 6
 զձեռն , եկն հոգի սուրբ ՚ի վերայ նոցա .
 խօսէին լեզուս՝ և մարդարեանային : * Եւ է 7
 ին ամենեքեան արք իբրեւ երկրտասան : * Եւ 8
 մտեալ ՚ի ժողովուրդն՝ համարձակէր ամիսս
 երիս . խօսէր և հաւանեցուցանէր վասն ար
 քայութեանն աստուծոյ : * Իբրեւ ամանք խըս 9
 տանային՝ և ընդդէմ դառնային բամբասել
 զճանապարհն առաջի բաղմութեանն , մեկ
 նեալ ՚ի նոցանէ՝ որոշեաց զաշակերտան . հա

- նապաղօր խօսէր 'ի դիւանին տիւրանեաց ու
 40 բուժն : * Այլ այս եղեւ զերկեամ մի , մինչեւ
 ամենայն բնակչացն ասիացւոց ընդ զբանն
 41 տեառն՝ հրէից և հեթանոսաց : * Այլ զօրու
 թիւնս ոչ սակաւս առնէր աստուած 'ի ձեռն
 42 պօղոսի . * մինչեւ և 'ի հիւանդս տանել 'ի
 քրտանէ նորա թաշկինակս կամ վարչամակս ,
 և մերժել 'ի նոցանէ աստիցն , և այսոց չա
 45 բաց ելանել : * Յանդգնեցան ամանք 'ի շոր
 ջող հրէիցն՝ որ երգմնեցուցիչքն էին , ան
 ուանել 'ի վերայ այնպիսի որ ունէին այս
 չարս՝ զանուն տեառն յիսուսի , և ասէին .
 երգմնեցուցանեմ զձեզ 'ի յիսուս՝ զոր պօղոսն
 44 քարողէ : * Աին ուրումն սկեւեաց հրէի քա
 հանայի եօթն որդի , որ զայս առնէին :
 45 * Պատասխանի ետ այն չար՝ և ասէ ցնոսա .
 զյիսուս գիտեմ և զպօղոս ճանաչեմ , բայց
 դուք ո՞վ էք : * Այլ վաղեաց այրն՝ յորում էր
 46 այն չար , ըմբռնեալ զերկօսեան յաղթահա
 րեաց դնոսա , մինչև մերկս և վիրաւորս փախ
 47 չել 'ի տանէ անտի : * Այլ այս յայտնի եղև ամե
 նայն հրէից և հեթանոսաց՝ որ բնակեալ էին
 յեփեսոս . և անկաւ երկիւղ յամենեօին
 'ի նոսա . և մեծանայր անուն տեառն յիսուսի :
 48 * Այլ բազումք 'ի հաւատացելոցն գային ,
 և խոտովան լինէին , և սրամէին զգործս իւ
 49 բեանց : * Այլ բազումք 'ի կախարդասարացն
 բերէին զգիրսն , այրէին առաջի ամենեցուն .
 և համարեցան զգինս նոցա , և գտանէին ար

ծաթոյ բիւրս հինգ : * Այլ այսպէս բանն աս 20
տուճոյ աճէր՝ և զօրանայր :

~
Ե. 2
~

* Այլ իբրեւ կատարեցաւ այս, եղ պօղոս 21
ի մօտ շրջել ընդ մակեդոնիա և ընդ աքա-
յիա՝ և գալ յերուսաղէմ. ասէր, եթէ յետ
երթալոյն իմ անդր, պարտ է ինձ և զհոռովմ
տեսանել : * Այլ արքեայց ի մակեդոնիա երկուս 22
ի պաշտօնէ իցն իւրոց՝ զախմօթէոս և զերաս-
տոս, և ինքն մնաց ժամանակս ինչ յասիայ :
* Այլ եղեւ ի ժամանակին յայնմիկ խռովու 23
թիւն ոչ սակաւ վասն ճանապարհին : * Իսկ 24
գեմեարիոս ոմն անուն՝ արծաթագործ, գոր-
ծէր մեհեանս արծաթիս արտեմիս գից, և
տայր ճարտարացն լինել ոչ սակաւ շահ, * որ 25
ժողովեացն իսկ զձեռագէտս արուեստին, և
ասէ. արք՝ դուք ձեզն իսկ գիտէք, զի յայ-
տրմ գործոյ է շահ մեզ : * Այլ տեսանէք և լսէք՝ 26
եթէ ոչ միայն զեփեսացւոց, այլ գրեթէ զա-
մենայն իսկ ասիացւոց՝ պօղոս այս հաւանե-
ցուցեալ շրջաց բազում ժողովս, ասել թէ
ոչ են աստուածք ձեռագործք : * Այլ ոչ մի 27
այն այս ձգնէ զմեր կողմս գալ ի յանդիմա-
նու թիւն, այլ և զմեծին աստուճոյ արտեմեայ
զմեհեանն յոչինչ համարեալ, նա եւ քակելոց
եւս իցէ մեծու թիւն նորա, զոր ամենայն ա-
սիա և տիեզերք պաշտեն : * Այլ զայս իբրեւ 28
լուան, լի եղեն բարկու թեամբ, աղաղակէին
և ասէին, մեծ է արտեմիս եփեսացւոց : * Այլ 29
լլաւ քաղաքն խռովութեամբ, գիմեցին առ

- հասարակ ՚ի թէաւորոնն, յաւիշտակեցին զգա-
 յիտս և զարխատարքոս մակեդոնացի՝ զուղեկից-
 50 սրն սյօղոսի: * Նայց սյօղոս իբրեւ կամեցաւ
 մտանել յամբօխն, ոչ թողին զնա աշակերտ-
 51 քրն: * Սմանք և յասխապետացն որ էին նա-
 րա բարեկամք, յղէին առ նա և աղաչէին,
 52 մի տալ զանձն ՚ի թէաւորոնն: * Նյք այլ իմն
 աղաղակէին յամբօխին. զի էր ժողովն նոցա խը-
 ուովեալ, և բազումք ՚ի նոցանէ ոչ գիտէին թէ
 53 վնայր ժողովեալ իցեն: * Նշւ յամբօխէն բազմու-
 թենէ յառաջ կալան զաղէքսանդրոս. և իբ-
 րեւ ածին զնա յառաջ հրեայքն, աղէքսանդ-
 րոս շարժեաց զձեռն՝ և կամէր սրատասխանի
 54 առնել ամբօխին: * Նբրեւ գիտացին՝ եթէ
 այրն հրեայ է, միաբարբառ եղեալ յամե-
 նեցունց՝ իբրեւ ժամս երկուս աղաղակել,
 55 եթէ մեծ է արտեմիա եփեօացւոց: * Նռե-
 ցոց դարապետն զամբօխն՝ և ասէ. արք ե-
 փեօացիք, իսկ ով է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ գիտէ
 զեփեօացւոց քաղաքս մե հենազարդ՝ մեծին ար-
 56 տեմեայ դիցն և դիտպետեայ: * Նշւ զի այդ
 այդպէս է անշուշտ, սարտ է ձեզ հանդար-
 տել, և մի ինչ յանդգնու թեամբ գործել:
 57 * Նձէք զարտդ զայդոսիկ այսր, ոչ մե հենակա-
 պուտս՝ և ոչ հայհայիչս աստուածոյն մերոց:
 58 * Նի եթէ դեմեարիտս և որ ընդ նմա ճար-
 տարք՝ ունիցին ինչ ընդ ումէք բանս, յատեան
 երթիցեն և դատաւորք գոն, և ամբաստան
 59 լիցին զմիմեանց: * Նպա թէ վասն այլ իրիք

խնդիր իցէ, յօրինաւ որ ժողովոն վճարեացեն :
 * Քանզի և մեզ վիշտ վտանգի է ընդ կուռոյս 40
 այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցանաց լինելայ .
 զորմէ ոչ կարասցուք պատասխանի տալ վա-
 սնն ժողովոյս այսորիկ : Այլ զայս ասացեալ
 արձակեաց զժողովոն :

ԳՂՈՒԽ Ի .

Այլ յետ դադարելոյ ամբոխին, կոչեաց 1
 պօղոս զաշակերտան և մխիթարեաց, ողջոյն
 ետ, և ել գնաց ՚ի մակեդոնիա : * Այլ շրջեալ 2
 ընդ կողմանն ընդ այնոսիկ, և մխիթարեալ
 զնոսա բանիւք բազմօք, եկն յելլադայ : * Այլ 5
 ըստ արար անդ ամիսս երիս, եղև նմա դաւ
 ՚ի հրէիցն, մինչդեռ կամէր ելանել յասորիա .
 խորհուրդ կալաւ դառնալ ընդ մակեդոնիայ :
 * Այլ երթայր ընդ նմա մինչև յասիայ՝ սու 4
 սիպատրոս պիռեայ բերիացի, և ՚ի թեսաղոնի-
 կեցւոյ՝ արիստարքոս և սեկունդոս, և գայի-
 ոս գերբայի, և ախմոթէոս, և ասիացիք՝ աիւ-
 քիկոս և տրոսիմոս : * Այլ յառաջ երթեալ 5
 մնային մեզ ՚ի արուվադայ : * Այլ մեք նաև ե- 6
 ցաք յետ աւուրոյն բազարջակերաց ՚ի փիլիսո-
 սեայ, և եկաք առ նոսա ՚ի արուվադա՝ մինչև
 յաւուրս հինգ, անդ դադարեցաք աւուրս
 ետիքն : * Այլ յաւուրն շաբաթուց մինչդեռ 7
 ժողովեալ էաք բեկանել զհացն, պօղոս խո-
 սէր ընդ նոսա, զի գնալոց եր ՚ի վաղիւ անդր .

- և երկայնեաց զբանն մինչեւ 'ի մէջ գիշերոյն :
- 8 * Այլ էին լատտերք բազումք 'ի վերնատանն , ուր
 9 էաք ժողովեալ : * Այլ նստէր ոմն երիտա-
 սարդ՝ անուն եւտիքոս 'ի վերայ պատուհա-
 նին , նիրհէր 'ի քուն թանձրութեան , 'ի խօ-
 սելն պօղոսի յաճախ . ընկզմեալ 'ի քնոյ անտի՝
 անկաւ յերրորդ դատիկանէն 'ի վայր , և բար-
 10 ձաւ մեռեալ : * Այլ իջեալ պօղոսի՝ անկանէր
 զնովաւ , առնոյր զնա ընդ գիրկս՝ և ասէր .
 մի խռովիք , քանզի հագի սորա 'ի սմին է :
- 11 * Այլ ել եբեկ զհացն՝ և ճաշակեաց . և բա-
 զում եւս խօսեցաւ մինչեւ յառաւօտն , և ա-
 12 պա ել գնաց : * Այլ ամին զպատանին կեն-
 15 դանի , և միսիթարեցան ոչ սակաւ : * Այլ մեք
 մտեալ 'ի նաւն՝ ամբարձաք յաստիւն . անախ-
 կան ունէաք միւսանգամ առնուլ զպօղոս .
 զի այնպէս պատուիրեալ էր՝ մինչ ինքն զցա-
 14 մարաւն երթալոց էր : * Այլ իբրեւ դիպեցաւ
 մեզ 'ի յաստիւն , առեալ զնա եկաք 'ի միախիւ-
 15 նէ : * Այլ անտի նաւեալ՝ 'ի վաղիւ անդր հա-
 սաք հանդէպ քիայ . և 'ի միւս օրն հասաք 'ի
 տամս . և 'ի վաղիւ անդր եկաք 'ի մելիտան :
- 16 * Օ՛ր 'ի մտի եղեալ էր պօղոսի նաւել
 առ եփեսեաւ՝ որպէս զի մի լիցի նմա ժամա-
 նակ ինչ յամել յասիայ . քանզի փութայր ,
 եթէ հնար ինչ իցէ նմա՝ զօրն պենտէկոստէ-
 ից երթալ յերուսաղէմ :
- 17 * Այլ 'ի մելիտեայ յղեալ յեփեսոս , կս-
 18 ջեաց զերիցունս եկեղեցւոյն : * Այլ իբրեւ

եկին առնա, ասէ ցնտա. դուք ձեզէն գի
 ատք յօրէ յառաջնակէ՛ յորմէ եկի յասիայ,
 որպէս ընդ ձեզ զամենայն ժամանակսն եղէ.
 *Ճառայել տեառն ամենայն խոնարհութեամբ 19
 և բազում արտասուօք և փորձութեամբք՝ որ
 գիպեցան ինձ ՚ի նեղութեանց հրէից: *Ար 20
 պէս ոչինչ զանգիտեցի յօգտակարացն չարա
 մել ձեզ, և ուսուցանել զձեզ հրապարակաւ
 և առանին. *տալ վկայութիւն հրէից և հե 21
 թանտայ զարաշխարութեանն՝ որ առ աստ
 ուած, և զհաւատոցն որ ՚ի տէր մեր յիսուս
 քրիստոս: *Եւ արդ՝ ահաւասիկ ես կապեալ 22
 հոգւոյն, երթամ յերուսաղէմ. և որ ինչ անդ
 ընդ իս անցանելոց է՝ չգիտեմ: *Տայց զի 23
 հոգին սուրբ ըստ քաղաքաց վկայէ ինձ՝ և
 ասէ, եթէ կապանք և նեղութիւնք մնան քեզ
 *Այլ եւ ոչ իւրք համարիմ զանձն իմ պատ 24
 ուական, որպէս զկառարել զընթացս իմ ու
 թախութեամբ, և զպաշտօնն զոր առի ՚ի
 տեառնէ յիսուսէ՝ վկայ լինել աւետարանի
 շնորհացն աստուծոյ: *Եւ արդ՝ ահաւասիկ 25
 գիտեմ ես, թէ ոչ եւս տեսանելոց էք զերե
 սրս իմ դուք ամենեքեան, յորս շրջեցայ քա
 ռողել զարքայութիւնն աստուծոյ: *Վասն ու 26
 ըց և վկայութիւն դնեմ ձեզ յաւուր յայսմիկ,
 զի սուրբ եմ յարենէ ամենեցուն: *Քանզի 27
 ոչ խորշեցայ ՚ի պատմելոց ձեզ զամենայն կա
 մրս աստուծոյ: *Օգոյշ կացէք անձանց և 28
 ամենայն հօտիդ, յորում եդ զձեզ հոգին

- սուրբ տեսուչս՝ հալուել զժողովուրդ տեառն ,
- 29 զոր ապրեցոյց արեամբ իւրով : * Քանզի գիտեամ ես՝ եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ՝ գայցեն գայլք յափշտակողք ՚ի ձեզ , որ ոչ խնայես .
- 30 ցեն հօտիդ : * Այլ ՚ի ձէնջ յարիցեն արք որք խօսիցին թիւրս , ձգել զաշակերտան զկնի
- 31 իւրեանց : * Այն սյտորիկ արթուն կայէք , և յիշեցէք զի զերկեամ մի զցայգ և զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արտասուօք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր : * Այլ արդ յանձն առնեմ զձեզ աստուծոյ և բանի շնորհաց նորա , որ կարողն է շինել և տալ ձեզ ժառանգութիւն ընդ սուրբսն ամենեւեան : * Արծաթոյ՝ կամ օսկւոյ՝ կամ հանդերձից՝ ոչ ուրուք ՚ի ձէնջ
- 34 ցանկացոյ . * դուք ինքնին գիտէք , զի զպէտարն իմ և որոց ընդ իան էին՝ պաշտեցին ձեռքս այս : * Այլ զամենայն ինչ ցուցի ձեզ , զի այսպէս պարտ է վաստակել , և դարմանել զհիւանդս . և յիշել զբանն տեառն յիսուսի զոր ինքն իսկ ասաց . երանելի է մանաւանդ
- 36 տալն քան առնուլն : * Այլ զայս իբրեւ ասաց , եղեալ ծունր ամենեքումք՝ եկաց յաղօթս : * Վաղում լայիւն եղեւ ամենեցուն . և անկեալ զպարանոցաւն պօղոսի՝ համբուրէին
- 38 զնա : * Վորմօրէին մանաւանդ ՚ի վերայ բանին զոր ասէր , թէ ոչ եւս տեսանելոց են զերեսս նորա . և յուղարկեցին զնա ՚ի նաւանդր :

ԳԼՈՒԽ ԻԸ.

28

Այլ իբրեւ եղեւ ելանել մեզ և մեկնել 1
 'ի նոցանէ, հանդէպ գնացեալ եկաք 'ի կով,
 և 'ի վաղիւ անդր 'ի հռոդոն, և անտի 'ի պա-
 տարայ: * Այլ գտեալ նաւ մի զի երթայր 'ի 2
 փիւնիկէ, ելեալ 'ի նա գնացաք: * Այլ յայտ 3
 եղեալ կիւսրեայ՝ թողաք զնա 'ի ձախակողմ,
 նաւեցաք յասորիս, և իջաք 'ի տիւրոս, քան-
 զի անդ էր նաւն թափելոց զբեռինան: * Այլ 4
 գտեալ զաշակերտան՝ կացաք անդ աւուրս
 եօթն, որք ասէին զսոզոս 'ի ձեռն հոգւոյն՝
 մի ելանել յերուսաղէմ: * Այլ իբրեւ եղեւ 5
 մեզ կատարել զաւուրան, ելեալ գնացաք, և
 յուղարկեալ զմեզ ամենեցուն հանդերձ կա-
 նամբք և որդւովք՝ մինչև արտաքոյ քաղաքին:
 Այլ եղեալ ծունր առ ծովեղերին՝ կացաք յա-
 ղօթս, * եւ հրաժարեցաք 'ի միմեանց՝ և եւ 6
 լաք 'ի նաւն, և նոքա դարձան յիւրեանց տե-
 ղիս: * Այլ մեր զնաւն առխտեթեալ 'ի տիւրոս 7
 սէ՝ հասաք 'ի պաղոնայիդա, և ողջոյն աուեալ
 եղբարց՝ եղեաք օր մի առ նոսա: * Այլ 'ի վա- 8
 ղիւ անդր ելեալ անտի՝ եկաք 'ի կեսարիս, և
 մտեալ յապարանան փիլիպպոսի աւետարան-
 չի, որ էր յեօթանց անտի, ագաք առ նմա:
 * Աորս էին դասերք չորք կոյսք՝ մարդարէք: 9
 * Այլ 'ի լինելն մեր անդ աւուրս բազումս, 10
 էջ ոմն 'ի հրէաստանէ մարդարէ՝ անուն ագա-
 բոս: * Այլ եկեալ առ մեզ, առեալ զգօտին պո- 11

- զոսի՝ կապեաց զոտս և զձեռս իւր, և ասէ .
 այսպէս ասէ հոգին սուրբ, զայրն սրոյ գօ-
 տիս այս է, այսպէս կապեացեն յերուսաղէմ՝
 հրէայք, և մտանեացեն զնա ՚ի ձեռս հեթանո-
 12 սաց : * Այլ իբրեւ լուար զայն աղաչեցաք մեք՝
 և որ ՚ի տեղւոջն էին՝ շերանել նմա յերուսա-
 15 սաղէմ : * Յայնժամ պատասխանի ետ պօղոս՝
 և ասէ . զի՛նչ գործէք, զի՛ լայքդ և ճմլեցու-
 ցանէք զսիրտ իմ . քանզի ես ոչ միայն կապելոյ՝
 այլ և մեռանելոյ յերուսաղէմ պատրաստ եմ
 14 վասն անուանն տեառն յիսուսի քրիստոսի : * Այլ
 ՚ի շանաայն նորա՝ լուեցաք, ասեմք . տեառն
 կամք լիցին :
 15 * Այլ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հանգեր .
 16 ձեալ ելանէաք յերուսաղէմ : * Այկին ընդ մեզ
 և յաշակերտաց անտի կեսարացւոց, և տա-
 նէին զմեզ առ որում վանս ունելոց էաք՝
 մնաստիկի ումեմն կիսպրացւոյ՝ առաջին աշա-
 17 կերտի : * Այլ ՚ի մտանելն մեր յերուսաղէմ,
 18 խնդութեամբ ընկալան զմեզ եղբարք : * Իսկ
 ՚ի վաղիւ անդր եմուտ պօղոս ընդ մեզ առ յա-
 19 կովբոս, և եկին ամենայն երկիցուհքն : * Այլ
 ողջոյն սուեալ նոցա՝ պատմէր մի բոտ միաջէ-
 զոր արար աստուած ՚ի հեթանոսս ՚ի ձեռն
 20 պաշտամանն նորա : * Այլ նոցա լուեալ՝ փա-
 ռաւոր առնէին զաստուած . եւ ասենցնա .
 տեսանէս եղբայր՝ քանի բիւրք են հաւատա-
 ցելոցն հրէից, և ամենեքեան նախանձաւոր
 21 օրինացն են : * Իայց իրազէկ եղեն վասն քո՝

Թէ ապստամբութիւն ուսուցանես ՚ի մովսիս
 սէ՛ որոց ՚ի հեթանոսս ամենայն հրէայք են,
 ասես՝ մի թլխատել նոցա զորդիս, և մի ըստ
 կրօնից օրինացն գնալ: * Ա՛րդ՝ զի՛նչ լինիցի ապա 22
 քէն լսեն, թէ եկեալ ես: * Ա՛րդ զայս արա զոր 25
 ասեմք քեզ, են ՚ի մեզ արք չորք ուխտադիրք
 յանձինս իւրեանց. * զնոսս առեալ՝ սրբեցիս 24
 ընդ նոսս. և ճախտա ինչ ՚ի նոսս՝ զի գերծ-
 ցեն զգլուխս իւրեանց. և գիտացեն ամենե-
 քին, թէ զորոց իրազեկն եղեն զքէն՝ ոչինչ է. այլ
 միարանիս և գու պահել զօրէնսն: * Վ՛այց վասն 25
 հաւատացելոցն հեթանոսաց, մեք առաքեցաք՝
 որպէս ընտրեցաք, մի ինչ այնպիսի պահել նո-
 ցա. բայց միայն զգու շանալ նոցա ՚ի կոոց զո-
 հելոյ, և յարենէ, և ՚ի հեղձուցելոյ, և ՚ի պոռ-
 նկու թենէ: * Հայնժամ պօղոսի առեալ զարսն 26
 ՚ի վաղիւ անդր ընդ նոսս սրբեալ եմուտ ՚ի
 տաճարն, յայտ առնել զկատարումն աւուրցն
 սրբութեան, մինչեւ մատեալ ՚ի վերայ իւ-
 ռաքանչիւր ուրուք ՚ի նոցանէ պատարադ:

27

* Ա՛յլ իբրեւ մերձ էին եօթն աւուրքն ՚ի 27
 կատարել, տեսեալ զնա ՚ի տաճարին ասիա-
 ցւոց հրէիցն՝ զեղուին զնովաւ զամենայն ամ-
 բոխն. և արկեալ ՚ի նա ձեռս՝ աղաղակէին.
 * Ինչ իսրայէլացիք՝ օգնեցէք. այս այր է՝ որ 28
 հակառակ ժողովրդեանն և օրինաց և տեղւոյս
 այսորիկ՝ ամենեցուն ամենայն ուրեք ուսու-
 ցանէ. մինչեւ հեթանոսս եւս եմոյժ ՚ի տա-
 ճարն և սղծեաց զսուրբ տեղին: * Քանզի 29

- էր յառաջագոյն տեսեալ զտրոփիմոս զեփե-
 սայի 'ի քաղաքին ընդ նմա . զոր կարծէին
 50 եթէ 'ի տաճար անդր եմոյժ պօղոս : * Հար-
 ժեցաւ քաղաքն ամենայն , և կուտեցաւ ժո-
 ղախուրդն , և առեալ զպօղոս ձգէին արտա-
 քոյ տաճարին , և վաղվաղակի փակեցան գը-
 51 բունքն . * և խնդրէին զնա սպանանել : Նհաս
 զրոյց 'ի հաղարապետ գնդին , եթէ խռովեալ
 52 է ամենայն երուսաղէմ : * Արոյ անդէն ա-
 ռեալ զօրականա և հարիւրապետս՝ դիմեաց
 'ի վերայ նոցա . և նոցա տեսեալ զհաղարա-
 պետն և զօրականն , դադարեցին 'ի հար-
 53 կաներոյ զպօղոս : * Յայնժամ մատուցեալ հա-
 զարապետն կալաւ զնա , և հրամայեաց կապել
 կրկին շղթայիւք , և հարցանէր՝ թէ ո՞ իցէ , և
 54 զի՞նչ իցէ արարեալ : * Այլքայլ խնն աղաղակէին
 զնմանէ յամբօխին . իբրեւ ոչ կարաց գիտել
 զատոյգն վասն ամբօխին , հրամայեաց անել
 55 զնա 'ի բանակն : * Այլ իբրեւ եհաս յաստի-
 ճաննն , դէպ եղեւ բառնալ բերել զնա 'ի
 զօրականացն՝ վասն բռնութեան ամբօխին :
 56 * Քանզի զհետ երթայր բաղնութիւն ժողո-
 57 վորդեանն , և ասէին՝ բարձ զդա : * Աինչ
 դեռ մտանելոց էր պօղոս 'ի բանակն , ասէ
 ցհաղարապետն . եթէ արժան իցէ ինձ խօ-
 սել ընդ քեզ , և նա ասէ . յունարէն գիտես .
 58 * մի՞ արդեօք դու իցես եգիպտացին , որ յա-
 ռաջ քան զայս աւուրս ապստամբեցուցեր և
 հաներ յանապատ չորս հաղարս արս սիկար-

եանս : * Այլ ասէ պօղոս . ես եմ այր հրէայ , 39
 'ի տարսնէ կիկիկեցւոց , ոչ աննշան քաղաքի
 քաղաքացի . աղաչեմ դքեզ հրամայեալ ինձ
 խօսել առ ժողովուրդդ : * Այլ 'ի հրամայելն 40
 նորա , պօղոս կայեալ 'ի վերայ աշտիճանացն՝
 շարժեաց դձեռն ժողովուրդեանն . իբրեւ բա-
 դում լուսթիւն լինէր , սկսաւ բարբառել
 հերթայեցւոց բարբառաւնն՝ և ասէ :

ԳԼՈՒԽ ԻԲ .

Այլք եղբարք և հարք՝ լուարաք ինձ այլ 1
 ժամ առ ձեզ պատասխանատու թեանս : * Իբ- 2
 ռեւ լուան՝ թէ հերթայեցւոց լեզուան բար-
 բառեցաւ նոցա , առաւել եւս դարձարեցին
 'ի լուսթեան : * Այլ նա ասէ . ես եմ այր հրէայ , 3
 ճնեալ 'ի տարսնէ կիկիկեցւոց , անեալ 'ի քա-
 ղաքիս յայսմիկ , առ սոս դամադիէի խրա-
 տեալ . իսս ճշմարտութեան հայրենի օրինաց
 նախանձ պոյղ էի աստուծոյ , սրպէս ամենե-
 քեան դուք այսօր : * Այլ զայն ճանապարհ վա- 4
 րեցի մինչեւ 'ի մահ , կապել և մատնել 'ի
 բանտս արս և կանայս . * սրպէս և քահանայա- 5
 պետդ վիպէ ինձ՝ և ամենայն ծերակոյտդ .
 յորոց և թուղթս ստեալ առ եղբարս 'ի դա-
 մասկոս երթայի , ածել և անտի կապեալս
 յերուսաղէմ , զի պատժեացին : * Այլ եղեւ ինձ 6
 'ի գնայն և 'ի մերձեալ 'ի դամասկոս , զմիջա-
 ւուրբն յանկարծակի յերկնից փայլատակեալ

- 7 լոյս ժառանգի զինեւ . * եւ անկայ յերկիր , եւ
 լուսայ բարբառ որ ասէր ցիս . սաւնու սաւ
 8 լուսի՞ զի հարածես զիս : * Այլ ես ետու պա-
 տասխանի՞ թէ միլ ես տէր : Այլ ասէ ցիս . ես
 եմ յիսուս նապոլրացի՞ զոր դուն հարածես :
 9 * Իսց որ ընդ իան էին՝ զլոյսն տեսին .
 10 այլ զձայնն ոչ լսէին՝ որ խօսէր ընդ իս : * Այլ
 ասեմ , զի՞նչ արարից տէր : Այլ ասէ ցիս տէր .
 յարուցեալ երթիցես ՚ի դամասկոս , եւ անդ
 պատմեսցի քեզ վասն ամենայնի որ հրաման է
 11 քեզ առնել : * Իբրեւ ոչ տեսանէի ՚ի փառաց
 լուսոյն այնորիկ , զձեռանէ ձգեալ ՚ի նոցանէ՞
 12 որ ընդ իան էին , մտի ՚ի դամասկոս : * Անա-
 նիսա մնն այր երկիւղած ըստ օրինացն , վկայ-
 եալ յամենայն բնակչաց՝ որ ՚ի դամասկոս
 13 հրէայքն էին . * եկն եկաց առ իս՝ եւ ասէ .
 14 սաւնու եղբայր՝ ՚ի վեր հայեաց : * Այլ ես
 նոյնժամայն ՚ի վեր հայեցայ ՚ի նա . եւ նա ա-
 սէ ցիս . աստուած հարցն մերոց յառաջագոյն
 ընտրեաց զքեզ ճանաչել զկամս նորա , եւ տե-
 ասնել զարդարն , եւ լսել բարբառ ՚ի բերանոց
 15 նորա . * զի եղիցես վկայ նորա առ ամենայն
 16 մարդիկ՝ որոց տեսերն եւ լուար : * Այլ արդ՝
 զի հեղգաս . արի մկրտեաց , եւ լուս զմեզս քո
 17 ՚ի կարդալ զանունն նորա : * Այլ եղեւ ինձ ՚ի
 դառնայն յերուսաղէմ՝ եւ կալ յաղօթս ՚ի
 18 առձարին , լինել ՚ի զարմացման . * եւ տեսա-
 նել զնա զի ասէր ցիս . փութա ել յերուսա-
 ղէմէ վաղվաղակի , քանզի չեն ընդունելոց ըզ-

քո վկայութիւնդ վասն իմ. * Այլ ես ասեմ. 19
 ասէր՝ ինքեանք իսկ գիտեն՝ զի ես էի որ ՚ի
 բանան տայի, և գան հարկանէի ըստ ժողո-
 վորդոցն զհաւատացեալսն ՚ի քեզ, * Այլ յոր 20
 ժամ հեղոյր արիւնն ստեփաննոսի վկայի քոյ,
 ես ինքն էի որ ՚ի վերայ կայի, և կամակից լի-
 նէի սպանման նորա, և պահէի զհանդերձս
 սպանողացն նորա: * Այլ ասէ ցիս, գնա, զի 21
 ես ՚ի հեթանոսս հեռաւորս առաքեցից զքեզ:
 * Այլ ունին գնէին նմա մինչեւ ցայս բան. 22
 ապա բարձին զձայնս իւրեանց՝ և ասեն. բարձ-
 յերկրէ զայդպիսիդ, զի չէ պարտ այդպիսւոյդ
 կեալ: * Այլ յաղաղակելն նոցա՝ և ընկենուլ 23
 զհանդերձս՝ և զփոշին ցանել յօդսն, * հրա. 24
 մայեաց հազարապետն մուծանել զնա ՚ի բա-
 նակն. ասէր՝ գանիւ հարցանել զնա, զի գի-
 տացից վասն որոյ յանցման այնպէս աղաղակե-
 ին զնմանէ: * Այլ իբրեւ պրկեցին զնա փո. 25
 կովք, ասէ պօղոս ցհարիւրապետն որ ՚ի վե-
 րայ կայր, եթէ զայր հռովմայեցի և անարատ
 պարտ իցէ ձեզ գան հարկանել: * Իբրեւ լը. 26
 ւսւ հարիւրապետն, մատուցեալ առ հազա-
 րապետն պատմեաց՝ և ասէ, զինչ կամիցիս առ-
 նել, քանզի այրս սցս հռովմայեցի է: * Այլ մա. 27
 տուցեալ հազարապետն՝ ասէ ցնա, ասա դու
 ցիս՝ հռովմայեցի ես, և նա ասէ, այն: * Պա. 28
 տասխանի ես հազարապետն, ես բաղում
 գլխոյ զզինուորութիւնս զայս ստացայ: Ասէ
 պօղոս, ես ճնեալ իսկ ՚ի դմին եմ: * Այլ 29

Վաղվաղակի ՚ի բաց կացին ՚ի նմանէ՝ որ հարկանելոցն էին զնա . և հաղարապետն իսկ երկեալ՝ իբրեւ գիտաց եթէ հռոմայեցի է . և զի կապեալ եւս էր զնա :

50 * Եւ ՚ի վաղիւ անդր կամէր գիտել ըզ 22
 ճշմարիտն , թէ զինչ չարախօսութիւն իցէ հր
 րէիցն . արձակեաց զնա , և հրամայեաց կո
 ջել զքահանայապետն և զամենայն ատեանն .
 և իջուցեալ զպօղոս կացոյց ՚ի մէջ նոցա :

ԳՆՈՒԽ ԻԳ.

- 1 Եւ հայեցեալ պօղոսի յատեանն՝ ստէ , արք եղբարք՝ ես ամենայն ուղիղ մտօք զնա .
 ցեալ եմ առաջի աստուծոյ մինչեւ ցայսօր :
- 2 * Եւ քահանայապետն անանիա հրամայեաց
 3 սպասաւորացն հարկանել զբերան նորա : * Յայն
 ժամ պօղոս ասէ զնա . հարկանելոց է զքեզ
 աստուած՝ որմ բռեալ . և դու նստիս դա
 անլ զիս ըստ օրինաց , և առանց օրինաց հր
 4 րամայես զիս հարկանել : * Եւ որ շուրջն կա
 յին՝ ասեն . զքահանայապետ աստուծոյ հայ
 5 հոյե՞ս : * Եւ ասէ պօղոս . ոչ գիտէի եղբարք ,
 եթէ իցէ քահանայապետ . գրեալ իսկ է՝
 զիշխան ժողովրդեան քո ոչ հայհոյեցես :
- 6 * Իբրեւ գիտաց պօղոս եթէ մի կողմն սա
 դուկեցւոց է՝ և միւսն փարիսեցւոց , աղա
 ղակէր ՚ի մէջ ատենին . արք եղբարք՝ ես փա
 ըխեցի եմ , որդի փարիսեցւոց . վասն յուսոյ

և յարուժեան մեռելոց՝ ես աւասիկ դատիմ:
 * Այլ զայս իբրեւ ասաց՝ եղեն՝ հերձուածք 7
 փարիսեցւոցն և սադուկեցւոց, և սրատառե-
 ցաւ բազմութիւնն: * Քանզի սադուկեցիքն 8
 ասեն, չիք յարուժիւն, և ոչ հրեշտակ՝ և ոչ
 հոգի. բայց փարիսեցիքն խոստովանին զերկու-
 սեան: * Այլ եղեւ ազազակ մեծ, յուն կա- 9
 ցին ոմանք ՚ի դպրաց անտի ՚ի կողմանէ փա-
 րիսեցւոց, հակառակէին և ասէին, ոչինչ չա-
 րութիւն գտանեմք յառնս յայսմիկ, բայց
 եթէ հոգի խօսեցաւ ՚ի դմս՝ կամ հրեշտակ:
 * Այլ ՚ի բազմանալ ամբօխին՝ երկուցեալ հա- 10
 զարապետն թէ գուցէ ձեռքիցի պօղոս ՚ի նո-
 ցանէ, հրամայեաց զօրականին իջանել յա-
 փրշտակել զնա ՚ի միջոյ նոցա, և ամել ՚ի բա-
 նակն: * Այլ ՚ի վաղուեան գիշերին եկաց առ 11
 նմա տէր, և ասէ, քաջալերեաց պօղէ, զի որ-
 պէս վկայեցեր վասն իմ յերուսաղէմ, սոյն-
 պէս պարտ է քեզ և ՚ի հռովմ վկայել:

26

* Այլ իբրեւ այդ եղեւ՝ արարեալ ժողով 12
 հրէիցն, նզովեցին զանձինս ոչ ուտել և ոչ
 ըմպել մինչեւ սպանցեն զպօղոս: * Այլ էին 13
 աւելի քան զքառասուն՝ որոց զայս ընդ մի-
 մեանս երգմունս արարեալ էր: * Արք մա- 14
 տեանս առ քահանայապետն և երիցունս՝ և
 ասեն, նզովիւք նզովեցաք զանձինս՝ ոչինչ ճա-
 շակել մինչև սպանցուք զպօղոս: * Բայց դուք 15
 զգացուցէք հազարապետին հանդերձ ատե-
 նիւն, զի իջուսցէ զնա առ ձեզ, որպէս թէ

- կամիցիք ճշմարտագոյնս ինչ գիտել զնմանէ .
 և մեր յառաջ քան զժամել նորա՝ պատրաստ
 16 եմք ՚ի սպանանել զնա : * Այլ լուեալ քեռ,
 որդւոյն պողոտի զդաւաճանութիւնն, եկն
 եմուտ ՚ի բանակ անդր՝ պատմեաց պողոտի :
 17 * Այլ կոչեցեալ պողոտի առ իւր զմի ՚ի հարիւ-
 րապետաց անտի՛ ասէ . զպատանիս զայս տար
 առ հաղարապետն, զի ունի ինչ պատմել նր-
 18 մա : * Այլ նորա առեալ զնա տարաւ առ հա-
 զարապետն՝ և ասէ . կապեալն պողոտի կոչեաց
 զիս, և աղաչեաց զպատանիս զայս անել առ
 19 քեզ, ունի ինչ խօսել ընդ քեզ : * Առեալ զձե-
 ուանէ նորա հաղարապետին զնաց մեկուսի,
 հարցանէր՝ թէ զի նչ ունիս խօսել ընդիս :
 20 * Այլ նա ասէ, հրեայք միաբանեցին աղաչել
 զքեզ, զի վաղիւ զպողոտ իջուացես յատեան,
 իբրև թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցանել
 21 վասն նորա, * արդ՝ դու մի անայցես նոցա .
 քանզի դարան գործեալ է նմա ՚ի նոցանէ՝
 արանց աւելի քան զքառասուն, որ նզովե-
 ցին զանձինս ոչ ուտել և ոչ ըմպել մինչեւ
 օտանցեն զնա . արդ պատրաստ են և ըսպա-
 22 սեն քում հրամանի : * Այլս հաղարապետն
 արձակեաց զպատանին, պատուիրեալ մի՛ ու-
 23 մեր ասել՝ թէ զայս գգացուցեր ինձ : * Այլ
 կոչեաց երկուս ՚ի հարիւրապետացն՝ և ասէ .
 պատրաստեցէք զօրականս երկերիւր, որպէս
 զի երթիցեն մինչեւ ՚ի կետարիս . և հեծեալս
 եօթանասուն՝ եւ տիգաւորս երկերիւր,

յերկից ժամու գիշերուոյն . * և գրաստու սրտու 24
 բաստական , որպէս զի իջուցեալ զպօղոս ասլ-
 րեցուսցեն : * Եւ առ փելիքս դատաւոր * գը 25
 բեալ թուղթ , որ ունէր օրինակ զայս : * Եւ 26
 զօգիտս լիւսիաս , առ քաջ դատաւոր փելիքս՝
 սղջոյն : * Օայրս զայս կապեալ 'ի հրէից' և մերձ 27
 'ի սպանանել 'ի նոցանէ , հասեալ 'ի վերայ
 զօրականաւ ասլրեցուցի , իմացեալ թէ հռով-
 մայեցի է : * Կամեցայ գիտել զիմասն՝ վասն 28
 որոյ ամբաստանէին զդմանէ , իջուցի զդա-
 յատեան նոցա : * Օոր գտի ամբաստանեալ 29
 վասն խնդրոյ իրիք իւրեանց օրինաց . և ոչինչ
 արժանի մահու կամ կասկանաց ունէր իմաս :
 * Իբրև ազգ եղև ինձ նենգութեան յայրդ լի 50
 նելոյ 'ի նոցանէ՝ յլեցի առ քեզ . հրամանս տը-
 ւեալ և չարախօսացն խօսել զդմանէ առաջի
 քս . ողջ լեր : * Եւ զօրականացն ըստ հրամանի 51
 նորա առեալ զպօղոս՝ ամին գիշերայն յանտի-
 սատրիս : * Եւ 'ի վաղիւ անդր արձակեալ 52
 զհեծեալն զրնդ նմա երթեալ՝ դարձան 'ի բա-
 նակն : * Երբա մտին 'ի կեսարիս . և տուեալ 53
 ցդատաւորն զթուղթն , առաջի կացուցին
 նորա և զպօղոս : * Իբրև ընթերցաւ՝ եհարց 54
 թէ յորմէ նահանգէ իցէ . և ստուգեալ եթէ
 'ի կիւլիկեայ է , * լուայց քեզ ասէ՝ յորժամ 55
 եւ չարախօսքն քս եկեացեն . և հրամայեաց
 յաղարանսն հերովդի սրահել զնա :

ԳԼՈՒԽ ԻԳ.

~
ԵԿ
~

- 1 Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանայապետն
անանիա հանդերձ ծերովք ոմամբք, և ճար
տարախօսաւ տերախղեաւ ոմամբ. որք եւ
2 զգացուցին դատաւորին վասն պօղոսի: * Եւ
ի կոչելն զնա, սկսաւ տերախղոսն ամբաս-
տան լինել և ասել: Տաղում խաղաղութիւն
գտեալ ՚ի քէն՝ և իրաց ուղղութիւն ազգիս
5 այսորիկ քով խնամով. * ամենայնիւ և ամե-
նայն ուրեք շնորհակալ եմք, քաջ փելիքս,
4 ամենայն դոհութեամբ: * Տայց զի մի աւելի
և ս աշխատ արարից զքեզ, աղաչեմ լսել մեզ
5 կարճ ՚ի կարճոյ քոյն հեղութեամբդ: * Տան-
զի գտաք զայրս զայս ապականիչ և խռովիչ
ամենայն հրէից՝ որք են ընդ տիեզերս, և ա-
6 ռաջնորդ նազովրացւոց հերձուածոյն: * Ար
և զտաճարն իսկ կամեցաւ պղծել, զոր և կա-
լաք, և ըստ մերոց օրինաց դատել կամեցաք:
7 * Եկեալ լիւսիսա հազարապետ՝ մեծաւ բռ-
8 նութեամբ ՚ի ձեռաց մերոց եհան: * Հրա-
մայեաց և չարախօսայն նորա գալ առ քեզ,
յորմէ դու իսկ բաւական լինիցիս վերստին
դատեալ, ամենայնի հասու լինել զորոց մէքս
9 ամբաստանեմք զդմանէ: * Միաբանեցին եւ
10 հրէայքն, ասեն՝ այդ այդպէս է. * Պատաս-
խանի ետ պօղոս, յակնարկելն նմա դատաւո-
րին խօսել: Ի բաղում ամաց լինել քեզ դա-

տաւոր աղգիս այսորիկ գիտեմ, յօժարութի
 վասն իմաց իրաց պատասխանի առնեմ: * Քան 11
 զի կարող ես գիտել, զի ոչինչ աւելի է իմ
 քան զաւուրս երկոտասան, յորմէ հետէ ելի
 երկիրագագանել յերուսողէմ: * Այլ ոչ 'ի տա 12
 ճարի անդ գտին զիս ընդ ումէք խօսեցեալ,
 և կամ ժողովս արարեալ բազմաց, ոչ 'ի ժողովուրդս՝ * 13
 և ոչ 'ի քաղաքի, և ոչ յանդիման 15
 առնել կարեն քեզ՝ վասն սրոյ այժմս չարախօսեան
 զինէն: * Ապց զայս խոստանամ քեզ, եւ 14
 թէ ըստ ճանապարհին՝ զոր ասեն հերձուած,
 այնպէս պաշտեմ զհայրենի աստուածն. հաւատացեալ
 ամենայնի՝ որ ինչ յօրէնս և 'ի մարգարէս գրեալ է: * 15
 Անիմ յոյս առ աստուած, 15
 որում և դորա իսկ ակն ունին, թէ յարութի
 լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց: * Յարում 16
 և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ միտս ունել առ
 աստուած և առ մարդիկ յամենայն ժամ: * 17
 Բազում ամաց ողորմութիւնս եկի առնել
 յազգի իմ, և ետու պատարագիս. * որովք 18
 գտին զիս սրբեալ 'ի տաճարին, ոչ բազմօք և
 ոչ ամբօխիւ: * Ամանք յասիացւոց անտի հրէ. 19
 սցք, որոց պարտ էր գալ առաջի քո՝ և ամբաստան
 լինել, եթէ ունիցին ինչ զինէն. * և 20
 կամ ինքեանք սորա ասացեն, զինչ գտին յիս
 անիրաւութիւն՝ մինչդեռ կայի յասենին: *
 * Ապց միայն վասն միոյ բարբառոյս այսորիկ՝ 21
 զոր աղագակեցի մինչ կայի 'ի մէջ նոցա, եթէ
 վասն յարութեան մեռելոց գատիմ ես այսօր

22 'ի ձէնջ : * Այլ յապաղեաց զնոսա փեղիքս , զի
ստուգագոյնս գիտէր վասն ճանապարհին՝ ա-

25 տեղեկացայց վասն ձեր : * Հրամայեաց հա-
րիւրապետին պահել զնա . և ունել յընդար-
ձակի , և մի զոք յիւրոց անտի արգելուլ 'ի
պաշտելոյ զնա :

24 * Այլ յեա աւուրց ինչ եկն փեղիքս հան-
դերձ գրուսիլաւ կնաւ իւրով , որ էր հրէայ .

~
ԵԲ
~

25 'ի յիսուս քրիստոս հաւատոցն : * Այլ 'ի խո-
սելն նորա վասն արդարութեան և ժուժկա-
լութեան և հանդերձեալ դատաստանին , զա-
հի հարեալ փեղիքս , եւս պատասխանի . դու
առ այժմ երթ' և յորժամ ժամ լինիցի , կոչե-

26 ցից դքեղ : * Միանգամայն եւ ակն ունէր ,
թէ ասցի ինչ նմա 'ի պօղոսէ . վասն որոյ եւ

27 ստէպ կոչեցեալ զնա՝ խօսէր ընդ նմա : * Այլ
'ի կատարել երկուց ամաց , եկն փոխանակ
փեղիքսի՝ փեռտոս պորկիոս : Իբրեւ կամեցաւ
Հնարհա առնել հրէիցն փեղիքս , եթող զպօղոս
կապեալ :

ԳԼՈՒԽ ԻԵ .

1 Փեռտոս իբրեւ եհաս յիշխանութիւնն ,
յեւ երից աւուրց ել յերուսաղէմ 'ի կեսա-

2 ըիայ : * Այլ զգացուցին նմա քահանայապետքն
5 և գլխաւորք հրէիցն զպօղոսէ , * և աղաչէին

խնդրել շնորհս 'ի նմանէ, զի կոչեացէ զնա յեւ
 րուսաղէմ, դարան դործեալ սպանանել զնա
 'ի ճանապարհի: * Իսկ փեստոս արար պատաս 4
 խանի՝ պահել զնա 'ի կեսարիայ. թէ ինքն իսկ
 ընդ հուպ անդր երթարաց է: * Եւ որ 'ի ձէնջ 5
 կարողք իցեն՝ ասէ, ընդ իս իջեն. և եթէ
 իցէ ինչ յառնն մնաս՝ ամբաստան լիցին զնմա
 նէ: * Եւ լեալ անդ աւուրս ոչ աւելի քան 6
 զութ կամ զտասն, եկն էջ 'ի կեսարիա, և 'ի
 վաղիւ անդր նստեալ յատենի, հրամայեաց
 ածել զպօղոս: * Եւ իբրեւ եկն, կացին շուրջ 7
 զնովաւ՝ որ յերուսաղէմէ իջեալ էին հրէայք.
 քաղում և ծանր մնասս դնէին՝ զոր ոչ կարէին
 ցուցանել. * Քանզի առնէր պատասխանի պօ 8
 զոս, եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝ և ոչ 'ի տաճարն
 և ոչ 'ի կայսր ինչ մնասակար եմ: * Իսցց փես 9
 տոս կամեցեալ հրէիցն շնորհս առնել, պատաս
 խանի ետ պօղոսի՝ և ասէ, կամիս յերուսա
 ղէմ ելանել, և անդ վասն դոցին իրաց դա
 տել առաջի իմ: * Եւ ասէ պօղոս, յատենի 10
 կայսեր հասեալ կամ, սեր պարտ է ինձ դա
 տել. հրէից ինչ չեմ մնասակար, որպէս եւ
 դու իսկ քաջ գիտես: * Եւ պա եթէ մնասակար 11
 իցեմ՝ և արժանի ինչ մահու դործեցի, ոչ
 զանդիտեմ 'ի մեռանելոյ. իսկ եթէ ոչինչ ի
 ցէ՝ զորոց սորա ամբաստան լինին զինէն, ոչ
 որ կարէ զիս դոցա շնորհել. 'ի կայսր բողոքեմ:
 * Յայնժամ փեստոս խօսեցեալ ընդ խոր 12
 հրդակցին՝ արար պատասխանի, 'ի կայսր

- բողոքեցեր՝ առ կայսր երթիջիր :
- 43 * Իբրեւ անցին աւուրք ինչ, ագրիպպա
արքայ և բերինիկէ եկին ՚ի կեսարիա՝ յողջոյն
- 44 փեստոսի : * Այլ իբրեւ աւուրս բազումս հա-
նէին անդ, փեստոս զեկոյց արքայի զպօղո-
սէ՝ և ասէ. այր մի է աստ մնացեալ կապեալ
- 45 ՚ի փելիքսէ : * Ասան որոյ իբրեւ չոգայ յե-
րուսաղէմ, զգացուցին ինձ քահանայապետքն
և գլխաւորք հրէիցն. խնդրէին յինէն առ-
- 46 նել նմա պատուհաս : * Արոյ ետու պատաս-
խանի, եթէ չէ օրէն հռովմայեցւոց շնորհել
ումէք զոք, մինչչեւ ամբաստանեալն յանդի-
ման ունիցի զդատախազն, և տեղի պատաս-
խանւոյ առնուցու վասն ամբաստանութեա-
- 47 նրն : * Այլ իբրեւ եկին այսր, ոչ ինչ յասպ-
ղեցի, այլ ՚ի վաղիւն նստեալ յատենի՝ հը-
- 48 բամայեցի ածել զայրն : * Ասան որոյ մատու-
ցեալ ամբաստանքն, և ոչ մի ինչ մնաս չարու-
թեան ՚ի մէջ բերէին՝ զորոյ եսն կարծէի .
- 49 * բայց խնդիրս ինչ որ վասն իւրեանց պաշ-
տաման ունէին ընդ նմա, և վասն յիսուսի
ուրումն մեռելոյ, զորմէ ասէր պօղոս թէ
- 20 կենդանի է : * Իբրեւ յանհնարս մտի վասն
այնպիսի իրաց քննութեան, ասեմ եթէ
կամիցիս երթալ յերուսաղէմ և անդր դա-
- 21 տել վասն նոցին իրաց : * Բայց ՚ի պօղոսի
բողոքելն՝ զի պահեսցի ՚ի քաջի արանցն յան-
դիմանութիւն, հրամայեցի պահել զնա՝ մին-
- 22 չեւ տաց տանել առ կայսր : * Ագրիպպա

ցփեալոս ասէ . կամէի և ես լսել առնն . և նա ասէ՝ ՚ի վաղիւ լուիցես :

ԵԴ

* Եւ ՚ի վաղիւ անգր իբրեւ եկն ագրիպ 25 պաս և բերինիկէ՝ բաղում և երեւելի սպասուք , և մասն յատեանն հանդերձ հաղաբասկետօքն և արամիք պատուաւորօք քաղաքին , և հրամայեալ փեստոսի՝ ածին զպօղոս :

* Եւ ասէ փեստոս . արքայ ագրիպայա՝ և ա 24 մենայն արք որք ընդ մեզ էք , տեսանէք զսա . վասն սորա ամենայն ժողովք հրէից ամբաստան ելենն ինձ յերուսաղէմ , և սա աղազակէին՝ թէ չէ սարս դմա կեալ : * Յայց ես 25 ՚ի վերայ հասի , թէ ոչինչ է գորա արժանի մահու գործեալ , և գորա ինքնին բողբ կալեալ առ քաջ արանցն , խորհեցայ յղել : * Ա 26 պն որոյ ստուգութեամբ ինչ գրել տեսանն խնում ոչ ունիմ . վասն այնորիկ ածի զգա առաջի ձեր , և մանաւանդ առաջի քո արքայ ագրիպայա . որպէս վերատին քննեալ՝ մարթապից ինչ գրել : * Քանզի անպատեհ իմն թը 27 ուի ինձ տալ տանել կապեալ մի , և ոչ ինչ մնաս զնմանէ նշանակել :

ԳԼՈՒԽ ԻԳ.

Եւ ագրիպայաս ասէ զպօղոս . հրամայեալ 1 է քեզ վասն քո խօսել : Յայնժամ պօղոսի ձգեալ զձեռն՝ առնէր պատասխանի : * Ա տան 2 ամենայն ամբաստանութեան հրէիցդ զինէն՝

- արքայ ազրիարդա, համարիմ զանձն երանե-
 լի, զի քո առաջի այսօր տալոցեմ պատասխա-
 3 նի: * Սանաւանդ զի գիտակ իսկ ես ամե-
 նայն կրօնից և խնդրաց հրէից. վասն որոյ ա-
 4 զաչեմ երկայնամութեամբ լսել ինձ: * Քան-
 զի կենաց իմոց՝ որ ՚ի մանկութենէ ՚ի ըս-
 կրդեանէ լեալ յազգի անդ խնում յերուսաղէմ,
 5 տեղեակ են ամենայն հրէայք: * Յառաջա-
 գոյն գիտեն ՚ի վաղուց հետէ, եթէ կամիցին
 վկայել. զի ըստ ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն
 6 մերոց կեցեալ եմ վարիտեցի: * Եւ արդ վա-
 սն յուսոյն առ հարօն եղելոյ աւետեացն
 7 յաստուծոյ՝ դատեալ կամ յատենի. * յոր
 երկոտասան արդաամհմին մերոց անպակաս
 զցայգ և զյերեկ պաշտեալ, ակն ունէին հասա-
 նել. վասն որոյ յուսոյ ամբաստանիմ արքայ
 8 ՚ի հրէիցդ: * Օ, ի՛նչ անհաւատ թուի ձեզ,
 9 եթէ աստուած զմեռեալս յարուցանէ: * Եւ
 իսկ ինքնին պատշաճ համարէի՝ զբազում ինչ
 հակառակ անուանն յիսուսի նազովրեցւոյ
 10 գործել: * Օ, որ և արարի իսկ յերուսաղէմ,
 և զբազումս ՚ի սրբոցն ես բանտարդել առ-
 նէի, ՚ի բահանոյապետիցն առեալ իշխանու-
 թիւն. և զպանելոցն նոցա բերէի համար:
 11 * Եւ ըստ ամենայն ժողովրդոցն բազում ան-
 գամ պատժեալ զնոսա բռնադատէի հայհո-
 յել. առաւել եւս մոլեալ ՚ի վերայ նոցա,
 12 հարածէի մինչեւ յարտաքին քաղաքսն: * Արովք
 գնացեալ ՚ի դամասկոս՝ իշխանութեամբ և

հրամանօք քահանայապետացն , * զմիջաւորքն 15
 'ի ճանապարհի տեսի , արքայ , յերկնից առա-
 ւել քան զսաւորութիւն արեգական ծա-
 գեալ զինեւ լոյս , և զնորք որ ընդ իսն եր-
 թային : * Այլ յամենեցուն մեր անկանելն յեր- 16
 կիր , լուայ ձայն որ ասէր ցիս հեբրայեցւոց
 բարբառովն . սաւո՛ւղ սաւո՛ւղ՝ զի հալածես
 զիս . խիտ է քեզ ընդդէմ խթանի արայել :
 * Այլ ես ասեմ ո՞ ես տէր . և տէր ասէ . ես 15
 եմ յիսուս զոր դուն հալածես : * Այլ արի 16
 և կայ 'ի վերայ ոտից քոյ . զի վասն այսորիկ
 երեւեցայ քեզ՝ առնուլ զքեզ 'ի ձեռն սաշ-
 տօնեայ և վկայ որոյ տեսերդ զիս , և որոյ
 երեւեցայց քեզ . * փրկել զքեզ 'ի ժողովր- 17
 դենէդ և 'ի հեթանոսաց՝ յորս ես առաքե-
 ցից զքեզ . * բանալ զաչս նոցա , դարձու- 18
 ցանել 'ի խաւարէ 'ի լոյս , և յիշխանութենէ
 տառանայի՝ յաստուած . առնուլ նոցա զթո-
 ղութիւն մեղաց , և վիճակ ընդ սուրբսն՝ հա-
 ւատովքն որ յիս : * Աստի արքայ ագրիալ 19
 սա , ոչ եղէ անհաւան երկնաւոր տեսլեանն .
 * այլ նախ որոյ 'ի դամասկոս և յերուսաղէմ 20
 էին , և ընդ ամենայն գաւառսն հրէաստանի
 և 'ի հեթանոսս , պատմեցի զզնանալ՝ և դառ-
 նալ յաստուած կենդանի , արժանի ապաշ-
 խարութեան գործս գործել : * Վասն այսորիկ 21
 հրէից կալեալ զիս 'ի տաճարին , կամէին լու-
 սանանել : * Օգնութիւն հասեալ առ 'ի յաս- 22
 տուծոյ , մինչեւ ցայսօր կացի վկայեալ փոքու

- և մեծի . ոչինչ արտաքոյ ասել՝ քան զոր մար-
 գարէքն և մովսէս խօսեցան զհանդերձելոցն
 25 լինելոյ . * եթէ չարչարելոց է քրիստոսն , ե-
 թէ առաջին 'ի յարութենէ մեռելոց՝ լոյս
 պատմելոց է ժողովրդեանն՝ և հեթանոսաց :
 24 * Այլ նորա զայս պատասխանի տուեալ , փես-
 տոս 'ի ձայն մեծ ասէ . մովս պօղէ , բազում
 դպրութիւնքդ զքեզ 'ի մոլորութի դարձու-
 25 ցանեն : * Իսկ պօղոս ասէ , ոչ մովս՝ քաջդ
 փեստոս , այլ զցածութեան և զճշմարտութե
 26 քանս բարբառիմ : * Գիտակ իսկ է այսոցիկ
 արքայ , ընդ որում և համարձակեալդ խօսիմ .
 քանզի ծածկել 'ի քէն իմիք 'ի սոցանէ՝ չառ-
 նում յանձն . զի ոչ եթէ յանկեան սերէք գոր-
 27 ծեալ իցէ այս : * Հաւատան՝ անքայ ագրիպ-
 28 պա , մարգարէից . գիտեմ զի հաւատաս : * Այլ
 ասէ ագրիպասա ցպօղոս , փոքու իմն հաւա-
 29 նեցուցանես զիս լինել քրիստոսնեայ : * Այլ
 պօղոս ասէ . ինդրէի յաստուծոյ՝ և փոքու և
 մեծաւ , ոչ միայն զքեզ՝ այլ զամենեւեան որ
 լսեն ինձ այսօր՝ լինել այսպիսի որպէս և ես
 30 եմ , բայց 'ի կասկանաց աստի : * Յոսն եկաց
 արքայն և դատաւորն և բերինիկէ , և որ ընդ
 31 նոսայն նստէին : * Այլ իբրեւ գնացին , խօսե-
 ին ընդ միմեանս և ասէին , թէ ոչինչ արժանի
 32 մահու կամ կասկանաց գործէ այրս այս : * Իսկ
 ագրիպասա ցփեստոս ասէ . արձակել մարթ-
 էր զայրս զայս՝ եթէ ոչ էր բողոքեալ 'ի կայսր :

ԳԼՈՒԽ ԻԿ.

ԵԵ

Իբրեւ հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտալիա, 1
 տային զպօղոս և զայլս ոմանս կապեալս 'ի հա-
 ըիւրապետ մի, որում անունն էր յուզիոս, սե-
 բաստեան գնդին: * Այլ ելեալ 'ի նաւ մի ան- 2
 դրամինտայի, որ երթալոց էր 'ի կողմանս ա-
 սիացւոց՝ գնացաք. էր ընդ մեզ և արիստար-
 քոս մակեդոն թեսաղոնիկեցի: * Այլ 'ի վա- 3
 զիւ անդր իջաք 'ի սիգուլն. և մարդասիրու-
 թիւն ցուցեալ յուզիոս առ պօղոս, հրամայ-
 եաց առ բարեկամսն երթալ և դարման գը-
 տանել: * Այլ անտի ելեալ խոնարհագոյն, նաւ 4
 ւեցաք 'ի կիպրոս՝ վասն հողմոցն ընդդէմ լի-
 նելոյ: * Յայնժամ ընդ մէջ ծովուն կիւլիկեաց 5
 և պամփիլիւայ նաւեալ իջաք 'ի սեփուայ լիկիա-
 ցւոյ: * Այլ անդ գտեալ հարիւրապետին 6
 նաւ մի աղէքսանդրայի՝ որ երթայր յիտալիա,
 եմոյժ զմեզ անդր: * Այլ 'ի բաղում աւուրս 7
 ծանրանաւեալք հազիւ հասաք առ կնիւդեաւ,
 և 'ի չթողացուցանել մեզ հողմոյն, նաւեցաք
 խոնարհագոյն 'ի կրետէ առ սաղամինեաւ: * Հա- 8
 զիւ անցեալ առ նովաւ՝ եկաք 'ի տեղի ինչ՝ որ
 կոչէր գեղեցիկ նաւահանգիստ. յոր հուպ էր
 քաղաքն դասեաց: * Այլ իբրեւ բաղում ժա- 9
 մանակք անցանէին, և սխալ եւս լինէր նա-
 վելոյն, և վասն այն ինչ եւս պահոյն անցա-
 նելոյ, տայր խրատ պօղոս, * և ասէր ցնտաւ. 10
 արք՝ տեսանեմ զի թշնամանօք և բաղում զնաւ

- առ՝ ոչ միայն բերինդ և նաւիդ, այլ և ան-
 11 ձանց մերոց լինելոց է նաւարկու թիւնս: * Իսկ
 հարիւրասպետն նաւասպետին և նաւաւարին
 12 առաւել անասր՝ քան բանիցն պօղոսի: * Իբ-
 րեւ դժպատեհ իմն թուէր նաւահանգիստն
 առ ՚ի ձմերել, բազումք խորհեցան գնալ
 անտի. թերեւս կարացեն հասանել ՚ի փիւ-
 նիկէ, ձմերել ՚ի նաւահանգստին կրետացւոց,
 որ հայէր ընդ հարաւակողմն և ընդ աշխարհ:
 15 * Եւ ՚ի շնչել հարաւոյն, համարեցան ուր դի-
 մեան էին հասանել, և թեւարկեալ՝ մօտ ան-
 14 ցանէին առ կրետեաւ: * Եւ ոչ յետ բազում
 ժամուց՝ անկաւ գնովաւ հողմ ուռուցիկ, որ
 15 կոչի եւ բակիկլան: * Ինդ յափշտակել նաւին՝
 և ՚ի չհանդուրծել ընդդէմ հողմոյն, թոյլ
 16 առեալ երթայաք եւ գայաք: * Ի կողի ինչ
 դիմեալ՝ որ կոչէր կղզեա, հաղիւ կարացաք
 17 ըմբռնել զմահացին: * Օ, որ առեալ յօգնակա-
 նաւ թիւն կասէին ընդ նաւն, երկուցեալ թէ
 դուցէ ՚ի յորձանուսն անկանիցին, իջուցեալ
 զառադասան՝ այնպէս երթային եւ գային:
 18 * Եւ ՚ի սաստկագոյն վշտանալոյն մերոյ՝ ՚ի վաւ-
 19 ղիւ անդր գկարասին ընկեցիկ առնէին: * Եւ
 յերկր աւուր ընդ իւրեանց ձեռն՝ զգործին
 20 նաւին ընկեցին: * Իբրեւ ոչ արեւ և ոչ աս-
 տեղք երեւէին ՚ի բազում աւուրս, և ձմե-
 ռըն ոչ սակաւ կայր ՚ի վերայ, ապա բառնայր
 21 ամենայն յոյս փրկութեան մերոյ: * Եւ զի
 բազում աւուրս նօթի էին, յայնժամ պօղոս

կայեալ 'ի մէջ 'նոցա' ասէ, պարտ էր ձեզ սկ
 արք' անսալ ինձ, և ոչ ելանել 'ի կրեօեայ' և
 շահել զվիշտս զայս և զմնաս: * Այլ արդ' խը 22
 րատեմ զձեզ քաջալերել, զի մնաս անձին և
 ոչ միում 'ի ձէնջ լինիցի, բայց 'ի նաւէդ:
 * Քանզի երեւեցաւ ինձ յայսմ գիշերի հրեշ 23
 տակ աստուծոյ՝ որոյ եմե եմ և պաշտեմ ըդ
 նա, * և ասէ, մի երկնչիր սօղէ, կայսեր եւս 24
 պարտ է քեզ յանդիման լինել, և ահա շնոր
 հեալ է քեզ յաստուծոյ՝ զամենեւեան որ եմ
 ընդ քեզ 'ի նաւիդ: * Այն պարտիկ քաջալե 25
 րեցարուք արք, զի հաւատամ յաստուած՝
 թէ պսակս լինի զոր օրինակ խօսեցաւ ընդ իս:
 * Բայց 'ի կզզի ինչ հասանէ մեզ անկանել: 26
 * Իբրեւ չորեքտասաներորդ գիշեր լինէր, 27
 մինչդեռ ծփեաք 'ի հանդրին անդունդս, 'ի
 մէջ գիշերին կարծէին նաւավարքն եթէ հա
 սեալ իցեն յաշխարհ ուրեք: * Այլ ընկեցեալ 28
 զգունդսն՝ գտին գիրկս քան, և սակաւ ինչ
 դադարեալ, դարձեալ ընկեցին՝ և գտին գիրկս
 հնդետասան: * Այն հարեալ թէ գուցէ 'ի 29
 խիտ ինչ տեղիս անկանիցին, յետուսս կող
 մանէ ընկեցին խարխոսս չորս, ըզանային այ
 գուն լինելոյ: * Բայց նաւավարքն խնդրէին 30
 փախչել 'ի նաւէ անտի, և իջուցեալ զկուրն
 'ի ծով անդր՝ պատճառանօք որպէս թէ առա
 ջոյ կողմանէ զխարխոսն ձգելոց իցեն: * Ասէ 31
 պօղոս ցհարիւրապետն և ցղօրականն, եթէ
 ոչ դորա մնան 'ի նաւիս՝ դուք ապրել ոչ կա

- 52 բէք : * Յայնժամ զօրականքն հատին զլարս կը
 53 բին՝ և ՚ի բաց ընկեցին : * Այլ մինչդեռ այգն
 կամէր լինել, աղաչէր պօղոս զամենեւեան
 առնուլ կերակուր, ասէ. այս չորեքտասանե
 րորդ օր է՝ որում ակն ունիք նօթիս կատա
 54 բել, և չէ ինչ ճաշակեալ : * Ասն որոյ աղա
 չեմ գծեղ՝ ճաշակել կերակուր, զի այն իսկ
 վասն ձերոյ փրկութեան է, զի ոչ ուրուք ՚ի
 55 ձէնջ մաղ մի ՚ի գլխոյ կորիցէ : * Այլ իբրեւ
 ասաց զայս, առեալ հաց՝ գոհացաւ զաստու
 ցոյ առաջի ամենեցուն. եբեկ՝ և սկսաւ ու
 56 տել : * Այլ քաջալերեցան ամենեքին, և նորա
 57 առին կերակուր : * Այլ էաք ամենայն հոգիք
 ՚ի նաւին երկերիւր եօթանասուն և վեց :
 58 * Իբրեւ յագեցան կերակրովն, թեթեւացու
 59 ցին զնաւն՝ թափեալ զցորեանն ՚ի ծովն : * Այլ
 իբրեւ այգ եղեւ՝ զերկիրն ոչ ճանաչէին, բայց
 զգոգ մի նշմարէին՝ թէ ասին ծովուն իցէ,
 յոր խորհէին թէ հնար ինչ իցէ՝ զերծանել
 40 զնաւն : * Այլ զխարխսին հատեալ՝ ընկեցին
 ՚ի ծով, թուլացուցին զսառնելիս թեւոցն,
 և ՚ի բաց առին զառագաստն, և ետուն հող
 41 մոյն յասին կոյս ծովուն : * Անկեալ ՚ի տեղի մի
 երկծով՝ թիւրեցին զնաւն, և առաջին կողմն
 նաւին խրեալ՝ անչարժ մնայր, և յետին կող
 42 մըն քակէր ՚ի բռնութեանն : * Այլ զօրակա
 նացն խորհուրդ արարեալ՝ զի զկապեալսն ըս
 43 սանցեն, և մի ոք լուղիցէ և փախիցէ : * Այլ
 հարիւրապետն քանզի կամեցաւ սպրեցուցա

նել զպօղոս, արգել զնոսա ՚ի խորհրդոյն. հը
 բամայեաց զի որ կարողքն իցեն լուզել անկա
 նիցին նախ, և ՚ի ցամաք երանիցեն. * և զայլ 4
 սրն՝ զորս ՚ի տախտակս, և զորս յայլ ինչ ՚ի
 կահէ անտի. և այսպէս եղև ամենեցուն
 փրճանել յերկիր և ապրել:

ԳՂՈՒԽ ԻՐ:

Յայնժամ գիտացաք թէ մելիտինէ էր 1
 անուն կղզւոյն: Իայց բարբարոսքն շարհե
 ցին ոչ սակաւ մարդասիրութիւն մեզ:
 * Քանզի լուցին խարոյկ՝ և ընկալան զա 2
 մենեսեան զմեզ, վասն անձրեւին որ ստիպէր՝
 և վասն ցրտոյն: * Եւ ՚ի ժողովել պօղոսի խը 5
 ուիւ ինչ բաղում՝ և գնել ՚ի վերայ խարու
 կին, իժ մի ՚ի ջերմութենէն ելեալ՝ կալաւ
 զձեռանէն նորա: * Եւ իբրեւ ատսին բարբա 4
 րոսքն կասեալ զգաղանն զձեռանէ նորա, ա
 սէին ցմիմեանս. ուրեմն սպանող է այրս այս,
 որ թէպէտ և ապրեցաւ ՚ի ծովէն, իրաւուն
 քն չետուն կեալ: * Եւ նորա թօթափեալ 5
 զգաղանն ՚ի հուրն, եղև նմա չար և ոչինչ:
 * Եւ նորա ակն ունէին նմա այտնոյ՝ կամ 6
 անկանելոյ՝ և յանկարծակի մեռանելոյ. իբ
 րեւ շատ ակնկալեալ, և ատանէին թէ ոչինչ
 վնաս եղև նմա, դարձեալ դարձուցեալ ըզ
 բանսն՝ ասէին թէ աստուած ոմն է: * Եւ 7
 շուրջ զտեղեաւն զայնուիկ էին գիւղք գլե

խաւորի կողմոյն՝ որում անուն էր պոպղիտս .
 որ առ զմեզ յերաշխի գերիս աւուրս՝ և սի
 8 բով ընկալաւ : * Այլ եղև հօրն պոպղեայ ՚ի
 ջեր և յախտ թանչից հիւանդանայ՝ գնել :
 առ որ մտեալ պօղոս և կացեալ յաղօթս եզ
 9 զձեռն՝ և բժշկեաց զնա : * Իբրև այս ե
 ղև , այլ հիւանդք որ էին ՚ի կողմոջն՝ գային
 40 և բժշկէին . * որք և բազում պատուով պատ
 ուեցին զմեզ . և իբրև գնացաք , ետուն
 որ ինչ պէտք էին :

41 * Այլ յետ երից ամսոց ելաք ՚ի նաւ մի
 աղէքսանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ՚ի կողմոջն
 42 նշանաւորաւ դիտակորացւոց : * Այլ իջեալ
 45 ՚ի սիրակուսաս՝ եղաք աւուրս երկուս : * Աստի
 գնացեալ հասաք ՚ի հաեդիմն . և յետ ա
 ւուր միայ ՚ի շնչել հարաւոյն , երկօրեակ ե
 44 կաք ՚ի պատիօղուս : * Ար և գաաք եղբարս՝
 աղաչեցեալք ՚ի նոցանէ լինել աւուրս եօթն .
 45 և ապա ելաք ՚ի հռովմ : * Այլ անտի լուեալ
 եղբարց զմէնջ՝ ելին ընդ առաջ մեր մինչեւ
 յորդոստայն ապիեայ՝ և երիցն կրպակաց .
 զորս տեսեալ պօղոսի գոհացաւ զաստուծոյ՝
 46 և քաջալերեցաւ : * Այլ իբրև մտաք ՚ի հը
 ուովմ , հրամայեցաւ պօղոսի լինել առանձինն
 հանդերձ զինուորաւն՝ պահպանաւ իւրով :
 47 * Այլ եղև յետ երից աւուրց , կոչել նմա զհրեից
 գլխաւորս , և իբրև եկին , տէ ցնոսա . ես՝
 աքք եղբարք , ոչինչ հակառակ դործեալ ժողո
 վըրդեանն՝ կամ կրօնիցն հայրենեաց , կապեալ

էէ

յերուսաղէմէ՝ մատնեցայ 'ի ձեռս հռովմա
 յեցւոց : * Արք իբրև դատեցանն զիս, կամե 18
 ցան արձակել, վասն և ոչ մի ինչ զնստ մա
 հու գտանելոյ յիս : * 'ի հակառակել հրէիցն, 19
 հարկ եղև բողոքել 'ի կայսր . իբր ոչ եթէ
 զաղգէն իմմէ ունէի ինչ չարախօսել : * Վասն 20
 այսր պատճառանաց աղաչեցի զձեզ՝ տեսա
 նել և խօսել . քանզի վասն յուսոյն խրայէի
 կամ 'ի շղթայս յայտասիկ : * Եւ նոքա ասեն 21
 ցնա . մեր ոչ թուղթս ինչ վասն քո ընկալաք
 'ի հրէատանէ , եւ ոչ եկեալ որ յեղբարց
 պատմեաց՝ կամ խօսեցաւ ինչ վասն քո չարու
 թիւն : * Եւ այց աղաչեմք 'ի քէն լսել թէ զինչ 22
 խորհիցիս . զի վասն հերձուածոցդ այդորիկ
 յայտ իսկ է մեզ , զի ամենայն ուրեք հակա
 քակու թիւն կրէ : * Եւ եղեալ նմա որ մի , 23
 եկին 'ի վանսն առ նա բաղուիք . որոց պատ
 մեր վկայութեամբ զարքայութիւն աստու
 ծոյ . և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն յի
 սուսի , յօրինացն մոխէսի և 'ի մարգարէից՝
 յայգուէ մինչեւ ցերեկոյ : * Եւ ոմանք հա 24
 ւանէին բանիցն , և կէոր չհաւատային : * Եւ 25
 անմիաբանք լեալ միմեանց՝ արձակէին , յասե
 լըն պօղոսի բան մի , թէ բարւոր խօսեցաւ
 հոգին սուրբ 'ի ձեռն ետայեաց մարգարէի առ
 հարսն մեր , * և ասէ . երթ առ ժողովուրդն , 26
 և ասացես . լսելով լուիջիք՝ և մի իմասջիք ,
 և տեսանելով տեսջիք՝ և մի տեսջիք : * ( ) 'ի 27
 թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանն այնորիկ , և

ականջօք իւրեանց ծանր լուան . և զաչս իւրեանց կափուցին , զի մի երբէք տեսցեն աչօք , և ականջօքն լուիցեն , և սրտիւք իմասցին ,
 28 և դարձցին և բժշկեցից զնոսա : * Այլ արդ՝
 յայտնի լիցի ձեզ , զի հեթանոսաց առաքեցաւ
 փրկութիւնս աստուծոյ . նորին եւ լուիցեն :
 30 * Այլ եղեւ զերկեամ մի բովանդակ իւրով
 31 վարձու . * եւ ընդունէր զամենեւեան սր
 32 մտանէին առ նա : * Քարողէր զարքայութիւնն
 աստուծոյ , և ուսուցանէր վասն
 տեառն յիսուսի բրիտոսի , անխափան՝ ամեն
 նայն համարձակութեամբ :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՅԻՍՆ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ԱԲ

ՊՕՂՈՍ ծառայ յիսուսի քրիստոսի . կո 1
 չեցեալ առաքեալ , որոչեալ յաւետարանն
 աստուծոյ . * որ յառաջ խոստացաւ 'ի ձեռն 2
 մարդարեից իւրոց գրովք սրբովք , * վասն 5
 սրգւոյ իւրոց եղելոյ դաւթի ըստ մարմնոյ .
 * սահմանելոյ սրգւոյն աստուծոյ զօրութեամբ 4
 ըստ հոգւոյն սրբութեան . 'ի յարութենէ մե
 ռելոց յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ . * ո 5
 թով ընկալաք շնորհս և առաքելութիւն 'ի հը
 նազանդութիւն հաւատոց , յամենայն հեթա
 նոսս վասն անուան նորա . * յորս և դուք էք 6
 կոչեցեալ յիսուսի քրիստոսի : * Վմենեցուն 7
 որոց էք 'ի հռովմ , սիրելեաց աստուծոյ՝ կո
 չեցելոց սրբոց , շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու
 թիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ , և 'ի տեառնէ
 յիսուսէ քրիստոսէ : * Նախ՝ դ. սհանամ զաս 8
 տուծոյ իմոյ 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի վասն
 ձեր ամենեցուն . զի հաւատք ձեր սրամեալ
 են ընդ ամենայն աշխարհ : * Վկայ է ինձ 9

աստուած, զոր պաշտեմն հոգւով իմով յա-
 10ւեւորանի որդւոյ նորա, * թէ որպէս զյի-
 տակս ձեր առնեմ յամենայն ժամ յաղօթս
 իմ աղաչելով, զի թերեւս երբէք յաջողեա-
 ցի ինձ կամօքն աստուծոյ դալ առ ձեզ:
 11 * Քանզի անձկացեալ եմ տեսանել զձեզ, զի
 փոխեցից 'ի ձեզ շնորհս ինչ հոգեւորս՝ առ
 12 'ի հաստատել զձեզ, * այսինքն է, մխիթա-
 րակից լինել ձեզ վասն ընդ միմեանց՝ իմոյ և
 15 ձերդ հաւատոց: * Այլ կամ իմ եթէ տգէտք
 իցէք եղբարք, զի բազում անգամ յօժարեցի
 դալ առ ձեզ, և արդեւոյ մինչեւ ցայժմ, զի
 և 'ի ձեզ դաից պտուղ ինչ՝ որպէս և յայլ
 14 հեթանոսս: * Քանզի յունաց և բարբարո-
 սաց, իմասանոց և անմտից պարտապան եմ.
 15 * այնպէս որչափ իմովսանն յօժարու թեամք,
 16 և ձեզ որ 'ի հռովմդ էք՝ աւեւորանել: * ( ) ի
 ոչ եթէ ամօթ ինչ համարիմ զաւեւորանն.
 Քանզի զօրութիւն աստուծոյ է 'ի փրկու-
 թիւն ամենայն հաւատացելոյ՝ նախ հրէի և
 17 ապա հեթանոսի: * ( ) ի արդարութիւն աս-
 տուծոյ նովաւ յայտնի հաւատոց 'ի հա-
 ւատս. որպէս և գրեալ է, թէ արդարն 'ի
 հաւատոց կեցցէ:
 18 * Քանզի յայտնելոց է բարկութիւն աս-
 տուծոյ յերկնից 'ի վերայ ամենայն ամբարշ-
 տութեան և անիրաւութեան մարդկան. որք
 զճշմարտութիւնն անիրաւութեամբ ունին.
 19 * վասն զի գիտութիւնն աստուծոյ յայտնի է

~~~~~  
 ԱԳ
 ~~~~~

'ի նոսա . քանզի աստուած իսկ յայտնեաց նոցա :
 * ( ) 'ի աներեւոյթք նորա 'ի սկզբանէ աշխարհի՝ 20
 արարածովքս իմացեալ տեսանին , այսինքն է՝
 մշտնջենաւորութիւն և զօրութիւն և աստուածութեան
 նորա . զի ոչ գտանիցեն ամենեւին տալ
 պատասխանի : * ( ) 'ի ծանեան զաստուած , և ոչ 21
 իբրեւ զաստուած փառաւորեցին՝ կամ գոհա-
 ցան . այլ նանրացան 'ի խորհուրդս իւրեանց ,
 և խաւարեցան անմտութեամբ սիրտք նոցա :
 * ( ) անձինս առ իմաստունս ունէին՝ յիմարե 22
 ցան : * Այլ փոխեցին զփառս անեղծին առ 23
 տուծոյ՝ 'ի նմանութիւն պատկերի եղծանելի
 մարդոյ , և թռչնոց , և չորքստանեաց , և սողնոց :
 * Ասան որոյ մատնեաց զնոսա աստուած 'ի 24
 ցանկութիւն սրտից նոցա 'ի պղծութիւն ,
 անարգել զմարմինս իւրեանց յանձինս իւր-
 եանց . * որք փոխանակեցին զճշմարտութիւնն 25
 աստուծոյ ընդ ստութեան , հնազանդեցան
 և պաշտեցին զարարածս՝ և ոչ զարարիչն , որ
 է օրհնեալ յաւիտեանս , ամէն : * Ասան այնու 26
 ըիկ մատնեաց զնոսա աստուած 'ի կարիս ա-
 նարգութեան . զի էգք նոցա փոխանակեցին
 զպէտս բնականս 'ի պէտս անբնականս : * Այն 27
 պէս և արուացն թողեալ զբնական պէտս իւ-
 գութեանն , բորբոքեցան ցանկութեամբք իւ-
 րեանց 'ի միմեանս . արուք ընդ արուս զխայ-
 տառակութիւն գործէին , և զդարձ փոխա-
 ըինին սր պարտ էր մոլորութեանն նոցա՝ յան-
 ձինս իւրեանց ընդունէին : * Այլ որպէս՝ զի 28

ոչ ընտրեցին զաստուած ունել 'ի գիտութե,
 մատնեաց զնոսա աստուած 'ի միտս անար-
 29 գութեան՝ գործել զանարժանս . * զլցեալն
 ամենայն անիրաւութեամբ, պոռնկութեամբ,
 անզգամութեամբ, ազահութեամբ, չարու-
 թեամբ, լինախանձութեամբ, սպանութեամբ, հե-
 ոխ, նենգութեամբ, չարաբարութեամբ,
 30 շողմոզք, * չարախօսք, աստուածատեացք, թրշ-
 նամանողք, ամբարաւանք, ամբարհաւաճք,
 31 գախք չարեաց, զճնողս անարգութք, * անմիտք
 ուխտագրութք, անագորոյնք, աննուէրք, անու-
 32 զորմք : * Այք հասեալ էին յաստուծոյ իրա-
 ւանցն վերայ, եթէ ոյք զայսպիսիսն գործեն՝
 արժանի են մահու . և ոչ միայն որ զայն առ-
 նեն, այլ և որ կամակիցն լինին գործելեացն :

ԳՎ ՈՒԽ Բ.

1 Այն որոյ առանց պատասխանի տալոց ես
 ո՛վ մարդ՝ որ դատիսդ : Օ ի որով դատիս զընկե-
 րն, զանձն քո դատապարտես . զի դու զնոյն
 գործես՝ որով դատիսն :
 2 * Քանզի գիտեմք՝ եթէ աստուծոյ դա-
 տատանն ճշմարտութեամբ է, 'ի վերայ այ-
 5 նոցիկ որ զայնպիսիսն գործեն : * Իսկ արդ՝
 խորհիցիս զայս՝ ո՛վ մարդ, որ դատիս զայնու-
 սիկ որ զայնպիսիսն գործեն՝ եւ դու զնոյն
 գործես, եթէ դու ասրելոց իցես 'ի դատաս-
 4 տանաց անտի աստուծոյ : * Այլ զմեծութք

ԱԴ

քաղցրութեան նորա, և զներելայն և զերկայնմտութեամբն արհամարհիցես, չգիտիցեն՝ զի քաղցրութիւնն աստուծոյ զքեզ յապաշխարութիւնն ածէ: * ՄԼ ըստ խտտութեան քում, և ըստ անդեղջ սրտի գանձես անձինքում բարկութիւն՝ յաւուր բարկութեան և յայտնութեան արդար դատաւորութեանն աստուծոյ. * որ հտտուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց. * որ համբերութեամբ են ՚ի գործս բարութեան՝ և զփառս և զպատիւ և զանեղծութիւն՝ ինդրեն, զկեանսն յաւիտենից: * Իսկ որ ՚ի հակառակութենէ անտի են, և ապատամբք ՚ի ճշմարտութենէ, եւ զհետերթեալ զանիրաւութեան, բարկութիւն և սրամտութիւն: * Մեղութիւն և անձկութի 9 ՚ի վերայ ամենայն մարդոյ՝ որ գործէ զչար. նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի: * Փառք և պա 10 ախ և խաղաղութիւն ամենայնի՝ որ գործէ զչարի. նախ հրէի՝ և ապա հեթանոսի: * Օ ի 11 ոչ է ակեառութիւն առաջի աստուծոյ:

ԱԵ

* Արք միանգամ արտաքոյ օրինացն մեղան, 12 արտաքոյ օրինացն և կորնչին. և որք ընդ օրինօքն մեղան, օրինօքն դատեսցին: * Օ ի ոչ էթէ 15 որ ընելիք օրինացն են՝ արդարացեալ են առաջի աստուծոյ, այլ առնելիք օրինացն արդարացին: * ՄԼ յորժամ հեթանոսք որ զօ 14 բէնան ոչ ունին, բնութեամբ զօրինացն գործիցեն, նոքա որ զօրէնան ոչ ունին, անձանց իւրեանց իսկ են օրէնք. * որք ցուցանեն ըզ 15

գործս օրինացն գրեալ ՚ի սիրտս իւրեանց՝
 վկայու թեամբ մտաց իւրեանց, և յանդիմա-
 նել զվիմեանս ՚ի խորհրդոց իւրեանց, կամ թէ
 46 պատասխանի իսկ տալ, յաւուրն յորում դա-
 դիցի աստուած զգազանիս մարդկան, ըստ
 աւետարանիս իմում ՚ի ձեռն յիսուսի քրիս-
 47 տոսի : * Ապա եթէ դու հրէայ անուանեալ
 ես, և յեցեալ ես յօրէնսն, և պարծիս յաս-
 48 տուած . * և գիտես զկամս նորա, և ընտրես
 49 զուռն, և խրատեալ ես յօրինացն . * վստահ
 ես յանձն քո առաջնորդ լինել կուրաց, լոյս
 20 խաւարելոց . * խրատիչ անդգամաց, վարդա-
 սկետ տղայոց . ունել զկերպարանս գիտու-
 21 թեան և ճշմարտութեան օրինացն : * իսկ
 արդ որ սուսցանես զընկերն, զանձն քո
 ոչ սուսցանես . որ քարոզես չգողանալ՝ դու
 22 զանաս . * որ ասես չնալ՝ շնաս . որ դարչես
 23 ՚ի մեհեմեաց՝ զսեզանս կողոպտես . * որ օրի-
 նօքն պարծիս՝ յանցանել ըստ օրէնսն զաստ-
 24 ուած անարդես : * Ա ՚ի անուռն աստուծոյ
 վասն ձեր հայհոյի ՚ի մէջ հեթանոսաց՝ որպէս
 և գրեալ է :
 25 * Թշխատութիւն օգնէ՝ եթէ զօրէնսն
 պահիցես, ապա եթէ յանցաւ որ օրինացն ի-
 ցես, Թշխատութիւն քո անթշխատութիւն
 26 եղեւ : * իսկ եթէ անթշխատութիւնն զիրա-
 ւուսն օրինացն պահիցէ, ոչ ապաքէն ան-
 Թշխատութիւն նորա ՚ի Թշխատութիւն հա-
 27 մարեացի . * և գատիցի որ ՚ի բնէ անթշխա-

~~~~~  
 110
 ~~~~~

տու թիւնն է, զօրէնսն կատարելով, զքեզ որ
 գրուին և թիսատու թեամբն յանցաւոր օրի-
 նացն իցես : * Օ ի ոչ եթէ որ յայանի հրէ 28
 այն է, և ոչ որ յայանի մարմնով թիսատու
 թիւն . * այլ որ ՚ի ծածուկ հրէայն է, և թիւ 29
 փատու թիւն սրտի . հոգւով՝ և ոչ գրով . որոյ
 գովու թիւնն ոչ ՚ի մարդկանէ է, այլ յա-
 տուծոյ :

ԳՒՈՒԽ Գ.

Իսկ արդ՝ զի՛նչ աւելի է հրէին, կամ 1
 զի՛նչ օգուտ ՚ի թիսատու թեանէ անտի : * Ի ա 2
 զում ինչ, ամենայն իրօք . նախ այն իսկ, զի
 հաւատարիմ եղեն պատգամբն աստուծոյ :
 * Իսկ արդ՝ եթէ չէր հաւատացեալ ոմանց, մի 3
 թէ անհաւատու թիւն նոցա զաստուծոյ հա-
 ւատան խափանէր . քաւ լիցի : * Նրդ՝ եղիցի 4
 աստուած ճշմարիտ, և ամենայն մարդ սուտ .
 որպէս և գրեալ է . որպէս արդար եղիցես ՚ի
 բանս քո, և յաղթիցես ՚ի դատել քեզ :
 * Իսկ արդ՝ եթէ ասիրատու թիւնն մեր զաս 5
 տուծոյ արդարու թիւնն յանդիման կացու-
 ցանէ, զի՛նչ ասեմք . մի թէ անիրաւ ինչ է
 աստուած՝ որ ամէ զբարկու թիւնն, * ըստ 6
 մարդկու թեան ասեմ . քաւ լիցի . ապա թէ
 ոչ՝ զիսորդ դատի աստուած զաշխարհ : * Օ ի 7
 եթէ ճշմարտու թիւնն աստուծոյ յիմում սը-
 տու թեանն առաւելաւ ՚ի փառս նորա, զի

- 8 եւս ես իբրեւ զմեզաւոր դատիմ : * Այլ կամ
թէ որպէս հայհոյիմքն , եւ որպէս ասեն ըզ-
մէնջ ոմանք ասել , թէ արասցուք զչար՝ զի ե-
կեացէ բարի . որոց դատաստանքն յիրաւի
9 են : * Այլ արդ իւ իւիք առաւել իցեմք . ա-
պաքէն եւ ոչ իւիք . քանզի յառաջագոյն իսկ
մեզադիր եղեաց հրէից եւ հեթանոսաց՝ ամե-
10 նեցուն ընդ մեզօք լինելոյ : * Արպէս եւ գը-
11 ըտալ է . թէ ոչ գոյ արդար՝ եւ ոչ մի . * եւ
ոչ գոյ՝ որ խմանայ , եւ ոչ ոք է որ խնդրէ զաս-
12 տուած : * Ամենեքեան խտորեցան ՚ի միասին
եւ անպիտանացան . ոչ ոք է որ առնէ զքաղց-
13 րու թիւն , եւ ոչ ոք է մինչեւ ՚ի մի : * Վերեզ-
ման բաց է կոկորդ նոցա , լեզուօք իւրեանց
նենգաւորք եղեն : Թոյնք իծից ՚ի ներքոյ շըր-
14 թանց նոցա . * որոց բերանք անիծիւք եւ դառ-
15 նու թեամք լի են : * Այրագ են սաք նոցա հե-
16 ղուլ զարիւն : * Վեկու մն եւ թշուառու թիւն
17 ՚ի ճանապարհս նոցա . * եւ զճանապարհն խա-
18 զաղու թեան ոչ ճանեան : * Այ է երկիւղ աս-
տուծոյ առաջի աչաց նոցա :
- 19 * Վայց գիտեմք որ ինչ միանգամ օրէնքն
ասեն , այնոցիկ որ ընդ օրինօքն են ասեն . զի
ամենայն բերան խցցի , եւ դատապարտ լիցի
20 ամենայն աշխարհ աստուծոյ : * Օ ի ՚ի գործ
օրինաց ոչ արդարացի ամենայն մարմին ա-
ռաջի նորա . քանզի օրինօքն է գիտու թիւն
21 մեզաց : * Վայ արդ՝ առանց օրինացն իսկ
արդարու թիւնն աստուծոյ յայտնեալ է , վը-

~
ԲԴ
~

կայեալ յօրինաց անախի և ՚ի մարգարէից :
 * Քանզի արդարութիւնն աստուծոյ ՚ի հաւա 22
 սոց անախի յիսուսի քրիստոսի յամենայն հա
 ւատացեալս . և ոչինչ է խախտ : * Քանզի ա 23
 մենեքեան մեղան , և նուազեալ են ՚ի փառա
 ցնն աստուծոյ : * Այլ արդարանան ձրի նո 24
 բին շնորհօք ՚ի ձեռն վրկութեան որ ՚ի քրիս
 տոս յիսուս . * զոր յառաջն եղ աստուած 25
 քաւութիւն ՚ի ձեռն հաւատոց արեամբն նո
 բա , ՚ի հանդէս արդարութեան նորա , վասն
 թողութեան յառաջագոյն մեղացն գործեաց .
 * ՚ի ներքն աստուծոյ ՚ի հանդէս արդարութեան 26
 նորա ՚ի ժամանակի յայսմիկ . զի եզկցի
 նա արդար , և արդարացուցե զայն որ ՚ի
 հաւատոցն յիսուսի : * Իսկ արդ՝ ո՞ր են պար 27
 ծանքն . արդեւան : Յորոց օրինաց , ՚ի գործոց
 անախի . ո՞չ , այլ ՚ի հաւատոցն օրինաց : * Քանզի 28
 համարիմք հաւատովք արդարանալ մարդոյ՝
 առանց գործոց օրինաց : * Այլ հրէից միայն 29
 իցէ աստուած՝ և հեթանոսաց ո՞չ , այն՝ և հե
 թանոսաց : * Օ ՚ի եթէ մի է աստուած որ ար 30
 դարացուցանէ զթրիստութիւնն ՚ի հաւատոց ,
 ապա և զանթրիստութիւնն նովին հաւա
 տովք : * Արդ՝ զօրէնան ինչ խափանեմք հա 31
 ւատովքս , բաւ լիցի . այլ զօրէնան հաստա
 տեմք :

ԳԼՈՒԽ Գ.

- 1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք զգտանելն ար- ԲԶ
 րահամու նահապետին մերոյ ըստ մարմնոյ :
 2 * Սի եթէ արահամու գործովք էր արդա-
 րացեալ, ունել ունէր պարճանա՝ այլ ոչ առ
 3 աստուած : * Իսկ զի՞նչ ասիցէ գիր. հաւատաց
 արահամ՝ յաստուած՝ և համարեցաւ նմա
 4 յարդարութիւն : * Բայց այնմ որ գործիցէն,
 ոչ համարին վարձքն ըստ շնորհաց, այլ ըստ
 5 պարտեաց : * Իսկ այնմ որ ոչն գործիցէ, բայց
 հաւատացէ յայն՝ որ արդարացուցանէ զամ
 6 բարիչոս, համարին հաւատք նորա յարդա-
 7 րութիւն : * Արպէս և դաւիթ ասէ զերանու-
 8 թիւն մարդոյ, որում աստուած համարի ար-
 9 դարութիւն աւանց գործոյ : * Արանի որոյ
 թողան անօրէնութիւնք, և որոյ ծածկեցան
 10 մեզք իւրեանց. * Արանեալ է այր՝ որում ոչ
 11 համարեացի ասէր զմեզս նորա : * Արդ՝ երա-
 նութիւնս այս ՚ի վերայ թրիատուէանն է թէ
 ՚ի վերայ անթրիատութե՛ն. քանզի ասեմք եթէ
 համարեցան արահամու հաւատքն յարդա-
 10 րութիւն : * Արդ՝ զիարդ համարեցան. մինչ
 դեռ ՚ի թրիատութեանն էր՝ եթէ յանթրիա-
 տուէ. ոչ ՚ի թրիատուէն, այլ յանթրիատուէ :
 11 * Ալ նշանակ առ զթրիատութիւնն, կնիք ար-
 դարութեան հաւատոյն՝ որ յանթրիատութե-
 12 նէ անտի. * զի ե զիցի նա հայր ամենայն հաւատա-

ցելոց , որ յանթլիատու թե՛նէ անտի իցեն .
 առ 'ի համարելոյ և նոյա յարդարու թիւն . և
 հայր թլիատու թեան , որոց ոչ 'ի թլիատու
 թե՛նէ անտի և եթ , այլ և որոց երթայցեն
 ընդ հետս անթլիատու թեան հաւատոց հօր
 մերոյ արբահամու :

97

* Օ 'ի ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն ար 15
 րահամու՝ և զաւակի նորա ժառանգ լինել
 աշխարհի , այլ 'ի հաւատոցն արդարու թե՛նէ :

* Օ 'ի եթէ որք յօրինացն են՝ ժառանգք ի 14
 ցեն , ապա ընդունայն են հաւատքն՝ և դա
 տարկ աւետիքն : * Քանզի օրէնքն զբարկու 15

թիւն գործեն , բայց ուր ոչ են օրէնք , և ոչ
 յանցանք ինչ : * Ասն այսորիկ 'ի հաւատոց ան 16

տի , զի ըստ շնորհացն իցէ . առ 'ի լինելոյ
 հաստատուն աւետեացն ամենայն զաւակին .

ոչ այնմ միայն՝ որ յօրինաց անտի , այլ և այ
 նրմ որ 'ի հաւատոցն արբահամու , որ է հայր
 մեր ամենեցուն . * որպէս և գրեալ է , եթէ 17

հայր ազգաց բազմաց արարից զքեզ առաջի
 ատուծոյ , որում հաւատաց՝ եթէ կենդանի
 առնէ զմեռեալս , և կոչէ զչգոյն իբրեւ զգոյ :

* Ար յանոյսն յուսով հաւատաց լինել նմա 18
 հայր ազգաց բազմաց . որպէս և ասացաւն ,
 թէ այնպէս եղիցի զաւակ քո : * Այլ նա ոչ 19

երկմտեաց 'ի հաւատոցն . թէ պէտ և հայեցաւ
 'ի մարմին իւր այնուհետեւ իբրեւ 'ի մեռեալ .
 քանզի զհարիւրամենիւք ուրեմն էր . և 'ի
 մեռելու թիւն արդանդին սառայի : * Բայց 20

- յաւետեացն աստուծոյ ոչ երկմտեաց անհաւ
 ւաստութեամբ . այլ զօրացաւ հաւատովք , եւ
 21 փառս աստուծոյ . * և հաստատեցաւ 'ի միտս
 իւր , եթէ որ խոստացաւն՝ կարող է առնել .
 22 * վասն որոյ համարեցաւ նմա յարդարու
 25 թիւն : * Այլ զի գրեցաւն , ոչ եթէ վասն
 24 նորա միայն՝ թէ համարեցաւ նմա . * այլ
 և վասն մերոյ համարելոյ է . որք հաւա
 տամք յայն՝ որ յարոյցն գիտուս զտէր մեր 'ի
 23 մեռելոյ . * որ մատնեցաւ վասն յանցանաց
 մերոյ , և յարեաւ վասն զմեզ արդարացու
 ցանելոյ :

վ. 2

ԳԼՈՒԽ Ե .

- 1 Այսուհետեւ արդարացեալք 'ի հաւա
 տոց անախի , խաղաղութիւն կալցուք առ
 աստուած 'ի ձեռն տեառն մերոյ յիտուսի
 2 քրիստոսի . * որով և զընծայութիւնն ընկա
 լաք հաւատովք 'ի շնորհս յայտասիկ , յու
 րում կամք , և պարծիմք յուսով փառացն
 3 աստուծոյ : * Այլ ոչ այսչափ միայն , այլ և
 պարծիմք եւս 'ի նեղութիւնս մեր . քանզի
 գիտեմք՝ եթէ նեղութիւնք զհամբերութիւն
 4 գործեն . * համբերութիւն զհանդէս . հան
 5 դէս՝ զյոյս . * յոյս՝ ոչ երբէք ամաչեցուցանէ .
 զի սէրն աստուծոյ սիրուեալ է 'ի սիրտս մեր ,
 6 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ որ սուաւ մեզ : * Օհ
 մինչդեռ տկարքն էաք , քրիստոս վասն մեր

ի ժամանակի ՚ի վերայ ամպարչտաց մեռաւ : :

* Օ ՚ի վասն արդարոյ հազիւ որ թէ մեռանիցի, 7

այլ վասն բարւոյ թերեւս համարձակիցի որ

մեռանել : * Յայտնեաց աստուած զսէրն իւր 8

ի մեղ. զի մինչդեռ մեղաւորքն էաք, * քրիս- 9

տոս վասն մեր մեռաւ. որչափ եւս առաւել

յարդարանալս մերում այժմիկ արեամբն նորա,

ապրեսցուք նովաւ ՚ի բարիութենէ անտի :

* Օ ՚ի եթէ մինչ թշնամիքն էաք՝ հաշտեցաք 10

ընդ աստուծոյ մահուամբ որդւոյ նորա. որ-

չափ եւս առաւել ՚ի հաշտելս մերում ապ-

րեսցուք կենօքն նորա : * Այլ ոչ այսչափ միայն, 11

այլ և պարծիսք եւս յաստուած ՚ի ձեռն

տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի. որով և

զհաշտութիւնն իսկ ընկալաք :

9.9 * Օ ՚ի որպէս ՚ի միջէ մարդոյ մեղք յաշ 12

խարհ մտին, և ՚ի մեղաց անտի մահ. և այն-

պէս յամենայն մարդիկ տարածեցաւ մահ, ու

րով ամենեքին մեղան : * Քանզի մինչեւ յօ- 13

րէնան մեղք էին յաշխարհի. բայց մեղք ոչ

համարին, ուր օրէնք ոչ իցեն : * Այլ թա- 14

գաւորեաց մահ յադամայ մինչեւ ցմովսէս՝

և ՚ի վերայ չյանցուցելոցն, ըստ նմանութեան

յանցուածոցն ադամայ, որ է օրինակ հան-

դերձելոցն : * Այլ ոչ որպէս յանցանքն՝ նոյն 15

պէս և շնորհքն. զի եթէ միոյն յանցանօք

բազումք մեռան, որչափ եւս առաւել շնորհ-

քն աստուծոյ և պարգեւքն շնորհօք միոյն

մարդոյ յիսուսի քրիստոսի ՚ի բազումս առա-

- 16 Լեւաւ : * Նա ոչ որպէս ՚ի միտէ յանցուցելոյն
պարգևքս . զի դատատանն ՚ի միտէ յանցուա-
ծոց անասի ՚ի դատապարտութիւն . այլ շնորհքն
- 17 ՚ի բազմաց յանցուածոցն յարգարութի : * Օ, ՚ի
եթէ ՚ի միոյն յանցանաց մահ թագաւորեաց
միայն . որչափ եւս առաւել որք զառաւելու-
թիւն շնորհաց և զպարգեւաց արդարութեն
առնուցուն , կենօք թագաւորեացեն ՚ի ձեռն
- 18 միոյն յառասի քրիստոսի : * Նպա ուրեմն՝ որ-
պէս միոյն յանցանօք յամենայն մարդիկ դա-
տապարտութիւն , նոյնպէս և միոյն արդա-
րութեամբն յամենայն մարդիկ արդարու-
- 19 թիւն կենաց : * Օ, ՚ի որպէս անհնազանդու-
թեամբ միոյն մարդոց մեղաւորք բազումք
եղեն . նոյնպէս և հնազանդութեամբ միոյն
- 20 արդարք բազումք եղիցին : * Նայց օրէնք ՚ի
ներքս անկան , զի յանցանքն բազմացին . զի
ուր առաւել եղեն մեղքն , առաւել եւս յա-
- 21 ւելան շնորհքն : * Օ, ՚ի որպէս թագաւորեաց
մեղքն ՚ի մահու անդ , նոյնպէս և շնորհքն
թագաւորեացեն արդարութեամբ ՚ի կեան-
սն յաւիտենից ՚ի ձեռն յառասի քրիստոսի
անառն մերոց :

ԳԼՈՒԽ Գ.

- 1 Իսկ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք . յաճախեացնք
2 ՚ի մեղսն՝ զի շնորհքն բազմացին : * Քաւ լի-
ցի . որք մեռաք մեղացն , զիսորդ տակաւին ՚ի
3 նմին կեցցեմք : * Եթէ ոչ գիտէք՝ զի որ միան-

դամ մկրտեցաք ՚ի քրիստոս յիսուս, ՚ի մահ
 անդր նորա մկրտեցաք : * Թաղեցաք ընդ նը
 մին մկրտութեամբն ՚ի մահ . զի որպէս յա
 բեաւ քրիստոս ՚ի մեռելոց փառօք հօր, նոյն
 պէս և մեք ՚ի նորոգումն կենաց շրջեսցուք :
 * Օ ՚ի եթէ անկախից եղեաք նմանութեան
 մահու նորա . այլ և յարութեան նորա լինի
 ցիմք : * Օ այս գիտասցիք՝ զի հին մարդն մեր
 խաչակից եղել նորա, զի խափանեացի մար
 մին մեղացն, մի եւս ծառայել մեզ մեղացն :
 * Օ ՚ի որ մեռանին՝ արդարացեալ է ՚ի մեղաց
 անտի : * Իսկ եթէ մեռայք ընդ քրիստոսի, հա
 լատամք՝ թէ եւ կեցցուք ընդ նմա : * Ի
 տեմք՝ եթէ քրիստոս յարուցեալ է ՚ի մեռե
 լոց . այսուհետեւ ոչ մեռանի, եւ մահ նմա
 ոչ եւս տիրէ : * Օ ՚ի որ մեռաւն՝ մեղացն մե
 ռաւ մի անգամ, և որ կենդանին է՝ կենդանի
 է աստուծոյ : * Այնպէս և դուք համարեցիք
 զանձինս մեռեալս մեղացն, և կենդանիս աս
 տուծոյ ՚ի քրիստոս յիսուս ՚ի տէր մեր :

~~~~~  
 ԴԿ
 ~~~~~

* Մի այսուհետեւ թագաւորեսցեն մեզք
 ՚ի մահկանացու մարմինս ձեր, հնազանդել
 ցանկութեանց նորա : * Այլ մի պատրաստեք
 զանդամս ձեր զէն անիրաւութեան մեղացն .
 այլ պատրաստեցէք զանձինս ձեր աստուծոյ՝
 որպէս ՚ի մեռելոց ՚ի կենդանիս . և զանդամս
 ձեր զէն արդարութեանն աստուծոյ : * Օ ՚ի
 մեզք ձեզ ոչ տիրեսցեն . քանզի ոչ էք ընդ օ
 բնօք՝ այլ ընդ շնորհօք : * Իսկ արդ՝ զհարդ,

- մեղիցսք՝ զի չեմք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնոր-
 46 հօք . քան լիցի : * Այ գիտէք՝ եթէ որում պատ-
 րաստէք զանձինս ձեր ծառայս 'ի հնազան-
 դութիւն , ծառայ էք որում հնազանդիքն .
 եթէ մեղաց՝ 'ի մահ , և եթէ 'ի հնազանդու-
 47 թիւն արդարութեան՝ 'ի կեանս : * Այլ շը-
 նորհք աստուծոյ . զի էիք ծառայք մեղաց՝
 հնազանդեցարուք 'ի սրտէ որում աւանդե-
 48 ցայք առակ վարդապետութեան : * Արդ՝
 ազատեալք 'ի մեղաց՝ ծառայեցէք արդարու-
 49 թեանն : * Վարդկօրէն ասեմ վասն տկա-
 րութեան մարմնոյ ձերոյ . զի որպէս պատ-
 րաստեցէք զանդամս ձեր ծառայս պղծութեան
 և անօրէնութեան յանօրէնութիւն , նոյնպէս
 և այժմ պատրաստեցէք զանդամս ձեր ծառայս
 20 արդարութեան 'ի սրբութիւն : * Օ ի մինչ
 ծառայքն էիք մեղաց , ազատացեալք էիք յար-
 21 դարութեանէն : * Իսկ արդ՝ զինչ պտուղ ու-
 նէիք յայնժամ , որովք այժմի զամօթի հա-
 22 րեալ էք . զի վախճան նոցա մահ է : * Իսկ
 արդ ազատացեալք 'ի մեղացն՝ և ծառայեալք
 աստուծոյ , ունիք զպտուղ ձեր 'ի սրբութիւն ,
 23 և վախճան նորա կեանք յաւիտենից : * Օ ի
 թոշակն մեղաց՝ մահ է . այլ շնորհք աստու-
 ծոյ՝ կեանք յաւիտենից 'ի քս յս 'ի տէր մեր :

ԳԼՈՒԽ Է .

- 1 Այթէ ոչ գիտէք եղբարք , զի ընդ գիտու- 7.9
 նրս օրինացն խօսիմ . զի օրէնք տիրեն մարդոյ՝

որչափ ժամանակս կենդանի է : * Քանզի կին 2
 առնակին ՚ի կենդանի այր իւր կատեալ կայ
 օրինօք . իսկ եթէ մեռանիցի այրն , արձակեալ
 է յօրինաց առնն : * Այսա ուրեմն մինչ կենդա 5
 նի է այրն , շուն կօչի՝ եթէ լինիցի առն այլում :
 Այլ եթէ մեռանիցի այրն , ազատ է յօրինա
 ցին , համարեալ շուն՝ եթէ լինիցի առն այ
 լում : * Այսուհետեւ և դուք եղբարք՝ մե 4
 աարուք օրինացն մարմնովն քրիստոսի , լինել
 այլում որ ՚ի մեռելոցն յարուցեալ է , զի սրտ
 դաբեր լիցուք աստուծոյ : * Քանզի մինչ էաքն 5
 մարմնով , կարիք մեղաց որ օրինօքն էին , զօ
 բանային յանդամս մեր , առ ՚ի պողաբերս առ
 նելոյ զմեզ մահու : * Վայց այժմ դատարկա 6
 ցաք յօրինաց անտի . քանզի մեռաք այնմիկ՝
 որով բնբռնեալն էաք , առ ՚ի ծառայել մեղ
 նորագու թեամբ հոգւոյն՝ և ոչ հուս թեամբ
 գրոյն : * իսկ արդ՝ զինչ ասեմք . օրէնքն մեղք 7
 իցեն . քաւ լիցի : Այլ զմեզս ոչ գիտէի , եթէ
 ոչ օրինօքն , և զցանկու թիւն ոչ ճանաչէի , ե
 թէ ոչ օրինացն էր ասացեալ՝ մի ցանկանայ
 ցես : * Վատճառս առին մեղքն պատուիրա 8
 նաւն , և գործեցին յիս զամենայն ցանկու
 թիւն . զի առանց օրինաց մեղքն մեռեալ
 էին : * Այլ ես առանց օրինացն երբեմն էի 9
 կենդանի . այլ իբրեւ եհաս յիս պատուիրա
 նն , մեղքն կենդանացան , * և ես մեռայ . և 10
 դտաւ ինձ պատուիրանն որ ՚ի կեանսն էր ,
 նոյն ՚ի մահ : * ( ) ՚ի մեղացն պատճառս ա 11

ուեալ պատուիրանաւն՝ խաբեցին զիս, և նու
վին սպանին :

- 12 * Այսպէս օրէնք սուրբ են և պատուիրանն , սուրբ և արդար եւ բարերար : * Իսկ
15 արդ՝ ինձ բարին մահ եղեւ . քաւ լիցի . այլ
մեղքն . զի երեւեացին մեղքն բարեաւն գործել
ինձ զմահ . զի եղիցին ըստ առաւելութեան
մեղքն մեղաւոր ՚ի ձեռն պատուիրանն : *
14 Վիտեմ զի օրէնքն հոգեւոր են . այլ ես
մարմնաւոր եմ ընդ մեղօք վաճառեալ :
15 * Օյ զոր գործեմն՝ ոչ գիտեմ . ոչ եթէ զոր
կամիմն՝ զայն առնեմ , այլ զոր ատեամն՝ զայն
16 գործեմ : * Ապա եթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ ,
վկայեմ օրինացն թէ բարւոք են :
17 * Այլ արդ՝ ոչ եթէ ես գործեմ զայն , այլ
18 բնակեալ յիս մեղքն : * Վիտեմ զի ոչ բնակեալ
է յիս , այսինքն է՝ ՚ի մարմնի իմում , բարի
ինչ . զի կամքն առաջի կան ինձ . և առնել
19 զբարին ոչ : * Օյ ոչ եթէ զոր կամիմ զբարին՝
առնեմ , այլ զոր ոչն կամիմ զբարն , զայն
20 գործեմ : * Ապա եթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն
առնեմ , ոչ եւս ես առնեմ զայն՝ այլ բնակեալ
21 յիս մեղքն : * Այլ արդ՝ գտանեմ զօրէնս
այնորիկ որ կամիցին առնել յիս զբարին . և
22 ինձ չարն առաջի կայ : * Հաճեալ եմ ընդ օրէնսն
23 ստուծոյ ըստ ներքին մարդոյն . * բայց
տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս իմ , զինեալ
հակառակ օրինաց մտաց իմոց , եւ գերեալ
զիս օրինօքն մեղաց՝ որ են յանդամս իմ :

* Այր մի տառապեալ եմ ես . ո՞վ ապրեցուս 24
 ցէ զիս 'ի մարմնոյ աստի մահու : * Այլ շք 25
 նորհքն աստուծոյ 'ի ձեռն յիտուսի քրիստոսի
 սի տեառն մերոյ :

ԵԿ

Ապա ուրեմն՝ ես ինքնին մտօք իմովք ծառայ
 եմ օրինացն աստուծոյ . և մարմնով օրինացն
 մեղաց :

ԳՆՈՒԽ Ը :

Թէ այդպէս իցէ , ոչինչ դատապարտու 1
 թիւն է այնոցիկ՝ որ 'ի քրիստոս յս , որ ոչ գնան
 ըստ մարմնոյ : * Օ ի օրէնք հոգւոյն կենաց 'ի քս 2
 յս ազատեցին զիս յօրինաց մեղացն և մահու :
 * Օ ի որ սնհնարինն էր օրինացն՝ որով տկա 3
 ըանայրն մարմնով , աստուած զորդին իւր առաքեաց
 'ի նմանութիւն մարմնոյ մեղաց՝ և վասն մեղաց , և
 դատապարտեաց զմեզս 'ի մարմնի անդ . * զի արդարութիւն օրինացն 4
 կատարեցի 'ի մեզ , որք ոչ ըստ մարմնոյ գընացեալք
 այլ ըստ հոգւոյն : * Օ ի որք ըստ մարմնոյն են՝ զմարմնոյն
 խորհին . և որք ըստ հոգւոյն՝ զհոգւոյն : * Օ ի խորհուրդ
 մարմնոյ՝ մահ է . և խորհուրդ հոգւոյն՝ կեանք և խաղաղութիւն : *
 Քանզի խորհուրդ մարմնոյ թշնամութիւն է յաստուած , զի օրինացն
 աստուծոյ ոչ հնազանդի . նա՛ և կարէ իսկ ոչ : * Օ ի որ
 մարմնովն են , աստուծոյ հաճոյ լինել ոչ կարեն : *
 Քայց դուք ոչ էք մարմնով՝ այլ հոգւով . եթէ իցէ
 հոգին աստուծոյ 'ի

- 'ի ձեզ բնակեալ, ապա եթէ որ զհոգի քրիս-
 40 տոսի ոչ ունի, սա չէ նորա: * Նսկ եթէ քր-
 թիստոս 'ի ձեզ է, ապա մարմին մեռեալ է
 վասն մեղաց, և հոգին կենդանի է վասն ար-
 41 դարութեան: * Եթէ հոգի այնորիկ որ յա-
 ընց զյիսուս 'ի մեռելոց՝ բնակեալ է 'ի ձեզ,
 ապա և որ յարոցն զքրիստոս 'ի մեռելոց՝
 կենդանացուցէ զմահկանացու մարմինս ձեր
 բնակեալ հոգւոյն իւրով 'ի ձեզ:
- 42 * Եւ յառհետեւ եղբարք՝ պարտապան
 45 եմք, ոչ մարմնով ըստ մարմնոց կեալ: * Օ, ի
 թէ ըստ մարմնոց կեցէք, մեռանելոց էք. իսկ
 եթէ հոգւով զգործս մարմնոց սպանանիցէք,
 44 կեցցիք: * Օ, ի որ հոգւոյն աստուծոյ վարին,
 45 նորա են որդիք աստուծոյ: * Օ, ի ոչ առէք
 զհոգին ծառայութեան միւսանդամ յերկիւղ-
 այլ առէք զհոգին որդէգրութեան, որով ա-
 46 զաղակեմք, անբայ, հայր: * Նոյն ինքն հոգին
 վկայէ հոգւոյս մերում, եթէ եմք որդիք աս-
 47 տուծոյ: * Եւ եթէ որդիք, ապա և ժառանգք.
 ժառանգք աստուծոյ՝ և ժառանգակիցք քրիս-
 տոսի. եթէ չարչարանացն կցորդք լինիմք, և
 48 փառացն հաղորդ լինելոց եմք: * Ննձ այս-
 պէս թուի, եթէ ոչ են արժանի չարչարանք
 ժամանակիս հանդերձելոց փառացն՝ որ յայս-
 49 նելոց են 'ի մեզ: * Օ, ի ակնկալութիւն ա-
 ըարածոց՝ յայտնութեան որդւոյն աստուծոյ
 20 սպասէ: * Օ, ի ընդունայնութեան արարածքն
 հնազանդեցան, ոչ իւրեանց կամսւ, այլ վա-

արն այնորիկ՝ որ հնազանդեցոյցն յուսով. * զի 21
 և ինքեանք իսկ արարածքն աղատեցին՝ ի ծա-
 ռայութի սպախանութեան՝ յաղատութիւն
 փառաց որդւոյն տառուծոյ : * Քանզի զի 22
 տեմք, եթէ ամենայն արարածք հեծեն և երկ-
 նեն մինչեւ ցայժմ : * Եւ ոչ այսչափ միայն . 23
 այլեւ մեր իսկ որ զպտուղ հոգւոյն ունիմք,
 անձամք յանձնես մեր հեծեմք՝ որդէգրու-
 թեանն ակնկալեալ փրկութեան մարմնոյ մե-
 րոյ : * Օ ի յուսով ապրեցաք . այլ յոյս տե- 24
 տանելի՛ չէ յոյս . զի զոր տեսանէ որ՝ զի և ս-
 յուսայ : * Եւս եթէ զոր ոչն տեսանեմք՝ յու- 25
 սամք, համբերութեամբ ակն ունիմք : * Եւս 26
 պէս և հոգին ՚ի թիկունս հասանէ տկարու-
 թեանս մերում . զի զոր կամքն յաղօթս, որ-
 պէս արժան իցէ՝ ոչ գիտեմք . այլ ինքն հո-
 գին բարեխօս լինի ՚ի հեծութիւնս անմուռն-
 ջրս : * Եւս որ քննեն զսիրաս, գիտէ զինչ 27
 խորհուրդ է հոգւոյն . զի ըստ տառուծոյ բա-
 րեխօսէ վասն սրբոյ : * Եւս գիտեմք՝ եթէ 28
 որոց սիրենն զտառուած, յամենայնի գործակից
 լինի ՚ի բարիս՝ որք հրաւիրանաւն կոչեցան :
 * Օ ի զորս յառաջն ճանաչէր, յառաջագոյն 29
 հրաւիրեաց կերպարանակից լինել պատկերի
 որդւոյն իւրոյ . զի եղևի նա անգրանիկ ՚ի
 մէջ եղբարց բազմաց : * Եւ զորս յառաջա- 30
 գոյնն հրաւիրեաց՝ զնոսին և կոչեաց, և զորս
 կոչեացն, զնոսին և արգարացոյց . և զորս ար-
 դարացոյցն, զնոսին և փառաւորս արար :

- 51 * Իսկ արդ՝ զի՛նչ ասեմք առ այս . եթէ ասա-
ուած ՚ի մեր կոյս է , մի կցէ մեր հակառակ :
- 52 * Ար յիւր սրդին ոչ ինայեաց , այլ վասն մեր
ամենեցուն մասնեաց զնա . զմարդ ոչ նա-
- 53 վաւ հանդերձ զամենայն շնորհիցէ մեզ : * Այլ
կցէ որ մեզադիր լինիցի ընտրելոց աստուծոյ .
- 54 աստուած է որ արդարացուցանէ , * Իսկ արդ՝
մի է որ դատապարտ առնիցէ . քրիստոս յի-
սուս որ մեռաւն , մանաւանդ թէ յարու-
ցեալ իսկ է . և է ընդաջմէ աստուծոյ , որ
- 55 և բարեխօս իսկ է վասն մեր : * Արդ՝ մի մեկ
նեցէ զմեզ ՚ի սիրոյն քրիստոսի , նեղու թիւն ,
թէ անձկու թիւն , թէ հալածանք , թէ սով ,
- 56 թէ մերկու թիւն , թէ վիշաք , թէ սաւր . * որ-
պէս և գրեալ է , վասն քս մեռանիմք զօր-
հանապազ , համարեցաք իբրեւ զօչխար ՚ի
- 57 սպանդ : * Այլ յայսմ ամենայնի՛ առաւել
58 յաղթեմք նովաւ որ սիրեացն զմեզ : * Քանզի
հաստատեալ եմ , եթէ ոչ մահ , և ոչ կեանք ,
և ոչ հրեշտակք , և ոչ իշխանու թիւնք , և ոչ
որ կանս , և ոչ հանդերձեալքն , և ոչ զօրու-
- 59 թիւնք , և ոչ բարձրու թիւն , * և ոչ խա-
րու թիւն . և ոչ այլ ինչ արարած՝ կարէ մեկ-
նել զմեզ ՚ի սիրոյ անսի աստուծոյ , որ ՚ի
քրիստոս յիսուս ՚ի տէր մեր :

ԳԼՈՒԽ Թ .

1 Ստուգու թեամք ասեմ ՚ի քրիստոս՝ և ոչ
ասեմ . վկայեն ինձ միտք իմ ՚ի հոգի սուրբ .

67

* զի տրտմաւ թիւն է ինձ յոյժ , և անպակաս 2
 ցաւք սրտի իմոց : * Ո՛ր ռախտիւք խնդրէի՝ 3
 ես իսկ ինքնին նզով լինել 'ի քրիստոսէ , վա-
 սրն եղբարց և ազգականաց իմոց ըստ մար-
 մնոց , * որ են խորայելացիք , որոց որդէգրու- 4
 թիւնն , և փառքն , և կտակարանքն , և օրէնս-
 գրութիւն , և պաշտօնն , և աւետիքն , * որոց 5
 հարքն , յորոց և քրիստոս ըստ մարմնոյն , որ
 է 'ի վերայ ամենեցուն սատուած օրհնեալ
 յաւիտեանս , ամէն : * Աչինչ է մարթ եթէ 6
 անկած լինիցի բանն սատուծոյ , զի ոչ ամե-
 նեքեան որ յիսրայէլէն են , նորա խորայե-
 լեանք իցեն , * և ոչ որ զաւակն աբրահամու 7
 են , ամենեքեան որդիք իցեն , այլ իսահակաւ
 կոչեացի քեզ զաւակ : * Այսինքն՝ թէ ոչ որ 8
 որդիք մարմնոյն են , են որդիք անի , այլ որդիք
 աւետեացն համարեացին 'ի զաւակ : * Քանզի 9
 աւետեաց իսկ է բանս այս , թէ 'ի ժամա-
 նակի յայսմիկ եկից , և եղիցի որդի սառայի :
 * Այլ ոչ այնչափ միայն , այլ եւ 'ի հռեբեկայ 10
 'ի միոջէ անկողնոյ սահակայ հօր մերոյ : * Օ՛ր 11
 մինչեւ ծնեալ էին , և մինչեւ բարի ինչ
 կամ չար գործեալ էր , զի ըստ ընտրու-
 թեանն առաջադրութիւնն սատուծոյ հաս-
 տատեացի , * ոչ 'ի գործոց , այլ յայնմանէ որ կո- 12
 չեացն՝ ասացաւ նմա , * թէ երէցն կրսե- 15
 ըոյն ծառայեացէ , որպէս և գրեալ է , թէ ըզ-
 յակովք սիրեցի և զեօաւ ատեցի : * Իսկ արդ՝ 14
 զի՛նչ ասեմք , միթէ անիրաւութիւն իցէ աս-

- 15 տուճոյ . քան լիցի : * Օ, ի մովսէսի ասէ . ու
 զորմեցայց՝ որում ողորմեցայցն , և գթացայց՝
 16 յոր գթացայցն : * Ապա ոչ ըստ այնմ ինչ է՝
 որ կամիցին , և ոչ ըստ այնմ՝ որ ընթանայցէ .
 այլ ըստ աստուծոյ՝ որ ողորմի :
 17 * Քանզի ասէ գիր ցփարաւոն , թէ վասն
 այնորիկ գրգռեցի գթեզ , զի ՚ի քեզ ցուցից
 զղորու թիւն իմ , և պատմեցի անուն իմ ընդ
 18 ամենայն երկիր : * Ապա ուրեմն՝ ում կամի ու
 19 զորմի , և ում կամի՝ խատանայ : * Իսկ արդ՝ աւ
 սիցենս , թէ մեզ եւս զի գնէ՝ զի կամայ նո
 20 ըստ ոչ որ կայ հակառակ : * Իսկ արդ՝ դու ոմ
 ես մարդ՝ որ պատասխանի աստ աստուծոյ :
 Միթէ ասիցէ՞ ստեղծուածն ցտեղծին՝ թէ
 21 ընդէր օղբալէս արարեր զիս : * Այլ թէ ոչ ու
 նիցի իշխանութիւն բրուան կաւոյն , ՚ի նմին
 զանգուստոյ առնել անօթ՝ զոմն ՚ի պատիւ
 22 և զոմն յանարգանս : * Ապա եթէ կամէր աս
 տուած ցուցանել զբարկութիւն , և յայանի
 առնել զղորութիւն իւր , զոր համբերն բա
 զում երկայնատութեամբ անօթոցն բարկու
 23 թեան՝ պատրաստեցոցն ՚ի կորուստ : * Օ, ի
 յայանի արասցէ զվեճութիւն փառաց իւրոց
 ՚ի վերայ անօթոցն ողորմութեան , զոր պատ
 24 ըստ աստուծոյ ՚ի փառս : * Օ, որս և կոչեաց զվեզ
 25 ոչ միայն ՚ի հրէից՝ այլ և ՚ի հեթանոսաց . * որ
 պէս և ովսէէ ասէ . կոչեցից զոր ոչ ժողովուրդն
 իմ , ժողովուրդ ինձ . և զսիրեցեանն՝ սիրեցեալք
 26 * Աւելցի ՚ի սեղուշ յորում ասացաւ նոցա

~~~~~  
 ԵԶ
 ~~~~~

Թէ ոչ ժողովուրդ իմ դուք, անդ կոչեացին
 նորա որդիք աստուծոյ կենդանւոյ : * Ասացի 27
 աղաղակէ վասն խորայելի. եթէ իցէ թիւ սր
 դուցն խորայելի իբրեւ զաւաղ ծովու, սակաւ
 ինչ մնացորդք մնացեն : * Օ, ի բան մի հա. 28
 կիրճ և համառօտ արդարու թեամբ. զբանն
 հակիրճ արասցէ տէր 'ի վերայ երկրի : * Ա. 29
 որպէս ասէ եսացի. եթէ ոչ անառն զօրու
 թեանց թողեալ էր մեզ զաւակ, իբրեւ ըն
 սողով վնէաք՝ և գամերոյ նմանէաք :

24

* Իսկ՝ որդ զինչ ասիցեմք, զի թէ հեթանոսք՝ 30
 որ ոչ երթային զհետ արդարու թեան, հասին
 արդարու թեան. այնմ արդարու թեան՝ որ 'ի
 հաւատոյ անտի : * Ա. յ խորայել երթայր ըն 31
 հետ օրինացն արդարու թեան, և յօրէնս ար
 դարու թեանն ոչ ժամանեաց : * Բնդ էր. զի ոչ 32
 'ի հաւատոյ, այլ իբրեւ 'ի գործոց օրինաց.
 քանզի գթեցին նորա առ վիճին գայթաղու
 թեան. * որպէս և գրեալ է. ահաւասիկ դր. 33
 նեմ 'ի սիսին քար գայթաղու թեան և վեմ
 գլորման. և ամենայն որ հաւատասցէ 'ի նա՝
 մի ամաչեացէ :

ԳՂՈՒԻԹ Ժ.

Եղբարք, իմ կամք սրտի և աղօթք առ Ա
 աստուած վասն նոցա են 'ի փրկութիւն :
 * Քանզի վկայեմ նոցա՝ եթէ զնախանձ աս. 2

- 5 առ ծոյ ունին , այլ ոչ գիտու թեամբ : * Օ ի
 ադէա են առուծոյ արդարութեանն , և զիւ
 բեանցն խնդրեն կացուցանել . զի արդարու
 4 թեանն առուծոյ ոչ հնազանդեցան : * Քան
 զի կատարած օրինացն քրիստոս է՝ յարդարու
 թիւն ամենայն հաւատացելոյ :
- 5 * Մտխէս գրէ զարդարութիւն , որ 27
 յօրինաց անտի . եթէ արացէ զայն մարդ՝
- 6 կեցցէ նովին : * Իսկ զհաւատոցն արդարու
 թենէ այսպէս ասէ . մի ասիցես ՚ի սրտի քում ,
 ո՞վ ելանիցէ յերկինս , այսինքն է՝ զքրիստոս ի
- 7 ջուցանել . * կամ ո՞վ իջանիցէ յանդունդս ,
 8 այսինքն է՝ զքրիստոս հանել ՚ի մեռելոց : * Այլ
 զի՞նչ ասէ գիր . մերձ է բանն , ՚ի բերան քո՝ և
 ՚ի սրտի քում է . այսինքն է՝ բանն հաւատոյ
- 9 զոր քարոզեմք : * Օ ի եթէ խոստովանեցես
 բերանով քով տէր զյիսուս . և հաւատացես
 ՚ի սրտի քում , թէ առուած յարոյց զնա ՚ի
- 10 մեռելոց՝ կեցցես : * Օ ի սրտիւ հաւատայք
 յարդարութիւն , և բերանով խոստովանիք
- 11 ՚ի փրկութիւն : * Քանզի ասէ գիր . ամենայն
- 12 որ հաւատացէ ՚ի նա , մի ամաչեցէ : * Օ ի
 ոչ գոյ խախր հրէի և հեթանոսի . քանզի նոյն
- տէր է ամենեցուն , բաւական յամենեւին
- 13 ոյք կարդան առ նա : * Օ ի ամենայն որ կար
- 14 դացէ զանուն տեառն՝ կեցցէ : * Իսկ արդ՝ զիւ
 ամբ կարդացեն յեր ոչն հաւատացին . կամ զիւ
 ամբ հաւատացեն՝ որում ոչ լուան . կամ
 զիւմբ լուիցեն առանց ուրուք քարոզելոյ .

* Կամ զիամրդ քարոզեացեն, եթէ ոչ առա 15
քեացին. որպէս և գրեալ է. իբրև զի գե-
ղեցիկ են որք աւետարանչացն խաղաղութե
և աւետարանչացն բարութեան: * Մ.Մ. ոչ ա 16
մենեքեան հնազանդ եղեն աւետարանին. ե-
սայի աղաղակէ. տէր՝ ո՛հ հաւատաց լոյ մե-
րում: * Մ.Մ. որպէս հաւատք ՚ի լսելոյ են, 17
4.2 և լուր ՚ի բանէն քրիստոսի:

* Մ.Մ. ասեմ, միթէ ո՛չ լուան. մանաւանդ՝ 18
զի ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, և
ընդ ծագս տիեզերաց խօսք նոցա: * Մ.Մ. ա 19
սեմ, միթէ խորայել ո՛չ լուաւ. նախ մովսէս
ասէ, ես նախանձեցուցից զձեզ ոչինչ ժողո-
վորդեամբ, և ազգաւ անմտաւ զիճեցուցից
զձեզ: * Մ.Մ. եսայի համարձակի իսկ և ա 20
սէ. գտայ այնոցիկ՝ որ զիս ոչ խնդրէին. յայա-
նի եղէ այնոցիկ՝ որ զինէն ոչ հարցանէին:
* Մ.Մ. ա խորայել ասէ. զոր ամենայն ձգե 21
ցի զձեռն իմ առ ժողովուրդն անհաւան՝ եւ
հակառակող:

ԳՒՈՒԻԹ ԺԱ.

22

Իսկ արդ՝ ասեմ, միթէ մերժեաց ասա 1
ուած զժողովուրդ իւր. քան լիցի, քանզի
և ես խորայելացի եմ, ՚ի զաւակէ արբահա-
մաւ՝ յազգէ բենիամինի: * Մ.Մ. մերժեաց ասա 2
ուած զժողովուրդ իւր, զոր յառաջն ծա-
նեաւ. թէ ո՛չ գիտէք յեզիս զինչ ասէ գիր.

- որպէս ամբաստան լինի աստուծոյ զխորայէլէ :
 5 * Տէր՝ զմարդարէս քո կուտրեցին , և զսեզա-
 նըս քո կործանեցին . ես մնացի միայն , եւ
 4 խնդրեն զանձն իմ : * Այլ զինչ ասէ նմա սա-
 տասխանին , թողի ինձ ասէ՝ եօթն հազար
 5 այր , որ ոչ կրկնեցին ծուր քահաղու : * Այն-
 պէս և յայտ ժամանակի մնացորդք ըստ ընտ-
 6 թու թեան շնորհացն եղեն : * Իսկ եթէ շնոր-
 հօք , ոչ եւս ՚ի գործոց . ապա թէ ոչ շնորհքն
 7 ոչ եւս շնորհք լինին : * Իսկ արդ՝ զոր խնդրե-
 թքն իորայէլ , այնմ ոչ եհաս . բայց ընտրու-
 8 թեանն եհաս . և այլքն կուրացան , * որպէս
 և գրեալ է . ետ նոցա աստուած հոգի յիմա-
 9 թու թեան . աչս՝ որովք ոչ տեսանիցեն , և ա-
 կանջս՝ որովք ոչ ըսիցեն , մինչեւ ցայսօր ժա-
 10 մանակի : * Այլ դառ իթ ասէ . եղիցին սեզանք
 նոցա յորդայթ , և ՚ի յորս , և ՚ի գայթաղու-
 11 թիւն , և ՚ի հասուցու մն նոցին : * Իսաւարես-
 ցին աչք նոցա զի մի տեսցեն , և զթիկունս
 12 նոցա հանապաղ կորացո : * Իսկ արդ՝ ասեմ .
 միթէ վասն այնորիկ յանցեան՝ զի կործանեա-
 ցին , քան լիցի . այլ նոցա յանցանօքն փրկ-
 կու թիւն հեթանոսաց , զի նախանձ արկցէ նո-
 12 ցա : * Իսկ եթէ յանցանք նոցա մեծու թիւն
 աշխարհի , եւ պարտութիւնն նոցա մեծու-
 թիւն հեթանոսաց , սրչափ եւս առաւել լը-
 թու թիւն նոցա :
 13 * Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ ցորքան
 ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ , ըզ-

պաշտօնն իմ փառաւոր առնեմ. * զի թերևս 14
 նախանձ արկից նոցա մարմնով իմով, և ապրե-
 ցուցից զամանա ՚ի նոցանէ : * Օ ի եթէ մերժու 15
 մըն նոցա հաշտութիւն աշխարհի է, իսկ ըն-
 դունեւութիւնն զի՞նչ, եթէ ոչ կենդանութ-
 թիւն ՚ի մեռելոց : * Իսկ եթէ սկիզբն սուրբ 16
 է, և զանկուածն. և եթէ արմատն՝ ապա և
 ոստքն : Եթէ յոտոց անտի ոմանք փշրեցան, 17
 և դու որ ձիթենի վայրենի էիր՝ պատուա-
 սեցար ՚ի նոսա, և բաժանորդ եղեր արմա-
 տոյն, և պարարտութեան ձիթենւոյն, * մի 18
 պարծիր առ ոստովքն, ապա թէ պարծիցիս, ոչ
 եթէ դու զարմատն ՚ի վեր ունիս, այլ արմա-
 տըն զքեզ : * Իսկ արդ՝ ասիցե՞ս, ոստքն փրշ 19
 ընցան՝ զի ես պատուաստեցայ : * Իարւոք է, 20
 անհաւատութեամբն փշրեցան, և դու հա-
 լատովք հասաստեցար. մի հպարտանար, այլ
 երկիր : * Օ ի եթէ աստուած ՚ի բուն ստան 21
 ոչ խնայեաց, դուցէ երբէք և ՚ի քեզ ոչ խը-
 նայեսցէ : * Երդ՝ տես զքաղցրութիւն և ըզ 22
 սաստկութիւնն աստուծոյ. ՚ի վերայ կործա-
 նելոցն սաստկութիւն, և ՚ի վերայ քո քաղց-
 րութիւնն աստուծոյ, եթէ կայցես ՚ի նմին
 քաղցրութեան, ապա թէ ոչ և դու կոճո-
 պեսցիս : * Եւ նորա եթէ ոչ ՚ի նմին անհա- 23
 լատութեանն կայցեն, պատուաստեցին. զի
 կարող է աստուած միւսանգամ պատուաստել
 զնոսա : * Օ ի եթէ դու ՚ի բուն վայրենի ձի- 24
 թենւոյ՝ անտի հատար, և յանբուն քո ՚ի բարի

ձիթենեռոջն պատուաստեցար, որչափ եւս ա-
ռաւել նորա՝ որ բունքն իսկ են՝ պատուաս-
տեցցին յիւրեանց ձիթենեռոջն :

- 26 * Այլ կամիմ եղբարք եթէ ազէտք իցէք ԵՆ
խորհրդոցս սցամիկ, զի մի յանձննս ձեր իցէք
իմաստունք, զի կուրու թիւն փոքր ՚ի շատե
կողեւ խորայէլի, մինչեւ լուսնն հեթանոսաց
- 28 մացէ, * և ապա ամենայն խորայէլ կեցցէ .
որպէս և գրեալ է, եկեացէ ՚ի սիւմնէ փրկիչ,
և դարձուացէ զամբարշտութիւնս յակով-
- 27 բայ : * Այլ այս նոցա որ յինէն ուխտ, յոր-
- 28 ժամ բարձից զմեզս նոցա : * Տառ աւետարա-
նիս՝ թշնամիք են վասն ձեր, ըստ ընտրութեն
- 29 սիրելիք վասն հարցն : * Քանզի անգեղջ են շը-
- 30 նորհքն և կոչումն աստուծոյ : * Օ ՚ի որպէս և
դուք երբեմն ապստամբ էիք յաստուծոյ, և
արդ ողորմութիւն գտէք առ նոցա ապստամ-
- 31 բու թեամբն, * նայնպէս և նորա այժմ ապրա-
տամբ եղեն առ ձերով ողորմութեամբդ, զի
- 32 և նորա ողորմութիւն գացեն : * Քանզի ար-
գել աստուած զամենեւին յանհաւանութի,
- 33 զի ամենեցուն ողորմեցի : * Այլ խորք մե-
ծութեան և իմաստութեան և գիտութեանն
աստուծոյ, որպէս առանց քննելոյ են դա-
տաստանք նորա, և առանց զննելոյ են ճա-
- 34 նապարհք նորա : * Օ ՚ի ո՞վ գիտաց զմիտս
տեառն, կամ ո՞վ խորհրդակից լինիցի նմա .
- 35 * կամ ո՞վ ետ նմա փոխ, և առնուցու փո-
- 36 խարէն ՚ի նմանէ : * Օ ՚ի ՚ի նմանէ և նովաւ՝

և 'ի նոյն ամենայն , նմա փառք յաւխտեանս .

Վ. Զ ամէն :

ԳՒՂՈՒԽ ԺԲ .

Միշտ զձեզ եղբարք գթութեամբքն 1
 աստուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատա-
 րագ կենդանի սուրբ՝ հաճոյ աստուծոյ՝ զիս
 սուն պաշտօնդ ձեր : * եւ մի կերպարանիք 2
 կերպարանօք աշխարհիս այսորիկ . այլ նորո-
 գեցարուք 'ի նորոգութիւն մտաց ձերոց , առ
 'ի քննել ձեզ զբուն , և եթէ զինչ են կամքն
 աստուծոյ , բարին և հաճոյն և կատարեալն :
 * Օպս ասեմ շնորհօքն աստուծոյ՝ որ սուեալ 3
 են ինձ , ամենայնի որ է 'ի ձեզ . մի սուսել
 ինչ խորհել քան զարժանն խորհելոյ . այլ խոր-
 հել 'ի զգաստանալ իւրաքանչիւր , որպէս
 բաժանեաց աստուած չափ հաւասաց : * Ար 4
 պէս 'ի միում մարմնի անդամս բազումս ու-
 նիմք , և անդամքն ամենայն ոչ զնոյն գործ ու-
 նին : * Նոյնպէս և բազումքս մի մարմին եմք 5
 'ի քրիստոս . այլ իւրաքանչիւր միմեանց ան-
 դամք եմք : * Նայց ունիմք մեք շնորհս ըստ 6
 շնորհացն , որ սուեալ են մեզ ազգս ազգս .
 եթէ մարգարէութիւն՝ ըստ չափուն հաւա-
 սաց , * եթէ պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն , եթէ 7
 որ ուսուցանելն՝ ըստ վարդապետութեանն ,
 * եթէ որ մխիթարէն՝ ըստ մխիթարութեանն . 8
 որ սուսան է՝ զուարթութեամբ , որ վերա-
 կացուն է՝ փութով , որ ողորմին՝ լրջմասթք :

- 9 * Մէր՝ առանց կեղծաւորութեան, ասել ըզ-
 10 չար, զհետ երթալ բարեաց. * յեղբայրսիրու-
 թեան առ միմեանս գթածք. 'ի պատիւ ըզ-
 11 միմեամբք ելանել. * 'ի փայթ մի վեհերոսք.
 12 Հողւով եռացէք, տեառն ծառացեցէք. * յու-
 սով խնդացէք, նեղութեան համբերեցէք,
 15 աղօթից ստեպ կացէք. * 'ի պէտս սրբոց հա-
 ղորդեցարուք. զհիւրասիրութեան զհետ եր-
 14 թացք. * ( ) րհնեցէք զհաղածիցս ձեր, օրհնե-
 15 ցէք և մի անիծանէք. * խնդալ ընդ խնդա-
 16 ցողս, ըալ ընդ ըացողս. * զնայն միմեանց խոր-
 հիջիք. մի անբարտաւանէք՝ այլ ընդ խո-
 նարհս զլիջանիցիք. մի լինիք խնամաւոր յան-
 17 ձինս ձեր. * մի ումեք չարի չար հասուցա-
 նէք. խորհեցարուք զբարիս առաջի ամենայն
 18 մարդկան. * Աթէ հնար ինչ իցէ ձեզ՝ ընդ ա-
 մենայն մարդկան զխաղաղութիւն կալլիք. *
 19 * Մի զանձանց վրէժխնդրէք սիրելիք, այլ
 սուք տեղի բարկութեան. քանզի գրեալ է.
 իմ է վրէժխնդրութիւն, և ես հասուցից՝
 20 ասէ տէր. * Այլ եթէ քաղցեալ իցէ թշնամին
 քո՝ հաց տուր նմա, և եթէ ծարաւի ջուր
 տուր նմա, զայս արարեալ կայծակունս հրոց
 21 կուտեսցես 'ի գլուխ նորս. * Մի յաղթիր 'ի
 չարէն, այլ յաղթեա բարեաւն չարին.

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

- 1 Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ
 է 'ի հնազանդութեան կացցէ. քանզի ոչ

աւստեր է իշխանութիւն , եթէ ոչ յաստու-
 ծոյ . եւ որ ե՛նն , յաստուծոյ կարգեալ են :
 * Այսուհետեւ որ հակառակ կոյ իշխանու- 2
 թեանն , աստուծոյ հրամանին հակառակ կոյ .
 և որք հակառակն կան , անձանց դատաստանս
 ընդունին . * զի իշխանքն ոչ են յերկիւղ 3
 բարեաց գործոց՝ այլ չարեաց : Ասմիս շերկնել
 յաշխանութեանէ անտի , զբարիս գործեա , և
 ընկապցիս գովութիւն ՚ի նմանէ . * զի աստու- 4
 ծոյ պաշտօնեաց է քեզ ՚ի բարիս . ապա եթէ
 չարագործ իցեա , երկիր . զի ոչ եթէ վայրապար
 ածեալ է սուսեր ընդ մէջ . աստուծոյ սարա-
 ժաւոր է , վրէժխնդիր ՚ի բարկութիւն այ-
 նքմ՝ որ զչարն գործիցէ : * Ասն որոյ հարկ է 5
 հնազանդ լինել , ոչ միայն վասն բարկութեա-
 նքն , այլեւ վասն խղճի մտացն : * Ասն այ- 6
 նորիկ և հարիս հարկանէք , զի աստուծոյ լս-
 պասաւորք են ՚ի նոյն կանխեալք : * Արդ՝ հա- 7
 տուցէք իւրաքանչիւր զպարտս , որում զհարկ՝
 զհարկն , որում զմարս՝ զմարսն , որում զեր-
 կիւղ՝ զերկիւղն , որում զպատիւ՝ զպատիւն :
 * Այլ մի ումեք պարտապան գտանիցիք , բայց 8
 զմիմեանս սիրելոյ , զի որ սիրէ զընկերն , զօ-
 բէնան կատարէ . * զմի շնայցեան , և մի գողա- 9
 նայցեա . և մի սուտ վկայիցեա , և մի ցանկա-
 նայցեա . և եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝ յայն
 բան բովանդակի , եթէ սիրեսցեա զընկեր քո
 իբրեւ զանձն քո : * Աէր ընկերի իւրում չար 10
 ոչ առնէ , լրումն օրինացն սէր է : * Այլ զայս 11

գիտաաջիք վասն ժամանակիս . զի արդ՝ ժամ
 խակ է մեզ ՚ի քնոյ զարթնուլ . զի այժմ մերձ
 է մեզ փրկութիւն քան յորժամ հաւատա
 12 ցարն . * գիշերն մերժեցաւ , և տիւն մերձե
 ցաւ . ՚ի բաց արասցուք այսուհետև զգործ
 15 սրն խաւարի , և զբեցցուք զզէնն լուսոյ : * Իբ
 րեւ ՚ի տունջեան զգաստացեալք շրջեացուք .
 մի անառակութեամբք՝ և արբեցութեամբք ,
 և մի խառն անկողնովք՝ և սղծութեամբք ,
 14 և մի նախանձու՝ և հակառակութեամբք . * այլ
 զգեցարուք զսէր յիսուս քրիստոս . և մար
 մնոյ ինձամ մի տանիք ՚ի ցանկութիւն :

ԳՒՈՒԽ ԺԴ .

1 Այլ զտկարացեալն ՚ի հաւատս՝ ընկալա
 2 րուք , մի խղճիւ երկմտուէց : * Ամն հաւատաց
 ուտել զամենայն . և որ հիւանդն է , բանջար
 3 կերիցէ : * Ար ուտէն , զայն որ ոչն ուտէ՝ մի
 անգտանեացէ . և որ ոչն ուտէ , զայն որ ու
 տէն՝ մի գատեացի . քանզի ամ զնա ընկալաւ :
 4 * Ի ու սով ես՝ որ գատիս զայլոյ ծառայ .
 իւրում տեառն կայ կամ անկանի . բաց կայ
 5 ցէ , զի կարող է տէրն հաստատել զնա : * Ամն
 պահէ որ ըստ օրէ , և ամն պահէ զօրհանա
 պաղ . իւրաքանչիւրսք զիւր միտս հաճեացէ :
 6 * Ար խորհի զօրն , տեառն խորհի . և որ ոչն
 խորհի զօրն , տեառն չխորհի . և որ ուտէ ,
 տեառն ուտէ , և գոհանայ զաստուծոյ . և որ

ոչն ուտէ, տեառն չուտէ, և գոհանայ զառ
 տուծոյ : * Օ ի ոչ որ ՚ի մէնջ անձամբ կեայ, 7
 և ոչ անձամբ մեռանի : * Եթէ կեամբ՝ տեա 8
 ռն կեամբ, և եթէ մեռանիսբ՝ տեառն մե
 ռանիսբ. և արդ՝ եթէ կեամբ և եթէ մե
 ռանիսբ՝ տեառն եմբ : * Քանզի ՚ի նոյն իսկ և 9
 քրիստոս մեռաւ և եկեաց, զի մեռելոց և
 կենդանեաց առ հասարակ տիրեսցէ : * Իսկ 10
 զի՞ դատիս զեղբայր քս. կամ ընդէ՞ր անգու
 նես զեղբայր քս. քանզի ամենեքին կալոց
 եմբ առաջի ատենին քրիստոսի : * Օ ի գրեալ 11
 է. կենդանի եմ ես՝ ասէ տէր. զի ինձ կրկ
 նեսցի ամենայն ծունր, և ամենայն լեզու խոս
 տալան լիցի աստուծոյ : * Լորս ուրեմն իւրա 11
 քանչիւրսք ՚ի մէնջ ընդ անձին համարս տա
 ցէ աստուծոյ : * Լ յառհետեւ մի զմիմեանս 13
 դատեսցուք, այլ առաւել զոյս գիր ՚ի մտի
 չդնել զայթաղաղութիւն եղբորն : * Օ այս գիր 14
 տեմ և հաստատեալ եմ ՚ի քրիստոս յիսուս,
 զի ոչինչ է պիղծ նովաւ. բայց այնմ որ հա
 մարիցի որ ինչ պիղծ, նմա է պիղծ : * Օ ի ե 15
 թէ վասն կերակրոց եղբայրն քս տրամի, ոչ
 եւս սիրով գնացեր. մի կերակրոյն քով զնա
 կորուսաներ, վասն որոյ քրիստոսն մեռաւ :
 * Մի հայհոյեցի բարին ձեր : * Օ ի ոչ է 16
 արքայութիւնն աստուծոյ կերակուր և ըմ 17
 պելի, այլ արդարութիւն, և ինդութիւն և
 խաղաղութիւն ՚ի հողին սուրբ : * Օ ի որ յայ 18
 որմ ծառայէ քրիստոսի, հաճոյ է աստուծոյ՝

- 19 և ընտիր մարդկան : * Այս ապուհեանքը
 հետ երթիցուք խաղաղութեան , և զշնու-
 20 թեան որ առ միսեանս : * Այն վան կերակրոյ
 քակեր զգործն աստուծոյ . ամենայն ինչ սուրբ
 է . այլ չար այնմ մարդոյ է՝ որ խղճիւն ուտի
 21 ցէ : * Այլ է ոչ ուտել միս , և ոչ բնակել գի-
 նի . և ոչ որով եղբայրն քո գայթաղի , կամ
 22 դժէ , կամ տկարանայ : * Սու ապաքէն հա-
 ւատս ունիս , կալ առանձինն առաջի աստու-
 ծոյ . երանի որ ոչ գատեցի զանձն , որով զըն-
 23 կերն փորձիցէ : * Սայց որ խղճէն , թէպէտ
 և ուտիցէ՝ գատապարտեալ է , զի ոչ ըստ հա-
 ւատոյ . զի ամենայն ինչ որ ոչ 'ի հաւատոյ
 24 է՝ մեղք էն : * Այլ այնմ որ կարողն է հաստա-
 տել զձեզ ըստ աւետարանիս խնամ և ըստ
 քարոզութեանն յիսուսի քրիստոսի , ըստ
 յայտնութեան խորհրդոյն՝ ժամանակօրն յա-
 25 լիտենից լռեցելոյ , * և յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձե-
 ուրն գրոյ մարգարէականաց , ըստ հրամանի
 մշտնջենաւորին աստուծոյ , 'ի հնազանդու-
 թիւն հաւատոյ , յամենայն հեթանոսս ծա-
 նուցելոյ՝ միայնոյ իմաստնոյն աստուծոյ , 'ի ձե-
 ուրն յիսուսի քրիստոսի , որում փառք յա-
 լիտեանս , ամէն :

ԳԼՈՒԽ ԺԵ.

- 1 Պարտ է մեզ որ կարողս եմք՝ զտկարու-
 թիւն տկարացն բառնալ . և մի անձանց և

եթ հաճոյ լինել: * Այլ իւրաքանչիւրոք 'ի 2
 մէջ ընկերին հաճոյ լիցի 'ի բարիս' վասն շի
 նաւթեան: * Քանզի և բրիտոս ոչ եթէ ան 3
 ձին հաճոյ եղել, այլ որպէս և գրեալ է. նա
 խառնիք նախաստաց քոյ անկան 'ի վերայ իմ:
 * Քայց որ ինչ գրեցաւն, 'ի մեր վարդապե 4
 տութիւն գրեցաւ. զի համբերութեամբ և
 մխիթարութեամբ գրոյ զյոյսն ընկալցաւք:
 * Այլ աստուած համբերութեան և ամենայն 5
 մխիթարութեան՝ տայէ ձեզ զնոյն խորհել
 ընդ միմեանս ըստ յիտուսի բրիտոսի. * զի 6
 միաբանութեամբ 'ի մի բերան փառաւոր
 առնիցէք զստուած, և զհայր տեառն մերոյ
 յիտուսի բրիտոսի: * Վասն որոյ ընկալարուք 7
 զմիմեանս, որպէս և բրիտոս ընկալաւ զձեզ
 'ի փառս աստուծոյ: * Այլ ասեմ, թէ բրիտ 8
 տոսի սպասաւոր թշխատութեանն լինել՝ վա
 արն ճշմարտութեանն աստուծոյ էր, առ 'ի
 հաստատուն առնելոյ զաւետիս հարցն: * Այլ 9
 հեթանոսք վասն սղարմութեան փառաւոր
 առնեն զստուած, որպէս և գրեալ է. վա
 արն այսորիկ գոհացայց զբէն 'ի հեթանոսս,
 և անուան բում սաղմոս ասացից: * Այլ 10
 ձեալ՝ թէ ուրախ եղերուք հեթանոսք ընդ
 ժողովրդեան նորա: * Այլ զարձեալ՝ թէ որհ 11
 նեցէք ամենայն հեթանոսք զտէր, և գովե
 ցէք զնա ամենայն ժողովուրդք: * Այլ զար 12
 ձեալ ետայի ասէ. եղիցի արմատն յետեայ,
 և որ կանգնելոցն է իշխան հեթանոսաց, 'ի

13 նա հեթանոսք յուսացին : * Այլ աստուած
յուսոյ լի արացի դձեղ ամենայն խնդու-
թեամբ և խաղաղութեամբ . առաւելու
ձեղ յուսով՝ զօրութեամբ հոգւոյն սրբոյ :

14 * Հաստատեալ եմ և ես ինքնին եղբարք
իմ՝ վասն ձեր, զի դուք լի էք բարութեամբ,
լի էք ամենայն գիտութեամբ, կարող էք ըն-

15 միմեանս խրատել : * Այլ համարձակագոյնս
գրեցի առ ձեզ եղբարք իմ՝ փոքր ՚ի շատե,
իբրեւ յիշեցուցանելով ձեզ վասն շնորհացն

16 որ տուեալ են ինձ յաստուծոյ . * լինել ինձ
սպասաւոր յիտուսի քրիստոսի ՚ի հեթանոսս .
ըղձակերսս առնել զաւետարանն աստուծոյ,
զի եղիցի պատարագն հեթանոսաց ընդունե-

17 լի՝ սրբեալ հոգւովն սրբով : * Անխնք պսու-
հետեւ պարծանս ՚ի քրիստոս յիտուս առ առ-

18 տուած : * Քանզի ոչ իշխեմ խօսել ինչ՝ զոր
ոչ գործեաց քրիստոս ինեւ ՚ի հնադանդու-
թիւն հեթանոսաց՝ բանիւք և արդեամբք,

19 * զօրութեամբ նշանաց և արուեստից, զօրու-
թեամբ հոգւոյն սրբոյ . որպէս ինձ յերու-
սաղէմէ մինչեւ ՚ի կողմանս լիւրիկացւոց,

20 ինու զաւետարանն քրիստոսի : * Այնպէս
առատացեալ յաւետարանել, ոչ ուր ան-
ուանեցաւ քրիստոս, զի մի իբրեւ յայլոց
հիման վերայ շինիցեմ . այլ որպէս և գրեալ

21 է : * Թէ որոց ոչ պատմեցաւ վասն նորա՝
տեսցեն, և որոց ոչ իցէ լուեալ ՚ի միտ առ-

22 ցեն : * Այն սրոյ շատ խափանեցայ գալ առ

~
ԷԳ
~

ձեզ : * Տայց արդ՝ ոչ եւս գոյ ինձ տեղի ՚ի 25
 կողմանս յայտասիկ . և անձուկ յոյժ ունիմ ՚ի
 բազում ամաց գալ առ ձեզ : * Յորժամ ան 24
 ցանկցեմ ՚ի սպանիս , ակն ունիմ յանցանե-
 լն առ նսաս՝ տեսանել զձեզ . և ՚ի ձէնջ
 յուղարկել անդր , եթէ նախ իսկ փոքր ՚ի
 շատէ ձեօք լըցայց : * Տայց այժմ երթամ 25
 յերուսաղէմ սրաշտել զսուրբան : * Քանզի 26
 հաճոյ թուեցաւ մակեդոնացւոյն և արայեց-
 ւոցն հաղորդութիւն ինչ առնել ընդ աղքա-
 արս սրբոցն՝ որ են յերուսաղէմ : * Հաճոյ 27
 թուեցաւ , քանզի և պարտասպան իսկ են
 նոցա . զի եթէ հոգեւորացն նոցա հաղորդ-
 եղեն հեթանոսք , պարտին և մարմնաւորացն
 կցորդ լինել : * Արդ՝ զայս կատարեալ և կրն 28
 քեալ զպտուղ նոցա , անցից առ ձեօք ՚ի սպա-
 նիս : * Օայս գիտեմ , զի ՚ի գալն իմում առ 29
 ձեզ , լուծեամք օրհնութեան աւետարանին
 քրիստոսի եկից :

~~~~~  
 ԵԵ
 ~~~~~

* Ազաչեմ զձեզ եղբարք ՚ի ձեռն տեառն 30
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի , և սիրով հոգւոյն ,
 պատերազմակից լինել ինձ յաղօթս վասն իմ
 առ աստուած . * զի ասրեցայց յայտում 31
 բացն որ ՚ի հրէաստանի են , և պաշտօնն իմ
 որ յերուսաղէմ , ընդունելի լիցի սրբոցն : * զի 32
 ինդութեամբ եկեալ առ ձեզ ՚ի կամս աստու-
 ծոյ , հանգեայց ընդ ձեզ : * Այլ աստուած իաւ 33
 զազութեան եղիցի ընդ ձեզ ամենեօին . ամէն :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

- 1 Յանձն առնեմ ձեզ զփիբէ զքոյր մեր ,
 որ է սպասուոր եկեղեցւոյն կենքրացւոյ .
- 2 * զի զնա ընկաջիք 'ի տէր՝ արժանի սրբոյ ,
 և վերակացու լինիջիք նմա՝ յոր պէտա իրաց
 և կոչեացէ զձեզ . քանզի և նա վերակացու
 3 եղեւ բաղմաց , և ինձ իսկ 'ի գլխովին : * Աղջոյն
 տաջիք սրբակեաց և ակիւ իղեայ՝ գործակցաց ի
 4 մոց 'ի քրիստոս յիսուս . * որք ընդ անձին իմոց
 զիւրեանց պարանոցս մատուցին , զորոց ոչ ես
 միայն գոհանամ , այլ և ամենայն եկեղեցիք
 5 հեթանոսաց . * եւ առ տնին եկեղեցւոյն նո
 ցա : Աղջոյն տաջիք եպեմոտեաց սիրելւոյ իմոց ,
 6 որ է պառզ ափացւոյ 'ի քրիստոս : * Աղջոյն
 տաջիք մարեայ , որ բազում վաստակս վաստա
 7 կեաց 'ի ձեզ : * Աղջոյն տաջիք անդրոնիկեաց
 և յունեաց ազգականաց իմոց՝ և գերեկցաց ,
 որք երեւելիքն իսկ են յառաքեալս . որք և
 8 յառաջ իսկ քան զիս եղեն 'ի քրիստոս : * Աղ
 9 ջոյն տաջիք ամաղեաց սիրելւոյ իմոց 'ի տէր :
 10 * Աղջոյն տաջիք ուրբանեաց գործակցի իմոց 'ի
 11 տէր , և ստաքեաց սիրելւոյ իմոց : * Աղջոյն տա
 12 ջիք ապեղեայ՝ որ ընտիրն է 'ի տէր : * Աղջոյն
 տաջիք նոցա , որ յարիատաբուղեաց տանէ ան
 աի են . ողջոյն տաջիք հերովդիտիւնայ ազգա
 կանի իմոց : Աղջոյն տաջիք այնոցիկ՝ որ 'ի նաբ
 12 կիսեաց տանէն իցեն 'ի տէր : * Աղջոյն տաջիք

տրխիոնեայ և տրխիոսեայ վաստակաւորաց
 'ի տէր : Աղջոյն տաջիք պերսիդեայ սիրելւոյ ,
 որ բազում վաստակս վաստակեաց 'ի տէր :
 * Աղջոյն տաջիք ռուփեայ ընտրելոյ 'ի տէր , և 14
 մօր նորա և խնայ : * Աղջոյն տաջիք ասիւնկրի 15
 տեայ , փղենգնեայ , երմեայ , սրատրոբայ , եր-
 մայ , և որ ընդ նոսա եղբարք իցեն : * Աղջոյն 15
 տաջիք փիղոզոգեայ , յուղեայ , և ներեայ , եւ
 քեռ նորա ուղիմուլեայ , և որ ընդ նոսա
 սուրբք ամենեքին իցեն : * Աղջոյն տաջիք մի 16
 մեանց 'ի համբոյր սրբութեան . ողջոյն տան
 ձեզ ամենայն եկեղեցիք քրիստոսի :

~
 162
 ~

* Աղաչեմ զձեզ եղբարք , գիտել զայնպի 17
 սիսն , որ հերձուածս և դայթագղութիւնս
 առնիցեն արտաքոյ վարդապետութեանն՝ զոր
 դուքն ուսարուք , և խորշեցարուք 'ի նոցանէ :
 * Օ 'ի այնպիսիքն տեառն մերոյ քրիստոսի 18
 ոչ ծառայեն , այլ իւրեանց որովայնի , և քաղ-
 ցրաբանութեամբ և օրհնութեամբ սրտրեն
 զսիրտս անմեղաց : * Օ 'ի ձեր հնազանդու 19
 թիւնն առ ամենեւեան հասեալ է , և արդ՝
 'ի ձեզ ուրախ եմ , բայց կամիմ զձեզ իմառ-
 տունս լինել 'ի բարիս , և անմեղս 'ի չարիս :
 * Այլ աստուած խաղաղութեան խորտակեացէ 20
 զաստանայ ընդ ստիւք ձերովք մերձ ընդ մերձ :
 Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ
 ձեզ : * Աղջոյն տայ ձեզ ախմութեոս եղբայր , և 21
 գործակից իմ , և զուկիսս , և յասոյն , և սո-
 սիպաարոս՝ ազգականք եմ : * Աղջոյն տամ ձեզ 22

- և ես տերտիսս, որ զթուղթս գրեցի 'ի տէր :
- 25 * Ողջոյն տայ ձեզ գայիտս ասպնջական իմ, և
ամենայն եկեղեցւոյն : Ողջոյն տայ ձեզ երաս-
տոս շահապ քաղաքիս, և կուարտոս եղբայր :
- 24 * Այլ այնմ որ կարողն է հաստատել զձեզ ըստ
աւետարանիս իմում, և ըստ քարոզութեն յի-
սուսի քրիստոսի, ըստ յայտնութեան խորհր-
դոյն, ժամանակօքն յաւիտենից լռեցե-
լոյ . * և յայտնելոյ այժմիկ 'ի ձեռն գրոյ
մարգարէականաց, ըստ հրամանի մշտնջենա-
ւորին աստուծոյ, 'ի հնազանդութիւն հաւա-
26 տոյ, յամենայն հեթանոսս ծանուցելոյ . * մի-
այնոյ իմաստնոյն աստուծոյ, 'ի ձեռն յիսուսի
քրիստոսի . նմա փառք յաւիտեանս յաւիտե-
27 նից ամէն . * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի
քրիստոսի ընդ ձեզ ամենեւեան :

Ան հոռովայեցիս գրեցաւ 'ի կորնիոսէ 'ի յեռն
Էփեսայ սարկաւազի :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՅԻՄՆ ԱՌԱԶԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

ԱԳ

ՊՕՂՈՍ կոչեցեալ առաքեալ յիսուսի 1
 քրիստոսի՝ կամօքն աստուծոյ, և սոսթե՛նէս
 եղբայր. * եկեղեցւոյդ աստուծոյ որ 'ի կո 2
 րնթոս, նաւիրելոց 'ի քրիստոս յիսուս՝ կոչե-
 ցելոց սրբոց, ամենեքումքք հանդերձ որ
 կարդան զանուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի, յամենայն տեղիս նոցա՝ և մեր: * Շնորհք 3
 ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրե
 մերմէ և 'ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ: * Գու 4
 հանամ զաստուծոյ խնոց յամենայն ժամ վասն
 ձեր՝ 'ի վերայ շնորհացն աստուծոյ որ տուեալ
 են ձեզ 'ի քրիստոս յիսուս. * զի յամենայնի մե 5
 ծացարուք դուք նովաւ՝ ամենայն բանիւ և ա-
 մենայն դիտութեամբ, * որպէս վկայութիւնն 6
 իսկ աստուծոյ հաստատեցաւ 'ի ձեզ, * զի 7
 դուք մի՛ նուազիցիք՝ և մի՛ իւրիք շնորհօք, ակն
 կալեալ յայտնութեան տեառն մերոյ յիսուսի
 քրիստոսի, * որ և հաստատեցէ զձեզ մինչև 8
 'ի կառարած, անարատս՝ յօրն տեառն մերոյ

9 յիսուսի քրիստոսի : * Հաւատարիմ է ասու
 ուած , որով կոչեցարուք ՚ի հալորդութիւն
 սրբւոյնորա յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ :
 10 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք անուամբն տեա
 աքն մերոյ յիսուսի քրիստոսի , զի զնոյն բան
 աւնիցիք ամենեքեան , և մի իցեն ՚ի ձեզ հեր
 ձուածք . քանզի էիք հաստատեալք ՚ի նոյն
 11 միտա և ՚ի նոյն հանձար : * Աղբ եղեւ ինձ
 վասն ձեր եղբարք ՚ի քղուացւոց անտի , թէ
 12 հակառակութիւնք են ՚ի ձեզ : * Եւ արդ՝ ա
 սեմ իսկ , եթէ իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ ասէ .
 ես պօղոսեան եմ , և միւսն՝ եթէ ես ապօղո
 սեան , և միւսն՝ եթէ ես կեփայեան , և միւ
 15 սրն՝ եթէ ես քրիստոսեան : * Իսկ արդ՝ բա
 ժանեալ ինչ իցէ քրիստոս . միթէ պօղոս ՚ի
 իսաչ ելեալ իցէ վասն ձեր , կամ յանուն պօ
 14 ղոսի մկրտեցարուք : * Եւ հանամ զաստուծոյ
 իմոյ՝ զի ոչ զք ՚ի ձէնջ մկրտեցի , բայց միայն
 15 զկրիստոս և զգայիտա . զի մի ոք ասիցէ , * թէ
 16 յիմ անուն մկրտեցարուք : * Տալ ետու կնիք
 և տանն ստեփանեայ . զայլ ոք ոչ գիտեմ
 17 ամենեւ ին՝ թէ մկրտեցի : * Օ ՚ի ոչ առաքեաց
 զիս քրիստոս մկրտել՝ այլ աւետարանել . ոչ
 ճարտարութեամբ բանից , զի մի ընդունայն
 18 լիցի իսաչն քրիստոսի : * Օ ՚ի ճառ իսաչին՝ կո
 րուսեացն յիմարութիւն է . այլ փրկելոցս
 19 մեզ՝ զօրութիւն աստուծոյ : * Օ ՚ի գրեալ է .
 կորուսից զիսաստութիւն իմաստնոց , և ըզ
 խարհուրդս խարհրդականաց արհամարհեցից :

ԱՁ

* Ուր իմաստունն, ուր դպիր, ուր քննիչ աշ 20
 խարհիս այսորիկ, ոչ ապաքէն յիմարեցոյց աս-
 տուած զիմաստութիւնն աշխարհիս այսորիկ :
 * Քանզի իմաստութեամբն աստուծոյ՝ ոչ ծա 21
 նեաւ աշխարհ իմաստութեամբն զաստուած,
 հաճեցաւ աստուած յիմարութեամբ քարո-
 ղութեանն՝ ապրեցուցանել զհաւատացեալս :
 Եւ հեթանոսք իմաստութիւնն խնդրեն . * մեք 23
 քարոզեցուք զխաչելեանն քրիստոս, հրէից
 դայթագ զութիւնն, և հեթանոսաց յիմարու-
 թիւնն . * բայց նոցին իսկ կոչեցելոցն հրէից և 24
 հեթանոսաց, զքրիստոս՝ աստուծոյ զօրութի-
 եւ աստուծոյ իմաստութիւնն : * Սի յիմարն 25
 աստուծոյ իմաստնագոյն է քան զմարդիկ,
 և տկարն աստուծոյ զօրագոյն է քան զմարդիկ :
 * Թէպէտ և զձեր իսկ կոչումնդ տեսիք եղ 26
 բարք, զի ոչ բազում իմաստունք ըստ մարմնոյ,
 և ոչ բազում հզօրք, և ոչ բազում անուա-
 կանք . * այլ զյիմարս աշխարհիս ընտրեաց աս 27
 տուած, զի յամօթ արասցէ զիմաստունս, և
 զտկարս աշխարհիս ընտրեաց աստուած, զի
 յամօթ արասցէ զհզօրս . * և զանտոհմն աշ 28
 խարհի եւ զարհամարհեալս ընտրեաց աստ-
 ուած՝ և զոչինչան, զի զէսն իմն խափանեցէ .
 * որպէս զի մի սրբեացի ամենայն մարմին ա 29
 ռաջի աստուծոյ : * Սի ՚ի նմանէ դուք էք ՚ի 30
 քրիստոս յիսուս, որ եղեւ մեզ իմաստութիւն
 յաստուծոյ, արդարութիւնն եւ սրբութիւնն

31 և վրկու թիւն . * զի որպէս և գրեալ է . որ պարծինս՝ ՚ի տէր պարծեացի :

ԳԼՈՒԽ Բ .

1 Այլ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ եղբարք ,
 ոչ ըստ առաւելու թեան ինչ բանից իմաստու
 թեան պատմել ձեզ զվկայու թիւնն աստուծոյ :

2 * Օ ՚ի ոչ եթէ ՚ի մասի եղի գիտել ինչ ՚ի ձեզ ,
 բայց միայն զյիտուս քրիստոս , և զնոյն ՚ի խաչ
 3 ելեալ : * Այլ ես սկսողու թեամբ՝ և երկիւղիւ
 4 և դողու թեամբ բաղմաւ եղէ առ ձեզ . * և
 բանն իմ և քարոզու թիւնն ոչ պատիր բանիւք
 իմաստու թեան , այլ արդեամբք հոգւոյն և զօ
 5 լու թեամբ . * զի հաւատք ձեր մի իցեն իմաս
 տու թեամբ մարդկան , այլ զօրու թեամբ այ : 4.2

6 * Օ իմաստու թիւն խօսիմք ընդ կատա
 րեալս . զիմաստու թիւնն ոչ զաշխարհիս այսո
 րիկ , և ոչ զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ ըզ
 7 խափանելեացս . * այլ խօսիմք զաստուծոյ ի
 մաստու թիւնն ծածուկ խորհրդով , զոր յա
 8 ռաջ քան զյաւիտեանս սահմանեաց աստուած
 9 ՚ի փառս մեր . * զոր ոչ որ յիշխանաց աշխար
 հիս այսորիկ ծանեաւ . զի եթէ էր ծանու
 ցեալ , ոչ արդեօք զտէրն փառաց ՚ի խաչ հա
 9 նէին : * Այլ որպէս և գրեալ է . զոր ահն ոչ
 ետես , և ունին ոչ լուաւ , և ՚ի սիրտ մարդոյ
 ոչ անկաւ , պատրաստեաց աստուած սիրե
 լեաց իւրոց :

ԲԳ

* Այլ մեզ յայտնեաց աստուած հոգւոյն 10
 իւրով. զի հոգին զամենայն քննէ՝ եւ զխորս
 աստուծոյ : * Օյի ս որ ՚ի մարդկանէ գիտէ 11
 ինչ զմարդոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն՝ որ ՚ի
 նմա. նոյնպէս եւ ոչ զաստուծոյն որ գիտէ՝
 եթէ ոչ հոգին ւոյ : * Այլ մեք ոչ եթէ զհոգի 12
 աշխարհիս այսորիկ աւար, այլ զհոգին որ յաւ
 աստուծոյ. զի ծանխցուք զայն՝ որ յաստուծոյն
 շնորհեցաւ մեզ : * Այլ զոր խօսխմբս՝ ոչ եթէ 13
 մարդկեղէն ուսմամբ ճարտարութեամբ բա
 նից, այլ վարդապետութեամբ. հոգւոյն, ընդ
 հոգեւորսն համեմատեմք : * Քանզի շնչաւոր 14
 մարդ ոչ ընդունի զհոգւոյն աստուծոյ՝ զի յի
 մարութիւն է նմա. եւ ոչ կարէ գիտել եթէ
 հոգեպէս քննիցի : * Իսկ հոգեւորսն քննէ զա 15
 մենայն, եւ ինքն յու մեքէ ոչ քննի : * Իսկ արդ՝ 16
 ով գիտաց զմիտս տեառն, որ եւ խրատաւ
 լինիցի նմա. այլ մեք զմիտս քրիստոսի ունիմք :

ԳՒՈՒԽ Գ.

Այլ ես եղբարք՝ ոչ կարացի խօսել ընդ 1
 ձեզ իբրեւ ընդ հոգեւորս՝ այլ իբրեւ ընդ
 մարմնաւորս : * Իբրեւ աղայոց ՚ի քրիստոս 2
 կաթն ջամբեցի ձեզ՝ եւ ոչ կերակուր. զի ոչ
 եւս կարէիք. նա եւ արդ իսկ ոչ կարէք. քանզի
 դեռ մարմնաւոր էք : * Աւր եւ արդէն իսկ 3
 ՚ի ձեզ հեռ եւ նախանձ. ոչ ապաքէն մարմնա
 ւոր էք՝ եւ ըստ մարդկան գնայք : * Յորժամ 4

- ասէ որ ՚ի ձէնջ՝ ես պօղոսեան եմ, և միւսն՝
 թէ ես ապօղոսեան, ոչ մարդիկ էք, իսկ արդ՝
 5 ո՞վ է պօղոսն, կամ ո՞վ է ապօղոս. * պաշտօ-
 նեայք՝ որովք հաւատացէքն, և իւրաքանչիւր
 6 որպէս և տէր ետ: * Եւ անկեցի, ապօղոս
 7 ջուր ետ, այլ աստուած աճեցայց: * Եւ յառ-
 հետեւ ոչ այն ինչ որ է՝ որ անկեացն. և ոչ
 այն՝ որ զջուրն ետ, այլ որ աճեցայցն աստուած:
 8 * Ար անկեացն և որ զջուրն ետ՝ մի են. բայց
 իւրաքանչիւրք զիւր վարձս առնուցու ըստ
 9 իւրում վաստակոց: * Օ, ի աստուծոյ գործա-
 կից եմք, աստուծոյ արդիւն էք, աստուծոյ
 10 շինած էք: * Եւ շնորհացն աստուծոյ որ տը-
 ւեալ են ինձ, իբրեւ իմաստուն ճարտարա-
 պետ հիմն եղի. բայց այլ է՝ որ շինէն. այլ
 իւրաքանչիւրք զգոյշ լիցի՝ թէ որպէս շինիցէ:
 11 * Օ, ի հիմն այլ որ ոչ կարէ գնել քան զե-
 գեան՝ որ է յիսուս քրիստոս:
- Վ. Զ.
- 12 * Եւ թէ որ շինէ ՚ի վերայ հիմանս պատրիկ՝
 ոսկի, արծաթ, ահանս պատուականս, փայտ,
 13 խոտ, եղէ գն, * իւրաքանչիւր գործն յայտնե-
 լոց է. զի օրն ընտրեացէ. զի հրով յայտնեւոց
 14 է. * և զիւրաքանչիւր գործն զիարդ և իցէ՝
 15 հուրն փորձեացէ: * Եւ թէ ուրուք գործն զոր
 շինեաց՝ կացցէ, վարձս առցէ, եւ եթէ ու-
 րուք գործն այրեցի՝ տուժեցի, բայց ինքն
 կեցցէ. այլ այնպէս՝ որպէս թէ ՚ի հուր:
- 16 * Աչ զիտէք՝ եթէ տաճար էք աստուծոյ, և
 17 հոգի աստուծոյ բնակեալ է ՚ի ձեզ: * Եւ թէ

որ զտաճար աստուծոյ ապականէ, ապականես
 ցէ զնա աստուած . զի տաճար աստուծոյ
 սուրբ է, որ էք դուք : * Մի որ զանձն խաւ 18
 բեացէ . եթէ որ կամիցի 'ի ձէնջ իմաստուն
 լինել յաշխարհիս յայսմիկ, յիմար լիցի՝ զի ե-
 ղիցի իմաստուն : * Սի իմաստու թիւն աշխար 19
 հիս այսորիկ՝ յիմարու թիւն է առաջի աստու-
 ծոյ . քանզի գրեալ է, թէ որ ըմբռնէ զիմաս-
 տունս 'ի խորագիտութեան իւրեանց : * Ալ 20
 դարձեալ՝ թէ տէր ճանաչէ զխորհուրդս ի-
 մասանց, զի են ընդունայն : * Այսուհետեւ 21
 մի որ պարծեացի 'ի մարդկանէ . * զի ամե 22
 նայն ինչ ձեր է . եթէ պողոս, եթէ ապողոս,
 եթէ կեփաս, եթէ աշխարհ, եթէ կեանք,
 եթէ մահ, եթէ որ կանս, եթէ հանդեր-
 ձեալքն . ամենայն ինչ ձեր է . * դուք քրիս 25
 տոսի, քրիստոս աստուծոյ :

ԳՒՄՆԻԹ Գ.

Այսպէս համարեացեն զմեզ մարդիկ, 1
 իբրեւ զպաշտօնեայս քրիստոսի՝ և հազարա-
 պետս խորհրդոյն աստուծոյ : * Արդ՝ խնդիր է 2
 'ի մէջ հազարապետաց, եթէ որ հաւատարիմ
 գոցի : * Այլ ինձ և այս անարգանք են, եւ 3
 թէ 'ի ձէնջ դատեցայց, կամ բնու իսկ 'ի
 մարդկանէ, նաև զանձն իմ ոչ քննեմ . * զի 4
 ոչինչ գիտեմ զանձին իմոյ . այլ ոչ եթէ այսու-
 արդարանամ, զի որ քննէն զիս՝ տէր է : * Այլ 5

- սուհետեւ մի յառաջ քան զժամանակն դա-
 տիք, մինչեւ եկեացէ տէր, որ լուսաւոր առ-
 նիցէ զգաղտնիս խաւարի, և յայտնիցէ ըզ-
 խորհուրդս սրտից. և ապա իւրաքանչիւր գո-
 6 վու թիւն եղիցի յաստուծոյ: * Սոյս եղբարք՝
 առակեցի յանձն իմ և յապօղոս վասն ձեր .
 զի ՚ի մէնջ ուսջիք՝ մի ինչ առաւել քան ըզ-
 դրեալսն իմանալ, զի մի այր քան զընկեր հը-
 7 պարտանայցէք ՚ի վերայ ընկերին: * Իսկ արդ՝
 ո՞վ է որ քննիցէ զքեզ, զի՞նչ ունիս զոր ոչ
 իցէ առեալ, և եթէ առեր՝ զի՞ սարժիս իբ-
 8 րեւ զչառեալ: * Արդէն իսկ յագեալ իցէք,
 և արդէն մեծացարուք, առանց մեր թագա-
 ւորեցէք, և երանի թէ թագաւորեիք, զի և
 9 մէք ընդ ձեզ թագաւորէաք: * Ինձ այսպէս
 թուի՝ եթէ զմեզ զառաքեալս յեանորդս արար-
 աստուած՝ իբրեւ զմահապարտս, զի տեսիլ
 եղեաք աշխարհի, և հրեշտակաց և մարդկան:
 10 * Սէք յիմարք վասն քրիստոսի, և դուք ի-
 մաստունք ՚ի քրիստոս, մէք տկարք, և դուք
 հզօրք, դուք փառաւորեալք, և մէք անար-
 11 դըք, * մինչեւ ցայսօր ժամանակի, և քաղ-
 ցեաք և ծարաւեցաք, և մերկ գնացաք, և կրո-
 12 փահարեցաք, և անհանգիստ եղեաք, * և աշ-
 խատեցաք ձեռօք մերովք. բամբասէին ըզ-
 մեզ՝ օրհնէաք, հալածէին՝ յանձն առնուաք .
 13 * հայհոյէին՝ աղաչէաք, իբրեւ առակ նշառա-
 կի եղեաք ամենայն աշխարհի, ամենեցուն
 14 փարելի լինել մինչեւ ցայժմ: * Աչ եթէ յա-

մօթ ինչ առնելով զձեզ՝ զրեմ գայս, այլ
 իբրեւ զորդիս սիրելիս խրատեմ: * Թէպէտ 15
 և բիւր դաստիարակս ունիցիք ՚ի քրիստոս,
 այլ ոչ եթէ բազում հարս. զի ՚ի քրիստոս յի-
 սուս աւետարանաւն ես ծնայ զձեզ: * Մ. ՐԴ՝ 16
 ազաչեմ զձեզ նմանողք ինձ եղիջիք՝ (սրպէս
 և ես քրիստոսի): * Վասն սյնորիկ առաքեցի 17
 առ ձեզ զտիմոթէոս, որ է իմ որդի սիրելի
 և հաւատարիմ ՚ի տէր. որ յիշեցուցէ ձեզ
 զճանապարհս իմ, որ ՚ի քրիստոս յիսուս, որ-
 պէս և յամենայն ուրեք՝ յամենայն եկեղեցիս
 ուսուցանեմ: * Սրպէս թէ ես շնչեմ գալոց 18
 առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան: * Մ. ՅԼ եկից 19
 հուպ ընդ հուպ եթէ տէր կամեացի. և ՚ի
 միտ առից ոչ զբանս հպարտացելոցն, այլ բզ-
 զորու թիւն: * Օ՛ի ոչ եթէ բանիւք է արքա 20
 յու թիւնն աստուծոյ, այլ զորու թեամք:
 * Մ. ՐԴ՝ սրպէս կամիք, գաւաղանաւ եկից առ 21
 ձեզ, եթէ սիրով հոգւոյն՝ հեղու թեան, և
 արդարու թեան, և խանարհու թեան:

ԳՂՈՒԽ Ե.

Բնաւ և անուանի իսկ ՚ի ձեզ ընդէր պառ 1
 նրկու թիւն, և այնպիսի պառնկու թիւն՝ որ
 ոչ և ՚ի հեթանոսս, որպէս թէ զկին հօր իւ-
 րոյ ունել: * Նշ գուք հպարտացեալ էք. և 2
 ոչ առաւել զգացարուք, զի բարձցի ՚ի միջոյ
 ձերմէ՝ որ զգործն զայն գործեաց: * Օ՛ի ես 3

Թէպէտ մարմնով մեկուսի եմ, սակայն հոգ-
 ւով մերձ եմ. բայց արդէն իսկ իբրեւ ՚ի մօ-
 տոյ ընտրեցի. զայն որ այնպէսն գործեաց.
 4 * յանուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի,
 ժողովել ձեզ ՚ի միասին և խմոյ հոգւոյս, զօ-
 րութեամբն հանդերձ տեառն մերոյ յիսու-
 5 սի քրիստոսի. * մասնել զայնպիսին սատա-
 նայի ՚ի սատակումն մարմնոյ. զի ոգին ապ-
 րեցցի յորն տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
 6 տոսի: * Աչ բարւոք են պարծանքդ ձեր.
 ոչ գիտէք եթէ փոքր մի խմոր զամենայն զան-
 7 գուածն խմորէ: * Արբեցէք ՚ի բաց զհին խմո-
 րն զի եղիջիք նոր զանգուած, որպէս էքդ
 անխմորք. քանզի զատիկ մեր զենաւ քրիստոս:
 8 * Այսուհետեւ արասցուք աօնս, մի ՚ի խմո-
 րն հին, և մի ՚ի խմորն չարութեան և ան-
 րդգամութեան. այլ յանխմոր ստուգու-
 Թեան և ճշմարտութեան:
 9 * Գրեցի ձեզ ՚ի թղթի այդր շխառնակել
 10 ընդ պոռնիկս: * Աչ ոչ եթէ ընդ պոռնիկս
 աշխարհիս այսորիկ, կամ ընդ ագահս, և ընդ
 յափշտակողս, կամ ընդ կռապարիշտս. ապա
 Թէ ոչ պարտ էիք և յաշխարհէ իսկ ելանել:
 11 * Բայց արդ՝ գրեցի ձեզ շխառնակել. եթէ
 որ եղբայր անուանեալ, կամ պոռնիկ իցէ,
 կամ կռապարիշտ, կամ ագահ, կամ բամբա-
 սող, կամ արբեցող, կամ յափշտակող, ընդ
 12 այնպիսումն և հաց մի ուտել: * Այլ կայ
 իմ և զարտաքինան դատելոյ. ոչ ապաքէն

~
 Բ. 9
 ~

դուք զներքինսն դատիցիք . * և զարտաքինս 15
 սրն աստուած դատիցի . բարձէք զչարն 'ի
 միջոյ ձերմէ :

ԳԼՈՒԽ Օ.

Իշխէ՞ որ 'ի ձէնջ եթէ իրք ինչ իցեն ընդ 1
 ընկերի իւրում, դատել առաջի անիրաւաց,
 և ոչ առաջի սրբոց : * Եթէ ոչ գիտէք զի 2
 սուրբք զաշխարհ դատին . և եթէ ձեօք դա-
 տի աշխարհ, ապա ոչ էք արժանի անարդ ա-
 տենից : * Աջ գիտէք եթէ զհրեշտակս դա 5
 տիսք, թող թէ զերկրաւորս : * Սերկրաւոր 4
 ատենս եթէ յանձն առնուցուք, զանարդ-
 սրն եկեղեցւոյ դատաւորս նստուցէք : * Առ 5
 ամօթոյ ձերոյ ասեմ, այնչափ ոչ գոյ որ իմաս-
 տուն 'ի ձեզ, որ կարիցէ իրաւունս ընտրել
 'ի մէջ եղբօր իւրոյ : * այլ եղբայր ընդ եղ 6
 բօր դատի, և զայն 'ի մէջ անհաւատից : * Եւ 7
 արդ՝ ամենեւին իսկ վատթարութիւն է 'ի
 ձեզ, զի՞ դատաստանք իսկ դոն 'ի միջի ձե-
 րում. ընդէր ոչ դուք զրկիք, և ոչ դուք ա-
 առաւել նեղիք : * այլ դուք զրկէք և նեղէք, 8
 և այդ՝ զեղբարս եւս : * Եթէ ոչ գիտէք՝ զի 9
 անիրաւք զարքայութիւնն աստուծոյ ոչ ժա-
 ոանգեն . մի խաբիք՝ ոչ պառնիկք, ոչ կռա-
 պարիշտք, ոչ շունք, * ոչ իգացեալք, ոչ ար 10
 ուագէտք, ոչ գողք, ոչ ագահք, ոչ արբե-
 ցողք, ոչ բամբաստողք, և ոչ յափշտակողք

- դարբայութիւնն աստուծոյ ոչ ժառանգեն :
 11 * Այլ դուք՝ այնպիսիք ոմանք էիք, այլ լուա-
 ցարուք, այլ սրբեցարուք, այլ արդարացա-
 րուք յանուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի, և ՚ի հոգին աստուծոյ մերոյ :
- 12 * Ամենայն ինչ ինձ մարթ է՝ այլ ոչ ամենայն
 ինչ օգուտ է. ամենայն ինչ ինձ մարթ է,
 այլ ոչ եթէ ես ընդ իշխանութեամբ ուրուք
 15 լինիցիմ : * Աերակուր որովայնի, և որովայն
 կերակրոյ. այլ աստուած զոս և զնոսա խա-
 փանեացէ. բայց մարմին՝ ոչ պոռնկութեան՝
 14 այլ տեառն, և տէր մարմնոյ : * Այլ աս-
 տուած՝ որ և զակերս յարոյց, և զձեզ յարուս-
 15 ցէ զօրութեամբ իւրով : * Աչ գիտէք՝ եթէ
 մարմինք ձեր անդամք են քրիստոսի, արդ՝
 առեալ զանդամս քրիստոսի, առնիցեմք ան-
 16 դամս պոռնկի. քան լիցի : * Այլ զգիտէք,
 զի որ մերձենայ ՚ի պոռնկի՝ մի մարմին է, եւ
 17 զլիցին, ասէ, երկոքին ՚ի մարմին մի : * Այլ որ
 18 մերձենայ ՚ի տէր՝ մի հոգի են. * փախերուք
 ՚ի պոռնկութենէ : Օ ամենայն մեզս՝ զոր և
 դարձէ մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է. իսկ
 19 որ պոռնկին՝ յիւր մարմինն մեղանչէ : * Այլ զգիտէք
 զի մարմինք ձեր տաճար են հոգ-
 ւոյն որ է ՚ի ձեզ՝ զոր ունիքն յաստու-
 20 ծոյ. և չէք անձանց տէր. քանզի գնաց գնե-
 ցայք. փառաւոր արարէք զաստուած ՚ի մար-
 մինս ձեր և յոգիս ձեր :

ԳԼՈՒԽ Է.

Այլ վասն որոյ գրեցէքն առ իս, բարւոք 1
 է մարդոյ՝ ՚ի կին մարդ չմերձենալ: * Վայց 2
 վասն պառնկու թեան, իւրաքանչիւրոք զիւր
 կին կապցի. և իւրաքանչիւրոք կին՝ զիւր այր
 կապցի: * Անոջ՝ այր իւր զպարտան հատուցէ. 3
 նոյնպէս և կինն՝ առն իւրում: * Օ, ի կին 4
 մարմնոյ իւրում ոչ իշխէ՝ այլ այրն, նոյնպէս
 և այրն՝ իւրում մարմնոյ ոչ իշխէ, այլ կինն:
 * Ան զսկէք զմիմեանս. բայց եթէ ինչ ՚ի միա 5
 բանու թենէ առ ժամանակ մի, զի ուխտայն
 պարտապիցէք, և դարձեալ ՚ի նոյն դարձչիք,
 զի մի փորձեացէ զձեզ սատանայ վասն անխառ-
 նու թեան ձերոյ: * Օպս ասեմ ներերով, և 6
 ոչ հրաման տալով, * քանզի կամիմ եթէ ա 7
 մենայն մարդ լինէր իբրեւ զիս, այլ իւրաքան-
 չիւրոք զիւր շնորհս ունի յատուծոյ, ոմն այս-
 պէս և ոմն այնպէս: * Վայց ամուրեացն և 8
 այրեացն ասեմ, լաւ է նոցա՝ եթէ կապեն
 իբրեւ զիս, * ապա թէ ոչ ունիցին ժոյժ, ա 9
 մուսնասցին, զի լաւ է ամուսնանալ՝ քան ըզ-
 ջեռնուլ: * Այլ կանամբեացն պատուիրեմ, 10
 ոչ ես՝ այլ տէր, կնոջ յառնէ մի մեկնել: * Այ 11
 պա եթէ մեկնեացի, անայր մնացէ, կամ
 անդրէն ընդ առն իւրում հաշտեացի, և ա
 12 ոչն՝ զկին իւր մի թողուլ:

* Վայց այլոց ես պատուիրեմ, ոչ եթէ 12

- տէր . եթէ որ եղբայր՝ կին ունիցի անհաւատ ,
 և նմա հաճոյ իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի թող
 15 ցէ գնա : * Այլ կին որ ունիցի այր անհա
 ւատ , և նմա կամ իցէ բնակել ընդ նմա , մի
 14 թողցէ զայրն . * զի սուրբ է այրն անհաւատ
 կնաւն , և սուրբ է կինն անհաւատ արամբն .
 սպա թէ ոչ որդիքն ձեր պիղծ են , բայց այ
 13 ժամ սուրբ են : * Այս եթէ անհաւատն մեկ
 նեցի , մեկնեցի . զի ոչինչ հարկ ՚ի վերայ կայ
 եղբորն կամ քեռն յայնպիսի իրս . քանզի ՚ի
 16 խաղաղութիւն կոչեաց զմեզ աստուած : * Սի
 դիտես կին դու՝ եթէ զայր քո ապրեցուս
 ցես . կամ զի՞ դիտես այր դու՝ եթէ զկին քո
 17 ապրեցուսցես : * Այլ թէ ոչ իւրաքանչիւր ու
 մեք որպէս և բաժանեաց տէր , զիւրաքանչիւ
 րոք որպէս և կոչեաց աստուած , այնպէս գնաու
 ցէ . և այսպէս ընդ ամենայն եկեղեցիս պատու էր
 18 տամ : * Թշիտառեալ որ կոչեցաւ՝ մի ցանկացի
 անթշիտառութե . յանթշիտառութենէ որ կո
 19 չեցաւ՝ մի թշիտառացի . * զի թշիտառութիւն
 ոչինչ է , և անթշիտառութիւն ոչինչ . այլ պահ
 20 սրանու թի աստուծոյ պատու իրանացն : * Այց
 իւրաքանչիւրոք յոր կոչումն կոչեցաւ , ՚ի նմին
 21 կացցէ : * Օրաւայ կոչեցար , մի փոյթ լիցի
 քեզ . ալ թէ կարիցես ևս ազատ լինել , քեզ
 22 այնպէս լաւ իցէ : * Սի որ ՚ի տէր կոչեցեալ
 իցէ ծառայն , ազատ տեառն է . նայնպէս և որ
 25 ազատն կոչեալ է , ծառայ քրիստոսի է : * Այլ
 նոց գնեցայք՝ մի լինիք ծառայք մարդկան :

* Իւրաքանչիւր յոր կոչուին կոչեցաւ՝ Եղբարք, 24
Ի նմին կացցէ առաջի աստուծոյ :

99

* Այլ վասն կուսանոց՝ հրամանն ինչ ի 25
տեառնէ ոչ ունիմ. բայց խրատ տամ՝ սրպէս
ողորմելոյ ուրուք ի տեառնէ, հաւատարիմ
լինել: * Համարիմ թէ այնպէս ըսւ իցէ. 26
բայց վասն վտանկին որ ի վերայ կայ, բարւոք
է մարդոյ թէ այնպէս իցէ: * Ասպետեա ի 27
կին, մի խնդրեր արձակել. արձակեալ ես ի
կնաջէ, մի խնդրեր կին: * Ս ի եթէ ամուս 28
նանայցես՝ ոչ մեղար, և եթէ ամուսնանայցէ
կոյսն՝ ոչ մեղաւ, բայց նեղութիւն մարմնոյ
ունիցին այնպիսիքն. այլ ես խնայեցի ի ձեզ:
* Բայց դոյս ասեմ եղբարք, եթէ ժամանակս 29
կարճեալ է այսուհետեւ, զի որ ունիցին կա-
նայս՝ սրպէս թէ չունիցին. * և որ լայցենն՝ 30
որպէս թէ ոչ լայցեն. և որ խնդանն՝ սրպէս
թէ ոչ խնդայցեն. և որ գնենն՝ սրպէս թէ չու-
նիցին. * և որ վարենն զաշխարհս՝ սրպէս թէ 31
չվայելցեն. զի անցեալ է վայելչութիւն աշ-
խարհիս այսորիկ: * Այլ կամիմ զձեզ անհագս 32
լինել. զի որ անկինն է՝ հոգայ զտեառն, թէ
սրպէս հաճոյ լիցի տեառն. * և որ կանամբին 33
է, հոգայ զաշխարհիս՝ թէ սրպէս հաճոյ լիցի
կնաջ իւրում: * Այլ ասա մեկնեցան ի միմեանոց 34
առնակինն և կոյսն, զի կոյսն հոգայ զտեառն
զի իցէ սուրբ հոգւով և մարմնով, և առնա-
կինն հոգայ զաշխարհիս՝ թէ սրպէս հաճոյ լիցի
տառն իւրում: * Այլ դոյս վասն ձերոյ օգտի 35

ասեմ . ոչ եթէ խեղդ ինչ արկանեմ ձեզ , այլ վասն պարկեշտութեան և հպատակութեան տեսան առանց զբաղանաց :

- 36 * Ապա թէ որ առօթ համարեացի վասն կուսին իւրոյ՝ եթէ իցէ ելեալ ըստ չափ , և այնպէս ինչ պարտ իցէ լինել . զոր կամի 37 արացէ , ոչ մեղանչէ . ամուսնացի : * Իսկ որ հաստատեալ է ՚ի սրտի իւրում , եւ վասնկ ինչ ոչ իցէ նմա , իշխանութիւն ունի ՚ի վերաց կամաց իւրոց . և զայն ընտրեաց ՚ի սրտի իւրում պահել զկոյսն իւր , բարւոք առնէ :
- 38 * Այլ որ ամուսնացուցանէ զկոյսն իւր , բարւոք առնէ . և որ ոչն ամուսնացուցանէ , լաւ 39 եւս առնէ : * Այն կապեալ է ցորչափ ժամա նակս կենդանի է այր նորա . ապա եթէ նրն ջնցէ այր նորա , ազատ է , ում կամիցի ամուս 40 նանալ . բայց միայն տերամք : * Իաց երանելի եւս է՝ թէ այնպէս կացցէ ըստ իմում խրատու . ես այսպէս համարիմ , եթէ և յիս իցէ հոգի աստուծոյ :

ԳԼՈՒԽ Բ :

- 1 Այլ վասն զոհից կուսցն՝ գիտեմք եթէ ամենեքին գիտութիւն ունիք : Գիտութիւն 2 հպարտացուցանէ , այլ սէր շինէ : * Այլ թէ որ կամիցի գիտել ինչ , չեւ եւս գիտաց որպէս 3 արժան է գիտել : * Իաց որ սիրէ զաստու 4 ուած , նա է տեղեկացեալ ՚ի նմանէ : * Այլ

վասն կերակրոցն զոհելաց՝ գիտեմք եթէ ոչինչ
 իսկ կուռքդ են յաշխարհի, զի չիք ոք աստ
 ուսած բաց ՚ի միոյն: * Ս ի թէպէտ և իցեն 5
 անուանեալ աստուածք՝ եթէ յերկինս և ե-
 թէ յերկրի, որպէս և են աստուածք բազումք՝
 և տեարք բազումք. * այլ մեզ մի է աստուած, 6
 հայր՝ յորմէ ամենայն, և մեր ՚ի նա, եւ մի
 տէր յիսուս քրիստոս, որով ամենայն, եւ մեր

4.2 նովաւ:

* Ն յա մենեանս գիտու թիւն է, ու 7
 մանք առ խղճի մտաց մինչեւ ցայժմ զկուոցն
 իբրեւ զզոհեալ ուսեն, և խիղճ մտացն նա-
 ցա քանզի տկար է, սղծի: * Ն յկերակուր 8
 զմեզ առաջի աստուծոյ ոչ կացուցանէ, ոչ ե-
 թէ չուտեմք՝ սակասեմք ինչ, և ոչ եթէ ու-
 տեմք՝ առաւելումք ինչ: * Ն այց զգոյշ լերուք, 9
 գուցէ իշխանութիւնդ ձեր այդ՝ գայթաղ-
 զութիւն լինիցի տկարաց: * Ն թէ որ տեսաւ 10
 նիցէ զքեզ՝ որ զգիտութիւնդ ունիս՝ բազ-
 մեալ ՚ի մեհենի, ոչ ասարքէն խիղճ մտաց նորա,
 որ տկարութեամբն զգածեալ է, անդրէն շինի-
 ցի ուտել զզոհեալն, * և կարնչիցի տկար եղ- 11
 բայրն ՚ի քում գիտութեանն, վասն որոյ քր-
 իստոսն մեռաւ: * Ն ւ այսպէս յանցուցեալ 12
 յեղբարս, և զխիղճ մտաց տկարացն զայրա-
 ցուցեալ, ՚ի քրիստոս մեղանչէ: * Վ ասն որոյ՝ 13
 եթէ կերակուր գայթակղեցուցանէ զեղբարն
 իմ, ոչ կերացց միս յաւիտեան, զի մի՛ զեղ-
 բայրն իմ գայթաղղեցուցից:

ԳԼՈՒԽ Թ.

1 Այն աստիճանն ազատ եմ, ոչ աստիճանն առա-
 քեալ եմ, ոչ աստիճանն զտէր մեր յիսուս քր-
 թիստոս աչօք խնայք տեսի, ոչ աստիճանն գործ
 2 իմ դուք էք ՚ի տէր: * Թէպէտ և այլոց ճի-
 ցեմ առաքեալ, այլ դէպ ձեզ եմ. զի կնիք
 իսկ առաքելութեան իմոց դուք էք ՚ի տէր:
 3 * Իմ պատասխանի ուր զիս հարցանիցեն՝ այս
 4 է: * Այլ թէ ոչ ունիցիսք իշխանութիւն ու-
 5 տել եւ ընդել: * Այլ թէ ոչ ունիցիսք իշխա-
 նութիւն զքորս կանայս շրջեցուցանել ընդ
 6 տեառն, և կեփաս: * Այլ թէ միայն ես և
 7 բառնաբաս ոչ ունիցիսք իշխանութիւն չը-
 8 գործել ինչ: * Այլ որ երբէք զինուորիցի իւ-
 րովք թռչակօք, ո՞ որ անկիցէ այգի՞ և ՚ի պրտ-
 զոց նորա ոչ ունիցէ, ո՞ որ արածիցէ խաշն՝ և
 9 ՚ի կաթանէ խաշինն ոչ ունիցէ: * Այլ թէ ըստ
 մարդկութեան խօսիցիմ զայս, կամ թէ և օ-
 10 բէնքն զայն ոչ ասիցեն: * Ի մովսէսի իսկ օրէն-
 արն գրեալ է. ոչ կապեացես զցոռեկ եղևն
 կալտուոց, միթէ զեզանց ինչ փոյթ էր աս-
 11 տուծոց: * Այն աստիճանն վասն մեր ասէ, քան-
 զի վասն մեր գրեցաւ. զի յուսով պարտի որ
 սերմանէն՝ սերմանել, և որ կասուն՝ յուսով
 վայելել: * Այլ թէ մեք ՚ի ձեզ զհոգևորսն սեր-
 մանեցաք, մեծ ինչ է, եթէ ՚ի ձեռն զմար-

մնաւորսդ հնձիցեմք : * Աթէ այլք ձերով 12
 իշխանութեամբդ վ յելեն, ոչ առաւել եւս
 մեք . այլ ոչ ՚ի գործ ինչ արկաք դիշխանու
 թիւնս զայս . բայց ամենայնի համբերեմք ,
 զի մի խափան ինչ լինիցիսք աւետարանին :
 * Աչ գիտէք եթէ որ ՚ի տաճարին գործ 15
 ձեն , ՚ի տաճարի անտի ուտեն . և որ սե
 ղանայն պաշտօնեայք են , ՚ի սեղանոց անտի
 վայելեն : * Այնպէս և տէր հրաման ետ . որոց 14
 զաւետարանն աւետարանեն , յաւետարանէ
 անտի կեալ : * Բայց ես և ոչ զմի ինչ յայտցաւ 15
 նէ արկի ՚ի գործ , և ոչ գրեցի զայդ , զի ինձ
 այսպէս ինչ լինիցի . լաւ է ինձ մանաւանդ
 մեռանել , և ոչ զի զպարձանս իմ որ ընդու
 նայն համարիցի : * Օ ՚ի եթէ աւետարանեմ , 16
 ոչինչ են ինձ պարձանք , քանզի հարկ ՚ի վե
 րայ կայ . բայց վայ է ինձ եթէ ոչ աւետա
 րանեմ : * Աթէ կամաւ զայն առնեմ , վարձք 17
 են ինձ . և եթէ ակամայ՝ անտեսութիւն յան
 ձրն է ինձ : * Ալ արդ՝ զի՞նչ վարձք իցեն ինձ , 18
 եթէ յաւետարանելն ձրի տաց զաւետարա
 նրն , զի մի զեղծիցիսմ ինչ իշխանութեամբս
 իմով յաւետարանի անդ : * Քանզի աղստ էի 19
 յամենայնէ , և ամենեցուն զանձն ՚ի ծառա
 յութեան կացուցի . զի զբազումս շահեցայց :
 * Աղէ ընդ հրէայոն իբրեւ զհրէայ , զի զհր 20
 րէայոն շահեցայց : * Աղէ ընդ օրինօք իբրեւ 21
 զայնտիկ՝ որ ընդ օրինօքն էին . իբրեւ ոչ եթէ
 ընդ օրինօքն էի , այլ զի որ ընդ օրինօքն է

ցեն՝ և զնոսա շահեցայց . ընդ անօրէնս եղէ
 իբրեւ զանօրէն . իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի
 յառաւ ծոյ , այլ ընդ օրինօքն քնի . զի շահե-
 22 ցայց զանօրէնան : * Այլ ընդ ակարս իբրեւ
 զակար՝ զի զակարսն շահեցայց , ընդ ամենայ-
 նի ամենայն եղէ , զի թերեւս ասրեցուցից
 25 զոմանս : * Օայս ամենայն առնեմ վասն ա-
 ւետարանին , զի կցորդ եղէց նմա :
 26 * Այլ գիտէք եթէ որ յասպարիսին ընթա-
 նան , ընթանալ ամենեքին ընթանան . բայց
 մի որ առնու զյաղթու թիւնն . այնպէս ըն-
 28 թացարուք՝ զի հասանիցէք : * Ամենայն որ
 պատերազմի , ամենայնի ժուժկալ լինի . նորս
 զի զեղծանելի պատկն առնուցուն՝ և մեք զա-
 28 նեղծու թէն : * Այլք՝ ես իսկ այնպէս ընթա-
 նամ , ոչ որպէս յաներեւոյթս այնպէս մրցիմ .
 27 որպէս ոչ թէ զհաղմս ինչ կոծելով . * այլ
 ճնչեմ զմարմինս իմ , և հնազանդեցուցանեմ ,
 զի գուցէ որ այլոցն քարոզելի՝ ես ինքն ան-
 պիտան գտանիցիմ :

9.4

ԳՂՈՒԽ Ժ.

1 Այլ կամիմ եթէ ապէտք իցէք Եղբարք ,
 զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպոյն էին .
 2 և ամենեքին ընդ ծոյն անցին . * և ամենեքեան
 5 ՚ի մախէս մկրտեցան յամպն և ՚ի ծոյն . * և
 ամենեքին զնոյն հոգեւոր կերակուրն կերան .
 4 * և ամենեքին զնոյն հոգեւոր ըմպելին արբին .

զի ըմպէին ՚ի հագեւոր վիմէն՝ որ երթայր ըզ-
 հետ նոցա . և վէմն էր ինքն քրիստոս : * ՎՆ 5
 ոչ եթէ ընդ բազումս ՚ի նոցանէ հաճեցաւ
 աստուած . քանզի տապաստ անկան յանա-
 պատի անդ : * ՎԷ այն օրինակաւ լինէր վասն 6
 մեր . զի մի լիցուք ցանկացողք չարեաց , որ
 պէս նոքայն ցանկացան : * ՎԸ մի կռապաւ 7
 ընչոր լինել՝ որպէս սմանք ՚ի նոցանէ , որպէս
 և գրեալ է . նստաւ ժողովուրդն ուտել և
 ըմպել և յարեան ՚ի խաղալ : * ՎԹ մի պռնիւր 8
 կեցողք . որպէս սմանք ՚ի նոցանէ պռնկե-
 ցան , և անկան ՚ի միում աւուր քան և չորք
 հազարք : * ՎՐ մի փորձեցողք զտէր , ուն սմանք 9
 ՚ի նոցանէ փորձեցին , և յօձից անտի սատակե-
 ցան : * ՎՃ մի տրանջեցողք . որպէս սմանք 10
 ՚ի նոցանէ տրանջեցին , և կորեան ՚ի սատակչե-
 անտի : * ՎԿ այն ամենայն օրինակաւ անցաւ 11
 նէր ընդ նոսա . բայց գրեցաւ վասն մերոյ
 խրատաւ , յորս վախճան յաւիտեանցն եհաս :
 * ՎԼ յաւհեաեւ որ համարիցի հաստատուն 12
 կալ , զգոյշ լիցի . գուցէ անկանիցի : * Փորձու 13
 թիւն ՚ի ձեր վերայ ոչ է եկեալ՝ բաց ՚ի մարդ-
 կանէ . այլ հաւատարիմ է աստուած՝ որ ոչ
 արկցէ զձեզ ՚ի փորձու թիւն առաւել քան
 զկար ձեր , այլ արասցէ ընդ փորձու թեանն
 և զերս՝ զի համբերել կարասցիք : * Վ ասն ու 14
 րոյ սիրելիք իմ , փախերուք ՚ի կռապաշտու-
 թեանէ : * ՎԲ բեւ ընդ իմաստունս խօսիմ , ընտ 15
 բեցէք ձեզն զոր ստեմն : * ՎԳ ամակն օրհ 16

~~~~~  
 ԻԴ
 ~~~~~

- նութեան զոր օրհնեմք՝ ոչ ապաքէն հաղորդ
 դու թիւն է արեանն քրիստոսի . հայն զոր բե-
 կանեմք , ոչ ապաքէն հաղորդուի է մարմնայն
 17 քրիստոսի . * զի մի հայ մի մարմին էմք բազում
 քրս . զի ամենեքին ՚ի միոջէ հայէ անտի վայե-
 18 լեմք : * Տեսէք զխարայէ լն ըստ մարմնոյ . ոչ ապա-
 քէն որ ուտեն ՚ի զոհիցն հաղորդ են սեղանայն
 19 * Իսկ արդ զինչ ասեմ , եթէ զոհեալն իցէ ինչ .
 20 և կամ կուռքն իսկ իցեն ինչ : * Այլ զոր զոհենն
 հեթանոսք , դիւայ և ոչ աստուծոյ զոհեն .
 ոչ կամիմ զձեզ հաղորդս դիւայ լինել , քան
 զի ոչ կարէք զբաժակն տեառն բնայել և ըզ-
 21 բաժակն դիւայ . * և ոչ կարէք ՚ի սեղանոյ
 22 տեառն վայելել և ՚ի սեղանոյ դիւայ : * Այ-
 թէ նախանձ ինչ արկանիցեմք տեառն , մի-
 23 թէ զօրագոյնք իցեմք քան զնա : * Ամենայն
 ինչ ինձ մարթ է , այլ ոչ ամենայն ինչ օգուտ
 է . ամենայն ինչ ինձ մարթ է , այլ ոչ ամ-
 24 մենայն ինչ շինէ : * Այլ որ անձին և եթ
 25 ինդրեացէ՝ այլ և զընկերին : * Ամենայն ինչ որ
 ՚ի սպանդանոցի վաճառի , կերայք՝ և մի խորտ-
 26 րէք վասն խղճի մտայ . * զի տեառն է երկիր
 27 լրիւ իւրով : * Այլ որ կոչեացէ զձեզ յանհա-
 ւատից և կամիցէք երթալ , զամենայն ինչ որ
 առաջի դնիցի , կերայք՝ և մի խորէք վասն
 28 խղճի մտայ : * Այլ եթ որ ասացէ ձեզ
 թէ այդ զոհեալ է , մի ուտիցէք վասն նորա՝
 որ դուշակն եղեւ , և վասն խղճի մտայն :
 29 * Այլ զխիղճ մտայն ասեմ ոչ զիւրն , այլ զըն-

կերին . իսկ ընդէր բնաւ ազատութիւնս իմ
 գաւախցի յայլոյ խղճէ մտայ : * Նթէ ես շք 50
 նորհօք վայելեմ , ընդէր հայհոյիցիմ , վասն
 որոյ եսն գոհանամ : * Նրդ՝ եթէ ուտիցէք , 51
 եթէ ըմպիցէք , եթէ զինչ և գործիցէք , զա-
 մենայն ինչ ՚ի փառս ա . տու ծոյ արամջիք : * Ն 52
 աւնց գայթապողութիւն գնելոյ հրէից և հե-
 թանասաց լինիջիք , և եկեղեցւոյն աստուծոյ :
 * Նրպէս և ես ամենեւին ամենեցուն հաճոյ 55
 լինիմ . ոչ ինդրեմ զանձին օգուտ , այլ զբազ-
 մաց՝ զի ապրեացին :

ԳՆՈՒԻ ԺԸ .

2.2

Նմանողք ինձ եղերուք , որպէս և ես քր 1
 բխատասի : * Նովեմ զձեզ՝ զի զամենայն ինչ 2
 զիմ յիշէք . և որպէս աւանդեցի ձեզ՝ զաւան-
 դութիւնսն ունիցիք : * Նամիմ զի գիտիցէք 3
 դուք . եթէ առն ամենայնի գլուխ քրիստոս
 է , և գլուխ կնոջ այր , և գլուխ քրիստոսի
 աստուած : * Նմենայն այր յորժամ յաղօթս 4
 կայցէ , կամ մարդարեւանայցէ , և զգլուխն ծած-
 կեալ ունիցի , յամօթ առնէ զգլուխն իւր :
 * Նշւ ամենայն կին յորժամ յաղօթս կայցէ , 5
 կամ մարդարեւանայցէ բացաւ գլխով , յամօթ
 առնէ զգլուխն իւր , զի այնպէս համարէ թէ
 գերծեալ իցէ : * Ո ՚ի եթէ ոչ սքողեացի կին , 6
 փոքրեացէ զհերս իւր . սպա եթէ անպատեհ
 է կնոջ փոքրել կամ գերծուլ , սքողեացի : * Նռն 7

- մարդոյ չէ պարտա ծածկել զգլուխ իւր , զի
 պատկեր և փառք աստուծոյ է . իսկ կին փառք
 8 առն իւրոյ . * զի ոչ եթէ այր ՚ի կնոջ է .
 9 այլ կին յառնէ : * Քանզի ոչ իսկ հաստատե-
 ցաւ այր վասն կնոջ , այլ կին վասն առն :
 10 * Վասն այնորիկ պարտի կինն շուք գնել գլու-
 11 իսոյն վասն հրեշտակաց : * Քայց ոչ կին ա-
 ռանց առն , և ոչ այր առանց կնոջ ՚ի տէր :
 12 * () ՚ի որպէս կին յառնէ , նոյնպէս և այր ՚ի
 15 կնոջէ . բայց ամենայն յաստուծոյ : * Այլ
 դուք ձեզէն տուք զիրար . արժան է կնոջ
 մարդոյ հոլանի յաղօթս կալ առաջի աստու-
 14 ծոյ : * Այլ ոչ բնութիւն իսկ ուսուցանէ ըզ-
 ձեզ , զի այր եթէ գիտաւոր է , անարգանք
 15 են նմա , * բայց կին եթէ գիտաւոր է՝ փառք
 են նմա . զի գէոք փոխանակ զգետուտ ար-
 16 ուեալ են նմա : * Այլա թէ որ կամի հակա-
 ռակող լինել , մեք չունիմք այնպիսի սովորու-
 թիւն , և ոչ եկեղեցիքն աստուծոյ :
- 17 * Այլ զայս պատուիրեմ , ոչ որպէս թէ
 գովիցեմ . զի ոչ ՚ի լաւ անդր՝ այլ ՚ի վատթա-
 18 ընն նկրտիք : * Այլ յորժամ ՚ի մի վայր ժո-
 ղովիցիք յեկեղեցին , լսեմ եթէ հերձուածք
 գոն ՚ի ձեզ . և սակաւ ինչ հաւատացի :
 19 * Քայց և հերձուածք լինելոց են ՚ի ձեզ . զի որ
 20 ընտիրքն իցեն ՚ի ձեզ՝ երեւեսցին : * Այլ արդ՝
 ՚ի ժողովելն ձեզ ՚ի միասին , ոչ է տուն տեա-
 21 ռնն ձեզ տեղի հաց ուտելոյ : * () ՚ի իւրա-
 քանչիւր որ զիւր ընթրիս յառաջանայ ուտել ,

և ոմն քաղցեալ և ոմն արբեալ : * ՍԻԹԷ 22
 տուես ոչ ունիցիք ուտելոյ եւ ըմպելոյ .
 եթէ զեկեղեցեաւն աստուծոյ արհամարհէք ,
 և յամօթ առնէք զչքաւորսն , զի՛նչ ասացից ,
 գովեցից զձեզ . յայդմ ոչ գովեմ : * Օ՛ ի 23
 ես ընկալայ ՚ի տեառնէ՛ զոր և ձեզն աւան-
 դեցի , եթէ տէր յիտուս ՚ի գիշերին յու-
 չում մատնէր , առ հաց . * գոհացաւ երեկ և 24
 ասէ . այս է մարմին իմ որ վասն ձեր , զայս արա-
 բէք առ իմոյ յիշատակի : * Սոյնպէս և զբաժակն 25
 յետ ընթրեացն առ և ասէ . այս բաժակ նոր
 ուխտ է իմով արեամբ , զայս արարէք քանի-
 ցրս անգամ եթէ ըմպիցէք՝ առ իմոյ յիշա-
 տակի : * Քանիցս անգամ թէ ուտիցէք ըզ- 26
 հացս զայս , և զբաժակս ըմպիցէք , զմահն
 տեառն սրտմեցէք , մինչև եկեսցէ նա : * Վ՛յ 27
 սուհեաներ որ ուտիցէ զհացս , կամ ըմպիցէ
 զբաժակս տեառն անարժանու թեամբ , սար-
 տական եղիցի մարմնոյ և արեան տեառն :
 * Փորձեսցէ մարդ զանձն իւր , և ապա ՚ի հա- 28
 ցէ անտի կերիցէ , և ՚ի բաժակէն արբցէ :
 * Օ՛ ի որ ուտէ և ըմպէ անարժանու թեամբ , 29
 դատաատանս անձին իւրում ուտէ և ըմպէ ,
 զի ոչ խարէ զմարմնն տեառն : * Վասն այ 30
 նորիկ խակ են ՚ի ձեզ բազում հիւանդք և
 ախտաժէտք . և շատ եւս այն են , որ և նրն-
 ջեցեալք խակ իցեն : * Օ՛ ի եթէ զանձինս քրն- 31
 նէտք , ապա ոչ դատապարտէտք : * ՆԷ եթէ 32
 դատիսք՝ ՚ի տեառնէ խրատիսք . զի մի ընդ

33 աշխարհի դատապարտեցուք : * Այսուհետեւ
 տեւ եղբարք, յորժամ 'ի մի վայր ժողովեցիք
 34 սւտել, միմեանց մնասցիք : * Այս թէ ոք
 քաղցեալ իցէ, 'ի տան իւրում կերիցէ. զի մի
 'ի դատապարտութիւն ժողովեցիք : Բայց վայլ
 ինչ յորժամ եկից, յայնժամ սղատուիրեցից :

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

1 Այլ վասն հոգեւորացն եղբարք՝ ոչ կա
 2 միմ եթէ ազէտք իցէք : * Վիտէք իսկ, զի
 մինչ հեթանոսքն էիք, առ կուռս անմուռնչս
 3 նրախս երթայիք և դայիք : * Վասն որոյ ցու
 ցանեմ ձեզ. զի ոչ ոք հոգւով աստուծոյ խո
 սի, և ասիցէ թէ նդովեալ յիտուս, և ոչ ոք
 կարէ ասել՝ տէր դիտուս, եթէ ոչ հոգւովն
 4 սրբով : * Թէպէտ և բաժինք շնորհաց են՝ այլ
 5 հոգի նոյն է. * եթէ բաժինք պաշտամանց
 6 են, այլ տէր նոյն է : * Այլ բաժինք յաջողու
 թեանց են, այլ աստուած նոյն է, որ աջողէ
 7 զամենայն յամենայնի : * Բայց իւրաքանչիւր
 ումէք տուեալ է յայանու թիւն հոգւոյն՝ առ
 8 իւրաքանչիւր օգուտ : * Սկսեմն 'ի հոգւոյն
 տուեալ է բան իմաստութեան. այլում բան
 9 գիտութեան ըստ նմին հոգւոյ. * միւսումն
 հաւատք նովին հոգւով, այլում շնորհս բը
 10 ժըշկութեանց նովին հոգւով. * այլում աջ
 զութիւնք դորութեանց. այլում մարգարէու
 թիւն. այլում ընարութիւն հոգւոյ. այլում

~
 64
 ~

67

ազգք լեզուաց . այլում թարգմանու թիւնք լե-
զուաց : * Մ յ զայս ամենայն աջուէ մի և նոյն 11
հոգի , և բաժանէ իւրաքանչիւր որպէս կամի :

* Որպէս մարմին մի է , և անդամս բազու 12
մըս ունի . և ամենայն բազում անդամք մար-
մնոյն՝ մի մարմին է . նոյնպէս եւ քրիստոս :

* Քանզի միով հոգւով մէք ամենեքին 'ի մի 15
մարմին մկրտեցաք . եթէ հրէայք , եթէ հե-
թանոսք , եթէ ծառայք , եթէ աղաոք , ամե-
նեքին զմի հոգի արբաք : * Քանզի մարմին ոչ 14
մի անդամ է , այլ բազում : * Այլ թէ ասիցէ ու 15
տըն , զի չեմ ձեռն՝ չեմ 'ի մարմնոյ անտի ,
ոչ այնու չիցէ 'ի մարմնոյ անտի : * Այլ եթէ 16
ասիցէ ունկն , վասն զի չեմ ակն՝ չեմ 'ի մար-
մնոյ անտի , ոչ այնու չիցէ 'ի մարմնոյ անտի :
* Այլ թէ ամենայն մարմին ակն էր՝ ուր էր ուն 17
կըն . և եթէ ամենայն լսելիք էին՝ ուր էին հո-
տատելիք : * Վայց արդ՝ աստուած եղ զան 18
դամն՝ զմի մի իւրաքանչիւր 'ի նոյնեկն 'ի մար-
մին՝ որպէս և կամեցաւ : * Այս թէ էր ամե 19
նայն մի անդամ , ուր էր մարմին : * Վայց արդ՝ 20
անդամք բազումք են , և մարմին մի : * Այլ կա 21
րէ ակն ասել զձեռն , թէ չես ինձ պիտոյ , և
կամ դարձեալ գլուխն զոն՝ թէ չէք ինձ պի-
տոյ : * Մ յ առաւել որ թուին անդամք մար 22
մնոյն՝ թէ տկարագոյնք իցեն , կարեւորք են ,
* և որ թուինն թէ անարգագոյնք իցեն մար 25
մնոյն , այնց առաւելագոյն պատիւ առնեմք .
և ամօթոյքն մեր առաւել եւս պարկեշտու .

21 Թիւն ունին : * Այլ պարկեշտիցն մերոց չէ ինչ պիտոյ . քանզի աստուած խառնեաց զմարմինսն , և նուազին աստուել եւս պատիւ եւս .

25 * զի մի իցեն հերձուածք ՚ի մարմնի անդ , այլ

26 զի նոյնք զկիսեանց հոգայցեն անդամքն : * Այլ եթէ վշտանայ ինչ մի անդամն , վշտանան ամենայն անդամքն ընդ նմա . և եթէ փառաւորի մի անդամն , ինդան ամենայն անդամքն ընդ

27 նմա : * Այլ դուք մարմին քրիստոսի էք , և անդամք յանդամոց նորա :

Վ. Զ.

28 * Այլ զորս եղն աստուած յեկեղեցւոջ այս են . նախ՝ զառաքեալս , երկրորդ՝ զմարդարէս , երրորդ՝ զվարդապետս , ապա զորս Թիւնս , ապա շնորհս բժշկութեանց , օգնութիւնս , վարիչս , ազգս լեզուաց , թարգմանութիւնս

29 լեզուաց : * Եթէ ամենեքին աստքեալք իցեն . միթէ ամենեքին մարդարէք իցեն . միթէ ամենեքին վարդապետք իցեն . միթէ ա-

30 մենեքին զորս Թիւնք իցեն . * միթէ ամենեքին շնորհս բժշկութեան ունիցին . միթէ ամենեքին ՚ի լեզուս խօսեացին . միթէ ամենեքին

31 թարգմանիցեն : * Եւայց նախանձաւորք լերուք շնորհացն , որ լաւն են : Այլ եւս աստուել եւս ճանապարհ զուղանեմ ձեզ :

ԳՆՈՒԽ ԵՄ .

1 Եթէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և քչ. հրեշտակաց , և սէր ոչ ունիցիմ , եղէ եւս ինչ

Ե. Զ.

րեւ զպղինձ որ հնչէ , կամ իբրեւ զճնձ զայս
 որ զօղանջեն : * Այլ եթէ ունիցիմ զմարգարէ 2
 ութիւն , և գիտացեմ զխորհուրդս ամենայն՝
 և զամենայն գիտութիւն , և եթէ ունիցիմ
 զամենայն հաւատոս՝ մինչեւ զերինս փոփոխե-
 լոյ , և սէր ոչ ունիցիմ , ոչինչ եմ : * Այլ եթէ 3
 ջամբիցեմ զամենայն ինչս իմ աղքատաց , և
 մատնիցեմ զմարմինս իմ յայրումն , և սէր ոչ
 ունիցիմ , ոչինչ օգտիմ : * Այլ երկայնամիտ է , 4
 քաղցրանայ . սէր ոչ նախանձի , ոչ ամբարհա-
 ւածէ , ոչ հպարտանայ . * ոչ յանդգնի , ոչ 5
 ինդրէ զիւր , ոչ գրգռի , ոչ խորհի զչար .
 * ոչ ինդայ ընդ անիրաւութիւն , այլ ինդայ 6
 ընդ ստուգութիւն , * ամենայնի տեւէ . ամե- 7
 նայնի հաւատոյ . ամենեւին յուսայ . ամենայ-
 նի համբերէ : * Այլ ոչ երբէք անկանի . եթէ 8
 մարգարէութիւնք են՝ խափանեացին . եթէ
 լեզուք՝ լռեացեն , եթէ գիտութիւն՝ խափա-
 նեացի : * Քանզի փոքր ՚ի շատէ գիտեմք , և 9
 փոքր ՚ի շատէ մարգարէանամք : * Այլ յորժամ 10
 եկեացէ կատարումնս , փոքր ՚ի շատէս խա-
 փանեացի :

11
 12

* Մինչ աղայն էի՝ իբրեւ զողայ խօսէի , 11
 իբրեւ զողայ խորհէի , իբրեւ զողայ համա-
 բէի . այլ յորժամ եղէ այր , զողայութեանն
 ՚ի բաց խափանեցի : * Այլ յժմ տեսանեմք իբրև 12
 ընդ հայեի օրինակաւ , այլ յայնժամ գէմ
 յանդիման . այժմ խելամուտ եմ փոքր ՚ի շա-
 տէ , այլ յայնժամ գիտացից՝ որպէս և նայն

15 ճանեաւ զիս : * Իայց արդ՝ մնան հաւատք ,
յոյս , սէր , սոքա երեքեան . և մեծ քան ըզ-
տասա՝ սէր է :

ԳԼՈՒԽ ԺԴ .

1 Օհետ երթայք սիրոյ , և նախանձաւոր
լերուք հոգեւորայն , առաւել զի եւ դուք

2 մարգարէանայցէք : * Օյի որ խօսի ՚ի լեզուս՝
ոչ ընդ մարդկան խօսի , այլ ընդ աստուծոյ :

Օյի ոչ որ է որ լսէ , բայց հոգւով խօսի խոր-

3 հաւորս : * Իսկ որ մարգարէանայն , մարդկան
խօսի շինութիւն և մխիթարութիւն և ան-

4 փութիւն : * Եթ խօսի ՚ի լեզուս , զանձն իւր
շինէ , և որ մարգարէանայն , զեկեղեցին շինէ :

5 * Կամիմ զի ամենեքին դուք ՚ի լեզուս խօսի-
ցիք՝ առաւել զի մարգարէանայցէք . զի լաւ
է որ մարգարէանայն՝ քան զայն որ ՚ի լեզուսն
խօսիցի . բայց եթէ թարգմանիցէ՝ զի եկեղե-
ցին շինութիւն առնուցու :

6 * Իայց այժմ եղբարք՝ եթէ եկից առ ձեզ
՚ի լեզուս խօսելով , զի՞նչ օգուտ լինիցիմ ձեզ՝
եթէ ոչ խօսիցիմ , կամ յայնու թեամբ , կամ
գիտութեամբ , կամ մարգարէութեամբ ,

7 կամ վարդապետութեամբ : * Եյնպէս՝ որպէս
անշունչքն ձայն տայցեն , եթէ փող և քը-
նար . զի եթէ ընտրութիւն ինչ բարբառայն
չառնիցեն , զիարդ ձանաչիցի փողոյն հարկա-

8 նել՝ կամ քնարին հնչել : Իանցի եթէ խառ-

նաձայն արձակիցի փողն . ո՞վ պատրաստեցի
 'ի պատերազմ : * Նայնպէս և դուք՝ եթէ լե՞ 9
 դու օք ոչ նշանակիցէք զբանն , զիմորդ ճանաչի
 ցին խօսքն . զի լինիցիք այնուհետեւ իբրեւ
 ընդ օդս խօսեցեալք : * Օ՞ ի այնչափ աղգք 10
 ձայնից են յաշխարհի , եւ ոչինչ է անձայն :
 * Իսկ արդ՝ եթէ ոչ սխալեցեմ զդօրու թիւն 11
 ձայնին , լինիցիմ այնմ որ խօսիցին ընդ իս՝
 խաւժ , եւ նա որ խօսիցին ընդ իս՝ դուժ :
 * Նայնպէս եւ դուք՝ քանզի նախանձորդք էք 12
 հոգեւորացն , վասն շինուածոյ եկեղեցւոյն
 խնդրէք՝ զի առաւել եւս իցէք : * Վասն որոց 13
 որ խօսին 'ի լեզուս , աղօթս արայցէ՝ զի եւ
 թարգմանիցէ : * Եթէ կամ յաղօթս լեզուաւ , 14
 հոգին իմ կայ յաղօթս . այլ միտք իմ անպը
 առդ են : * Իսկ արդ՝ զի՞նչ իցէ . կայցից յա՞ 15
 ղօթս և հոգւով , կայցից յաղօթս և մտօք . սաղ
 մաս ասացից հոգւով , սաղմաս ասացից և մի
 տօք : * Նպա թէ ոչ եթէ օրհնեցեա հոգւով , 16
 որ կայցէ 'ի տեղւօջ տգիտին , զիմորդ ասիցէ
 'ի քուժ գովու թեանն՝ զամէնն . քանզի զոր
 ասեան՝ նա ոչ գիտէ : * Օ՞ ի դու բարւոյք դու 17
 հանաս , այլ ընկերն ոչ շինի :

~~~~~  
 28
 ~~~~~

* Գոհանամ զաստուծոյ վասն ամենեցուն 18
 ձեր՝ առաւել լեզուաւ խօսիմ : * Այլ 'ի մէջ 19
 եկեղեցւոյն կամիմ բանս ՚ինդ մտօք խօսել ,
 զի եւ զայս խրատիցեմ , քան բազում բանս
 լեզուաւ : * Ազբարք՝ մի աղայք լինիք մտօք , 20
 այլ 'ի չարեաց աղայացարուք , և մտօք կա

- 21 տարեալ լինիլիք : * Քանզի և յօրէնան գրեալ է , եթէ յօտար լեզուս՝ և ՚ի շրթունս օտարոտիս խօսեցայց ընդ ժողովրդեանդ ընդ այդմիկ , սակայն և ոչ այնպէս լուսիցեն ինձ :
- 22 * Ապա ուրեմն լեզուք նշանակի վասն են , ոչ հաւատացելոց՝ այլ անհաւատից . իսկ մարդարեւ թիւն ոչ անհաւատից՝ այլ հաւատացելոց :
- 23 * Ապա եթէ գայցէ եկեղեցին ամենայն ՚ի մի վայր , և ամենեքին ՚ի լեզուս խօսիցին , եւ մտանիցեն անդր տգէտք կամ անհաւատք , ոչ ասիցեն՝ եթէ զի մոլիքդ : * Իսկ եթէ ամենեքին մարդարեւնայցեն , եւ մտանիցէ որ անդր անհաւատ՝ կամ տգէտ , յանդիմանի յամենեցունց , և քննի յամենեցունց .
- 25 * և գաղտնիք սրտի նորա յայտնի լինին : Այսպա անկեալ ՚ի վերայ երեսաց՝ երկիրպագանիցէ աստուծոյ , եւ խօստովան լինիցի՝ թէ արդարեւ աստուած է ՚ի ձեզ :
- 26 * Այլ արդ՝ զի՛նչ իցէ եղբարք , յորժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք , իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի , եթէ վարդապետութի ունիցի , եթէ յայտնութիւն ունիցի , եթէ լեզուս ունիցի , եթէ թարգմանութիւն ունիցի ,
- 27 ամենայն ՚ի շինած լինիցի : * Այլ եթէ ՚ի լեզուս որ խօսիցի՝ երկուք , և եթէ եւս աւելի երեք , և ապա մի ըստ միոջէ . և մինն թարգմանեցէ :
- 28 * Ապա եթէ չիցէ որ որ թարգմանիցէ , լուս լիցի յեկեղեցւոջն . ընդ միտա իւր
- 29 և ընդ աստուծոյ խօսեցի : * Իայց մարդա

րէք երկու կամ երեք խօսեացին , եւ այլքն
 քննեացեն : * Այլա եթէ այլ ումեք որ նասի 50
 ցին՝ յայտնեացի , առաջինն լռեացէ : * Քանզի 51
 կարող էք ամենեքեան մի ըստ միջէ մարդարեւ
 անալ . զի ամենեքեան ուսանիցին , եւ ամենե-
 քեան մխիթարեացին : * Քանզի եւ հոգիք իսկ 52
 մարդարեւից՝ մարդարեւից հնազանդին : * Օ՛ր 53
 ոչ եթէ խռովութեան է ասուած՝ այլ խա-
 ղաղութեան , որպէս յամենայն եկեղեցիս սրբ-
 բոց : * Կանայք՝ յամենայն եկեղեցիս լուռ լի 54
 ցին . զի ոչ հրամայի նոցա խօսել , այլ հնա-
 ղանդ լինել . որպէս եւ օրէնքն իսկ ասեն : * Ա՛յ 55
 պա եթէ ուսանել ինչ կասիցին , ՚ի տան զարս
 իւրեանց հարցանիցեն . քանզի անպատեհ է
 կնաջ մարդոց յեկեղեցւոյ խօսել : * Եթէ ՚ի 56
 ձե՛նջ բանն ասուծոյ ել . եւ կամ առ ձե՛զ մի-
 այն եհաս : * Իսկ եթէ որ համարիցի մարդա- 57
 րէ լինել՝ կամ հոգեւոր , գիտացէ զոր գրե-
 ցիդ առ ձեզ , թէ տեսան պատուիրանք են :
 * Այլա թէ որ ազխտանացէ , ազխտացի : 58
 * Այլա յառհետեւ եղբարք , նախանձեցարուք 59
 մարդարեւանալ , եւ զխօսելն լեզուօր մի արգե-
 լուք : * Եւ ամենայն ինչ ձեր պարկեշտութիւն 60
 եւ ըստ կարգի լինիցի :

ԳՂՈՒԽ ԺԵ

Յուցանեմ ձեզ եղբարք՝ զաւետարանն իմ , զ
 որոք աւետարանեցի ձեզ . զոր եւ ընկալարուք ,

- 2 յոր և հաստատեալդ էք. * որով ապրեցէ
 քրն, որով բանիւ աւետարանեցի ձեզ՝ եթէ
 ունիցիք. բայց եթէ ՚ի զուր ինչ հաւատայ
 3 ցէք: * Օ, ի ես ձեզ զայն նախ աւանդեցի՝
 զոր և եսն բնկալայ. թէ և քրիստոս մեռաւ
 4 վասն մեզաց մերաց ըստ գրոց. * և զի թա-
 ղեցաւ, թէ և յարեաւ յաւուր երրորդի
 5 ըստ գրոց. * և թէ երեւեցաւ կեփայի, և ա-
 6 պա երկուսասանիցն. * ապա երեւեցաւ աւե-
 լի եւս քան զհինգ հարիւր եղբարց միան-
 գամայն. յորոց բազումք կան մինչեւ յայժմ,
 7 և ոմանք նեջեցին: * Այլ ապա երեւեցաւ յա-
 8 կովքայ. ապա առաքելոցն ամենեցուն: * Հուսի
 յետոյ քան զամենեսին՝ իբրեւ անարգի միջ
 9 երեւեցաւ և ինձ: * Օ, ի ես իսկ եմ արու-
 պրն առաքելոց. որ չեմ իսկ արժանի թէ կո-
 չեցայց առաքեալ. զի հալածեցի զեկեղեցին
 10 աստուծոյ: * Այլ շնորհօքն աստուծոյ եմ
 զինչ և իցեմ. և շնորհք նորա որ յիս՝ ընդու-
 նայն ինչ ոչ եղեն, այլ առաւել քան զնոսա
 ամենեսին վաստակեցի. և ոչ եթէ ես՝ այլ
 11 շնորհքն աստուծոյ որ ընդ իս: * Արդ՝ եթէ
 ես, և եթէ նորա՝ այսպէս քարոզեցաք, եւ
 12 դուք այսպէս հաւատացէք: * Ապա եթէ քր-
 իստոս քարոզի՝ թէ ՚ի մեռելոց յարուցեալ
 է, զիսորդ ասեն ոմանք ՚ի ձէնջ՝ եթէ յարու-
 13 թիւն մեռելոց չիք: * Այլ թէ յարու թիւն մե-
 ռելոց չիք, ապա և քրիստոս չէ յարուցեալ:
 14 * Այլ եթէ քրիստոս չիցէ յարուցեալ, ըն-

դուռնայն է քարոզութիւնն մեր . ընդուռնայն
 են և հաւատքն ձեր . * և գտանիցիմք սուտ 15
 վկայք սասուճոյ , զի վկայեցաք զաստուճոյ՝
 եթէ յարոյց զքրիստոս . զոր ոչն արդեօք յա-
 րոյց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնիցեն : * Իսկ 16
 եթէ մեռեալք ոչ յառնեն , ապա և քրիստոս
 չէ յարուցեալ : * Եւ եթէ քրիստոս չիցէ 17
 յարուցեալ , ընդուռնայն են հաւատքն ձեր .
 և տակաւին ՚ի նմին մեղս կայցէք : * Իսկ արդ՝ 18
 որ ննջեցինն ՚ի քրիստոս , կորեանն արդեօք :
 * Եթէ այսու կենօքս միայն յուսացեալ եմք 19
 ՚ի քրիստոս , ապա ողորմելի եմք քան զամե-
 նայն մարդիկ :

27

* Եւ արդ՝ քրիստոս յարուցեալ է ՚ի մե- 20
 ռելոց , առաջին պտուղն ննջեցելոց . * քանզի 21
 մարդով եղեւ մահ , և մարդով յարութիւն
 մեռելոց : * Արպէս ադամաւն ամենեքին մե- 22
 ռանին , նոյնպէս և քրիստոսիւ ամենեքին
 կենդանացին : * Իւրաքանչիւր յիւրում կար- 23
 գի . նախ քրիստոս , և ապա քրիստոսեանք
 ՚ի գալստեանն նորա . * եւ ապա կատարած . 24
 յորժամ տացէ ՚ի ձեռս զթագաւորութիւնն
 սաստուճոյ և հօր . յորժամ խափանեցէ զա-
 մենայն իշխանութիւնս և զամենայն պետու-
 թիւն և զղօրութիւն : * Օ ՚ի պարտ է նմա 25
 թագաւորել , մինչեւ դիցէ զամենայն թշնա-
 միս ՚ի ներքոյ ոտից իւրոց : * Յետին թշնամին 26
 խափանի մահ . և զամենայն ինչ հնազանդ ա-
 ըար ՚ի ներքոյ ոտից նորա : * Եւ յորժամ ա- 27

- սիցէ . թէ հնազանդեալ է նմա ամենայն ,
 յայտ է թէ բայ յայնմանէ որ հնազանդե-
 28 ցոյց նմա զամենայն : * Այլ յորժամ հնա-
 զանդեացի նմա ամենայն , յայնժամ և ինքն
 որդի հնազանդեացի այնմ , որ հնազանդեցոյց
 նմա զամենայն , զի եղիցի աստուած ամենայն
 29 յամենայնի : * Այլ թէ ոչ , զի՛նչ գործիցեն
 որ մկրտիցինն վասն մեռելոց , եթէ արդարև
 մեռեալք ոչ յառնիցեն . ընդէր իսկ բնաւ
 50 մկրտին վասն նոցա . ընդէր և մեք ճգնիմք
 51 յամենայն ժամ , * և հանապաղ մեռանիմք .
 ՚ի պարծանս ձեր երդնում եղբարք , զոր ու-
 52 նիմ ՚ի բրիտանս յիսուս ՚ի տէր մեր : * Այլ թէ
 վասն մարդոց ՚ի գաղանամարտի լեալ էի յե-
 մեաս , զի՛նչ օգուտ էր ինձ , եթէ մեռեալք
 ոչ յառնեն . կերիցուք արբոյցուք , բանս լի վա-
 53 զիւ մեռանիմք : * Այլ խաբիք . ապականեն
 զբարս բաղցունս բանք չարք :
 54 * Այլ թափեցարուք արդարու թեամք , և մի 26
 մեղանչէք . զի զգիտու թիւն աստուծոյ ոչ ու-
 նին ոմանք . առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ :
 55 * Այլ ասիցէ՞ որ . զի՛արդ յառնեն մեռեալք ,
 56 կամ որով մարմնով գայցեն : * Այլ իստ , դու
 զոր սերմանեն , ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ
 57 մեռանիցի : * Այլ զոր սերմանեն , ոչ զնոյն
 մարմին զոր ծնանելոցն իցէ՞ սերմանես , այլ
 հաս մերկ . եթէ ցորենոյ իցէ , և եթէ այ-
 58 լոց սերմանեաց : * Այլ աստուած տայ նմա
 մարմին որպէս և կամի . և իւրաքանչիւր սեր-

մանեացն զիւր մարմին : * Աջ ամենայն մար 59
մին՝ նայն մարմին է , այլ՝ այլ մարմին է մարդ
կան , և այլ մարմին անասնոց . այլ մարմին
Թռչնոց՝ և այլ մարմին ձկանոց : * Այլ մարմինք 40
երկնաւորք , և մարմինք երկրաւորք . այլ՝ այլ
փառք երկնաւորաց են , և այլ փառք երկրաւ
ւորաց : * Այլ փառք արեգական , և այլ փառք 41
լուսնի . այլ փառք աստեղաց . և աստղ քան
զաստղ առաւել է փառօք : * Այնպէս և յաւ 42
րու թիւն մեռելոց . սերմանի ապականու
թեամբ՝ և յառնէ ասանց ապականու թեան .
* սերմանի անարգութեամբ , և յառնէ փա 43
ռօք . սերմանի սկարութեամբ , և յառնէ զօ
րութեամբ . * սերմանի մարմին շնչաւոր , և 44
յառնէ մարմին հոգեւոր . եթէ գոյ մարմին
շնչաւոր , գոյ և հոգեւոր : * Այնպէս և գրեալ 45
է , եղև մարդն առաջին ադամ շունչ կեն
դանի , երկրորդ ադամ ՚ի հոգի կենդանարար :
* Յայց ոչ նախ հոգեւորն , այլ շնչաւորն , և 46
ապա հոգեւորն : * Առաջին մարդն յերկրէ՝ հո 47
ղեղէն . իսկ երկրորդ մարդն՝ տէր յերկնից :
* Արպէս հողեղէնն , նայնպէս և հողեղէնքս , 48
և սրպէսե ըկնաւորն , նայնպէս և երկնաւորքն :
* Այլ սրպէս զգեցաք զպատկեր հողեղնին , 49
զգեցցաք և զպատկեր երկնաւորին :

22

* Յայց զայս ասեմ եղբարք , եթէ մարմին 50
և արիւն զարքայութիւնն աստուծոյ ժառան
գել ոչ կարեն , և ոչ ապականութիւն զանա
պականութիւն ժառանգէ : * Արդ՝ խորհուրդ 51

մի ասեմ ձեզ. ամենեքեան ննջեացուք, այլ
 32 ոչ եթէ ամենեքեան. նորոգեացուք * յանկար-
 ծակի յական թօթասիւղ ՚ի փող յեփն. քանզի
 փող հարկանի, և մեռեալք յարիցեն առանց
 33 ապականութեան, և մեք նորոգեացուք: * Օր
 պարտ է ապականութեանս այսմիկ զգե՛նուլ
 զանապահանութիւն, և մահկանացու իս այս-
 34 միկ զգե՛նուլ զանմահութիւն: * Այլ յոր-
 ժամ մահկանացուս այս զգեցցի զանմահու-
 թիւն, և ապականութիւնս զանապահանու-
 թիւն, յայնժամ եղիցի բանն որ գրեցաւ.
 35 եթէ ընկաւ մահ յաղթութիւն քո: * Ար-
 է մահ յաղթութիւն քո. ուր է դժոխք խոյ-
 36 թոցքն քո: * Իայթոց մահու՝ մեզքեն, և զօ-
 37 բութիւն մեզաց՝ օրէնք: * Այլ շնորհք առ-
 տուծայ՝ որ եա մեզ զյաղթութիւն ՚ի ձեռն
 տեառն մերոյ յիսուսի բրիտասի:

38 * Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք, հառ-
 տատուն եղերուք, անշարժ կացէք, առա-
 ւել լերուք ՚ի գործ տեառն յամենայն ժամ.
 զխտասջիք՝ զի վաստակքն ձեր ոչ են ընդու-
 նայն առաջի տեառն:

ԳԼՈՒԽ Ժ. Գ.

Ե՛ր

1 Այլ վասն հաշուին որ ՚ի սուրբսն է,
 որպէս պատուէր ետու եկեղեցեացն գաղա-
 2 տացւոց, նայնպէս և դուք առնիջիք: * Ըստ
 իւրաքանչիւր միաշարժութեցն իւրաքանչիւր
 որ ՚ի ձէնջ անձին իւրում գանձեացէ որ ինչ

և աջողեացի : * Օ ի մի յորժամ գայեմ , 3
յայնժամ հաշիւք լինիցին . այլ յորժամ եկից ,
զոր միանգամ ընտրեցէք թղթովքդ , զնոսա
առաքեցից ասանել զչնորհան ձեր յերուսաղէմ :
* Ապա թէ արժան իցէ և ինձ երթալ ընդիս 4
երթիցեն : * Այլ եկից առ ձեզ յորժամ ՚ի 5
մակեդոնիս անցանիցեմ . բայց իբրեւ շրջե
ցայց ընդ մակեդոնիս , * թէ գէտ լիցի , առ 6
ձեզ մնացից՝ և կամ ձմերեցից . զի դուք
յուզարկիցէք զիս՝ ուր և երթալոցն իցեմ :
* Օ ի ոչ կամիս զձեզ այժմ ՚ի հարեւանցի 7
տեսանել . ակն ունիմ ժամանակ ինչ առնել
առ ձեզ , եթէ տէր հրամայեացէ : * Բայց այ 8
ժամ լինիմ յեփեսոս մինչեւ ցտենտէկոստէ .
* զի դուռն բացեալ է ինձ մեծ և կարեւոր , 9
և հակառակորդ բազում են : * Արդ՝ եթէ ե 10
կեացէ տիմոթէոս , տեսչիք զիսորդ աներկիւզ
լինիցի առ ձեզ . զի զգործ տեսուն գործէ , որ
պէս և եսս . * մի որ զնա անդոսնեացէ . և յու 11
զարկեսցիք զնա խաղաղութեամբ զի եկեացէ
առ իս . քանզի ակն ունիմ նմա եղբարքք
հանդերձ :

Ա.Ձ

* Այլ վասն ապօղոսի եղբոր՝ յոյժ աղաչե 12
ցի զնա , զի եկեացէ առ ձեզ եղբարքք հան
դերձ . և արդեօք ոչ էին կամք զի այժմ ե
կեացէ , այլ եկեացէ յորժամ և պարապեացէ :
* Հսկեցէք , հաստատուն կացէք ՚ի հաւատս , 13
ժրացարուք , զօրացարուք : * Ամենայն ինչ ձեր 14
սիրով լիցի : * Աղաչեմ զձեզ եղբարք , զի 15

- տէք զտունն ստեփանեայ և փորտունատեայ ,
 որ են ստուղ աքայեցւոց , և ՚ի սլաշտօն սրբ
 46 բոցն կարգեցին զանձինս . * զի և դուք հնա
 զանդ լինիցիք այնպիսեացն . և ամենայնի որ
 47 դ որձակից իցէ և վաստակակից : * Աւրախ ե
 ղէ ՚ի գալ ստեփանեայ , և փորտունատեայ , և
 աքայիկոսի , զի զձեր պակասութիւնդ նորա
 48 լցին . * քանզի հանդուցին զհոգի իմ և զձեր .
 49 արդ ծանիջիք զայնպիսիսն : * Ազջոյն տան ձեզ
 եկեղեցիքն ասիացւոց : Ազջոյն շատ տան ձեզ
 ՚ի տէր՝ ակիւղաս , և սրիակիղա՝ հանդերձ
 20 առտնին եկեղեցեաւն իւրեանց : * Ազջոյն տան
 21 ձեզ եղբարք ամենեքեան : * Ազջոյն սուք մի
 22 մեանց ՚ի համբոյր սրբութեան : * Ազջոյնդ
 23 այդ՝ իմց ձեռին պօղասի է : * Եթէ որ ոչ
 սիրէ զտէր յիսուս , եղիցի նզովեալ , մարա
 նաթա : * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի
 24 քրիստոսի ընդ ձեզ : * Եւ սէրն իմ ընդ ա
 մենեսին ձեզ ՚ի քրիստոս յիսուս . ամէն :

Աստուծոյն հոգին ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ,
 ինչպէս աստուծոյն և փորտունատեայ և աքայիկոսի :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՅԻՄՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Ը

24

ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոս 4
 սի կամօքն աստուծոյ, և տիմոթէաս եղ-
 բայր, եկեղեցւոյդ աստուծոյ որ է ՚ի կորնն
 թոս՝ սրբովքդ ամենեքումք՝ որ են յամե-
 նայն կողմանս արայեցւոյ : * (Դարհք ընդ 2
 ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մեր
 մէ, և ՚ի տեաննէ յիսուսէ քրիստոսէ : * ( )րհ 3
 նեալ է աստուած և հայր տեանն մերոյ յի-
 սուսի քրիստոսի, հայր գթութեանց, և աս-
 տուած ամենայն մխիթարութեան, * որ մը 4
 խիթարէն զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր-
 առ ՚ի կարող լինելոյ մեզ մխիթարել զայնու-
 սիկ՝ որ յամենայն նեղութիւնսն իցեն, մխի-
 թարութեամբն՝ որով մեք մխիթարիմք յաս-
 տուծոյ : * ( ) ՚ի որպէս առաւելան չարչարան 5
 քնն քրիստոսի ՚ի մեզ, նոյնպէս և ՚ի ձեռն
 քրիստոսի առաւել լիցի և մխիթարութիւնն
 մեր : * ( ) ՚ի եթէ նեղիմք, վասն ձերոյ մխի- 6
 թարութեան և փրկութեան, և եթէ մխի

Թարխնք , վասն ձերոյ մխիթարութեան և
 փրկութեան . որ յաջողեալն է համբերու-
 թեամբ նոյնն չարչարանաց , զոր և մերն չար-
 7 չարխնք . * և յոյն մեր հաստատուն է վասն
 ձեր , քանզի գիտեմք՝ եթէ որպէս կցորդ եմք
 չարչարանացն , նոյնպէս և մխիթարութեանն :
 8 * Քանզի ոչ կամիմ տգէտ լինել ձեզ եղբարք՝
 վասն նեղութեանն մերոյ եղերոյ յասիա . զի
 առաւել քան զկար մեր ծանկապար , մին-
 9 չեւ անցոյս լինելոյ մեզ և ՚ի կենաց : * Այլ
 անձամբ յանձնես զվճիռ մահու բնկալարք . զի
 մի յանձնես ապաստան իցեմք , այլ յաստուած
 10 նորա յարուցանէ զմեռեալս . * որ յայնպիսի
 11 մահուանէ փրկեաց զմեզ և փրկեացէ . * քան-
 զի յուսացեալ եմք , եթէ աակաւ ին փրկեա-
 ցէ օգնականութեամբ աղօթից ձերոյ վասն
 մեր : ( ) ի ՚ի բաղմադէմ շնորհացն՝ որ ՚ի մեզ ,
 բաղմօք յաճախեացեն գահութիւնքն վն մեր :
 12 * Քանզի պարծանք մեր այս են . վկայու- ԲԴ
 թիւն մտաց մերոյ . զի սրբութեամբ և ստու-
 քութեամբ ստուծոյ , եւ ոչ մարմնեղէն ի-
 մաստութեամբ , այլ շնորհօքն ստուծոյ շք-
 ջեցար յաշխարհի . բայց առաւել եւս առ
 13 ձեզ : * Քանզի ոչ եթէ այլազգ ինչ գրեմք առ
 ձեզ , այլ զոր բնթեռնուցութն և գիտակ լի
 նկիցիք . քանզի յուսամ՝ եթէ մինչեւ ՚ի վախ-
 14 ճանս գիտցէք . * որպէս եւ խելամուտ եղէք
 մեզ փարք ՚ի շատէ . զի պարծանք ձեր եմք ,
 որպէս և դուք մեր , յառաջն անտուն մերոյ

յիսուսի քրիստոսի : * Այլ յայս աստատան՝ կա 15
 մէի նախ առ ձեզ գալ, զի դուք կրկին շնորհս
 ընդ աւելիցիք . * և ՚ի ձէնջ երթալ ՚ի մակեդոն 16
 նիսա . և դարձեալ ՚ի մակեդոնիսիայ գալ առ
 ձեզ, և ՚ի ձէնջ յուղարկել ՚ի հրէաստան :
 * Իսկ եթէ զայս խորհեցայ՝ միթէ թեթեւու 17
 թեամբ ինչ գնացի . և կամ զոր խորհիմս՝ ըստ
 մարմնոյ ինչ խորհեցիմ, այլ զի եղևցի յինէն կողմանէ,
 այսն՝ այս, և ոչն՝ ոչ : * Հաւատարիմ է 18
 աստուած, զի բանն մեր որ առ ձեզ եհաս՝
 ոչ է այս, և ոչ : * Քանզի որդին աստուծոյ 19
 յիսուս քրիստոս, որ ՚ի ձեզ մեօք քարոզեցաւ,
 ինեւ և սիղուանասիւ և տիմոթէիւ,
 ոչ եղեւ այս՝ և ոչ, այլ այսն ՚ի նմին եղեւ :
 * Օ ՚ի որչափ աւետիքն աստուծոյ են ՚ի նմա 20
 այսն . վասն որոյ և նովին ամէնն մեօք ՚ի փառս
 աստուծոյ : * Այլ որ հաստատեացն զմեզ ձեօք 21
 հանդերձ ՚ի քրիստոս, և օժ զմեզ, աստուած է .
 * որ և կնքեաց զմեզ, և ետ զառ 22
 հաւատչեաց հոգւոյն ՚ի սիրտս մեր :

~~~  
 Բ. 2
 ~~~

* Այլ ես վկայ զաստուած կոչեմ անձին 25
 իմոյ, զի վասն խնայելոյ ՚ի ձեզ՝ ոչ եւս եկի ՚ի
 կորնթոս, զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքս՝
 այլ գործակից եմք շնորհացդ ձերոց . քանզի
 հաւատովք հաստատեալ կայք :

ԳՂՈՒԽ Բ.

Բայց զայս և եթ ընտրեցի, զի մի միւս 1
 անգամ տրամուլթեամբ եկից առ ձեզ : * Օ ՚ի 2

- եթէ ես տրամեցուցանեմ զձեզ . և մի է որ
 ուրախ առնիցէ զիս , եթէ ոչ որ տրամիցին
 5 յինէն : * Այլ զայս գրեցի զի մի յորժամ
 գայցեմ տրամու թիւն ինչ կրիցեմ , ուստի ար-
 ժանիդ իցէ ինձ ուրախ լինել . յուսացեալ եմ
 ՚ի ձեզ ամենեւին , զի իմ ուրախու թիւնս՝ ձեր
 4 ամենեցուն է : * Օյ ՚ի բազում վշտաց և ՚ի
 նեղութենէ սրտի գրեցի առ ձեզ բազում
 արտասուօք . ոչ զի տրամիջիք , այլ զի զսէրն
 իմ դիտաաջիք , զոր ունիմ առաւելապէս առ
 5 ձեզ : * Այլ եթէ որ տրամեցոյց , ոչ եթէ զիս
 տրամեցոյց , այլ փոքր ՚ի շատէ , զի մի ծանրա-
 6 ցոյց ամենեցուն ձեզ : * Հատ է այնպիսւոյն
 պատահանն այն՝ որ ՚ի բազմաց անտի է :
 7 * Այլ յուհետեւ նմին հակառակ , մանաւանդ
 շնորհել ձեզ նմա՝ և մխիթարել . զի մի յա-
 ուաւել տրամութենէն ընկղմեցի այնպիսին :
 8 * Այն որոյ աղաչեմ զձեզ հաստատել ՚ի նա
 9 զսէրն : * Այն այնորիկ իսկ և գրեցի , զի ըզ-
 չափ առից զձեր՝ եթէ յամենայնի հպարտակ
 10 իցէք : * Օյ եթէ ումեք շնորհիցէք՝ և ես .
 քանզի և ես եթէ շնորհիցեմ , զոր ինչ շնոր-
 11 հիցեմն՝ փանն ձեր ՚ի դէմս քրիստոսի . * զի մի
 զգկիցիմք ՚ի սատանայէ . քանզի շեմք ինչ ան-
 տեղեակ խորհրդոցն նորա :
 12 * Այլ իբրեւ հասի ես ՚ի տրովադա յա- 94
 ւետարանն քրիստոսի , և դուռն բաց էր ինձ
 15 ՚ի տէր , * ոչ ետու հանգիստ հողւոյ իմում .
 քանզի ոչ գտի ես անդ զտիտոս զեղբայր իմ ,

այլ հրաժարեալ 'ի նոցանէ՝ գնացի 'ի մակե-
 գովնիս : * Ն, յլ աստուծոյ շնորհքն՝ որ յամե 14
 նայնի հաջակ հարկանէ զմէնջ 'ի քրիստոս յի-
 սուս . եւ զհոս գիտութեանն իւրոյ յայանի
 առնէ մեօք յամենայն տեղիս . * զի հոս անոյշ 15
 եմք քրիստոսի առ աստուած՝ 'ի մէջ փոկեւոյն
 ե . 'ի մէջ կորուսեւոյն . * ուանց հոս մահուա 16
 նէ 'ի մահ , ե ուանց հոս կենդանութենէ
 'ի կեանս . ե առ այս ո՞ք բաւական իցէ : * Քան 17
 զի ոչ եմք իբրեւ զայլոն , որ փաճառական լի-
 նին բանին աստուծոյ . այլ իբրեւ 'ի հաստա-
 սութենէ , այլ իբրեւ յաստուծոյ առաջի
 աստուծոյ՝ 'ի քրիստոս խօսիմք :

ԳՒՈՒԻ Գ.

Սկանիմք այսուհետեւ վերասին զան 1
 ձինս ընծայեցուցանել . թէպէտ ե ոչ պիտոյ
 իցեն մեզ որպէս ուանց՝ թուղթք ընծայու-
 թեանս առ ձեզ , կամ 'ի ձէնջ . * Ն, յլ թուղթք 2
 մեր դուք էք՝ գրեալ 'ի սիրոս մեր , ծանու-
 ցեալ ե ընթերցեալ . յամենայն մարդկանէ
 * յայանեալք՝ զի էք թուղթք քրիստոսի , պաշ 3
 տեցեալ 'ի մէնջ . ե գրեալ ոչ միով , այլ հո-
 գւովն աստուծոյ կենդանուոյ . ոչ 'ի տախտա-
 կրս քարեղէնս , այլ 'ի տախտակս սրտի մար-
 մնեղէնս :

~
 ԳԳ
 ~

* Յոյս մի այսպիսի ունիմք 'ի ձեռն քրիս- 4
 տոսի առ աստուած . * իբր ոչ եթէ անձամբ 5
 բաւական եմք խորհել ինչ իբրեւ 'ի մէնջ .

- 6 այլ բաւականութիւնն մեր յաստուծոյ է . * որ
 և բաւականա արար զմեզ՝ պաշտօնեացս նորոց
 կտակարանացս՝ ոչ գրով, այլ հոգւով . զի գի-
 7 ընե սպանանէ, այլ հոգին կեցուցանէ : * Օ ի
 եթէ պաշտօն մահաւ գրով գրուցմեալ ՚ի տախ-
 տակսն քարեղէնս՝ եղև փառօք, զի մի կա-
 ըսացեն հայել որդիքն խորայելի յերեսն մով
 ակսի՝ վասն փառոց երեսաց նորա, որ խա-
 8 փանելոցն էր . * նրչափ եւս առաւել պաշտօն
 9 հոգւոյն եղևցի փառօք : * Օ ի եթէ պաշտօն
 դատապարտութեանն փառօք էր, նրչափ եւս
 առաւել պաշտօն արդարութեանն փառօք :
 10 * Քանզի ոչ եթէ փառաւորի փառաւորեալն
 յայսմ մասին, վասն առաւելութեան փառա-
 11 ցն : * Օ ի եթէ որ խափանելոցն էր՝ այն փա-
 ռօք էր, նրչափ եւս առաւել որ գալոցն է՝
 12 փառօք իցէ : * Այլ արդ՝ զի ունիմք այսպիսի
 յոյս, բազում համարձակութեամբ վարեա-
 13 ցուք . * և ոչ որպէս մովսէս արկանէր քող ՚ի
 վերայ երեսաց իւրոց, վասն չհայելոյ որդւոցն
 14 խորայելի ՚ի վախճան խափանելոցն : * Այլ
 կուրացան միաք նոցա . քանզի մինչև զայսօր
 ժամանակի՝ նոյն քող ձգեալ կայ ՚ի վերայ ըն-
 թերցուածոց հին կտակարանացն, և ոչ վե-
 15 ըանայ, զի քրիստոսիւ խափանելոց է : * Այլ
 մինչև զայսօր՝ յորժամ ընթեռնուեն զմովսէս,
 նոյն առադատա կայ ՚ի վերայ սրտից նոցա :
 16 * Այլ յորժամ դարձցին առ տէր՝ ապա վե-
 17 ըացի առադատան : * Օ ի տէր հոգին է . ուր

Չ.Չ. Հարի տեառն է, անդ աղատութիւնն է :

* Քայց մեր ամենեցուն բացաւ երեսօք 18
զիստան տեառն իբրեւ ընդ հայեի տեսեալ
ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց ի փառա-
որակէս և ի տեառն հարւաց :

ՊԼԱՒԻ Դ.

Վասն այսորիկ աւնիմք զպաշտօնս զայս 4
որակէս և գտաք զգործութիւնն, և ոչ ձանձ-
բանամք. * այլ հրաժարեցաք ի գաղտնեաց ա- 2
մօթոյն, զի մի գնացուք խորամանկաւ թեամք,
և մի նե՛նգեցուք զբանն աստուծոց, այլ յայտ-
նաւ թեամք ճշմարտութեանն ընծայեցուցուք
զանձինս մեր առ ամենայն միտս մարդկան ա-
ռաջի աստուծոց : * Վստ թէ իցէ եւս ծած- 5
կեալ աւետարանն մեր, ի մէջ կորուսեալն է
ծածկեալ. * որոց աստուած աշխարհիս այս 6
րիկ կուրացոյց զսիրտս անհաւատիցն, զի մի
ճագեցէ ի նոսա լուսաւորութիւնն աւետա-
րանի փառացն քրիստոսի. որ է պատկեր ա-
ներեւաւ թինն աստուծոց : * Օ ի ոչ եթէ զան- 5
ձինս քարոզեմք, այլ զյիտուս քրիստոս զանէր-
և զմեզ ճառայս ձեզ փանն քրիստոսի : * Օ ի 6
աստուած որ ասաց ի խաւարէ յոյս ճագել.
որ և ճագեաց իսկ ի սիրտս մեր ի լուսաւո-
րութիւնն գիտութեանն փառացն աստուծոց ի
գէմս յիտուսի քրիստոսի : * Վստ հեանել ու- 7
նիմք զգանձս զայս յանձնս խեղեղէնս. զի ա-
ռաւելութիւնն զօրութեանն իցէ յաստուծոց :

- 8 և ոչ ՚ի մէջ : * Յամենայնի նեղեալք՝ այլ ոչ
 նաւազեալք . կարօտեալք՝ այլ ոչ ապրակու-
 9 սեալք . * հարածեալք՝ այլ ոչ լքեալք . չարչա-
 10 րեալք՝ այլ ոչ ստատակեալք . * յամենայն ժամ
 զմահն յիտուսի ՚ի մարմննս մեր կրեցուք՝ զի
 և կեանքն յիտուսի ՚ի մարմննս մեր յայտնես-
 11 յին : * Քանզի միշտ մեք՝ որ կենդանիքս եմք ,
 ՚ի մահ մատնիմք վասն յիտուսի . զի և կեանքն
 յիտուսի յայտնի լիցին ՚ի մահկանացու մար-
 12 մնս մեր : * Այսուհետեւ մահ ՚ի մեզ զօրա-
 13 նայ , և կեանք ՚ի ձեզ : * Այդ՝ ունիմք զնոյն
 հոգի հաւատոց , որպէ . և գրեալ է . հաւա-
 տացի՝ վասն որոյ և խօսեցայ . և մեք հաւա-
 14 տամք՝ վասն որոյ և խօսիմք խի : * Օրոյս գի-
 տեմք՝ եթէ որ յարոյցն զյիտուս , եւ զմեզ
 ընդ յիտուսի յարուցէ՝ և յանդիման կացուս-
 15 ցէ ձեօք հանդերձ . * քանզի ամենայն ինչ
 վասն ձեր է . զի շնորհք յաճախեալք ՚ի բազ-
 մայ ՚ի գոհաւ թե՛նէ անտի՝ առաւելեցին ՚ի
 16 փառս առուծոյ : * Ասն որոյ և ոչ ձանձրա-
 նամք . այլ թէպէտ և արտաքին մարդս մեր
 ապականի , այլ ներքին մարդս մեր նորագի-
 17 օր բաւ օրէ : * Այլ առժամայն յաճախաւ թիւն
 թեթեւ նեղութեանս մերում՝ ՚ի յաւիտե-
 նականն առաւելութիւն , զվեճութիւն վա-
 18 ռայն գործէ ՚ի մեզ : * Քանզի ոչ գիտեմք զե-
 րեւելիսս՝ այլ զաներեւոյթսն , զի երեւելիքս
 առ ժամանակ մի են , և աներեւոյթքն յաւի-
 տենականք :

ԳՒՈՒԽ Ե.

Քանզի գիտեմք՝ զի եթէ երկրաւոր տաճար 1
 շինուածոյս մերայ քակտեցի, շինած յաստու-
 ծոյ ունիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի, յա-
 ւիտենական յերկինս : * Եւ ընդ այս տաղա- 2
 կամք . քանզի զքնակու թիւնն երկնից փափա-
 գեմք զգենուլ . * միայն թէ յորժամ զգենու- 5
 ցումքն՝ ոչ մերկ գտանիցիմք : * Քանզի որ 4
 եմք ընդ յարկաւս ընդ այսուիկ՝ տաղակամք
 ծանրացեալք . զի ոչ կամիմք մերկանալ, այլ
 զայն ՚ի վերայ այսր զգենուլ, զի ընկզմեցի
 մահկանացուս ՚ի կենաց անտի : * Եւ որ յա- 5
 ջողէն մեզ ՚ի սոյն՝ աստուած է . որ եւ մեզ
 զառհաւատչեաց հոգւոյն :

9.2

* Եւրդ՝ համարձակիմք յամենայն ժամ, և 6
 գիտեմք՝ եթէ որչափ յամեմք ՚ի մարմնի աստ՝
 օտարանամք ՚ի տեառնէ : * Օ ՚ի հաւատովք 7
 գնամք և ոչ կարծեօք : * Եւ համարձակիմք՝ 8
 և առաւել եւս հաճեալ եմք ելանել ՚ի մար-
 մնոյ աստի՝ և մտանել առ աստուած : * Այսն 9
 որոյ և առատանամք, զի եթէ յամիցեմք և ե-
 թէ ելանիցեմք, հաճոյ եւ եթ իցեմք նմա :
 * Քանզի ամենեցուն մեզ յանդիման լինել 10
 կայ առաջի ատենին քրիստոսի, զի ընկալցի իւ-
 բարանչիւր իւրով մարմնով, զոր ինչ գոր-
 ծեաց յառաջ՝ եթէ բարի, և եթէ չար :
 * Իսկ արդ՝ զահ տեառն գիտելով չափ, ըզ- 11
 մարդկան ինչ զմիտս հաճեմք . սակայն առաջի

- աստուծոյ յայտնելոց եմք . բայց ես յուսամ
 12 և 'ի ձեր միտս յայտնի լինել : * Իբր ոչ եթէ
 միւսանգամ զանձինս ինչ ընծայեցուցանեմք
 ձեզ , այլ սխառճառս տամք ձեզ սխարճանաց
 վասն մեր . զի ունիցիք առ այնտիկ՝ որ առ
 13 աչսն սխարճիցին , և ոչ սրաիւք : * Օ , ի եթէ
 առանցսք ինչ՝ այն աստուծոյ է . և եթէ ըղ
 14 գաստանամք՝ այն ձեր է : * Օ , ի սէրն քրիստոս
 սի ստիպէ զմեզ քննել զայս . զի եթէ մին փո
 խանակ ամենեցուն մեռաւ , ապա ուրեմն ա
 15 մենեքեան մեռեալ էին . * և 'ի վերայ ամե
 նեցուն մեռաւ , զի որ կենդանիքն իցեն՝ մի
 անձանց իցեն կենդանիք , այլ այնմ՝ որ 'ի վե
 16 րայ նոցայն մեռաւ , և յարեաւ : * Այսուհե
 աեւ մեք ոչ զոք գիտեմք մարմնով . զի թէ
 պէտ և գիտեաք մարմնով զքրիստոս , այլ արդ
 17 ոչ եւս նայնպէս գիտեմք . * բայց եթէ ինչ 'ի
 քրիստոս նոր արարած իցէ . զի հինն անց , և
 18 արդ նոր եղեւ ամենայն : * Այլ ամենայն ինչ
 յաստուծոյ՝ որ հաշտեցոցցն զմեզ ընդ իւր 'ի
 ձեռն քրիստոսի . և ետ մեզ զպաշտօնն հաշ
 տութեան :
- 4.2
- 19 * Այլ քանի աստուած էր , քրիստոսիւ զաշ
 խարհս հաշտեցուցանել ընդ իւր , և չհամա
 րել նոցա զմեզս իւրեանց , և եղ 'ի մեզ ըղ
 20 բանն հաշտութեան : * Արդ՝ վասն քրիստոսի
 սխառգամաւորիմք՝ որպէս և աստուծոյ բարե
 խօսութեամբ մեօք : Այլ աչեմք վասն քրիստոսի՝
 21 հաշտեցարուք ընդ աստուծոյ : * Օ , ի զայն՝ որ

աչն գիտէր զմեզս , վասն մեր մեղս արար . զի
մեր եղիցուք նովաւ արդարութի աստուծոյ :

ԳՒՂՈՒԽ Օ .

Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք . մի ըն 1
դու նայն զչնորհան աստուծոյ ընդունել ձեզ =
* Օ ի ՚ի ժամանակի ընդունելութեան՝ ասէ , 2
լուայ քեզ , եւ յուր փրկութեան օգնեցի
քեզ : Մաւասիկ ժամանակ ընդունելի . ահա
օր փրկութեան : * Մի և մի իւր ասցցէք պատ 3
ճառս , զի մի արատեացի պաշտօնն . * այլ յա 4
մենայնի ընծայեցուցէք զանձինս ձեր իբրեւ
զպաշտօնեացս աստուծոյ՝ համբերութեամբ
բազմաւ ՚ի նեղութիւնս , ՚ի վիշտս , ՚ի շարժա 5
րանս , * ՚ի դանս , ՚ի բանտս , ՚ի խռովութիւնս , 5
յաշխատութիւնս , ՚ի հսկմունս , ՚ի պահս , * ՚ի 6
սրբութեան , ՚ի գիտութեան , յերկայնամտութե ,
՚ի քաղցրութեան , ՚ի հոգի սուրբ , ՚ի սէր՝ ա 7
ռանց կեղծաւորութեան , * ՚ի բանս ճշմար 7
տութեան , ՚ի զօրութեան աստուծոյ . վասն
զինուն արդարութեան որ ընդ աջմէն և ընդ
ահեկէն է . * փառօք և անարդութեամբ , գու 8
վութեամբ և պարտաւանօք . իբրեւ մոլորք՝
և ճշմարիտք . * իբրեւ անձանօթք՝ և ծանու 9
ցեալք . իբրեւ մահկանացուք՝ և ահաւասիկ
կենդանի եմք . իբրեւ խրատեալք՝ և ոչ մա 10
հասարտեալք . * իբրեւ տրամեալք , և հա 10
նաստաղ ուրախ եմք . իբրեւ անանկք՝ և ըզ

քաղաքս մեծացուցանեմք . իբրև ոչինչ ու
 41 նիսք , և զամենայն ինչ ունիսք : * Ներանք
 մեր բացեալ են առ ձեզ կարնթացիք , եւ
 42 սիրտք մեր ընդարձակեալք : * Աչինչ նեղիք ՚ի
 մէնջ՝ բացյ եթէ ՚ի դուժա ձեր նեղիցիք .
 43 * այդ՝ զնոյն հասուցումն իբրև ընդ որդեա
 44 կրա ունիմ . ընդարձակեցարուք և դուք , * և
 մի լինիք լծակիցք անհաւատից . քանզի զի՛նչ
 հապարդու թիւն է արդարութեան ընդ անօ
 45 ղի՛նու թեան . * և կամ զի՛նչ հաւատարութիւն
 է լուսոյ ընդ խաւարի . և կամ զի՛նչ միաբանու
 թիւն է քրիստոսի ընդ բեղիարայ . կամ զի՛նչ
 բաւժն կոյ հաւատացեցոյն ընդ անհաւատին .
 46 * կամ զի՛նչ նմանութիւն է տաճարի աստուծոյ
 մեհենաց : Նպարէն դուք տաճար աստուծոյ
 կենդանւոյ էք , որպէս ասաց աստուած ,
 թէ ՚նակեցացց ՚ի նոսա , և զնացից ՚ի նոսա .
 և եղէց նոցա աստուած , և նորա եղիցին իմ
 47 ժողովուրդք : * Վասն որոյ ելէք ՚ի միջոյ նոցա
 և մեկնեցարուք , ասէ ակեր . և ՚ի պիղծս մի
 48 մերձեւայք . * և ես ընկալայց զձեզ . և ես ե
 ղէց ձեզ ՚ի հայր , և դուք եղիջիք ինձ յուս
 ակերս և ՚ի դստերս , ասէ ակեր ամենակալ :

ԳՒՈՒԽ Լ .

1 Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիսք սի
 բեղիք՝ սրբեցուք զանձինս մեր յամենայն պրդ
 ծութեան մարմնոյ և հոգւոյ , կատարեցուք
 2 զարքութիւն անիւն աստուծոյ : * Տարայք

մեզ, զի ոչ ումեք մեզաք, և ոչ զոր եղծաք,
 և ոչ զոր զրկեցաք: * Այ եթէ 'ի դասապար 5
 տուծիւն ինչ ասեմ. քանզի յառաջ իսկ ա-
 սացի, եթէ 'ի սրտի մերում կայք՝ 'ի կեալ
 և 'ի մեռանել ընդ ձեզ:

~
 ԴԿ
 ~

* Քաղում համարձակութիւն է ինձ առ 4
 ձեզ. բաղում պարծանք են ինձ վասն ձեր, լի
 եմ մխիթարութեամբ. առաւելեալ եմ ու-
 բախութեամբ յամենայն նեղութիւնս մեր:

* Քանզի յարժամ հասար մեք 'ի մակեդոնիա, 5
 և ոչ միով իւրք հանդիսա դասա մարմնոց
 մերում, այլ յամենայնի նեղեալք. քանզի
 արտաքոյ մարտք՝ և 'ի ներքոյ արհաւիրք:

* Այլ 6
 որ մխիթարէն զխանարհս, մխիթարեաց զձեզ
 աստուած 'ի գալստեանն տիտոսի: * Այ միայն 7
 'ի գալստեան նորա, այլ և 'ի մխիթարութեն՝
 զոր մխիթարեցաւ նա 'ի ձեզ, 'ի պատմել մեզ
 զանձուկն ձեր, զողբումն ձեր, զնախանձն ձեր
 վասն իմ, մինչ առաւել ուրախ լինել ինձ:

* Օ ի թէ և արամեցուցի զձեզ թղթոյն՝ ոչ 8
 զղջանամ, թէպէտ եւ զղջացեալ էի. քանզի
 տեսանեմ՝ զի թուղթն այն թէ և առ ժամա-
 նակ մի արամեցոց զձեզ. * արդ՝ ուրախ եմ. 9
 ոչ զի արամիցիք՝ այլ զի յապաշխարութիւն
 արամեցարուք. քանզի արամեցայք դուք ըստ
 աստուծոյ. զի մի իւրք զրկիցիք 'ի մէնջ: * Օ ի 10
 որ ըստ աստուծոյն արամութիւն է, ապաշ-
 խարութիւն 'ի փրկութիւն առանց զղջանա-
 լոյ դորձէ. իսկ աշխարհի արամութիւն՝ մահ

նակ մի արամեցոց զձեզ. * արդ՝ ուրախ եմ. 9
 ոչ զի արամիցիք՝ այլ զի յապաշխարութիւն
 արամեցարուք. քանզի արամեցայք դուք ըստ
 աստուծոյ. զի մի իւրք զրկիցիք 'ի մէնջ: * Օ ի 10
 որ ըստ աստուծոյն արամութիւն է, ապաշ-
 խարութիւն 'ի փրկութիւն առանց զղջանա-
 լոյ դորձէ. իսկ աշխարհի արամութիւն՝ մահ

նակ մի արամեցոց զձեզ. * արդ՝ ուրախ եմ. 9
 ոչ զի արամիցիք՝ այլ զի յապաշխարութիւն
 արամեցարուք. քանզի արամեցայք դուք ըստ
 աստուծոյ. զի մի իւրք զրկիցիք 'ի մէնջ: * Օ ի 10
 որ ըստ աստուծոյն արամութիւն է, ապաշ-
 խարութիւն 'ի փրկութիւն առանց զղջանա-
 լոյ դորձէ. իսկ աշխարհի արամութիւն՝ մահ

նակ մի արամեցոց զձեզ. * արդ՝ ուրախ եմ. 9
 ոչ զի արամիցիք՝ այլ զի յապաշխարութիւն
 արամեցարուք. քանզի արամեցայք դուք ըստ
 աստուծոյ. զի մի իւրք զրկիցիք 'ի մէնջ: * Օ ի 10
 որ ըստ աստուծոյն արամութիւն է, ապաշ-
 խարութիւն 'ի փրկութիւն առանց զղջանա-
 լոյ դորձէ. իսկ աշխարհի արամութիւն՝ մահ

նակ մի արամեցոց զձեզ. * արդ՝ ուրախ եմ. 9
 ոչ զի արամիցիք՝ այլ զի յապաշխարութիւն
 արամեցարուք. քանզի արամեցայք դուք ըստ
 աստուծոյ. զի մի իւրք զրկիցիք 'ի մէնջ: * Օ ի 10
 որ ըստ աստուծոյն արամութիւն է, ապաշ-
 խարութիւն 'ի փրկութիւն առանց զղջանա-
 լոյ դորձէ. իսկ աշխարհի արամութիւն՝ մահ

- 11 գործէ : * Արդ՝ նոյն իսկ որ ըստ աստուծոյն
արամեցարուք , նրչափ ինչ փոյթ գործեաց ՚ի
ձեզ , կամ աղերս կամ սաստ կամ երկիւղ
կամ անձուկ կամ նախանձ կամ վրէժխոն
դրութիւն . քանզի յամենայնի ընծայեցուցէք
զանձինս ձեր՝ սուրբս լինել յիրիդ յայդմիկ :
- 12 * Ապա ուրեմն՝ թէ և գրեցի ես առ ձեզ , ոչ
վասն այնորիկ որ զրկեացն , և ոչ վասն այնու
րիկ՝ որ զրկեցաւն . այլ վասն յայտնի լինելոյ
փութոյն ձերոյ որ վասն մեր՝ առ ձեզ առաջի
13 աստուծոյ : * Վասն այնորիկ մխիթարեալ եմք
՚ի վերայ մխիթարութեանն մերոյ . առաւել
եւս խնդացար ՚ի վերայ խնդութեանն տխա
սի . քանզի հանգուցեալ էր հոգի նորս ՚ի
14 ձէնջ ամենեցունց : * Օ ՚ի զինչ և պարծեցոց
առ նմա վասն ձեր՝ ոչ ամաչեցի . այլ որպէս
զամենայն ճշմարտութեամբ խօսեցար ընդ
ձեզ , նոյնպէս և պարծանքն մեր առ տխտա
15 ճշմարիտ եղեն : * Այս եւ զութք նորս առա
ւել եւս են ՚ի ձեզ . քանզի յիշեցուցանէք
մեզ զամենեցունն զձեր հնազանդութիւն ,
թէ նրպէս ահիւ և դողութեամբ ընկալա
16 րուք զնա : * Այլ արդ՝ ուրախ եմ , զի յամե
նայնի համարձակ եմ առ ձեզ :

ԳԼՈՒԽ Բ .

1 Յուցանեմ ձեզ եղբարք՝ զնորհան աստու
ծոյ՝ որ առեալ են եկեղեցեացն մակեդոն

նայւոց . * զի մեծաւ հանդիօխս . նեղութեան՝ 2
 առաւելութիւն խնդութեանն նոցա , և ծա-
 նոք աղքատութիւնն նոցա առաւել եղև ՚ի
 մեծութիւն առատութեան նոցա . * զի ըստ 5
 կարի նոցա վկայեմ , և աւելի քան զկար .
 * ինքնակամ բազում աղաչանօք աղաչիս ըս- 4
 շնորհան , և զհաղորդութիւն պաշտամանն
 օր ՚ի սուրբն՝ առ զցմեղ : * Այս որչափ ակն 3
 աւնեայք , ոչև զանձինս եւս ետուն , նախ
 ակտան՝ և ապա մեզ կաւօքնս աստուծոյ . * ա- 6
 զաչել զոխտան՝ զի որպէս սկսան յառաջա-
 գոյն , նոյնպէս և կատարեցէ ՚ի ձեզ և զայդ
 եւս շնորհս : * Այս որպէս յամենայնի առա- 7
 ւել էք հաւատովք՝ և բանիւ և գիտութեամբ
 և ամենայն փութով , և որ ՚ի մէնջ ՚ի ձեզ սե-
 ընն է , զի և յայդմ եւս շնորհի առաւել
 լինիցիք : * Այս որպէս հրամանս տարոյ ակեմ . 8
 այլ փանն այրոյ փութոյ , և փանն ձերոյ սի-
 ըոյ զմտերմութիւնդ փորձեմ : * Քանզի զի 9
 տէք զշնորհան տեառն մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի . զի փանն ձեր աղքատացաւ՝ որ մեծա-
 առնն էք , զի դուք նորա աղքատութեամբ
 քրն մեծապէք : * Այս իսրաւ մի յայմիկ ասմ . 10
 զի այն իսկ յօգուտ է ձեզ . որք ոչ միայն զառ-
 նելն՝ այլ և զկամելն յառաջագոյն սկսայք
 ՚ի հերուն հետէ : * Բայց արդ և զառնելն 11
 իսկ կատարեցէք . զի որպէս յօժարութիւնն
 ՚ի կամաց է , նոյնպէս և առնելն ըստ գոյնն :
 * Այս էթէ յօժարութիւնն առաջի կայ , ըստ 12

գոյին ընդունելի է՝ և ոչ եթէ ըստ շնորհի =
 15 * Օ՛ր ոչ եթէ այլոց հանդիսա կամկցիս՝ և
 14 ձեզ ներգութիւնն : * Այլ հաւասարութեամբ
 յայժմա ժամանակիս, ձեր առաւելութիւ-
 նրդ ՚ի նոցա պակասութեանն, զի և նոցա ա-
 ռաւելութիւնն եղկցի ՚ի ձերում՝ պակասու-
 թեանդ. զի եղկցի հաւասարութիւն՝ որպէս
 15 և գրեալ է, * Թէ որ բազումն առ՝ ոչ առա-
 ւելաւ, և որ սակաւն՝ ոչ նուազեցաւ :
 16 * Քայց շնորհք աստուծոյ՝ որ արկ զնոյն
 17 փոյթ վասն ձեր ՚ի սիրա տխտախի. * զի զազա-
 շանն ընկաղաւ, և փութացաւ յօժարագոյնս
 18 զիմեաց գալ առ ձեզ : * Այլ առաքեցաք ընդ
 նմա զեղբայրն, որոց գովութիւնն յաւետա-
 19 ըանի անդ է ընդ ամենայն եկեղեցիս : * Այլ
 ոչ այսչափ միայն, այլ և ձեռնադրեալ յեկե-
 ղեցեաց անախի, նշգեհակից մեր եղեւ ՚ի շնոր-
 հքս յայստակն՝ որ պաշտին ՚ի մէնջ ՚ի փասս
 20 տեառն՝ և ՚ի մեր յօժարութիւնն : * Քայց
 զայս խղճեաք խի թէ գուցէ արատ որ ինչ
 գնկցէ ՚ի հաստատութեանս յայսմիկ՝ որ պաշ-
 21 տեցաւս ՚ի մէնջ : * Քանզի խորհիսք զբարիս
 ոչ միայն առաջի տեառն, այլ և առաջի մարդ-
 22 կան : * Այլ առաքեցաք ընդ նոսա զեղբայրն մեր՝
 զոր ընտրեցաք ՚ի բազում իրս բազում անգամ
 պինդ գտեալ. և առաւել ևս այժմ պնդաղոյն
 25 յուսով մեծաւ ՚ի ձեզ : * Քայց եթէ վասն տի-
 տախի ինչ բանք են, իմ հաւասար է՝ և ձեր
 գործակից, և եթէ եղբարք մեր առաքեալքն

~~~~~  
 79
 ~~~~~

եկեղեցւոյ՝ և փառք քրիստոսի : * Այլ արդ՝ 24
դհանդէս սիրոյ ձերոյ՝ և զմերոյ պարծանացն
վասն ձեր, 'ի դոսա ցուցնիք յանդիման ամե-
նայն եկեղեցեաց :

ԳՂՈՒԽ Թ.

ԳԳ

Այլ վասն պաշտամանն՝ որ 'ի սուրբսն է, 1
աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ : * Ս'ի դի- 2
տեմ զյօժարուի ձեր, զոր վասն ձեր պարծեցել
եմ 'ի մէջ մակեդոնացւոցն, թէ արայեցիքն 'ի
հերուն հետէ պատրաստ են, և ձեր նախանձն
զբազումս յորդորեաց : * Այլ առ արեցարդ զեղ 5
բարսն, զի մի պարծանքն մեր որ վասն ձեր՝ ըն-
դունայն լինիցին 'ի մասինդ յայդմիկ, այլ որ-
պէս ասէի իսկ, պատրաստագոյնք դասնիջիք .
* գուցէ յորժամ դայցեն ընդ մեզ մակեդով 4
նայիքն, և դասնիցեն զձեզ անպատրաստ, և
ամաչեացուք մեք . զի մի ասացուք՝ թէ դուք
'ի մասինդ յայդմիկ պարծանաց : * Արդ՝ կա- 5
րեւոր համարեցայ աղաչել զեղբարս, զի յա-
ռաջագոյն իսկ եկեացեն առ ձեզ, և յառա-
ջագոյն պատմեացեն զյառաջագոյն խոստա-
ցեալ օրհնութիւնն ձեր 'ի պատրաստի ու-
նել . այնպէս իբրեւ զօրհնութիւն, և մի իբ- 6
րեւ զազահու թիւն : * Վանդի զայդ որ սերմանէ
ճշդելով՝ ճշդելով և հնձեացէ . և որ սերմանէ
առատութեամբ՝ առատութեամբ և հնձեացէ :
* Իւրաքանչիւր որպէս և յօժարեացի ոք սրտիւ 7

մի առ հարկի և տրտմութեան . քանզի ըզ
 8 տուրս զուարթառասս սիրէ աստուած : * Այլ
 կարող է աստուած զամենայն շնորհս առա
 ւելուլ 'ի ձեզ . զի յամենայնի յամենայն ժամ
 զամենայն բաւականութիւն ընկալեալ՝ առա
 ւելուցուք յամենայն դործս բարութեան ,
 9 * որպէս և գրեալ է . սիրեաց և ետ սնան
 կաց , արդարութիւն նորա մնաց յաւիտեան :
 40 * Այլ այն որ պարգեւէ սերմն սերմանա
 հանաց՝ և հաց 'ի կերակուր , պարգեւեացէ
 և բաղմացուցէ զսերմանիս ձեր , և աճեցուս
 41 ցէ զարգիւնս արդարութեան ձերոյ . * յա
 մենայնի մեծացեալք ամենայն առատու
 թեամբ՝ որ յօրինէն մեօք դոհութիւն առ
 42 տուծոյ : * Օյի պաշտօն հարկիս պատրիկ ոչ
 միայն առ 'ի լնուլ զպակասութիւն սրբոցն է ,
 այլ առաւելուլ բաղմօք դոհութիւն սաս
 43 տուծոյ . * հանդիսիւ պաշտամանս պատրիկ
 փառաւորել զաստուած 'ի վերայ հնազան
 դութեան խոստովանութեան ձերոյ յաւե
 տարանն քրիստոսի . և առատութեամբ հա
 44 զորդութեանն 'ի նոսա և յամենեւին . * և նո
 ցա աղօթք վասն ձեր քանզի անձկացեալ են
 առ ձեզ վասն առաւել շնորհացն աստուծոյ
 45 որ 'ի մեզ : * Այլ շնորհք աստուծոյ 'ի վերայ
 անպատում պարգեւացն նորա :

~~~~~  
 ԴԵ
 ~~~~~

ԳԼՈՒԽ Ժ.

1 Այլ ես իսկ պօղոս աղաչեմ զձեզ հեղու

Թեամբ և հանդարտութեամբն քրիստոսի,
 օր յանդիման ձեզ իբրև տառապեալ մի
 եմ ՚ի միջի ձերում. բայց ՚ի հեռուստ համար
 ձակիսմ առ ձեզ: * Աղաչեմ, զի մի ՚ի մօտոյ և 2
 եթ համարձակիցիսմ վատահոս թեամբ. կամ
 համարիցիսմ յանդգնել ՚իսկերաց ոմանց՝ որ կար
 ծեն զձե՛նց՝ եթէ ըստ մարմնոյ գնայցեմք:
 * Օ ՚ի թէպէտ և մարմնով գնամք, այլ ոչ ե 5
 թէ ըստ մարմնոյ գինու որիսք: * Օ ՚ի զէն գին 4
 ու որս թեան մերոյ ոչ է մարմնաւոր, այլ զօ
 բաւոր յատուծոյ, առ ՚ի քակելոյ զամուրս.
 զհարհուրդս քակեմք, * և զամենայն բարձ 5
 բու թիւն հարարացեալ ՚ի վերայ գիտութեա
 նցն աատուծոյ. և գերեմք զամենայն միտս ՚ի
 հնազանդութիւն քրիստոսի. * եւ ՚ի պատ 6
 բաստի ունիսք ինդրել զվրէժ ամենայն ան
 հնազանդութեան՝ յորժամ ձեր եւս հնազան
 դութիւնդ կատարեսցի:

22

* Տա իւրաքանչիւր երեսաց դիտեալիք. 7
 եթէ որ վատահ յանձն իցէ քրիստոսի լինել,
 զայս խորհեսցի դարձեալ ՚ի միտս իւր, թէ
 որպէս նայն քրիստոսի է՝ նոյնպէս և մեր:
 * Օ ՚ի թէ առաւել եւս պարճեցայց վան իշ 8
 խանութեանս մերոյ՝ զոր ետ մեզ տէր ՚ի շի
 նել և ոչ ՚ի քակել զձեզ, ոչինչ ամաչեցից:
 * Օ ՚ի մի թուեցայց իբրև ահ ինչ արկանել 9
 ձեզ թղթովքս: * Ասիցէք, թուղթքս ծա 10
 նուէք են և սատոխիք, բայց տեսիլ մարմնոյ
 տկար, և բանն արհամարհեալ. * զայս խոր 11

հեռոյի այնպիսին , զի սրայիսիք եմք բանիւք
 թղթոցդ 'ի հեռուսա , նայնպիսիք և 'ի մօտոց
 12 արդեամբք : * Քանզի ոչ իշխեմք կշռել և հա
 ւասարել զանձինս մեր տնանց , որ զանձինս
 իւրեանց ձեզ ընծայեցուցանեն . այլ անձամբք
 յանձինս՝ զանձինս չափեն , և 'ի կշռել ան
 15 ձամբք յանձինս՝ ոչ առնուեն 'ի միտ : * Այլ
 մեր ոչ եթէ յանչափս ինչ պարծեացուք . այլ
 ըստ չափոյ կանանին , զոր բաժանեաց մեզ
 աստուած չափով հասանել մինչեւ առ ձեզ .
 14 * իբր ոչ եթէ հասաւ ինչ շնչեմք 'ի ձեզ , և
 և ձկանեցուցանիցեմք զանձինս . բանզի մինչե
 առ ձեզ հասար աւետարանաւն քրիստոսի :
 15 * Այլ ոչ յանչափս ինչ պարծիմք օտար վա
 ասիօք : Քայց յոյս մի ունիմք զաճմանն հա
 ւասոց ձերոց՝ այդքէն 'ի ձեզ մեծամարտյ՝ ըստ
 16 կանանիս մերոց յառաւելու թիւն . * 'ի վեր ևս
 քան զձեզ աւետարանել . ոչ օտար կանանաւ
 17 'ի պատրաստականս ինչ պարծել : * Այլ որ
 պարծիցին՝ 'ի տէր պարծեացի :
 18 * Այլ ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցու
 ցանէ՝ նա է ընտրեալ . այլ զոր տէրն ընծա
 յեցուցանէ :

~~~~~  
 ԲԿ
 ~~~~~

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

1 Առ էր եթէ ներէիք փոքր մի և խնամ
 2 անդդամու թեանս . այլև անասցէք իսկ : * Առ
 խանձեցուցանեմ զձեզ 'ի նախանձն աստու

Ժող . զի խօսեցայց զձեզ առն միում , իբրև
 զկայս մի սուրբ յանդ իման կացուցանել քրիս-
 տոսի : * Նայց երկնչիմ գուցէ որպէս օձն խա- 5
 բեաց զեւա խորամանկութեամբ իւրով , ա-
 պականեացին միտք ձեր ՚ի միամտութենէն՝ որ
 ՚ի քրիստոս : * Օ ՚ի եթէ որ գալացն իցէ՝ այլ 4
 քրիստոս քարոզիցէ՝ զոր մեքն ոչ քարոզեցաք ,
 կամ ոչի օտար առնուցուք՝ զոր ոչ առէք ,
 կամ աւետարանն օտար՝ զոր ոչ լնկալարուք ,
 բարուք անայիք նոցա : * Նայց ես այսպէս 5
 համարիմ , թէ ոչինչ իւրք պակաս իցեմ քան
 զլաւ առաքեալն : * Օ՛ւպէտ եւ տգէտ եւս ի 6
 ցեմ բանիւ , այլ ոչ եթէ գիտութեամբ , սա-
 կայն յամենայնի յայտնեցաք զանձինս ամենե-
 ւին առ ձեզ : * Նւ եթէ մնան ինչ գործեցի՝ 7
 զի զանձն խոնարհեցուցի . եւ այն՝ զի գուք
 բարձրասցիք . զի ձրի զաւետարանն աստուծոյ
 աւետարանեցի ձեզ : * Օ այլ եկեղեցիս կո- 8
 զոպտեցի առեալ թոշակ ՚ի ձեր սպասաւո-
 բութիւն : * Նւ յորժամ եկի առ ձեզ , թէ 9
 պէտ եւ սրակասեաց ինչ , ոչ զոք ՚ի ձէնջ ձանձ-
 բացուցի , զի զպակասութիւնն իմ լցին եղ-
 բարքն եկեալք ՚ի մակեդոնացւոց . եւ յամե-
 նայնի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն իմ պա-
 հեցի՝ եւ պահեցից : * Օ ՚ի գոյ յիս ճշմար- 10
 տութիւնն քրիստոսի :

~
ԲԴ
~

Օ ՚ի պարծանքս այս ոչ արդեւցին յինէն ՚ի
 կողմանս արայեցւոյ : * Ննդէր . իբրու թէ ոչ 11
 սիրիցեմ զձեզ , զայն աստուած գիտէ . * զոր 12

- առնեմն՝ և արարից . զի հասոից զպատճառս
 այնպիսի՝ որ զպատճառսն կամիցին . զի որով
 պարծիցինն , և նորա իբրեւ զձեզ գտանիցին :
 15 * ( ) ի այնպիսիքն սուտ առաքեալք , մշակք
 նենգաւորք , կերպարանին ՚ի կերպարանս ա
 14 ռաքելոց քրիստոսի : * Այլ չեն ինչ զարմանք .
 քանզի և ինքն սատանայ կերպարանի ՚ի հրեշ
 15 տակ լուսոյ : * Այլ ոչինչ է մեծ՝ թէ և պաշ
 տօնեայք նորա կերպարանին իբրեւ զպաշտօ
 նեայք արդարութեան . որոց կատարածն է
 16 զիցի ըստ գործոց իւրեանց : * Վարձեալ ա
 սեմ . մի որ համարեցի զիս անզգամ . ապա
 թէ ոչ գնեի իբրեւ զանզգամ ընկալարուք
 17 զիս , զի և ես փոքր մի ինչ պարծեցայց : * Այլ
 զոր խօսիմն՝ ոչ եթէ ըստ տեառն ինչ խօսիմ
 այլ իբրև անզգամութեամբ՝ ըստ կարգի այդց
 18 պարծանայց : * Այլ քանզի բազումք պարծին
 19 ըստ մարմնոց , սոյ և ես պարծեցայց : * Ստադիւր
 իմն անասիք անմտացն ձերովդ իմաստութի :
 20 * Քանզի անասք , եթէ որ խաբէ զձեզ , եթէ
 որ ծառայեցուցանէ , եթէ որ սուտ զձեր ,
 եթէ որ առնու ինչ , եթէ որ հոգարտանայ ,
 21 եթէ որ զձեզ յանդիման հարկանէ : * Ստ
 անարդանացդ ասեմ , իբրեւ թէ մեք տկա
 րացաք արդեօք . յոր ինչ որ համարձակիցի ,
 անզգամութեամբ ասեմ , համարձակիմ և ես :
 22 * Աբրայեցիք իցեն , և ես . իսրայելացիք իցեն ,
 եւ ես . զաւակ արբահամու իցեն , եւ ես .
 23 * պաշտօնեայք քրիստոսի իցեն , յանդգնա

գոյնա ասացից՝ թէ առաւել եւս ես, եթէ
 վաստակօք՝ առաւել, եթէ գանիւք՝ եւս առ
 աւել, եթէ բանախա՛ աւելի քան զնոսա, եւ
 թէ մահուանքք՝ բազում անգամ: * Ի հրէից, 24
 հնդիցս՝ քառասուն միով պակաս արբի. * ե 25
 ընցս ձաղկեցայ, միանգամ քարկոծ եղէ,
 երկցս նաւակոծ եղէ, զախ եւ զգիշեր յան
 դունդս տառասկեցայ. * Ի ճանապարհս բա 26
 զում անգամ: Ա իշտա ՚ի գեաց, միշտա յա
 ւապակաց, միշտա յաղղէ, միշտա ՚ի հեթանո
 սաց, միշտա ՚ի քաղաքի, միշտա յանապատի,
 միշտա ՚ի ծախու, միշտա ՚ի սուտ եզրաց: * Ի 27
 ջանա եւ ՚ի իստոասիս, ՚ի արեւութիւնս բազում
 անգամ, ՚ի քաղց եւ ՚ի ծարաւ, ՚ի պահս բա
 զում անգամ, ՚ի ցուրտ եւ ՚ի մերկութեան:
 * Թող զայլ նեղութիւնս, եւ զի հանու 28
 պաղ խուժանն ՚ի վերայ իմ կուտէք, եւ
 հոգք ամենայն եկեղեցեաց: * Ա հիւանդա 29
 նայ՝ եւ ոչ ես հիւանդանամ, ո՞ գայթակղի՛
 եւ ոչ ես տապանամ:

~~~  
 R2
 ~~~

* Եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ, զտկարու 30
 թեանն պարծեցայց: * Աստուած եւ հայր տեա 31
 սին մերոյ յառսի քրիստոսի գիտէ՝ որ է օրհ
 նեալ յախտեանս, զի ոչ ստեմ: * Ի գամիսս 32
 կոս ազգասկեանս արեւոյ արբայի պահէք ըզ
 քաղաքն գամասկացւոց ունել զիս. * ե ընդ 33
 պատուհանն լանդակաւ կախեցայ ընդ պա
 րիսայն, եւ լիախեաց ՚ի ձեռաց նորս:

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

- 1 Արդ՝ պարծել ինչ պարտ իցէ . այլ օգնէ ինչ ոչ : Բայց եկից ՚ի տեսիլս և յայտնու-
- 2 թիւնս տեսան : * Վիտեմ այր մի ՚ի քրիստոս յառաջ քան զչորեքտասան ամ , եթէ մարմնով՝ ոչ գիտեմ , և եթէ առանց մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ , աստուած գիտէ . յափշտակեալ զայն-
- 3 պիտին մինչև յերրորդ երկինս : * Այլ գիտեմ զայնպիսի այր , եթէ մարմնով՝ և եթէ առանց
- 4 մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ . աստուած գիտէ , * զի յափշտակեցաւ ՚ի գրասան . և լուաւ քանս անձառս , զոր ոչ է պարտ մարդոյ խօսել :
- 5 * Այնն այնպիսոյն պարծեցայց . այլ վասն անձին ինչ ոչ պարծեցայց . բայց եթէ ՚ի տը-
- 6 կարու թիւնս : * Օ ՚ի եթէ և կամիցիմ պար-
- 7 ծել՝ ոչ եղէց անգգամ , քանզի զարդարն ա-
- նեմ . այլ անխայեմ , դուցէ սք համարիցի ինչ յիս աւելի՝ քան զոր տեսանիցէ յիս՝ կամ լը-
- 7 սիցէ յինէն : * Այլ զի մի առաւելութեամբ յայտնութեանցն հպարտացայց , առաւ ինձ խայթ մարմնոյ հրեշտակ աստան՝ կռփել զիս ,
- 8 զի մի հպարտացայց : * Այլ վասն այնպիկ երիցս անգամ աղաչեցի զտէր՝ զի ՚ի բայ արասցէ յի-
- 9 նէն . * և ասէ յիս , շատ են քեզ շնորհք իմ , զի զօրութիւն իմ ՚ի տկարութեան կատարի :
- Այլ արդ՝ լաւ եւս լիցի ինձ պարծել ՚ի տկա-
- րութիւնս , զի բնակեացէ յիս զօրութիւնն քնի-
- 10 * Այնն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարու . ԳԳ

թիւնս , ընդ թշնամանս , ընդ վիշտս , ընդ հա-
 լածանս , և ընդ նեղու թիւնս վասնքսի . զի յոր-
 ժամ տկարանամ , յայնժամ զօրանամ : * Այդէ ա- 11
 նրդգամ , քանզի դուք ստիպեցէք զիս . զի ինձ
 պարտ էր 'ի ձէնջ վկայու թի առնուլ թէ ոչինչ
 պակաս գտայ քան զլաւ առաքեալսն . զի թէ-
 պէտ և ես ոչինչ եմ , * սակայն նշանք առա- 12
 քելոյ գործեցան 'ի ձեզ՝ անենայն համբերու-
 թեամբ , նշանօք և արուեստիւք և զօրու-
 թեամբք : * Այլ արդ՝ զինչ իցէ , որով պակաս 13
 գտայք քան զայլ եկեղեցիս . բայց եթէ այ-
 նու՝ զի ես զձեզ ոչ ձանձրացուցի . շնորհե-
 ցէք ինձ զիմասդ զայդ : * Ահաւասիկ այս ե- 14
 ըիցս անգամ պատրաստեալ եմ զայ առ ձեզ .
 և ձեզ բեռն ինչ ոչ եղէց . զի ոչ խնդրեմ ինչ
 զձեր՝ այլ զձեզ . քանզի ոչ պարտին որդիք
 հարց գանձել՝ այլ հարք որդւոց : * Բայց ես 15
 մտադիւրութեամբ ծախեցից , և ծախեցայց
 վասն անձանց ձերոց . զի թէպէտ և յառա-
 ւել սիրոյն զձեզ սակաւ սիրիցեմ : * Այլ գրե- 16
 թէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ . քանզի խորա-
 գէտ էի , խելօք կարայ զձեզ : * Սիթէ որովք 17
 առաքեցին առ ձեզ՝ նոքօք ինչ ագահեցի 'ի
 ձէնջ : * Ազաչեցի զտիտոս՝ և առաքեցի ընդ 18
 նմա զեղբայրն , միթէ ագահեաց ինչ զձեր
 տիտոս : Աչ նովին ոգւով գնացաք . ոչ նովին
 շաւղօք շրջեցաք :

* Բարձեալ համարիցիք՝ եթէ յողոք ան- 19
 կեալ ինչ ձեզ աղերսիցեմք . առաջի աստուծոյ

'ի քրիստոս խօսիմք, զի ամենայն ինչ սիրելիք
 20 վասն ձերոյ շինութեան է: * Այլ երկնչիմ,
 դուցէ եկեալ՝ ոչ որպիսիս կամիցիմս գտանի-
 ցեմ զձեզ, և ես գտանիցիմ ձեզ՝ որպէս և
 դուք ոչ կամիցիք: Գուցէ դարձեալ հեռ,
 նախանձ, սրամտութիւնք, գրգռութիւնք,
 չարախօսութիւնք, քսութիւնք, հպարտու-
 թիւնք, ամբարտաւանութիւնք, խռովութիւնք:
 21 * Գուցէ դարձեալ յորժամ գայցեմ՝ նկուն
 ինչ առնիցէ զիս աստուած իմ առ ձեզ, եւ
 սուգ առնուցում վասն բազմաց յառաջագոյն
 մեղուցելոց, եւ ոչ ապաշխարելոց՝ 'ի վերայ
 պղծութեան և պոռնկութեան և գիշութե՛
 զոր դարձեցին:

ԳՒՈՒԽ ԺԳ.

1 Այս երկոցս անգամ դամ առ ձեզ, զի 'ի
 բերանոյ երկուց և երկոց վկայից հաստատեա-
 2 ցի ամենայն բան: * Յառաջ ասացի և դար-
 ձեալ կանխաւ ասեմ յանդիման երկիցս ան-
 դամ, և այժմ 'ի բացուստ գրեմ յառաջա-
 գոյն յանցուցելոցն՝ և այլոցն ամենեցուն, զի
 5 եթէ եկից դարձեալ՝ ոչ խնայեցից: * Աթէ
 զփորձ ինչ խնդրէք զքրիստոսի, որ ինեւս ընդ
 ձեզ խօսի, որ հզօրացեալն է 'ի ձեզ, և ոչ
 4 տկարացեալ: * Սի թէպէտ եւ խաչեցաւ 'ի
 մերմէ տկարութենէ, այլ կենդանի է զօրու-
 թեամբն աստուծոյ, և մեք թէպէտ և տկա-
 րանայցեմք վասն նորա, այլ կենդանի լիցուք

ընդ նմա զօրութեամբն աստուծոյ :
 ԲԿ * Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ կայցէք ՚ի 5
 նոյն հաւատս . քննեցէք զանձինս . եթէ ոչ
 գիտէք զանձինս՝ զի քրիստոս յիտուս ՚ի ձեզ
 է . բայց եթէ անպիտանք իցէք : * Ա՛յլ ա 6
 կրն ունիմ թէ գիտիցէք . զի մէք ոչ եմք ան-
 պիտանք : * Ա՛յլ խնդրեմք յաստուծոյ՝ զի մի 7
 ինչ արտացէ ձեզ չար : Աչ զի մէք ընտիրք ե-
 րեւեացուք, այլ զի դուք զբարիս դործիցէք .
 և մէք անպիտանք գտանիցիմք : * Օ՛հ ոչ կարեմք 8
 ինչ հակառակ կալ ճշմարտութեանն . այլ վե-
 րակացու եմք ճշմարտութեանն : * Խրախ եմք՝ 9
 յորժամ մէք տկարանայցեմք, և դուք զօրա-
 ւորք իցէք . զզոյն իսկ և աղօթս առնեմք ըզ-
 ձեր հաստատութիւնդ : * Ա՛յն այնորիկ զայս 10
 ՚ի հեռուս գրեմ . զի մի յորժամ եկից՝ սաստ-
 կութեամբ վարեցայց՝ ըստ իշխանութեանս,
 զոր եա ինձ տէր ՚ի շինել՝ և ոչ ՚ի քակել : * Ա՛յլ 11
 սու հեանեւ եղբարք, ողջ լերուք, հաստատուն
 կայցէք, միսիթարեցարուք, միարան լերուք, խա-
 զաղութիւն արարէք . և ամ խաղաղութեան
 և սիրոյ՝ եղիցի ընդ ձեզ : * Աղջոյն սուք միակեանց 12
 ՚ի համբար սրբութե . ողջոյն տան ձեզ սքք ամե-
 նայն : * Շնորհք տեանն մերոյ յիտուսի քրիս 13
 տոսի, և սէրն Աստուծոյ, և հաղորդութիւն
 հոգւոյն սրբոյ ընդ ձեզ ամենեւին, ամէն :

Ա՛յլ իրնեացիս երկրորդ՝ Գրեցաւ ՚ի Թեոփիլայ . ՚ի
 յեան գիտոսի և զուհայ :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԳՍՂԱՏԱՅՍՅԻՍՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

27

1 ՊՕՂՈՍ առարեալ ոչ 'ի մարդկանէ և ոչ
 'ի ձեռն մարդոյ, այլ 'ի ձեռն յիսուսի քրիս-
 տոսի և աստուծոյ հօր՝ որ յարոյց զնա 'ի մե-
 2 ռելոյ. * և որ ընդ իս են եղբարք ամենեքին,
 3 եկեղեցեացոյ գաղատացոյ: * Շնորհք ընդ
 ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ 'ի հօրե
 և 'ի տեառնէ մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ .
 4 * որ եա զանձն իւր փան մեղաց մերոյ, զի ըս-
 մեզ փրկեացէ յաշխարհէ աստի չարէ, ըսա
 5 կամացն աստուծոյ և հօր մերոյ, * որու մ'
 6 փառք յաւիտեանա . ամէն: * Օտրմանա
 նամ զի այդպէս փաղփաղակի փոփոխիք յայն
 մանէ որ կոչեացն զձեզ 'ի շնորհսն քրիստոսի
 7 յայլ աւետարան. * որ ոչ գոյ այլ. բայց ե-
 թէ իցեն ոմանք որ խռովեցուցանիցեն զձեզ,
 և կամիցին շրջել զաւետարանն քրիստոսի:
 8 * Ըստ թէ մեք, կամ հրեշտակ յերկնից ա-
 լետարանեացէ ձեզ աւելի քան զոր աւե-
 9 տարանեցաքն ձեզ, նղովեալ լիցի: * Արպէս

յառաջագոյնն առացաք՝ և արդ դարձեալ ա-
 տեմ. եթէ որ աւետարանեցէ ձեզ աւելի
 քան զոր առէքն, նդուլեալ լիցի: * Արդ՝ 10
 մարդկան հաճոյ լինիցիս, թէ աստուծոյ.
 կամ խնդրիցեմ մարդկան հաճոյ լինել. եթէ
 տակաւին մարդկան հաճոյ լինէի, ապա քրիս-
 տոսի ծառայ ոչ էի:

ԲԶ * Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն, 11
 որ աւետարանեցաւ յինէն. զի ոչ է ըստ
 մարդոյ. * քանզի և ոչ ես ՚ի մարդոյ առի, և 12
 ոչ աւսայ յումէքէ, այլ ՚ի յայանութեանէն յի-
 սուսի քրիստոսի: * Քանզի լուեալ իսկ է 13
 ձեր զիմ գնացսն, որ երբեմն ՚ի հրէութեան
 անդ. զի անչափ հալածէի զեկեղեցին աս-
 տուծոյ, և աւար հարկանէի զնա: * Այլ յառ 14
 աջագէմ էի ՚ի հրէութեանն՝ քան զբազում
 հասակակիցս իմ, որ յազգին իմում էին. ա-
 ռաւել նախանձախնդիր էի իմոյ հայրենի ա-
 ւանդութեանցն: * Այլ յորժամ կամեցաւ 15
 աստուած, որոչեաց զնա յարովայնէ մօր իմոյ.
 և կոչեաց ՚ի ձեռն շնորհաց իւրոց, * յայտ 16
 նել զորդին իւր ինեւ, զի աւետարանեցից
 զնա ՚ի հեթանոսս. անդէն վաղվազակի ոչինչ
 զգացուցի մարմնոյ և արեան. * և ոչ ելի յե- 17
 րուսաղէմ, առ որ յառաջագոյն քան զիս ա-
 ռաքեալքն էին. այլ շոգայ յարարիա, և
 դարձեալ դարձայ ՚ի դամասկոս: * Ապա յետ 18
 երից ամաց ելի յերուսաղէմ տեսանել ըզ-
 պետրոս. և եղէ առ նմա աւուրս հնդեռա-

19 սան : * Այլ որ յառաքելոց անախ ոչ տեսի,
 բայց միայն զյակովքս, զեղբայրն տեառն :
 20 * Այլ զոր գրեմս առ ձեզ, ահա տեսի առա-
 21 ջի աստուծոց, զի ոչ ստեմ : * Այս եկի ՚ի կող-
 22 մանս աստուծոց և կիւ լիկեցւոց : * Այլ յանձա-
 նօթս էի երեսօք եկեղեցեացն՝ որ ՚ի թրխա-
 23 տու թեանէ անախ էին ՚ի քրիստոս : * Այց զի
 լտելով լուեալ էր, թէ որ հաշածէրն զվեզ
 յայնժամ, արդ աւետարանէ զհաւատան՝ զոր
 24 երբեմն խախտէր . * և փառաւոր սունէին ի-
 նեւ զաստուած :

ԳԼՈՒԽ Բ.

1 Այս յեա ամաց շրեքտաւանից միւսան ԵԿ
 զամ ելի յերուտաղէմ ընդ բառնաբայ, ա-
 2 ռեալ ընդ իս և զտիտոս : * Այլ ելի ըստ յայտ-
 նու թեանն, և զգացուցի նոցա զաւետարանն՝
 զոր բարտէի ՚ի հեթանոսս, առանձինն այ-
 նոցիկ՝ որ կարծեալքն էին, գուցէ ընդունայն
 ինչ ընթացեալ իցեմ, կամ ընթանայցեմ :
 3 * Այլ եւ ոչ տիտոս՝ որ ընդ իս ՚ի հեթանոսաց
 4 էր, բռնադատեցաւ թրխատել . * այլ վասն
 սարդոզաց սուտ եղբարցն, որք սարդեցին
 մտանել գիտել զազատութիւնն մեր՝ զոր ու-
 նիմք ՚ի քրիստոս յիսուս, զի զվեզ ծառայե-
 5 ցուցեն : * Արց և ոչ առ ժամանակ մի ան-
 սացար հնազանդութեանն . զի ճշմարտու-
 թիւն աւետարանին հաստատեցի առ ձեզ :

* Քայց զկարծելոցն եթէ իցեն ինչ, որպիսի 6
 որ երբեմն էին, չէ ինչ ինձ փայթ. քանզի
 աստուած ակն մարդկան ոչ առնու. զի ինձ
 կարծեալքն այնպիսի ինչ ոչ զգացուցին. * այլ 7
 զնորին հակառակն, իբրև տեսին եթէ հաւա
 տացեալ է ինձ աւետարանն անթրիառու
 թեան, որպէս պետրոսի ՚ի թրիառութեան.
 * զի որ յաջողեացն պետրոսի յառաքելու թիւն 8
 թրիառութեանն, յաջողեաց և ինձ ՚ի հեթա
 նաս : * իբրև գիտացին զնորհան որ տուեալ 9
 էին ինձ, յակախոս և կեփաս և յովհան
 նէս, որ կարծեալ սիւնքն էին, ձեռն ետուն
 հաւանութեան ինձ և բռնաբայ. զի մէք ՚ի
 հեթանոսս, եւ նորա ՚ի թրիառութեանն.
 * բայց միայն զի զաղքատան յիշեացուք. զոր 10
 և ես փութացայ զնոցն առնել :

~
 ԵԴ
 ~

* Այլ յարժամ եկն կեփաս յանախոր, ընդ 11
 դեմ դարձայ նորա. քանզի գող իբրև ըստ
 գտեալ իմն էր : * Քանզի մինչչեւ եկեալ էին 12
 ոմանք առ ՚ի յակախոս, ընդ հեթանոսս ու
 տէր անխախտ. իսկ իբրև եկին, զասանէր
 և որոշէր զանձն, երկուցեալ յայնցանէ որ
 ՚ի թրիառութենէ անախ էին : * Այլ կեղծա 13
 ւորեցան ընդ նմա և այլ հրէայքն. մին
 չեւ բռնաբաս անգամ խոնարհեցաւ ՚ի նա
 ցա կեղծաւորութիւնն : * Այլ իբրև տեսի 14
 թէ ոչ ուղիղ գնան ՚ի ճշմարտութիւն աւե
 տարանին, ասեմ ցկեփաս առաջի ամենեցուն,
 եթէ դու որ հրէայդ ես՝ հեթանոսաբար և

ոչ հրէաբար կեանս , զի արդ ասիպէս հեթա-
 43 նասաց լինել հրէարէն : * Օ ի մեք բուն հրէ-
 այք եմք , և ոչ ՚ի հեթանոսաց մեղաւորք :
 46 * Օ այս գիտեմք եթէ ոչ արդարանայ մարդ
 ՚ի գործաց օրինաց , եթէ ոչ ՚ի հաւատոցն
 յիսուսի քրիստոսի . և մեք ՚ի քրիստոս յիսուս
 հաւատացաք , զի արդարացուք ՚ի հաւատոցն
 քրիստոսի , և ոչ ՚ի գործաց օրինաց . զի ՚ի
 գործաց օրինաց ոչ արդարացի ամենայն մար-
 47 մին : * Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք արդարանալ
 ՚ի քրիստոս , և գտանիցիմք մեղաւորք . ապա
 ուրեմն քրիստոս մեղաց պաշտօնեաց եղև .
 48 քաւ լիցի : * Օ ի եթէ զոր քակեցին՝ զնոյն
 միւսանդամ շինիցեմ . ապա յանցաւոր զանձն
 49 իմ ես ինձէն երեւեցուցանեմ : * Օ ի ես օ-
 րինօք օրինացն մեռաց , զի աստուծոյ կեցից ,
 20 և ընդ քրիստոսի ՚ի խաչ ելից : * Եւ կենդանի
 եմ այսուհետեւ , ոչ ես , այլ կենդանի է յիս
 քրիստոս :

Եւ որ սցծմն կեամ մարմնով , հաւա-
 տալք որդւոյն աստուծոյ կեամ . որ սիրեացն
 21 զիս , և մասնեաց զանձն վասն իմ : * Եւ ես
 ոչ անարդեմ զշնորհսն աստուծոյ : Օ ի եթէ
 յօրինաց անտի էր արդարութիւն , ապա քր-
 իստոս զուր մեռաւ :

62

Գ Լ ՈՒ Ի Գ

1 Ո՞ անմիտ գաղատացիք , ո՞ նախանձ արար

ԿձԵՂ՝ ՈՐՈՅ ԳՐԵԹԷՆ ԿԱՆԱՅԻ ԱՆՉԱՅՔՐԻՏԱՌՈՍ յԻՏՈՒ Ս
 ԳՐԵԿԱՆ ԻՒՍԱՆ ԵՂԵՎԱԼ : * Օ՛յս միայն կամիմ 2
 ՈՒՍԱՆԵՂ Ի ԶԷՆԶ . Ի դ՝ործոց օրինաց զհոգին
 ընկալարուք՝ թէ՛ ի լրոյ հաւատոց : * Վ՛յդ 3
 չափ անմիտ էք . սկսեալ հոգւով՝ և արդ մար-
 մնով վախճանիք : * Վ՛շ աշխարհ անցք անցին 4
 ընդ ձեզ զուր՝ եթէ իցէ զուր : * Իսկ արդ՝ 5
 որ բաշխեաց ի ձեզ զհոգին , և աջողեաց ի
 ձեզ զգորութիւնս . Ի դ՝ործոց օրինաց է՛ եթէ
 ի լրոյ հաւատոց : * Արախտ արբահամ հաւա- 6
 տոց յաստուած՝ և համարեցաւ նմա յարդա-
 րութիւն : * Իհասկէք արդեօք . զի որք ի հա- 7
 ւատոց անտի են , նորա են որդիք արբահա-
 մու : * Հաւաջագոյն գիտէր գիր , եթէ ի 8
 հաւատոց անտի արդարացուցանէ աստուած
 զհեթանոսս , յաւաջագոյն խոստացաւ նմ ար-
 բահամու . թէ իքեզ օրհնեացին ամենայն ազգք :
 * Վ՛յսուհետեւ որք ի հաւատոց անտի են , 9
 օրհնին ընդ հաւատացելոյն արբահամու : * Օ՛յ ի 10
 որ միանգամ ի դ՝ործոց օրինացն են , ընդ ա-
 նիծիւք են . քանզի գրեալ է , թէ անիծեալ
 ամենայն մարդ՝ որ ոչ կացցէ յամենայն գը-
 րեալսն ի գիրս օրինաց՝ առնել զամենայն :
 * Օ՛յ օրինօքն ոչ որ արդարանայ առաջի աս- 11
 տուծոյ , այն յայտ իսկ է . զի արդարն՝ ասէ ,
 Վ՛շ ի հաւատոց կեցցէ :

* Իոյց օրէնքն չեն ի հաւատոց , այլ որ 12
 արացէ զայն՝ կեցցէ ի նասին : * Վրիտոս գը- 15
 նեաց զձեզ յանիծից օրինացն , եղեալ վասն

- մեր անէծք . զի գրեալ է , թէ անիծեալ ամե .
- 14 նայն որ կախեալ կայցէ զփայտէ . * զի ՚ի հեթանոսս օրհնու թիւնն արբահամու եղիցի ՚ի քրիստոս յիսուս . զի մեր զաւետիս հոգ .
- 15 ւոյն օրբոյ առցուք հաւատովք : * ՚Կա մարդ կու թեան ասեմ , եղբարք . ապաքէն զմարդ կան հաստատեալ կտակն՝ ոչոք կարէ անարդել ,
- 16 և ոչ այլ հրաման ՚ի վերայ այնր տալ : * ՚Կսկ արբահամու խոստացան աւետիքն , և զաւա կի նորա . և ոչ ասէ զաւակայ իբրեւ զբաղ մաց , այլ իբրեւ զմիոյ , թէ՛ և զաւակի քում .
- 17 օր է քրիստոս : * ՚Կայց զայս ասեմ , զկտակն յառաջնորդոյն հաստատեալ յաստուծոյ ՚ի քրիստոս , օրէնքն որ յեա չարեքհարիւր և երեսուն ամի եդան , ոչ կարեն խախտել առ
- 18 ՚ի խափանելոյ զաւետիան : * ՚Կթէ յօրինաց անտի է ժառանգու թիւնն , ապա ոչ եւս յաւետեացն . բայց արբահամու աւետեօք
- 19 շնորհեաց աստուած : * ՚Կսկ զի՞նչ իցեն օրէնք , յանցուածոց վասն յաւերան , մինչև եկեացէ զաւակն , որում խոստացեալն էր՝ կարդեալ
- 20 հրեշտակօք ՚ի ձեռն միջնորդի : * ՚Կսկ միջնորդ
- 21 միոյ ուրուք ոչ է . բայց աստուած մի է : * ՚Կսկ արդ՝ օրէնքն հակառակ ինչ իցեն աւետեացն աստուծոյ . քան լիցի . զի եթէ տուեալ էին օրէնքն՝ որ կարսղ էին կենդանի առնել , ապա հաստատ յօրինաց անտի է արդարու
- 22 թիւն : * ՚Կ լ լ վաղեցին գիրք զամենեւին ընդ մեզօք , զի աւետիքն ՚ի հաւատոց անտի

յիսուսի քրիստոսի տացին հաւատացելոց :
 * Մինչեւ հաւատքն եկեալ էին , ընդ օրինօք 25
 փակեալ պահէաք ՚ի հանդերձեալ հաւատան
 որ յայանելոց էին ՚ի մեզ : * Այս օրէնքն դաս 26
 ախարակ եղին մեզ ՚ի քրիստոս յիսուս , զի ՚ի
 հաւատոցն արդարացուք : * Այլ իբրեւ եւ 25
 կին հաւատքն , ոչ եւս ընդ դասախարակաւ
 եմք : * Քանզի ամենեքին որդիք աստուծոյ 26
 էք հաւատովք ՚ի յիսուս քրիստոս : * Արք մի 27
 անգամ ՚ի քրիստոս մկրտեցարուք , դքրիստոս
 զգեցեալ էք . շնք խաիր , * ոչ հրէի եւ 28
 ոչ հեթանոսի . ոչ ծառայի՛ եւ ոչ ազաաի .
 ոչ արուի՛ եւ ոչ իգի . զի ամենեքեան դուք
 մի էք ՚ի քրիստոս յիսուս : * Այս եթէ դուք 29
 քրիստոսի էք , ուրեմն արքահամու զաւակ
 էք՝ ըստ աւետեացն ծառանդք :

ԳՂՈՒԽ Գ.

24

Օյսս ասեմ , ջորքան ժամանակս ժառան 4
 դրն տղայ է , չէ ինչ առաւել քան դժառայն .
 թէպէտ եւ տէր իցէ ամենեցուն : * Այլ ընդ 2
 հարարապետօք է , եւ ընդ դաւառապետօք՝
 մինչեւ ՚ի ժամանակակէտ հօրն : * Այնպէս եւ 3
 մեք մինչ տղայքն էաք , ընդ տարերբք աշխար
 հիս ՚ի ծառայութեան կայաք : * Այլ իբրեւ 4
 եկն լուսնն ժամանակին , առաքեաց աստուծո
 զորդին իւր՝ որ եղեւ ՚ի կնոջէ , եւ եմուս
 ընդ օրինօք . * զի զնոսս որ ընդ օրինօքն իցեն , 5

4 նե սցէ . զի մէք զարգեցրու թիւն ընկալցուք :
 6 * Աւ զի էք դուք սրդիք , առարեաց աստուած
 զհոգի սրգւոյն իւրոյ 'ի սիրտս մեր՝ որ աղա
 7 զակէ աբբա՝ հայր : * Ա՛յսուհետեւ շես ծա
 սայ , այլ սրդի . եթէ սրդի , և ժառանգ աս
 8 սուծոյ : * Ա՛յլ յայնժամ մինչ ոչն գիտէիք
 զաստուած , ծառայէիք այնոցիկ՝ որ ոչն էին
 9 'ի բնէ աստուածք : * Ա՛յլ այժմիկ ծանե
 րուք զաստուած , մանաւանդ թէ ծանուցայք
 իսկ յաստուծոյ , զիարդ գառնայք միւսան
 գամ անդրէն 'ի տարերս տկարս և յապ
 րտաս , որոց միւսանգամ զանձինս ծառայե
 10 ցուցանելը կամիրք : * Ա՛յսուրս խարէք՝ և զա
 11 միտս , և զժամանակս՝ և զտարիս : * Այրկնչիմ
 'ի ձէնջ , գուցէ թէ 'ի զուր ինչ վաստակեցի
 12 'ի ձեզ : * Այդերուք իբրեւ զիս , քանզի և ետ
 իբրեւ զձեզդ էի : Այլարք՝ աղաչեմ զձեզ ,
 15 շիք ինչ ձեր մեղուցեալ առ իս : * Վիտէք
 դուք՝ զի տկարութեամբ մարմնոյ աւետարա
 նեցի ձեզ զառաջինն . և զհարձանան որ 'ի
 14 մարմնի իմում էին , * ոչ անարդեցէք՝ և ոչ
 անգոսնեցէք . այլ իբրեւ զհրեշտակ աստու
 ծոյ ընկալարուք զիս , իբրև դ. բրիտասս յիսուս :
 15 * Իսկ արդ՝ ուր է երանութիւնն ձեր . վկայեմ
 ձեզ , եթէ հետք ինչ էր՝ զաչս ձեր հանէիք և
 16 ասայիք ինձ : * Ա՛յրդ՝ զի՞ թշնամի իմն եղէ ձեզ ,
 17 զի զատոյդն խօսեցայ : * Ա՛յլ նախանձեցուցա
 նեն զձեզ ոչ 'ի բարի . և արգելուլ կամին
 18 զձեզ , զի նոցա նախանձաւորք վնկիցիք : * Վայց

լաւ է նախանձաւ որ լինել 'ի բարիս յամե
 նայն ժամ, և ոչ միայն յորժամ 'ի ձերում
 միջի իցեմ:

27

* Արդեակք իմ, զորս դարձեալ վերատինս 19
 երկնեմ, մինչեւ նկարեացի քրիստոս 'ի ձեզ:
 * Արամէի այժմ գալ առ ձեզ, և փոխել զքար 20
 բառ իմ. զի տարակուսեալ եմ ես վասն ձեր:
 * Ասէք ինչ ինձ՝ որ ընդ օրինօքն կամիք լինել, 21
 չիցէ ընթերցեալ ձեր զօրէնս: * Օ, ի դրեալ 22
 է՝ թէ արբահամու երկու որդիք էին, մի յա
 զախնոյ անտի, և մի յազաակէն: * Այլ որ 23
 յազախնոյն էր՝ ըստ մարմնոյ ծնեալ էր, և որ
 յազաակէն՝ ըստ աւետեացն. * որ է առակ օ 24
 րինակի: Օ, ի այս ինքն են երկու կտակարանք,
 մի 'ի լեռնէ սինեայ 'ի ծառայութիւն ծնեալ
 որ էր հագար: * Քանզի հագար՝ լեռան սի 25
 նայ է յարաբիա, հաւատար է այսմ երուսա
 դէմի. զի ծառայէ որդւովքն իւրովք հան
 դերձ: * Այլ վերինն երուսադէմ ազատ է, որ 26
 է մայր մեր ամենեցուն: * Օ, ի դրեալ է. աւ 27
 բախ լեր ամուլ որ ոչ ծնանէիր, գոչեա և
 աղաղակեա որ ոչդ երկնէիր. զի բազում են
 որդիք սկնդկիդ առաւել քան զարամբւոյն:
 * Այլ մէք եղբարք՝ ըստ սահակայ աւետեա 28
 ցըն որդիք եմք: * Այլ որպէս յայնժամ որ 29
 ըստ մարմնոյն ծնեալ էր, հազածէր զայն որ
 ըստ հոգւոյն, նոյնպէս և այժմ: * Այլ զի՞նչ 30
 ասէ գիր. 'ի բաց հան զաղախինդ և զորդի
 դորա. զի մի ժառանգեացէ որդի աղախնոյն՝

51 ընդ որդւոյն աղափի : * Ս ան որոյ եղբարք՝
չեմք որդիք աղափնոյն , այլ աղափն . աղա-
տու թեամբն , որով քրիստոս զմեզ աղատեցոյց :

ԳՂՈՒԽ Ե .

- 1 Պինդ կացէք այսուհետեւ , և մի միւս-
անգամ ընդ լծով ծառայութեան մտանէք :
- 2 * Նաւասիկ ես պօղոս ասեմ ձեզ , զի ե-
թէ թլիսափք , քրիստոս ինչ ձեզ ոչ օգնէ :
- 5 * Ս կայեմ ամենայն մարդոյ՝ որ թլիսափցի ,
թէ պարտական է զամենայն օրէնսն կատարել :
- 4 * Խափանեալ էք ՚ի քրիստոսէ , որ օրինօքն ար-
դարանայք . և անկեալ էք ՚ի շնորհաց անափ :
- 5 * Օ ի մեք հոգւոյն՝ ՚ի հաւատոյ յուսոյն ար-
դարութեան ակն ունիմք : * Օ ի ՚ի քրիստոս
յիտուս՝ ոչ թլիսատութիւն ինչ կարող է՝ և
ոչ անթլիսատութիւն . այլ հաւատք սիրով
- 7 յաջողեալք : * Նարւոք ընթանայիք , ս՛ կասե-
ցայց զձեզ ճշմարտութեանն չհաւանել : * Օ ի
այն հրապօրք ոչ յայնմանէ են՝ որ կոչեացն
- 9 զձեզ : * Փոքր մի խմոր զամենայն զանգուածն
10 խմորէ : * Ն՛յլ ես յուսացեալ եմ ՚ի ձեզ տե-
րամբ՝ թէ ոչ այլազգ ինչ խորհիցիք : Ն՛ւ որ
խուսկեցուցանէ զձեզ , կրեցէ դատաստան
- 11 ս՛ որ և իցէ : * Ն՛յլ ես եղբարք՝ եթէ թլիս-
տութիւն քարոզէի , ընդէր տակաւին հալա-
ծիմ : Ն՛պա ուրեմն խափանեալ իցէ գայթազ-
- 12 զուժիւն խաչին : * Նրանի թէ մօտակտուր

22

խակ լինելին՝ որ դձեպն խառնեցուցանեն, * զի 15
 դուք յազատութիւն կոչեցեալ էք. եղբարք,
 միայն զի ազատութիւն ձեր ոչ լինիցի ՚ի սրաւ-
 ճառս մարմնաց. այլ սիրով ճառայեցէք միմեանց:
 * Օ ի ամենայն օրէիք ՚ի մի բան կատարին. 16
 ՚ի սիրեացեան զընկերքս իբրեւ զանձնքս:
 * Այս եթէ զմիմեանս խաժառնիցէք՝ և ու. 17
 տիցէք. զգոյշ լերուք՝ գուցէ ՚ի միմեանց սա-
 տակիցիք =

~
 ԵՊ
 ~

* Տայց զայս ասեմ. հոգւով գնացէք, և 16
 զդանելութիւն մարմնաց մի կատարէք: * Օ ի 17
 մարմնն ցանկաց հակառակ հոգւոյ, և հոգի
 հակառակ մարմնոյ. և զի սքս միմեանց հա-
 կառակ են, մի զոր կամիցիքն՝ զայն սանկիցէք:
 * իսկ եթէ հոգւով վարիք, ապա չէք ընդ օ. 18
 ընծօք: * Օ ի յայտնի են գործք մարմնոյ. այս 19
 ինքն են՝ շուքութիւն, պոռնկութիւն, սղծու-
 թիւն, գիշութիւն, * կռատաշատութիւն, կա- 20
 խարդութիւն, թշտամութիւն, հեռ, նա-
 խանձ, բարկութի, հակառակութիւնք, երկ-
 պառակութիւնք, հերձաւածք, * չարակնու- 21
 թիւն, սպանութիւնք, արբեցութիւնք, անա-
 ռակութիւնք, և որ ինչ սոցին նման են. զոր
 յառաջագոյն իսկ ասեմ ձեզ, որպէս կանխաւն
 ասէի, թէ որ զայսպիսի ինչ գործնն՝ զարքա-
 յութիւն աստուծոյ ոչ ճառանդ են: * իսկ այլ 22
 սուղ հոգւոյն այս է. սէր, ինդութիւն, իսա-
 զաղութիւն, երկայնամտութիւն, * բազրութի, 23
 բարութիւն, հաւատք, հեղութիւն, ծաւժ-

կալու թիւն . զայսպիսեաց աստի օրէնքն չին
 24 հակառակ : * Իսկ որ քրիստոսեանքն են , ըղ-
 մարմինս իւրեանց 'ի խաչ հանին կարեօքն և
 25 ցանկու թեամբք հանդերձ : * Աթէ կեամք հա-
 26 դուով ընդ հոգւոյն և միաբանեցուք : * Աւ-
 մի լիցուք սնապարծք՝ միմեանց ձայն տալոյ , և
 ընդ միմեանս նախանձելոյ :

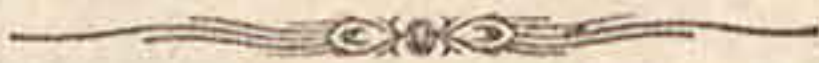
ԳՒՈՒԽ Օ.

1 Ա՛ղբարք՝ եթէ յանկարծ ըմբռնեցի որ 52
 'ի ձէնջ յինչ և իցէ յանցանս , դուք որ հոգե-
 ւորքդ էք՝ հատաստեցէք զայնպիսին հոգւով
 հեղու թեան . զգոյշ լինիցիք անձանց՝ զի մի
 2 և դուք փորձիցիք : * Օ միմեանց բեռն բար-
 ձէք , և այնպէս կատարեցէք զօրէնսն քրիս-
 5 տոսի : * Աթէ համարիցի որ լինել ինչ և չի-
 4 ցէ , դանձն իւր խաբէ : * Օ գործ իւր կշռես-
 ցէ իւրաքանչիւր որ , և ապա անձին իւրում
 միայն պարճանս տացէ , և մի առ ընկերաւն :
 5 * Օ ի իւրաքանչիւրոք զիւր բեռն բառնալոց
 6 է : * Հաղորդու թիւն արացէ աշակերան
 7 վարդապետին՝ յամենայն բարու թիւնս : * Ա՛ի
 8 խաբիք , սատուած ոչ արհամարհի : * Օ ի զոր
 ինչ սերմանէ մարդ՝ զնոյն և հնձեացէ . որ սեր-
 մանէ 'ի մարմինս իւր , 'ի մարմնոց անաթի հըն-
 ձեացէ զապակիանու թիւն . և որ սերմանէ 'ի
 հոգին , 'ի հոգւոց անաթի հնձեացէ զկեանանս յա-
 9ւ իսկեմից : * Այլ զբարիս գործել մի ձանձրաւ

ցուք, զի ՚ի ժամանակի իւրում հնձեցուք
 առանց լքանելոյ: * Այսուհետեւ մինչդեռ 10
 ժամանակս ՚ի ձեռս է, գործեցուք զբարիա
 առ ամենեւեան, մանաւանդ առ ընտանիսն
 հաւատոյ: * Տեսէք՝ որպիսի գրով գրեցի առ 11
 ձեզ իմով ձեռամբ: * Օյի որ միանգամ կա 12
 մին բարեմարդիկ լինել մարմնով, նորա ստի
 պեն զձեզ թլխատել, միայն՝ զի մի զխաչին քր
 իատոսի զհետ երթայցեն: * Բանդի և որ թլլ 15
 փատեալքն իսկ են, նորա զօրէնան ոչ պահեն.
 այլ կամին՝ զի դուք թլխատեցիք, զի ձերով
 4.2 մարմնովդ պարծեցին:

* Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել՝ բայց միայն 14
 ՚ի խաչն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի. ու
 րով ինձ աշխարհ ՚ի խաչ ելեալ է, և ես աշ
 խարհի: * Օյի (՚ի քրիստոս յիսուս) ոչ թլլ 15
 փատութիւն ինչ է՝ և ոչ անթլխատութիւն.
 այլ նոր արարածս: * Այլ որ միանգամ այսմ 16
 կանոնի միաբան լինին, խաղաղութիւն ՚ի վե
 րայ նոցա և ողորմութիւն՝ և ՚ի վերայ իսրա
 յէլին աստուծոյ: * Այսուհետեւ աշխատ որ 17
 զիս մի արասցէ. զի ես զչարչարանս քրիստոսի
 ՚ի մարմնի իմում կրեմ: * Շնորհք տեառն մե
 18
 ըոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում
 եղբարք. ամէն:

Այս Գաղատացիս՝ գրեցաւ ՚ի Կոռնթ:

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԵՓԵՍԱՅԻՍՆ

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի կամօրն աստուծոյ, սրբոց որ են յեփեսոսս, և
 2 հաւատացելոց ՚ի քրիստոս յիսուս : * Հնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ եւ ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ :
 3 * Օրհնեալ է աստուած և հայր տեառն մերոց յիսուսի քրիստոսի, որ օրհնեաց զմեզ ամենայն հոգեւոր օրհնութեամբ յերկնաւորս
 4 ՚ի քրիստոս, * որպէս ընտրեաց զմեզ նովա յառաջ քան զլինելն աշխարհի, լինել մեզ սուրբս եւ անարատս առաջի նորա սիրով :
 5 * Յառաջագոյն սահմանեաց զմեզ յորդեգրութիւն ՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի ՚ի նոյն՝
 6 ըստ հաճութեան կամաց իւրոց, * ՚ի գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց, որով զուարճացոյց
 7 զմեզ սիրելեալն : * Որով ունիմք զփրկութի ՚ի ձեռն արեան նորա, զթողութիւն մեզաց
 8 ըստ մեծութեան շնորհաց իւրոց, * որ առաւելաւ ՚ի մեզ ամենայն իմաստութեամբ եւ

գիտութեամբ : * Այցոյց մեզ զխորհուրդս կա 9
 մայ իւրոյ՝ ըստ հաճութեան իւրում . զոր
 յառաջագոյն եղ նուաւ , 'ի անտեսութիւն 10
 լրման ժամանակաց , բովանդակել զամենայն
 քրիստոսիւ , որ ինչ յերկինս՝ և որ ինչ յերկրի ,
 'ի նոյն : * Արով և վիճակեցաք յառաջագոյն 11
 հրաւիրեալք՝ ըստ յառաջագորութեանն աւ-
 տուծոյ . որ զամենայն յաջողէ ըստ խորհրդոյ
 կամաց իւրոյ . * լինել մեզ 'ի գովեստ փառաց 12
 նորա՝ յառաջագոյն յուսացելոցս 'ի քրիստոս :
 * Արով և դաւք իբրեւ լուարուք զբանն ճրչ 15
 մարտութեան , զաւետարանն փրկութեան
 ձերոյ , որով հաւատացեալ կնքեցայք հո-
 գւոյն սրբոյ աւետեաց . * որ է առ հաւատչեաց 14
 ժառանգութեան մերոյ 'ի փրկութիւն նը-
 ւաճութեան , 'ի գովեստ փառաց նորա :

~~~~~  
 Ը. Գ.
 ~~~~~

* Վասն այնորիկ և ես իբրեւ լուաց զհա 15
 ւասան ձեր որ 'ի տէր յիսուս , և զսէրն որ
 ընդ ամենայն սուրբս , * ոչ գաղարեմ 'ի գո 16
 հանարոյ վասն ձեր՝ յիշել զձեզ յաղօթս . * զի 17
 աստուած տեսան մերոյ յիսուսի քրիստոսի
 հայրն փառաց՝ տացէ ձեզ զհօգին խմատու-
 թեան և յայտնութեան՝ գիտութեամբն իւ-
 րով . * լուսաւոր առնել զաչս սրտից , առ 'ի 18
 գիտելոյ մեզ՝ զինչ է յոյս կոչման նորա , և զինչ է
 մեծութիւն փառաց ժառանգութեան նորա
 'ի սուրբս . * և զինչ է առաւելութիւն մե 19
 ծութեան զօրութեան նորա 'ի մեզ հաւատա-
 ցեալս . ըստ յաջողութեան կարողութեան

- 20 զօրու թեանն իւրոյ, * զոր յաջուկեաց ՚ի բրիա
 անս. զի յարոյց զնա ՚ի մեռելոց. և նաաոյց
 21 ընդ աջմէ իւրմէ յերկնաւորս, * ՚ի վերայ ա
 մենայն իշխանու թեան, և սկտու թեան, և
 զօրու թեան, և տէրու թեան, և ամենայն ա
 նուան անուանելոց, ոչ միայն յաշխարհիս
 22 յայսմիկ՝ այլ և ՚ի հանդերձելումն: * Եւ զա
 մենայն ինչ հնազանդ արար ՚ի ներքոյ ստից
 նորս. և զնա եղ. գլուխ ՚ի վերայ ամենայն
 23 իբիք եկեղեցւոյ, * որ է մարմին նորս, լուսն
 որ զամենայն յամենայնի լուս:

ԳԼՈՒԽ Բ.

- 1 Եւ դուք որ մեռեալն էիք ՚ի մեղս ձեր
 2 և յանցանս, * յորս երբեմն գնայիք ըստ յա
 լիտենի աշխարհիս սցսորիկ, ըստ իշխանիմ իշ
 խանու թեան օգոյս սցսոյ, որ սցծմս ընդ մը
 3 տեալ է յորդիան աստատմբու թեան. * յորս
 և մեք ամենեկեան շրջաք երբեմն, ՚ի ցանկու
 թիւն մարմնոյ մերոյ, եւ անեք զկամս
 մարմնոյ և զմտաց, և էաք արդարեւ սրդիք
 բարկու թեան իբրեւ այլքն:

- 4 * Եւ աստուած որ մեծն է ողորմու թք, Ը. 2
 վասն բազում սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիրեացն ըղ
 5 մեղ. * մինչդեռ մեռեալն էաք ՚ի մեղս մեր,
 կենդանիս արար զմեղ ՚ի բրիաոսս. քանզի շը
 6 նորհօք ասրեցաք. * ընդ նմին յարոյց, և ընդ
 նմին նաաոյց յերկնաւորս ՚ի բրիաոսս յիսուս.

* զի ցուցցէ ՚ի յաւիտեանսն որ գալոցն են 7
 զառաւել մեծութիւն շնորհացն իւրոց՝ քաղ
 յրութեամբ ՚ի մեզ ՚ի քրիստոս յիսուս: * Օ ՚ի 8
 շնորհօք նորա էք փրկեալք ՚ի ձեռն հաւատու
 ցրն , և այս ոչ ՚ի ձէնջ , այլ աստուծոյ պար
 գեւ է . * ոչ ՚ի գործոց , զի մի որ պարծեացի: 9
 * Օ ՚ի նորա արարածք եմք՝ հաստատեալք քր 10
 րիստոսիւ յիսուսիւ ՚ի գործս բարութեան ,
 յորս յառաջագոյն պատրաստեաց աստուած ,
 զի ՚ի նոյն գնացուք : * Վ անն որոյ և դուք 11
 յիշեցէք՝ զի երբեմն հեթանոսք էիք մարմնով .
 որ կոչեցեալն են անթրիստութիւն՝ յանուա
 նեալ թրիստութենէ անտի մարմնաւ որ ձե
 աագործին . * զի էիք ՚ի ժամանակին յայնմիկ 12
 առանց քրիստոսի , (և օտարացեալք յառա
 քինութենէն խրայէլի ,) և տարագիրք յուխ
 աից աւետեացն , և յոյս ինչ ոչ ունէիք , և ան
 աստուածք էիք յաշխարհի : * Իսկ սցծմիկ ՚ի 15
 ձեռն յիսուսի քրիստոսի , դուք՝ որ երբեմն
 հեռաւորքն էիք , մերձաւորք եղերուք արեամ
 բրն քրիստոսի : * Օ ՚ի նա է խաղաղութիւն 14
 մեր՝ որ արար զերկասեան մի . եւ զմիջնորմն
 ցանկոյն քակեաց՝ զթշնամութիւն ՚ի մարմնի
 իւրում . * և զօրէնս պատուիրանացն հրամա 15
 նօքն խափանեաց . զի զերկասին հաստատեացէ
 ինքեամբ ՚ի մի նոր մարդ , և արացէ խաղա
 զութիւն . * և հաշտեցուցէ զերկասին միով 16
 մարմնով ընդ աստուծոյ՝ խաչիւն իւրով , քան
 զի սպան զթշնամութիւն յանձին իւրում ,

17 * և եկն աւետարանեաց խաղաղութիւն ձեզ
 հեռաւորաց, և խաղաղութիւն մերձաւորաց .
 18 * զի նովաւ ունիմք զնուաճութիւն երկոքին
 19 միով հոգւով առ հայր : * Այլա այսու հետեւ
 ոչ էք օտարք և պանդուխտք, այլ քաղաքա-
 20 կիցք սրբոց և ընտանիք աստուծոյ . * շինեալք
 ՚ի վերայ հիման առաքելոց և մարգարէից . ու
 21 բոց է գլուխ անկեանն քրիստոս յիսուս . * յու-
 բում ամենայն շինուածն յօդեալ և պատշա-
 22 ճեալ՝ աճէ ՚ի տաճար սուրբ տերամք : * Հու-
 բում և դուք ընդ նմին շինիք ՚ի բնակութիւն
 աստուծոյ հոգւով :

վ. 2

ԳՒՈՒԽ Գ.

1 Աման այսորիկ ես պօղոս կապեալ յիսուս
 2 սի քրիստոսի վանն ձեր հեթանոսաց : * Թերե-
 ւրս լուեալ իցէ ձեր զանտեսութիւն շնոր-
 հացն աստուծոյ, որ տուեալ են ինձ ՚ի ձեզ :
 3 * Օ, ՚ի ըստ յայտնութեան ցուցաւ ինձ խոր-
 հուրդն, որպէս յառաջագոյն գրեցի առ ձեզ
 4 սակաւուք . * առ ՚ի կարող լինելոյ ընթեռնուլ
 և ՚ի միտ առնուլ պիմաստութիւնն իմ ՚ի
 5 խորհրդեանն քրիստոսի : * Օ, ՚ի այլոց ազգաց
 ոչ ցուցաւ որդւոց մարդկան, որպէս այժմ
 յայտնեցաւ սրբոց իւրոց առաքելոց և մար-
 6 գարէից՝ հոգւովն . * լինել հեթանոսաց ժա-
 ոանգակիցս՝ և մարմնակիցս, և հազորդս ա-
 ւետեացն ՚ի քրիստոս յիսուս՝ աւետարանա-

ւին , * որոյ եղէ ես սպասաւ որ ըստ ստորգե 7
 ւայ շնորհայն աստուծոյ՝ որ տուան ինձ ըստ
 յաջադու թեանս զօրութեան նորա : * Ինձ որ 8
 արուստ եմ ամենայն սրբոյ՝ տուան շնորհքս
 այս , ի հեթանոսս աւետարանել զանբնին
 մեծութիւնս քրիստոսի . * Ե լուսաւ որ առնել 9
 զամենեւինս , թէ զինչ է անսեսաւ թիւն խոր
 հրբոյնս , որ ծածկեալ էր յամենայն յաւի
 անանց առ աստուծոյ՝ որ զամենայն ինչ ա
 ըստ : * Ս ի յայտնեացի արդ իշխանութեանց 10
 և պետութեանց՝ որ յերկինս են , ի ձեռն ե
 կեղեցւոյ՝ բազմապատիկ իմաստութիւնս առ
 աստուծոյ . * ըստ յառաջադրութեանս յաւի 11
 անանցն՝ զոր արար ի ձեռն անառն մերոյ յի
 քրիստոսի : * Արով ունիմք զհամարձակութիւն 12
 և զնուաճութիւն յուսով ի ձեռն հաւատոց
 նորա : * Ա անս որոյ աղաչեմ մի ճանձրանալ ի 13
 նեղութեանս մերում որ զանս ձեր է , որ
 է իսառք մեր : * Ա անս այսպիսի զնեմ ծուեր 14
 առ հայր անառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի .
 * աւասի ամենայն նահապետութիւնս յերկինս 15
 և յերկրի անուանի . * զի տայէ ձեզ ըստ մե 16
 ծութեանս իսառայ իւրոց , հաստատել զօրութեանք
 ի ձեռն հոգւոյն իւրոց ի ներքին
 մարդն . * բնակել քրիստոսի հաւատովք ի 17
 սիրտս ձեր , սիրով արմատացեալք և հաստա
 անալք . * զի կարող լինիջիք հասանել ընդ ա 18
 մենայն սուրբս , զինչ է լայնութիւն և եր
 կայնութիւն , և բարձրութիւն և խորութի .

- 19 * Ճանաչել զառաւելալ թիւն գիտութեան սի-
րայն քրիստոսի, զի լցլիք ամենայն լրութեամբն
20 աստուծոյ : * Այլ այնմ որ կարողն է առաւել
քան զամենայն ինչ առնել յաճախութեամբ,
քան զոր ինդրեմքն և իմանամք, ըստ զօրու-
21 թեանն՝ որ յաջողեալն է 'ի մեզ : * Ամա փառք
յեկեղեցւոջն, և 'ի քրիստոս յիսուս, յամե-
նայն ազգս յաւիտենից յաւիտեանս, ամէն :

Գ Լ ՈՒ Խ Դ .

- 1 Արդ՝ աղաչեմ զձեզ ևս որ կայեալս եմ
'ի տէր, արժանի գնալ կոչմանն յոր կոչեցա-
2 թուք : * Ամենայն խոնարհութեամբ, և հեղու-
թեամբ, և երկայնատութեամբ՝ անալ մի-
3 մեանց սիրով : * Փութալ պահել զսիրանու-
4 թիւն հոգւոյն յօգիւ խաղաղութեան : * Այլ
մարմինն և մի հոգի, սրպէս և կոչեցարուք
5 'ի մի յոյս կոչման ձերոյ : * Այլ է տէր, մի հա-
6 լատք, մի մկրտութիւն : * Այլ աստուած, և
հոյր ամենեցունն՝ որ 'ի վերայ ամենայնի, և
7 ընդ ամենեւինն և յամենեւինն 'ի մեզ : * Այլ
իւրաքանչիւր ումէք 'ի մէնջ տուեալ են շը-
նորհք ըստ չափոյ պարգեւայն քրիստոսի :
8 * Այլ ասն որոյ և ասէ, ել 'ի բարձունս՝ գե-
րեաց զգերութիւն, և ետ պարգեւս մարդ-
9 կան : * Ար ելն զի՛նչ է, եթէ ոչ զի էջ նախ
10 'ի ստորին կողմն երկրի : * Ար էջն, նոյն է՝ և
որ ելն 'ի վերայ քան զամենայն երկինս, զի

լցցէ զամենայն : * Այլ նա ետ զամանա առա 11
 քեալս , զամանա մարդարէս , զամանա աւետա-
 րանիչս , զամանա հովիւս և վարդապետս , * Ի 12
 հաստատութիւն սրբոց , Ի գործ պաշտա-
 ման , Ի շինուած մարմնայն քրիստոսի . * մինչև 15
 հասցուք ամենեքեան Ի մի միաբանութիւն
 հաւատոց՝ և գիտութեան որդւոյն աստու-
 ծոյ . յայր կատարեալ Ի չափ հասակի կատար-
 մանն քրիստոսի : * Օ Ի մի յոյսմ հետէ իցեմք 14
 տղայք խնայեալք և տատանեալք յամենայն
 հողմոց վարդապետութեան , խաբէութեամբ
 մարդկան . խորամանկութեամբ Ի խաբէու-
 թիւն մարդութեան : * Այլ ճշմարտեալք սի 15
 րով՝ աճեցուցուք Ի նա զամենայն , որ է գլուխ
 քրիստոս . * ու ստի ամենայն մարմինն յողեալ 16
 և պատշաճեալ ամենայն խաղալեօր տարաբե-
 րութեան՝ ըստ ազդեցութեան՝ չափով ըստ
 իւրաքանչիւր մասին՝ զաճումն մարմնոց գործէ՝
 Ի շինած անձին իւրոց սիրով : * Արդ՝ զայս ա 17
 սեմ և ախտեմ Ի տէր , մի եւս ձեզ զնայն
 օրինակ գնալ , որպէս և այլ հեթանոսք գնան՝
 ունայնութեամբ մտաց իւրեանց . * սրոց խա 18
 լարեալ են սիրոք իւրեանց , և օտարացեալ
 են Ի կենաց անտի աստուծոյ , վասն ագիտու-
 թեանն որ է Ի նոսա , վասն կուրութեան
 սրաից իւրեանց : * Արք զանձանց իւրեանց 19
 զյոյսն հատին , և մասնեցին զանձինս գիշու-
 թեան , Ի գործս ամենայն պղծութեան ագա-
 հութեամբ : * Այլ գուք ոչ այսպէս ուսարուք 20

- 21 գրիառոս . * թէպէտ և լուարուք զնմանէ՛ և
նովաւ ուսայք, որպէս է ճշմարտութիւնն յի
- 22 սուսի . * 'ի բաց մերկանալ 'ի ձէնջ լատ ա
ուաջին գնացիցն զմարդն հին, զապականեալն
- 25 ցանկութեամբք՝ խաբէութեանն : * Այլ նո
24 բողել հոգւոյն մասց ձերոց . * և զգե՛նուլ
զնոր մարդն՝ որ լատ աստուծոյն հաստատեալ
է, արդարութեամբ և սրբութեամբ ճշմար
25 տութեանն : * Այսն որոց 'ի բաց ընկեցէք
զստութիւն . խօսեցարուք զճշմարտութիւն
իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւրում, զի եմք
- 26 միմեանց անդամք : * Նարկանայք՝ և մի մե
զանչէք, արեգակն 'ի վերայ բարկութեան
- 27 ձերոց մի մտցէ : * Այլ մի տայք անզի սասա
28 նայի : * Ար գողանայրն՝ մի եւս գողացի, այլ
մանաւանդ վաստակեսցէ գործել ձեռօք իւ
րովք զբարիս, զի բաւական իցէ տալ ում
- 29 պիտոց իցէ : * Ամենայն բան ազեղ 'ի բերա
նոց ձերմէ մի ելցէ, այլ որ ինչ բարին է, 'ի
չինաճ պիտոցից, զի տացէ շնորհս այնոցիկ՝
- 30 որ լսենն : * Այլ մի տրամեցուցանէք զհոգին
սուրբ աստուծոց, որով կնքեցարուք յաւու
31 բն իրկութեան : * Ամենայն գառնութիւն,
և բարկութիւն, և սրամտութիւն, և ազա
զակ, և հացհոյութիւն բարձցի 'ի ձէնջ ամե
32 նայն չարութեամբն հանդերձ : * Արուք ընդ
միմեանս քաղցուիք՝ զթածք, շնորհել մի
մեանց, որպէս և աստուած քրիստոսիւ շնոր
հեաց մեզ :

ԳՒՂՈՒԽ Ե.

Ամանողք եղերուք աստուծոյ, իբրև սր 1
 դիք սիրելիք. * և գնացէք սիրով՝ սրպէս եւ 2
 քրիստոս սիրեաց զմեզ, և մատնեաց զանձն
 իւր վասն մեր՝ պատարագ և զենումն աս-
 տուծոյ ՚ի հոտ անուշից: * Այլ սրունկու թիւն 3
 և ամենայն պղծութիւն, կամ ագահութիւն
 և անուանեցոցի մի ՚ի միջի ձերում, սրպէս և
 վայել է սրբոց. * և զաղքութիւն, կամ խօսք 4
 յիմարութեան, կամ խեղիատակութիւն, որ
 ոչ վայել է. այլ մանաւանդ գոհութիւն:
 * Օգոս տեղեկացեալ զխոսանիք. թէ ամե- 5
 նայն սրունիկ, կամ պիղծ, կամ ագահ, որ է
 կռապարիշտ՝ ոչ ունի ժառանգութիւն յար-
 քայութեանն քրիստոսի և աստուծոյ: * Մի 6
 որ զձեզ խաբեացէ բանիւք սնտուովք. զի վա-
 րն սյարիկ իսկ գայ բարկութիւն աստուծոյ
 ՚ի վերայ որդւոցն անհաւանութեան: * Մի 7
 այսուհետեւ լինիք բաժանորդք նոցա: * Օյ 8
 թէպէտ և երբեմն էիք խաւար, արդ լոյս էք
 ՚ի տէր, իբրև զորդիս լուսոյ գնացէք. * զի 9
 ստուղ լուսոյ ամենայն բարութեամբ է՝ և
 արդարութեամբ և ճշմարտութեամբ: * Փոր 10
 ձեցէք զինչ է հաճոյ տեառն. * և մի կցորդ 11
 լինիք անպաղութեան գործոցն խաւարի. այլ
 մանաւանդ յանդիմանեցէք: * Օյ որ ՚ի 12
 ծածուկ ինչ գործի ՚ի նստա, զայն և խօսել
 աղտեղի է: * Այլ ամենայն ինչ յանդիմա 13

նեայ ՚ի լուսոյ յայտնի լինի . զի ամենայն ինչ
 14 որ յայտնի է՝ լոյս է : * Ասան որոյ և ասէ .
 արի որ նեղեաց , և կանգնեաց ՚ի մեռելոց , և
 լուսատու լիցի քեզ քրիստոս :
 15 * Տեսչիք որպէս ճշմարտիւ գնայցէք . մի
 16 իբրեւ անխմատք , * այլ իբրեւ խմատունք .
 գնեցէք զժամանակս , զի աւուրքս չարու
 17 թեան են : * Ասան այնորիկ մի լինիք անմիտք ,
 18 այլ խմացարուք զինչ են կամք տեառն : * Այլ
 մի արբենայք գինեով , յարու մ՛ զեղխու թիւն
 19 է . այլ մանաւանդ լցարուք հոգւով , * խօսել
 ՚ի սիրտս ձեր սաղմոսիւք , և օրհնու թեամբք
 և երգովք հոգեւորօք . երգել և սաղմոս ա
 20 ասել ՚ի սիրտս ձեր տեառն : * Կոհացարուք
 յամենայն ժամ ՚ի վերայ ամենայնի , յանուն
 տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի՝ հօրն և աւ
 21 տուծոյ : * Հնազանդ լերուք միմեանց երկիւ
 22 զիւն քրիստոսի : * Ամնայք՝ իւրեանց արանց
 23 հնազանդ լիցին իբրեւ տեառն . * զի այր է
 գլուխ կնոջ , որպէս և քրիստոս գլուխ է եւ
 24 կեղեցւոյ . և ինքն է փրկիչ մարմնոց : * Այլ
 որպէս եկեղեցին հնազանդ լինի քրիստոսի ,
 նոյնպէս և կանայք իւրեանց արանց յամենայ
 25 նի : * Այլք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր . որպէս և
 քրիստոս սիրեաց զեկեղեցի , և զանձն իւր
 26 մաանեաց վան նորա , * զի զնա օրբեայցէ սրբ
 27 բու թեամբ աւազանին բանիւ . * զի կացուս
 ցէ ինքն իւր յանգիման փառաւոր զեկեղե
 ցի , զի մի աւնիցի ինչ արտա , կամ ազտեղա

~~~~~  
 Թ. Ե. Գ.
 ~~~~~

Թիւն, կամ այլ ինչ յայտարարեաց, այլ զի
 իցէ սուրբ և անարատ: * Նոյնպէս պարտին 28
 արք սիրել զիւրեանց կանայս՝ իբրեւ զիւր
 եանց մարմինս. որ սիրէ զկին իւր, զանձն իւր
 սիրէ: * (Ս) Ի սչ ոք երբէք ատեաց զանձն իւր, 29
 այլ անուցանէ և դարմանէ զնա, որպէս և քր
 թիստոս զեկեղեցի. * զի անդամք եմք մարմնաց 30
 նորա, ի մարմնաց նորա և յակերաց նորա:
 * Ս ասն այսորիկ Թողցէ այր զհայր և զմայր 31
 իւր, և երթիցէ զհետ կնաջ իւրոյ, և եղիցին
 երկոքին ի մարմին մի: * Խորհուրդս այս մեծ 32
 է, բայց ես ատեմ իսկ ի քրիստոս և յեկեղեցի:
 * Ս և դուք նոյնպէս մի ըստ միտջէ. զի իւր 33
 բարանչիւրոք զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբ
 րեւ զիւր անձն. և կին երկնչիցի յառնէ
 իւրմէ:

ԳԼՈՒԽ Օ.

Որդիք հնազանդ լերուք ճնողաց ձերոց 1
 ի տէր. զի այն է արժանն: * Պատուեա ըլ 2
 հայր քո և զմայր. որ է առաջին սրտուիրան
 յաւետիսն. * զի քեզ բարի եղիցի, և երկայ 5
 նակեաց լինիցիս ի վերայ երկրի: * Հարք՝ մի 4
 զայրացուցանէք զորդիս ձեր, այլ անուցանիջիք
 զնոսա խրատու և ուսմամբ տեառն: * Օա 5
 ուայք՝ հնազանդ լերուք տերանց ձերոց մարմ
 նաւորաց, ահիւ և դողու թեամբ և միամտու
 թեամբ սրտից ձերոց՝ որպէս և քրիստոսի:

6 * Մի առ ականէ ծառայել իբրեւ մարդահա-
 ճայք . այլ իբրեւ ծառայք քրիստոսի առնել
 7 զկամս աստուծոյ . * սրտի մտօք ծառայել իբ-
 8 րեւ տեառն , և մի իբրեւ մարդկան : * Մի-
 տասջիք թէ իւրաքանչիւրք՝ որ զինչ առնէ
 զբարին , զնոյն ընդունի և ՚ի տեառնէ՝ եթէ
 9 ծառայ և եթէ ազատ : * Այլ դուք տեսքք՝
 զնոյն առնիջիք առ նոսա . ներելով առնել
 զսպասուհանն . գիտասջիք թէ և նոցա և ձեր
 ատէր դոյ յերկինս . և ակնառու թիւն ոչ գոյ
 առաջի նորա :

4.2

10 * Այսուհետեւ զօրացարուք տերամք , և
 11 կարողութեամք զօրութեան նորա : * Այլ ըզ-
 գեցարուք զսպասապինութիւն աստուծոյ .
 զի կարող լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից աս-
 12 տանայի : * Օ՛րի ոչ է մեզ պատեցազմ ընդ
 մարմնոյ և ընդ արեան . այլ ընդ իշխանութիւն ,
 և ընդ պետութիւնս , և ընդ աշխարհակալս
 խաւարիս այսորիկ՝ ընդ այսա չարութեան որ
 ՚ի ներքոյ երկնից :

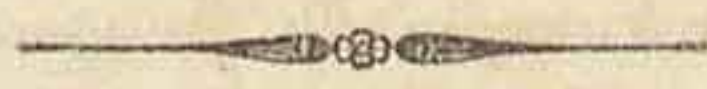
15 * Այն այսորիկ առէք զսպասապինութիւն
 աստուծոյ , զի կարող լինիցիք ՚ի դիմի հար-
 16 կանել չարին յաւուրն չարութեան : * Այլ իբ-
 րեւ զամենայն ինչ կատարիցէք , հաստատուն
 կացէք . զտեղի կալիք , պնդեալ զմէջս ձեր
 ճշմարտութեամք , և զգեցեալ զգրահան ար-
 13 դարութեան . * և ագուցեալ զուս պատրաս-
 ատութեամք աւետարանին խաղաղութեան :

10.2

16 * Այլ ՚ի վերայ ամենայնի առէք զվահանն հո-

Լատոց . որով կարող լինիջիք զամենայն նե տա
 մուխա չարին շիջուցանել : * Եւ աւեր զաւ 17
 զաւարան փրկութեան , և զաւսեր հոգւոյն
 սր է բանն աստուծոյ . * ամենայն աղօթիւք 18
 եւ խնդրուածովք՝ աղօթա առնել յամենայն
 ժամանակի հոգւով , և ՚ի նոյն աքնիջիք ամե-
 նայն ժուժկալութեամբ՝ եւ խնդրուածովք՝
 վասն ամենայն սրբոց , * և վասն իմ . զի ինձ 19
 տացի բան ՚ի բանալ բերանոյ իմոյ , համար-
 ձակութեամբ ցուցանել զխորհուրդ աւե-
 տարանին . * վասն որոյ պատգամաւորիմ կա 20
 պանօքս . զի նովին համարձակեցաջց որպէս
 և պարտ իցէ ինձ իբուել : * Եւ այց զի դիտի 21
 ցէք և դուք զինէն , զինչ դարձիցեմ . զամե-
 նայն ինչ ցուցցէ ձեզ տիւրիկոս սիրելի եղ-
 բայր՝ եւ հաւատարիմ պաշտօնեայ ՚ի տէր .
 * զոր աւարեցի առ ձեզ դմին իրի , զի զի 22
 տաջիք դուք զմէնջ , և մտիթարեցի զսիրտս
 ձեր : * Իսողաղութիւն ընդ եղբարս , և սէր 23
 հաւատովքն հանդերձ յաստուծոյ ՚ի հօրէ՝
 և ՚ի տեառնէ յաուսէ քրիստոսէ : * Ընդհ.ք 24
 ընդ ամենեւին՝ ոյք սիրեն զտէր մեր յիսուս
 քրիստոս անեղծութեամբ :

Ան Էփեսացիս՝ Գրեցաւ ՚ի հառովն ՚ի յեռն
 պիտիկոսի :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՅԻՍՆ

ԳԼՈՒԽ Ը

1 ՊՕՂՈՍ և տխմթէոս ծառայք յիսուսի ԺԿ
 քրիստոսի՝ ամենայն սրբոց ՚ի քրիստոս յիսուս,
 որ են ՚ի կողմանս փիլիպեցւոց, եսլիսկոսյո,
 2 սակցօք և սարկաւազօք : * Հնորհք ընդ ձեզ
 և խաղաղութիւն յաստուծոց հօրէ մերմէ և
 3 ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ : * Գոհանամ
 զաստուծոց իմոց ՚ի վերայ ամենայն յիշատա-
 4 կաց ձերոց . * յամենայն ժամ յամենայն խրն-
 դրուածս իմ վասն ձեր ամենեցուն առնել
 5 աղօթս խնդութեամբ . * վասն հաղորդու-
 թեան ձերոց ընդ աւետարանին, յօրէ յա-
 6 ռաջնմէ մինչեւ ցայժմ : * Աստահ եմ յայդ,
 թէ որ սկսաւն ՚ի ձեզ զգործս բարեաց՝ կա-
 տարեացէ մինչեւ յօրն յիսուսի քրիստոսի .
 7 * որպէս իրաւ իսկ թուի ինձ խորհել զայս
 վասն ձեր ամենեցուն . վասն ունելոյ ինձ ըզ-
 ձեզ ՚ի սրտի ՚ի կատանս իմում, և ՚ի պատաս-
 խանատուութեան իմում, և ՚ի հաստատու-
 թեան աւետարանին . կցորդս ինձ շնորհաց

դձեղ ամենեւին լինել: * Վկայ է ինձ ասու 8
 ուած, որպէս անձկացեալ եմ առ ձեզ ամե-
 նեւին գթովքն քրիստոսի յիսուսի: * Եւ 9
 զայն աղօթս առնեմ. զի սէրն ձեր եւս քան
 զեւս առաւել լիցի 'ի գիտութեան և յամե-
 նայն իմաստութեան. * ընտրել ձեզ զլաւն՝ 10
 զի իցէք հաստատունք և առանց դայթադ-
 զութեան 'ի յաւուրն քրիստոսի. * լցեալ 11
 պողովք արդարութեան 'ի ձեռն յիսուսի
 քրիստոսի 'ի փառս և 'ի գովեստ աստուծոյ:

ԺԳ. * Այսպիսի թէ գիտիցէք եղբարք, զի որ ինչ 12
 վասն իմ էր, եւս քան զեւս 'ի յառաջագի-
 մութիւն աւետարանին եկն. * մինչեւ կա 13
 պանաց իմոց յայտնի լինել 'ի քրիստոս յամե-
 նայն հրապարակիս, և առ այս ամենեւեան.
 * և առ բազում եղբարս 'ի տէր, որ վատահ 14
 են կապանօքս իմովք՝ առաւել եւս համար-
 ձակել առանց երկիւղի զքանն աստուծոյ խօ-
 սել: * Ամանք առ նախանձու և հակառակու 15
 թեան, և ոմանք մտադիւրութեամբ իսկ ըզ-
 քրիստոս քարոզեն. * և ոմանք 'ի սիրոյ, քան 16
 զի գիտեն եթէ 'ի պատասխանատութիւն
 աւետարանին կամ. * և ոմանք առ հետու 17
 թեան զքրիստոս պատմեն, այլ ոչ սրբու-
 թեամբ. քանզի համարին նեղութիւնս յա-
 ռուցանել 'ի վերայ կապանաց իմոց: * Եւ այց 18
 այս զինչ է. որով օրինակաւ և իցէ. եթէ
 պատճառանօք՝ և եթէ ճշմարտութեամբ,
 քրիստոս պատմի. և ընդ այս խնդամ, այլեւ

- 19 ուրախ եւս եղէց : * Օ՛ր գիտեմ , եթէ
 այս պահի ինձ 'ի փրկութիւն 'ի ձերոց խնդրու
 աւածոց , և 'ի պարգեւաց հոգւոյն յիտուսի
 20 քրիստոսի , * ըստ անկեալութեան և յու
 սոյն իմոց . զի մի իւրիք յամօթ եղէց , այլ ա
 մենայն համարձակութեամբ՝ որպէս յամենայն
 ժամ , և այժմ մեծացի քրիստոս 'ի մարմնի
 21 իմում , եթէ կենօք՝ և եթէ մահու : * Օ՛ր
 ինձ կեանք քրիստոս է , եւ մեռանել շահ :
 22 * Այս եթէ կեանքս մարմնոյ՝ այս ինձ պը
 տուղ գործոց է . և զինչ ընտրեցից՝ զայն ոչ
 25 գիտեմ : * Ահալեալ եմ յերկոցունոց՝ զցանկա
 լնն , երանել և ընդ քրիստոսի լինել՝ առաւել
 24 ըստ համարիմ , * և կալ մնալ աստէն 'ի մար
 25 մնի , կարեւոր եւս վասն ձեր : * Ալ զայս
 յուսացեալ գիտեմ , եթէ կացից՝ և մնացից
 ամենեցուն ձեզ , 'ի ձեր զարգանալ և խրախ
 26 լինել 'ի հաւատս . * զի պարծանք ձեր առաւել
 լիցին 'ի քրիստոս յիտուս ինեւ 'ի միւսանգամ
 զապտեան իմում առ ձեզ :
- 27 * Այսն թէ արժանի աւետարանին գնաց
 ցէք . զի եթէ գայցեմ , և տեսանիցեմ
 զձեզ . և եթէ հեռի իցեմ , և լիցեմ ըզ
 ձէնջ . զի հաստատուն կայցէք 'ի մի հոգի ,
 և միով շնչով նահատակիցիք 'ի հաւատս ա
 28ւետարանին . և մի զանգիտիցէք՝ և մի իւրիք
 'ի հակառակորդաց անախ . որ է նոցա հան
 29դէս կորստեան , և ձերոց փրկութեան : * Ալ
 այդ՝ յաստուծոց է , որ ձեզ շնորհեցաւ վասն

քրիստոսի, ոչ միայն ՚ի նա հաւատալ այլև
 վասն նորա չարչարել. * զնոյն պատերազմ ու 50
 նել զոր յիան տեսէք, և այժմ լսէք յինէն:

ԳՎՈՒԽ Բ.

Արդ՝ եթէ միսիթարութիւն ինչ իցէ ՚ի 1
 քրիստոս, եթէ սիոսիութիւն սիրոյ, եթէ
 հաղորդութիւն հողւոյ, եթէ գթութիւն
 և ողորմութիւն. * լսէք զսնդութիւնս իմ. 2
 զնոյն խորհիջիք, զնոյն սէր յանձին ունիջիք,
 համաշունչք, միախորհուրդք. * մի ինչ ըստ 3
 գրդաութեան, և մի ինչ ըստ սնապարծու-
 թեան. այլ խոնարհութեամբ զմիսեանս լաւ
 համարել առաւել քան զանձինս. * մի զան 4
 ձանց և եթ գիտել, այլ իւրաքանչիւրոք զըն-
 կերին: * Օայն խորհեցի իւրաքանչիւրոք ՚ի 5
 ձէնջ, որ և ՚ի քրիստոս յիսուս. * որ ՚ի կեր- 6
 պարանս աստուծոյ է, ոչինչ յախշտակութիւն
 համարեցաւ զլինելն հաւասար աստուծոյ.
 * այլ զանձն ունայնացոյց զկերպարանս ծա- 7
 ոայի առեալ ՚ի նմանութիւն մարդկան ե-
 ղեալ, և կերպարանօք գտեալ իբրև զմարդ.
 * խոնարհեցոյց զանձն, լեալ հնազանդ մա- 8
 հու չափ և մահու խաչի: * Վասն որոյ և առ 9
 տուած զնա առաւել բարձրացոյց. և շնոր-
 հեաց նմա անուն՝ որ ՚ի վերէ քան զամենայն
 անուն: * Օ ՚ի յանուն յիսուսի քրիստոսի 10
 ամենայն ծունր կրկնեացի, երկնաւորաց եւ

- 11 Երկրաւորաց և սանդարամեասկանաց . * և
 ամենայն լեզու խոստովան լինցի , թէ տէր է
 յիսուս քրիստոս 'ի փառս աստուծոյ հօր :
- 12 * Այսուհետեւ սիրելիք իմ , որպէս յա
 մենայնի հնադանդեցարուք , մի միայն 'ի գա
 լութեանս խնամ , այլ առաւել եւս այժմ յոր
 ժամ հեռիս եմ 'ի ձէնջ , ահիւ և դողու
 թեամք զանձանց վրկութիւն գործեցէք :
- 13 * Օ , ի աստուած է որ յաջողէ 'ի մեզ զկա
 14 մելն և զառնելն վասն հաճութեանս : * Օ , ա
 մենայն ինչ գործեցէք առանց տրանջելոյ և
 15 քրթմնջելոյ . * զի եղիջիք անբիծք և անարատք
 որդիք աստուծոյ , անմեղք 'ի մէջ կամակոր
 և խեղաթիւր ազգին . յորոց միջի երեւիցիք
- 16 իբրեւ լուսաւորք յաշխարհի . * զքանն կե
 նաց ունել յանձինս 'ի պարծանս ինձ յաւու
 րին քրիստոսի . զի ոչ ընդունայն ինչ ընթա
 17 ցայ , և ոչ ընդունայն վաստակեցի : * Այլ թէ
 պէտ և նուիրիմ 'ի վերայ պատարագի և պաշ
 տաման հաւատոցն ձերոց , ինդամ և ուրախա
 18 կից եմ ամենեցուն ձեր . * նոյնպէս և դուք խըն
 19 դացէք և ուրախակից եղերուք ինձ : * Նայց
 յաւամ 'ի տէր յիսուս , զտիմնթէոս վաղ
 վաղակի արձակել առ ձեզ . զի և ինձ սրտի
 դիւր լինիցի , յորժամ գիտիցեմ ինչ զձէնջ :
- 20 * Օ , ի ոչ զոր ունիմ համաշունչ եթէ ընտա
 21 ներար հոգայցէ վասն ձեր : * Օ , ի ամենեքին
 զանձանց ինդրեն , և ոչ զյիսուսի քրիստո
 22 սի : * Նայց զփորձ նորա գիտէք և դուք , զի

իբրև որդի հօր ծառայեաց ընդ իս յաւետա
 րանին : * Արդ՝ զսա ահնուենիս արձակել՝ սրպէս 23
 նոյն հետայն զանձնէ ստուգեցից : * Այլ յու 24
 սացեալ եմ ՚ի տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ հուպե
 կից : * Տայց լաւ համարեցայ զեպափրորիտա 25
 զեղբայր և զգործակից և զինուորակից իմ,
 զձեր առաքեալ, և զպաշտօնեաց իմոց պիտո,
 յից՝ առաքել առ ձեզ : * Քանզի և ինքն իսկ 26
 յոյժ անձկացեալ է տեսանել զամենեւին ըդ
 ձեզ, և հոգայր, զի ձեր լուեալ էր թէ իս
 թացաւ : * Այլ արդարեւ իոթացաւ մերձ ՚ի 27
 մահ, այլ աստուած սղորմեցաւ նմա, ոչ նը
 մա միայն, այլեւ ինձ՝ զի մի սրամուծիւն ՚ի
 վերայ տրամուծեան կրիցեմ : * Արդ՝ փութա 28
 պէս յղեցի զնա, զի տեսեալ զնա միւսանգամ
 ուրախ լինիցիր, և ես առանց տրամուծեան
 եղէց : * Տեկալ իբր զնա ՚ի տէր ամենայն խորն 29
 գուծեամբ, և զայնպիսիան առ պատուականս
 ունի իբր, * զի վասն գործոց տեսան մինչեւ ՚ի 30
 մահ մերձեցաւ, գուն գործեալ ոգւովք շափ,
 զի լցցէ զձեր պակասութիւն իմոց սպասաւո
 Վ. 2 թու թեան :

ԳՒՈՒԻ Գ.

Այսուհետեւ եղբարք իմ, ուրախ լերուք 1
 ՚ի տէր, զնոյն գրել առ ձեզ ինձ ոչինչ դան
 դաղելի է, և ձեզ կարի զգուշալի : * Օգոյշ 2
 եղերուք ՚ի շանց անափ, զգոյշ եղերուք ՚ի

- չար մշակաց անտի . զգոյշ եղերուք ՚ի կրճա-
 3 առթե՛նէ անտի : * Օ ՚ի թխտառթիւն մեր
 եմք , որ հողունն առաւծոյ պաշտեմք , եւ
 պարծիմք ՚ի քրիստոս յիսուս , եւ ոչ ՚ի մարմին
 4 պանծացեալ եմք : * Թէպէտ եւ ես իսկ զնոյն
 վատահուժիւն ունիմ ՚ի մարմնի , եթէ սք
 համարիցի այլազգ վատահ լինել ՚ի մարմին ,
 5 առաւել եւս ես . * Թխտառթեամք ութօ-
 բեաց , յազգէ խորացելի , ՚ի ցեղէ բենիամիսի ,
 երբացեցի յերբացեցւոյ , ըստ օրինացն վարի-
 6 սեցի , * ըստ նախանծայցոյն լինելոյ հալածէի
 զեկեղեցին . ըստ արդարութեան օրինացն
 7 լեալ անարատ : * Այլ որ ինչ ինձ շահն էր ,
 8 զայն մնաս համարիմ վասն քրիստոսի : * Այլ
 եւ համարիմ իսկ զամենայն մնամ վասն առա-
 ւել գիտութեանն յիսուսի քրիստոսի տեառն
 մերոյ . վասն սրոյ յամենայնէ զսկեցայ՝ եւ հա-
 մարիմ կղկղանա , զի զքրիստոս շահեցայց ,
 9 * եւ գտայց ՚ի նմա , իբրեւ ոչ եթէ զիմ ինչ
 արդարութիւն՝ որ յօրինաց անտի է՝ ունի-
 ցիմ , այլ զհաւատոցն քրիստոսի , որ յառաւ-
 10 ծոյ արդարութիւնն է . * հաւատովք ճանա-
 ջել զնա՝ եւ զգորութիւն յարութեան նորա ,
 եւ զհաղորդութիւն շարժարանաց նորա , կեր-
 11 պարանակից լինել մահու նորա . * Թէ որպէս
 12 հասից ՚ի մեռելոցն յարութիւն : * Իբր ոչ ե-
 թէ արդէն առեալ իցէ , կամ արդէն կատա-
 բեալ իցեմ . զհետ մտեալ եմ թէ հասից ,
 մանաւանդ թէ ըմբռնեալ իսկ իցեմ ՚ի քր-

քիստոսէ յիսուսէ : * Աղբարք՝ ես ոչ համարիմ՝ 13
 զանձն իմ թէ հասեալ իցեմ . բայց մի ինչ է ,
 զի զառ ՚ի յետոցսն մտացեալ է , և ՚ի յառա
 ջարեման նկատեալ եմ , * ուչ եղեալ ընթա 14
 նամ ՚ի կէտ կոչմանն աստուծոյ ՚ի քրիստոս
 յիսուս : * Այսուհետեւ որ միանգամ կատա 15
 ղեալքդ էք , զայս խորհեցարուք . և եթէ այլ
 ազգ ինչ խորհիցիք , սակայն և զայն աստուած
 ձեզ յայանեացէ : * Բայց յոր ժամանեցարս՝ 16
 զայն խորհել , և սմին կանոնի միաբան լինել :
 * Ամանողք ինձ եղիջիք եղբարք , և զիտասջիք 17
 զայնախիան որ այնպէսն գնայցեն , որպէս
 ունիքդ զմեզ ձեզ օրինակ : * Օ ՚ի բաղումք 18
 գնան , զորոց բաղում անգամ ասէի ձեզ . բայց
 արդ և լայով իսկ ասեմ , զթշնամեաց իաչին
 քրիստոսի . * որոց կատարածն կարուստ է , ու 19
 ըոց աստուած որովայնն իւրեանց է , և փառք
 ամօթն իւրեանց , որք զերկրաւորս եւ եթ
 խորհին : * Այլ մեր առաքիտութիւն յերկինս 20
 է , ուստի և փրկչին ակն ունիսք՝ տեառն յի
 սուսի քրիստոսի . * որ նորագեացէ զմարմին 21
 իանարհութեան մերոյ , կերպարանակից լինել
 մարմնոյ փառաց իւրոց , ըստ զօրութեանն՝
 առ ՚ի կարող լինելոյ հնազանդեցուցանել
 ընդ իւրեւ զամենայն :

ԳՒՈՒԽ Գ.

- 1 Այսուհետեւ եղբարք իմ սիրելիք եւ
անձկալիք, ուրախութիւն իմ և պատկ. այս
պէս հաստատուն կացէք ՚ի տէր՝ սիրելիք =
- 2 * Օ եւողիս աղաչեմ, և զսիւնասիք աղաչեմ,
5 զնայն խորհել ՚ի տէր : * Այն աղաչեմ եւ
զքեզ՝ մտերիմ իմ և լծակից, և դու օգնա
կան լինիջիք նոցա՝ որք յաւետարանին նահա
տակեցան ընդ իս կղեմաւ հանդերձ, և այ
լովք գործակցօք իմովք. որոց անուանքն ՚ի
- 4 դպրութեան կենաց : * Ուրախ լերուք ՚ի
տէր յամենայն ժամ, դարձեալ ասեմ՝ ուրախ
5 լերուք : * Էղութիւն ձեր յայտնի լիցի ա
6 մենայն մարդկան. տէր մերձ է : * Մի ինչ հո
գայք. այլ ամենայն աղօթիւք և խնդրուա
ծովք, գոհութեամբ, խնդրուածք ձեր յայտ
7 նի լիցին առ աստուած : * Այլ խաղաղութին
աստուծոյ որ ՚ի վեր է քան զամենայն միտս,
պահեցէ զսիրտս ձեր և զմիտս ՚ի քրիստոս
յիսուս :
- 8 * Այսուհետեւ եղբարք՝ որ ինչ ճշմար
տութեամբ է, որ ինչ պարկեշտութեամբ,
որ ինչ արդարութեամբ, որ ինչ սրբու
թեամբ, որ ինչ սիրով, որ ինչ համբաւ
բարեաց, որ ինչ քաջութեամբ, որ ինչ գո
9 վութեամբ, զայն խորհիջիք : * Օ որ ուսարու
քն և ընկալարուք, և լուսյք եւ տեսէք
յիս, զայն արարէք, և աստուած խաղաղու

թեանն եղևցի ընդ ձեզ: * Սերասի եղև ես 'ի 10
 անբ յոյժ, զի և դուք զմտաւ անէք հոգալ
 ինչ վասն իմ, որպէս և հոգայիքն. բայց բար-
 բարէիք իմն է: * Իբր ոչ առ կարօտու թեանն 11
 ինչ ասեմ. զի ես ուսոյ՝ որովք կարեմ բա-
 ւանան լինել: * Գիտեմ նուազել, գիտեմ ա 12
 աւելուլ, յամենայնի ամենեւին խելամուտ
 եմ, և յազել՝ և քաղցենալ, և առաւելուլ
 և նուազել: * Յամենայնի կարող եմ, այնու՝ 15
 որ զօրացոյցն զիս: * Իայց բարւոր արարէք 14
 զի կցորդ եղերուք ինձ 'ի նեղու թեանս: * Իի 15
 տէք և դուք փիլիպեցիք, զի 'ի սկզբան աւե-
 տարանին իբրեւ ելի ես 'ի մակեդոնիս, և և
 ոչ մի եկեղեցի հաղորդեաց ինձ յաղագս տա-
 լոյ և առնոյ, բայց միայն դուք. * զի և 'ի 16
 թեսաղոնիկ՝ միանգամ և երկիցս զպէտս իմ
 ետուք բերել: * Իբր ոչ եթէ խնդրեմ ըզ 17
 տուրան, այլ խնդրեմ զպտուղն որ յաճախէ
 'ի բան ձեր: * Եւ իմ առեալ զամենայն, և 18
 առաւելեալ եմ, ընկալոյ՝ և լի եմ 'ի ձեռն
 եպափրոդիանայ, որ է 'ի ձէնջ հոս անուշից՝
 պատարագ ընդունելի՝ հաճոյ աստուծոյ:
 * Եւ աստուած իմ լի արասցէ զամենայն պէ 19
 տրս ձեր ըստ իւրում մեծու թեանն՝ փառօր
 'ի քրիստոս յիսուս: * Եւ աստուծոյ և հօր 20
 մերում փառք յաւ իտեանս յաւ իտենից ամէն:
 * Ազջոյն տալիք ամենայն սրբոց՝ 'ի քրիստոս 21
 յիսուս: * Ազջոյն տան ձեզ՝ որ ընդ իս են եղ 22
 բարք: * Ազջոյն տան ձեզ ամենայն սուրբք, 25

Չկ մանաւանդ որ ՚ի տանէ կայսեր են : * Շորհք
տեառն յիսուսի քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձե-
րում, ամէն :

Ընդ ինչպէս գրեցաւ ՚ի հատմէ ՚ի յեան
Եղիշտի Գրքի : Եւ յիսուսի քրիստոսի անունով :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՅԻՍՆ

ԳՂՈՒԻ Ը

ԱՌ

ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի 1
 կամօքն աստուծոյ, եւ տիմոթէոս եղբայր .
 * առ կողոսացիս սուրբս եւ հաւատացեալս եղ 2
 բարս ՚ի քրիստոս : * Շնորհք ընդ ձեզ եւ իսա 3
 զաղուծիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ (ե ՚ի
 տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ) : Գահանամ
 զաստուծոյ եւ զհօրէ տեառն մերոյ յիսուսի
 քրիստոսի, յամենայն ժամ վասն ձեր աղօթս
 առնեմ . * իբրեւ լուսք զհաւատան ձեր՝ որ 4
 ՚ի քրիստոս յիսուս տէր մեր, եւ զսէրն որ ընդ
 ամենայն սուրբս ունիք . * վասն յուսոյն որ 5
 պահի ձեզ յերկինս, զորմէ լուարուք բանիւն
 ճշմարտութեան աւետարանին, * որ եհաս 6
 առ ձեզ որպէս ընդ ամենայն աշխարհ աճէ՝
 եւ պտղաբերէ, որպէս ե ՚ի ձերում միջի . յօ
 ըէ յորմէ լուարուք՝ եւ ծանեայք զշնորհսն աւ
 տուծոյ ճշմարտութեամբ . * որպէս ե ուսա 7
 լուք յեսպափրեաց սիրելոյ ծառայակցէ մեր
 մէ, որ է հաւատարիմ վասն ձեր՝ պաշտօնեաց
 յիսուսի . * որ ե պատմեաց մեզ զձեր սէրն 8

- 9 Հոգւոյ : * Ս ասն այնորիկ եւ մէք յօրէ յորմէ
լուսք , ոչ դադարեմք լսանն ձեր աղօթս առ
նել՝ եւ խնդրուածս մատուցանել . զի լնու
ցուք զգիտութիւն կամացն նորա , ամենայն
խմտութեամբ եւ հոգեւոր հանձարով .
- 10 * զնալ ձեզ արժանի տեսան յամենայն հա
ճութեան , յամենայն գործս բարութեան
ստորաբերք եւ անեցուք գիտութեամբն առ
11 տուծոյ . * ամենայն զօրութեամբն զօրացեալք
բար զօրութեան մտապ նորա . յամենայն
համբերութիւն եւ երկայնամտութիւն :
- 12 * Աւրախութեամբ գոհանալ զհօրէ՝ որ
կոչեացն զմեզ ՚ի մասն լիճակի սրբոցն ՚ի
13 լոյս . * որ փրկեացն զմեզ յիշխանութենէ
խաւարի , եւ փոխեաց զմեզ յարքայութիւն
14 որդւոցն իւրոյ սիրելոյ . * որով ունիմք ըզ
փրկութիւն արեամբն նորա , եւ զթողութիւն
15 մեզաց մարմնայն նորա . * որ է պատկեր ա
նեքեւութիւն ատուծոյ , անդրանիկ ամենայն
16 արարածոյ : * Օ ՚ի նովա հաստատեցաւ ա
մենայն , որ ինչ յերկինս՝ եւ որ ինչ յերկրի ,
որ երեւին՝ եւ որ ոչն երեւին . եթէ աստօք ,
եթէ տէրութիւնք , եթէ պետութիւնք , ե
թէ իշխանութիւնք , ամենայն ինչ նովա՝ եւ
17 ՚ի նոյն հաստատեցաւ : * Ալ նա է յառաջ
բան զամենայն , եւ ամենայն ինչ նովա եկաց
18 բովանդակ : * Ալ նա է գլուխ մարմնոյ եկե
ղեցոյ . որ է սկիզբն , անդրանիկ ՚ի մեռելոց ,
զի եղևցի ինքն յամենայնի յառաջացեալ :

ԱԳ

* զի ՚ի նմա հաճեցաւ ամենայն լուսն աստ 19
 աւստութեանն բնակել . * և նովաւ հաշտե 20
 ցուցանել զամենայն ՚ի նոյն . արար խաղա
 զութիւն արեամբ խաչին իւրոյ , որ ինչ յեր
 կրի և որ ինչ յերկինս : * Այլ զձեզ որ երբե 21
 մնն օտարացեալքն էիք , և թշնամիք խորհր
 դովք ՚ի դարձան շարութեան . * այժմ աւա 22
 դիկ հաշտեցոյց անգամովք մարմնոյ իւրոյ , ՚ի
 ձեռն մահաւն իւրոյ , յանդիման կացուցանել
 զձեզ սուրբս՝ և անբիծս՝ և անարատս առա
 ջի նորա . * Եթէ կայցէք ՚ի հաւատսն արմա 25
 տացեալք , և հաստատեալք , և անշարժք ՚ի
 յուսոյ աւետարանին , զոր լուսովք քարոզե
 լոյ ընդ ամենայն արարածս ՚ի ներքոյ երկնից .
 որոյ եղէ ես պօղոս պաշտօնեաց :

ԱԳ

* Այլ արդ՝ ուրախ եմ ՚ի շարձարանս իմ 24
 վասն ձեր , և լուսմ զպակասութիւն նեղու
 թեանցն քրիստոսի ՚ի մարմնի իմում վասն
 մարմնոյ նորա , որ է եկեղեցի . * որոյ եղէ ես 25
 պօղոս պաշտօնեաց , ըստ անտեսութեանն առ
 սուծոյ որ տուեալ է ինձ ՚ի ձեզ , կատարել
 դրանն աստուծոյ . * զխորհուրդն որ ծած 26
 կեան էր ՚ի յաւիտեանցն եւ յազգաց . որ
 այժմ յայանեցաւ սրբոյ իւրոյ : * Արոյ կա 27
 մեցաւ աստուած ցուցանել , թէ զինչ է մե
 ծութիւն փառաց խորհրդոյն նորա ՚ի հեթա
 նոսս , որ է քրիստոս ՚ի ձեզ , յոյն փառաց .
 * զոր մեքն քարոզեմք . և խրատեմք զամենայն 28
 մարդ , և աւաւցանեմք զամենայն մարդ առե

նայն հոգեւոր իմաստութեամբ . զի կացուս,
ցուք զամենայն մարդ կատարեալ 'ի քրիս-
29 տոս յիսուս . * յոր և աշխատիմ սլատերազ
մեալ ըստ յաջողութեան նորա՝ որ յաջողեալ
է յիս զօրութեամբ :

ԳԼՈՒԽ Բ .

1 Կամիմ զի գիտիցէք դուք՝ նրալիսի ճշգ-
նութիւն ունիմ յանձին վասն ձեր և վասն
ըւսողիկեցւոցն, և որոց չիցէ տեսեալ զերես
2 իմ մարմնով : * Օ ի մխիթարեսցին սիրոք նո-
ցա տեղեկացեալք սիրով . և յամենայն մե-
ծութիւն լուծեան իմաստութեան՝ 'ի գի-
տութիւն խորհրդոցն աստուծոյ (հօր), 'ի
5 քրիստոս յիսուս . * յորում ամենայն գանձք
իմաստութեան և գիտութեան ծածկեալ կան :
4 * Այլ զայս ասեմ, զի մի որ զձեզ զառան-
5 ցուսցէ պատիր բանիւք : * Օ ի թէպէտ եւ
մարմնով հեռի եմ, այլ հոգւով ընդ ձեզ
եմ . ինդամ՝ իբրեւ տեսանեմ զիարդն ձեր,
և զհաստատութիւն հաւատոցն ձերոց որ 'ի
6 քրիստոս յիսուս : * Արդ՝ որպէս ընկալարուք
զքրիստոս յիսուս զտէր, նովին գնասցիք .
7 * արմատացեալք և շինեալք 'ի նա, և հաս-
տատեալք 'ի հաւատոս, որպէս ուսարուքն՝
առաւելեալք 'ի նմին գոհութեամբ :
8 * Օ գոյշ լերուք, մի որ իցէ որ զձեզ կո-
ղոպաիցէ ճարտարմտութեամբ՝ և սնտաի իսա-

վ. 2

բեռ թեամբ, որք ըստ մարդկան առանդա-
 թեան՝ և ըստ տարերց աշխարհիս, և ոչ ըստ
 յիսուսի քրիստոսի. * զի ՚ի նմա բնակէ ամե- 9
 նայն լուսնն աստուածութեանն մարմնապէս:
 * Եւ էք դուք նախա լցեալք, որ է գլուխ 10
 ամենայն իշխանութեան և պետութեան. * ու 11
 ըստ թշխառեցարուք հաւատովք զանձեռա-
 գործ թշխառութիւնն, ՚ի մերկանալ զանդամս
 մարմնոյ թշխառութեամբն քրիստոսի: * Թա 12
 զեալք ընդ նմին ՚ի մկրտութեանն, որով և
 ընդ նմին յարեացք հաւատովք՝ աստուծոյ
 ազդեցութեանն, որ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց:
 * Եւ զձեզ որ երբեմն մեռեալն էք ՚ի մեղս 13
 և յանթշխառութեան մարմնոյ ձերոյ, կեն-
 դանացոյց յանձին իւրում. շարհեաց մեզ
 զամենայն յանցանս մեր. * և ջնջեաց զձեռաւ 14
 գիր մերոյ հակառակութեանն հրամանօքն
 իւրովք. որ կայր մեզ հակառակ էքարձ զայն
 ՚ի միջոյ՝ եւ բեւեռեաց ընդ խաչափայտին:
 * Մերկեաց զիշխանութիւնս և զպետութիւնս. 15
 յայտ յանդիման խայտառակեաց նշառակեալ
 զնոսա յանձին իւրում ՚ի յարութեան իւ-
 ըում: * Մի որ այսուհետեւ զձեզ դատեսցի՝ 16
 ուտելով կամ ընկելով, կամ մասամբք տօնից,
 կամ ամսամոխք, կամ շաբաթուք. * որ են 17
 ստուերք հանդերձելոցն. այլ մարմին քրիստոս
 է: * Մի որ զձեզ իօրեացէ, որ կամիցի իս 18
 նարհութեամբ և կրօնիւք հրեշտակաց, զոր
 ջիցէ տեսեալ զբահեա լարել՝ ստորապարտ

- 19 Հպարտացեալ 'ի մտաց մարմնոյ իւրոյ . * և ոչ
 ունիցի զգլուխն քրիստոս , ուստի ամենայն
 մարմինն յօգիւք և խաղալեօք տարաբերեալ
 20 և խառնեալ՝ աճէ զաճումն աստուծոյ : * Եւ
 թէ մեռարուք ընդ քրիստոսի 'ի տարերց աչ
 խարհիս՝ զի եւս իբրեւ զկենդանիս աստէն
 21 յաշխարհի կրօնաւորիք : * Սի մերձենար , մի
 22 ճաշակեր , մի հուպ լինիր . * որ է ամենայն
 ինչ 'ի պէտս ապականութեան , ըստ պատ
 ուիրանաց և վարդապետութեան մարդկան .
 23 * որ յիմաստութիւն իմն համարէ , ինքնակամ
 կրօնիւք եւ խոնարհութեամբ՝ և անխայու
 թեամբ մարմնոյ . և ոչ 'ի պատիւ ինչ լու
 թեան մարմնոյ :

ԳԼՈՒԽ Գ.

- 1 Եւ թէ յարերուք ընդ քրիստոսի , ապա
 զվերինն խնդրեցէք , ուր քրիստոսն նստի ընդ
 2 աջմէ աստուծոյ . * զվերինն խորհեցարուք ,
 3 մի զայս՝ որ յերկրի աստ է : * Քանզի մեռա
 ըրէք և կենսքն ձեր ծածկեալ են ընդ քրիս
 4 տոսի յաստուած : * Իսկ յորժամ քրիստոս
 յայտնեացի՝ կենսքն ձեր , յայնժամ և դուք
 5 ընդ նմա յայտնեալիք փառօք : * Սպանէք այ
 սուհեանեւ զանդամս ձեր զերկրաւորս . 'ի
 բանց ընկեցէք զպոռնիութիւն , զպղծութիւն ,
 զբիծ , զքանկութիւն չարեաց , եւ զազահու
 6 թիւն՝ որ է կռապաշտութիւն . * վասն որոց

գայ բարկութիւնն աստուծոյ 'ի վերայ որդ-
 ւոցն անհաւանութեան . * որովք և դուք եր 7
 բեմն գնայիք՝ մինչ կենդանիքն էիք 'ի նոսա :
 * Արդ՝ 'ի բայ թօթափեցէք և դուք զայն 8
 ամենայն , զբարկութիւնն , զսրամտութիւնն , ըզ-
 չարութիւնն , զհայհոյութիւնն , զխեղկատակու-
 թիւնն 'ի բերանոց ձերոց : * Մի ստէք մի 9
 մեանց , մերկացարուք զհին մարդն գործովքն
 իւրովք , * և զգեցարուք զնորն նորոգեալ 'ի 10
 գիտութիւնն , ըստ սլաակերի արարչին իւրոյ .
 * ուր ոչ է հրէայ՝ եւ ոչ հեթանոս , թրիա 11
 տութիւնն և անթրիատութի , խուժ՝ դուժ՝
 օկիւթացի՝ ծառայ՝ աղատ , այլ ամենայն եւ
 յամենայնի քրիստոս : * Ս գեցարուք այսու 12
 հետեւ իբրեւ ընտրեալք աստուծոյ՝ սուրբք
 և սիրեցեալք՝ զդու թ , զողորմութիւնն , զքաղ-
 ցրութիւնն , զսոնարհութիւնն , զհեղութիւնն ,
 զերկայնամտութիւնն , * ներել միմեանց , շնոր 13
 հել իրերաց , եթէ ուրուք զումեքէ արդ-
 տունջ ինչ իցէ . որպէս աստուած քրիստոսիւ
 շնորհեաց ձեզ՝ նոյնպէս և դուք : * Այլ 'ի վե 14
 րայ ամենայնի զսէրն , որ է զօր կատար-
 մանն . * եւ խաղաղութիւնն քրիստոսի հաս 15
 տատեսցի 'ի սիրաս ձեր , յոր և կոչեցարուքն
 միով մարմնով :

~~~~~  
 ԱԵ
 ~~~~~

Այլ գոհացողք լինիջիք . * զի բանն քրիս 16
 տոսի բնակեսցէ 'ի ձեզ առատապէս , ամե-
 նայն իմատութեամբ ուսուցանել և խրա-
 տել զմիմեանս , սաղմոսիւք և օրհնութեամբ ,

և երգովք հոգեւորօք, և շնորհօք օրհնել 'ի
 17 սիրտս ձեր զաստուած: * Եւ զամենայն զոր
 եւ առնիցէք բանիւք եւ արդեամբք, զա-
 մենայն յանուն տեառն յիսուսի արասջիք,
 գոհացողք լինիջիք զաստուծոյ և զհօրէ նո-
 18 վաւ: * Կանայք՝ հնազանդ լերուք արանց ձե-
 19 րոց, որպէս և վայել է 'ի տէր: * Աքք՝ սիրե-
 ցէք զկանայս ձեր, և մի դառնացուցանէք ըզ-
 20 նոսա: * Արդիք՝ հնազանդ լերուք ճնողաց
 ձերոց յամենայնի, զի այն է հաճոյ առաջի
 21 տեառն: * Հարք՝ մի զայրացուցանէք զորդիս
 22 ձեր, զի մի տրամեցին: * Ծառայք՝ հնա-
 զանդ լերուք տերանց ձերոց յամենայնի, մի
 առ ահանէ ծառայութեամբ՝ իբրեւ մարդա-
 հաճոյք, այլ միամտութեամբ սրտի երկնչել
 23 'ի տեառնէ: * Օր ինչ առնիցէք՝ սրտի մտօք
 գործեօջիք իբրեւ տեառն, և թչ իբրեւ մարդ-
 24 կան: * Իտասաջիք՝ զի 'ի տեառնէ առնու-
 ցուք զհաստուցումն ժառանգութեան ձերոյ,
 25 քանզի տեառն քրիստոսի ծառայէք: * Իսկ ա-
 պիրաան ընկալցի ըստ իւրում ապիրատու-
 թեանն, զի չիք ակնառութիւն առաջի ւոյ:

ԳԼՈՒԽ Դ.

1 Տեարք՝ զիրաւունս և զհաւասարութիւն
 ծառայից ձերոց շնորհեցէք, գիտասաջիք՝ զի և
 2 ձեր տէր գոյ յերկինս: * Աղօթից ստէպ կա-
 3 ցէք, տքնել 'ի նմին գոհութեամբ: * Աղօթս

արարէք միանգամայն և վասն մեր, զի աստու-
 ռած բացցէ մեզ դուռն բանին, խօսել բղ
 խորհուրդն քրիստոսի, վասն որոյ և կապեալս
 կամ. * զի յայտնի արարից զնա որպէս ար- 4
 ժան իցէ ինձ խօսել:

~
 Ա. 2
 ~

* Իմաստութեամբ գնասցիք առ արտա- 5
 քինան, գնոց առեալ զժամանակս: * Եւ բա- 6
 նըն ձեր յամենայն ժամ լի շնորհօք տեառն
 իբրեւ աղիւ համեմեալ լիցի, գիտել որպէս
 արժան իցէ ձեզ իւրաքանչիւր ումէք տալ
 պատասխանի: * Եւ որ ինչ զինէն իցէ՝ ցուց- 7
 ցէ ձեզ զամենայն տիւրիկոս սիրելի եղբայր՝
 և հաւատարիմ պաշտօնեայ՝ և ծառայակից ՚ի
 տէր. * զոր առաքեցի առ ձեզ դմին իրի, զի 8
 գիտասցիք վասն մեր, և միտարեցէ զսիրտս
 ձեր. * ոնեսիմաւ հանդերձ եղբարք հաւա- 9
 տարմաւ և սիրելեալ՝ որ է ՚ի ձէնջ, զամե-
 նայն ինչ ցուցցեն ձեզ՝ որ ինչ աստ է: * Աղ- 10
 ջոյն տայ ձեզ արիատարքոս գերեկից իմ, եւ
 մարկոս եղբօրորդի բառնաբայ. վասն որոյ ա-
 ուէք պատուէր՝ եթէ եկեցէ առ ձեզ ընկալ-
 ջիք զնա. * և յիտուս՝ որ անուանեալն է յուս- 11
 տոս, որք են ՚ի թլիսատութենէ անտի. զի
 դորա միայն գործակից եղեն ինձ յարքայու-
 թեանն աստուծոյ, որք և եղեն իսկ ինձ միտ-
 թարութիւն: * Աղջոյն տայ ձեզ եպափրաս՝ 12
 որ ՚ի ձէնջ ծառայ քրիստոսի յիտուսի է. յա-
 մենայն ժամ պատերազմեալ վասն ձեր յաղօ-
 թըս, զի կայցէք կատարեալք և լցեալք յա-

- 45 ձեռնայն կամս աստուծոյ : * Վ կայեմ նմա , զի
 բազում աշխատութիւն ունի վասն ձեր , և
 վասն լաւօղիկեցւոցն , և վասն այնորիկ՝ որ
 44 յերապօղիան են : * Աղջոյն ասց ձեզ զուկաս
 45 բժիշկ և սիրելի , և դեմաս : * Աղջոյն տաջիք
 եղբարց՝ որ են ՚ի լաւօղիկեաց և նիւսիաց , և
 46 որ առանկն եկեղեցին է նորա : * Լը յորժամ
 ընթեռնուցու առ ձեզ թուղթդ , արասջիք
 զի և ՚ի լաւօղիկեցւոց եկեղեցւոջն ընթերց
 ցի . և զառ ՚ի լաւօղիկեցւոցն՝ զի եւ դուք
 47 ընթեռնուցուք : * Լը առասջիք ցարքիպպաս .
 զգոյշ լեր սպասաւորութեանդ զոր ընկալար
 48 ՚ի տէր , զի զայդ կատարեացես : * Աղջոյնդ ձե
 ռին իմաց սօղոսի է . յուշ լիցին ձեզ կապանքս
 իմ : Ընորհք ընդ ձեզ . ամէն :

Աստուծոյն հրեցաւ ՚ի հոռովի 7 յիւն
 արիւնիկոսի և ոնխիմայ :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՅԻՄՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ՊՕՂՈՍ և սիրողանոս և տիմոթէոս . ե 1
 կեղեցւոց թեազոնիկեցւոց՝ յաստուած
 հայր մեր և ՚ի տէր յիսուս քրիստոս : * Ը 2
 նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն : Գոհանամք
 զաստուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր ամե-
 նեցուն յիշատակ առնել յաղօթս մեր անդա-
 դար . * յիշել զձեր դործն հաւատոց՝ և զվաս 5
 տակ սիրոյ և զհամբերութիւն յուսոյ տեառն
 մերոյ յիսուսի քրիստոսի՝ առաջի աստուծոյ
 և հօր մերոյ : * Վիտէք եղբարք սիրեցեալք 4
 յաստուծոյ զընտրութիւնն ձեր . * զի աւե 5
 տարանն մեր ոչ եղև առ ձեզ միայն բանիւ ,
 այլ և զօրութեամբ՝ եւ հոգւով սրբով՝ և
 լրութեամբ բազմաւ . որպէս և գիտէք իսկ՝
 թէ որպիսիք եղեաք ՚ի միջի ձերում վասն
 ձեր : * Եւ դուք նմանեալ մեզ՝ և տեառն , 6
 ընկալայք զբանն ՚ի բազում նեղութեան՝ խըն-
 դութեամբ հոգւոյն սրբոյ . * լինել ձեզ օրի 7
 նակ ամենայն հաւատացելոց , որ են ՚ի մակե .

- 8 դոմնիա և յարայիա : * Օ ի ՚ի ձէնջ հնչեաց
բանն աստուծոյ . ոչ միայն ՚ի մակեդոմնիա
և յարայիա , այլ յամենայն տեղիս հաւատքն
ձեր որ առ աստուած են , սիրեցան , զի այլ
սուհետեւ ոչինչ է պիտոյ մեզ և խօսել ինչ :
9 * Օ ի նորին իսկ սրտմեն վասն մեր , թէ որ
պէս եղեւ մեզ մուտ առ ձեզ . եւ որպէս
դարձայք առ աստուած ՚ի կուոց անտի , ծա-
ռայել աստուծոյ կենդանւոյ և ճշմարտի .
10 * և ակն ունել որդւոյ նորա յերկնից , զոր
յարոյցն ՚ի մեռելոց գլխուս՝ որ փրկելոցն է
զմեզ ՚ի բարկութենէ անտի՝ որ գալոցն է :

ԳԼՈՒԽ Բ .

- 1 Պուք ինքնին գիտէք եղբարք զմուտն մեր
2 առ ձեզ . զի ոչ ընդունայն ինչ եղեւ . * այլ
յառաջագոյն չարչարեալք՝ և թշնամանեալք ,
որպէս և դուք իսկ գիտէք . ՚ի մէջ փիլիպեց-
ւոց համարձակեցաք աստուծով մերով՝ պատ-
մել ձեզ զաւետարանն աստուծոյ մեծաւ
3 պատերազմաւ : * Օ ի մխիթարութիւնն մեր
ոչ ՚ի մոլորութենէ է , և ոչ ՚ի պղծութենէ ,
4 և ոչ նենգութեամբ . * այլ որպէս ընտրե-
ցաք յաստուծոյ հաւատարիմ լինել աւետա-
րանին , նոյնպէս և խօսիմք . ոչ իբրեւ մարդ-
կան հաճոյ լինել , այլ աստուծոյ որ քննէն ըզ-
5 սիրտս մեր : * Օ ի ոչ երբէք բանիւք ողորա-
նաց եղեաք առ ձեզ , որպէս և դուք իսկ գի-

ԲԴ

ակէք . և ոչ 'ի պատճառս ազահու թեան , որ
 պէս և աստուած վկայէ . * և ոչ խնդրեցաք 6
 փառս 'ի մարդկանէ , ոչ 'ի ձէնջ և ոչ յայլոց :
 * Կարող էաք իբրեւ քրիստոսի աստքեալս 7
 ծանրանալ , այլ եղեաք հեզք 'ի միջի ձերում .
 որպէս գայեալի մի՝ որ սնուցանիցէ մանկունս .
 * նոյնպէս և մեք գթայաք 'ի ձեզ . հաճոյ թը 8
 ուէր մեզ ասլ ձեզ ոչ միայն զաւետարանն
 աստուծոյ , այլ և զանձինս մեր . քանզի սի
 քեզք մեր եղերուք : * Յիշեցէք եղբարք՝ զվաս 9
 ասկն մեր և զքան . զի զցայգ և զցերեկ գոր
 ծէաք վասն շճանրանալոյ ումեք 'ի ձէնջ . և
 քարոզէաք ձեզ զաւետարանն աստուծոյ :
 * 'Իուք ինքնին վկայէք՝ և աստուած , որպէս 10
 արբու թեամք և արդարութեամք և ամբու
 թեամք՝ ձեզ հաւատացելոցդ եղեաք . * որ 11
 պէս և գիտէք իսկ . զի զիւրաքանչիւրոք 'ի
 ձէնջ՝ իբրեւ հայր զորդիս՝ * միսիթարէաք և 12
 սփոփէաք . և դնէաք վկայութիւն գնալ ձեզ
 արժանապէս աստուծոյ , որ կոչեացն զձեզ
 2.2 յիւր արքայութիւնն և 'ի փառս :

* Վասն այնորիկ և մեք գոհանամք զաս 13
 տուծոյ անպակաս , զի առեալ զուր բանին
 աստուծոյ աս 'ի ձէնջ՝ ընկալարուք , ոչ իբ
 րեւ զքան մարդկան , այլ որպէս ճշմարտիւ՝
 զքան աստուծոյ . որ և յաջողեալ իսկ է 'ի
 ձեզ հաւատացեալոդ : * Օ՛ ի դուք նմանողք 14
 եղերուք եղբարք՝ եկեղեցեացն աստուծոյ՝ որ
 են 'ի հրէաստանի 'ի քրիստոս յիսուս . զի ըզ

նայն շորչարանս շորչարեցայք և դուք ՚ի ձե-
 րաց աղգականաց, որպէս և նորայն ՚ի հրէից.
 15 * որք և զտէրն յիսուս սպանին՝ և զմարգարէ-
 սրն, և զմեզ հարածեցին, և աստուծոյ յա-
 ջաց ելին, և ամենայն մարդկան հակառակ
 16 եղեն. * և արգելուին զմեզ խօսել հեթանո-
 սաց զի ասրեցին. զի կատարեցեն զմեզս
 իւրեանց յամենայն ժամ. քանզի հասեալ է
 ՚ի վերայ նոցա բարկութիւն մինչեւ իսպառ:
 17 * Այլ մեք եղբարք՝ թէպէտ և որք մնա-
 ցայք ՚ի ձէնջ առ ժամանակ մի, երեսօք՝ եւ
 ոչ սրտիւք. առ աւել եւս փութացայք տե-
 սանել զերեսս ձեր մեծաւ յանկութեամբ:
 18 * Վասն այսորիկ կամեցայ գալ առ ձեզ եւ
 պօղոս՝ միանգամ և երկիցս, և խափանեաց
 19 զմեզ սատանայ: * Քանզի ով է մեր յոյս կամ՝
 խնդութիւն կամ պսակ պարծանաց մերոց,
 եթէ ոչ դուք ՚ի տէր՝ առաջի տեառն մերոց
 յիսուսի քրիստոսի ՚ի նորա գալստեանն:
 20 * Օ, ի դուք էք փառք մեր և խնդութիւն:

~
ԲԶ
~

ԳՎ ՈՒԽ Գ.

1 Վասն որոյ ոչ եւս ունիմք ժոյժ, զի բար-
 ւոք թուեցաւ մեզ միայն մնալ յաթէնս:
 2 * Այլ առաքեցայք զտիմոթէոս զեղբայր մեր և
 զգործակից աւետարանին՝ աստուծոյ և հօրն
 քրիստոսի, հաստատել զձեզ՝ և մխիթարել
 վասն հաւատոցն ձերոց:
 4.2

* Օ՛ր մի տաղտկայցէք ՚ի նեղութիւնս 3
 յայտոսիկ . քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք ,
 զի ՚ի սոյն կամք : * Քանզի մինչ առ ձեզն իսկ 4
 էաք՝ յառաջագոյն ասէաք ձեզ , թէ նեղու-
 թիւնք հասանելոց են ՚ի վերայ մեր . որպէս
 և եղեւ իսկ՝ և գիտացէք : * Վասն այնորիկ և 5
 ես զի ոչ եւս ունէի ժոյժ՝ առաքեցի գիտել
 զհաւատան ձեր . գուցէ արդեօք փորձեաց և
 զձեզ փորձիչն , և ընդունայն վնկոցի ջանն
 մեր : * Տայց արդ՝ իբրեւ եկն տիմոթէոս ՚ի 6
 ձէնջ առ մեզ , և ես մեզ զաւետիս հաւա-
 տոցն ձերոց և զսիրոց , զի ունիք ՚ի մտի զյի-
 շատակս մեր բարեաց յամենայն ժամ , և ցան-
 կացեալ էք տեսանել զմեզ՝ որպէս և մեք ըզ-
 ձեզ . * վասն այսորիկ մտիթարեցաք ՚ի ձեզ եզ 7
 բարք՝ ՚ի վերայ ամենայն վշտաց և նեղու-
 թեանց ձերոց ՚ի ձեռն հաւատոցն ձերոց .
 * զի այժմ կենդանի եմք՝ եթէ դուք հաստա- 8
 առն կայցէք ՚ի տէր : * Օ՛ր նչ կարեմք դու 9
 հութիւն մատուցանել աստուծոյ վասն ձեր ,
 ՚ի վերայ ամենայն խնդութեանն զոր խնդամք
 վասն ձեր առաջի աստուծոյ մերոց . * զցայզ 10
 և զցերեկ առաւել եւս աղաչեմք՝ տեսանել
 զերեսս ձեր , և հաստատել զպակասութիւն
 հաւատոցն ձերոց : * ՄԻ՛ն ինքն աստուած և 11
 հայր մեր՝ և տէր մեր յիսուս քրիստոս՝ ուղ-
 զեացէ զձանապարհս մեր առ ձեզ : * Եւ ըզ 12
 ձեզ ինքն տէր բազմապատիկս և առաւելա-
 արասցէ սիրով ընդ միմեանս և առ ամենե-

13 օհն՝ որպէս և մէք 'ի ձեզ. * հաստատել ըզ-
սիրտս ձեր անարատս 'ի սրբութիւնն առաջի
աստուծոյ և հօր մերոյ՝ 'ի դալատեանն տեա-
ւըն մերոյ յիսուսի բրիտասի հանդերձ ա-
մենայն սրբովք իւրովք :

ԳԼՈՒԽ Գ.

1 Այսուհետեւ եղբարք՝ աղաչեմ զձեզ, 94
և մխիթարեմ 'ի բրիտասս յիսուս. զի որպէս
ընկալարուք 'ի մէնջ, թէ որպէս պարտ իցէ
ձեզ գնայ՝ և հաճոյ լինել աստուծոյ. որպէս
և գնայք իսկ, զի եւս քան զեւս յաւելու-
2 ցուք 'ի նոյն : * Այլ գիտէք թէ որպիսի պատ-
5 ուիրանս տուաք ձեզ 'ի տէր յիսուս : * Օ, ի
այս են կամք աստուծոյ, սրբութիւնն ձեր.
4 'ի բաց լինել ձեզ 'ի պառնկութենէ, * գի-
տել իւրաքանչիւր ումէք 'ի ձէնջ զիւր աման
5 ստանալ սրբութեամբ և պատուով. * մի 'ի
ցաւս ցանկութեան որպէս և այլ հեթանոսք՝
6 որ ոչ գիտեն զաստուած : * Այլ զանցանել
և զրկել յիրիդ յայդմիկ զեղբայր իւր. քան
զի վրէժխնդիր է տէր 'ի վերայ ամենայնի այ-
գորիկ. որպէս յառաջագոյն ասացաք ձեզ,
7 և եղաք վկայութիւնն : * Քանզի ոչ կոչեաց
զմեզ աստուած 'ի պղծութիւնն՝ այլ 'ի սրբու-
8 թիւնն : * Այսուհետեւ որ անարգէ, ոչ ըզ-
մարդ անարգէ, այլ զաստուած՝ որ և ետ
9 զհոգին սուրբ 'ի ձեզ : * Այլ վասն եղբայր-

սիրու թեան չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ . զի
 դուք ինքնին իսկ աստուածուսոյցք էք առ ըզ-
 միմեանս սիրելոյ : * Քանզի և առնէք իսկ ըզ- 10
 դոյն յամենայն եղբարս , որ են յամենայն կող-
 մանս մակեդոնացւոց : Աղաչեմ զձեզ եղ-
 բարք՝ առաւել եւս առաւելուլ և առատա-
 նալ . հանդարտել , * և գործել զիւրաքանչիւր 11
 և գործել ձեռօք ձերովք , որպէս և սրատուի-
 թեցար ձեզ , զի զնայցէք սրակեշտութեամբ
 առ արտաքինսն , և մի իւրք կարօտեալք իցէք :
 * Աչ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք վասն 12
 ննջեցելոցն . զի մի տրամիցիք որպէս և այլքն
 որոյ ոչ գոյ յոյս : * Եթէ հաւատամք՝ եթէ 13
 յիսուս մեռաւ և յարեաւ . նոյնպէս և աստ-
 ուած զննջեցեալսն ՚ի ձեռն յիսուսի անցէ
 զ. 2 ընդ նմա :

* Իայց զայս ասեմք տեառն բանիւ , եթէ 14
 մեք որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի դարս-
 տեանն տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն :
 * Օ ՚ի ինքն տէր հրամանաւ , ՚ի ձայն հրեշ 15
 տակապետի և ՚ի փող աստուծոյ իջանէ յերկ-
 նից . և մեռեալք ՚ի քրիստոս յարիցեն յառա-
 ջագոյն : * Ապա և մեք որ կենդանւոյն մնաւ 16
 ցեալ իցեմք , նորօք հանդերձ յափշտակեա-
 ցուք ամսովք ընդ առաջ տեառն յողս . և
 այնպէս յամենայն ժամ ընդ տեառն լինիցիմք :
 * Այսուհետեւ միսթարեցէք զմիմեանս բաւ 17
 նիւքս այսպիսիք :

ԳՒՈՒԽ Ե .

- 1 Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց եղ-
- 2 բարբ՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ : * Օ՛ր
- գուք ինքնին իսկ ստոյգ պիտէք , թէ օր
- տեառն իբրև զգող գիշերի՝ այնպէս հասա-
- 5 նէ : * Յորժամ ասիցեն թէ իտղարութիւն
- և շինութիւն է , յայնժամ յանկարծակի հաս-
- ցէ նոցա սասակումն որպէս և երկն յընդ ,
- 4 և մի ապրեսցին : * Այլ գուք եղբարք ոչ էք
- 'ի խաւարի , թէ օրն ձեր իբրև զգող 'ի վե-
- 5 բայ հասանիցէ . * Ղի ամենեքին գուք որդիք
- լուսոյ էք՝ և որդիք տունջեան . չեմք գիշերոյ՝
- 6 չեմք խաւարի : * Ապա մի գրեալ անկանկիւմք՝
- արպէս և այլքն , այլ արթունք և զուարթունք
- 7 եղիցուք : * Օ՛ր սո ննջենն՝ գիշերի ննջեն ,
- 8 և որ արբենանն՝ գիշերի արբենան : * Այլ
- մեք Ղի տունջեան եմք , արթունք եղիցուք ,
- և զգեցցուք զդրահն հաւատոյ և զսիրոյ ,
- և գիցուք զասղաւարան յուսոյն փրկութեան :
- 9 * Օ՛ր ոչ ետ զմեզ աստուած 'ի բարկութիւն ,
- այլ 'ի փրկութիւն կենդանութեան 'ի ձեռն
- 10 տեառն մերոյ յիտուսի քրիստոսի . * որ մե-
- ռառն վասն մեր . Ղի եթէ արթունք իցեմք՝
- և եթէ ննջիցեմք , նովաւ հանդերձ կեցցուք :
- 11 * Վասն որոյ միսիթարեցէք զմիմեանս , և շի-
- նեցէք զիրեարս՝ որպէս և առնէքդ իսկ :
- 12 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ ճանաչել զվա-
- տակաւորս և զվերահացուս ձեր 'ի տեր , և

97

92

զխրատիչս ձեր : * Եւ համարեցարուք զնոսա 13
 արժանիս առաւել սիրոյ՝ վասն գործոյ նոցա .
 խաղաղութիւն արարէք ընդ միմեանս : * Եւ 14
 շեմ զձեզ եղբարք՝ խրատեցէք զստահակս ,
 մխիթարեցէք զկարճամիտս , պատասարան լե-
 րուք տկարաց , երկայնամիտ լերուք առ ամե-
 նեսեան : * Օգոյշ լերուք՝ գուցէ որ չարի 15
 չար հատուցանիցէ . այլ յամենայն ժամ զբա-
 րեաց զհետ երթայք՝ առ միմեանս և առ ամե-
 նեսեան : * Յամենայն ժամ ուրախ լերուք : 16
 * Եւ զաղար աղօթս արարէք : * Յամենայնի 17
 գոհացարուք . զի այս են կամք աստուծոյ քը 18
 ըհատուիւ յիսուսիւ ՚ի ձեզ : * Օհոգին մի 19
 շիջուցանէք : * Օմարգարեութիւնս մի ար 20
 համարէք : * Օամենայն ինչ փորձեցէք , զբա 21
 ըին ընկալարուք : * Յամենայն իրաց չարաց ՚ի 22
 բաց կացէք : * Եւ ինքն աստուած խաղաղու 25
 թեան սուրբս արասցէ զձեզ համօրէնս . եւ
 բովանդակ ձեր ոգի և շունչ և մարմին՝ անա-
 բատ ՚ի գալուստ տեառն մերոյ յիսուսի պա-
 հեացի : * Հաւատարիմ է՝ որ կոչեացն զձեզ , 24
 որ և արասցէ զնոյն : * Եղբարք՝ աղօթս արա 25
 բէք և ՚ի մեր վերայ : * Աղջոյն տաջիք եղբարց 26
 ամենեցուն ՚ի համբոյր սրբութեան : * Եւրդ 27
 մնեցուցանեմ զձեզ ՚ի տէր՝ ընթեռնուլ ըղ-
 թուղթդ առաջի ամենայն եղբարց սրբոց :
 * Ընդհար տեառն մերոյ յսի քսի ընդ ձեզ : 28

Եւ խաղաղութիւնս աստուծոյն իրաւել՝ գրեցաւ յամենայն :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ. ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Ը.

- 1 ՊՕՂՈՍ և սիղուանոս եւ արմաթէոս՝
եկեղեցւոյդ թեսաղոնիկեցւոյ՝ յաստուած
- 2 հայր մեր, և ՚ի տէր յիսուս քրիստոս : * Հնորհք
ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ
մերմէ , եւ ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ :
- 3 * Կոհանալ պարտիսք զաստուծոյ յամենայն
ժամ վասն ձեր եղբարք՝ որպէս եւ արժանի
խկ է . զի եւս քան զեւս աճեն հաւատքն
ձեր , և յաճախէ սէր իւրաքանչիւր ձեր ամե-
- 4 նեցուն առ միմեանս : * Որպէս և մեզ ձեզք
պարծել յեկեղեցիան աստուծոյ՝ վասն համբե-
րութեան ձերոյ և հաւատոյ՝ յամենայն հա-
լածանս ձեր և ՚ի նեղութիւնս , որում դուքն
- 5 համբերէք , * յօրինակ արդար դատաստանին
աստուծոյ . արժանի լինել ձեզ արքայու-
թեանն աստուծոյ , վասն որոյ և զճգնութիւն
- 6 կրէք , * եթէ պարտ է առաջի աստուծոյ՝ հա-
7 տուցանել նեղչայն ձերոյ նեղութիւն . * և
ձեզ նեղելոցդ հանգիստ ընդ մեզ՝ ՚ի յայտնու-
թեանն տեառն մերոյ յիսուսի , յերկնից հը-

ԳԼ
Ը

րեչասկօք զօրութեան իւրոյ . * ՚ի բոց հրոյ 8
 առնուլ զվրէժս յայնչանէ՝ ոչք ոչ ճանաչեն
 զաստուած . և որ ոչ հնազանդին աւետարա-
 նին տեառն մերոյ յիսուսի բրիստոսի . * որք 9
 տայցեն վրէժս ՚ի սատակումն յաւիտենից՝ յե-
 րեսաց տեառն՝ և ՚ի փառաց զօրութեան նո-
 րա . * յորժամ գայցէ փառաւոր լինել ՚ի մէջ 10
 սրբոց իւրոց , և սքանչելի ՚ի մէջ ամենայն հա-
 ւատացելոց . զի հաւատարիմ եղև վկայու-
 թիւնն մեր ՚ի վերայ ձեր յաւուր յայնմիկ :
 * Զոր և աղօթս առնեմք վասն ձեր յամենայն 11
 ժամ , զի զձեզ արժանիս արասցէ կոչմանն ձե-
 րում աստուած , մինչեւ լցցէ զամենայն
 հաճութիւն բարութեան , և զգործս հաւա-
 տոցն զօրութեամբ . * զի փառաւոր լիցի ա 12
 նունն տեառն մերոյ յիսուսի բրիստոսի ՚ի ձեզ՝
 եւ դուք ՚ի նմա , ըստ շնորհացն աստուծոյ
 մերոյ և տեառն յիսուսի բրիստոսի :

ԳՂՈՒԽ Բ .

ԲԲ

Ըզաչեմ զձեզ եղբարք՝ վասն գալատեան 1
 տեառն մերոյ յիսուսի բրիստոսի , և մերոյ ժո-
 զովելոյն առ նա . * մի վաղվազակի խառովել 2
 ձեզ ՚ի մտաց՝ և մի զարհուրել , մի հոգւով
 և մի բանիւ . և մի թղթովք՝ իբրեւ թէ ՚ի
 մէնջ . որպէս թէ եկեալ հասեալ իցէ որ
 տեառն : * Մի որ զձեզ խաբեացէ՝ և մի իւրք 5
 իրօք . զի եթէ ոչ նախ եկեացէ ապստամբու-
 թիւնն , և յայտնեցի մարդն անօրէնութեան՝

- 4 որդիս կորստեան , * հակառակորդն հպարտա-
 ցեալ 'ի վերայ ամենայնի՝ որ անուանեալ ի-
 ցէ աստուած , կամ պաշտօն , մինչեւ նստել
 նմա 'ի տաճարին աստուծոյ , եւ ցուցանել
 5 զանձն՝ թէ աստուած իցէ : * Այ յիշէք՝ զի
 6 մինչ առ ձեզն իսկ էի՝ ասէի զայս : * Եւ արդ
 դուք ինքնին գիտէք զայն , որ ունին յայտնել
 7 նմա յիւրում ժամանակի : * Օ , 'ի խորհուրդն
 անօրէնութեան արդէն իսկ զօրանայ . բայց
 յայնժամ մինչ 'ի միջոյ բարձցի՝ որ այժմիք ու-
 8 նի : * Եւ ասա յայտնեացի անօրէնն . զոր տէր
 յիտուս սատակեացէ հոգևով բերանոյ իւրոյ ,
 և խախտանեացէ յայտնութեամբ գալստեանն
 9 իւրոյ : * Արոյ գալուստն ըստ ազդեցութեան
 սատանայի է , ամենայն զօրութեամբ և նշա-
 10 նօք և արուեստիւք ստովք , * եւ ամենայն
 պատրանօք անիրաւութեան 'ի վերայ կորու-
 սելոցն . փոխանակ զի զսէրն ճշմարտութեան
 ոչ ընկալան՝ զի ասրեացին , և վասն այնորիկ
 առաքեացէ նոցա աստուած ազդեցութիւն
 մարտութեան՝ հաւատալ նոցա ստութեանն :
 11 * Օ , 'ի դատապարտեացին ամենեքեան՝ որ ոչ
 հաւատացին ճշմարտութեանն , այլ հաճեցան
 12 ընդ անօրէնութիւնն : * Եւ մեք պարտիմք
 գոհանալ զաստուծոյ յամենայն ժամ վասն
 ձեր եղբարք սիրեցեալք 'ի տեառնէ . զի
 ընտրեաց զմեզ աստուած 'ի սկզբանէ 'ի փրկ-
 կութիւն՝ սրբութեամբ հոգւոյն , և հաւա-
 13 ստովքն ճշմարտութեան . * յոր եւ կոչեացէ

զձեզ աւետարանաւն մերով 'ի փրկու թիւն՝
 փառացն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի :
 * Այսուհետեւ եղբարք հաստատուն կացէք, 14
 եւ պինդ կալարուք դաւանդութիւնսն՝ զոր
 ուսարուք, եթէ բանիւ և եթէ թղթով մե-
 րով : * Այլ ինքն տէր մեր յիսուս քրիստոս, և 15
 աստուած հայր մեր, որ սիրեացն զձեզ՝ և
 ետ մեզ մխիթարութիւն յաւիտենից՝ և յոյս
 բարեաց շնորհօք, * մխիթարեացէ զսիրտս ձեր, 16
 և հաստատեացէ յամենայն բանս և 'ի գործս
 բարութեան :

ԳՒՈՒԽ Գ.

27

Այսուհետեւ եղբարք՝ աղօթս արարէք 'ի 1
 վերայ մեր, զի բանն տեառն ընթանայցէ. և
 փառաւոր լինիցի յամենայն տեղիս՝ որպէս և
 առ ձեզդ. * զի ապրեացուք յանօրինաց և յան- 2
 ըղբամաց մարդոց. զի ոչ ամենեցուն են հա-
 ւարք : * Այլ հաւատարիմ է տէր, որ և հաս- 3
 տատեացէ զձեզ, և պահեացէ 'ի չարէ անտի :
 * Վստահ եմք 'ի ձեզ տերամք, թէ զոր պա- 4
 տուիրեցաքն ձեզ, և առնէք՝ եւ առնիցէք :
 * Այլ տէր ուղղեացէ զսիրտս ձեր 'ի սէրն սա- 5
 տուծոյ՝ և 'ի համբերութիւնն քրիստոսի : * Պա- 6
 տուիրեմ ձեզ եղբարք՝ յանուն տեառն մերոյ
 յիսուսի քրիստոսի, խորշել ձեզ յամենայն եղ-
 բօրէ՝ որ ստահական գնացեն. և ոչ ըստ ա-
 լանդութեն՝ զոր ընկալարուք 'ի մէնջ : * Օ՛ր 7
 դուք ինքնին գիտէք՝ թէ որպէս պարտ է ձեզ

- նմանել մեզ . և ոչ երբէք ստահակեցաք առ
 8 ձեզ . * և ոչ ձրի զուրուք հաց կերաք , այլ
 ջանիւ և վաստակով զցայգ և զցերեկ գոր-
 9 ծէաք՝ վասն չճանրանալոյ ումեք ՚ի ձէնջ : * Աչ
 եթէ չունէաք իշխանութիւն . այլ զի զանձի-
 նրս օրինակ արասցուք ձեզ՝ նմանողս լինել
 10 մեզ : * Քանզի մինչ առ ձեզն իսկ էաք՝
 զայս պատուիրէաք ձեզ , թէ որ ոչն կամիցի
 11 գործել և կերիցէ մի : * Ա՛րդ՝ լսեմք զոմանց
 ՚ի ձէնջ՝ թէ ստահակութեամբ գնան . գործ
 ինչ ոչ գործեն , այլ յուլացեալք հետաքրքիր
 12 շրջին : * Ա՛յնպիսեացն պատուէր տամք և ա-
 զաչեմք ՚ի տէր յիսուս քրիստոս , զի հանդար-
 տութեամբ գործեսցեն՝ եւ զիւրեանց հաց
 15 կերիցեն : * Ա՛յլ գուք եղբարք՝ մի ձանձրա-
 14 նայք զբարիս գործել : * Այլա եթէ ոչ որ հնա-
 զանդեսցի բանիս մերում թղթովդ այդուիկ ,
 գուք նշանակեսցիք զնա . և մի խառնակես-
 15 ջիք ընդ նմա , զի պատկառեսցէ : * Բայց մի
 իբրեւ զթշնամի համարեսցիք , այլ խրատեսցիք
 16 իբրեւ զեղբայր : * Այլ ինքն տէր խաղաղու-
 թեան՝ տացէ ձեզ խաղաղութիւն յամենայն
 ժամ յամենայն իրս : Տէր ընդ ամենեսին ընդ
 17 ձեզ : * Աղջոյնս խնոյ ձեռին պօղոսի է , որ է
 նշանակ . յամենայն թուղթս սյսպէս գրեմ :
 18 * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի
 ընդ ամենեսին ձեզ :

Ա՛յլ խաղաղիկեցիս երկրորդ գրեցաւ յամենայ :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԱՌԱԶԻՆ

ԳՂՈՒԽ Ը.

ԱԿ

ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի, 1
 ըստ հրամանի փրկչին մերոյ աստուծոյ, և քր-
 ժիստոսի յիսուսի յուսոյն մերոյ. * ախմոթեաց 2
 որդւոյ սիրելւոյ հաւատովք. շնորհք, ողորմու-
 թիւն, խաղաղութիւն յաստուծոյ հօրէ՛ և ՚ի
 տեառնէ մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ: * Ար- 3
 պէս աղաչեցի զքեզ կալ յեփեսոս, մինչ եր-
 թային ՚ի մակեդոնիա. զի պատուէր տացես
 ոմանց չլինել օտարուամուսնս, * և չհայել 4
 յառասպելս և ՚ի տոհմաթիւս անչափս. որ
 մանաւանդ ինդիրս յուզեն, և ոչ զտնտեսու-
 թիւն աստուծոյ հաւատովք: * Քանզի գլուխ 5
 պատուիրանին սէր է, ՚ի սուրբ սրտէ՛ և ՚ի
 մտաց բարեաց՝ և յանկեղծաւոր հաւատոց =
 * Յորոց ոմանք վրիպեցան՝ խտորեալք յու- 6
 նայնութիւն բանից: * Աամին լինել վարդա- 7
 պետք օրինաց. ինքեանք ոչ իմանան զինչ խօ-
 սին, և ոչ վասն որոց պնդեալն են: * Վիտեմք՝ 8
 եթէ բարւոք են օրէնք՝ եթէ ոք զնոսա օրի-

9 նօք կրեացէ : * Բայց զայս գիտացէ՛ զի ՚ի
վերայ արդարոց օրէնք ոչ կան , այլ ՚ի վերայ
անօրինաց և անհնազանդից , ամպարչտաց և
մեղաւորաց , անարքոց և սղծոց , զհայր և ըզ-
10 մայր անարդողաց , մարդասպանաց , * պոռնի-
կաց , արուածիտաց , մարդերու դաց , ստոյ , սլա-
երդմանց . և եթէ այլ ինչ իցէ հակառակ
11 ողջամիտ վարդապետութեանս . * որ լատ տ-
ւեապրանի փառաց երանելոյն աստուծոյ է ,
որում եղէ ես հաւատարիմ : վ. 2

12 * Հարհ ունիմ այնմիկ՝ որ զօրացոյցն
զիս ՚ի քրիստոս յիսուս ՚ի տէր մեր . զի հա-
ւատարիմ համարեցաւ կարգել ՚ի սպասաւո-
13 ըսութիւնս . * որ յառաջագոյն հացհոյիչն էի ե-
հալածիչ և թշնամանիչ . այլ գոտի ողորմու-
թիւնս , զի զայն յանգիտութեան և յանհա-
14 լանութեան դործէի : * Եւ առաւել եզեն
հարհք տեառն մերոյ հաւատովքն և սիրով՝
15 որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Հաւատարիմ է
բանս , և ամենայն ընդունելութեան արժանի
է . զի յիսուս քրիստոս եկն յաշխարհ փրկել
16 զմեղաւորս , սբոց գլուխն ես եմ : * Այլ վա-
սըն այնորիկ գոտի ողորմութիւնս , զի նախ յիս-
եցոյց յիսուս քրիստոս զամենայն երկայն-
մտութիւն՝ յօրինակ այնոցիկ որ հաւատալու-
ցըն իցեն ՚ի նա , ՚ի կեանան յաւիտենից :
17 * Այլ թագաւորիմ յաւիտենից՝ անեղծի և
աներեւութի , միայն աստուծոյ՝ փառք եւ
սպասիւ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

* Օ այս պատուիրանն աւանդեմք քեզ՝ որդւ 18
 եակի իմ տխմոթէոս, ըստ կանխեցոց ՚ի քեզ
 մարգարէութեանցն . զի դու զինուորիցիս
 նորօք զգեղեցիկ զինուորութիւնն . * ունիցիս 19
 հաւատս սրբովք մտօք, զոր ոմանց մերժեալ
 յանձանց իւրեանց՝ նաւակոծեցան ՚ի հաւա
 տըս . * որոց սակի են հիմե՛նս՝ և աղէքսան . 20
 դրոս, զորս մատնեցի սատանայի, զի խրատես
 ցին չհայհոյել :

ԳՂՈՒԽ Բ .

Եւ արդ՝ աղաչեմք նախ քան զամենայն , 1
 առնել աղօթս, խնդրուածս, պաղատանս, գո
 հութիւնս վասն ամենայն մարդկան . * մա 2
 նաւանդ վասն թագաւորաց և ամենայն իշ
 խանաց . զի խաղաղութեամբ և հանդարտու
 թեամբ վարեցուք զկեանս մեր, ամենայն աս
 տուածս պաշտութեամբ և սրբութեամբ : * Օ ի 3
 այն է բարի և ընդունելի առաջի փրկչին մե
 րոց աստուծոյ . * որ զամենայն մարդիկ կամի 4
 զի կեցցեն՝ և ՚ի գիտութիւն ճշմարտութեան
 եկեցցեն : * Օ ի մի է աստուած, և մի միջ 5
 նորդ աստուծոյ և մարդկան՝ մարդ յիսուս
 քրիստոս . * որ ետ զանձն փրկանս ընդ ամե 6
 նեցուն, վկայութիւն ժամանակաց իւրոց,
 * յոր եդոյ ես քարոզ և առաքեալ, ճշմարիտ 7
 ստեմ ՚ի քրիստոս՝ և ոչ ստեմ, եղէ վարդա
 պետ հեթանոսաց հաւատովք և ճշմարտու
 թեամբ :

- 8 * Կամիմ զի արք կայցեն յաղօթս յամե
նայն տեղիս . բառնայցեն զսուրբ ձեռս 'ի
վեր առանց բարկութեան և երկմտութեան :
9 * Կայնպէս և կանայք 'ի զարդ խոնարհութեան,
տկնածութեամբ և զգաստութեամբ զարդա
րել զանձինս . մի 'ի հիւսս սակեմանս ընդե
լուզեարս մարդարտով, կամ 'ի հանդերձս պա
10 ճուճեալս . * այլ որպէս վայելէ կանանց
զաստուածսրաշտութիւն յանձն առելոց դոր
11 ծովք բարութե : * Կին մարդ ցածութեամբ
12 ուսցի, ամենայն հնազանդութեամբ : * Եւ
ուսուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրամայեմ, և ոչ
ճոխարան լինել քան զայր մարդ . այլ 'ի լը
13 ութութեան կալ : * Օ, ի ադամ նախ տեղծաւ,
14 և ապա եւա : * Եւ ադամ ոչ պատրեցաւ,
15 այլ կինն պատրեցաւ եւ յանցեաւ . * բայց
կեցցէ վասն որդեճնութեանն, եթէ կայցեն
'ի հաւատս և 'ի սէր և 'ի սրբութիւն պար
կեշտութեան :

ԳՒՄԻԽ Գ.

- 1 Հաւատարիմ է բանս . եթէ որ եպիսկո
պոսութեան ցանկայ, բարւոյ գործոյ ցանկայ :
2 * Պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել, միոյ
կնոջ այր, հեղ, ցած, պարկեշտ, հիւրասէր,
3 ուսուցիչ . * մի թշնամանող, մի հարկանող,
այլ հանդարտ . մի կռուող, մի արծաթասէր .
4 * զի իւրում տանն իսկ բարւոր վերակացու

լեալ իցէ . որդեակս ունիցի , որ 'ի հնազան
 գութեան կայցեն ամենայն պարկեշտու
 թեամբ : * Ապա եթէ որ իւրում տանն վե 5
 ըակացու չգիտիցէ լինել , զիա՞րդ եկեղեցւոյ
 աստուծոյ խնամակալ լինիցի : * Մի մատա 6
 զատունկ , զի մի հպարտացեալ 'ի դատաս
 տանս սատանայի անկանիցի : * Այլ պարտ է 7
 նմա վկայու թի բարի և յարտաքնացն ունել . զի
 մի 'ի նախատինս անկանիցի և յորդայթս սա
 տանայի : * Այնպէս և զպարկաւագունս պար 8
 կեշտս . մի երկբանս , մի գինեակբս , մի զօշա
 քաղս . * այլ ունիցին զխորհուրդ հաւատոցն 9
 սուրբ մտօք : * Ինքեանք նախ փորձեացին , և 10
 սպա 'ի պաշտօնն մատիցեն , զի անարատք
 իցեն : * Այնպէս և կանայք նոցա պար 11
 կեշտք . մի չարախօսք , հեղք՝ հաւատարիմք
 յամենայնի : * Սարկաւագք լինիցին միոյ 12
 կնոջ արք . որք որդւոց իւրեանց բարւոք
 վերակացու լեալ իցեն , և տանց իւրեանց . * զի 13
 որ բարւոքն պաշտիցեն , աշտիճան բարի ան
 ձանց իւրեանց շահին , և բաղում համարձա
 14 կութիւն 'ի հաւատսն՝ որ 'ի քրիստոս յիսուս :
 * Օպս գրեմ առ քեզ , զի ակն ունիմ 'ի 14
 մօտոյ գալ : * Ապա թէ յամեցից , զի գիտաս 15
 ցես , թէ որպէս պարտ իցէ քեզ 'ի տան աս
 տուծոյ շրջել . որ է եկեղեցի աստուծոյ կեն
 դանւոյ , սիւն և հաստատութիւն ճշմարտու
 թեան : * Այլ յայանի իսկ մեծ է խորհուրդն 16
 աստուածապաշտութեան . որ երեւեցաւ մար

մնով, արդարացաւ հոգւով, յայտնեցաւ հը-
րեշտակաց, քարոզեցաւ ՚ի հեթանոսս, հաւա-
տարիմ եղեւ յաշխարհի, և վերացաւ փառօք:

ԳԼՈՒԽ Գ.

- 1 Այլ հոգին սուրբ յայտնապէս ասէ, թէ
՚ի ժամանակս յեօննս՝ քակեցին ոմանք ՚ի
հաւատոցն, և հայեցին յայսս մոլորութեան,
- 2 և ՚ի վարդապետութիւնս դիւաց՝ * կեղծա-
ւորութեամբ, ստաբանք, խարեալք իւրեանց
- 3 խղճիւն մտաց, * որ արգելուցուն յամուսնա-
նարց, եւ մեկնիցեն ՚ի կերակրոց՝ զոր աստ-
ուած հաստատեաց ՚ի վայելել հաւատացելոց,
և ոչք հասեալ իցեն ՚ի ճշմարտութեանն վե-
րայ: * Օ, ի ամենայն արարածք աստուծոյ բա-
րի են, և չիք ինչ խտան, մանաւանդ որ
- 4 գոհութեամբ ընդունիցին, * զի սրբի բանի-
ւրն աստուծոյ՝ եւ աղօթիւք: * Օյսս խրատ
տուեալ եղբարց, բարւոք պաշտօնեաց լինիցիս
քրիստոսի յիսուսի, սնանիցիս բանիւք հա-
ւատոց, եւ բարւոք վարդապետութեամբն՝
- 7 զորոյ զհեան իսկ եղեր: * Այլ ՚ի պիտժ բա-
նից՝ և յառապելաց պառաւանց հրաժարես-
ջիր: Բայց կրթեա զանձն քո յաստուած,
պաշտութիւն, * զի մարմնոյ կրթութիւն առ
սակաւ ինչ օգտակար է, իսկ աստուածպաշ-
տութիւն առ ամենայն ինչ օգտակար է, եւ
զաւետիս կենաց ունի՝ զարդիս և զհանդեր-

ձեռոցն : * Հաւատարիմ է բանս՝ և ամենայն 9
 ընդունելութեան արժանի է : * Օյի սոյն 10
 իսկ վաստակեմք՝ եւ նախատինս յանձն առ-
 նումք . զի յուսացեալ եմք յաստուած կեն-
 դանի , որ է փրկիչ ամենայն մարդկան , մա-
 նաւանդ հաւատացելոց : * Պատուէր տալիք 11
 զայդ՝ և ուսուցանիչիք . * զի մի սք զքս ման 12
 կութիւնդ արհամարհիցէ :

ԲԿ

Այլ օրինակ լինիչիք հաւատացելոց , բա-
 նիւք , գնացիւք , սիրով , հաւատովք , սրբութք .
 * մինչեւ գամ ես . միտ դիր ընթերցուածոց 13
 մսիթարութեան՝ վարդապետութեան : * Սի 14
 անփոյթ առներ զչնորհացդ՝ որ ՚ի քեզ են , որ
 առաւ քեզ մարգարէութեամք ՚ի ձեռնա-
 դրութենէ երկրութեան : * Յայդ խորհեաց՝ 15
 և ՚ի դոյն կանխեսցիք . զի քո յառաջադիմու-
 թիւնդ ամենեցուն յայտնի լիցի : * Օգոյշ 16
 լինիչիք անձին և վարդապետութեանդ՝ և ՚ի
 դմին յամեցիք . զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն
 ապրեցուցես , և զայնտսիկ՝ որ քեզն լսիցեն :

ԳԼՈՒԽ Ե .

Օձերն մի պատուհասիցես , այլ միսի 1
 թարեացիք իբրեւ զհայր , զերիտասարդս իբ-
 րեւ զեղբարս , * զպառուուենս իբրեւ զմարս , 2
 զմանկամարդս իբրեւ զքորս՝ ամենայն սրբ-
 քութեամք : * Օյրիս պատուեա , որ ստոյգ 5
 սյրիքն իցեն : * Ապա թէ որ այրի՝ որդիս եւ 4

- Թողունս ունիցի, ուսանիցին՝ նախ իւրեանց
 տանց բարի առնել, և զփոխարէնս հատու-
 ցանել ճնողացն. զի այն է բարի՝ և ընդու-
 5 նելի առաջի աստուծոյ : * Իսկ որ ճշմարտիւ
 պրին իցէ, եւ մեհացեալ յուսացեալ յաս-
 տուած, և կանխեալ յաղօթս և ՚ի խնդրուա-
 6 ծրս զղայգ և զցերեկ : * Իսկ գիրգ պրին՝ կեն-
 7 դանւոյն մեռեալ է : * ( ) այս պատուիրեա՝ զի
 8 անարատք իցեն : * Իսկ եթէ որ իւրոց, և մա-
 նաւանդ ընտանեացն խնամ ոչ տանիցի, ՚ի
 հաւատոցն ուրացեալ է, եւ չար եւս քան
 9 զանհաւատն է : * Այլ ընդ պրիս անուա-
 նեցի, որ չիցէ պակաս ՚ի վաթանամենից,
 10 միոյ առն կին լեալ. * և ՚ի գործս բարիս վը-
 կայեալ, եթէ մանկունս սնուցեալ իցէ, եթէ
 զհիւրս ընկալեալ իցէ, եթէ զսրբոց զոտս
 լուացեալ իցէ, եթէ նեղելոց բաւական լեալ
 իցէ, եթէ զամենայն գործոց բարեաց զհետ
 11 երթեալ իցէ : * Այլ ՚ի մանկամարդաց պը-
 թեացն հրաժարեա, զի յորժամ խայտան ըզ-
 12 քրիստոսիւ՝ ամուսնանալ կամին. * Իսկ զգա-
 տաստանս ընդունին, զի զառաջին հաւատան
 13 արհամարհեցին : * Միանգամայն և դատարկ-
 անձուք ուսանին՝ շրջոգ տանէ ՚ի տուն.
 և ոչ միայն դատարկք, այլ եւ փասքուք և
 հետաքրքիրք. և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պիտոյ :
 14 * Արամիմ զմանկամարդացդ ամուսնանալ, որ-
 դիս ճնանել, անարարս լինել, և մի ինչ պատ-
 ճառս տալ հակառակորդին ՚ի հայհոյութեան

աղապս : * Օ ի արդէն իսկ ոմանք խտարեցան 15
 զկնի սատանայի : * Եթէ որ հաւատացեալ ալ 16
 ըիս ունիցի, բաւական լիցի նոցա, և մի ծան-
 րասցի եկեղեցւոյն, զի ճշմարիտ այրեացն
 բաւական լինիցի :

ԲԴ

* Ար բարւոք վերակացու լինին երիցուհք, 17
 կրկին պատուոյ արժանի եղիցին, մանաւանդ
 որ աշխատիցին բանիւ և վարդապետու-
 թեամբ : * Քանզի ասէ գիր, մի կապեացես 18
 զցուկ եղին կալուոյ, և արժանի է մշակն
 վարձու իւրոյ : * Ս երիցուէ չարախօսութիւն 19
 մի ընդունիցիս, բայց եթէ երկուք և երիւք
 վկայիւք : * Իսկ որ մեղանչենն՝ առաջի ամե 20
 նեցուն յանդիմանեա, զի և այլքն երկիցեն :
 * Վ կայութիւն դնեմ առաջի աստուծոյ և յի 21
 սուսի քրիստոսի՝ և ընտրելոյ հրեշտակաց,
 զի զայդ պահեացես առանց մտահաճութեան,
 մի ինչ առնել աշտանօք : * Չեռս վաղվաղա 22
 կի յուրք վերայ մի դնիցես, և մի կցորդ
 լինիցիս մեղաց օտարաց, զանձն քո սուրբ
 պահեսցիր : * Ե յառհետեւ մի ջուր և եթ 23
 ըմպիցես, այլ սակաւիկ մի և դինի խառնեցիր,
 վասն ստամոքսի և ստէտ հիւանդութեանց :
 * Են մարդք՝ որոց մեղքն յայանի են, և յա 24
 աւջագոյն հասեալ ՚ի դատաստան, և են՝ որոց
 զկնի երթան : * Եյնպէս և բարի գործքն 25
 յայանի են, և որ այլ ազգ եւս ինչ իցեն՝
 թագչել ոչ կարեն :

ԳԼՈՒԽ Գ.

- 1 Ար միանգամ ընդ ըմպ ծառայութեանս
 իցեն, զիւրարանչիւր տեարս պատուի արժա-
 նի համարեացին. զի մի անունն աստուծոյ է
- 2 վարդապետութիւնն հայհոցեացի = * Իսկ որ
 հաւատացեալ տեարս ունիցին, միարհամար-
 հեցեն, զի եղբարք են. այլ առաւել ծա-
 ւայեցեն՝ զի հաւատացեալքն են և սիրունք,
 որք զբարեբարութիւն յանձնա ունիցին.
- 3 զայս սուսուցանիչիք՝ և մսիթարեւջիք = * Իսկ
 եթէ որ այլազգ ինչ սուսուցանիցէ, և ոչ ան-
 սայցէ սղմտութեան բանից տեանն մերոյ
 յիսուսի բրիտասի, և ըստ աստուածպաշ-
 տութեան վարդապետութեանն. * այնպիսիս
 հպարտացեալ է, և ոչինչ ոչ գիտէ. այլ տա-
 պի ՚ի ինդիրս և ՚ի բանս հակառակութեան.
 ուասի լինի նախանձ, հեռ, հայհոյութիւք. կար-
- 5 ծիք չարեաց, * իւարդախութիւնք ասպականեցոյ
 մտաց մարդկան՝ և օտարացեցոյ ՚ի ճշմարտու-
 թեանն անտի, որ շահավաճառ համարին զաս-
 տուածպաշտութիւնն. բայց դու մերժեսջիք
 յայնպիսեաց անտի =
- 6 * Այլ շահավաճառ մեծ աստուածպաշ- ~
Բ.Զ
~
 տութիւն է՝ բաւականութեամբ հանդերձ =
- 7 * Օյլ ոչ բերաք ինչ յաշխարհս, և ոչ տա-
- 8 նել ինչ կարացուք = * Այլ ունի՞ք կերա-
 կուր և հանդերձս, եւ այնու շատացուք =
- 9 * Իսկ որք կամին մեծանալ՝ անկանին ՚ի փոյ-

ձու թիւն և յորոգայթ, և ՚ի բազում ցանկու-
 թիւնս անմիտս և մտասակարս, որք ընկզմեն
 զմարդիկ ՚ի սատակումն և ՚ի կորուստ : * ( ) ՚ի 10
 արմատ ամենայն չարեաց արծաթսիրութիւն
 է, որում ոմանց ցանկացեալ՝ վրիպեցան ՚ի
 հաւատոցն, և զանձինս արկին ընդ բազում
 ցաւովք : * ՆՅԼ դու նալ մարդ աստուծոյ՝ 11
 փախիր յայնցանէ, և երթ զհետ արդարու-
 թեան, զաստուածապաշտութեան, զհաւատոց,
 զսիրոց, զհամբերութեան, զհեղութեան : * ՆԶ 12
 մարտիր զբարեոք մարան հաւատոց, և բու-
 ուրն հար զկենացն յաւիտենականաց՝ յոր կո-
 չեցարն, և դաւանեցեր զբարեոք դաւանու-
 թիւնն առաջի բազում վկայից : * Պատուի 15
 ընմ քեզ առաջի աստուծոյ որ կենդանի առ-
 նէ զամենայն, և յիսուսի քրիստոսի՝ որ վկա-
 յեաց առաջի պնտացւոյ պիղատոսի զբար-
 ւոք դաւանութիւնն, * պահել քեզ զպատ- 14
 ուիրանն անբիծ՝ անարատ, մինչեւ ՚ի յայտ-
 նութիւն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի .
 * զոր յիւր ժամանակս ցուցցէ երանելին, և 15
 միայն հզօր, թագաւոր թագաւորաց, և տէր
 տերանց . * որ միայն ունի զանմահութիւն՝ 16
 բնակեալ ՚ի լոյս անմատոյց, զոր ոչ ոք ետես
 ՚ի մարդկանէ՝ և ոչ տեսանել կարող է, ո-
 բում պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս, ա-
 մէն : * Սեծատանց՝ որ են յայամ աշխարհի, 17
 պատուէր տալիս՝ մի հարարտանալ և մի յու-
 սալ ՚ի մեծութիւն սնտոսի, այլ յաստուած՝ որ

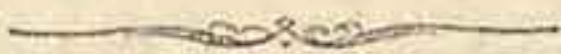
- ասայ մեզ զամենայն առատապէս 'ի վայելել,
 18 * զբարիս գործել, մեծանալ գործովք բարու-
 թեան . առատս, սիրունս, հաղորդս լինել .
 19 * գանձել անձանց հիմն բարի 'ի հանդեր-
 ձեարան . զի բուռն հարկանիցեն զճշմարիտ
 20 կենացն : * Ո՛վ տիմոթէէ, սրահեա զաւանդն՝
 խոտորեալ 'ի սղծոց և 'ի նորաձայն բանից, և
 'ի հակառակու թենէ, և 'ի մոլարանուն դիտու-
 21 թենէ . * զոր ոմանց յանձն առեալ՝ վրիպե-
 ցան 'ի հաւատոց անսի : Շնորհք ընդ քեզ :

Ան սիմոնիսա առաջին խորհրդ՝ գրեցաւ 'ի լատրիկեայ,
 որ է Տայր հաղատայ պահապարիանացոց :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Ը.

94

ՊՕՂՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի 1
 կամօքն աստուծոյ, ըստ աւետեաց կենացն 2
 որ ՚ի քրիստոս յիսուս: * Տիմոթեայ որդւոյ սի- 2
 բեւոյ՝ շնորհք, սղօրմութիւն, և խաղաղու-
 թիւն յաստուծոյ հօրէ՛ և ՚ի քրիստոսէ յիսու-
 սէ տետունէ մերմէ: * Շնորհ ունիմ աստուծոյ 3
 զոր պաշտեմն ՚ի նախնեաց մտօք սրբովք, իբ-
 բեւ զի անպակաս ունիմ զքէն յիշատակ յա-
 զօթս իմ, զցայգ և զցերեկ * ցանկացեալ եմ 4
 տեսանել զքեզ, յիշատակեալ զարտասուն-
 քո, զի լցայց ուրախութեամբ. * զմտաւ ա- 5
 ձեալ զանխիղճ հաւատան որ են ՚ի քեզ. որ
 յառաջագոյն բնակեցաւ ՚ի հանոյ քում լաւու-
 դեաց, և ՚ի մօր քում եւնիկեաց. հաստաւ
 տեալ եմ թէ և ՚ի քեզ է: * Վասն որոյ յիշե- 6
 ցուցանեմ քեզ արձարձել զշնորհան աստու-
 ծոյ՝ որ են ՚ի քեզ ՚ի ձեռնադրութենէ իմմէ:
 * Օ ՚ի սչ ետ մեզ աստուած հոգի վհաստու- 7
 թեան, այլ զօրութեան և սիրոյ և զգաստու-

- 8 Թեան : * Սի այսուհետեւ ամօթ համարիցիս
 զվկայութիւն տեառն մերոյ, և մի զիս զկա-
 պեալ նորա . այլ կցորդ լեր չարչարանաց աւե-
- 9 տարանին՝ ըստ զօրութեանն աստուծոյ, * որ
 փրկեացն զմեզ, և կոչեաց ՚ի կոչումն սուրբ .
 ոչ ըստ գործոց մերոց, այլ ըստ իւրում՝ յա-
 ռաջադրութեանն, եւ շնորհացն որ տուաւ
 մեզ ՚ի քրիստոս յիսուս յառաջ քան զժամա-
 նակսն յաւիտենից :
- 10 * Իսցց յայտնեցաւ այժմիկ յերեւել փրկե- 9.7
 ջնն մերոյ յիսուսի քրիստոսի . որ խափանեաց
 զմահ՝ և լուսաւոր արար զկեանս և զանեղ-
- 11 ծութիւն ՚ի ձեռն աւետարանին . * որոյ ե-
 դոց ես քարոզ և առաքեալ եւ վարդապետ
- 12 հեթանոսաց : * Վասն որոյ և զայս չարչարանս
 կրեմ, այլ ոչինչ ամօթ համարիմ . քանզի գի-
 տեմ՝ յո՛ հաւատացեալն եմ, և հաստատեալ
 եմ, թէ կարող է զաւանդն իմ պահել յօրն
- 15 յայն : * Սենիցիս օրինակ ողջստութեան բա-
 նիցն՝ զորս յինէն լուար, հաւատովք եւ սի-
- 14 ըով որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Օքարեօք ա-
 ւանդն պահեօջիր ՚ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ ՚ի
- 15 մեզ բնակելոյ : * Օայս գիտասջիր՝ զի մեկնե-
 ցան ՚ի մէնջ ամենեքեան՝ որ էին յասիա, ու
- 16 ըոց սակի են փիզեղոս և հերմոգենէս : * Տա-
 ցէ աստուած ողորմութիւն տանն անեսիփո-
 ըաց . զի բազում անգամ հանգոց զիս, և ըզ-
- 17 կապանս իմ ոչ ամօթ համարեցաւ . * այլ իբ-
 ըեւ եկն ՚ի հռովմ, անդադոյնս խնդրեաց

զիս՝ և եգիտ : * Տայէ նմա տէր ողորմութի 18
 գտանել ՚ի տեառնէ յաւուրն յայնմիկ . և որ
 չափ ինչ միանգամ յեփեսոս սպաս կալաւ ինձ,
 զայն դու ինքնին քաջ գիտես :

ԳՂՈՒԽ Բ.

Այլ դու որդեակ իմ, զօրացիր շնորհօքն՝ 1
 որ ՚ի քրիստոս յիսուս : * Այլ զոր լուար յինէն 2
 բազում վկայիւք, զայն աւանդեսցես հաւա
 տարիմ մարդոց, որք բաւական իցեն և զայլս
 ուսուցանել :

9.2

* Ա շտակից լեր իբրեւ զբարեօք զինուոր 3
 քրիստոսի յիսուսի : * Աջ ոք զինուորեալ աւ 4
 տէն ընդ կեանս աշխարհիս պատաղի, եթէ
 զօրավարին հաճոյ լինիցի : * Այլ եթէ մարտիկ 5
 ոք իցէ, ոչ պասկի՝ եթէ ոչ ըստ օրինին մար
 տիցէ : * Այլ հողագործին աշխատելոյ, պարտ է 6
 նախ ՚ի պտղոյն վայելել : * Իմա զինչ ասեմս . 7
 տացէ քեզ տէր իմաստութիւն յամենայնի :
 * Յիշեա զքրիստոս յիսուս յարուցեալ ՚ի մե 8
 ռելոյ՝ ՚ի զաւակէ դաւթի, ըստ աւետարա
 նիս իմում, * յորում չարչարիմ կապանօք չափ 9
 իբրեւ զչարագործ . այլ բանն աստուծոյ ոչ
 եթէ կապեալ իցէ : * Ա ասն այնորիկ ամենայնի 10
 համբերեմ վասն ընտրելոցն, զի և նորա փրո
 կութեանն հասանիցեն՝ որ ՚ի քրիստոս յիսուս
 երկնաւոր փառօքն հանդերձ : * Հաւատարիմ 11
 է բանս, զի եթէ ընդ նմա մեռաք, ընդ նմին

- 12 և կեցցուք . * և եթէ համբերեմք , ընդ նմին
 և թագաւորեցցուք . և եթէ ուրանամք՝ եւ
 15 նա ուրանայ զմեզ . * և եթէ չհաւատամք ,
 նա հաւատարիմ մնայ , ուրանալ զանձն իւր
 14 ոչ կարէ : * Օայս յուշ արասցիք՝ վկայութիւն
 եղեալ առաջի աստուծոյ . մի բանակոխ լի
 նել յոչնչ պէտս ՚ի կործանումն լսողաց :
 15 * Փութամցիք զանձն քո ընտիր կացուցա
 նել առաջի աստուծոյ , մշակ առանց ամօթոյ .
 ուղիղ համաւօտել զբանն ճշմարտութեան :
 16 * Այլ ՚ի պղծոց և ՚ի սնտախի խօսից մերժեսցիք .
 զի առաւել յառաջ դայցեն յամբարչառու
 17 թիւնս . * և բանք նոցա իբրեւ դքաղցկեզ
 ճարակ գտանեն . որոց սակի են հիմենոս՝ և
 18 փիղեատս . * որք վրիպեցան ՚ի ճշմարտութե
 նէ , և ասեն՝ եթէ յարութիւն մեռելոց ար
 գէն իսկ եղեալ է . եւ կործանեն զհաւատս
 19 ոմանց : * Այլ հաստատուն հիմն աստուծոյ
 կայ և ունի զկնիքս զայս , եթէ ծանեալ տէր
 զայնոսիկ՝ որ իւրն են . և ՚ի բաց լիցի յանի
 րաւութենէ՝ ամենայն որ անուանէ զանուն
 20 տեառն : * Այլ ՚ի տան մեծի ոչ միայն են ա
 նօթք ոսկեղէնք և արծաթեղէնք , այլ և փայ
 տեղէնք և խեցեղէնք . են որ ՚ի պատուի են ,
 21 և են որ յանարգութեան : * Այլ որ սրբեւ
 ցէ զանձն իւր յայնպիսեաց անտի , եղիցի
 անօթ պատուական , սրբեալ եւ պիտանի
 տեառն իւրում՝ յամենայն գործս բարու
 22 թեան պատրաստեալ : * Այլ յերիտասարդա

կան ցանկութեանց փախիր . եւ երթ զհետ
 արդարութեան , զհաւատոց , զսիրոց , զխաղա
 ղութեան , զսրբութեան , ընդ այնոսիկ որ
 կարգան զանուն տեառն սուրբ սրտիւք :
 * Այլ ՚ի յիմար և յանխրատ խնդրոց հրաժա 25
 րեա . գիտասցիր՝ թէ անտի ծնանին կռիւք :
 * Քայց ծառայի տեառն ոչ է սպարա կռուել . 26
 այլ հեղ լինել առ ամենեւին , ուսուցիչ , անո
 խակալ : * Հանդարտութեամբ խրատել զհա 25
 կառակողսն . թերեւս տացէ նոցա աստուած
 ասպաշխարութիւն՝ ՚ի գիտութիւն ճշմարտու
 թեան . * և սթափեցին յորոգայթից սատա 26
 նայի , որացեալք ՚ի նմանէ ՚ի նորա կամսն :

ԳԼՈՒԽ Գ.

Սայս գիտասցիր , եթէ յաւուրս յետինս 1
 եկեացեն ժամանակք չարք . * զի եղիցին մար 2
 դիկ անձնասէրք , արծաթասէրք , հսկարտք , ամ
 բարտաւանք , հայհոյիչք , անհաւանք ճնողաց ,
 անշնորհք , անսուրբք , * աննուէրք , անգութք , 5
 բանասարկութք , անժոյժք , վէսք , անբարեսէրք ,
 * մատնիչք , յանդգուէրք , ամբարհաւաճք . ցան 4
 կասէրք՝ մանաւանդ քան աստուածասէրք .
 * որ ունիցին զկերպարանս աստուածպաշտու 5
 թեան , և ՚ի զօրութենէ անտի նորա ուրա
 ցեալ իցեն . և խորշեսցիր ՚ի նոցանէ : * Քան 6
 զի ՚ի նոցանէ են՝ որ մտանեն տանէ ՚ի տուն ,
 և գերեն զկանայս շեղջակութեալս մեղօք , վա

- 7 բեալս 'ի պէտպէս ցանկութիւնս . * որ յամե-
նայն ժամ ուսանին, և երբէք 'ի գիտութիւն
- 8 ճշմարտութեան ոչ հասանեն : * Այլ որպէս
յանէսն և յամբէս հակառակ կացին մովսէսի,
նոյնպէս և սոքա հակառակ կան ճշմարտու-
թեանն . մարդք ապականեալք մտօք, անպի-
9 տանք 'ի հաւատս : * Այլ ոչ երբէք գացեն
յառաջ 'ի լաւ անդր . քանզի անմտութիւն
սոցա յայտնի լինիցի ամենեցուն, որպէս և
նոցայն իսկ եղև :
- 10 * Այլ դու զհետ եկիր վարդապետու-
թեան իմոյ, առաջնորդութեան, յօժարու-
թեան, հաւատոց, երկայնմտութեան, սիրոյ,
11 համբերութեան, * հալածանաց, չարչարա-
նաց . որպիսիք եղեն ինձ յանտիտք և յիկոնի-
ոն և 'ի լիւստրոս . որպիսի հալածանաց համ-
12 բերի, և յամենայնէ փրկեաց զիս տէր : * Այլ
ամենեքին՝ որ կամիցին աստուածաբաշտու-
թեամբ կեալ 'ի քրիստոս յիսուս, 'ի հալա-
13 ծանս կացցեն : * Այլ մարդք չարք և կախարդք
յառաջ եկեացեն 'ի չար անդր . մոլորեալք՝
14 և մոլորեցուցանիցեն : * Այլ դու հաստա-
տուն կաց յոր ուսարդ, և հաւատարիմ եղեր .
15 գիտես ուստի ուսար . * զի 'ի մանկութենէ
զգիրս սուրբս գիտես, որ կարող են իմաս-
տուն առնել զքեզ 'ի փրկութիւն 'ի ձեռն
հաւատոցն որ 'ի քրիստոս յիսուս :
- 16 * Ամենայն գիրք աստուածաշունչք և օգ-
տակարք, 'ի վարդապետութիւն են՝ և յան-

դիմանութիւն և յուզողութիւն և 'ի խրատ
արդարութեան . * զի կատարեալ իցէ մարդն 17
աստուծոյ , յամենայն գործս բարութեան
հաստատեալ :

ԳՒՂՈՒԻ Գ .

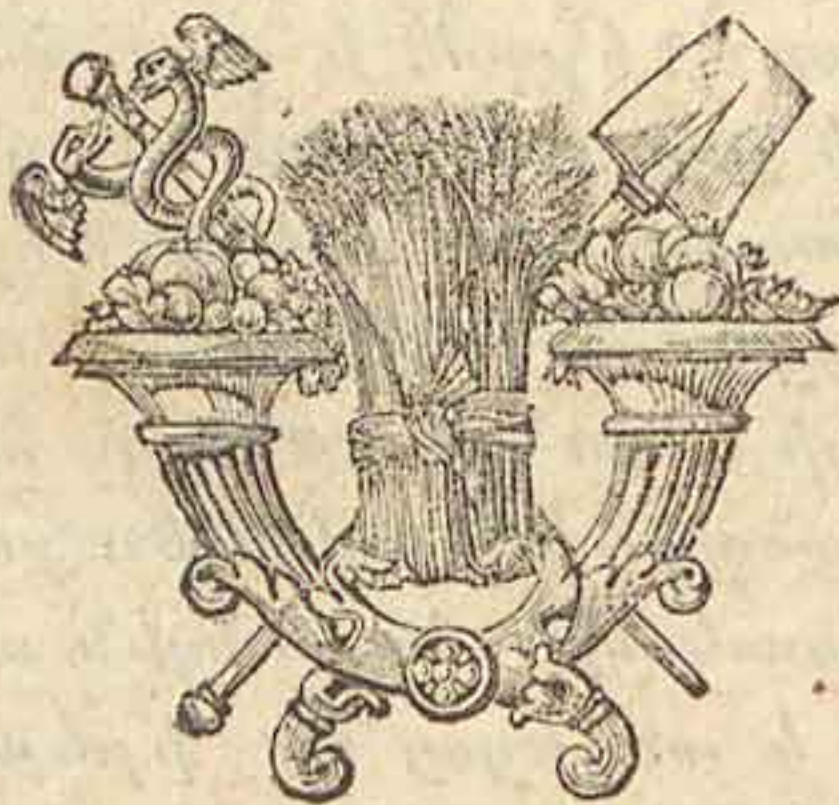
Օրայս վկայութիւն դնեմ առաջի աստու 1
ծոյ և յիսուսի քրիստոսի , որ դատելոց է ըզ-
կենդանիս և զմեռեալս՝ 'ի յայտնութեան իւ-
րում և յարքայութեան . * և դու քարողեա 2
զբանն , հաս 'ի վերայ ժամու և տարածամու ,
յանդիմանեա , սաստեա , մխիթարեա , ամենայն
երկայնամտութեամբ և վարդապետութեամբ :
* Քանզի եկեսցէ ժամանակ՝ զի ողջմտութե 5
վարդապետութեանն ոչ անսայցեն . այլ ըստ
իւրաքանչիւր ցանկութեանց կուտեսցեն իւ-
րեանց վարդապետս՝ ըստ մարմաջելոյ լսելեաց
իւրեանց . * և 'ի ճշմարտութենէ անտի դար 6
ձուցանիցեն զլսելիս , և յառասպելս կործա-
նեսցին : * Այլ դու զուարթ կաց յամենայ 5
նի , ճգնեաց , զգործս աւետարանչի գոր-
ծեա , զպաշտօնդ քո կատարեալ կալ : * Օ ի 6
ես այսուհետեւ նուիրեալ եմ , եւ ժամա-
նակ դարձի իմոյ հասեալ կայ : * Օ բար 7
ւոր պատերազմ պատերազմեցայ , զընթացսն
կատարեցի , զհաւատսն պահեցի : * Այսու 8
հետեւ կայ մնայ ինձ արդարութեան պա-
կըն , զոր հատուսցէ ինձ տէր յաւուր յայն-

միկ արդարն դատաւոր . ոչ միայն ինձ , այլ
և ամենեցուն՝ որ սիրեցին զյայտնութիւն
նորա :

- 9 Փութասջիր դալ առ իս վաղվաղակի . * զի 27
դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշխարհ , և
10 դնաց ՚ի թեսաղոնիկէ . * կրեակէս՝ ՚ի դալիլեա ,
11 տիտոս ՚ի դաղմատիա , * զուկաս միայն է ընդ
իս : Օ մարկոս առեալ ընդ քեզ ածխցես , զի
12 է ինձ պիտանի ՚ի սպասաւորութի : * Օ տիւ
13 քիկոս առաքեցի յեփեսոս : * Օ փիլոնն թո
զի ՚ի տրովաթայ առ կարպիոսի . յորժամ դայ
ցես՝ բերջիր և զգիրսն , մանաւանդ զմատեան
14 սրն : * Աղէքսանդրոս (դարբին) բազում չար
չարանա եցոյց ինձ . հատուցէ նմա տէր ըստ
15 դործս նորա : * Յորմէ և դու անձնապահ լի
նիջիր . զի շատ հակառակ եկաց բանից մե
16 ըոց : * Յառաջնում ատենին ոչոր ինձ ՚ի թի
կունս եկաց , այլ ամենեքին թողին զիս . մի
17 համարեցի նոցա այն : * Այլ տէր օգնեաց
ինձ , և զօրացոյց զիս , զի ինեւ քարոզութիւ
նրն հաստատեցի , և լուիցեն ամենայն հե
թանոսք . և ապրեցայ ես ՚ի բերանոց առիւ
18 ծուն : * Փրկեցէ զիս տէր յամենայն դոր
ծոց չարաց , և զերծուցէ զիս յարքայութիւն
իւր որ յերկինս է . որում փառք յաւիտեա
19 նքս յաւիտենից . ամէն : * Աղջն տաջիր սը
րիակեայ և ակիւղեայ , և սնեսիսիրայ տանն :
20 * Արաստոս մնաց ՚ի կորնթոս . զտրովիմոս թո
21 զի ՚ի մելիտոս հիւանդագին : * Փութասջիր

յառաջ քան զձմեռն գալ : Ողջոյն տան քեզ
 եւ բուզոս եւ պուղէս եւ զինսս եւ կղողիս , եւ
 եղբարք ամենեքեան : * Տէր յիսուս քրիստոս 22
 ընդ սգւոյդ քում : Ընորհք ընդ քեզ :

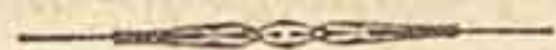
Ընորհեալ երկրորդ թողի , որ եր եփեսացոյ եկե-
 ղեցոյն եպիսկոպոս առաջին Յեանարեալ . Գրեցաւ ՚ի
 հոռվի՝ յորժամ երկրորդ անգամ եկաց յապենի պողոս ա-
 ռաջի ներոնի կայսեր հոռոմոց :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Ա Ռ Տ Ի Տ Ո Ս

Գ Լ ՈՒՒ Ե

- 1 ՊՕՂՈՍ ծառայ աստուծոյ և առաքեալ ԿԻՐ
 յիսուսի քրիստոսի, ըստ հաւատոց ընտրե-
 լոցն աստուծոյ, և ՚ի դիտութիւն ճշմարտու-
 թեան, որ ընդ աստուածսպաշտութեանն է .
- 2 * յուսով կենացն յաւիտենից, զոր խոստա-
 ցաւ անսուտն աստուած յառաջ քան զժա-
 3 մանակս յաւիտենից . * Բայց յայտնեաց իւ-
 թովք ժամանակօք զբանն իւր քարոզութեամբ,
 որոյ եղէ ես հաւատարիմ, ըստ հրամանի փրկի-
 4 չին մերոյ աստուծոյ : * Տիտոսի որդւոյ սիւ-
 թելոյ ըստ հասարակաց հաւատոց, շնորհք
 և խաղաղութիւն յաստուծոյ ՚ի հօրէ՛ և ՚ի
 տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ փրկչէ մերմէ :
 5 * Ասան այնորիկ իսկ թողի զքեզ ՚ի կրետէ,
 զի որ ինչ միանգամ սրակաս իցէ՝ ուղղեցես,
 և կացուցես ըստ քաղաքաց երիցունս, որ-
 6 սէս և ես քեզ պատուիրեցի : * Այլթէ որ ա-
 նարատ իցէ, միոյ կնոջ այր, որդեակս ունի-
 ցի հաւատացեալս, և ոչ յամբաստանութիւն

անառակութեան, կամ անհնազանդս : * Օի 7
 պարտ է եպիսկոպոսին անարատ լինել, որ
 պէս և աստուծոյ տնտեսի . մի յանգուգն,
 մի բարկացող, մի թշնամանող, մի հարկանող,
 մի զոչաբաղ . * այլ հիւրասէր, բարեսէր, ցած, 8
 արդար, սուրբ, ժուժկալ . * վերակացու լի 9
 նել, հաւատարիմ բանին վարդապետութեան,
 զի կարող իցէ և մխիթարել ողջմտութեամբ
 վարդապետութեանն, և զհակառակորդն
 կշտամբել : * Քանզի բազումք են անհնա 10
 զանդք, զրախօսք, և մտախաբք, մանաւանդ
 որ ՚ի թրխատութենէ անտի են . * զորս պարտ 11
 է ըմբերանել . որք զամենայն տունս կործա
 նեն, և ուսուցանեն զոր չէ արժան՝ վասն
 զոչաբաղութեան :

~
 ԲԸ
 ~

* Ասաց ոմն ՚ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ մար 12
 դարէ, կրետացիք հանապազասուտք, չարա
 ճրճիք, դատարկապորտք : * Այլ ստոյգ է վկա 13
 յութիւնս այս . վասն որոյ կշտամբեցեա ըզ
 նոսա խտադոյնս, զի առողջացին ՚ի հաւա
 տրս . * և մի հայեցցին ՚ի հրէական տաապե 14
 լրս, և ՚ի սրատուէրս մարդկան զառածելոցն
 ՚ի ճշմարտութենէ : * Ամենայն ինչ սուրբ է 15
 սրբոց, բայց պղծոցն և անհաւաստից՝ ոչինչ է
 սուրբ . այլ պղծեալ են միտք և խորհուրդք
 նոցա : * Խտտանան գիտել զաստուած, եւ 16
 գործովք իւրեանց ուրանան, պիղծք և ան
 հաւանք, և յամենայն գործս բարեաց անպի
 տանք :

ԳԼՈՒԽ Բ.

- 1 Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայելէ ողջամիտ
 2 վարդապետութեանդ : * Օերոց զգաստս լինել,
 սրբկեշտս, ցածունս, ողջամիտս ՚ի հաւատս,
 ՚ի սէր, ՚ի համբերութեան, ՚ի ժուժկալութեան : *
 3 Պառաւանց նոյնպէս ՚ի զգաստութեան՝ ՚ի սուրբ վայելչութեան, մի բանսարկուս,
 մի գինեմոլս, այլ բարեխրատս .
 4 * զի զգաստացուցեն զմանկամարդսն՝ այրասէրս լինել,
 որդեսէրս, * ցածունս, սուրբս, արնարարս,
 բարեգործս, հնազանդս իւրեանց արանց,
 զի մի բանն աստուծոյ եւ վարդապետութիւնն
 5 հայհոյեցի : * Օերխոտասարդս նոյնպէս
 6 աղաչեսցի՛ր՝ ցածունս լինել, * ամենեցուն
 զանձն օրինակ կացուցանել՝ գործոց բարութեան,
 վարդապետութեամբ զանեղծութիւն ունել,
 զսրբութիւն, զսրբութիւն, զսրբութիւն,
 7 * զբանն ողջմտութեան, անպարսաւ լինել,
 զի որ հակառակորդն իցէ՝ յամօթ լիցի,
 8 և մի ինչ ունիցի ասել զմէնջ չարութիւն : *
 9 Օտապից՝ իւրեանց տերանցն հնազանդ լինել՝
 10 և հաճոյս յամենայնի, մի հակառակորդս,
 * մի հատուս, այլ զամենայն հաւատացուցանել
 11 բարութեամբ, զի զվարդապետութիւն
 12 փրկչին մերոյ այ զարդարեացեն յամի : Գ. 2
 * Քանզի երեւեցաւ շնորհն աստուծոյ
 13 փրկիչ ամենայն մարդկան . * որ խրատէ զմեզ,
 զի ուրասցուք զամբարշտութիւն և զաշխարհ

հական ցանկու թիւնս . զգաստու թեամբ եւ
 արդարու թեամբ եւ աստուածապաշտու թեամբ
 կեցցուք յաշխարհիս . * եւ ակնկալցուք երանե 15
 լի յուսոյն , եւ յայտնու թեան փառաց մեծին
 աստուծոյ՝ եւ փրկչին մերոյ յիսուսի քրիստոսի .
 * որ ետ զանձն վասն մեր , զի փրկեացէ զմեզ 14
 յամենայն անօրէնու թե՛նէ , եւ սրբեացէ իւր
 ժողովուրդ սեպհական՝ նախանձաւոր գործոց
 բարու թեան : * Օայդ խօսեաց՝ եւ միսիթարեա 15
 եւ յանդիմանեա ամենայն սասախք . զի մի որ
 իցէ որ զքեզ արհամարհիցէ :

ԳՒՈՒԻ Գ.

27

Եւ յուշ արասցիր նոցա , իշխանու թեանց 1
 եւ պետու թեանց հնազանդ լինել՝ եւ հազատակ
 կալ . եւ ամենայն գործոց բարու թեան պատ
 րաստ դտանել . * մի զոր հայհոյել , անկռիւս 2
 լինել , հեզս , զամենայն ցածու թիւն առ ամե
 նայն մարդիկ ցուցանել : * Օ ի էաք երբեմն 3
 եւ մեր անմիտք , անհաւանք , մոլորեալք , ծա
 ուայէաք ցանկու թեանց եւ պէսպէս անառա
 կու թեանց . չարու թեամբ՝ եւ նախանձու
 շղէաք , աստեցեալք՝ եւ զմիմեանս ատէաք :
 * Իսկ յորժամ քաղցրու թիւն եւ մարդասիրու 4
 թիւն փրկչին մերոյ աստուծոյ յայտնեցաւ ,
 * ոչ ՚ի գործոց արդարու թեան՝ զոր արարաք 5
 մեք , այլ ըստ իւրում ողորմու թեան ապրե
 ցոյց զմեզ ՚ի ձեռն աւազանին միւսանդամ
 ճննդեանն , եւ նորոգու թեամբ հոգւոյն սրբ

- 6 բոյ . * զոր եհեղ 'ի մեղ առատութեամբ
 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի վրկչին մերոյ .
- 7 * զի արդարացեալք շնորհօքն՝ եղիցաք ժա
 ոանգաւորք յուսով կենացն յաւիտենակա
 8 նաց : * Հաւատարիմ է բանս , և 'ի սոյն կա
 միմ՝ դքեղ հաստատուն լինել , զի փոյթ ա
 բացեն բարեաց գործոց վերակացու լինել
 հաւատացեալքն յաստուած , զի այն է բա
 9 ըի և օգտակար մարդկան : * Այլ դիմարու
 թեան ինդիրս՝ և զտոհմաթիւս , և զհեռ , և
 զօրինական կռիւսն 'ի բաց մերժեալիք , զի ա
 10 նօգուորք են և սնտիք : * Յառնէ հերձուա
 ծողէ՝ յետ միանգամ և երկիցս խրատելոյ՝ հը
 11 թաժարեալիք . * գիտաաջիք զի թիւքեալ է
 այնպիսին , և մեղանչէ անձամբ զանձն դա
 12 տապարտեալ : * Այլ յորժամ յղեցից առ
 քեզ զարտեմոց , կամ զախքիկոս , փութասջիք
 գալ առիս 'ի նիկոպոլիս . զի անդ եդի 'ի մտի
 15 ձմերել : * Այլ զզենոն զօրինական դպիր՝ եւ
 զապօղոս փութով արձակեալիք , զի մի ինչ
 14 պակասիցէ նոցա : * Աւային և մերքն ևս բա
 րեաց գործոց վերակացու լինել 'ի պէտս կա
 13 ըւորս . զի մի անպտուղք լինիցին : * Ազջոյն
 տան քեզ որ ընդիս են ամենեքին : Ազջոյն
 տուք սիրելեաց մերոց հաւատովք : Շնորհք
 ընդ ձեզ ամենեւին :

Այս արտոս իրեպացոց եկեղեցոյն առաջին յեռնար
 ըալ եպիսկոպոս , գրեցաւ 'ի նիկոպոլէ Տակեդոնացոց :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

ԳՒՈՒԽ Ը.

ՊՕՂՈՍ կապեալ յիսուսի քրիստոսի, 1
 և տիմոթէոս եղբայր. փիլիմոնի սիրելոյ՝ և
 դործակցի մերոյ, * և ապօրոյ քեռ, և ար 2
 քիպայեայ ղինուորակցի մերոյ և առանին եկե-
 ղեցւոյդ: * Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու- 3
 թիւն յաստուծոյ հօրէ մերմէ՝ և ՚ի տեառնէ
 յիսուսէ քրիստոսէ: * Գոհանամ զաստուծոյ 4
 իմոյ յամենայն ժամ, յիշատակեալ յաղօթս
 իմ վասն քո, * իբրեւ լսեմ զքո հաւատան 5
 և զսէր, զոր ունիա առ տէր յիսուս՝ և առ
 ամենայն սուրբս: * Օ ՚ի հաղորդութիւն հա- 6
 լատոցն քոյ արդոյ լինիցի գիտութեամբ ա-
 մենայն բարութեան, որ ՚ի ձեզ է ՚ի քրիստոս
 յիսուս: * Խնդութիւն յոյժ ընկալայ՝ և միսի 7
 թարութիւն ՚ի վերայ սիրոյն քո. զի գուժք
 սրբոյ քեւ հանդուցեալ են եղբայր: * Վա 8
 սըն որոյ բաղում համարձակութիւն ունիմ
 ՚ի քրիստոս հրաման տալ քեզ զարժանն.
 * վասն սիրոյ, մանաւանդ թէ աղաչեմ իսկ 9

- այնպիսի լինել՝ որպէս և պօղոս ծերացեալ,
 արդ՝ և կասեալ եւս յիսուսի քրիստոսի :
- 40 * Աղաչեմ՝ գրեզ վասն որդւոյ իմոյ՝ զոր ծնայ
 41 ՚ի կապանս իմ, զսնեսիմոս . * որ երբեմն ան-
 պիտան էր քեզ . բայց արդ քեզ և ինձ պի-
 42 տանի . * զոր յղեցի առ քեզ : Այլ դու զդա
 43 ընկալի՛ր՝ այսինքն է՝ զիմ աղիս : * Չոր կամէի
 առ իս արդելուլ, զի ընդ քո ունիցի ինձ
 44 սպասս ՚ի կապանս աւետարանին : * Բայց ա,
 ունց քոյ կամաց ոչինչ կամեցայ առնել, զի
 մի բարիքդ քո ՚ի հարկէ լինիցին՝ այլ կամաւ :
- 45 * Այլ թերեւս վասն այնորիկ մեկնեցաւ առ
 ժամանակ մի, զի յաւիտեան ունիցիս զդա .
- 46 * մի եւս իբրեւ զճառայ՝ այլ ՚ի վեր քան ըզ-
 ճառայ, իբրեւ զեղբայր սիրելի . եթէ ինձ
 այսպէս, սրչափ եւս առաւել քեզ մարմնով
 47 և տերամք : * Այլ թէ զիս քեզ հաղարդ համա-
 48 ընցիս, ընկալ զդա իբրեւ զիս : * Այլ եթէ
 յանցուցեալ ինչ իցէ՝ կամ պարտիցի, զայն
 49 ինձ համարեաց : * Այս պօղոս գրեցի իմով
 ձեռամբ . ես հատուցից, զի մի ասիցեմ քեզ
 20 թէ և դու զանձն քո ինձ պարտիս : * Այս
 եղբայր՝ ես քո փոխանակ եղէց ՚ի տէր . հան-
 21 գո զաղիսդ իմ ՚ի քրիստոս : * Յուսացեալ ՚ի
 հնազանդութիւնդ քո՝ գրեցի առ քեզ . քան
 զի գիտեմ թէ առաւել եւս քան զոր ասե-
 22 մրդ՝ առնիցես : * Միանգամայն և պատրաս-
 տեալի՛ր ինձ վանս . քանզի յուսամ եթէ ա
 23 զթիւք ձերովք շնորհեցայ ձեզ : * Աղջոյն

տայ ձեզ ետափրաս գերեկից իմ ՚ի քրիստոս
 յիսուս . * և մարկոս , և արիստարքոս , և դե 26
 մաս , և զուկաս գործակիցք իմ : * Շնորհք 25
 տեսան մերոյ յիսուսի քրիստոսի ընդ սգ
 ւոյդ ձերում :

Աս զի լինին և աստ ապրիլոս պիարոս ռևիսիմոս . և աս
 արիստարքոս արիստարքոս իրզուսոյ եկեղեցոյն , գրեցաւ
 ՚ի հարովն ՚ի յերան ռևիսիմոս ծառայի :

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ԵՐՐԱՅԵՅԻՍՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 ԵՍԶՈՒՄ մասամբք և բազում օրինակօք
 կանխաւ խօսեցաւ աստուած ընդ հարսն մեր
 2 մարդարէիւք . * Ի վախճան աւուրցս այսոցիկ
 խօսեցաւ ընդ մեզ որդւոյն՝ զոր եղ ժառանգ
 ամենայնի . որով եւ դյաւխտեանն արար :
 3 * Ար է լոյս փառաց՝ եւ նկարագիր էութեան
 նորա . որ կրէ զամենայն բանիւ զօրու
 թեան իւրոյ . սրբութիւն մեղաց մերոյ ա
 րարեալ , նստաւ ընդ աջմէ մեծութեանն Ի
 4 բարձունս : * Ա՛յնչափ առաւել եղեալ քան
 զհրեշտակս , որչափ լաւ եւս քան զնոսա ա
 5 նուն ժառանգեաց : * Քանզի ցո՞ երբէք ա
 սաց Ի հրեշտակաց , որդի իմ ես դու՝ ես այ
 սօր ծնայ զքեզ . եւ դարձեալ թէ ես եղէց
 6 նմա Ի հայր , և նա եղիցի ինձ յորդի : * Ա՛յլ
 յորժամ միւսանգամ մուծցէ զանդրանիկն
 յաշխարհ , ասէ . երկիրայագցեն նմա ամենայն
 7 հրեշտակք աստուծոյ : * Ա՛յլ առ հրեշտակսն
 ասէ . ս՛ արար զհրեշտակս իւր հոգիս , և ըզ

ԱԿ

պաշտօնեայս իւր բոց հրոյ : * Իսկ ցորդին ա. 8
 սէ . աթոռ քո աստուած յաւիտեանս յաւի-
 տենից . գաւազան ուղղութեան՝ գաւազան
 արքայութեան քո : * Սիրեցեր զարդարութիւն, 9
 և ատեցեր զանօրէնութիւն . վասն այսորիկ
 օժ զքեզ աստուած աստուած քո իւղով ու-
 րախութեան՝ առաւել քան զընկերս քո : * Եւ 10
 դու տէր 'ի սկզբանէ զերկիր հաստատեցեր .
 և գործք ձեռաց քոց երկինք են : * Նսքա կո. 11
 ընչին՝ և դու կաս և մնաս . ամենեքեան իբ-
 րեւ զձորձս մաշեացին , * և իբրեւ զվերար. 12
 կուս . գալարեցես զնոսա իբրեւ զհանդերձ,
 և գալարեցին . բայց դու նոյն իսկ ես , եւ
 ամք քո ոչ պակասեն : * Յո՞ երբէք ասաց 'ի 15
 հրեշտակաց . նիսա ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչեւ
 եդից զթշնամիս քո սրասուանդան ոտից քոց :
 * Աջ սպարէն ամենեքեան հոգիք են հարկա. 14
 ւորք , որ առաքին 'ի սպասաւորութիւն վասն
 այնոցիկ՝ որ ժառանգելոցն են զփրկութիւն :

ԳԼՈՒԽ Բ.

~~~~~  
 ԵԴ
 ~~~~~

Վասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել եւս 1
 ունկնդիր լինել բանիցն ասացելոց՝ զի մի եր-
 բէք նուազեացուք : * Օ, ի եթէ որ 'ի ձեռն 2
 հրեշտակաց խօսեցաւ քանն՝ հաստատուն ե-
 ղեւ , և ամենայն յանցաւորութիւն և անհը-
 նադանդութիւն ընկալաւ զպատիժ պատու-
 հասի . * մեք զիմորդ ասարեացուք հեղգացեալք 3

- յայնպիսի փրկութենէ, որ սկիզբն առ խօսե-
 լոյ 'ի տեառնէ. և 'ի ձեռն այնոցիկ որ լուա-
 4 նըն՝ 'ի մեզ հաստատեցաւ, * վկայեալ յաս-
 տուծոյ նշանօք և արուեստիւք եւ պէսպէս
 զօրութեամբք, եւ մասամբք հոգւոյն սրբոյ
 5 ըստ իւրոց կամաց: * Օ, ի ոչ եթէ հրեշտա-
 կաց հնազանդեցոյց զհանդերձեալ աշխարհն,
 6 վասն որոյ մեքս խօսիմք: * Վկայեաց ոք ու-
 րեք՝ և ասէ. զինչ է մարդ, եթէ յիշեցես ըզ-
 նա, կամ որդի մարդոյ՝ թէ այց արասցես
 7 նմա: * Փոքր մի խոնարհ արարեր զնա քան
 զհրեշտակս, փառօք և պատուով պսակեցեր
 զնա, և կացուցեր զնա 'ի վերայ ձեռակերտաց
 8 քոց: * Օ, ամենայն ինչ հնազանդ արարեր 'ի
 ներքոյ սաից նորա: Արդ 'ի հնազանդեցու-
 ցանե ին զամենայն, ոչինչ եթող անհնազանդ
 'ի նմանէ. բայց այժմ ոչ եւս տեսանեմք հը-
 9 նազանդեալ նմա զամենայն: * Այլ փոքր մի
 խոնարհեալ քան զհրեշտակս տեսանեմք զյի-
 առս՝ վասն չարչարանաց մահուն, փառօք և
 պատուով պսակեալ, զի շնորհօքն աստուծոյ
 10 վասն ամենեցուն զմահ ճաշակեացէ: * Օ, ի
 վայելէր իսկ նմա, վասն որոյ ամենայն՝ և ու-
 ըով ամենայն, բազում որդիս 'ի փառս աներ, և
 զառաջնորդ փրկութեան նոցա չարչարանօք
 կատարել:
- 11 * Օ, ի որ սրբէն և որ սրբին՝ 'ի միօջէ էին
 ամենեքին, վասն որոյ ոչ ամօթ համարի եղ-
 12 բարս անուանել զնոսա, և ասել: * Պատմե-

ցից զանունն քո եղբարց խնաց . ՚ի մէջ եկե-
 ղեցւոյ օրհնեցից դքեղ : * Աւ դարձեալ թէ 15
 եղէց յուսացեալ ՚ի նա . և դարձեալ ահա
 ւասիկ ես և մանկունք իմ , զոր ետ ինձ աստ-
 ուած : * Արդ՝ որովհետեւ մանկունք հաղոր- 14
 դեսցին արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մեր-
 ձաւ որով թեամք կցորդ եղեւ նոցունց . զի
 մահուն իւրով խափանեացէ զայն , որ զիշխա-
 նութիւն մահուն ունէր , այսինքն է՝ զսատա-
 նայ . * և ապրեցուցէ զայնսսիկ , որ մահուն 15
 երկիւղիւ հանասրագ կէին վտարանդեալք ՚ի
 ծառայութիւն : * Քանզի ոչ երբէք զհրեշ 16
 տակաց բուռն հարկանէ . այլ զզաւակէն արբա-
 համու բուռն հարկանէ : * Աստի պարտ իսկ 17
 էր նմա ամենայնիւ եղբարց նմանել , զի ողոր-
 մած լինիցի , և հաւատարիմ քահանայապետ
 յաստուածակոյս կողմանէ անտի , առ ՚ի քա-
 ւերոյ զմեղս ժողովրդեանն : * Օ ՚ի որով ինքն 18
 չարչարեցաւ զփորձ առեալ , կարող է և փոր-
 ձանաւորայն օգնական լինել :

ԳՒՈՒԽ Գ .

Աստի եղբարք սուրբք՝ երկնաւոր կոչմա- 1
 նրն բաժանորդք , նայեցարուք ընդ առաքեա-
 լն և ընդ քահանայապետ խոստովանութեան
 մերոյ ընդ յիսուս քրիստոս . * որ հաւատա- 2
 ըիմ է արարչին իւրոյ՝ որպէս և մովսէս յա-
 մենայն ՚ի տան նորա . * Օ ՚ի առաւել եւս 5

- 1 փառաց քան զմովսէս արժանի եղեւ, որչափ
 առաւել պատիւ ունիցի քան զտունն տա-
 2 նքն առնելի: * Օ ի ամենայն տուն կազմի,
 յումէ կազմի. իսկ որ զամենայնն արար, առ-
 3 տուած է: * Մովսէս հաւատարիմ է յամե-
 նայն տան նորա՝ իբրեւ զճառաց, առ ՚ի վկա-
 4 յութենէ բանիցն ասացելոց: * Այլ քրիս-
 տոս իբրեւ որդի ՚ի վերայ տան իւրոց. որոց
 տունն մեք իսկ եմք. միայն թէ զհամարձա-
 կութիւն և զպարծանս յուսոյն մինչեւ ՚ի
 5 վախճան հաստատուն ունիցիմք: * Վասն ու-
 րոց այսպէս ասէ հոգին սուրբ. այսօր եթէ
 6 ձայնի նորա լուիցէք, * մի խառնուցանէք
 զսիրտս ձեր իբրեւ ՚ի դառնութեանն յաւու-
 7 րն փորձութեան յանապատի. * ուր փոր-
 ձեցին զիս հարքն ձեր. քննեցին զիս՝ և տե-
 8 սին զգործս իմ զքառատուն ամ. * վասն ու-
 րոց տաղակացայ աղգուն այնուիկ, և ասացի.
 9 միշտ մոլորեալ են սրտիւք. և նորա ոչ ծան-
 10 եան զճանապարհս իմ. * որպէս երդուայ ՚ի
 բարկութեան իմում՝ թէ մոցեն ՚ի հան-
 11 գիստ իմ:
- 12 * Տեսէք եղբարք՝ դուցէ երբէք լինիցի ԵՁ
 յումէք ՚ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատութեան՝
 ասպատամբ լինել յաստուծոյ կենդանւոյ:
- 13 * Այլ միտիթարեցէք զմիմեանս զօրհանապաղ՝
 մինչդեռ այսօրդ առաջի կայ. զի մի որ իրա-
 տացի ՚ի ձէնջ խաբէութեամբ մեղաց:
- 14 * Քանզի բաժանորդք եղեաք քրիստոսի. մի-

այն թէ զսկիզբն հաստատութեանն մինչեւ
 ցվախճան պինդ կալցուք : * Յասելն , այսօր 15
 եթէ ձայնի նորա լուիցէք , մի խտացուցանէք
 զսիրտս ձեր իբրեւ 'ի դառնութեանն : * Քան 16
 զի ոմանք լուան' և դառնացուցին , այլ ոչ ա-
 մենեքեան , որ ելեալ էին յեգիպտոսէ 'ի ձե-
 ուրն մովսիսի : * Յուամէ տաղտկացաւ զքա 17
 ուսուէն ամն . ոչ ասլաքէն 'ի յանցուցելոցն .
 սրոյ սսկերքն անկան յանապատի անդ : * Վւմ 18
 երդուաւ շմտանել 'ի հանգիստն իւր , եթէ
 ոչ անհաւատիցն : * Եւ տեսանեմք՝ զի ոչ 19
 կարացին մտանել վասն անհաւատութեանն :

ԳՒՂՈՒԻ Գ.

Երկիցուք այսուհետեւ , գուցէ 'ի թո 1
 զուլ զաւետիսն 'ի մտանելոյ 'ի հանգիստն
 նորա՝ գտանիցի որ 'ի ձէնջ նուաղեալ : * Քան 2
 զի եմք աւետարանեալք՝ որպէս և նորայն .
 այլ նոցա ոչինչ օգնեաց լուր բանին , չամու-
 քելոցն 'ի հնազանդութիւն հաւատոց : * Վւ 3
 մեք մտանեմք 'ի հանգիստն , որք հաւատացա-
 քրս . որպէս և ասացն՝ թէ որպէս երդուայ
 'ի բարկութեան իմում , թէ մտցեն 'ի հան-
 գիստ իմ . թէպէտ և արդիւնքն խկզբանէ
 աշխարհի լեալ էին : * Քանզի ասէ ուրեք 4
 վասն աւուրն եօթներորդի այսպէս . և հան-
 գեաւ աստուած յաւուրն եօթներորդի յա-
 մենայն գործոց իւրոց : * Եւ աստ դարձեալ 5

- 6 ասէ՛ թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ : * Այլ արդ՝
քանզի արգելան ոմանք մտանել ՚ի նա, եւ
որք յառաջագոյն աւետարանեալն էին՝ չմը
7 տին վասն անհաւատութեանն . * դարձեալ
այլ որ սահմանէ՛ զայսօրն ՚ի դաւիթ, և ասէ
յետ այնչափ ժամանակաց, որպէս յառաջա
գոյնն ասաց, այսօր եթէ ձայնի նորա լուի
8 ցէք՝ մի խառայուցանէք զսիրտս ձեր : * Օ ի
եթէ զնոսա յետուայ հանգուցեալ էր, աւ
պա վասն այլոյ աւուր ոչ խօսէր յետ այնու
9 բից : * Արդ ուրեմն նուազեալ է շաբաթու
10 մըն ժողովրդեանն աստուծոյ : * Օ ի որ եւ
մուտ ՚ի հանգիստն նորա, և նա հանգեաւ
յիւրոց դործոց անտի . որպէս և աստուած
յիւրայոցն :
- 11 * Փութայուք այսուհետեւ մտանել յայն
հանգիստ . զի մի որ ընդ նովին օրինակաւ ան
12 հաւանութեանն անկանիցի : * Քանզի կենդանի
է բանն աստուծոյ՝ և ազդող և հասու քան զա
մենայն սուր երկապրի, և անցանէ մինչև ցորու
շումն շնչոյ՝ և սգւոյ՝ և յօդից՝ և սղողոց, և քրն
13 նիչ է մտաց և խորհրդոց սրափց : * Այլ չիք աւ
րարած աներևոյթ յերեսաց նորա . այլ ամենայն
ինչ մերկապարանոց կայ առաջի աչաց նորա,
14 զորմէ մեր բանքս են : * Աւնիմք այսուհետեւ
քահանայապետ մեծ անցեալ ընդ երկինս,
զյիտուս զորդին աստուծոյ . պինդ կալցուք
15 զխոստովանութիւնն : * Քանզի ոչ եթէ ու
նիմք քահանայապետ՝ որ չիցէ կարող չարչաւ

բակից լինել տկարութեան մերոյ . այլ փորձ
է ամենայնիւ ըստ նմանութեան առանց մեղաց :

24

* Ստատիցուք այսուհետեւ համարձակու 16
թեամբ առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա . զի
ընկալցուք զողորմութիւն՝ և գտցուք շնորհս
ի դէպ ժամանակի օգնականութեան :

ԳՂՈՒԽ Ե.

Օ ի ամենայն քահանայապետ ի մարդ 4
կանէ առեալ՝ վասն մարդկան կայ յաստուա
ծակոցս կողմն անդր , զի մատուցէ պատա
շագս և զոհս վասն մեղաց : * Չափով շարչա 2
բակից կարող է լինել ազխասց և մուրրելաց .
քանզի և ինքն իսկ տկարութեամբ զգածեալ
է : * Վասն այնորիկ հարկ է որպէս վասն ժո 5
ղովբդեանն , նայնպէս և ընդ անձին մատու
ցանել պատարագս վասն մեղաց : * Այլ ոչ է 4
թէ անձամբ որ առնու պատիւ . այլ կոչե
ցեալն յաստուծոյ՝ որպէս և ահարովն : * Այն 5
պէս և քրիստոս ոչ էթէ անձին ինչ շուք եղ
լինել քահանայապետ . այլ որ խօսեցաւն առ
նա՝ թէ որդի իմ ես դու , ես այսօր ճնայ ըզ
քեզ : * Արպէս և ի միւսումն ասէ . դու ես 6
քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին մելքիսե
դեկի : * Ար յաւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ աղօթս 7
և պաղատանս առ այն , որ կարողն էր ապրե
ցուցանել զնա (ի մահուանէ) , ու ժգին գոչ
մամբ և արտասուօք մատուցանէր . եւ լսելի

8 լինէր առ լաւութեանն : * թէպէտ և որդի
է , ուսաւ 'ի չարչարանաց անտի զհնազանդու-
9 թիւնն : * Եւ իբրեւ կատարեցաւ՝ եղև ամե-
նայն հնազանդելոց իւրոց պատճառք փրկու-
10 թեանն յաւիտենից . * և անուանեցաւ յաս-
տուծոյ քահանայապետ յաւիտենից ըստ կար-
գին մելքիսեդեկի :

11 * Այսն որոյ բազումք են մեզ բանք , եւ
զժուարապատում 'ի մեկնել . քանզի խօթա-
12 միտք եղերուք լսելեօք : * Փոխանակ զի պարտ
էր ձեզ լինել վարդապետս վասն ժամանակին .
դարձեալ պիտոյ է ձեզ ուսանել թէ զինչ
են նշանագիրք սկզբան բանիցն աստուծոյ .
և եղերուք կարօտք կաթին՝ եւ ոչ հաստա-
13 տուն կերակրոյ : * Այս ամենայն որ կաթնկեր
է՝ տգէտ է բանին արդարութեան , քանզի
14 տղայ է : * Եւ կատարելոցն է հաստատուն
կերակուր . որոց՝ վասն 'ի չափան հասանելոյ՝
ճաշակելիքն կիրթ են ընտրութեան բարւոյ
և չարի :

ԳՂՈՒԽ Օ.

1 Այսն որոյ թողեալ զբան սկզբանն քրիս-
տոսի . 'ի կատարումն եկեացուք . մի միւսան-
գամ արկանել հիմն ապաշխարութեան՝ 'ի մե-
ռելոտի գործոց անտի , և հաւատոցն որ յաս-
2 տուած , * և միրտութեանցն վարդապետու-
թեան , և ձեռնագրութեան ձեռաց , և յա-

րու թեան մեռելոց , և դատաստանին յաւի
 տենից : * Այլ արդ՝ արասցուք զայն , եթէ աս 3
 սուած հրամայեցէ : * Քանզի անհնար է մի 4
 անգամ մկրտելոցն , որ ճաշակեցին յերկնաւոր
 պարգեւացն . և հաղորդք եղեն հոգւոյն սրբ
 բոց , * և զգեղեցիկ բանին աստուծոյ ճաշակս 5
 ճաշակեցին , եւ զզօրութիւնս հանդերձելոյ
 աշխարհին , * և կործանեցին , միւսանգամ 6
 նորոգել յապաշխարութիւն . եւ վերստին ՚ի
 խաչ հանել անձանց զորդին աստուծոյ , եւ
 դարձեալ խայտառակել : * Քանզի երկիր՝ որ 7
 ըմպիցէ զանձրեւ բազում անգամ եկեալ ՚ի
 վերայ նորա , և ճնանիցի արդիւնս շայեկանս
 նոցա՝ վասն որոյ գործեցին , ընդունի զօրհ
 նաւթիւն յաստուծոյ : * Իսկ որ բերէ զփուշ 8
 և զաատասկ , անպիտան է՝ և մերձ յանէծս ,
 և վախճան նորա յայրումն :

22

* Իայց հաստատեալ եմ վասն ձեր սիրե 9
 լիք՝ ՚ի լաւ անդր , և որ լին է փրկութեամբ .
 զի թէպէտ և այսպէս խօսիմք . * ոչ եթէ անիւ 10
 բաւ ինչ է աստուած՝ մտանալ զգործս ձեր
 և զսէրն՝ զոր ցուցէք յանուն նորա . զի պաշ
 տէիք զսուրբսն՝ և պաշտէք : * Այլ մեք ըղձա 11
 նամք՝ զի իւրաքանչիւրոք ՚ի ձէնջ զնոյն փոյթ
 ցուցանիցէ ՚ի հաստատութիւն յուսոյն մին
 չեւ ցվախճան . * զի մի հիւանդամիտք լինի 12
 ցիք : Նմանողք եղերուք այնոցիկ՝ որ հաւա
 սովքն և երկայնամտութեամբ ժառանգեցին
 զաւետիան : * Օ ՚ի արբահամու խոստացեալ 13

- զաւետիան աստուծոյ, քանզի յայլ ոք ՚ի մեծ
 14 ոչ գոյր երդնուլ. * յանձն իւր երդուաւ, և
 ասէ. այո՛, օրհնելով օրհնեցից զքեզ, և բազ
 15 մացուցանելով բազմացուցից զքեզ: * Եւ
 այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ եհաս աւետեա
 16 ցրն: * Եւստիցէն մարդիկ՝ որ ինչ ՚ի վեր է քան
 զինքեանս՝ յայն երդնուն. և ամենայն հակա
 ռակութեան նոցա վճիռ առ ՚ի հաստատու
 17 թիւն, երդումն է: * Արով առաւել եւս կա
 մեցեալ աստուծոյ՝ ցուցանել ժառանգաւո
 րաց աւետեացն զհաստատութիւն խորհրդ
 18 դոյն իւրոյ, միջնորդեաց երդմամբ: * Օ՛ր
 երկու անսոփոխելի իրօքն՝ որովք անհնարին
 իցէ ստել աստուծոյ, հաստատուն մխիթա
 րութիւն ունիցիմք. որք աստատան եղեաց
 բուն հարկանել զհանդերձեալ յուսոյն.
 19 * զոր իբրեւ զխարիսխ հաստատուն եւ ան
 շարժ ունիցիմք անձանց մերոց, որ եւ մտա
 20 նիցէ ՚ի ներքին կողմն վարագուրին, * ուր
 կարապետն մեր յիտուս եմուտ վասն մեր,
 ըստ կարգին մելքիտեղեկի՝ ելեւ քահանայա
 պետ յաւիտենից:

ԳՒՂՈՒԽ Է.

- 1 Քանզի այս մելքիտեղեկ՝ թագաւոր էր
 սաղիմոյ. քահանայ աստուծոյ բարձրելոյ, որ
 ել ընդ առաջ արբահամու՝ յորժամ գար
 ձեալ գայր ՚ի կոտորածէ թագաւորացն, եւ

օրհնեաց զնա . * որում եւ տասանորդս յա 2
 մենայնէ եւտ աբրահամ . նախ թարգմանի
 թագաւոր արդարու թեան , ապա թագաւոր
 սաղեմայ՝ որ է թագաւոր խաղաղութեան .
 * անհայր՝ անմայր՝ չհամարեալ յազգս , որոյ 3
 ոչ սկիզբն աւուրց եւ ոչ կատարած կենաց .
 նմանեալ որդւոյ աստուծոյ՝ կայ մնայ քահա-
 նայ մշտնջենաւոր : * Արդ՝ անսէք որպիսի որ 4
 էր սա , որում եւ աբրահամ տասանորդս եւտ
 յաւարէ անտի՝ նահապեան : * Այլ որք յոր 5
 դւոցն ղեւեայ դքահանայութիւնն առնուն ,
 պատուէր ունին տասանորդել ղժողովուրդն
 ըստ օրինացն . այսինքն է՝ ղեղբարս իւրեանց ,
 թէսէտ եւ ելեալ իցեն յերանայն աբրահա-
 մու : * Իսկ չհամարեալն յազգս ՚ի նոցանէ՝ 6
 տասանորդեաց զաբրահամ , եւ զնա՝ որոյ զա-
 ւետիսն ընկալեալ էր , օրհնեաց : * Օ ի ա 7
 ռանց ամենայն հակառակութեան , նուազն
 ՚ի ըսէ անտի օրհնեացի : * Այլ աստ մարդք 8
 մահկանացուք տասանորդս առնուն . բայց
 անդ վկայեցաւ թէ կենդանի է . եւ որպէս
 բանից կարգ է ասել . * թէ աբրահամու եւ 9
 ղեւի իսկ՝ որ զտասանորդսն առնայր , տասա-
 նորդեցաւ : * Օ ի դեռեւս յերանա հօր իւրոյ 10
 էր՝ յորժամ ընդ առաջ եղեւ նմա մելքիսե-
 դել :

~~~~~
 ԵԿ * Իսկ արդ՝ եթէ կատարուին ՚ի ձեռն ղեւ 11
 տացւոց քահանայութեանն էր , քանզի ժո-
 ղովուրդն յայն օրէնս գրեցաւ . զինչ պիտոյ

- էր ըստ կարգին մեղքիսեղեկի այլում քահա-
նայի յառնել, և ոչ ասել թէ ըստ կարգին
12 ասարովնի: * Այլ ՚ի փոփոխել քահանայու-
թեանն, հարկ էր եւ օրինացն փոփոխումն
13 լինել: * Ս ՚ի գործէ սյապէսն ասի՝ յայրմէ ազ-
գէ կարաւ հազարդութիւն, յորմէ ոչ որ էր-
14 բէք եղեւ հազարդ սեղանոյն: * Արդ յայտ
խոկ է, թէ յազգէ յուգայ ծագեաց տէր մեր-
յորմէ ազգէ վասն քահանայից մովսէսին ոչ
15 ճատեաց: * Այլ եւս առաւել յայտ է՝ թէ
ըստ նմանութեան մեղքիսեղեկի յառնելոց է
16 այլ քահանայ. * որ ոչ ըստ մարմնաց պատուի-
րանին եղեւ, այլ ըստ դորութեան կենա-
17 ցրն անվասխճանից: * Քանզի վկայեցաւ, թէ
զու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կար-
18 դին մեղքիսեղեկի: * Արհամարհութիւն լի-
նէր առաջին պատուիրանին՝ վասն նորին ազ-
19 կարութեան եւ անշահութեան. * քանզի
ոչինչ կատարումն գործեցին օրէնքն, և մուտ
ազնուական յուսոյն, որով մերձենամք առ
20 աստուած: * Այլ այնչափ, զի ոչ առանց երդ-
ման. զի են ոմանք՝ որ առանց երդման են
21 կացեալ քահանայք: * Իայց սա՛ երդմամբ
՚ի ձեռն այնորիկ՝ որ ասացն ՚ի նա. երդուաւ
տէր՝ և ոչ եւս զղջացի, զու ես քահանայ
22 յաւիտեան: * Այլ այնչափ լաւագոյն ուխտի
23 եղեւ երաշխաւոր յիսուս: * Այլ բազում են
կացեալ քահանայք՝ վասն մահու արգել լի-
24 նելոց ՚ի մշանջենաւորել: * Իսկ սա վասն յա-

և խտեան կալոյ՝ առանց անպանելոյ ունի զքա-
հանայութիւնն : * Աստի և կենդանի առնել 25
համօրէն կարող է զմատուցեալն նովաւ առ
աստուած . քանզի միշտ կենդանի է վնել
բարեխօս վասն նոցա :

Ս * Օ ի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քա 26
հանայապետ , սուրբ , անմեղ , անարատ , զա-
տեալ ՚ի մեղաւորաց . և բարձրացեալ քան
զերկինս . * որում ոչ հանապաղ հարկ է որ 27
պէս այլոց քահանայապետիցն , նախ վասն
իւրեանց մեղացն պատարագս մատուցանել
և ապա վասն ժողովրդեանն : Իսկ սա զայն մի-
անգամայն կատարեաց , զի զանձն իւր մա-
տոյց պատարագ : * () րէնքն զմարդիկ կայու- 28
ցանեն քահանայապետս զգածեալս տկարու-
թեամբ . իսկ բանն երգման յետ օրինայն՝
զորդի , որ յաւխտեան կատարեալ է :

ԳՒՈՒԽ Ը .

Եւ բանից գլուխ խօսիցս՝ այնպիսի ունիմք 1
քահանայապետ , որ նստաւ ընդաջմէ մեծու-
թեան աթոռոյն յերկինս , * սրբութեանցն 2
պաշտօնեայ՝ և խորանին ճշմարտութեան ,
զոր տէրն կանգնեաց՝ և ոչ մարդ : * Օ ի ա 3
մենայն քահանայապետ վասն մատուցանելոյ
զոհս և զպատարագս կայ . ուստի հարկ է և
նմա ունել ինչ՝ զոր մատուցանիցէ : * Օ ի 4
եթէ էր յերկրէ , թերեւս չէր իսկ քահա-

- նայ . զի գոյին որ մատուցանէին ըստ օրինա-
 5 ցնն պատարագ . * որք առակաւ և օրինակաւ
 պաշտէին երկնաւորացն . որպէս և հրամայե-
 ցաւ մովսէսի՝ յորժամ գործելոց էր զվրան
 ժամունն . տեսչիք՝ ասէ , արասցես զամենայն
 ըստ օրինակին՝ որ ցուցաւ քեզ ՚ի լերինն :
 6 * Նայց արդ՝ առատագոյն եւս պաշտաման ե-
 հաս յիսուս , որչափ ըւագոյն եւս ուխտի է
 միջնորդ՝ որ ՚ի յառաւել աւետիան օրինադրե-
 7 ցաւ : * Ս ՚ի եթէ առաջինն անարատ էր , ա-
 8 պա երկրորդին տեղի ոչ խնդրէր : * Նա ա-
 ւանիկ բամբասէ զնոսա՝ և ասէ . ահաւասիկ
 աւուրք եկեացեն՝ ասէ տէր , և կատարե-
 ցից ՚ի վերայ տանն խորայէլի և ՚ի վերայ տանն
 9 յուդայ՝ ուխտ նոր . * ոչ ըստ ուխտին զոր
 եղի ընդ հարս նոցա՝ յաւուր յորում առի ՚ի
 ձեռն՝ հանել զնոսա յերկրէն եգիպտացւոց .
 և զի նորա ոչ կացին յուխտին խնում , և ես
 անփոյթ արարի զնոցանէ , ասէ տէր ամենակալ :
 10 * Նա այս է ուխտն՝ զոր եղից տանդ խորա-
 յէլի յետ աւուրցն այնոցիկ՝ ասէ տէր . տայ
 զորէնա իմ ՚ի միտս նոցա , և ՚ի սիրտս նոցա
 գրեցից զնոսա . և եղէց նոցա աստուած , և
 11 նորա եղիցին ինձ ՚ի ժողովուրդ : * Նա ոչ
 եւս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր զքաղաքա-
 կից իւր , և իւրաքանչիւր զեղբայր իւր , եւ
 ասիցեն՝ թէ ծանիր զտէր . զի ամենեքին ծա-
 նիցեն զիս ՚ի փոքրկանց մինչեւ ՚ի մեծամեծս
 12 նոցա : * Ս ՚ի քաւիչ եղէց անիրաւու թեանց

նոցա . ե զմեզս նոցա՝ եւ զանօրէնս թիւնս
այլ ոչ եւս յիշեցից : * Արդ՝ ասերա՞նք նոր, հը 45
նացոյց զառաջինն . ե որ հնանայն . ե ծերանայ՝
4.2 մերձ է յապականութիւն :

ԳՒ ԱԻԽ Թ .

Անեղ ունէր եւ առաջինն՝ իրաւունս 1
պաշտաման յայնժամ զաշխարհական սրբու-
թիւնն : * Օ, ի խորանն առաջին հանդերձե 2
ցաւ այսպէս . յորում աշտանակն եւ սեղանն
եւ հացն նուիրաց՝ որ սրբութիւնն կոչէր : * Այլ 3
յետ երկրորդ վարագուրին խորանն՝ որ կոչէր
սրբութիւն սրբութեց . * յորում կայր բուր- 4
վառն ոսկի, եւ արկղն կտակարանաց պատեալ
ներքոյ եւ արաքոյ ոսկւով . յորում սափորն
ոսկի լի մանանայիւ, եւ գաւաղանն ահարովնի՝
որ ծաղկեցաւ, եւ տախտակք կտակարանացն .
* ե ՚ի վերայ նորա քերտիքէքն վառաց՝ որ հո- 5
վանի ունէին ՚ի վերայ քաւութեանն . վասն ո-
րոյ ոչ է այժմ ասել մի ըստ միտէ : * Այլ այն 6
ամենայն իբրեւ այնպէս հանդերձեալ կայր,
յառաջին խորանն յամենայն ժամ մտանէին
քահանայք զպաշտամունսն կատարել . * բայց 7
յերկրորդն՝ միանգամ ՚ի ասրւոջն քահանայա-
պետն . եւ զայն ոչ առանց արեան, զոր մա-
տուցանէր վասն իւր՝ եւ վասն ժողովրդեանն
անդխտութեան : * Օյս ցուցեալ հոգւոյն 8
սրբոյ՝ մինչեւ յայտնեալ էր ճանապարհի սրբ-

- բուժեանցն . քանզի դեռ առաջին խորանն
 9 ունէր զհաստատութիւն . * որ է առակ ժա-
 մանակին՝ որ առաջի կայր . յորում պատա-
 րագքն և զսհք մատչէին , որք ոչ կարէին ըստ
 միտս կատարել զպաշտամունան , բայց միայն
 10 կերակրովք և ըմպելեօք , * և պէտպէս մկր-
 տութեամբք՝ մարմնաց արդարութիւնքն , որ
 մինչեւ ՚ի ժամանակս ուղղութեանն ՚ի վերայ
 11 կային : * Այլ քրիստոս եկեալ քահանայապետ
 հանդերձելոցն բարեաց , մեծաւն եւ կատա-
 րելով՝ և անձեռագործ խորանաւ , այսինքն
 12 է՝ որ ոչ յայց արարածոց , * և ոչ արեամբ
 նոխազաց և զուարակաց . այլ իւրով արեամբ
 բն եմուտ միանգամ ՚ի սրբութիւնն յա-
 13 լիտենականս գտեալ զփրկութիւն : * Օ ի ե-
 թէ արիւն ցլուցն և նոխազաց՝ և մոխիր ե-
 րրնջոցն ցանեալ՝ զպղծեալն սրբէր առ ՚ի մար-
 14 մնոց սրբութենէ , * որչափ եւս առաւել ա-
 ըիւնն քրիստոսի , որ ՚ի ձեռն հոգւոցն յալի-
 տենականի մատոց զանձն անարատ պատա-
 րագ աստուծոց , սրբեացէ զսիղճ մտաց ձերոց
 ՚ի մեռելոսի գործոց անափ՝ պաշտել զաստ-
 15 ուած կենդանի : * Այլ վասն այնորիկ նորոց
 ուխտիս է միջնորդ . զի յորժամ մահ վնկցի
 ՚ի փրկութիւն վասն առաջին ուխտին յան-
 ցանաց , զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն ՚ի
 16 ժառանգութիւն յաւիտենից : * Քանզի ուր
 կտակ է , հարկ է զմահ ՚ի մէջ բերել զկտա-
 17 կագրին : * Օ ի կտակ յետ մահու հաստա-

տուն է . ապա թէ ոչ զիսորդ իցէ հաստա-
 տուն , մինչ կտակագիրն կենդանի է : * Աւստի 18
 և ոչ առաջինն առ անց արեան նորոգէր : * Քան 19
 զի իբրեւ պատմեցան ամենայն սրատու իրանք
 օրինացն 'ի մովսիսէ ժողովրդեանն , առեալ
 զարիւն ցլուցն և նոխազացն , ջրով և բրդով
 կարմիրով և զսպայիւ , զկտակարանօքն իսկ և
 զամենայն ժողովրդեամբն սրսկեաց , * և ասէ . 20
 այս է արիւն կտակին՝ զոր պատու իրեաց ձեզ
 աստուած : * Այլ զխորանաւն եւ զամենայն 21
 կահիւ սպասուն նոյնպէս սրսկեաց զարիւնն :
 * Այլ գրեթէ ամենայն ինչ արեամբն սրբէր 22
 ըստ օրինացն . և առանց հեղման արեան չը-
 լինէր թողու թիւն : * Ապա հարկ էր օրինա- 25
 ւորացն՝ այնպիսեօքն սրբել , և բուն իսկ եր-
 կնաւորացն՝ առաւել եւս պատարագօք քան
 զնոյնս : * Սի ոչ եթէ 'ի ձեռագործ սրբու- 24
 թիւնսն եմուտ քրիստոս յօրինակս ճշմարտու-
 թեանն . այլ 'ի բուն իսկ յերկինս , յանդիման
 լինել երեսացն աստուծոյ վասն մեր : * Այլ զի 25
 բազում անգամ մատուցանիցէ զանձն պա-
 տարագ՝ որպէս քահանայապետն որ մտանէր
 'ի սրբութի սրբութեանցն ամի ամի արեամբ
 օտարաւ . * ապա թէ ոչ պարտ էր նմա բա- 26
 ղում անգամ չարչարել իսկզբանէ աշխարհի .
 բայց արդ՝ աւասիկ միանգամ 'ի կատարած
 յաւիտեանց յանարգութիւն մեղաց իւրով
 պատարագաւն՝ յայտնեալ է : * Այլ զոր օրինակ 27
 կայ մնաց մարդկան միանգամ մեռանել , եւ

28 յետ այնորիկ դատաստան . * նոյնպէս և քրիստոս միանգամ մատուցեալ պատարագ առ 'ի բառնալոյ զմեզս բաղմաց . իսկ յերկրորդումն առանց մեզաց յայտնեսցի այնոցիկ՝ որ ակն աւնիցին նմա հաւատովք 'ի փրկութիւն :

ԳՒ ՈՒԽ Ժ.

- 1 Քանզի զատուեր հանդերձելոյ բարեացըն աւնէին օրէնքն , և ոչ զնոյն կերպարանս իրացն . ամի ամի զնոյն պատարագս մատուցանեն ցանգ , որք ոչ են կարող զմատուցեալն կատարել . * ապա թէ ոչ դադարէին 'ի մատուցանելոյ , վասն և ոչ մի ինչ այնուհետեւ խիղճ մտաց ունելոյ պաշտօնելոցն միանգամ որբեցելոյ . * այլ անդէն 'ի նմին 'ի յիշատակս մեզացն կային ամի ամի : * Քանզի ոչ կարէր արիւն նոխազացն և ցլուց բառնալ զմեզս : * Վասն որոյ 'ի մտանել իւրում յաշխարհ՝ ասէ . զզոհս և զպատարագս ոչ կամեցար , բայց մարմին հաստատեցեր ինձ .
- 6 * ընդ ողջակէզս և ընդ վասն մեզացն ոչ հաճեցար : * Հայնժամ ասացի՝ թէ ահաւասիկ եկի . 'ի ճառս դրոյ գրեալ է վասն իմ , առնել զկամս քո աստուած : * Վերագոյնն ասէ , թէ ընդ զոհս , և ընդ պատարագս , և ընդ ողջակէզս , եւ ընդ վասն մեզացն ոչ հաճեցար , եւ ոչ կամեցար՝ որք ըստ
- 9 օրինացն մատչէին : * Ապա ասէ . ահա

ւասիկ դամ առնել զկամս քո աստուած .
 մերժէ զառաջինն , զի զերկրորդն հաստատես
 ցէ . * որով կամօք և մէք սրբեցաք՝ ՚ի ձեռն 10
 պատարագի մարմնոյն յիսուսի քրիստոսի մի
 անգամ : * Եւ ամենայն քահանայապետ կայ 11
 հանապազօրդ ՚ի պաշտաման , և զնոյն պատա
 րագս մատուցանէ բազում անգամ , որք ոչ
 երբէք կարող են բառնալ զմեզս : * Իսկ սա՝ 12
 զմին վասն մեզաց մատոյց պատարագ . և մրշ
 տընջենաւոր նստաւ ընդ աջմէ աստուծոյ :
 * Եւ այսուհետեւ տին ունի՝ մինչեւ դիցին 15
 թշնամիք իւր ՚ի ներքոյ ոտից իւրոց : * Իսկ 14
 զի միով պատարագաւ կատարեաց զսրբեալն
 ՚ի մշտնջենաւորս : * Եւ վկայէ մեզ և հո 15
 գին սուրբ՝ յետ ասելոյ յառաջագոյն . * Եւ 16
 թէ այս է ուխտն՝ զոր եգից ընդ հարս նոցա ,
 յետ աւուրցն այնոցիկ՝ ասէ տէր . տաց զօ
 րէնս իմ ՚ի սիրտս նոցա , և ՚ի խորհուրդս նո
 ցա գրեցից զնոսա : * Եւս ասէ՝ թէ զմեզս 17
 նոցա և զանօրէնու թիւնս նոցա այլ ոչ եւս
 յիշեցից : * Իսկ ուր թողու թիւն է , ոչ եւս 18
 վ. 2 պիտոյ է վասն մեզաց պատարագ :

* Աւնիմք այսուհետեւ եղբարք՝ համարձա 19
 կու թիւն ՚ի մուտս սրբութեանցն արեամբն
 յիսուսի . * զոր նորոգեաց մեզ ճանասպարհ 20
 նորոգ և կենդանի ՚ի ձեռն վարագուրին , այ
 սինքն է՝ մարմնոյ իւրոյ . * և քահանայ մեծ ՚ի 21
 վերայ տանն աստուծոյ . * մատիցուք ճշմարիտ 22
 սրտիւք , լրութեամբ հաւատոց , լուացեալ

- զսիրտս 'ի խղճէ չարեաց' և մկրտեալ զմար-
 25 մին 'ի ջուրն սրբութեան : * Մինդ կապուք
 զխոտառականութիւն անշարժ յուսոյն , զի հա-
 24 լատարիմ է որ խոտառացաւն : * Այլ զգուշա-
 ցուք միմեանց շորգորմամբք սիրոյ և գործոց
 25 բարեաց . * և մի թողցուք զժողովս միմեանց
 սրպէս սովոր են ամանք . այլ միմիթարեո-
 ցուք և այնչափ եւս առաւել՝ որչափ տեսա-
 26 նիցէք զօրն մերձեալ : * Օ , 'ի կամակար մտօք
 եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելութեան
 գիտութեան ճշմարտութեանն , այնուհետեւ
 27 ոչ եւս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ . * այլ
 ահեղ ակնկալութիւն դատաստանին , և նա-
 խանձ հրոյն որ ուտիցէ զհակառակորդան :
 28 * Ահամարհեալ ուրուք զօրէնան մովսէփի ,
 առանց սղորմութեանց՝ առ երկուք կամ ե-
 29 րիւք մկայիւք մեռանէր : * Իսկ որչափ սաս-
 տիկ սրատժոց արժանի համարիցիք զայն , որ
 զորդին աստուծոյ առ ոտն եհար . և զարիւն
 նորոյ աւխաին խառնակ համարեցաւ՝ սրով
 սրբեցաւն , և զհոգին շնորհաց թշնամա-
 30 նեաց : * Այլ գիտեմք զայն՝ որ ասացն . իմ
 են վրէժխնդրութիւնք և ես հատուցից՝ ա-
 սէ տէր . և դարձեալ թէ՛ դատի տէր զժո-
 31 զովուրդ իւր : * Ահ մեծ է անկանել 'ի ձեռս
 աստուծոյ կենդանւոյ :
 32 * Արդ՝ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս ,
 յորս լուսաւորեալք բազում ճգանց և չար-
 33 չարանաց համբերէք . * մերթ 'ի նախատինս

և 'ի նեղութիւնս խայտառակեալք, մերթ
 կցորդք այնպիսեաց վաստակաւորացն լինել:
 * Քանզի և ընդ կապեալս չարչարեցարուք, 54
 և զյափշտակութիւն ընչից ձերոց խնդու
 թեամբ ընկալարուք. քանզի գիտէիք թէ լա
 ւագոյն եւս ստացուածս ունիք անձանց յեր
 կինս, ուր կանն և մեան: * Արդ՝ մի մերթէք 'ի 55
 ձէնջ զհամարձակութիւնն ձեր, յորում կայ
 մեծաց վարձուց հատուցումն: * Պիտոյ է 56
 ձեզ համբերութիւն. զի զկամս աստուծոյ
 արարեալ հասցիք աւետեացն: * Օ, 'ի փոքր 57
 միւս եւս քան որչափ, որ գալոցն իցէ՝ եկես
 ցէ, և ոչ յամեացէ: * Օ, 'ի արդարն իմ 'ի 58
 'ի հաւատոյ կեցցէ, և եթէ յերկմիտս ոք ի
 ցէ ոչ հաճեացի ընդ նա անձն իմ: * Տայց 59
 մեք ոչ եթէ երկմտութեամբ եմք 'ի կորուստ
 այլ հաւատովք 'ի փրկութիւն հոգւոյ:

ԳՂՈՒԽ ԺԸ.

Օ, 'ի նչ են հաւատք, եթէ ոչ յաւաստե
 լոց իրաց հաստատութիւն, և յանդիմանու
 թիւն որոց ոչն երեւին: * Օ, 'ի նովաւ վկա
 յեցան առաջինքն: * Հաւատովք իմանամք
 հաստատեալ զյաւիտեանն քանիւ աստու
 ծոյ, յաներեւութից զերեւելիս եղեալ:
 * Հաւատովք լաւ պատարագս հարէլ քան
 զկայէն մատուցանէր աստուծոյ, որով վկա
 յեցաւ իսկ արդար լինել. զի 'ի վերայ պա
 տարագացն եղեւ վկայութիւն նմա յաստու

- 5 ճոյ . զի թէպէտ և մեռաւ ՚ի նմին , սակայն
 3 տակաւին խօսի : * Հաւատովք ենովք փա-
 խեցաւ , զի մի զմահ ճաշակեացէ . և ոչ ուրեք
 զտանէր , քանզի փոխեաց զնա աստուած . և
 յաւաջ քան զփոխելն նորա՝ վկայեցաւ հա-
 6 ճոյ լինել աստուծոյ : * Տայց առանց հաւա-
 տոյ՝ անհնար է հաճոյ լինել . այլ հաւատալ
 արժան է այնմ որ մերձենայ առ աստուած՝
 թէ է աստուած . եւ որ խնդրեն զնա՝ լինի
 7 պարզեւատու : * Հաւատովք առեալ հրա-
 ման նոյի՝ վասն շեւ եւս երեւելեացն՝ զահի
 հարեալ կազմէր զտապանն ՚ի փրկութիւն
 տան իւրոյ , որով դատեցաւն զաշխարհ . և
 հաւատոյն արդարութեան եղեւ ժառանգա-
 8ւոր : * Հաւատովք՝ որ արբահամն կոչեցաւ ,
 ունկնդիր եղեւ երանել ՚ի տեղին զոր առնը-
 լոց էր ՚ի ժառանգութիւն . ել զնոյ՝ և ոչ
 9 զխտէր յով երթիցէ : * Հաւատովք պան-
 դրխտեցաւ յերկիրն աւետեաց՝ իբրեւ յօ-
 տարութեան . խորանօք բնակեաց սահակաւ
 և յակովքաւ հանդերձ ժառանգակցօք նոյսն
 10 աւետեաց : * Քանզի ակն ունէր հիմանքք
 հաստատելոյ քաղաքին , որոյ ճարտարապետ
 11 և արարիչ աստուած է : * Հաւատովք և ին-
 քն տառա՝ որ ամուլն էր , զօրութիւն առ-
 նըրոյ զտերմն որդեճնութեան՝ ընդունէր , և ՚ի
 տարածամ հասակի ճնանէր . քանզի հաւա-
 տարիմ համարեցաւ զայն որ խոստացաւն :
 12 * Վասն որոյ և ՚ի միօջէն ճնանէին . և այն ՚ի

յանցեալ ժամանակի, իբրեւ դաստեղս եր-
 կնից քաղմութեամբ, և իբրեւ զաւագ առ
 ասին ծովու առանց թուոյ: * Բայ հաւատոց 15
 մեռան ամենեքին սորա, և շեւեւս ընկալեալ
 զաւետիան. այլ 'ի հեռուստ տեսին զնոսա՝ և
 ցնծացան, և խոստովան եղեն՝ եթէ օտարք
 և պանդուխտք են յերկրի: * Օ, ի որք զայն 16
 պիտիան խօսին, յայտ առնեն եթէ գաւառ ի
 մըն խնդրեն: * Օ, ի եթէ զայն յիշէին ուս 15
 աի ելինն, գոյր ժամանակ դառնալոց անդրէն:
 * Նա աւանիկ ազնուականի իմն ցանկացեալ 16
 են, այսինքն է՝ երկնաւորին. վասն որոյ ոչ
 ամօթ համարի աստուած՝ կոչել նոցա աստ-
 ուած. քանզի պատրաստեաց նոցա քաղաք:
 * Հաւատովք մատոց արբահամ 'ի փորձու 17
 թեան իւրում զիտահակ պատարագ. և զմի-
 ամօրն մատուցանէր, որոյ զաւետիան ընկա-
 լեալ էր. * որում ասացաւն, թէ սահակաւ 18
 կոչեսցի քեզ զաւակ. * եղ 'ի մտի իւրում, թէ 19
 և 'ի մեռելոց կարող է յարուցանել աստուած,
 ուստի և յառակս իսկ ընկալաւ զնա: * Հա 20
 ւատովք՝ վասն հանդերձելոց իրաց օրհնեաց
 իսահակ զյակովք և զեսաւ: * Հաւատովք 21
 յակովք 'ի մեռանել իւրում, զիւրաքանչիւր
 որ յորդուցն յովսեփու օրհնեաց, և երկիր
 ետրագ 'ի ծագ գաւազանի իւրոյ: * Հաւա 22
 տովք յովսեփ 'ի վախճանել իւրում յիշեաց
 զերս որդուցն իտրայելի, և վասն ոսկերաց իւ-
 րոց պատուիրեաց: * Հաւատովք զմովսէս 25

- իբրեւ ճնան, թագուցաւ ամիսս երիս 'ի հարց
 իւրոց, քանզի տեսին կայտառ զմանուկն, և
 ոչ զանգիտեցին 'ի հրամանէ թագաւորին :
 24 * Հաւատովք մովսէս իբրեւ աճեաց՝ ուրա
 25 ցաւ կոչել որդի դստերն վարաւովնի, * լաւ
 համարեցաւ չարչարել ընդ ժողովրդեանն
 աստուծոյ, քան առ ժամանակ մի վայելել 'ի
 26 մեղս : * Կարեւոր համարեցաւ զնախատինսն
 քրիստոսի, քան զմեծութիւն գանձուցն եւ
 գիտացուոց, զի հայեցեալ ակն ունէր վար
 27 ձուցն հատուցման : * Հաւատովք թողոյր
 զերկիրն եգիպտացուոց, և ոչ երկնչէր 'ի ցաւ
 մանէ թագաւորին, զի զաներեւոյթսն իբրեւ
 զտեսեալ համբերութեամբ համարեցաւ :
 28 * Հաւատովք արար զղատիկն և զհեղումն աւ
 րեանն, զի մի սատակիչ անդրանկացն մեր
 29 ձենացցէ 'ի նոսա : * Հաւատովք անցին ընդ
 ծովն կարմիր՝ իբրեւ ընդ ցամաք երկիր, զո
 րոյ զփորձ առեալ եգիպտացուցն՝ ընկզմեցան :
 30 * Հաւատովք պարիսպքն երիքովի անկան,
 31 շուրջ եկեալ զնոքօք եօթն օր : * Հաւատովք
 րախաբ սրունիկ ոչ կորեալ ընդ անհաւատն,
 որոյ ընկալեալ էր զլրտեսն խաղաղութեամբ :
 32 * Լըւ արդ՝ զինչ եւս ասացից, զի չէ բաւա
 կան ժամանակս պատմելոյ վասն գեղէովնի,
 բարակայ, սամիսովնի, յեփթայայ, դաւ թի և
 33 սամուէլի, և այլոց մարգարէիցն, * որք հա
 լատովք պարտեցին զթագաւորութիւնս .
 գործեցին զարդարութիւն, հասին աւետեաց .

կային զբերանս առ իւժուց . * շիջուցին զգորու 54
 թիւն հրոյ . ապրեցան 'ի բերանոյ սրոյ . զօ-
 րացան 'ի տկարութենէ . եղեն զօրաւորք 'ի
 պատերազմի . առին զբանակս օտարաց : * 55
 կարան կանայք 'ի յարութենէ զմեռեալս իւ-
 թեանց . կէսք կոչկոճեցան՝ և շեւեւս ընկա-
 լեալ զփրկութիւն , զի լաւագոյն յարութեա-
 նն հասանիցեն : * 56
 Եւ կէսք զտանջանաց և
 զգանից զփորձ առին , զկապանաց և զբան-
 աից : * Քարկոճեցան , սղոցեցան , փորձեցան . 57
 սպանմամբ սրոյ մեռան . շրջեցան լաշկամաշ
 կօք և մարթովք սյծենեօք . կարօտեալք , նե-
 զեալք , չարչարեալք , * զորս ոչ արժէ աշխարհ 58
 հրս . յանապատի մոլորեալք , և 'ի լերինս , և
 յայրս , և 'ի փապարս երկրի : * Եւ սորա ամե 59
 ներին վկայեալք 'ի հաւատոցն , շեւեւս ըն-
 կալանէ զաւեօխն : * Ըստուծոյ վասն մեր լաւ 40
 ւագոյն համարեալ , զի մի առանց մեր կա-
 տարեացին :

ԳՂՈՒԽ ԺԲ.

Ըստ հետեւ և մեք՝ որ այսչափ շուրջ 1
 զմեօք մածեալ ունիսք զբազմութիւն վկայից ,
 զհարարութիւն զամենայն 'ի բաց ընկեացուք՝
 եւ զմեզս կարեւորս . համբերութեամբ ըն-
 թասցուք 'ի պատերազմ՝ որ առաջի կայ մեզ :
 * Հայեացուք 'ի զօրագլուխն հաւատոց՝ և 'ի 2
 կատարին յիսուս . որ փոխանակ ուրախու-
 թեանն՝ որ նմա առաջի կայր , յանձն առ լղ

խաչն , արհամարհեաց զամօթն , նստաւ ընդ
 5 աջմէ աթոռոյն աստուծոյ : * Մղէ՛ ամէք ըզ-
 մտաւ , որ զայսպիսի համբերութիւն 'ի մե-
 զաւորաց հակառակութենէ անտի կրեաց .
 զի մի աշխատ լինիցիք անձամբք ձերովք՝ եւ
 4 լքանիցիք : * Օ՛ ի շու եւս արեամբ չափ պա-
 5 տերազմեալք՝ հակառակ կացէք մեղացն . * Եւ
 մտացարուք զմխիթարութիւնն , որ ընդ ձեզ
 իբրեւ ընդ որդեակս խօսի :

Արդեակ իմ՝ մի լքանիր 'ի խրատու
 տեառն . եւ մի վհատիցիս՝ յանդիմանեալ 'ի
 6 նմանէ : * Օ՛ ի զոր սիրէ տէր՝ խրատէ , տան-
 7 ջէ զամենայն որդի՝ զոր ընդունի : * Ի խրա-
 տու համբերութեան կայք , իբրեւ յորդիս
 մատուցեալ է 'ի ձեզ աստուած . որ որդի է՝
 8 զոր ոչ խրատիցէ հայր : * Օ՛ ի եթէ առանց
 խրատու լինիցիք , որով ամենեքին բաժա-
 նորդք եղեն . ապա խորդք իցէք՝ և ոչ որդիք :
 9 * Օ՛ ի եթէ 'ի մարմնաւոր հարցն մերոց զոր
 ունիմք խրատիչս՝ պատկառեմք , որչափ եւս
 առաւել հնազանդեցուք հօրն հոգւոց՝ եւ
 10 կեցցուք : * Օ՛ ի սորա առ սակաւ ժամանակս
 ըստ կամաց իւրեանց խրատեն . իսկ նա վասն
 օգտի , առ 'ի ընդունելոյ զորբութիւն նորա :
 11 * Մենայն խրատ առ ժամանակն ոչ ուրախու-
 թեան թուի՝ այլ տրտմութեան . բայց յետոյ
 պտուղ խաղաղութեան՝ նովաւ կրթելոցն հա-
 12 տուցանէ յարդարութիւն : * Վասն որոց ըզ-
 ձեռս լքեալս՝ և զճունկս կթոտս հաստատե-

ցէք . * և զշաւիղս ուղիղս արարէք ուսից ձե 13
 լոց . զի մի որ կաղն իցէ՝ գլորիցի , այլ մանա
 ւանդ բժշկեացի : * Օ խաղաղութեան զհետ 14
 երթայք ընդ ամենեօին՝ և զսրբութեան , ա
 ւանց որոց ոչ ոք տեսանիցէ զտէր : * Օ գոյշ 15
 լերուք , գուցէ որ յետնեալ գտանիցի ՚ի շնոր
 հացն աստուծոյ : Մի որ արմատ դառնութե
 ՚ի վեր երեւեալ նեղիցէ , և նովաւ բազումք
 սղծիցին : * Մի որ պառնիկ եւ սիղծ իբրեւ 16
 զեսաւ , որ ընդ միոց կերակրոց զանդրանկու
 թիւնան վաճառեաց : * Վիտէք՝ զի թէպէտ և 17
 յետոց կամեցաւ ժառանգել զօրհնութիւնն ,
 խոտան գտաւ . զի և սպաշխարութեան տեղի
 ոչ եղիտ . թէպէտ և արտասուօք խնդրեաց զնա :
 * Օ ի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն շո 18
 շափելի , որ հրօյն վառեալ էր , և միգով եւ
 մառախղով և խաւարաւ և մթով . * ուր փո 19
 զրն հնչէր և բարբառ պատգամացն , ուստի
 որք լուանն՝ հրաժարեցին , զի մի կրկնեացի
 առ նոսա բանն : * Վանզի ոչ հանդարտէին 20
 հրամանին . թէպէտ և գաղան մերձենայր ՚ի
 լեառնն՝ քարկոծ լինէր : * Եւ այնպէս ահա 21
 դին էր տեսիլն , զի և մովսէս տէր , եթէ
 զահի հարեալ եմ և դողամ : * Եւ մատու 22
 ցեալ էք ՚ի սիւրբ լեառն և ՚ի քաղաք աստու
 ծոց կենդանւոյ՝ յերուսաղէմ յերկինս , և ՚ի
 բիւրաւոր բանակս հրեշտակաց , * և յեկեղե 23
 ցիս անդրանկաց գրեւոց յերկինս , և առ դա
 ւաւորն ամենեցուն աստուած , և յողիս ար

- 24 դարոց կատարելոց . * և 'ի նորոց կատարա-
նաց միջնորդն յիսուս , և 'ի հեղումն արեան
նորա՝ որ առաւել խօսի քան զհարելին :
- 25 * Օգոյշ լերուք՝ գուցէ հրածարկցէք
յայնմանէ որ խօսեցաւն . զի եթէ նորա ոչ
կարացին զերծանել , հրածարեալք յայնմանէ՝
որ յերկրին հրաման տայր . սրչափ եւս առա-
ւել մեք , եթէ յերկնաւորէն թիկունս դար-
26 ձուցանիցեմք : * Արոյ ձայնն զերկիր շարժեաց
յայնժամ . եւ այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ .
միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ
27 և զերկինս : * Այլ միւսանգամն յայտ առնէ
զշարժելոցն իբրեւ զեղելոց փոխփոխմն , զի
28 հաստատուն կացցեն անշարժքն : * Ասնն որոց
թագաւորութիւն անշարժ ընկալեալ , պինդ
կապուք զնորհան , որով պաշտեմք դաստուած
29 հաճութեամբ՝ ասիւ և դողութեամբ . * քան
զի աստուած մեր հուր ծախիչ է :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ .

- 1 Ազգայրօրութիւն հաստատեացի առ ձեզ
2 * Օտարօրութիւն մի մուսնայք . զի այնու
3 ոմանք յանգէսս ընկալան զհրեշտակս : * Յուշ
լիցին ձեզ կապեալքն , որպէս թէ դուք ընդ նա-
սա կապեալք իցէք . և չարչարեալքն , որպէս թէ
4 և դուք իսկ մարմնաւորք էք : * Պատուական
է ամուսնութիւն ամենեւին՝ և սուրբ անկա-
ղինք . բայց զչունս և զպոռնիկս դատի աստ-
5 ւած : * Իւրք՝ անարժաթասէրք լինիցին , բա-

ւակիան համարել որչափ ինչ 'ի ձեռս իցէ .
 քանզի ինքն իսկ ասաց . ոչ թողից զքեզ
 և ոչ ընդ վայր հարից . * որպէս համարձակ 6
 լիցուք ասել . տէր է իմ օգնական' և ես ոչ
 երկեաց , զի արասցէ ինձ մարդ : * Յիշեցէք 7
 զառաջնորդս ձեր որ խօսեցան ձեզ զբանն աս-
 տուծոյ . հայեցեալք յերս գնացից նոցա , նը-
 մանողք եղերուք հաւատոցն : * Յիսուս քը- 8
 բխատա երեկ և այսօր , նայն և յաւիտեանս :
 * Յուսմունս պէսպէս և յօտարաձայնս մի 9
 դանդաշէք . զի լաւ է շնորհօք հաստատել
 զսիրտս և ոչ կերակրովք . որովք սչինչ օգ-
 տեցան որք այնպէսն գնացին :

~~~~~  
 Ե  
 ~~~~~

* Ունիմք մեք սեղան , ուստի ոչ ունին իշ- 10
 խանութիւն ճաշակել , որք սլաշտեն զպաշ-
 տօն խորանին : * Օ , ի որոյ անասնոց մատչէր 11
 արիւն 'ի սրբութիւնան վասն մեղաց 'ի ձեռն
 քահանայապետին , նոցուն մարմինք այրէին
 արտաքոյ բանակին : * Վասն որոյ և յիսուս' 12
 զի սրբեցէ իւրով արեամբն զժողովուրդն ,
 արտաքոյ դրանն չարչարեցաւ : * Մրդ' եկայք 13
 ելցուք առ նա արտաքոյ բանակին , առեալ
 յանձն զնախատինս նորա : * Քանզի ոչ եթէ 14
 ունիմք քաղաք որ աստէն մնալոց իցէ , այլ
 զհանդերձեալսն խնդրեմք : * Մրդ' 'ի ձեռն 15
 նորա մատուցուք սրտարագ օրհնութեան
 յամենայն ժամ աստուծոյ . այսինքն է' զպը-
 տուղ շնթանց խոստովանելոց յանուն նորա :
 * Օ , բարերարութիւն և զհաղորդութիւն մի 16

մտանայք, զի ընդ այնպիսի պատարագս հա
 17 ճի ասուած : * Աւնկնդիր լերուք առաջնոր
 գաց ձերոց, և հարատակ կացէք նոցա, զի նո
 քա տքնին վասն ոգւոց ձերոց՝ որպէս թէ
 համարս տալոց, իցեն ընդ ձեր, զի խնդու
 թեամք արասցեն զայն՝ և մի յոգւոց հանե
 լով, զի այն ոչ յոգուա ձեր է :

18 * Աղօթս արարէք վասն մեր, զի հաստա
 տեալ գիտեմք՝ եթէ բարւոք միտս ունիմք,
 յամենայնի կամիմք բարւոք գնացս ցուցանել

~
 ԿԻՐ
 ~

19 * Եւ առաւել աղաչեմ՝ զի զայն առնիցէք,
 20 զի վաղագոյն պատարարեցայց ձեզ : * Այլ աս
 առած խաղաղութեան՝ որ եհան ՚ի մեռելոց
 գհովուն հօտից զմեծն արեամք յաւիտենա

21 կան ուխտին զտէր մեր յիսուս, * հաստա
 տեսցէ զձեզ ՚ի գործս բարութեան՝ առնել
 զկամս նորս, և արասցէ ՚ի մեզ զհաճոյսն ա
 ռաջի իւր ՚ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի, որում

22 փառք յաւիտեանս, ամէն : * Աղաչեմ զձեզ
 եղբարք՝ անապ բանիս միսիթարութե, բանզի

23 սակաւութք գրեցի ձեզ : * Այլ ճանաչէք զեղ
 բայրն մեր զտիմոթէս՝ զարձակեալն առ ձեզ,
 ընդ որում եթէ վաղագոյն գայցէ՝ տեսից

24 զձեզ : * Աղջոյն տալիք ամենայն առաջնորգաց
 ձերոց և ամենայն սրբոց : Աղջոյն տան ձեզ՝

25 որ ՚իկողմանս իտալիացւոց են : * Շնորհք ընդ
 ամենեւին ձեզ :

Առ եբրայեցիս՝ Գրեցաւ յիսուսիս ՚ի յեռն պիմովեաց :

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ՅԱԿՈՎԲՈՒ ԱԹԱՔԵԼԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ԱԴ

ՅԱԿՈՎԲՈՍ աստուծոյ և անառն յիսուս 1
 սի բրիսառոսի ծառայ . երկուսուսան ասգացոյց 2
 որ 'ի սիսիւռս էք' սղջոյն : * Ամենայն ուրա 3
 խուժեան արժանի համարիջիք եղբարք , յոր 4
 ժամ 'ի սէսպէս փորձու թեանց 'ի մէջ անկա 5
 նկցիք . * գիտասջիք զի հանդէս ձերոց հաւա 6
 անցն յորինեալ գործէ զհամբերութիւն : 7
 * Իսկ համբերութիւնն գործ կատարեալ ու 8
 նկցի , զի իցէք ողջանդամք և կատարեալք , և 9
 ոչ ինչ իւրիք նուաղեալք : * Ապա թէ որ 'ի ձէնջ 10
 իցէ նուաղեալ յիսուսու թենէ , խնդրեացէ 11
 յաստուծոյ , որ տայն ամենայնի առատապէս 12
 և ոչ նախատէ . և տացի նմա : * Իայց խն 13
 գրեացէ հաւատաովք' և մի երկմանացէ . զի որ 14
 երկմիան է' նման է հողմակոծեալ և տատա 15
 նեալ ալեաց ծովու : * Այլ անկնկալցի մարդն 16
 այն առնուլ ինչ յաստուծոյ . * զի այր երկ 17
 միտ' առանց հաստատութեան է յամենայն 18
 ճանապարհս իւր : * Պարծեացի եղբայր խո 19

- 40 նարհ 'ի բարձրութիւն իւր . * և որ մեծա-
 տունն իցէ 'ի խոնարհութիւն իւր . քանզի
 41 իբրև զճաղիկ խոտոյ անցցէ : * Օ՛ր ծաղեաց
 արեւ հանդերձ խորշակաւ և ցամաքեցոց
 զխոտն , և թօթափեցաւ ճաղիկն նորա , և
 կորեաւ վայելչութիւն երեսաց նորա . նոյն-
 պէս և մեծատունն հանդերձ շահիւքն իւրովք
 42 թարշամեացի : * Արանեալ է այր որ համբե-
 րիցէ փորձանաց . զի եթէ ընտիր եւս գտաւ
 նիցի , առցէ զպատկն կենաց՝ զոր խոստացաւ
 սիրելեաց իւրոց :
- 45 * Մի ոք որ 'ի փորձութեանն իցէ , ասիցէ՝
 թէ յաստուծոյ փորձիմ . զի սասուած ան-
- 44 փորձ է չարեաց . փորձէ նա և ոչ զոր . * իւ-
 րաքանչիւրոք փորձի առ 'ի յիւրոցն ցանկու-
- 45 թեանց ձգեալ և պատրեալ : * Ապա այնու-
 հետեւ ցանկութիւնն յղացեալ զմեղս ճնա-
 նի . և մեղքն կատարեալ՝ զմահ ճնանին :
- 46 * Մի խաբիք եղբարք իմ սիրելիք . * զի ամե-
- 47 նայն սուրք բարիք և ամենայն պարգեւք
 կատարեալք 'ի վերսւստ են իջեալ առ 'ի հօ-
 րէն լուսոյ . յորում չիք փոփոխումն և կամ
- 48 շրջելոյ ստուեր : * Արամեցեալ ճնաւ զմեղ-
 բանիւ ճշմարտութեան՝ լինել մեղ պտուղ ինչ
- 49 ստացուածոց նորա : * Վիտաաջիք եղբարք իմ
 սիրելիք : Այլիցի ամենայն մարդ արագ առ 'ի
 լսել , և ճանր առ 'ի խօսել , և ճանր առ 'ի
- 20 բարկանալ : * Օ՛ր բարկութիւն մարդոյ զար-
- 21 դարութիւն աստուծոյ ոչ գործէ : * Արով

~~~~~  
 ԱԵ  
 ~~~~~

'ի բայ թօթափեալ զամենայն աղտեղութիւն
 նրա և զյաւելուածս չարեաց, հեղութեամբ
 ընդունիջիք զբանն ընտաբոյս. որ կարողն է
 կեցուցանել զոգիս ձեր : * | ինիջիք առնելիք 22
 բանին, և մի լսելիք միայն համարեալիք զանձի
 նրա : * Օ ի եթէ որ լսելի միայն իցէ բանին՝ և 25
 ոչ առնելի, նման է նա մարդոյ որ պշուցեալ
 հայիցի ընդ երեսս իւր՝ որ ճնանիցին 'ի հա
 յելոյ. * զի հայեցեալ ետես զինքն՝ և զանց 24
 արար, և անդէն մուացաւ թէ որսխաի ոք էր :
 * Իսկ որ յառեալ 'ի կատարեալ օրէնս աղա 25
 տութեանն հայիցի՝ և 'ի նմին կացցէ, ոչ ե
 ղեւ նա լսող մուացութեան, այլ առնելի
 գործոյն, նա յառնելն իւրում լիցի երանելի :
 * Եթէ որ կամիցի կրօնաւոր լինել, և ոչ սան 26
 ձահարեացէ զլեզու իւր, այլ զբազեցուցանիցէ
 զսիրան իւր, այնպիսւոյն վայրապար է կրօնա
 ւորութիւնն : * Կրօնաւորութիւն սուրբ եւ 27
 անարատ առ 'ի յաստուծոյ և 'ի հօրէ՝ այս
 է, այցելու լինել որքոց եւ այրեաց 'ի նե
 ղութեան իւրեանց, անարատ պահել զանձն
 յաշխարհէ :

ԳՒՈՒԽ Բ.

~~~~~  
 Ա. 2  
 ~~~~~

Եղբարք իմ, մի աչառանօք ունիցիք 1
 զհաւատան տեառն մերոյ յիսուսի բրիտանսի,
 որ տէրն է փառաց : * Եթէ մայէ 'ի ժո 2
 ղովուրդ ձեր այր՝ որ ունիցի մատանի ոսկի և

- հանդերձս պայծառս , մտանկցէ անդր և աղ-
 5 քատ որ ՚ի հանդերձս աղտեղիս , * հայկցիք
 ընդ այն՝ որ ունկցի զհանդերձսն պայծառս ,
 և ասիցէք՝ եթէ դու նիստ աստ պատուով .
 և ցաղքատն ասիցէք՝ եթէ յտն կաց դու
 այսի , կամ թէ եկ նիստ առ պատուանդա-
 4 նիս իմում : * Աչ խղճիցէք յանձինս , և լինիցիք
 5 դատաւորք չարացն խորհրդոց : * | զւարուք
 ինձ եղբարք իմ սիրելիք , ոչ ապաքէն աստուած
 ընտրեաց զաղքատս աշխարհիս , որ են մեծա-
 տունք հաւատովք , և ժառանգաւորք արքա-
 յու թեանն՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց .
 6 * եւ դուք անարդէք զաղքատս : Աչ մեծա-
 տունք յաղթահարեն զձեզ՝ և նորա քարչեն
 7 զձեզ ՚ի դատաստան : * Աչ նորա հայհոյեն ըզ-
 բարւոր անունն՝ որ կոչեցեալ է ՚ի վերայ ձեր :
 8 * Ապա թէ զօրէնսն կատարիցէք զարքունա-
 կան , ըստ գրոց , եթէ սիրեսցես զընկերքս
 9 իբրեւ զանձնքս , բարւոր առնէք : * Իսկ ե-
 թէ աչառիցէք , մեղս դործէք՝ յանդիմանեալք
 10 յօրինացն իբրեւ օրինազանցք : * Ար որ զա-
 մենայն օրէնսն պահիցէ , եւ միով իւրիք ինչ
 գթիցէ , եղև ամենայն օրինացն պարտապան :
 11 * Օ , ՚ի որ ասացն՝ թէ մի սպանանիցես , ասաց
 թէ և մի շնայցես . զի եթէ սպանանիցես ոչ
 բայց շնայցես , եղեր յանցաւոր օրինացն :
 12 * Այնպէս խօսեցարուք՝ և այնպէս արարէք ,
 որպէս զի աղատութեան օրինօքն իցէք դա-
 13 տելոց : * Օ , ՚ի անողորմ դատաստան լինելոց է

այնմ, որ ոչ առնիցէ զողորմութիւնս . քանզի
բարձր 'ի գլուխս սլարծի ողորմութիւնս առ դա-
տաստանաւն :

ԱԵ

* Օղի՛նչ օգուտ իցէ եղբարք իմ, եթէ ա. 14
սիցէ որ հաւատս ունել՝ և գործս ոչ ունիցի .
միթէ կարիցե՞ն հաւատքն ապրեցուցանել
դնա : * Եթէ եղբայր որ կամ քոյր՝ իցեն մերկք 15
կամ կարօտեալ աւուրն կերակրոյ, * ասիցէ որ 16
'ի ձէնջ ցնոսա . երթայք խաղաղութեամբ,
ջեռարուք և յազեցարուք . և տայցէք ոչ նո-
ցա զպէտս մարմնոյն , զի՛նչ օգուտ իցէ :
* Սոյնպէս և հաւատք՝ եթէ գործս ոչ ունի. 17
ցին, մեռեալ են առանձինն : * Այլ թերեւս 18
ասիցէ որ . եթէ դու հաւատս ունիս՝ և ես
գործս ունիմ . ցոյց ինձ զհաւատան քո առանց
գործոց , և ես ցուցից քեզ 'ի գործոց իմոց
զհաւատս : * Իսկ հաւատաս՝ զի մի է աստ. 19
ուած , բարւոք առնես . և դեւք հաւատան
և սարսեն : * Կամիս գիտել, ո՞վ մարդ սնտոի, 20
զի հաւատք առանց գործոց դատարկ են .
* Աբրահամ հայր մեր ո՞չ ապաքէն 'ի գործոց 21
արդարացաւ՝ հանեալ 'ի սեղանս զորդին իւր
զիսահակ սրտարագ : * Տեսանե՞ս զի հա. 22
ւատքն եղեն գործակից գործոց նորա . և 'ի
գործոց անտի հաւատքն կատարեցան . * եւ 23
կատարեցաւ գիրն՝ որ ասէ . հաւատաց աբ-
րահամ յաստուած , և համարեցաւ նմա յար-
գարութի , և կոչեցաւ բարեկամ աստուծոյ :
* Տեսանէք՝ զի 'ի գործոց արդարանայ մարդ՝ 24

- 25 և ոչ ՚ի հաւատոց միայն : * Սոյնպէս և բախար
պոռնիկ՝ ոչ ապարէն ՚ի գործոց արդարացաւ ,
ընկալեալ զլրտեսան՝ և ընդ այլ ճանապարհ
26 արձակեաց : * Օրորիմակ մարմին առանց
հոգւոց մեռեալ է , սոյնպէս և հաւատք ա-
ռանց գործոց մեռեալ են :

ԳՒՈՒԻ Գ.

- 1 Մի բազում վարդապետս լինել եղբարք
խմ, գիտասջիք՝ զի մեծ դատաստան ընդու
2 ներոց եմք . * քանզի բազում ինչ յանցանեմք
ամենեքեան : Աթէ որ բանիւ ոչ յանցանիցէ՝
նա է մարդ կատարեալ , որ կարողն է սանձա-
3 հարել զամենայն մարմին իւր : * Տես՝ զի ձիոց
սանձս ՚ի բերան գնեմք՝ առ անսալոյ նոցա
մեղ , և զամենայն մարմինս նոցա նուաճեմք :
4 * Ահաւասիկ եւ նաւք նրախի ինչ են , և ՚ի
սասաիկ հողմոց վարին , և փոքր թեւովն շար-
ջին՝ յոր կոյս եւ միտք ուղղչին կամիցին :
5 * Սոյնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ է՝ և մե-
ծամեծս բարբառի . ահա և սակաւ ինչ հուր
6 զնրախի անսառս հրդեհէ : * Ալ լեզու հուր՝
զարդ անիրաւութեան , լեզու հատատեալ
է յանդամս մեր , որ զամենայն մարմինն ա-
պականէ , եւ վառէ հրով զանիւ ճննդեան ,
7 և բորբոքեալ տոչորի ՚ի գեհեհնի : * Ամենայն
բնութիւն գաղանաց և թռչնոց եւ սողնոց ,
և որ ՚ի ծովու են , հնազանդեալ է՝ և հնա-

զանդի մարդկեղէն բնութեան : * Բայց զի 8
 զու մարդկան ոչ ոք կարէ հնազանդել, զչարն
 և զանկարգն՝ և զի թուեօք մահարեցին : * Եւ 9
 վաւ օրհնեմք զատերն և զհայր, և նովաւ ա-
 նիծանեմք զմարդիկ՝ որ ըստ նմանութեան աւ-
 տուծոյ արարան : * Ի նմին բերանոյ ելանեն 10
 օրհնութիւնք և անէծք, ոչ է պարտ եղբարք
 իմ՝ այսմ այսպէս լինել : * Միթէ աղբիւր ան 11
 դրստին ՚ի միոյ ականէն բղխիցէ քաղցր եւ
 դառն : * Միթէ մարթ ինչ իցէ եղբարք իմ՝ 12
 թղենոյ ձէթ բերել, կամ որթոյ թուղ, և
 ոչ աղտաղտին տեղոյ ջուր քաղցր առնել :

~~~~~  
 ԲԲ  
 ~~~~~

* Ո՛վ իցէ իմաստուն եւ հանձարեղ ՚ի 13
 ձեզ, ցուցցէ ՚ի բարւոք գնացից զգործս իւր
 հեղութեամբ իմաստութեան : * Եւս եթէ 14
 նախանձ և դառնութիւն եւ հակառակու-
 թիւն ունիցիք ՚ի սիրտս ձեր, մի պարծիք սուտ
 առնել զձշմարտութիւնն : * Ո՛չ է իմաստու 15
 թիւնս սոս իջեալ ՚ի վերուստ, այլ երկրա-
 ւոր՝ շնչաւոր՝ և դիւական : * Օ՛ր ի ուր հեռ 16
 և նախանձ, անդ է անկարգութիւն և ա-
 մենայն իրք չարք : * Իսկ վերին իմաստութիւնն, 17
 նախ՝ զի սուրբ է, ապա խաղաղարար, հեղ,
 դիւրահաւան, լի ողորմութեամբ և պտղովք
 բարեաց, անխիղճ, առանց կեղծաւորութե :
 * Պտուղ արդարութեան խաղաղութեամբ 18
 սերմանի այնոցիկ՝ որ առնեն զխաղաղութիւնն

ԳԼՈՒԽ Դ.

- 1 Աւտի պատերազմներ՝ և ուտի կռիւք
 ՚ի ձեզ. ոչ յայդպիսի ցանկութեանց ձերոց՝
 2 որ զօրացեալ են յանդամս ձեր : * Յանկա-
 նայք՝ և ոչ ունիք. սպանանէք և նախանձիք՝
 և ոչ կարէք հասանել. պատերազմիք կռուիք՝
 3 և ոչ ունիք, վասն զի ոչ խնդրէք : * Խնդրէք՝
 և ոչ առնուք, վասն զի շարաշար խնդրէք.
 զի անդէն ՚ի ցանկութիւնս ձեր մաշեալիք :
 4 * Շնացողք՝ ոչ դիտէք զի սէր աշխարհիս
 թշնամութիւն է առ աստուած. զի որ սք
 կամիցի սիրել զաշխարհ, թշնամի առնէ
 5 զանձն աստուծոյ : * Կամ թէ վայրապար հա-
 մարիցիք՝ զոր ասէ դիրն առ նախանձ ինչ,
 որում փափաքէ հոգին՝ որ բնակեաց ՚ի մեզ,
 6 * տալ զառաւել շնորհսն. վասն որոյ ասէ.
 տէր ամբարտաւանից հակառակ կայ, տայ
 շնորհս խոնարհաց :
 7 * Հնազանդեցարուք այսուհետեւ առ
 աստուծոյ, և կացէք հակառակ շարախօսին, և
 8 լիցի փախստական առ ՚ի ձէնջ : * Մերձեցա-
 րուք առ աստուած, և մերձեցի առ ձեզ :
 Սրբեցէք զձեռս մեղաւորք, և ուղիղ արարէք
 9 զսիրտս՝ երկմիտք : * Տառապեցարուք, սգա-
 ցարուք, և լացէք. ծաղր ձեր ՚ի սուգ դարձցի,
 10 և ուրախութիւն ձեր ՚ի տրտմութիւն : * Խո-
 նարհեցարուք առաջի տեառն՝ եւ բարձրա-

ցուսցէ զձեզ: * Մի բամբասէք զմիմեանս եղև 11
բարք. որ բամբասէ զեղբայր իւր, կամ դատի
զեղբայր իւր, զօրէնան բամբասէ և զօրէնան
գատի. իսկ եթէ զօրէնան դատիցիս, ոչ առ-
նելի օրինացն ես՝ այլ դատաւոր: * Մի է օ. 12
րէնագիր և դատաւոր, որ կարողն է փրկել և
կորուսանել. * դու ո՞ր ես՝ որ դատիս զընկերն: 13
Նհուաակ էն որ ասեն. այսօր եւ վաղիւ
երթիցուք յոյս անուն քաղաք, եղիցուք անդ
տարի մի, վաճառեսցուք և շահեսցուք. * որք 14
ոչ գիտէք զվաղիւն, * որպիսի ինչ իցեն կեանք 15
ձեր. զի իբրեւ զմրրիկ էք, որ առ սակաւ մի
երեւեալ և ապա ապականեալ. փոխանակ զի
ասէիք՝ եթէ տէր կամեսցի, կեցցուք, և ա-
րասցուք զայս ինչ կամ զայն: * Եւ արդ՝ 16
պարծիք յամբարտաւանութեան ձերում. ա-
մենայն ինչ այնպիսի պարծանք՝ չարութեան
են: * Ար որ գիտիցէ զբարին և ոչ առնիցէ, 17
մեղք են նմա:

ԳՂՈՒԽ Ե.

ԲԳ

Արդ այսուհետեւ մեծատուիք լացէք և 1
ողբացէք ՚ի վերայ թշուառութեանցն, որ
գալաց են ՚ի վերայ ձեր: * Օ ՚ի մեծութիւնդ 2
ձեր յոչինչ է, և հանդերձ ձեր կերակուր ցե-
ցոյ. * և արծաթ ձեր և ոսկի՝ ժանգահար. և 3
ժանգ նոցա լիցի ձեզ ՚ի վկայութիւն, եւ
կերիցէ զմարմինս ձեր. իբրեւ զհուր դան-

- 4 ձեցէք աւուրցն յեանոց : * Ահաւասիկ վարձք
մշակաց որ գործեն զանդս ձեր՝ աւ ձեզ
են . զրկեալն ՚ի ձէնջ աղաղակէ , եւ բողոք
հնձողացն եհաս յականջս տեառն զօրու-
- 5 թեանց : * Փափկացայք ՚ի վերայ երկրի եւ
զբօսայք . սնուցէք զսիրտս ձեր՝ իբրեւ աւուր
6 սպանման : * Օրկեցէք սպանէք զարդարն , որ
7 ոչ կայր ձեզ հակառակ : * Արկայնամիտ լե-
րուք եղբարք իմ՝ մինչեւ ՚ի գալուստն տեա-
ռն . ահա մշակ երկայնամտեալ սպասէ պա-
տաւական պտղոյն երկրի , մինչեւ առցէ զկա-
8 նուխ և զանագան : * Արկայնամտեցէք և դուք ,
հաստատեցէք զսիրտս ձեր . զի գալուստն
9 տեառն մերձեալ է : * Մի տրամեցուցանէք
զմիմեանս եղբարք , զի մի դատիցիք . ահա-
10ւասիկ դատաւորն առ դուրս կայ : * Օրինակ
առէք եղբարք՝ չարչարանաց և երկայնամտու-
թեան զմարդարէսն , որք խօսեցան յանուն
11 տեառն : * Ահաւասիկ երանեմք համբերողաց .
զհամբերութիւնն յովբայ լուարուք՝ և զկա-
տարումն տեառն տեսէք . զի բաղմագութ է
տէր և ողորմած :
- 12 * Յառաջ քան զամենայն ինչ եղբարք իմ ,
մի երդնուցուք , մի յերկինս , մի յերկիր , մի
յայլ ինչ երդումն , այլ եղկցի ձեր այոն՝ այո ,
և ոչն՝ ոչ . զի մի ՚ի կեղծաւորութիւն ինչ ան-
13 կանիցիք : * Վշտանայցէ՞ որ ՚ի ձէնջ , յաղօթս
կայցէ . բերկրիցի՞ որ , սաղմոս ասացէ :
14 * Հիւանդանայցէ՞ որ ՚ի ձէնջ , կոչեցէ զերի-

ցունս եկեղեցւոյն , և արասցեն 'ի վերայ նո-
 րա աղօթս , օծցեն իւղով յանուն տեառն .
 * և աղօթքն հաւատովք՝ փրկեացէ զաշխա 15
 տեալն , և յարուսցէ զնա տէր . և եթէ մեղս
 ինչ իցէ դարձեալ թողցին նմա : * Խոստու 16
 վան եղերուք միմեանց զմեղս , և աղօթս արա-
 ըք 'ի վերայ միմեանց , սրպէս զի բժշկեալիք .
 քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոյ
 յօգնականութիւն : * Եղիա մարդ էր իբրեւ 17
 զմեղ չարչարելի . և յաղօթս եկաց , և ոչ տե-
 զեաց յերկիր զերիս ամս և զվեց ամիս : * Եւ 18
 դարձեալ եկաց յաղօթս , և ետուն երկինք
 զանձրեւ , և բուսոյց երկիր զպաուղ իւր :
 * Եղբարք իմ , եթէ որ 'ի ձէնջ մտորեացի 19
 'ի ճանապարհէն ճշմարտութե՛ և դարձուսցէ
 որ զնա . * գիտացէ , զի որ դարձուսցէ զմե 20
 զաւորն 'ի մտորութեան ճանապարհէն իւրսն ,
 փրկեացէ զոգի իւր 'ի մահուանէ , և ծածկե-
 ցէ զբազմութիւն մեղաց :

ԿԱԹՈՒՂՈՍԿԵԱՅՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գ Լ ՈՒ Խ Ը.

1 ՊԵՏՐՈՍ առաքեալ յիսուսի քրիստոսի, Բ 2
 ընտրելոց նժգեհոց, որ ՚ի օփիւռսս պննտաց
 2 սիացւոց և բիւթանացւոց, * ըստ կանուխ
 գիտութեանն աստուծոց հօր, սրբութեամբ
 հոգւոյն, ՚ի հնադանդութիւն և ՚ի հեղումն
 3 արեանն յիսուսի քրիստոսի. շնորհք ընդ ձեզ
 և իսաղաղութիւն բաղմասցի: * Օրհնեալ է
 4 աստուած և հայր տեառն մերոց յիսուսի քր
 քիստոսի. որ ըստ բազում ողորմութեան իւ
 րում ճնաւ զմեզ վերստին ՚ի յոյսն կենդա
 5 նի, ՚ի ձեռն յարութեանն յիսուսի քրիստո
 6 սի ՚ի մեռելոց, * յանեղծ և յանարատ և յան
 թառամ ժառանգութիւնն որ պահեալ է
 7 յերկինս ՚ի ձեզ. * որ զօրութեամբն աստու
 8 ծոց պահեալ էիք հաւատովք ՚ի պատրաս
 9 տեալ փրկութիւնն, յայտնել ՚ի յետին ժա
 10 մանակս: * Արով ուրախ լինիջեք, որք այժմ
 սակաւիկ ինչ ըստ պատշաճի իրացդ արդա

մեալ էք ՚ի պէսպէս փորձու թիւնս : * Օ ՚ի 7
 հանդէս ձերոց հաւատոցն առաւել քան զու
 կի կորստական՝ պատուական է . որ հրով փոր
 ձեալ՝ գաաւ ՚ի դովու թիւն և ՚ի փառս , և
 ՚ի պատիւ ՚ի յայտնութեանն յիսուսի քրիս
 տոսի : * Օ որ ոչն տեսէք՝ և սիրեցէք . ընդ որ 8
 այժմ՝ ոչ հայեցեալք՝ բայց հաւատացէք . և
 ուրախ էք անձառ և փառաւորեալ խնդու
 թեամբն . * ընկալեալ զկատարումն հաւա 9
 տոցն ձերոց զողւոցն փրկութիւն : * Վ անս 10
 որոց փրկութեան խնդրեցին և քննեցին մար
 գարէքն , որք վասն որոց ՚ի ձեզ լինելոց էին
 շնորհքն՝ մարգարէանային . * քննէին յորում 11
 և յորայիսի ժամանակի գուշակէր ՚ի նոսա հո
 գին քրիստոսի . որ նախ՝ զչարչարանացն քրիս
 տոսի վկայէր , և յետ այնորիկ զփառացն :
 * Արոց և յայտնեցաւ իսկ . զի ոչ եթէ անձանց 12
 այլ մեզ մատակարարք լինէին , նոցին՝ որք այ
 ժրմ՝ պատմեցան , այնօրիւք որ աւետարանե
 ցինն ձեզ հողւոյն սրբով որ առաքելն յերկ
 նից , զոր ցանկային տեսանել զոնեայ ընդ
 ազօտ հրեշտակք :

ԲԵ

* Արով պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց՝ զը 13
 ւարթացեալք , բովանդակ սպասեցէք հասե
 լոց ձեզ շնորհացն ՚ի յայտնութեանն յիսու
 սի քրիստոսի , * իբրեւ զորդիս հնազանդու 14
 թեան . մի կերպարանեալք առաջին ձերովք
 անգիտութեանն ցանկութեամբք : * Մ ըստ 15
 սրբոյն որ կոչեաց զձեզ , և դուք սուրբք յա

- 16 մե՛նայն գնացս ձեր լինիջիք . * վասն որոյ գը-
 րեալ է , եթէ եղերուք սուրբ՝ զի ես սուրբ
 17 եմ : * Այլ եթէ հայր կոչեցէք զայն , որ ա-
 ռանց ակնառու թեանն գատի ըստ իւրաքան-
 ջիւր գործոց . ապա երկիւղիւ զձերոյն պան-
 18 դիստութեան ժամանակս գնասջիք : * Վիտաս-
 ջիք , զի ոչ ապականացու արծաթեղինօք և
 սկեղինօք փրկեցարուք 'ի ձերոց ա՛նայնու-
 19 թեան հայրենաատուր գնացիցն . * այլ պատ-
 սւական արեամբն քրիստոսի , իբրեւ անբիծ
 20 և անարատ գառին : * Ար յառաջ ծանօթե-
 իր՝ նախ քան զիսկզբանէ աշխարհի , և երե-
 ւեցաւ 'ի վախճան ժամանակաց վասն ձեր .
 21 * որք նուխ հաւատացէք յաստուած , որ յա-
 րոցս գնա 'ի մեռելոց , և ետ նմա փառս . զի
 22 հաւատքն ձեր և յոյս իցեն յաստուած : * Օյն-
 ձինս ձեր սրբել հնադանդութեամբ ճշմար-
 տութեան , յեղբայրսիրութեան առանց կեղ-
 ծաւորութեան , 'ի սուրբ սրտէ սիրել սեր-
 23 տիւ զմիմեանս : * Օնեալք վերադին՝ ոչ յա-
 պականութեան սերմանէն , այլ յանապակա-
 նացուէն , կենդանի և մշտնջենական բանիւն
 24 աստուծոյ : * Քանզի ամենայն մարմին իբրև
 զխոտ է , և ամենայն փառք մարդոց իբրեւ
 զծաղիկ խոտոց . խոտն ցամաքեցաւ և ծաղի-
 25 կրն թօթափեցաւ . * և բան տեառն մնաց
 յաւիտեան , այսինքն է՝ բանն որ 'ի ձեզ
 աւետարանեցաւ :

ԳԼՈՒԽ Բ.

Ի բայ թօթափել այսուհետեւ զամենայն 1
 չարութիւն և զամենայն նենգութիւն, և ըզ-
 կեղծաւորութիւնս և զնախանձ, և զամենայն
 չարաստութիւն. * Իբրեւ զարդի ճնեալ 2
 մանկունս՝ խօսուն, և անխարդափ կաթինն
 փափագիցէք, զի նովաւ աճիցէք ՚ի փրկու-
 թիւն, * Եթէ ճաշակիցէք՝ զի քաղցր է տէր: 3
 * Ըն որ մատուցեալ էք ՚ի վէմն կենդանի, որ 4
 թէպէտ ՚ի մարդկանէ անարգեալ, այլ առ ՚ի
 յաստուծոյ ընտրեալ և պատուական է. * և 5
 դուք իբրեւ զվէմն կենդանիս շինիք տաճար
 հոգեւոր՝ յանարատ քահանայութիւն, մա-
 տուցանել զհոգեւորն պատարագս՝ հաճոյս
 աստուծոյ ՚ի ձեռն. յիսուսի քրիստոսի: 6
 * Քանզի կայ իսկ ՚ի գրի, եթէ անհաւաստի դը-
 նեմ ՚ի սիրոյն վէմ ընտիր, դըստ անկեան
 պատուական, և որ ՚ի նա հաւատասցէ՝ մի
 ամաչեացէ: * Զեղ այսուհետեւ հաւատա 7
 ցելոցդ՝ վէմ պատուական. իսկ անհաւաստի-
 ցըն՝ վէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև
 դըստ անկեան. * և վէմ գլորման և վէմ գայ 8
 թագդութեան. որ գայթագղին ապատամ-
 բեալք ՚ի բանէն՝ յոր և եգան: * ԸՅԼ դուք 9
 ազդ էք ընտիր, թագաւորութիւն, քահա-
 նայութիւն. ազդ սուրբ, ժողովուրդ սեպ-
 հական. որպէս զի զձեր առաքինութիւնս
 նուիրեցէք այնմ, որ զձեզ ՚ի խաւարէն կու-

10 Հեաց յիւր սքանչելի լոյսն : * Արք երբեմն չը-
ժողովուրդ, բայց արդ ժողովուրդ աստուծոյ .
որք չողորմեալք, այժմ ողորմութիւն գտէք :

11 * Սիրելիք՝ աղաչեմ, իբրեւ զպանդուխտս և
զնժդեհս ՚ի բաց մերժել ՚ի մարմնաւոր ցան-
կութեանցն, որ զինուորին ընդդէմ ոգւոյ .

12 * զվարս ձեր ՚ի մէջ հեթանոսաց պարկեշտս
ցուցանել . զի որով բամբաստիցեն զձեզ իբ-
րեւ զչարագործս, ՚ի բարւոք գործոցն ձերոց
դիտեալ՝ փառաւոր առնիցեն զաստուած յա-
ւուրն այցելութեան :

13 * Հնազանդ լերուք ամենայն մարդկեղէն
ատեղծուածոյ փանն տեառն . եթէ թագա-
ւորի՝ իբրեւ առաւել ումէք, * եթէ դատաւ-
ւորաց՝ իբրեւ ՚ի նմանէ առաքելոց ՚ի վրէժ-
խնդրութիւն չարագործացն, և ՚ի գովութիւն

ԳՐ

14 բարեգործացն : * Օ ՚ի այսպէս են կամք աս-
տուծոյ, բարեգործացն պատանձեցուցանել
15 զանդգամ մարդոց զանդիտութիւն : * Իբրեւ
զազատս լինել, և մի իբրեւ պատրուակ չա-
րութեան ունել զազատութիւնն, այլ իբրեւ

16 աստուծոյ ծառայք : * Օ ամենեւեան պատ-
ուեցէք, զեղբայրսիրութիւն սիրեցէք, յաս-
տուծոյ երկերուք, զթագաւորս պատուեցէք :
17 * Օ ծառայք հնազանդ լինել յամենայնի եր-
կիւղիւ տերանց, ոչ միայն բարերարացն եւ

18 հեզոցն, այլ և կամակորացն . * զի այս շնորհք
յաստուծոյ են, եթէ բարւոք ինչ մտօք տա-
19 նիցի որ վշտաց յանիրաւի : * Քանզի զի նչ ե-

20

բախարիք իցեն , եթէ յորժամ մեղանչիցէք՝
 տանջիցիք և համբերիցէք , այլ եթէ զքարիա
 գործիցէք՝ չարչարիցիք և համբերիցէք , այն շը
 նորհք յայ են : * Քանզի ՚ի գոյնս իսկ կոչեցարուք , 21
 զի և քրիստոս վասն ձեր մեռաւ , և ձեզ ե-
 թող օրինակ՝ զի զհետ երթայցէք հետոց նա-
 բա : * Ար ոչն արար մեղս , և ոչ գտաւ նեն , 22
 գուժիւն ՚ի բերան նորա . * որ բամբասեալ՝ 23
 և ոչ փոխարէն բամբասէր . չարչարեալ՝ և ոչ
 պահէր ապառնալիս . բայց իրաւամբք մասնէր
 գատաւ օրին . * որ զմեր մեղան իւրով մարմնամբն 24
 վերացոյց ՚ի խաչափայտն . զի լիցուք զերծեալք
 ՚ի մեղաց անտի , եւ իցեմք արդարու թեանն
 կենակիցք . որոյ վիրօքն բժշկեցայք : * Քանզի 25
 էիք իբրեւ զոչխարս մարտեալս , այլ այժմ
 դարձարուք առ հովիւն և անտուչ ոգւոց ձե-
 րոց :

ԳՒՈՒԽ Գ .

99

Սոյնպէս և կանայք հնադանդ լինել առ 1
 բանոց իւրեանց . զի եթէ իցեն նորա ապրու-
 տամբք ՚ի բանէ անտի , յաղագս կանանց գնա-
 ցից և առանց բանին իսկ շահեացին , * զի 2
 տել երկիւղիւ զձեր պարկեշտ գնացս : * Արոց 3
 լինիցի ոչ արտաքուստ հիւսիւք և սկեհուռ
 ծամակալօք՝ կամ պաճուռ ձեալ զգեստուք զարդ .
 * այլ ծածուկ որտին մարդն . անեղձու թեամբ 4
 հեղու թեան՝ և հանդարտութեան հողւոյն ,
 որ է առաջի աստուծոց բազմապատիկ : * Քան 5

- զի այսպէս երբեմն և կանայք որ յուսացեալ
 էին յաստուած՝ զարդարէին զանձինս հնա-
 6 զանդել իւրեանց արանց : * Արպէս և սարրա՝
 զի հնազանդ էր արբահամու, և տէր իւր կու-
 ճէր զնա, որոյ եղերութն դուք որդիք, բարե-
 գործք էին, և ոչ կասկածէին՝ և ոչ ՚ի միոջէ
 7 ինչ երկիրդէ : * Մայնպէս և արք իմաստութի
 բնակեացեն ընդ նոսա, իբրեւ տկար անօթոյ
 առնիցեն պատիւ կանանց՝ և իբրեւ ժառան-
 գակցաց շորհացն կենաց, զի մի խափան լի-
 8 նիցին աղօթիցն ձերոց : * Եւ գլուխ ամենայ-
 նի, զի համամիտք իցէք, համակարիք, եղբայ-
 9 բասէրք, անուագութք, խոնարհք : * Մի չար
 փոխանակ չարի հատուցանել, կամ բամբա-
 սանս ընդ բամբասանաց, այլ զնորին հակա-
 աակն՝ օրհնել. զի յայս իսկ կոչեցարուք՝ զի
 զօրհնութիւնն ժառանգիցէք :
 10 * Սի որ կամի զկեանս սիրել, և տեսա-
 նել զաւուրս իւր ՚ի բարութեան, լռեցուցել
 զլեզու իւր ՚ի չարութեան, և զշրթունս իւր
 11 ՚ի չսօսելոյ զնենգութիւն : * Խոտարեացի ՚ի
 չարէ, և արասցէ զբարի, ինդրեացէ զխաղա-
 12 զութիւն, եւ երթիցէ զհետ նորա : * Սի
 աչք տեսան ՚ի վերայ արդարոց, եւ ականջք
 նորա յաղօթս նոցա, երեսք տեսան ՚ի վերայ
 13 չարագործաց : * Եւ սիցէ որ չարչարիցէ ըզ-
 ձեզ, եթէ դուք բարւոյն նախանձաւորք լինի-
 14 ցիք : * Եւ թէ եւ չարչարիցիք եւս վասն
 արդարութեան, երանելի էք, բայց յերկիրդէ

9.7

նոցա մի երկնչիցիք, և մի խռովեսցիք : * Այլ 15
 զտէր զնոյն զքրիստոս սուրբ առնիջիք ՚ի սիր-
 արս ձեր : Պատրաստք իցէք տալ պատասխանի
 ամենայնի որ խնդրիցէ զբանն, որ է վասն
 յուսոյն ձերոյ : * Այլ հեզութեամբ եւ եր. 16
 կիւղիւ ունիցիք բարս քաղցունա. զի որով
 չարախօսիցեն զձէնջ՝ յամօթ լիցին, որք բամբ
 բասեն զձեր բարւոք զնայս ՚ի քրիստոս : * Օյ 17
 լաւ է բարեգործաց, եթէ կամիցին ըստ աս-
 տուծոյ կամոցն չարչարել՝ քան չարագործացն.
 * զի և քրիստոս միանգամ վասն մեզաց ՚ի վե. 18
 րոյ մեր մեռաւ, արդարն ՚ի վերայ անարդա-
 րոց, զի զմեզ մերձեցուցէ առ աստուած. զի
 թէպէտ և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի է
 հագւով : * Արով և ոգւոցն՝ որ էին ՚ի բանափն, 19
 երթեալ քարողեաց, * երբեմն ապստամբելո. 20
 ցին, յորժամ ներէր նոցա աստուծոյ երկայն-
 մտութիւնն յաւուրս նոյի յորս տապանն
 կազմէր, յորս նուազուէք, այսինքն՝ ոգիք իբրև
 ութ ապրեցան ՚ի ջրոյն : * Ար եւ զձեզ ըստ 21
 նմին օրինակի կեցուցէ մկրտութիւնն. ոչ
 զմարմնոյ ազտն ՚ի բաց ընկենլով, այլ զբար-
 ւոք մտաց հանդէս առ աստուած, ՚ի ձեռն
 յարութեանն յիսուսի քրիստոսի. * որ է ընդ. 22
 աջմէ աստուծոյ՝ երթեալ յերկինս, ՚ի հնա-
 զանդել նմա հրեշտակաց և իշխանութեանց
 և զօրութեանց :

ԳԼՈՒԽ Գ.

- 1 Քրիստոսի չարչարելն մարմնով վասն մեր, ԳԵ
 և դուք ՚ի նոյն միտս վառեցարուք . զի որ
 2 չարչարի մարմնով՝ դադարէ ՚ի մեղաց . * զի
 մի ևս ըստ մարդկանց ցանկութեանց՝ այլ ըստ
 կամացն աստուծոյ կեցցէ զայլ ևս ժամանակն :
 3 * Քանզի բաւական է անցեալ ժամանակն լի
 ներոյ կամացն հեթանոսաց , որք գնացին գի-
 ջութեամբք , ցանկութբք , գինեհարութբք ,
 անառակութեամբք , արբեցութեամբք , անօ-
 4 բն կռապաշտութեամբք : * Արով օտարա-
 ցեալք՝ ոչ ընդ ձեզ վարին ՚ի նոյն անկարգու-
 5 թեան զեղխութիւն , և հայհոյեն : * Ար տայ-
 ցեն պատասխանի այնմ՝ որ ՚ի պատրաստին
 6 ունի դատել զկենդանիս և զմեռեալս : * Օ ի
 ՚ի սոյն խի եւ մեռելոց խոստացեալ է , զի
 դատեցին ըստ մարդկան մարմնով , և կենդա-
 7 նի լիցին ըստ աստուծոյ հոգւով : * Ամենե-
 ցուն վախճան մերձեալ է . զգաստացարուք
 այսուհետեւ՝ և լերուք զուարթունք յաղօթու
 8 * Նախ քան զամենայն սէր սերտ ունել ընդ
 միմեանս , զի սէր ծածկէ զբաղմութիւն մե-
 9 զաց : * () Կտարասէրք լինել ընդ միմեանս ա-
 10 ռանց տրանջելոյ : * Իւրաքանչիւրոք որպէս և
 ընկալաւ շնորհս ինչ՝ ՚ի միմեանս զնոյն մատա-
 կարարել , իբրև զբարւոյք հաղարապետս սէս-
 11 սէս շնորհացն աստուծոյ : * Այլթէ որ խօսի-

ցի՝ իբրեւ զաստուծոյ սլատգամս . եթէ որ
մատակարարիցէ՝ իբրեւ ՚ի զօրութենէ զոր
չնորհէ աստուած . զի յամենայնի փառաւո
րեսցի աստուած ՚ի ձեռն յիտուսի քրիստոսի,
որում փառք և զօրութիւն յաւիտեանս ամէն:

9.2

* Սիրելիք՝ մի օտարոտի համարել զեռան 12
դըն ինչ, որ ՚ի փորձութի՛ ձեզ լինիցի, որպէս
թէ օտար ինչ իբք ձեզ դիպիցին . * այլ իբրեւ 13
հաղորդեալք քրիստոսի չարչարանացն՝ ուրախ
լինիջիք, զի և ՚ի յայանութեան փառաց նորա
ցնծացեալք բերկրեսջիք : * Իսկ եթէ նախա 14
տիցիք եւս վասն անուանն քրիստոսի, երա
նելի էք . զի փառացն և զօրութեան անուն,
եւ աստուծոյ հոգին ՚ի վերայ ձեր հան
գուցեալ է : * Մի որ ՚ի ձէնջ չարչարեսցի իբ 15
րեւ զսարանող, կամ իբրեւ զգող, կամ իբրեւ
զչարագործ, կամ իբրեւ զօտարատեսուչ :
* Այլա թէ իբրեւ զքրիստոնեաց, մի ամաչես 16
ցէ, այլ փառաւոր առնիցէ զաստուած ան
ուամբս այսուիկ : * Ո՛ր ժամանակ է սկիզբն 17
լինելոյ դատաստանին ՚ի տանէն աստուծոյ .
զի եթէ նախ ՚ի մէնջ, իսկ զինչ կատարած
իցէ այնոցիկ՝ որ ոչ հաւանեցան աստուծոյ
աւետարանին : * Այլ եթէ արդարն հազիւ 18
կեցցէ, իսկ ամբարիշտն եւ մեղաւորն ուր
գտանիցի : * Արպէս զի որ չարչարիցին ըստ աւ 19
տուծոյ կամացն, հաւատարիմ հաստչին ա
ւանդեսցեն զիւրեանց ոգիս բարերարութիւք :

Գ Լ ՈՒԽ Թ .

- 1 Օրհնուհա այսուհետեւ աղաչեմ իբրեւ
 զերիցակից՝ և վկայ չարչարանացն քրիստոսի, որ
 և հանդերձեալ փառացն յայտնելոյ հաղորդ .
- 2 * արածեցէք որ ՚ի ձեզ հօտդ է աստուծոյ .
 վերակացու լինել՝ մի իբրեւ ակամայ, այլ կա-
 մաւ ըստ աստուծոյ . մի զօշարագու թեամբ ,
- 3 այլ յօժարու թեամբ . * մի իբրեւ տիրելով
 4 վիճակացն , այլ լինել օրինակ հօտին . * զի
 յերեւել հովուապետին՝ ընդունիլիք զան-
 5 թառամ փառացն պատկ : * Սոյնպէս և երի-
 տասարդք՝ հնազանդ լերուք ծերոց : Ամենե-
 քեան ընդ միմեանս զխոնարհու թիւն ունի-
 ցիք . զի աստուած ամբարտաւանից հակա-
 6 ռակ կայ , տայ շնորհս խոնարհաց : * Խոնար-
 հեցարուք ընդ հզօր ձեռամբն աստուծոյ . զի
 7 զձեզ բարձրացուցէ ՚ի ժամանակի : * Օւ-
 մենայն հոգս ձեր ընկեցէք ՚ի նա , զի նա է
 որ հոգայ վասն ձեր :
- 8 * Արթուն լերուք՝ հսկեցէք , զի ոտին
 ձեր ստանայ իբրեւ զառիւծ գոչէ , շրջի և
 9 խնդրէ՝ թէ զով կլանիցէ : * Արում ՚ի դիմի
 հարկանիցիք հաստատեալք հաւատովք . գի-
 տասցիք զնոյն անցս չարչարանաց՝ եղբայրու-
 թեան ձերոյ՝ յաշխարհի յանձինս կատարեալ :
 10 * Եւ աստուած ամենայն շնորհաց՝ որ կոչեաց
 զձեզ յիւր ՚ի յաւիտենական ՚ի փառան քրիստո-

ԳԵ

ԳԿ

սիւ յիսուսիւ , յորում փոքր մի եղերուք
 չարչարակիցք , նա կաղդուրեցուսցէ , կարողա
 ցուսցէ , հաստահիմն արասցէ : * Նմա իշխաւ 11
 նութիւն և փառք յաւիտեանս . ամէն : * Ի 12
 ձեռն սիղուխանոսի հաւատարիմ եղբօր , սր
 պէս կարծեմ՝ փոքր ՚ի շատէ գրեցի ձեզ
 մխիթարել , և ՚ի վերայ սորին վկայել . զի եւ
 այս ճշմարիտ շնորհք աստուծոյ են՝ յոր հաս
 տատեալ կայցէք : * Ողջոյն տայ ձեզ որ ՚ի 15
 բաբելոն ընտրելակիցն եկեղեցի է . և մարկոս
 որդի իմ : * Ողջոյն տալիք միմեանց ՚ի համ 14
 բոյր սրբութեան : Խաղաղութիւն ընդ ձեզ
 ամենեւեան՝ որ էք ՚ի բրիտանս յիսուս . ամէն :

ԿԱԹՈՒՂՈՍԿԵԱՅՑ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Ե.

- 1 **ՄԱՌՈՎՆ** պետրոս ծառայ և առաջին ԴԲ
 քեալ յիսուսի քրիստոսի, որոց հանգիտապատիւ մեզ հասէքդ հաւատոց յարդարութիւն աստուծոց մերոց և փրկչին յիսուսի քրիստոսի:
- 2 * **Շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմացի,** գիտութեամբն աստուծոց և յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոց:
- 3 * **Արպէս ամենայն ինչ մեզ իւրոց աստուածեղէն զորութեանն առ ՚ի կեանս և յաստուածպաշտութիւն շնորհեալ,** ՚ի ձեռն գիտութեան այնորիկ որ կոչեացն զմեզ յիւր ՚ի փառսն և ՚ի վայելչութիւն:
- 4 * **Արով մեծամեծքն և պատուական աւետիք պարգեւեալ են մեզ, զի նորիմք աստուածեղէն բնութեանն լինիցիք հաղորդակիցք, փախուցեալք ՚իցանկութեց աշխարհիս և յապականութեանց:**
- 5 * **Եւ սըմին այսմիկ զամենայն փոյթ ՚ի մէջ առեալ ձերովքն հաւատովք մատակարարիջիք զառաքինութիւն, և առաքինութեամբն զգի-**

աստ թիւն , * և գիտութեամբն զժուժկալու 6
 թիւն , և ժուժկալութեամբն զհամբերու
 թիւն , և համբերութեամբն զաստուածապաշ
 տութի . * և աստուածապաշտութեամբն զեղ 7
 քայրսիրութիւն , և եղքայրսիրութիւն զսէր :
 * Օ այստսիկ ձեր յանձին կալեալ և 'ի սոյն յա 8
 ճախեալ , ոչ գատարիս և ոչ անպտուղս հաս
 տասիցեն զձեզ 'ի տեառն մերոյ յիսուսի քր
 յիստոսի գիտութիւնն : * Իսկ յոր ոչն իցեն սու 9
 քա մերձ , կոյր է և զաչացու , 'ի մտացոնս
 դարձուցեալ զսրբութիւն առաջնոց իւրոցն
 յանցանաց : * Ասան որոյ եղբարք՝ առաւել 10
 փութաջիք՝ զի բարեացն գործովք հաստա
 տուն զձեր կոչումն և զընտրութիւն պահի
 ցէք : Օ այս արարեալ՝ ոչ երբէք յանցանի
 ցէք . * զի այսպէս առատապէս շնորհեսցի 11
 ձեզ մուտ 'ի յաւիտենական արքայութիւն
 տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի :
 * Արով պատրաստ իցեմ միշտ ձեզ յիշե 12
 ցուցանել վասն սոցին , առաւել եւս գիտա
 կացն և հաստատելոցն եկեալ հասեալ ճրշ
 մարտութեանն : * Քանզի իրաւունս համա 13
 բիւմ մինչդեռ եմ 'ի մարմնի աստ՝ զարթու
 ցանել զձեզ յիշատակօք : * Իտեմ թէ վաղ 14
 վաղակի է լինելոց մերկանալ յինէն մարմնոյս ,
 որպէս և տէր մեր յիսուս քրիստոս եցոյց
 ինձ : * Եւ փութամ ձեպիւմ միշտ զձեզ յոր 15
 դորել , զի և յետ իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս՝
 առնիցէք զյիշատակս այսոցիկ : * Քանզի ոչ 16

~~~~~  
 Գ.Գ  
 ~~~~~


- Եթէ պաճուճեալ ինչ առասպելաց զհետ երթեալ ցուցաք ձեր զտեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի զղօրութիւն և զգալուստն . այլ մեզէն եղեալ ականատեօք նորա մեծութեալ
- 17 նրն : * Քանզի առեալ յաստուծոյ հօրէ զփառս և զպատիւ , եկեալ յայնպիսի բարբառոյ 'ի մեծփայելութեան փառաց անտի , եթէ՛ դա է որդի իմ սիրելի՛ ընդ որ հաճեցայ : * Եւ զայս բարբառ մեք իսկ լուսաք եկեալ յերկնից՝ որ ընդ նմա իսկ էաք 'ի սուրբ լերինն : * Եւ ունիմք հաստատագոյն զլանն մարգարէական , որում եթէ անասցէք՝ բարւոք առնէք . իբրեւ ճրագի՛ որ տայցէ լոյս 'ի խաւարչոսին տեղւոջ , մինչեւ արևըն լուսաւորեսցէ , և արուսեակն ծագեսցէ 'ի սիրաս ձեր :
- 20 * Բայց նախ այսմ գիտակ լինիջլիք , զի առ մենայն մարգարէութիւն իւրոյ գրոց լուսաւորեալսն ոչ ունի . * քանզի ոչ եթէ ըստ կամաց մարդկան տուաւ մարգարէութիւն երբէք , այլ 'ի հոգւոյն սրբոյ կրեալք՝ խօսեցան մարդիկ յաստուծոյ :

22

ԳԼՈՒԽ Բ .

1 | Ինէին և սուտ մարգարէք 'ի ժողովրդեանն , որպէս և այժմ 'ի ձեզ լինիցին սուտ վարդապետք . որք սպրդեալ մուծանէն հերձուածս կորստեան , և զոր տէր գնեաց՝ ըզ

նոսա ուրացեալ՝ ածեն ՚ի վերայ անձանց զա-
 րագահաան կորուստ : * Այլ բազումք անկեալ 2
 երթիցեն զհետ նոցա անառակութեանցն .
 վասն որոց ճշմարտութեանն ճանապարհ հայ-
 հայիցի : * Այլ ագահութեամբ մտայածիս բա- 3
 նիւք առնիցեն զձեզ վտարանդիս . որոց դա-
 տաստանն ՚ի բնէ ոչ դատարկանայ , և կո-
 րուստ նոցա ոչ նիրհէ : * Օյ եթէ ՚ի 4
 հրեշտակն յանցուցեալս աստուած ոչ խնա-
 յեաց , այլ խաւարին կապանօք արկեալ ՚ի
 տարտարոնն՝ ետ սրահել ՚ի դատաստան . * նա՛ 5
 և ոչ ՚ի սկզբանն աշխարհիս խնայեաց . բայց
 զութերորդն զնոյ՝ զարդարութեանն քարող ,
 պահեաց ՚ի ջրհեղեղէ աշխարհի՝ ամբարշտե-
 լոցն ածեալ : * Այլ զքաղաք սողովմացւոցն 6
 և գոմորացւոց դարձուցեալ յաճիւն՝ դատե-
 ցաւ , որինակ առ յապա ամբարշտելոցն կա-
 ցուցանէր : * Այլ զարդարն զզովտ ձանձրա- 7
 ցեալ յանկարգ դիշութեան գնացից փրկ-
 կեաց . * քանզի ականատես և ականջալուր ար- 8
 դարն բնակեալ ՚ի մէջ նոցա , որ ըստ օրէ
 զիւր սուրբ ոգիսն՝ նոցա անօրէն գնացիւքն
 տանջէր :

~~~~~  
 ԲԵ  
 ~~~~~

* Վիտէ տէր զաստուածապաշտս փրկել 9
 ՚ի փորձութենէ , և զանիրաւս պահել ՚ի տան-
 ջանս աւուրն դատաստանի . * մանաւանդ որ 10
 զհետ մարմնոց պղծալից ցանկութեանց իցեն
 երթեալ , արհամարհողք ակրութեանն , ժը-
 սիւրհք , յանդգուհք , չղանգիտեն զփառսն

- 11 հայհոյել : * Ուր հրեշտակք զօրութեամբ և
կարողութեամբ քան զնոսա մեծամեծք՝ չա-
ծեն զնորք ՚ի տեառնէ զհայհոյութեանն դա-
- 12 տաստան : * Այլ սորա իբրեւ զանխօս անա-
սունս ըստ բնածին բարուցն յեղծումն եւ
յապականութիւն , որոց շէնն գիտակ , հայ-
հոյեն յապականութեան իւրեանց , և ապա-
- 13 կանեսցին՝ * տանջեալք ՚ի վարձուցն անիրա-
ւութեան . որ ցանկութիւն զաւուրն փափ-
կութիւն համարին , բժկանք արատաւորք ,
փափկացեալք ՚ի պատիրս իւրեանց . լեալ
- 14 ձեղ խրախճանակիցք : * Այս ունին հան-
գոյնս պռնկաց՝ անդադարս ՚ի մեղաց . պատ-
րեն զանձինս յողողողաց . որ ունին սիրտ
հարեալ զազահութեան , մանկունք անիծից :
- 15 * Թողեալ զուղղորդ ճանապարհն՝ մոլորեցան .
զհետ երթեալ ճանապարհին բաղաամայ բե-
ովրեան՝ զվարձս անիրաւութեան սիրեցին .
- 16 * որ կշտամբանս իւրոյ անօրէնութեանն ըս-
տացաւ զէշն անխօսուն , մարդկեղէն բար-
բառովն բարբառեալ՝ արդել զմարգարէին
- 17 զանօրէնութիւն : * Այսպիսիքն են աղբիւրք
անջրդիք , և մէգք վարեալք ՚ի մրրկէ . որոց
աղջամուղջ խաւարին յաւխտեան պահեալ
- 18 կան : * Սեծաբանս սնտեաց բարբառեալ՝
պատրեն գիշութեամբք անառակ ցանկութբք
մարմնոց զայնոսիկ՝ որ ստոյգն փախչիցին յայն-
- 19 ցանէ որ ՚ի մոլորութեանն շրջլցին : * Աոցա
ազատութիւն խոստանան , և ինքեանք ապա-

կանութեանն ծառայք են . զի որով իւրիք և
յաղթիցի սք , նորին և ծառայ է : * Օ ի է 20
թէ փախուցեալք ՚ի սղծութեանց աշխարհի
գիտութեամբ տեառն մերոյ և փրկչին յիտու
սի քրիստոսի , և դարձեալ ընդ նոյնա շա
ղեալք պատիցին , եղեւ նոցա փախճանն չար
քան զառաջինն : * Օ ի լաւ էր նոցա՝ եթէ 21
բնաւ իսկ չէր ծանուցեալ դարդարութեանն
ճանապարհ , քան՝ զի ծանեան՝ և յետս կացին
՚ի սուրբ պատուիրանէն որ նոցա աւանդե
ցաւ : * Նկեալ ՚ի դէպ նոցա ճշմարիտ առա 22
կին զդժուութեան , եթէ շուն դառնայ անդ
րէն ՚ի փոխած իւր , և խող լուացեալ ընդ
տիզմն թաւալեալ :

ԳՒՈՒԽ Գ.

72

Օ այս ձեզ սիրելիք երկրորդ թուղթ գր 1
րեմ . որով զարթուցից ՚ի յիշատակ դհաստա
տուն միտա ձեր . * յիշել զյառաջադոյն առա 2
ցեալ պատգամս ՚ի սրբոց մարգարէից և յա
ռաքելոցն ձերոց , զպատուէրս տեառն եւ
փրկչին : * Նայց զայս նախ գիտասջիք , զի յա 3
ւուրս յետինս եկեացեն արհամարհողք՝ այ
սանողք , որ լստ իւրեանց ցանկութեանցն
գնացցեն . * և ասիցեն՝ ո՛ւր են աւետիք դա 4
լրատեան նորա . զի յորմէհետէ հարբն ննջե
ցին , ամենայն ինչ նոյնպէս կայ մնայ իսկզբա
նէ արարածոց : * Նւ զայն մուսոցեալ իցէ 5

նորայն որ դայան կամին . եթէ երկինք եղևն
 իսկզբանէ՝ եւ երկիր ՚ի ջրաց , եւ ջուրք հաս-
 6 աստեայ բանիւն աստուծոյ . * վասն որոյ եր-
 բեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ ապականեալ կո-
 7 թեալ : * Այլ այժմ՝ երկինք եւ երկիր նսկին
 բանիւ դանձեալ են , հրոյ սրահեալք յօրն
 դասաստանի՝ եւ կորստեան անբարիչաւ մարդ-
 8 կան : * Այլ այս եւս մի լիցի ՚ի ձէնջ ծածկեալ
 սիրելիք . զի մի օր տեառն իբրեւ դհազար
 9 ամ է , եւ հազար ամ իբրեւ զմի օր : * Այլ յա-
 մեցուցէ տէր զաւետիսն՝ սրպէս ոմանք յա-
 միր համարին , այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ .
 քանզի ոչ կամի՝ եթէ որ կորիցէ , այլ զամե-
 նեցուն հասանել յապաշխարու թիւն :
 10 * Այլ եկեացէ օր տեառն իբրեւ զգող .
 յարում երկինք տառնապաւ անցցեն , եւ բը-
 նու թիւնք հրով կիզեալ լուծցին , եւ երկիր՝
 11 եւ որ միանգամ ՚ի նմա գործք գտանիցին : * Այլ
 ՚ի լուծանել այսպէս այսր ամենայնի , որպիսի ինչ
 պարտ իցէ ձեզ գտանել . այլ սուրբ եւ աստ-
 12 ուածասպաշտ կարգաւ ակն ունել , * եւ փու-
 թալ հասանել գարտեան աւուրն տեառն .
 յարում երկինք հրայրեացք լուծանիցին , եւ
 13 բնութիւնք հրդեհեալ հալիցին : * Այլոյ եր-
 կինից՝ եւ նորոյ երկրի ըստ աւետեացն հայե-
 ցեալ ապանեմք , յորս արդարութիւնն բը-
 14 նակէ : * Վասն որոյ սիրելիք՝ այսոցիկ ապա-
 սեալ , փոյթ յանձին ունիլիք՝ անբիծ եւ անա-
 15 բարք գտանել նմա ՚ի խաղաղութիւն . * եւ

~~~~~  
 ԻԷ  
 ~~~~~

զտեառն երկայնատու թիւնն փրկու թիւն հա
 մարիջիք : Սոր օրինակ և սիրելի եղբայրն մեր
 պօղոս՝ ըստ շնորհելոյ իմաստութեանն նմա
 յաստուծոյ՝ գրեաց ձեզ . * որպէս և յամե 16
 նայն իսկ թուղթան խօսի վասն այսոցիկ . յորս
 գտանի ինչ ինչ դժուարիմաց , զոր անուամբն
 քնն և յողոօղքն կամակորեն . որպէս և զա
 մենայն իսկ դիրս առ իւրեանց անձանցն կո
 ռուստ : * Իուք այսուհետեւ սիրելիք՝ իբրեւ 17
 զկանխագէտս զգուշաաջիք , զի մի անառակ
 մտորութեամբն զգածեալք՝ անկանիջիք յաս
 տեաց հաստատութեանն : * Աճեցէք շնորհօք 18
 եւ գիտութեամբն տեառն մերոյ և փրկչին
 յիսուսի քրիստոսի : Նմա փառք՝ և այժմ , և
 յորն յաւիտենից . ամէն :

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ՅՈՎ. ՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԱՌԱՋԻՆ

Գ Լ ՈՒ Խ Ը

1 **Ո**ր էրն իսկզբանէ, զորմէ լուարն, ու
 լուամ' ահանատեան իսկ եղեալք. ընդ որ հա- 64
 յեցարն, և ձեռք մեր շօշափեցին 'ի վերայ
 2 բանին կենաց: * Եւ կեանքն յայտնեցան, և
 տեսաք. և վկայեմք և պատմեմք ձեզ գյաւի-
 տենական կենացն, որ էրն առ հօր և երեւե-
 3 ցաւ մեզ: * Օր տեսարն և լուար՝ պատ-
 մեմք և ձեզ, զի և դուք հաղորդութիւն ու-
 նիցիք ընդ մեզ, և մեր հաղորդութիւնն իցէ
 ընդ հօր և ընդ որդւոյ իւրում յիսուսի քրիս-
 4 տոսի: * Եւ զայս գրեմք ձեզ, զի ձեր ուրա-
 5 խութիւնն կատարեալ իցէ: * Եւ այս են
 տւեալքն՝ զոր լուար առ 'ի նմանէ՝ և պատ-
 մեմք ձեզ. զի աստուած լոյս է, և խաւար
 6 'ի նմա չիք և ոչ մի: * Եթէ ասիցեմք՝ եթէ
 հաղորդութիւն ունիմք ընդ նմա, և 'ի խա-
 ւարի չըջիցիմք, ստեմք և ոչ առնեմք զձշմար-
 7 տութիւնն: Իսկ եթէ ընդ լոյս գնայցեմք՝
 որպէս և նա 'ի լոյս է, հաղորդութիւն ունիմք
 ընդ միմեանս և արիւնն յիսուսի որդւոյ նո-

րա սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց : * Եթէ ա 8
 սիցեմք՝ եթէ մեզս ինչ մեր ոչ ունիմք , զան
 ձինս խաբեմք . և ճշմարտութիւն ՚ի մեզ ոչ
 գոյ : * Երբ եթէ խոստովան լինիցիմք զմեզս 9
 մեր , հաւատարիմ է նա՝ և արգար առ ՚ի թո
 ղուլ մեզ զմեզս մեր և սրբել զմեզ յամենայն
 անիրաւութեան : * Եւ եթէ ասիցեմք՝ եթէ 10
 ոչինչ մեղար , սուտ առնեմք զնա , եւ բանն
 նորա ոչ է ՚ի մեզ :

ԳԼՈՒԽ Բ .

ԵԲ

Արդեակք իմ , զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի մե 8
 զիցեք . և եթէ մեզիցէ որ , ունիմք բարեխօս
 առ աստուած զյիսուս քրիստոս՝ զարդարն
 և զանարատ : * Եւ նա է քաւութիւն մեղաց 2
 մերոց . և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ և ամե
 նայն աշխարհի : * Եւ յայսմիկ գիտեմք եթէ 3
 ծանեար զնա , եթէ զպատուիրանս նորա պա
 հիցեմք : * Ար ասիցէ՝ եթէ ծանեաց զնա , եւ 4
 զպատուիրանս նորա ոչ պահիցէ , սուտ է՝ և
 ճշմարտութիւն ՚ի նմա ոչ գոյ : * Իսկ որ պա 5
 հիցէ զբան նորա , արդարեւ ՚ի նմա է կատա
 րեալ սէրն աստուծոյ . այսուիկ ճանաչեմք
 եթէ ՚ի նմա եմք : * Ար ասիցէ ՚ի նմա բնա 6
 կել , այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս եւ նայն
 գնաց :

ԵԳ

* Արդեմք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան 7
 գրեմ ձեզ , այլ զհին պատուիրանն՝ զոր ՚ի

- սկզբանէ ունէաք . և հին պատուիրան՝ բանն
 8 է զոր լուարուք : * Դարձեալ նոր պատուի-
 րան գրեմ՝ ձեզ՝ որ է ճշմարտիւ ՚ի նմա և ՚ի
 ձեզ . զի խաւարն անցանէ , և լոյսն ճշմարիտ
 9 արդէն իսկ երեւի : * Ար ասէ եթէ ՚ի լոյսն
 իցէ՝ եւ զեղբայր իւր ատիցէ , սուտ է՝ և ՚ի
 10 խաւարի է տակաւին : * Ար սիրէ զեղբայր
 իւր , ՚ի լոյս բնակէ՝ եւ գայթագղութիւն ՚ի
 11 նմա չիք : * Իսկ որ ատեայ զեղբայր իւր՝ ՚ի
 խաւարի է , և ընդ խաւար շրջի . և ոչ գիտէ
 յն երթայ , զի խաւարն կուրացոյց զաչս նորա :
 12 * Գրեմ՝ ձեզ որդեակք՝ զի թողեալ են ձեզ
 13 մեզքն ձեր վասն անուան նորա : * Գրեմ՝ ձեզ
 հարք , զի ծանեայք դուք զայն՝ որ իսկզբանէն
 է : Գրեմ՝ ձեզ երիտասարդք , զի յաղթեցէք
 14 դուք չարին : * Գրեցի ձեզ մանկունք , զի
 ծանեայք դուք զհայրն : Գրեցի ձեզ հարք , զի
 ծանեայք դուք զայն՝ որ ՚ի սկզբանէն է : Գրե-
 ցի ձեզ երիտասարդք , զի էք դուք հզօրա-
 ցեալք , և բանն աստուծոյ ՚ի ձեզ բնակէ , և
 15 յաղթեցէք դուք չարին : * Ար սիրէք զաչ-
 16 խարհ՝ և մի որ ինչ յաչխարհի է : * Եթէ ոք
 սիրէ զաչխարհ , ոչ է ՚ի նմա սէր հօր . զի ա-
 մենայն որ ինչ յաչխարհի է՝ ցանկութիւն է
 մարմնոյ , և ցանկութիւն է աչոյ , և անբար-
 տաւանութիւն աստի կենացս . որ չէ առ
 17 ՚ի հօրէ , այլ յաչխարհէ աստի է : * Ար աչ
 խարհս անցանէ՝ եւ ցանկութիւնն . իսկ
 որ առնէ զկամս աստուծոյ , մնայ ՚ի յաւ իտեան :

~
 ԵԴ
 ~

* Որպէսակա՛ք յետին ժամանակէ, և որպէս 18
 լուարուք՝ եթէ նեռն գալոց է, և արդէն
 իսկ նեռինք բազումք եկեալ են. որով մար-
 թիմք իմանալ՝ եթէ յետին ժամանակէ: * Եւ 19
 ՚ի մէնջ ելին, այլ ոչ էին ՚ի մէնջ. զի եթէ ՚ի
 մէնջ էին, ապա տու մեզ մնային. այլ զի յայտ
 նի լինիցին՝ եթէ ոչ էին ամենեքեան նորա ՚ի
 մէնջ: * Եւ դուք օծու թիւն ունիք առ ՚ի 20
 սրբոյն, և գիտէք ամենեքին: * Աչ գրեցի 21
 ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճշմարտութիւնն, այլ
 թէ գիտէք զնա. և թէ՛ զի ամենայն ստու-
 թիւն ոչ է ՚ի ճշմարտութեանէ անտի: * Իսկ 22
 ո՞ իցէ սուտ, եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ յի-
 սուտ չէ քրիստոսն. նա իսկ է նեռն, որ ու-
 րանայ զհայր և զորդի: * Եւ մենայն որ ուրանայ 23
 զորդի, և ոչ զհայր ընդունի, իսկ որ խոստու-
 վանի զորդի, նա և զհայր ընդունի: * Իուք 24
 զոր լուարուքն իսկզբանէ՝ ՚ի ձեզ բնակեացէ.
 զի եթէ ՚ի ձեզ բնակեացէ՝ զոր իսկզբանէն
 լուարուք, և դուք յորդի և ՚ի հայր բնակեա-
 ջիք: * Եւ այս են աւետիքն զոր աւետարաւ 25
 նեաց նա մեզ՝ զկեանսն յաւիտենականս:

~
 ԵԵ
 ~

* Օ այս գրեցի ձեզ, զի մի որ զձեզ մորա 26
 րեցուցանիցէ. * եւ դուք օծու թիւնն՝ զոր 27
 ընկալարուք ՚ի նմանէ՝ բնակեացէ ՚ի ձեզ. եւ
 չէ ինչ պիտոյ՝ թէ որ զձեզ ուսուցէ, այլ
 որպէս զի նորա օծու թիւնն ուսուցանիցէ ըզ-
 ձեզ վասն ամենայնի. և ճշմարիտ է՝ և չէ
 սուտ. և որպէս ուսոյցն զձեզ, կայք ՚ի նմա:

28 * Այլ այժմ որդեակք՝ կացէք ՚ի նմին . զի ե-
 թէ յայտնեցի , ունիցիմք համարձակու թիւն ,
 և մի ամաչեցուք ՚ի նմանէ ՚ի գալստեանն նո-
 29 րա : * Օ ՚ի եթէ գիտիցէք՝ եթէ արդար է
 նա , իմաստիք եթէ ամենայն որ առնէ զարդա-
 րու թիւն , առ ՚ի նմանէ է ծնեալ :

ԳԼՈՒԽ Գ.

1 Տեսէք՝ որպիսի սէր շնորհեաց մեզ հայր ,
 զի որդիք աստուծոյ կոչեցուք և մեք . վասն
 այսորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ զմեզ , քանզի ոչ
 ծանեալ զնա :

2 * Սիրելիք՝ այժմ որդիք աստուծոյ եմք , և
 չեւ եւս է յայտ՝ եթէ զինչ լինելոց իցեմք .
 գիտեմք՝ զի յորժամ նա յայտնեցի , նման նմա
 լինելոց եմք , զի տեսանելոց եմք զնա՝ որպէս
 3 եւ էն : * Այլ ամենայն որ ունի զայս յոյս յան-
 ճին՝ սրբէ զանձն իւր՝ որպէս և նայն սուրբ
 4 է : * Ամենայն որ զմեզս գործէ , նա՝ և զանօ-
 րէնու թիւն առնէ , և ինքն իսկ մեզքն անօ-
 5 րէնու թիւն է : * Այլ գիտեմք՝ զի նա յայն սա-
 կրս յայտնեցաւ՝ զի զմեզս բարձցէ , և ՚ի նմա
 6 մեզք ոչ էն : * Ամենայն որ ՚ի նա է հաստա-
 տեալ՝ ոչ մեզանչէ . և նմ որ մեզանչէ , ոչ ետես
 7 զնա՝ և ոչ ծանեալ զնա : * Վանկուներ՝ մի որ ըզ-
 ձեզ խաբեցէ . որ առնէ զարդարու թիւն , արդար
 8 է՝ որպէս և նայն արդար է : * Այլ որ առնէ
 զմեզս՝ ՚ի սատանայէ է , զի իսկզբանէ սատանա

62

մեղանչէ, վասն այսորիկ յայտնեցաւ որդին
աստուծոյ, զի լուծցէ զգործս սատանայի: * Ամե 9
նայն որ յաստուծոյ է ճնեալ՝ մեղս ոչ առնէ,
զի սերմն նորա ՚ի նմա մնայ, և ոչ կարէ մե-
ղանչել, զի յաստուծոյ է ճնեալ: * Այսուիկ 10
յայտնի են ՚ի միմեանց որդիք աստուծոյ՝ և
որդիք սատանայի:

եե

Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն՝
չէ նա յաստուծոյ, և որ ոչ սիրէ զեղբայր
իւր. * զի այս է պատուիրանն՝ զոր լուարուք 11
իսկզբանէ, զի սիրեցուք զմիմեանս: * Այ որ 12
պէս կայէնն ՚ի չարէ անտի էր՝ և սպան զեղ-
բայրն իւր, և յոր սակս սպան զնա. զի իւր
գործքն չար էին, և եղբօրն բարի: * Այ մի 15
ինչ զարմանայք եղբարք, եթէ աշխարհ ըզ-
ձեզ ատեայ: * Այք գիտեմք՝ զի փոխեցաք 14
՚ի մահուանէ ՚ի կեանս, քանզի սիրեմք զեղ-
բարս, իսկ որ ոչն սիրէ, անդէն ՚ի մահուն
կայ: * Ամենայն որ ատեայ զեղբայր իւր՝ 15
մարդասպան է, և գիտեք՝ զի ամենայն մար-
դասպան ոչ ունի զկեանս յաւիտեանականս յան-
ձին հաստատեալ: * Այսուիկ գիտացաք ըզ 16
սէրն աստուծոյ, զի նա զանձն իւր եղ ՚ի
վերայ մեր, և մեք վասն եղբարց մերոց պար-
տիմք դնել զանձինս: * Ար ունիցի զկեանս 17
ինչ զաշխարհիս՝ և տեսանիցէ զեղբայր իւր
կարօտեալ իւրք, և փակիցէ զգուժս իւր առ
՚ի նմանէ, զի արդ սէրն աստուծոյ ՚ի նմա իցէ
բնակեալ:

- 18 * Արդեակք՝ մի բանիւք և լեզուօք սիրես- 23
ցուք, այլ արդեամբք և ճշմարտութեամբք =
- 19 * Եւ այսուիկ լիցուք ծանուցեալք՝ եթէ ՚ի
ճշմարտութենէ անտի իցեմք. և առաջի նո-
20 ռա արասցուք հանդէս սրտից մերոց : * Եթէ
ստգտանիցեն զմեզ սիրաք մեր, այլ աստուած
մեծ է քան զսիրտս՝ և գիտէ զամենայն :
21 * Սիրելիք եթէ սիրաք մեր զմեզ ոչ ստգտա-
նիցեն, համարձակութիւն ունիմք առ աս-
22 տուած . * և զոր ինչ հայցեմք, առնումք ՚ի
նմանէ. զի զպատուիրանս նորա պահեմք, և
23 զհաճոցս առաջի նորա առնեմք : * Եւ այս է
պատուիրանս նորա, զի հաւատասցուք յա-
նուն որդւոց նորա յիսուսի քրիստոսի, և սի-
րեսցուք զմիմեանս, որպէս և ետ մեզ պատ-
24 ուէր : * Եւ որ պահէ զպատուիրանս նորա,
՚ի նմա է հաստատեալ՝ և նա ՚ի սմա, և յայս-
մանէ գիտեմք եթէ բնակէ ՚ի մեզ ՚ի հոգւոց
անտի զոր ետ մեզ :

ԳԼՈՒԽ Գ.

- 1 Սիրելիք՝ մի ամենայն հոգւոց հաւատայք, 28
այլ ընտրեցէք զհոգիան եթէ յաստուծոց ի-
ցեն. զի բազում սուտ մարգարէք ելեալ են
2 յաշխարհ : * Եւ մեք այսուիկ ճանաչեմք զհո-
գին աստուծոց : Ըմենայն հոգի՝ որ խոստովա-
նի զյիսուս քրիստոս մարմնով եկեալ, յաս-
3 տուծոց է նա . * և ամենայն հոգի՝ որ ոչ

խաստովանի զյիսուս քս մարմնով եկեալ, չէ նա
 յաստուծոյ . և այս ներսինն է, զորմէ լուա-
 րութն՝ եթէ գարոց է, և արդէն իսկ յաշխար-
 հի է : * Ի ուր յաստուծոյ էք սրդեակք, և յաղ- 4
 թեցէք նոցա . զի մեծ է որ 'ի ձեզդ է, քան
 զայն որ յաշխարհին է : * Նորա յաշխարհէ են, 5
 վասն այնորիկ յաշխարհէ խօսին, և աշխարհ
 լսէ նոցա : * Սէք յաստուծոյ եմք, որ զաստ- 6
 ուած ճանաչէ՝ լսէ մեզ, և որ չէ յաստուծոյ՝
 ոչ լսէ մեզ . այսուիկ ճանաչեմք զհոգին ճրջ
 մարտութեան և զհոգին խաբէութեան :

29. * Սիրելիք՝ սիրեսցուք զմիմեանս, զի սէր 7
 յաստուծոյ է . և ամենայն որ սիրէ՝ յաստու-
 ծոյ է ծնեալ, և ճանաչէ զաստուած : * Եւ 8
 որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ զաստուած, զի աստ-
 ւած սէր է : * Եւ զի յայսմ երեւեցաւ սէրն 9
 աստուծոյ 'ի մեզ, զի զորդին իւր միածին
 առաքեաց յաշխարհ, զի եղիցուք նովաւ կեն-
 դանիք : * Յայսմ է սէրն . ոչ զի մեք սիրեցաք 10
 զաստուած, այլ զի նա սիրեաց զմեզ, և ա-
 ռաքեաց զորդին իւր 'ի քաւութիւն մեզաց
 մերոց : * Սիրելիք՝ եթէ աստուած այսպէս 11
 սիրեաց զմեզ, ապա և մեք պարտիմք զմի-
 մեանս սիրել :

27. * Օ, աստուած ուրուք երբէք չիք տեսեալ . 12
 եթէ սիրեսցուք զմիմեանս՝ աստուած 'ի մեզ
 բնակէ, և սէր նորա 'ի մեզ կատարեալ է :
 * Եսուիկ գիտեմք, եթէ մեք 'ի նա եմք 15
 բնակեալ և նա 'ի մեզ, զի 'ի հոգւոյն իւրմէ

- 14 ետ մեղ : * Այլ մեք տեսաք՝ և վկայեմք զի
 հայր աւարեաց զորդի իւր փրկիչ աշխարհի :
 15 * Ար որ խոստովանեցի՝ եթէ յիսուս է որդի
 աստուծոյ , աստուած ՚ի նմա բնակէ՝ և նա
 16 յաստուած : * Այլ մեք հաւատացաք , և ծա-
 նեաք զսէրն աստուծոյ՝ զոր ունի առ մեղ :
 Աստուած սէր է , և որ կայ ՚ի սէրն՝ բնակեալ
 է յաստուած , և աստուած ՚ի նմա բնակէ :
 17 * Յայսմիկ կատարեալ է սէրն նորա ընդ մեղ ,
 զի համարձակութիւն ունիմք յաւուրն դա-
 տաստանի . զի որպէս եւ նայն է՝ նոյնպէս
 18 և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ : * Այլ երկիւղ
 ոչ գոյ ՚ի սէր , այլ սէրն կատարեալ ՚ի բաց
 մերժէ զերկիւղն . զի երկիւղ ընդ տանջա-
 նօք է . իսկ որ երկնչին , չէ կատարեալ ՚ի
 19 սէրն : * Այլ սիրեացուք զաստուած , վասն
 20 զի նա նախ սիրեաց զմեղ : * Այլ որ՝ ասիցէ
 եթէ սիրեմ զաստուած , և զեղբայր իւր ա-
 տիցէ , աւտ է . որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր զոր
 տեսանէ , զաստուած զոր ոչն ետես՝ զիարդ
 21 կարիցէ սիրել : * Այլ զայս պատուէր ունիմք
 առ ՚ի նմանէ , զի որ սիրէ զաստուած՝ սիրէ
 նա և զեղբայր իւր :

ԳԼՈՒԽ Ե .

- 1 Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ յիսուս է
 քրիստոսն , յաստուծոյ է ծնեալ . և ամենայն
 որ սիրէ զճնողն , սիրէ և զճնեալն ՚ի նմանէ :

* Այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զորդին 2
 աստուծոյ, յորժամ զաստուած սիրեսցուք՝ և
 զպատուիրանս նորա արասցուք: * Քանզի 3
 այս է սէրն աստուծոյ, եթէ զպատուիրանս
 նորա պահեսցուք. և պատուիրանք նորա
 չեն ինչ ճանուերք: * Ո՛ր ի ամենայն որ յաս- 4
 տուծոյ ծնեալ է՝ յաղթէ աշխարհի. և այս
 է յաղթութիւնն՝ որ յաղթէ աշխարհի, հա-
 լաւորն մեր: * Այլ օ՛ր իցէ՝ որ յաղթիցէ աշ- 5
 խարհի. եթէ ոչ՝ որ հաւատացէ եթէ յի-
 սուս է որդի աստուծոյ: * Սա է որ եկն ջը- 6
 րով և հոգւով և արեամբ, յիսուս քրիստոս.
 ոչ ջրով միայն, այլ և արեամբ, և ջրով. և
 հոգին է՝ որ վկայէ. զի հոգին իսկ է ճշմար-
 տութիւն: * Սորա երեքին են որ վկայեն. 8
 հոգին, եւ ջուրն, և արիւնն. և երեքին մի
 են: * Այժմէ զմարդկան ինչ վկայութիւն ու- 9
 նիցիմք, ապաքէն աստուծոյ վկայութիւնն
 մեծ իցէ: Այս է վկայութիւն աստուծոյ,
 որ վկայեաց ՚ի վերայ որդւոյն իւրոյ: * Ար 10
 հաւատաց յորդին աստուծոյ, ունի յանձին
 զվկայութիւնս զայս, որ ոչ հաւատաց որդ-
 ւոյ աստուծոյ, սուս առնէ զնա. քանզի ոչ
 հաւատաց վկայութեանն՝ զոր վկայեաց աս-
 տուած ՚ի վերայ որդւոյն իւրոյ: * Այլ այս իսկ 11
 է վկայութիւնն, զի կեանս յաւիտենականս
 ետ մեզ աստուած. և այս են կեանքն, որ յոր-
 դին նորա են: * Ար ընդունի զորդին, ընդու- 12
 նի և զկեանսն. և որ ոչ ընդունի զորդին աս-

- տուժոյ, և ոչ զկեանան ընդունի :
- 15 * Օյս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասցիք եթէ կեանս յաւիտենականս ունիցիք. և զի հաւա
- 14 տացէք յանուն որդւոյն աստուծոյ : * Եւ այս է համարձակութիւնն զոր ունիմք մեք առ նա, զի զոր ինչ հայցեսցուք ըստ կամաց
- 15 նորա, լսէ մեզ : * Օի եթէ գիտիցեմք՝ եթէ լսէ հայցուածոյն մերոց, ասլա գիտեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածսն՝ զոր հայցելք առ
- 16 'ի նմանէ : * Եթէ որ տեսցէ զեղբայր իւր մեղուցեալ մեզս որ ոչ առ 'ի մահ, խընդրեցէ՝ և տացէ նմա կեանս մեղուցելոյն ոչ առ 'ի մահ : Են մեզք՝ որ մահուչափ են, ոչ
- 17 վասն այնորիկ ասեմ եթէ խնդրեսցես. * ամենայն անիրաւութիւն մեզք են. և են մեզք՝ որ մահուչափ են : * Գիտեմք եթէ ամենայն որ յաստուծոյ է ծնեալ՝ ոչ մեղանչէ. այլ որ յաստուծոյն է ծնեալ՝ պահէ զանձն. և չար
- 19 ըն առ նա ոչ մերձենայ : * Գիտեմք եթէ յաստուծոյ եմք, և աշխարհ ամենայն 'ի չարի կայ : * Եւ գիտեմք եթէ որդին աստուծոյ եկն, և ետ մեզ միտս. զի ծանկցուք զճշմարիտն. և եմք 'ի ճշմարտին որդւոյ նորա յիսուսի քրիստոսի. զի նա է ճշմարիտ աստու
- 21 աւած և կեանք յաւիտենականք : * Արդեակք՝ պահեցէք զանձինս 'ի կռասպաշտութենէ :

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

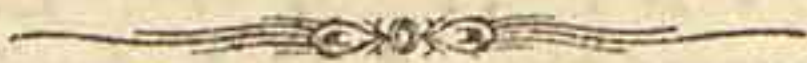
ՅՈՎ. ՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐԿՐՈՐԴ

14

ՅԵՐԻՅՈՒԷ առ ընտրեալ կիւրիա, եւ 4
 առ որդեակս իւր զոր ետդ սիրեմ ճշմարտու-
 թեամբ. և ոչ եթէ ես միայն, այլ և ամենե-
 քեան ոյք գիտակ են ճշմարտութեանն. * վա 2
 արն որոյ ճշմարտութեանն՝ որ ՚ի մեզ հաստա-
 տեալ է, զի և ընդ ձեզ իցէ. և դուք յաւի-
 տենից ընդ մեզ իցէք: * Ենորհք՝ սղորմու- 3
 թիւն և խաղաղութիւն յաստուծոյ ՚ի հօրէ,
 և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ որդւոյն հօր,
 ճշմարտութեամբ և սիրով եղիցին ընդ ձեզ:
 * Աւրախ եղէ յոյժ, զի գտի յորդեկացդ քոյ՝ 4
 որ գնան ճշմարտութեամբ, ըստ պատուիրա-
 նին զոր առաք ՚ի հօրէ: * Եւ այժմ աղաչեմ 5
 զքեզ կիւրիա. իբրեւ ոչ եթէ նոր ինչ պա-
 տուիրան գրեմ քեզ, այլ զոր իսկզբանէն ու-
 նէաք, զի սիրեացուք զմիմեանս: * Եւ այս է 6
 սէրն, զի գնասցուք ըստ պատուիրանաց նորա.
 և այս է պատուիրանն, զի որպէս լուարուքն
 իսկզբանէ՝ ըստ նմին գնասջիք: * Օ ՚ի բազում 7
 մարտեցուցիչք ելին յաշխարհս. որ ոք ոչ խոս-

տավանի զյիսուս քրիստոս եկեալ մարմնով ,
 նա մոլորեցուցիչ է և նեռն :

- 8 * () Գոյշ լինիջիք անձանց , զի մի կորուսա
 նիցէք զոր վաստակեցէքն , այլ զի առնուցուք
 9 բովանդակ զվարձան : * Ամենայն որ յանցանիցէ՝
 և ոչ կայցէ ՚ի վարդապետութեն քրիստոսի ,
 զաստուած ոչ ճանաչէ , որ կայ ՚ի վարդապե-
 տութեանն , նա՛ և զորդին և զհայր ընդունի :
 10 * Այլ թէ որ գայցէ առ ձեզ՝ և զվարդապետու-
 թիւնս զայս ոչ ունիցի , մի ընդունիցիք զնա
 11 ՚ի տուն , և մի ողջոյն տայցէք նմա : * Այլ որ
 ասացէ նմա ողջոյն՝ կցորդ լիցի չարաց գոր-
 12 ծոց նորա : * Տաղում ինչ ունէի գրել առ ձեզ ,
 այլ ոչ կամեցայ քարտիսիւ և գեղով գրել . զի
 անն ունիմ ինձէն իսկ գալ առ ձեզ , և բե-
 րան ՚ի բերան խօսել . զի ուրախութիւնն մեր
 15 իցէ կատարեալ : * Աղջոյն տան բեզ որդիք
 բեռ քս ընտրեալ : Ասրհք ընդ ձեզ :

ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՐՐՈՐԴ

ԵԳ

ՅԵՐԻՑՈՒԷ առ դայիսս սիրելի, զոր ետդ 1
 սիրեմ ճշմարտութեամբ: * Սիրելի՛ վասն ամե 2
 նայն իրաց քոյ յաջողութեան և առողջութեան
 աղօթս առնեմ, որպէս է իսկ յաջողութիւն
 անձինդ քո: * Յոյժ ուրախ եղէ ՚ի գալ եղ 3
 բարց, և լինել վկայ քոյոյ ճշմարտութեանդ,
 որպէս գնասդ դու ճշմարտութեամբ: * Մեծ 4
 եւս ինչ ուրախութիւն քան զայս ոչ ունիմ,
 զի լսեմ եթէ իմ որդեակքն ճշմարտութեամբ
 գնան: * Սիրելի՛ հաւատարիմ գործես զս.յդ, 5
 զոր եթէ առնիցես առ եղբարս՝ զգոյն և առ
 օտարս, * որք վկայեցին քո սիրոյդ առաջի 6
 եկեղեցւոյ, որոց բարիս արարեալ յուղարկես
 արժանիս աստուծոյ: * Օ՛ ՚ի վասն անուանն 7
 ելին, և ոչինչ յումեքէ առնուն զհեթանոսա
 կանացն: * Մեք այսուհետեւ պարտիմք ըն 8
 դունել զայնպիսիսն, զի գործակիցք լիցուք
 ճշմարտութեանն:

ԵԴ

* Վրեցի ինչ եկեղեցւոյն, այլ որ յառա 9
 ջադէմն ՚ի նոցանէ է՝ գիտարեվէս, ոչ ընդու-

- 10 նի զմեզ : * Վասն այսորիկ եթէ եկից յիշեցուցից զգործս նորա՝ զոր առնէ , բանիւք չարօք շատիսու թեան առնէ զմեզ աշխատ . և ոչ այսոքիւք շատացեալ , ոչ ինքն ընդունի զեղբարս , և զայնոսիկ որ ընդունինն՝ արգելու . նա՛ եւ յեկեղեցւոյ եւս հանէ :
- 11 * Արեւի՛ մի լինիցիս նմանող շարի՛ այլ բարւոյ . զի որ զբարին առնէ՛ յասուծոյ է . եւ որ զչարիս գործէ՛ նա ոչ ետես երբէք զասուած :
- 12 ուած : * Օգեմեարեաց վկայեալ է յամենեցունց , և յեկեղեցւոյն և ՚ի ճշմարտութեանն . և մեք վկայեմք . և դու գիտես՝ զի ճշմարիտ է մեր վկայութիւնն : * Բարու՛մ ինչ ունէի գրել քեզ . այլ ոչ կամիմ քարտիսիւ և
- 14 գեղով գրել . * զի ակն ունիմ ՚ի մօտոյ իսկ տեսանել զքեզ , և բերան ՚ի բերան խօսել :
- 15 * Խաղաղութիւն ընդ քեզ : Ազջոյն տան քեզ սիրելիք : Ազջոյն տաջիր սիրելեաց մերոց իւրաքանչիւր յանուանէ :

ԿԱԹՈՒՂՈՍԿԵԱՅՑ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵԵ

ՅՈՒԴԱ յիսուսի բրիտանի ծառայ, և 1
 եղբայր յակովբայ. հեթանոսաց՝ որ յաստու-
 ծոյ հօրէ էք սիրեցեալք, և յիսուսի բրիտա-
 սի պահեալք և ընտրեալք: * Ազորմութիւն 2
 ձեզ և խաղաղութիւն և սէր բազմացի:
 * Սիրելիք՝ զամենայն փոյթ յանձին կալեալ 3
 գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց փրկու-
 թեանն, հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ, և
 աղաչել զի ճգնիցիք ՚ի վերայ հաւատոյն որ
 միանգամ աւանդեցաւն սրբոյ: * Քանզի 4
 սպրդեցին մտին ոմանք, որ յառաջագոյն իսկ
 կատարեալ էին ՚ի սոյն դատաստան. ամբա-
 ըիշաք, որ զաստուծոյ մերոյ շնորհսն դար-
 ձուցին յանկարգութիւն, և զմի միայն զիշ-
 խանն՝ և զտէր մեր յիսուս բրիտոս ուրա-
 ցեալք: * Յիշեցուցանել ձեզ այսուհետեւ 5
 կամ է ինձ՝ որ գիտեքդ զամենայն. զի աստ-
 ուած միանգամ զժողովուրդն փրկեաց յե-
 գիպտոսէ. երկրորդ անգամ զանհաւատան կո-
 րոյս: * Եւ զհրեշտակս որ ոչ պահեցին զիւ 6

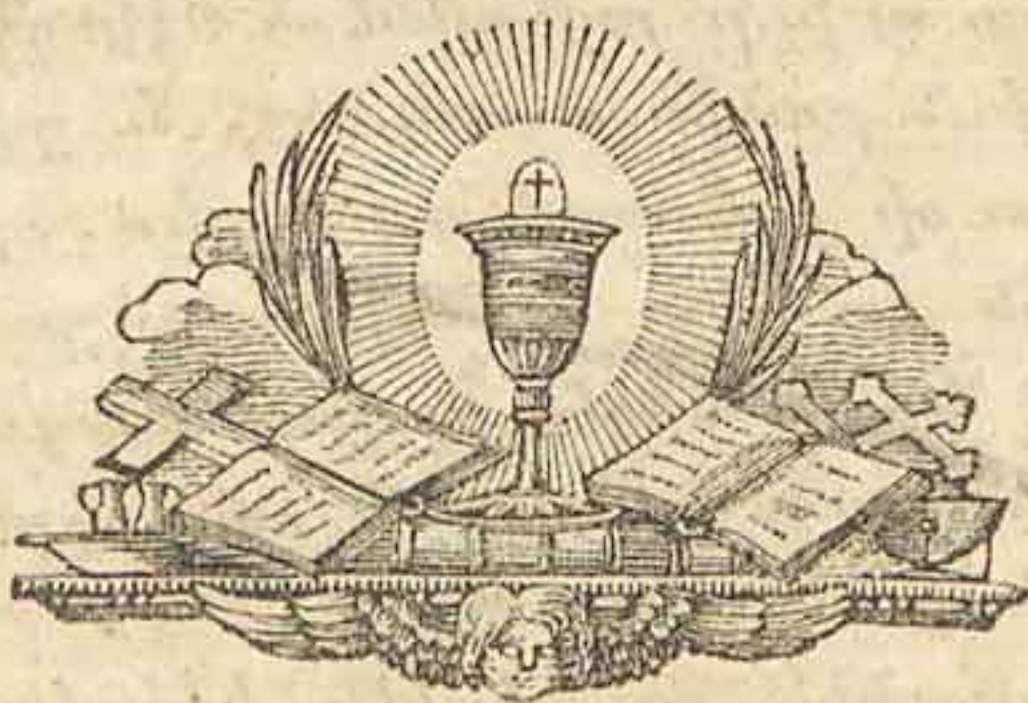
- րեանց իշխանութիւնն, այլ թողին զիւրեանց
 բնակութիւնն, ՚ի դատատանս մեծի աւու-
 րըն՝ մշտնջենաւոր կապանօք պահեաց ՚ի
 7 խաւարի: * Արպէս սողումն և գոմար, եւ
 որ շուրջ զնոքօք քաղաքքն, որ ըստ նմին
 օրինակի պոռնկեցան զհետ ընկերացն մար-
 մնոց, կան առաջի օրինակ՝ դյաւիտենական
 8 հրոյն ընկալեալ զդատատան: * Ըստ նմին օ-
 րինակի եւ սոքա իբրեւ քնով դանդաչեալք՝
 զմարմինն պղծեն, զտէրութիւնս քամահեն,
 9 գգառան հայհոյեն: * Աւր միքայէլ հրեշտակա-
 պետն՝ յորժամ քանսարկուն սատանայի լի-
 ճեալ տայր պատասխանի վասն մոլոխեանն
 մարմնոց, ոչ ժպրհեցաւ հայհոյութեանն դա-
 տատանի հանդուրժել՝ այլ ասէ. սատան-
 10 ցէ ՚ի քեզ տէր: * Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն ի-
 մանան՝ հայհոյեն. եւ զայլն եւս զոր բնու-
 թեամբ իբրեւ զանխօս անասունս գիտեն, ՚ի
 11 նոսին ապականեցին: * Այ է նոցա, զի ըստ
 ճանապարհին կայենի գնացին, և ըստ մող-
 րութեանն քաղաամայ զեղխեցան զհետ վար-
 ձուց, եւ ըստ հակառակութեանն կորխայ
 կորեան:
- 12 * Աոքա են ատեցեալք, շոգմագք, երթեալ 52
 զհետ ցանկութեանց իւրեանց. ՚ի սէրս իւ-
 րեանց՝ խարդախութեամբ, լինին ընդ ձեզ
 ուրախակիցք. աներկիւզ զանձինս ճարակեն,
 ամպք անջրդիք, հողմակոծեալք, ծառք պրտ-
 զակորոյսք, անպտուղք, կրկնամեռք, խլեալք

արմատաքի . * անասաա ալիք ծովու , որ միշտ 13
 փրփրեն զիւրեանց անձանցն զամօթ աստեղք
 մտաքք , որոց վիճ խաւարին յաւիտենից պա-
 հեալ է : * Մարդարէացաւ վասն նոցա եւ 14
 եօթներորդն յաղամայ ենովք՝ և ասէ . ասա-
 ւասիկ եկն տէր բիւրովք սրբովք հրեշտա-
 կօք , * ասնել դատաստան ըստ ամենայնի , և 15
 յանդիմանել զամենայն ամբարիշտս վասն գոր-
 ծոց իւրեանց՝ զոր ամբարշտեցին . և վասն ա-
 մենայն խիտա բանից , զոր խօսեցան զնմանէ
 մեղաւորք և ամբարիշտք : * Սոքա են տրտն 16
 ջողք և շողմոզք , երթեալ ըստ իւրեանց ան-
 ձանց ջանկու թեանց . և բերանք նոցա զամ-
 բարտաւանս բարբառին . ասնուն ակն երե-
 օաց վասն օգտի :

~
 էե
 ~

* Տայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զկանխաւ 17
 սաց բանս զառաքելոցն տեառն մերոց յիտու-
 սի քրիստոսի . * զի ասէին ձեզ , եթէ ՚ի յե- 18
 տին ժամանակս եղիցին մարդք արհամարհողք ,
 երթեալք ըստ իւրեանց ամբարշտութեանցն
 ցանկութեանց : * Սոքա են նշաւակեալք շն 19
 շաւորք , որ զողին ոչ ունիցին : * Այլ մէք սի- 20
 րելիք՝ եղիցուք շինել զանձինս սրբութեամբն
 հաւատոց ՚ի հոգին սուրբ . կացցուք յաղօթս ,
 * պահել զանձինս սիրովն աստուծոց , ակն ու- 21
 նել ողորմութեանն տեառն մերոց յիտուսի
 քրիստոսի ՚ի կեանս յաւիտենական : * Այլ 22
 սմանց դատապարտելոց լինիլիք կշտամբիչք ,
 * և զամանս ապրեցուցանիլիք՝ յարիշտակեալ 23

՚ի հրոյ . և ոմանց սղորմեացիք երկիւղիւ դա-
 տել , եւ զպատմութեանն որ ՚ի մարմնոյն իցէ
 24 ազտեղեալ : * Այլ այնմ որ կարողն իցէ պահել
 զձեզ անարատս և անբիծս , հաստատեալ ա-
 ռաջի իւրոց փառացն աներկեւան ցնծութիւն .
 25 * միայն աստուծոյ և փրկչին մերոյ յիսուսի քրիս-
 տոսի տեառն մերոյ՝ փառք , մեծութիւն , զօ-
 րութիւն և իշխանութիւն՝ յառաջ քան զա-
 մենայն յաւիտեանս , եւ այժմ և յամենայն
 յաւիտեանս . ամէն :

ՅԵՅՏՆՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵԻ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱԻԵՏԱՐԱՆԶԻ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ յիսուսի քրիստոսի , 'ի 1
ձեռն որոյ ետ աստուած ցուցանել ծառայից
իւրոց՝ որ ինչ լինելոց է վաղվաղակի . և նը-
շանակեաց առաքելով 'ի ձեռն հրեշտակի իւ-
րոյ , առ ծառայ իւր յովհաննէս : * Ար վկայեաց 2
զվկայութիւն բանին աստուծոյ , և զվկայու-
թիւն յիսուսի քրիստոսի զոր ետես . որ էր՝ և
որ լինելոցն էր յետ այնորիկ : * Արանի՛ որ 3
կարդացէ կամ լուիցէ զբանս մարգարէու-
թեանս , և պահեցէ զոր 'ի սմա գրեալ է .
զի ժամանակս մերձեալ է :

* Ի յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիս՝ որ 4
էն յասիայ , շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-
թիւն յաստուծոյ՝ յէէն՝ և որ էն՝ և որ գա-
լոցն է , և յեօթն զօրութեանց հոգւոյն՝ որ
է առաջի ակոռոյն իւրոյ . * և 'ի յիսուսէ 5
քրիստոսէ հաւատարիմ վկայէն , որ է անդ-
րանիկ 'ի մեռեալս , և իշխան թագաւորու-

Թեանց երկրի . որ սիրեաց զմեզ , և ելոյժ ըզ
 6 կապանս մեղաց մերոց արեամբն իւրով . * և
 արար զմեզ թագաւորս և քահանայս աստու
 ծոյ և հօր իւրոյ . որում փառք և զօրու
 թիւն՝ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի
 7 տենից . ամէն : * Մհաւասիկ գալոց է ընդ
 ամսս . և տեսցեն զնա ամենայն ազգք , և
 տեսցեն զնա ծագք երկրի , և որք խոցեցին
 զնա՝ ամենեքեան յերկրի , և կոծեսցին ՚ի վե
 8 րայ նորա . այո՛ ամէն : * Աս եմ այք , և ես
 եմ քէ , ասէ տէր աստուած , որ էն՝ և որ է՝
 9 և որ գալոցն է՝ ամենակալ : * Աս յովհաննէս
 եղբայր ձեր և հաւասարակից նեղութեան՝
 և արքայութեան՝ և համբերութեան որ ՚ի
 քրիստոս յիտւս . եղէ ես ՚ի կղզւոջն որ ա
 նուանեալ կոչի պատմոս՝ վասն բանին և վա
 10 սըն վկայութեանն յիտւսի քրիստոսի : * Աւ
 եղեւ յիս հոգի ՚ի կիւրակէի աւուր , և լու
 այ զձայն զհետ իմ զմեծ իբրեւ զձայն փողոյ ,
 որ ասէր ջիս . Աս եմ արիա՛ և ով . առաջին և
 11 վերջին . * զոր տեսանես՝ գրեա ՚ի գիրս , և
 տուր տանել յեօթն եկեղեցիս՝ որ յեփեսոս
 և ՚ի զմիւռնիս՝ ՚ի պերգամոնս , և ՚ի թիւա
 սրիս , և ՚ի սարգիկէ , և ՚ի փիղադեղփեա ,
 12 և ՚ի լաւողիկեա : * Աւ դարձայ տեսանել
 զձայնն որ խօսէր ջիս . և ՚ի դառնայն ի
 13 մում տեսի եօթն ճրագարան ոսկի : * Աւ ՚ի
 մէջ եօթն ճրագարանացն նման որդւոյ մար
 դոյ , զգեցեալ սրատմուճան պճղնաւոր , և

գօտեւորեալ առ ստեամբքն գօտի ոսկեղէն .
 * և գլուխ նորա և հերքն իբրեւ զասր ըս . 14
 պիտակ՝ և սրպէս զձիւն . և աչք նորա սր
 պէս բոց հրոյ . և սաք նորա նմանեալ պղնձ
 ձոյ ծխելոյ ՚ի մէջ հնոցի հրաշէկ . և ձայն նո-
 րա իբրեւ զձայն ջուրց բազմաց : * Եւ ու . 15
 նէր յաջոյ ձեռինն իւրում աստեղս եօթն , և
 ՚ի բերանոյ նորա ելանէր սուր երկբերա-
 նեան . և երեսք նորա իբրեւ զարեգակն ճա-
 ոագայթեալ երեւէին : * Եւ իբրեւ տեսի 16
 զնա՝ անկայ առ ոտս նորա իբրեւ զմեռեալ .
 և եգ ՚ի վերայ իմ զաջ իւր՝ և ասէ ցիս . մի
 երկնչիւր , ես եմ առաջին , և ես եմ յետին .
 * և ես եմ կեանք՝ եւ ես նոյն որ մեռայ , 17
 և եմ կենդանի այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից . ամէն : * Եւ ունիմ զփականս 18
 մահու և դժոխոց : * Գրեա զոր տեսանես՝ 19
 որ էն , և որ յասլա՝ և որ հանդերձեալ է լի
 նել այս . * զխորհուրդ եօթն աստեղացդ՝ զոր 20
 տեսերդ յաջս իմ , և զեօթն ճրագարանս ոս-
 կիս . եօթն աստեղքն՝ հրեշտակք եօթն եկե-
 ղեցեացն են , և ճրագարանքն եօթն՝ եօթն
 եկեղեցիքն են :

Գ Լ ՈՒ Խ Բ .

Եւ հրեշտակ եփեսացւոց եկեղեցւոյն գը 1
 րեա . այսպէս ասէ կարողն՝ որ ունի զաստեղս
 եօթն յաջու ձեռինն իւրում , և շքի ՚ի մէջ

- 2 եօթն աշտանակի ոսկւոյ : * Դիտեմ զգործս քո
 և զվաստակս քո և զհամբերութիւն քո . և
 զի ոչ բառնաս զչարս , և փորձեցեր՝ որ ասե՛ն
 զինքեանս առաքեալս՝ և ոչ են , և հեբբայե-
- 3 ցիս՝ և ստեն : * Եւ համբերեցեր եւ վշտա-
 ցար վասն անուանն իմոյ՝ եւ աշխատեցար :
- 4 * Եւ ասեմ առ քեզ , զի զսէրն քո զառա-
 5 ջին թողեր : * Յիշեալ այժմ՝ ուստի անկարն՝
 եւ ապաշաւեա . եւ զառաջին գործսն քո
 արա . ապա թէ ոչ գամ ես վաղվաղակի , եւ
 շարժեցից զաշտարակս քո ՚ի տեղւոջ իւրմէ՝
- 6 եթէ ոչ ապաշխարեցես : * Եւրդ՝ զայս արա՝
 զի ատեցես զգործսն նիկողայոսի , զոր ես
 7 ատեամ : * Ար ունի ականջս՝ լտերոյ , լուիցի
 զինչ ասէ հոգին սուրբ առ եկեղեցիս . որ յազ-
 թէն՝ տաց նմա ուտել ՚ի փայտէն կենաց որ
 8 է ՚ի մէջ դրախտին աստուծոյ : * Եւ առ հրեշ-
 տակ զմիւռնացւոյ եկեղեցւոյն գրեա .
 այսպէս ասէ անսկիզբն և անվախճանն , որ
 9 եղև մեռեալ և կենդանացաւ : * Տեսի զգոր-
 ծքս և զնեղութիւն և զաղքատութիւն , այլ
 աղքատութիւն քո՝ մեծութիւն եղիցի . եւ
 զհայհոյութիւնն՝ որ ասէին զինքեանս հրէայս
 10 գոյ՝ և չէին ինչ , այլ ժողով սատանայի : * Ան-
 երկնչի՝ վասն որոյ կամիս չարչարել . ահահան-
 դերձէ բանտարկուն արկանել ՚ի ձէնջ ՚ի բանտ՝
 զի փորձիցիք , և ունիք նեղութիւն աւուրս
 տասն . լեր հաւատարիմ մինչեւ ՚ի մահ , եւ
 11 տաց քեզ զպսակն կենաց : * Ար ունի ականջս

լսելոյ՝ լուսիցէ զինչ ասէ հոգին սուրբ առ եկեղեցիս . որ յաղթէ , ոչ անիրաւի յերկրորդ մահուանէն : * Այլ առ հրեշտակն՝ որ 'ի պեր 12
 գամոյ եկեղեցին , գրեա . այսպէս ասէ՝ որ ունի զսուրն երկասցրի սրեալ : * Տեսի զգործս 13
 քո , և զի բնակեալ ես ուր ակթոռն է սատահայի . և ունիս զանուէն իմ , եւ ոչ ուրացար զհաւատս իմ յաւսեր յորում անթիպաս վրկայն իմ հաւատարիմ եղեւ . զի վկայ է իմ հաւատարիմ ամենայն հաւատացեալ՝ որ ըստանաւ 'ի ձէնջ , 'որ կայք՝ ուր սատանայ է բնակեալ : * Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ . զի 14
 կայ առ քեզ վարդապետութիւն բաղաամու , որ ուսոյց զբաղակ դնել գայթազղութիւն առաջի որդւոցն իսրայէլի , ուտել նոցա զսհեալ և պոռնկել : * Այսպէս և դու ունիս 15
 զվարդապետութիւնն նիկողայեցեաց՝ զոր ես ատեամ : * Արդ՝ ապաշխարեա , ապա թէ ոչ 16
 գամ վաղվաղակի . եւ պատերազմեցայ ընդ նոսա սրով բերանոյ իմոյ : * Ար ունիցի ական 17
 ջրս լսելոյ՝ լուսիցէ զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս . որ յաղթէ՝ տայ նմա ուտել 'ի մանանայէն թագուցելոյ , և տայ նմա զգիրն սրբութեան . և գրեալ անուէն նոր 'ի գիրն , զոր ոչ որ գիտէ՝ բայց միայն որ անուէն : * Այլ առ 18
 հրեշտակն որ 'ի թիւատրոյ եկեղեցին՝ գրեա . այսպէս ասէ որդին սատուծոյ , որոյ աչք իւր են իբրեւ զբոց հրոյ , և ոտք նորա նման պլզրնձի ձխելոյ : * Տեսի զգործս քո՝ և զսէր և 19

- դհաւատ՝ և զպաշտօն քո համբերու թեամբ .
 զի բազում է վաստակ քո վերջինն քան զա-
 20 ռաջինն : * Այլ ասեմ առ քեզ բազում . զի
 թողեր զկինն զյեզաբէլ, որ ասէր զինքն մար-
 գարէ, եւ ուսուցանէր մուրու թիւն՝ զծա-
 21 ռայս իմ՝ սրունկել և ուտել զզոհեալ . * եւ
 ետու նոցա ժամանակ ապաշխարել զպոռնը-
 կու թիւնն իւրեանց՝ եւ ոչ ապաշխարեցին :
 22 * Ահաւասիկ ես արկանեմ զնա՝ ՚ի հնոց, եւ
 զգործակիցս իւր ընդ որս շնացաւ՝ ՚ի նեղու-
 թիւնս մեծամեծս, եթէ ոչ ապաշխարեցեն
 23 ՚ի գործոց իւրեանց : * Այլ զորդիս նոցա սպա-
 նից մահուամբ . եւ ծանկցեն ամենայն եկե-
 ղեցիք՝ թէ ես եմ որ յանդիմանեմ զերիկա-
 մունս և զսիրտս . և տամ ձեզ իւրաքանչիւր
 24 ըստ գործոց իւրեանց : * Այլ ձեզ ասեմ որք
 ՚ի թիւատիր էք, և ոչ ունիք զվարդապետու-
 թիւնս զայս . որ ոչ ծանեայք զխորս սատա-
 նայի՝ զոր խօսին . ոչ արկից զձեօք ծանրու-
 25 թիւն : * Այլ զոր ունիք, պահեցէք՝ մինչեւ
 26 ես գամ : * Այլ որ յաղթէ՝ եւ պահէ զգործս
 իմ մինչեւ ցվախճան, տայ նմա իշխանութի
 27 ՚ի վերայ ազգաց : * Այլ հովուեցէ զնոսա գա-
 ւազանաւ երկաթեաւ, եւ իբրեւ զանօթ
 28 բրտի փշրեցէ զնոսա : * Արպէս և ես ընկա-
 լայ ՚ի հօրէ իմմէ, և տայ նոցա զաստղն ա-
 29 ռաւօտաւն : * Ար ունի ականջս՝ լուիցէ
 զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս :

ԳԼՈՒԽ Գ.

Այլ առ հրեշտակ սարդիացւոց եկեղեցւոյն գրեալ . այսպէս ասէ՛ որ ունի զեօթն հոգին աստուծոյ՝ և զեօթն աստեղս . տեսի ըզգործս քո՝ զի անուն կենդանւոց ունիս և մեռեալ ես : * Արարթուն , և հաստատեալ այսուհետեւ՝ զի հանդերձեալ ես մեռանել . քանզի ոչ գտի զգործս քո կատարեալ առաջի աստուծոյ : * Արդեօք յիշեա թէ՛ սրպէս լուարին , և պահեա և ապաշխարեա . ապա թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ՝ որպէս գող . և ոչ որ խմանայ զգալուստ իմ՝ առ քեզ : * Աւնիս սակաւ մի զանուն սարդիացւոցն , որք ոչ աղտեղացուցին զհանդերձս իւրեանց . և շրջինի սպիտակս՝ որում արժանի եղեն : * Արյաղթէ՛ այսպէս զգեցցի սպիտակս . և ոչ ջնջեսցի անուն նորա՝ ի դարու թենէն կենաց , և խոստովանեցայց զանուն նորա առաջի հօր իմոյ՝ և առաջի հրեշտակաց : * Ար ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուսիցէ զինչ ասէ հոգին առ եկեղեցիս : * Այլ առ հրեշտակն փիղաղեղփեաց եկեղեցւոյն գրեալ . այսպէս ասէ սուրբն , ճշմարիտն , որ ունի զփականս դաւթի . բանայ՝ և ոչ որ է որ փակէ , և փակէ՛ և ոչ որ է որ բանայ : * Տեսի զգործս քո , ահա ետու առաջի քո դուռն բացեալ , զոր ոչ որ կարէ փակել . զի սակաւիկ ունիս զօրութիւն , և պահեցեր

- 9 զբանս իմ, և ոչ ուրացար զանուն իմ: * Ահա
 հաւաստիք ես տամ քեզ զժողովն սատանայի,
 որք անն զինքեանս հրեայս գող և ոչ են,
 այլ ստեն, արարից զնոսա՝ զի եկեացեն և եր-
 կիրսդագցեն առաջի ոտից քոց, եւ ծանիցեն
 10 զի ես սիրեցի զքեզ: * Օ, ի պահեցեր զբանս
 համբերութեան իմոյ, և ես պահեցից զքեզ
 ՚ի ժամ փորձութեան քո, որ հանդերձեալ
 է գալ յամենայն տիեզերս փորձել զամե-
 11 նայն բնակեալս յերես երկրի: * Ահա գամ
 վաղվաղակի. կալ զոր ունիադ՝ զի մի ոք առցէ
 12 զպսակ քո: * Ար յաղթէ՝ արարից զնս սիւն տա-
 ճարի աստուծոյ իմոյ, և արտաքս այլ մի եւս
 ելցէ. և գրեցից ՚ի վերայ նորա զանուն աս-
 տուծոյ իմոյ, և զանուն քաղաքի աստուծոյ
 իմոյ՝ զնորն երուսաղէմի, որ իջանելոց է
 յերկնից աստուծոյ իմոյ, և անուն նորա
 13 նոր: * Ար ունի ականջս՝ լուսիցէ զինչ ասէ
 14 հոգին առ եկեղեցիս: * Այլ առ հրեշտա-
 կրն լաւողիկեաց եկեղեցւոյն գրեա, այսպէս
 ասէ ամէնն՝ վկայն հաւատարիմ և ճշմարիտ,
 15 սկիզբն սկզբան արարածոց աստուծոյ: * Վի-
 տեմ զգործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես և ոչ ջերմ,
 պարտ էր քեզ ցուրտ լինել և կամ ջերմ:
 16 * Այլ դու գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ,
 հանդերձեալ ես փոխիլ ՚ի բերանոց իմ
 17 մէ: * Օ, ի ասես. մեծասուն էի՝ և մեծա-
 ցայ, և ոչ իւրիք կարօտ եմ, և ոչ գիտես
 եթէ դու ես ողորմելի և հեղգ և աղքատ,

մերկ և կոյր : * Արդ՝ ես խորհրդակից եղէց 18
 քեզ . առ գնեա յինէն ոսկի փորձեալ 'ի հը-
 րոյ՝ զի մեծասցիս , և հանդերձս սպիտակս՝ զի
 զգեցցիս , զի մի երեւեցի անվայելու թիւն
 մերկութեան քո . և դիր դեզ յաչս քո՝ զի
 տեսցես : * Այս՝ զոր սիրեմ , յանդիմանեմ 19
 և խրատեմ . նախանձեա այժմ և ապաշխա-
 րեա : * Ահաւասիկ գամ ես առ դուրս և 20
 բախեմ . եթէ ոք լուիցէ ձայնի իմում՝ և
 բանայցէ զդրուանն , մտից առ նա և ընթրիս
 արարից առ նա . և նա ընդ իս : * Ար յաղ 21
 թէ՛ սաց նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ , որ-
 պէս և ես յաղթեցի՝ և նստայ յաթոռ հօր
 իմոյ : * Ար ունիցի ականջս՝ լուիցէ զինչ ա 22
 սէ հոգին առ եկեղեցիս :

ԳՒ ՈՒԽ Գ.

Այլ յետ այսր ամենայնի տեսի՝ և ահա 1
 գրուեք երկնից բացեալ էին , և ձայն փողոյն
 առաջնոյ զոր լուայ՝ խօսէր ընդ իս և ասէր .
 ել այսր՝ և ցուցից քեզ զինչ լինելոց է յապա-
 ժամանակս : * Այլ ժամանեալ յիս հոգի , եւ 2
 տեսի աթոռ մի՝ զի կայր յերկինս : * Այլ 'ի վե 5
 րայ աթոռոյն նստէր նման տեսլեան ականց՝
 յասպւոյ եւ սարդիոնի : * Այլ քահանայք 4
 շուրջ զաթոռ ունն՝ նմանք տեսլեան զմրխտի . և
 շուրջ զաթոռ ունն՝ աթոռք քսան և չորք , և 'ի
 վերայ աթոռոցն նստէին քսան և չորք երկցուեք

զգեցեալ հանդերձս սպիտակս , և 'ի գլուխս
 5 իւրեանց պսակս ոսկիս : * Այլ յաթոռոյ անտի
 երանէին փայլատակմունք եւ ձայնք և որոտ
 մունք . եւ եօթն զամբարք հրոյ բորբոքելոյ
 առաջի աթոռոյն , որ են եօթն հոգիքն առ
 6 տուծոյ : * Այլ էր առաջի աթոռոյն ծով ա
 պակեղէն՝ նման սպիտակութեան սառին , և
 'ի մէջ աթոռոյն չորք կենդանիք , եւ լի էին
 7 աչօք առաջոյ և յետոյ : * Այլ էր կենդանին
 առաջին նման առիւծու , եւ երկրորդ կեն
 դանին նման զուարակի , և երրորդ կենդա
 նին ունէր երեսս մարդոյ , եւ չորրորդ կեն
 8 դանին նման արծուոյ թռուցելոյ : * Այլ չո
 րից կենդանեացն էին միոյ միոյ 'ի նոցանէ
 վեց թեւք շուրջանակի , եւ 'ի ներքոյ լի էին
 աչօք , ոչ հանգչէին՝ ոչ զախ և ոչ զգիշեր՝ ա
 սելով . սուրբ սուրբ սուրբ , սուրբ սուրբ սր ,
 սուրբ սուրբ սուրբ , տէր աստուած ամենա
 9 կալ՝ որ էն և ես , և որ գալոց ես : * Այլ յոր
 ժամ տային կենդանիքն փառս եւ պատիւ
 և գոհութիւն նստելոյն 'ի վերայ աթոռոյն՝
 10 կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից . * և դը
 նէին զպսակս իւրեանց առաջի աթոռոյն ա
 11 սելով . * արժանի ես տէր աստուած մեր
 սուրբ՝ առնուլ փառս եւ պատիւ և զօրու
 թիւն , զի դու ստեղծեր զամենայն , եւ 'ի
 կամեղն քո ստեղծան՝ և կան հաստատուն :

ԳԼՈՒԽ Ե.

Եւ տեսի ՚ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր ՚ի վե- 1
 րայ աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ և արտա-
 քոյ, և կնքեալ եօթն կնքով: * Եւ տեսի հը- 2
 բեշտակ մի զօրսւոր՝ զի քարոյէր ՚ի ձայն մեծ.
 ո՛ է արժանի բանալ զգիրքս, և լուծանել զկնիք
 նորա: * Եւ ոչ ոք կարէր՝ ոչ ՚ի յերկինս և ոչ 3
 յերկիր, և ոչ ՚ի ներքոյ երկրի՝ բանալ զգիրքն,
 զի ոչ տեսին զնա: * Եւ ես լայի ուժգին՝ զի 4
 ոչ ոք գտաւ արժանի բանալ զգիրքն և հայել
 ՚ի նա: * Եւ մի յերիցանցն ասէ ցիս. մի լար, 5
 ահաւասիկ յաղթեաց առիւծն յազգէն յու-
 դաց յարմատոյն դաւթի՝ բանալ զգիրքն, եւ
 լուծանել զեօթն կնիքսն նորա: * Եւ տեսի ՚ի 6
 մէջ աթոռոյն եւ ՚ի մէջ չորից կենդանեացն՝
 և ՚ի մէջ երիցանցն գառն կայր զենեալ, որ
 ունէր եօթն եղջիւրս, և աչս եօթն, որ են
 եօթն հոգիք աստուծոյ. որ են առաքեալ ընդ
 ամենայն երկիր: * Եւ եկն ընկալաւ յաջոյ ձե- 7
 ռանէ նորա՝ որ նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն:
 * Եւ յորժամ առ զգիրն, չորք կենդանիքն 8
 և քսան և չորք երիցունքն անկանէին առաջի
 գառինն, և ունէին իւրաքանչիւր քնար՝ եւ
 բուրլառ սակի լի խնկով, որ է աղօթք սրբոցն:
 * Եւ օրհնէին երգս նորս և ասէին. արժանի 9
 ես առնուլ զգիրդ՝ և բանալ զկնիք դորա,
 զի զենար՝ և գնեցեր զմեզ աստուծոյ արեամբ
 բլղ քով՝ յամենայն ազգաց և ՚ի լեզուաց և

- 10 'ի ժողովոց հեթանոսաց : * Այլ արարեր զսա-
 սա աստուծոյ մերոյ թագաւորս և քահանայս
 11 թագաւորել 'ի վերայ երկրի : * Այլ տեսի
 և լուայ զձայն հրեշտակաց բաղմաց՝ որք կա-
 յին շուրջ զասթառոյն և զչորիւք կենդանեօքն
 և զքահանայիւքն . և էր թիւն նոցա՝ բիւրք
 12 բիւրուց և հազարք հազարաց : * Ասէին ձայ-
 նիւ մեծաւ . արժան է գառնդ զենեալ աս-
 նուլ զմեծութիւն և զխնաստութիւն և ըզ-
 զօրութիւն և զպատիւ և զփառս և զօրհնու-
 13 թիւն : * Այլ ամենայն արարածք՝ որ են յեր-
 կինս և յերկրի , և 'ի ծովու և որ 'ի նոսա՝ լը-
 ւայ զի ասէին . որ նստի յաթառն՝ և գառնեօ
 օրհնեալ բարձրացեալ և փառաւորեալ յա-
 14 շիտեանս յաշիտենից : * Այլ չորք կենդանիւ-
 քն ասէին , ամէն . և երկիցունքն անկանէին
 առաջի նորա և երկիր պագանէին :

ԳԼՈՒԽ Գ.

- 1 Այլ տեսի զի եբաց զմին 'ի կնքոցն , և լը-
 ւայ 'ի միոյ 'ի չորից կենդանեացն իբրեւ ըզ-
 2 ձայն որուման՝ զի ասէր՝ թէ գամ . * Այլ տե-
 սի և ահա ձի սպիտակ , և որ հեծեալն էր 'ի
 նմա՝ ունէր ալեղն . և ասուաւ նմա պսակ ,
 3 և եկն յազթողն՝ զի յազթեացէ : * Այլ յոր-
 ժամ եբաց զկնիքն երկրորդ , լուայ յերկրորդ
 4 կենդանեոյն՝ զի ասէր , գամ : * Այլ ել այլ
 ձի կարմիր . և որ հեծեալն էր 'ի վերայ նորա՝

տուաւ նմա առնուլ զխաղաղութիւն յեր-
 կրէ, զի զմիմեանս զենցեն. եւ տուաւ նմա
 սուր մի մեծ: * Այլ յորժամ եբայց զկնիքն 5
 երրորդ, լուայ յերրորդ կենդանւոյն՝ զի ասէր
 թէ գամ, և տեսի՝ եւ ահա ձի սեաւ, և որ
 նստեալն էր ՚ի վերայ նորա՝ ունէր կշիւք ՚ի
 ձեռին իւրում: * Այլ լուայ ձայն ՚ի միջոյ չու 6
 ըից կենդանեացն. կապիճ մի ցորեան՝ դենաւ
 ըի միջ, և երեք կապիճ գարի՝ դենարի միջ.
 և ձէթ և գինի մի մնասեացես: * Այլ յորժամ 7
 եբայց զկնիքն չորրորդ, լուայ ձայն ՚ի չորրորդ
 կենդանւոյն՝ զի ասէր՝ թէ գամ: * Այլ տեսի 8
 և ահա ձի շուռս, և որ նստէրն ՚ի վերայ նորա՝
 ունէր զմահ, և դժոխք երթային զհետ նորա.
 և տուաւ նմա իշխանութիւն չորրորդ մասին
 աշխարհի՝ սատակել սրով և սովով և մահ
 ուամբ՝ և դազանօք երկրի: * Այլ յորժամ 9
 եբայց զկնիքն հինգերորդ, տեսի ՚ի ներքոյ սե-
 ղանոյն զհողիս ամենայն մարդկան զենեալ
 վասն բանին աստուծոյ՝ և վասն վկայութեան
 նորա զոր ունէին. * որք ասէին ՚ի ձայն մեծ. 10
 մինչեւ յերբ տէր սուրբ և ճշմարիտ՝ ոչ դա-
 տիս, և խնդրես զվրէժ արեան մերոյ ՚ի բը-
 նակչաց երկրի: * Այլ տուաւ նոցա արկանե. 11
 լիս սպիտակս, և ասացաւ նոցա զի հանգիցեն
 փոքր մի ժամանակ մինչեւ լցցին ծառայա-
 կիցք նոցա եւ եղբարք նոցա որք հանդեր-
 ձեալ են կատարել իբրև զնոսա: * Այլ տեսի 12
 յորժամ եբայց զկնիքն վեցերորդ՝ եղև շար-

- Ժուժն մեծ, և արեգակն եղեւ սեաւ իբրեւ
 զկապերտ այծեայ, և լուսինն բոլորովին եղև
 13 արիւն: * Եւ աստեղք երկնից թօթափեցան
 'ի յերկիր, որպէս տերեւ թզենուոյ զի ուժ
 14 գին շարժիցի 'ի հողմոյ: * Եւ երկին իբրեւ
 զմագաղաթեայ գիրս գալարէր, եւ ամենայն
 լերինք և կղզիք 'ի տեղւոյ իւրեանց շարժե-
 15 ցան: * Եւ թագաւորք երկրի եւ իշխանք՝
 հաղարապետք և մեծամեծք և զօրաւորք՝ և
 ամենայն ծառայք և ամենայն ազատք թա-
 գուցին զինքեանս յայրս և 'ի ծերպս վիմաց:
 16 * Եւ ասէին լերանց՝ թէ անկերուք 'ի վերայ
 17 մեր, և զբլուրս՝ թէ ծածկեցէք զմեզ. * զի
 եկն օր մեծ բարկութեան նորա, և ո՛վ կարէ
 կալ առաջի նորա:

ԳՒՌԻԽ Լ.

- 1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս՝
 զի կային 'ի չորս անկիւնս երկրի, և ունէին
 զչորս հողմս երկրի՝ զի մի շնչեացէ հողմ 'ի վե-
 րայ երկրի, և մի 'ի ծովու և մի 'ի ծառս:
 2 * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի ել յարեւելից,
 և ունէր զկնիք աստուծոյ կենդանուոյ, և ա-
 զաղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս հրեշտակ-
 սրն՝ որոց առեալ էր իշխանութիւնս ապակա-
 3 նել զերկիր և զծով. * եւ ասէր, մի մնասէք
 երկրի, մի ծովու, մի ծառոց. դադարեցէք
 մինչեւ կնքեցից զճառսոյս աստուծոյ իմոյ:

* Եւ լուայ զթիւ կնքելոցն՝ հարիւր քա. 4
 աասուն եւ չորք հազար կնքեալք յազգէ
 սրգւոցն իսրայելի . * յազգէն յուդայ՝ եր. 5
 կոտասան հազար կնքեալ . յազգէն առ-
 բենի՝ երկոտասան հազար կնքեալ . յազ-
 գէն գադայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ .
 * յազգէն ասերայ՝ երկոտասան հազար կրն- 6
 քեալ . յազգէն նեփթաղիմայ՝ երկոտասան
 հազար կնքեալ . յազգէն մանասէի՝ երկոտա-
 սան հազար կնքեալ . * յազգէն շամուիլի՝ 7
 երկոտասան հազար կնքեալ . յազգէն զեւեայ՝
 երկոտասան հազար կնքեալ . յազգէն իաւքա-
 րայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ . * յազգէն 8
 զաբուղոնի՝ երկոտասան հազար կնքեալ . յազ-
 գէն յովսեփայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ .
 յազգէն բենիամենի՝ երկոտասան հազար կրն-
 քեալ : * Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և ահա ժո. 9
 զովորդ բազում սրոց ոչ գոյր թիւ , յամե-
 նայն հեթանոսաց և յամենայն ազգաց և յա-
 մենայն լեզուաց եւ յամենայն ժողովրդոց ,
 սրք կային առաջի աթոռոյն և առաջի գառի-
 նոն՝ արկեալ զիւրեամբք հանդերձս սպիտա-
 կրս , և արմաւենիս ՚ի ձեռս իւրեանց : * Եւ 10
 զազակէին ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէին . փրկու թի
 աստուծոյ մերոյ՝ որ նստի ՚ի վերայ աթոռոյն ,
 և գառիսն : * Եւ ամենայն հրեշտակք կային 11
 շուրջ զաթոռոյն և զերկցամբքն եւ զչորիւք
 կենդանեօքն , և անկանէին յերեսս առաջի ա-
 թոռոյն և երկիր պագանէին աստուծոյ , * ւա. 12

- սերով . ամէն . օրհնութիւն և փառք և իւ
 վաստութիւն և գոհութիւն և սրատիւ և դօ-
 րութիւն և շնորհք անեառնն իմ ձերոյ՝ յաւի-
 13 անանս յաւիտենից . ամէն : * Եւ ասէ ցիս մի
 յերիցանց անտի . սոքա որ զգեցեալս են ըզ-
 հանդերձս սպիտակս՝ ոյք են , և կամ ուստի՞
 14 գան : * Եւ ասացի ցնա . տէր՝ դու գիտես :
 Եւ ասէ ցիս . սոքա են որ գան ՚ի վշտաց մե-
 ծաց , և լուացին զարկանելիս իւրեանց՝ եւ
 15 սպիտակացուցին արեամբ գառինն : * Այտն
 այնորիկ են առաջի ակթուոյն աստուծոյ , և
 սրաչտեն զնա զտիւ եւ զգիշեր ՚ի տաճարի
 նորա . և որ նստի ՚ի վերայ ակթուոյն՝ բնա-
 16 կեալ է ՚ի նստա : * Աչ քաղցիցեն , եւ ոչ ծա-
 րաւիցեն , և ոչ որ մեղիցէ նոցա՝ ոչ արեգակն
 17 և ոչ տօթ : * Եւ գառնն ՚ի միջոյ ակթուոյն
 իւրոյ հովուեացէ զնսա , եւ առաջնորդեացէ
 նոցա ՚ի կենաց աղբիւր ջրոյ կենդանուոյ . քան
 զի եհատ աստուած զամենայն արտօսք յերե-
 սաց նոցա :

ԳԼՈՒԽ Բ :

- 1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթներորդ՝
 եղեւ լուութիւն յերկինս՝ որպէս կէս ժամու :
 2 * Եւ տեսի հրեշտակս եօթն , որ առաջի աս-
 տուծոյ կային , և տուաւ նոցա եօթն փողս :
 3 * Եւ այլ հրեշտակ եկն եկաց առ սեղանն ,
 և ունէր խնկանոց սակի . և տուաւ նմա խուռնիկ

բապուժ , զի մատուցէ զաղօթս ամենայն
 սրբոց 'ի վերայ ոսկեղէն սեղանոց առաջի ա-
 թուոյն : * Այլ ել ծուխ խնկոցն՝ աղօթք սրբո- 4
 ցն՝ 'ի ձեռաց հրեշտակացն առաջի աստու-
 ծոց : * Այլ ելից հրեշտակն զխնկանոցն 'ի հրոց 5
 սեղանոցն , և արկ զնա յերկիր . և եղեւ որո-
 տումն և ձայնք և փայլատակումն և շարժու-
 մն մեծ : * Այլ եօթն հրեշտակքն որ ունէին 6
 եօթն փողս՝ սլասրաստեցին զինքեանս առ 'ի
 հարկանել : * Այլ առաջին հրեշտակն եհար 7
 զփողն , և եղեւ կարկուտ և հուր և արիւն
 խառնեալ՝ և անկաւ յերկիր , և զերրորդ մա-
 սն երկրի այրեաց , և զերրորդ մասն ծառոց
 այրեաց , և զամենայն դալար խոտոց այրեաց :
 * Այլ երկրորդ հրեշտակն փողեաց , և իբրեւ 8
 զլեռն մի մեծ հրդեհեալ անկաւ 'ի ծով , և
 եղեւ երրորդ մասն ծովու արիւն . * և սա 9
 տակեցաւ երրորդ մասն զուղակաց , և որ ու-
 նէր շունչ կենդանի՝ ապականեցաւ : * Այլ եր- 10
 րորդ հրեշտակն փողեաց , և անկաւ յերկնից
 աստղ մի մեծ՝ բորբոքեալ իբրեւ զղամբար ,
 և անկաւ յերրորդ մասն գետոց և աղբերաց .
 * և էր անուն աստեղն դառնութիւն . և բա 11
 զումք մեռան 'ի դառնութենէ ջուրցն : * Այլ 12
 չորրորդ հրեշտակն փողեաց , և վիրաւորէր
 երրորդ մասն արեգական՝ և երրորդ մասն
 լուսնի՝ և երրորդ մասն աստեղաց , և խաւա-
 րէր երրորդ մասն նոցա , և երրորդ մասն գի-
 շերոց նոյնպէս : * Այլ տեսի՝ և լուայ ձայն 15

հրեշտակի թռուցելոյ 'ի մէջ երկնից՝ զի աւսէր 'ի ձայն մեծ . վայ՛ վայ՛ վայ՛ որ բնակեալ են յերկրի . յորժամ լինիցի ձայն երկցն եւս փողոց , զոր կամիցին հրեշտակքն հարկանել :

ԳՒՈՒԽ Թ.

- 1 Այլ հինգերորդ հրեշտակն փողէր . եւ տեսի զի ասող մի անկաւ յերկնից , եւ տուաւ
- 2 նմա բանալի գբոյն անդնդոց . * եւ ելանէր ծուխ 'ի գբոյն որպէս զծուխ հնոցի մեծի . եւ
- 5 խաւարեցաւ արեգակն եւ օդք : * Այլ 'ի գբոյն ելանէր մարախ 'ի յերկիր . եւ տուաւ նոցա իշխանութիւն իբրեւ զխայթոցս կարճի .
- 4 * եւ ասացաւ նոցա զի մի մեղիցեն խոսոյ երկրի եւ մի ամենայն ծառոց , բայց միայն մարգոյ երկրայնոց , որ ոչ ունիցին զկնիք 'ի վերայ ճակատու իւրեանց : * Այլ տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի սպանանիցեն զնոսա , այլ չարչարեացեն զնոսա ամիսս հինգ . եւ չարչարանք նոցա իբրեւ զխայթոցս կարճի՝ որ հարկանիցէ զմարդ : * Այլ յաւուրսն յայնոսիկ խընդրեացեն մարդիկ զմահ՝ եւ մի գոցեն , եւ ցանկան մեռանել՝ եւ փախիցէ 'ի նոցանէ մահ :
- 7 * Այլ նմանութիւն մարախոյն՝ նմանութիւն ձիոց սլաութրաստելոյ 'ի սլաութրազմ , եւ 'ի վերայ գլխոց նոցա իբրեւ զսլասկ՝ նմանեալ սակւոյ . եւ երեսք նոցա իբրեւ զերեսս
- 8 մարդոյ . * եւ հերք նոցա իբրեւ զհերս կը

նոջ . և ատամուներ նոցա իբրեւ զառիւծու :
 * Այլ ունէին զրահս՝ իբրեւ զզրահս երկաթի . 9
 և ձայն թեւոց նոցա իբրեւ զձայն կառավար
 ձիոց բազմաց՝ որ արշաւեն ՚ի սպաներաղմ :
 * Այլ ունէին ագիս ըստ նմանութեան կարծի , 10
 և խայթոց յագիս նոցա . և ունէին իշխանութիւն
 շարչարել զմարդիկ ամիսս հինգ : * Այլ 11
 ունին թագաւոր ՚ի վերայ իւրեանց զհրեշ-
 տակն դժոխոց . և անուն նորա երբայեցերէն
 աղբագոն , որ կոչի ՚ի հայ բարբառ կորուստ :
 * Ահաւասիկ վայ մի էանց , և վայք երկու գաւ 12
 լոց են : * Այլ վեցերորդ հրեշտակն հարկանէր 13
 զփողն , և լուայ ձայն ՚ի չորից կենդանեացն
 որ էին առաջի սեղանոյն աստուծոյ , * զի աւ 14
 սէր ցհրեշտակն վեցերորդ՝ որ ունէր զփողն .
 լոյժ զչորս հրեշտակն զկապեալս ՚ի վերայ վե-
 տոյն եփրասոյ : * Այլ լուծան չորս հրեշտակ 15
 քնն սրատրաստեալք ՚ի ժամ և յօր և յամիս
 և ՚ի տարի , զի սպանցեն զերրորդ մասն մարդ-
 կան : * Այլ համարք հեծելոց զօրաց նոցա՝ 16
 բիւրք բիւրուց և հազարք հազարաց լուայ
 զթիւ նոցա : * Այլ տեսի ձիս ՚ի տեսլեանն , 17
 և հեծեալս ՚ի նոսա՝ որք ունէին զրահս հրե-
 ղէնս , և յակինթս հրդեհեալս ծծմբով . եւ
 գլուխք ձիոցն իբրեւ զգլուխս առիւծուց . և
 ՚ի բերանոց նոցա հուր ելանէր՝ և ծուխ և ծը-
 ծումբ : * Այլ ՚ի հարուածոցս յայտցանէ մեւ 18
 ռաւ երրորդ մասն մարդկան՝ ՚ի հրոյն և ՚ի
 ծխոյն և ՚ի ծծմբոյն , որ ելանէր ՚ի բերանոց

- 19 Կոյա : * Օ ի իշխանութիւն ՚ի բերանս է նոյ
ցա և յագիս կոյա , և ագիք կոյա նմանութիւն
թիւն օձի . և ունէին գլուխք՝ որով սատա
20 կէին զանիրաւս : * Եւ այլք ՚ի մարդկանէ որ
ոչ մեռան ՚ի հարուածոցս յայտցանէ , ոչ ա
պաշխարեցին և ոչ գարձան ՚ի գործոց ձե
ռաց իւրեանց , յերկրագոռ թե՛նէ գիւաց և
կոոց յոսկեղինաց և յարձաթեղինաց՝ և ՚ի
պղնձոց և ՚ի քարէ և ՚ի փայտէ , որք ոչ տե
21 սանել կարեն՝ և ոչ լտել և ոչ գնալ . * և ոչ
ապաշխարեցին ՚ի մարդասարանութե՛նէ՝ և ՚ի
գեղատուութե՛նէ , և ՚ի պռանկութե՛նէ և ՚ի
գողութե՛նէ իւրեանց :

ԳԼՈՒԽ Ժ .

- 1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զորաւոր՝ զի ի
ջանէր յերկնից , և զգեցեալ էր ամպ , և ծիւ
ածան ՚ի գլուխ նորա . և երեսք նորա իբրեւ
զարեգակն , եւ ոտք նորա որպէս փուն
2 հրոց : * Եւ ունէր ՚ի ձեռին իւրում գլու
կայք մի բացեալ . եւ եգ զոտն իւր զաջ
՚ի վերայ ծովու , և զձախն ՚ի վերայ երկրի :
3 * Եւ աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ գոչեաց իբ
րեւ զառիւծ . և յորժամ աղաղակեաց՝ խօ
սեցան եօթն որոտմունք յիւրեանց ձայնս :
4 * Եւ յորժամ խօսեցան եօթն որոտմունքն՝
կամէի գրել . և լուայ ձայն յերկնից՝ զի ա
սէր . կնքեա զոր խօսեցան եօթն որոտմունքն՝

և մի գրեր : * Այլ հրեշտակն զոր տեսի՝ որ 5
 եղ զոտն իւր 'ի վերայ ծովու և զմիւսն 'ի
 ցամաքի , համբարձ զձեռն իւր զաջ յերկի-
 նիս , * և երդուաւ 'ի կենդանին յաւիտենից , 6
 որ հաստատեաց զերկինս և որ 'ի նմա , և զեր-
 կիր և որ 'ի նմա , զի ոչ եւս կայ այլ ժամա-
 նակ . * այլ յաւուրս ձայնի եօթներորդ հր- 7
 րեշտակին՝ յորժամ հարցէ զփողն , կատարես-
 յի խորհուրդն աստուծոյ՝ որ աւետարանե-
 ցաւ 'ի ձեռն ծառայից իւրոց մարգարէիցն :
 * Այլ ձայնն՝ զոր ըւայ յերկնից՝ դարձեալ խօ- 8
 սեցաւ ընդ իս և ասէ . երթ ա՛ռ զգրկոյսն՝
 զոր ունի հրեշտակն բացեալ 'ի ձեռին իւր-
 ում , և կայ 'ի վերայ ծովու և ցամաքի : * Այլ 9
 ես երթեալ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի 'ի նմա-
 նէ . և ասէ ցիս . ա՛ռ զա՛ս և կեր զդոյն , և
 դառնասցի յորովայն քո . այլ 'ի բերան քո է
 քաղցր իբրեւ զմեղր : * Այլ առի զգրկոյսն 10
 բացեալ 'ի հրեշտակէն՝ և կրայ զնա . և էր
 'ի բերան իմ որպէս մեղր . և յորժամ կերայ ,
 դառնացաւ սրովայն իմ : * Այլ ասէ ցիս . հա- 11
 տանէ քեզ դարձեալ մարգարէանալ 'ի ժողո-
 վուրդս՝ և 'ի հեթանոսս և 'ի լեզուս և 'ի
 թագաւորս երկրի :

ԳՒՈՒԻ ԺԱՆ

Այլ առաւ ինձ եղէգն նման գաւազա- 1
 նի . և հայր հրեշտակն՝ և ասէր ցիս , արի՛

- և չափեա զտաճարն աստուծոյ և զսեղանն ,
 2 և զերկրպագուսն որ 'ի նմա : * Այլ զգաւ ի
 թըն որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա և մի
 չափեր , զի տուեալ է զնա հեթանոսաց . և
 զքաղաքն սուրբ կոխեացեն ամիսս քառասուն
 3 և երկուս : * Այլ տաց երկուց վկայից իմոց ,
 և մարգարէացիս աւուրս հազար երկերիւր
 4 և վաթսուն՝ զգեցեալ քուրձ : * Այքա են
 երկու ձիթենիքն՝ և երկու ճրագք , որ կան
 5 սուաջի աստուծոյ յերկրի : * Այլ որք կամիցին
 մասսել 'նոցա՝ հուր ելցէ 'ի բերանոյ 'նոցա ,
 և կերիցէ զթշնամիս 'նոցա . և որք կամիցին մե-
 6 զանչել 'նոցա՝ այսպէս սատակեացին : * Այքա ու-
 'նին իշխանու թիւն փակել զերկինս՝ զի մի տե-
 ղացէ զաւուրս մարգարէութե 'նոցա . և ունին
 իշխանու թիւն 'ի վերայ ջուրց՝ դարձուցանել
 զնոսա յարիւն , և հարկանել զերկիր յամենայն
 7 հարուածս՝ քանիցս անգամ և կամիցին : * Այլ
 յորժամ կատարեացեն զամենայն աւուրս վկայ-
 ութեան իւրեանց , յայնժամ գաղանն որ ե-
 րանէ յանդնդոց՝ տացէ ընդ 'նոսա սլատերազմ ,
 8 և յաղթեացէ 'նոցա և սարանցէ զնոսա : * Այլ
 դի 'նոցա անկեալ կայցէ 'ի մէջ հրապարակաց
 քաղաքին 'նոցա մեծի , որ անուանեալ կոչի
 ըստ հոգւոյն սոգոմ և եգիպտոս . սւր և
 9 տերն 'նոցա խաչեցաւ : * Այլ տեսցեն զնոսա
 ամենայն ցեղք և ժողովուրդք՝ և ամենայն
 լեզուք և հեթանոսք , զի դի 'նոցա անկեալ
 կայցէ զերիս աւուրս , և սչ տացեն թա-

զէլ 'ի գերեզմանս զոսկերս նոցա : * Եւ 10
 որ բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ լինին և խըն-
 գան 'ի վերայ նոցա , մինչեւ ընծայս և պա-
 ատարագս ասան տանել միմեանց . վասն զի սոքա
 երկօքին մարգարէքս չարչարեացեն զբնակիչս
 երկրի : * Եւ յետ երկց աւուրց և կիսոյ՝ հո 11
 գի կենդանի յատուծոյ մոցէ 'ի նոսա , եւ
 յարկցեն կացցեն 'ի վերայ սոկց իւրեանց .
 և ահ և երկիւղ մեծ անկաւ 'ի վերայ ամե-
 նեցուն որ սպանինն զնոսա : * Եւ լուայ ըղ 12
 ձայն մեծ՝ որ ասէր զնոսա . վերացիք ելէք աստ :
 Եւ վերացան ելին յերկինս ամպովք . և տե-
 սին զնոսա թշնամիք իւրեանց : * Եւ 'ի ժա 13
 մուն յայնմիկ շարժումն մեծ եղեւ , և տաս-
 ներորդ մասն քաղաքին ընկղմեցաւ , և մե-
 ռան 'ի շարժմանէն արք եօթն հազար . և
 յետ այնորիկ ահ մեծ եղեւ յամենեւեան ,
 և փառս տային աստուծոյ երկնաւորի : * Եւ 14
 հաւասիկ վայն երկրորդ էանց , և վայն եր-
 րորդ գարայ է վաղվաղակի : * Եւ յորժամ 15
 եօթներորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն ,
 եղեւ ձայն յերկինս՝ և ասէ . եղեւ թաղաւո-
 րութիւն ամենայն աիեզերայ տեառն մե-
 րոյ և յիտուսի քրիստոսի իւրոյ , և թաղա-
 ւորեացէ 'ի վերայ ամենայնի յաւիտեանս
 յաւիտենից : * Եւ քսան և չորս երկուն 16
 քրն՝ որ նստէին յաթուս իւրեանց առաջի
 աստուծոյ , անկանէին 'ի վերայ երեսայ իւ-
 րեանց՝ և երկիր պաղանէին տեառն աստու-

- 17 ծոյ և ասէին . * դոհանամք դքէն անք աս
տուած ամենակալ, որ էն և ես, և առեր
զգորութիւն քո մեծ, և թագաւորեցեր =
- 18 Այլ հեթանոսք բարկացան, և եկն բարկու
թիւն քո, և ժամանակ մեռելոյ՝ զի դա
տեցին . և տաս վարձս ծառայից քոյ մար
գարէից, և սրբոց երկիւղածաց անուան
քոյ՝ փոքունց և մեծամեծաց, և սպականես
- 19 զասրականիչս երկրի : * Այլ բացաւ տաճարն
աստուծոյ որ յերկինս, և երեւեցաւ տասպա
նակն աստուծոյ ՚ի տաճարն իւր, և եղեն փայ
լասականք և ձայնք և որսամուկք և շարժու
մըն, և կարկուտ մեծամեծ :

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

- 1 Այլ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս . կին
մի արկեալ զիւրեւ զարեգակն, և լուսին ՚ի
ներքոյ ստից նորա, և ՚ի վերայ գլխոյ նորա սրակ
2 աստեղեաց յերկոտասանից : * Այլ էր յղի, եւ
ճշէր յերկնեւն, և բազում վշտօք մերձ էր ՚ի
3 ճնանել : * Այլ երեւեցաւ այլ նշան յերկինս,
և ահաւասիկ վիշապ մի մեծ հրեղէն, որոյ
էին գլուխք եօթն եւ եղջիւրք տասն . եւ ՚ի
4 վերայ գլխոյ նորա եօթն խոյրք : * Այլ տուան
նորա քարշէր զերրորդ մասն աստեղաց երկ
նից, և արկ զնոսա յերկիր . եւ վիշապն կայր
առաջի կնոջն՝ որ հանդերձեալ էր ճնանել,
զի յորժամ ճնցի կինն զարդի իւր՝ կցէ զնա

վիշապն : * Այլ ճնաւ կինն արու՝ որ հանդեր 5
 ձեալ է հովուել զամենայն հեթանոսս գաւ
 ւազանաւ երկաթեաւ . և յափշտակեցաւ որ
 գի նորա առ աստուած , և առ աստու նորա :
 * Այլ կինն փախեաւ յանասպատ՝ ուր էր տե 6
 զի նմա պատրաստեալ յաստուծոյ , զի կերակ
 րեացի անդ աւուրս հազար երկերիւր և վաթ
 սունն : * Այլ եղև պատերազմ յերկինս , մի 7
 քայէլ և հրեշտակք իւր կռուէին ընդ վիշա
 պին . և վիշապն պատերազմէր զօրօք իւրովք .
 * եւ ոչ կարացին կալ ընդդէմ , և տեղի ոչ 8
 գտաւ նոցա յերկինս : * Այլ անկաւ վիշապն 9
 մեծ՝ օձն առաջին , որ անուանեալ կոչի բէեղ
 զեբուղ և սատանայ , որ մոլորեցոյց զամենայն
 տիեզերս երկրի . և հրեշտակք նորա ընդ նմա
 անկան : * Այլ լուայ ձայն մեծ յերկնից՝ որ ա 10
 սէր . արդ եղև զօրութիւն և փրկութիւն և
 արքայութիւն աստուծոյ մերոյ , և իշխանու
 թիւն օծելոյ նորա , զի անկաւ չարախօսն եղ
 բարոյ մերոյ , որ չարախօսէր զնոցանէ առաջի
 աստուծոյ զտիւ և զգիշեր : * Այլ նոքա յաղ 11
 թեցին նմա արեամբ գառինն , և բանիւ վը
 կայութեան նորա . և ոչ հաճեցան ընդ վիշա
 պրն մինչև ՚ի մահ : * Այն պատրիկ ուրախ լի 12
 ցին երկնիք՝ եւ ամենայն որ բնակեալ են ՚ի
 նմա . Այն երկրի և ծովու , զի անկաւ բան
 սարկունն առ ձեզ , որ ունի զցասումն բա
 զում , և կացցէ առ սակաւ մի ժամանակս :
 * Այլ յորժամ ետես վիշապն թէ անկաւ յեր 13

- կիր . զհետ եղև կնոջն՝ որ ծնաւ զմանուկն
 14 արու : * Եւ տուաւ կնոջն երկու թեւք ար-
 ծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ յանապատ ՚ի տեղի
 իւր . ուր կերակրէր անդ ժամանակ և ժա-
 մանակս եւ կէս ժամանակի՝ յերեսոց օձին :
- 15 * Եւ եհեղ օձն ՚ի բերանոյ իւրմէ զհետ կը-
 16 նոջն ջուր՝ զի ընկզմեսցէ զնա : * Եւ օգնեաց
 երկիր կնոջն , և եբաց երկիր զբերան իւր և
 եկուլ զջուրն՝ զոր եհեղ վիշապն ՚ի բերանոյ
 17 իւրմէ : * Եւ ցատեաւ վիշապն ընդ կնոջն , և
 գնաց պատերազմել ընդ այլ զաւակս նորա՝
 որք պահէին զպատուիրանս աստուծոյ , եւ
 18 ունէին զվկայու թիւնն յիսուսի , * եւ կաց ՚ի
 վերայ աւազոյ ծովու :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

- 1 Եւ տեսի զի ելանէր ՚ի ծովէն գազան ,
 և ունէր գլուխս եօթն և եղջիւր տասն , և ՚ի
 վերայ եղջերաց նորա տասն խոյր , և ՚ի վե-
 2 րայ գլխոյ նորա անուն հայհոյու թեան : * Եւ
 գազանն զոր տեսի՝ նման ընծու , և ոտք նո-
 րա իբրեւ զարջու . և բերան նորա որպէս
 զառիւծու . և ետ նմա վիշապն զզօրութիւն
 իւր՝ և զաթող իւր և զիշխանութիւն մեծ :
 5 * Եւ մի ՚ի գլխոց նորա վերաւորեալ էր ՚ի
 մահ . և վէր մահուան նորա ողջանայր : Եւ
 զարմացաւ ամենայն երկիր ընդ գազանն , զի

Եւ նմա վիշապն զթագաւորութիւն իւր :
 *Նշու երկիր պագին վիշապին՝ որ եւ զիշխանու 4
 թիւնն գաղանին , և ասէին . ո՞վ իցէ նման
 գաղանիս , կամ ո՞վ կարիցէ պատերազմել ընդ
 դմա : *Նշու տուաւ նմա բերան խօսել զմեծա 5
 մեծս և զհայհոյութիւն . և տուաւ նմա իշ
 խանութիւն զամիսս քառասուն և երկու :
 *Նշու երաց զբերան իւր հայհոյութեամբ առ 6
 աստուած , և հայհոյեաց զանուն նորս և ըզ
 խորանն նորս , և զերկնային խորանն : *Նշու տր 7
 ւաւ նմա իշխանութիւն ՚ի վերայ ամենայն
 ազգաց և լեզուաց և ժողովրդոց . * զի եր 8
 կրրպագեցեն նմա ամենայն որ բնակեալ են
 ընդ երեսս երկրի . որոց ոչ են գրեալ ան
 ուանք նոցա ՚ի դարութիւն կենաց գառինն
 զենոյ խկզբանէ աշխարհի : * Ոյք ունին ա 9
 կանջս լսելոյ՝ լուսցեն : * Օյի են ոմանք՝ որք 10
 ՚ի գերութեան վարեցին , և են ոմանք՝ որ
 սրով մեռցին , և են ոմանք՝ որ անձամբ զան
 ձինս սպանանիցեն . աստ է համբերութիւն և
 հաւատ սրբոց : * Նշու տեսի այլ գաղան՝ զի 11
 ելանէր յերկրէ , և ունէր եղջիւրս երկու նը
 ման գառինն . և խօսէր իբրեւ զվիշապն : *Նշու 12
 զիշխանութիւն զամենայն զառաջնոյ գաղա
 նին գործէր առաջի նորս . և առնէր զերկիր
 և զամենայն բնակիչս նորս՝ զի երկիր պագա
 նիցեն գաղանին առաջնոյ՝ մինչեւ ողջացի
 վեր մահու նորս : * Նշու առնէր նշանս բազու 13
 մրս , և տայր հրոյ իջանել յերկնից յերկիր՝

- 14 առաջի մարդկան : * Այլ մարտեցուցանէր զորս
բնակեալ են յերկիր՝ նշանօքն որ առեալ են
'ի ձեռս նորա՝ առնել առաջի գաղանին . ասեն
ցնա բնակիչք երկրի . արա զպատկեր գաղանին ,
- 15 որ 'ի վերայ սրայն եկեաց : * Այլ առաւ նմա իշխանութիւն ,
զի տացի հոգի պատկերի գաղանին ,
և զի խօսեացի պատկերն , և երկիր
պագցեն նմա ամենայն բնակիչք երկրի . և որ
ոչ պագցէ երկիր պատկերի գաղանին , սպան
ցէ զնա : Այլ արացէ զամենայն փոքունս և
զմեծամեծս և զմեծատունս և զազատս և զաղ
քատս և զծառայս , զի տացէ նոցա գրոշմ յա
ջու ձեռին՝ և 'ի վերայ ճակատու նոցա : * Այլ
ոչ որ կարացէ գնել և վաճառել՝ եթէ ոչ
ունիցի զգրոշմ գրոյն՝ և զանուն գաղանին և
- 17 զթիւ անուան նորա : * Այս է իմաստութիւն .
որ ունի միտս՝ համարեացի զթիւ գաղանին .
թիւ եղեալն մարդոց , և թիւ անուան նորա՝
է այս . վեց հարիւր վաթսուն և վեց :

ԳԼՈՒԽ ԺԴ .

- 1 Այլ տեսի՝ եւ ասա գառն կայր 'ի վերայ
լերինն սիսիւնի , և ընդ նմա հարիւր քառա
սուն և չորս հազարք , որ ունէին զանուն նո
րա , և անուն հօր նորա գրեալ 'ի վերայ ճա
2 կատուց նոցա : * Այլ լուայ ձայն յերկնից՝ որ
պէս զձայն ջուրց բազմաց , և ձայն որուման

մեծի . և լուայ իբրեւ զձայն քնարահարաց ,
 զի հարկանէին զքնարս իւրեանց : * Այլ եր 3
 գէին զերգս նորս առաջի աթոռոյն՝ և առա-
 ջի չորից կենդանեացն և առաջի երիցանցն .
 և ոչ ոք կարէ գիտել զերգս նոցա՝ բայց մի-
 այն հարիւր քառասուն և չորս հազարքն ,
 որք աղատեալ են յերկրէ : * Սորա են որք 4
 ընդ կանայս ոչ խառնակեցան , և են կուսանք-
 սորա զկնի երթան գառիկն՝ ուր և երթիցէ .
 սորա ընտրեցան ՚ի մարդկանէ առաջի աստու-
 ծոյ և գառիկն : * Այլ ՚ի բերան նոցա ոչ գը 5
 տաւ սուտ , զի անբիծք են : * Այլ տեսի այլ 6
 հրեշտակ թռուցեալ ՚ի մէջ երկնից . և ու-
 նէր աւետիս յաւիտենական՝ աւետարանել
 ամենայն ազգաց և լեզուաց որ բնակեալ են
 յերկրի : * Այլ ասէր ՚ի ձայն մեծ . երկերուք 7
 յաստուծոյ՝ և տուք իմառս նմա , զի եկն ժամ
 դատաստանի նորա . և երկիր պագէք արարչին
 երկնի և երկրի և ծովու և աղբերաց ջուրց :
 * Այլ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր զհետ նո 8
 րա և ասէր . անկաւ անկաւ բաբելոն մեծն՝
 ՚ի գինւոյ արբեցու թենէ՝ ՚ի ցամանէ՝ ՚ի պո-
 ռնկու թենէ իւրմէ , որ արբեցոյց զամենայն
 հեթանոսս : * Այլ այլ հրեշտակ երրորդ գայր 9
 զհետ նոցա՝ և ՚ի ձայն մեծ ասէր . սլ որ եր-
 կրապագեաց գազանին և պատկերի նորա , և
 կամ զգրոշմ նշանի նորա սու ՚ի ձակատ իւր ,
 և կամ ՚ի վերայ աջու ձեռին իւրոյ , * այնպի 10
 սին արբցէ ՚ի բաժակէ ցամանն աստուծոյ՝

- արկելոյ յանապակէ բարկութեան բաժակին .
 և տանջեսցի հրով և ծծմբով առաջի աստու-
- 11 ծոյ և գառինն : * Այլ ծուխ նոցա ելցէ յաւի-
 տեանս յաւիտենից , և ոչ ունին հանգիստ՝
 որք երկիր պագին գազանին 'ի տուէ և 'ի գի-
 շերի . և որք երկիրպագին պատկերին , և ա-
- 12 ռին զգրոշմ և զանուն նորա : * Այլ համբե-
 րութիւն սրբոցն աստ է . այս՝ որք պահեն
 զպատուիրանս աստուծոյ , և զհաւատս յի-
- 13 սուսի : * Այլ լուայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր
 ցիս . գրեա , երանի մեռելոցն՝ որք 'ի տէր
 ննջեցին այժմիկ վաղվաղակի . զայս ասէ հոգին ,
 քանզի հանգեան յաշխատութենէ իւրեանց .
 բայց միայն գործք իւրեանց չոգան զհետ նո-
- 14 ցա : * Այլ տեսի և ահա ամպ սպիտակ , և 'ի
 վերայ ամպոյն նստէր նման որդւոյ մարդոյ , և
 'ի գլուխ իւր պսակ ոսկի , և 'ի ձեռին իւ-
- 15 րում ունէր գերանդի սրեալ : * Այլ այլ հը-
 րեշտակ ելանէր յերկնից , աղաղակէր 'ի ձայն
 մեծ՝ և ասէր . որ նստիսդ 'ի վերայ ամպոյդ՝
 առաքեա զգերանդիդ քո և հնձեա , զի եկն
 ժամանակ հնձոց , և հասեալ են հունձք եր-
- 16 կրի : * Այլ արկ որ նստէր 'ի վերայ ամպոյն՝ զգե-
 րանդին իւր յերկիր , և հնձէր զամբնակիչս եր-
- 17 կրի : * Այլ այլ հրեշտակ ելանէր 'ի տաճա-
 րէն որ յերկինս , և ունէր և սա գերանդի
- 18 սրեալ : * Այլ այլ հրեշտակ ելանէր 'ի սեղա-
 նոյն , որ ունէր իշխանութիւն 'ի վերայ հրոյ ,
 և աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ առ հրեշտակն որ

ունէր զգերանդին սրեալ՝ և ասէր . կլթեա
 զողկոյզս յայգւոյ երկրէ , զի հասեալ է խա
 զողգ 'ի գմա : * Աւ արկ հրեշտակն զգերան 19
 զի իւր յերկիր , և կլթէր զխաղող նորա , և
 արկանէր 'ի հնձանն աստուծոյ 'ի մեծ : * Աւ 20
 կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ քաղաքին , և ե
 լանէր 'ի հնձանէն արիւն մինչեւ 'ի ասնձա
 ձիոյն . և երկայնութիւն նորա հազար և վեց
 հարիւր ասպարէզ :

ԳՒՈՒԽ ԱԵ .

Աւ ատօսի այլ նշան յերկինս մեծ և բա 1
 քանչեղի . հրեշտակս եօթն՝ սրբ ունէին եօ
 թնն վերս զկնի . զի նորօք կատարէր բարիու
 թիւն աստուծոյ : * Աւ ատօսի սրպէս ծով ա 2
 սրակեղէն խառնեալ հրով . և որք յաղթեցին
 գաղանին՝ և թաւոյ անուան նորա՝ եւ պատ
 կերի նորա՝ եւ դրոշմի նորա , նորս կային 'ի
 վերայ ծովուն ասպակեղնի . և ունէին զքնարս
 աստուծոյ . * և երգէին զերգս մովսէսի առա 3
 ջի աստուծոյ , և զերգս գառնինն՝ ասելով , թէ
 մեծամեծ և սքանչելի են գործք քո՝ տէր աս
 տուած ամենակալ , արդար և ճշմարիտ են
 ճանապարհք քո , թաղաւոր ամենայն հեթա
 նոսաց : * Աւ մի որ ոչ երկիցէ , և փառաւո 4
 բեայէ զտէր անուն քո . զի գու միայն սուրբ , և
 արժանի երկրպագելոյ , զի ամենայն հեթանոսք
 եկեացեն և երկիր սրագցեն առաջի քո տէր ,

- 5 յորժամ արդարութիւնքս յայանեսցի : * Այլ
յետ այսորիկ տեսի՝ և բացաւ տաճարն խո-
6 բանին վկայութեան՝ որ էր 'ի յերկինս : * Այլ
ելանէին եօթն հրեշտակք՝ որք ունէին եօթն
հարուածս , եւ զգեցեալ էին 'ի տաճարին
կտաւս մարդրս եւ պայծառս , և գօտեւո-
րեալ էին առ ստեամբք իւրեանց գօտիս ու-
7 կեղէնս : * Այլ 'ի չորից կենդանեացն առաւ
եօթն հրեշտակացն՝ եօթն սկաւառակս լի
ցամամբն աստուծոյ կենդանւոյն յաւիտեա-
8 նրս յաւիտենից : * Այլ լցաւ տաճարն ծխով
փառացն աստուծոյ՝ և զօրութեան նորա .
և ոչ որ կարէ մտանել 'ի տաճարն՝ մինչև կա-
տարեսցին եօթն հարուածքն յեօթն հրեշտա-
կացն :

ԳԼՈՒԽ Ժ.Չ.

- 1 Այլ լուայ ձայն մեծ 'ի տաճարէն՝ զի ա-
սէր յեօթն հրեշտական . երթայք հեղէք զեօ-
թրն սկաւառակսդ ցամամանն աստուծոյ յեր-
2 կիր : * Այլ գնաց առաջին հրեշտակն , և ե-
հեղ զսկաւառակ իւր յերկիր , և եղև հա-
րուածք չարաչար 'ի վերայ մարդկան՝ որ ու-
նէին զգրոշմ գազանին , և երկիրպագին պատ-
3 կերի նորա : * Այլ երկրորդ հրեշտակն եհեղ
զսկաւառակ իւր 'ի ծով , և դարձան ջուրքն
յարիւն մեռեալ . և ամենայն շունչ կենդա-
4 նի որ էր 'ի ծովու՝ սատակեցաւ : * Այլ եր-

բորդ հրեշտակն եհեղ զսկաւառակ իւր 'ի
 գետս և յաղբերս ջուրց , և եղեւ արիւն :
 * Եւ լուայ 'ի հրեշտակէն զի ասէր . արգար 5
 է՝ որ էնն և է , և սուրբ 'ի գործս իւր՝ զի
 այսպէս դատեցաւ . * վասն զի զարիւն սրբ 6
 բոց և զարիւն մարգարէիցն հեղին ամպա-
 ըիշտք . վասն այնորիկ արիւն ետ ըմպել նոցա
 ըստ արժանւոյն : * Եւ լուայ 'ի սեղանոյ ան 7
 տի զի ասէր . այո՛ տէր աստուած ամենա-
 կալ , արգար և ճշմարիտ են դատաստանք
 քս : * Եւ չորրորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկա 8
 ւառակէ իւրմէ 'ի վերայ արեգական : * Եւ 9
 տուաւ նմա խորշակահար առնել զմարդիկ
 հրով . եւ տապալցան մարդիկ 'ի տապ մեծ ,
 և հայհոյեցին զաստուած՝ որ ունի իշխանու-
 թիւն 'ի վերայ հարուածոցս այսոցիկ . և ոչ
 ապաշխարեցին 'ի փառս աստուծոյ : * Եւ 10
 հինգերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառա-
 կէ իւրմէ 'ի վերայ աթուոյ գաղանին , և ե-
 ղեւ թագաւորութիւն նորա խաւարեալ . և
 ծամէին զլեզուս իւրեանց յախտէ ցաւոցն ,
 * և հայհոյեցին զաստուած երկնից 'ի ցա 11
 ւոց իւրեանց՝ և յախտէ դառնութեանն , և
 ոչ ապաշխարեցին 'ի գործոց իւրեանց : * Եւ 12
 վեցերորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ
 իւրմէ 'ի վերայ գետոյն մեծի եփրատայ , և
 ցամաքեցան ջուրք նորա՝ զի պատրաստե-
 ցի ճանապարհ թագաւորի ելիցն արեւու :
 * Եւ տեսի զի ելանէր 'ի բերանոյ վիշապին՝ 13

և 'ի բերանոյ գազանին՝ և 'ի բերանոյ սուտ
 մարդարէին ոգիք երեք անսուրբք իբրեւ ըզ
 14 գորտս : * Քանզի նորա էին ոգիք դիւականք
 որք առնէին զնշանս, և երթային առ թագա
 ւորս ամենայն երկրի՝ ժողովել զնոսա 'ի պա
 տերազմ, յորն մեծ տեառն ամենակալի . քան
 15 զի այսպէս ասաց տէր . * ահա գամ իբրեւ
 զգող, երանի որ իցեն արթունք, և պահես
 ցեն զհանդերձս իւրեանց, զի մի մերկ շը
 ջեսցին, և երեւեսցին ամօթանք իւրեանց :
 16 * Եւ ժողովեցից զնոսա 'ի տեղի մի, որ կոչի
 17 եբբայեցերէն՝ արմաքեդոն : * Եւ եօթնե
 րորդ հրեշտակն եհեղ 'ի սկաւառակէ իւրմէ
 'ի վերայ օդոյ . և ել ձայն մեծ յերկնից և
 18 յաթուոյն՝ տսելով . եղեւ : * Եւ եղեն փայլա
 տակմունք և ձայնք և որոտմունք . և եղեւ
 շարժումն մեծ՝ որպիսի չիք եղեալ իսկզբանէ՝
 յորմէհետէ եղեւ մարդ 'ի վերայ երկրի՝ այն
 19 պիսի շարժումն մեծ : * Եւ եղեւ քաղաքն
 մեծ յերիս մասն, և քաղաքք ազգացն անկան .
 և բաբելոն մեծ յիշեցաւ առաջի աստուծոյ,
 տալ նմա զբաժակն գինւոյ ցաաման բարկու
 20 թեան նորա : * Եւ ամենայն կղզիք փախեան,
 21 և լերինք 'ի միջոյ բարձան : * Եւ կարկուտ
 մեծ իբրև կշիռ տաղանդոյ միոյ իջանէր յեր
 կնից 'ի վերայ մարդկան . և հայհոյեցին մար
 դիկ զաստուած յերկինս՝ վասն հարուածոյ
 կարկտին, զի մեծ էր հարուածն և սաստիկ :

ԳԼՈՒԽ ԺԷ.

Այլ եկն մի ոմն յեօթն հրեշտակացն՝ որք 1
 ունեին զեօթն սկաւառակսն . խօսեցաւ ընդ
 իս՝ և ասէ . եկ այսր և ցուցից քեզ զդատաս-
 տանս մեծ պոռնկին՝ որ նստի ՚ի վերայ ջուրց
 բաղնաց : * Մեզ որում պոռնկեցան թագաւ 2
 ւորք երկրի , եւ արբեցան բնակիչք երկրի ՚ի
 գինւոյ արբեցութեան պոռնկութեան նորա :
 * Այլ առ տարաւ զիս յանապատ հոգւոյն . և 3
 տեսի կին մի՝ զի նստէր ՚ի վերայ կարմիր դա-
 ղանի , և լի էր անուամբ հայհոյութեան . և
 գաղանն զոր տեսի՝ ունէր գլուխս եօթն եւ
 եղջիւրս տասն : * Այլ կինն զգեցեալ էր ծի- 4
 րանիս և կարմիրս , և զարդարեալ ոսկւով և
 մարգարտով և ակամբք պատուականօք , ու-
 նելով բաժակ ոսկի ՚ի ձեռին իւրում , և լի
 էր գարշելի և անմարութ պոռնկութեամբ :
 * Այլ ՚ի ճակատն նորա գրեալ անուն՝ խորհրդ 5
 գով . մեծն բարեղան՝ մայր պոռնկոց և գար-
 շելեաց երկրի : * Այլ տեսի զկինն արբեցեալ 6
 յարենէ սրբոց՝ և յարենէ ամենայն վկայիցն .
 և զարմացայ՝ տեսեալ զնա՝ զարմացումն մեծ :
 * Այլ ասէ զիս հրեշտակն . ընդէր զարմացար . 7
 ես ասացից քեզ զխորհուրդս կնոջն , և զգա-
 ղանին որ բարձեալ ունի զնա , որ ունի զեօ-
 թըն գլուխն՝ եւ տասն եղջիւր : * Այլ գա- 8
 ղանդ զոր տեսեր՝ որ էր , և չէր , և հանդեր-

- ձեռք է ելանել 'ի դժոխաց' և 'ի կորուստ եր-
 թալ, և դարմացան ամենեքեան որ բնակեալ
 են 'ի վերայ երկրի, որոց ոչ էր գրեալ անուանք
 նոցա 'ի գիր կենաց խնդրանէ աշխարհի, զոր
 տեսանէիր գագառանն, զի էր' և չէ, և մերձ
 9 է = * Աստ է իմաստութիւն' որ ունի միտս, և
 եօթն գլուխն' եօթն լերինք են, ուր կիինն
 նստեալ էր 'ի վերայ նոցա, և նորին թագա-
 ւորք են եօթն, և թագաւորք եօթն գոլով,
 10 * Հինգն անկան, և մին եկաց, և մինն ոչ է
 եկեալ, և յորժամ գայ' սակաւիկ մի ժամաւ
 11 նակ ունի = * Այլ գագառանն' որ էր' և չէ, և նա
 ու թերորդ է, և է յեօթանց անտի, և 'ի կո-
 12 րուստ երթալոց է = * Այլ տասն եղջիւրն զոր
 տեսեր' տասն թագաւորք են, որոց չեւ եւս
 է ստեալ զթագաւորութիւն, այլ առնուն'
 և կան իշխանք 'ի մի ժամ, և առնուն' նորա
 13 զիշխանութիւն ընդ գագառանին = * Նորա մի կա-
 մրս ունին, և զգորութիւն և զիշխանութիւն
 14 գագառանին տան = * Այլ ընդ գառինն պատե-
 րազմին, և գառնն յաղթէ նոցա, զի տէր է
 նոցա և թագաւոր թագաւորաց, և որք ընդ
 նմա կոչեցեալք են, ընտրեալք և հաւատա-
 15 ցեալք = * Այլ ասաց զիս, և զճուրն զոր տե-
 սեր' ուր նստէր պառնիկն, ժողովուրդք են,
 16 և բազմութիւնք և ազգք և լեզուք = * Այլ
 տասն եղջիւրքն' զոր տեսեր գագառանին, նո-
 քա տեսցեն զպառնիկն' եւ ասեսցեն զնա,
 և զմարմին նորա կերիցեն' և այրեսցեն ըզ-

նա հրով : * Քանզի աստուած եղ ՚ի սիրտս 17
 նոցա առ ՚ի լինել նոցա մի կամս , և տալ ըզ-
 թագաւորութիւն գաղանին՝ մինչեւ կատա-
 բեցի բանն աստուծոյ : * Եւ կինն զոր տեսեր՝ 18
 է քաղաքն մեծ , որ ունի զթագաւորութիւն
 ՚ի վերայ թագաւորութեանց երկրի :

ԳՒ ՈՒԽ ԺԸ :

Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ իջեալ 1
 յերկնից՝ որ ունէր իշխանութիւն մեծ , եւ
 երկիր լուսաւորեցաւ ՚ի փառաց նորա : * Եւ 2
 աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ ասելով . անկաւ
 բաբելոն մեծն , որ եղեալ էր բնակութիւն
 դիւաց , և արդել ամենայն այսոց պղծոց , և
 բանտ պահպանութեան ամենայն ոգւոց ան-
 սրբից և ատեցելոց : * Վասն զի ՚ի բարկու- 3
 թենէն գինւոյ պոռնկութեան նորա արբին
 ամենայն ազգք և թագաւորք երկրի՝ որ ընդ
 նմա պոռնկեցան . և վաճառականք երկրի ՚ի
 նորա զօրութեանն յօրանալոյ մեծացան : * Եւ 4
 լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր . ելէք ՚ի միջոյ
 դորա՝ ժողովուրդ իմ , զի մի հաղորդ լցիք մե-
 ղաց դորա , և մի զհարուածս դորա ընդունի-
 յիք . * զի հասին կցեցան մեզք դոցա մինչեւ 5
 յերկինս , և յիշեաց աստուած զամսարշտու-
 թիւնս դորա . * եւ հատուցանէ դմա՝ որպէս 6
 եւ հատոյցն մեզ , եւ առցէ դա երկսրասիկ
 ըստ գործոց իւրոց . և զբաժակն որով խառ-

- 7 նեայն՝ խառնեցէք դմա կրկին . * եւ որչափ
 փառաւորեաց զինքն եւ խայտաց , այնչափ
 հատուցէք դմա սուգ . զի 'ի սրտի իւրում
 ասէր՝ թէ յամենայն ժամ նատայց ես թա-
 8 գուհի , եւ այրի ոչ եւս եղէց : * Ասն այնու-
 բիկ 'ի միում աւուր եկեացեն 'ի վերայ դորա
 հարուածք՝ մահ եւ սուգ եւ սով , եւ 'ի հուր
 այրեսցի , զի հզօր է տէր աստուած՝ որ դա-
 9 տեցաւն զդա : * Այլ լայցեն՝ եւ կոծեսցին 'ի
 վերայ դորա թագաւորք երկրի՝ որք ընդ դմա
 սրունկեցան եւ խաղացին . եւ հեծեսցեն յոր-
 ժամ տեսցեն զծուխ կիզման տանջանաց դո-
 10 րա : * 'ի հեռաստանէ կայցեն վասն երկիւղի
 տանջանաց դորա՝ եւ ասացեն . վայ քաղաքիդ
 մեծի բարեւոյնի . քաղաք հզօր , զի 'ի միում
 11 ժամու եկին հասին դասաստանք քո : * Այլ վա-
 ճառականք երկրի ողբացեն եւ սգացեն 'ի
 12 վերայ քո , զի զբեռն նոցա ոչ որ դնէ . * եւ
 շահք որ 'ի քէն՝ ոչ եւս իցէ , ոսկւոյ եւ արծա-
 թոյ եւ ականց պատուականաց՝ եւ մարդար-
 սոյ եւ բեհեզոյ եւ ծիրանւոյ եւ ոսկեթելի եւ
 որդան , եւ ամենայն փայտ խնկոյ՝ եւ ամենայն
 անօթ փղոսկրեայ , եւ ամենայն անօթ 'ի փայ-
 տէ պատուականէ եւ 'ի պղնձոյ եւ յերկաթոյ
 13 եւ 'ի կճոյ . * եւ կինամամուն եւ ամենայն խուռնկ
 եւ իւղն եւ կնդրուկ , եւ գինի եւ ձէթ , եւ նա-
 շիհ եւ ցորեան , եւ ստացուածք ամենայն , առ-
 ջառ եւ ոչխար . եւ երիվարաց եւ կառաց՝ որ
 14 վայել է մարմնոց եւ ոգւոց մարդկան : * Այլ

ամենայն ցանկու թիւն անձինքոյ գնաց ՚ի քէն .
 և ամենայն լուսափայլ վայելչու թիւնն , պա-
 րարան և գէրն եւ սպիտակն գնաց ՚ի քէն ,
 և ոչ և ս գացեա զայդ : * Եւ ամենայն շահա 15
 վաճառք այսորքիւք մեծացեալք՝ ՚ի քէն ՚ի բաց
 կացցեն վասն երկիւղի տանջանաց քոյ լալով
 և սուգ առնելով . * և ասացեն . վայ վայ քա 16
 զարք մեծ , որ զգեցեալ էիր բեհեզս և ծիրա-
 նիս և որդան , և ոսկեղոծս , և քարինս պատ-
 ուականս և մարդարիսս . * զի ՚ի միում ժամու 17
 պակասեցաւ այոջափ մեծու թիւն քո . և ա-
 մենայն նաւափար , և ամենայն որ ՚ի տեղիս
 տեղիս նաւեն , և նաւաղք , և որք միանգամ
 ուսկանաւ գործեն , ՚ի հեռաստանէ կացցեն
 լալով , * և աղաղակեցեն՝ տեսանելով զճուխ 18
 կիզման նորս , ասելով . ո՞ նման է քաղաքիս
 այամիկ մեծի : * Եւ արկցեն հող ՚ի վերայ դրւ 19
 խոյ իւրեանց , և գուժարով ձայնիւ մեծաւ՝
 լալով և սգարով ասացեն . վայ վայ քաղաք մեծ ,
 որով ամենեքեան մեծանայար՝ որք ունէարք զնա-
 ւըս ՚ի ծովս՝ վասն պատուականու թեան քո .
 զի ՚ի միում ժամու ապականեալ կործանե-
 յար : * Աւրախ լերուք ՚ի վերայ նորս երկինք՝ 20
 և սուրբ առաքեալք և մարդարէք . զի դա-
 սեցաւ ատուած զգառաստան ձեր ՚ի դմա-
 նէ : * Եւ առ հրեշտակն հոգի՝ քար մի իբրև 21
 զերկան մեծ , և ընկէց ՚ի ծով՝ ասելով . այս-
 պէս յարձակմամբ անկցի բարեբախն քաղաք
 մեծ , և այլ ոչ եւս գացի : * Եւ ձայն քնա 22

րերդաց և երաժշտականաց՝ արուեստակա-
 նաց և փողահարաց և թմբկի, այլ ոչ եւս
 25 լուսիցի ՚ի քեզ: * Այլ լոյս ճրագի և ձայն երկա-
 նի՝ այլ ոչ եւս երեւեցցի ՚ի քեզ, և ձայն
 փեայի և ձայն հարսին՝ այլ ոչ եւս լուսիցի
 ՚ի քեզ. և ոչ վաճառականք քո փառաւորք և
 մեծամեծք երկրի, որ զաւարճացեալ էին ՚ի
 քեզ. վասն զի կախարդութեամբ դեղատու-
 24 ութեան քո մոլորեցան ամենայն ազգք. * եւ
 ՚ի քեզ ամենայն արիւն մարդարէից և սրբ-
 բոց դատաւ, և ամենայն գրեցոց յերկրին կեն-
 դանեաց:

ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

- 1 Այլ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բարձ-
 մութեան յերկինս ասելով. ալէլուիա, փրկ-
 կու՛թիւն և փառք և սլափաւ և զօրութիւն
 2 աստուծոյ մերում. * զի ճշմարիտ և արդար
 են դատաստանք նորա, զի դատեաց զպա-
 նիկն մեծ ՚ի պոռնկութեան իւրում, և խըն-
 դրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւրոց ՚ի ձե-
 3 ռաց նորա: * Այլ կրկին անգամ օրհնեցին և
 ասացին, ալէլուիա, և ծուխ նորա ելանէր
 4 յաւիտեանս յաւիտեանից: * Այլ անկան քը-
 սան և չորք երկնունքն՝ և չորք կենդանիքն,
 և երկիր պագին աստուծոյ՝ որ նստէրն յա-
 թու փառաց, ասելով. ամէն՝ ալէլուիա:
 5 * Այլ ձայն յաթուոյն ելանէր ասելով. օրհ-

նեցէք զաստուած ամենայն ծառայք նու
 րա, և որք երկնչիք 'ի նմանէ՝ փոքունք և
 մեծամեծք : * Եւ լուայ ձայն բազմութեան 6
 մեծի՝ իբրեւ զձայն ջուրց բազմաց, և իբրեւ
 զձայն հղօր որոտման, ասելով դարձեալ. ա-
 լելուիա, վասն զի թագաւորեաց աստուած
 ամենակալ : * Ինդամք՝ և ցնծամք և տամք 7
 փառս նմա, զի եկն հարսանիք դառինն : Եւ
 կինն հարսն նորա պատրաստեաց զինքն . * և 8
 տուաւ նմա զդէնուլ բեհեզս սպիտակս սուր-
 բըս և լուսափայլս, որ է բեհեզն՝ արդարու-
 թիւն սրբոցն : * Եւ մի յերկցանցն ասէր ցիս . 9
 գրեա զայդ, երանելիք են ամենեքեան՝ որ
 կոչեցեալ են յընթրիս հարսանեաց դառինն :
 * Եւ ես անկեալ առաջի ուտից նորա, երկիր 10
 պազի նմա : Եւ սսէ ցիս . անսա՝ մի անկա-
 նիր առաջի իմ, քանզի և ես ծառայակից քո
 եմ, և եղբարց քոյ՝ որք ունին զվկայութիւնն
 յիսուսի քրիստոսի . տեառն աստուծոյ մի-
 այն երկրպագեա . քանզի հաստատութեամբ
 յիսուսի է տեսիլդ եւ հոգի մարգարէու-
 թեանդ . զի վկայութիւն յիսուսի է՝ հոգ-
 ւոյն սրբով որ 'ի մարգարէսն էր : * Եւ 11
 տեսի զերկինս բացեալ, և ահա ձի սպիտակ,
 և որ հեծեալն էր 'ի նմա՝ հաւատարիմ և
 ճշմարիտ և արդարութեամբ դատի՝ և պա-
 տերազմի : * Եւ աչք նորա բոց հրոյ, և 'ի 12
 վերայ գլխոյ նորա պսակս բազումս . և ունէր
 անուն գրեալ, զոր ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն

- 13 ինքն : * Այլ արկեալ զիւրեաւ հանդերձ ներ-
 կեալ արեամբ . և կոչէր անուն նորա՝ բան
 14 աստուծոյ : * Այլ զօրավարք երկնից՝ և զօրք
 երկնից զհետ երթային նորա ձիովք զգե-
 15 ցեալք բեհեզս սուրբս եւ սպիտակս : * Այլ
 ՚ի բերանոյ նորա ելանէր սուր սրեալ , զի
 նովաւ հարցէ զազգս . և նա հովուեսցէ զնո-
 սա գաւազանաւ երկաթեաւ . և նա կոխես-
 ցէ զհնձան գինւոյ՝ ցաման բարկութեան
 16 աստուծոյ ամենակալի : * Այլ ունէր ՚ի վերայ
 պատմութեանի իւրոյ , և ՚ի վերայ անդամոց
 իւրոց գիր գրեալ . թագաւոր թագաւորաց՝
 17 և տէր տերանց : * Այլ տեսի այլ հրեշտակ՝
 որ կայր ՚ի վերայ արեգական , զի աղաղակեաց
 ՚ի ձայն մեծ ամենայն հաւուց թռուցելոց ընդ
 մէջ երկնից՝ ասելով . եկայք ժողովեցարուք
 18 յընթրիս մեծին աստուծոյ . * և կերիջիք ըզ-
 մարմինս թագաւորաց , և զմարմինս հօրաց ,
 և զմարմինս երիվարաց՝ և ամենայն հեծելոց
 ՚ի նոսա , և զմարմինս աղատաց և ծառայից՝
 19 մեծի և փոքու : * Այլ տեսի զգազանն , և ըզ-
 թագաւորս երկրի , և զզօրս նոցա ժողովեալս
 առնել պատերազմ ընդ այնմ՝ որ հեծեայն
 20 էր ՚ի ձին սպիտակ , և ընդ զօրս նորա : * Այլ
 ըմբռնեցաւ գազանն , և որ ընդ նմա սուտ
 մարգարէն՝ որ առնէր զնշանս առաջի նորա ,
 և զօրս մոլորեցոյց . և ետ առնուլ զգրոշմ
 գազանին և զերկրպագուս պատկերի նորա .
 և կենդանւոյն արկին զնոսա ՚ի լիճ հրոյ այ-

ընդեւոյ ճճըմբով: * Այլ այլքն մեռան 'ի սր 21
 րոյ հեծեւոյն 'ի վերայ ձիոյն՝ յորոյ բերանս
 երանէր սուրն, և ամենայն թաշուկ յագե
 ցան 'ի մարմնոց նոցա:

ԳԼՈՒԽ Ի.

Այլ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի իջանէր յեր 1
 կնից, և ունէր զփականս դժոխոց, և շղթայս
 մեծ 'ի ձեռնն իւրում, * և ըմբռնեաց զվի 2
 շապն՝ զօձն առաջին, որ է բանասարկուն և
 սատանայ, և կապեաց զնա հաղար ամ. * և 3
 արկ զնա յանդունդս դժոխոց, և փակեաց և
 կնքեաց զնա՝ զի այլ մի եւս մոլորեցուսցէ
 զազգս, մինչեւ կատարեսցի հաղար ամն, և
 յետ այնորիկ պարս է լուծանել նմա սակաւ
 մի ժամանակ: * Այլ տեսի ամթռս, և նրա 4
 տան 'ի վերայ նոցա, եւ դատաւորութիւն
 առաւ նոցա՝ ընտրել զհոգիս չարչարեւոյն
 վասն վկայութեանն յառաջի՝ և վասն բանին
 աստուծոյ, և զորս ոչ երկիրպագին դազանին,
 և ոչ առին զդրոշմ նորա 'ի ճակատս իւրեանց
 և ոչ 'ի վերայ աջու ձեռնն իւրեանց, եւ
 կացին՝ և թագաւորեցին ընդ քրիստոսի հա
 զար ամ: * Այլ յետ այսորիկ 'ի մեռելոց ոչ 5
 որ եկաց, մինչեւ 'ի կատարել հաղար ամին,
 այս է յարութիւն առաջին: * Այլ տեսի սրբո 6
 ցըս, որք ունին բաժին 'ի յարութեանն ա
 ռաջնում, 'ի վերայ սոցա երկրորդ մահն ոչ

- ունի իշխանութիւն . այլ եղիցին քահանայք
 աստուծոյ՝ և տեառն յիսուսի քրիստոսի . և
 7 թողաւ սրեացեն ընդ նմա հազար ամ : * Այլ
 յետ հազար ամին լուծցէ զսատանայ՝ և հան-
 ցէ ՚ի բանտէ անտի . ելցէ և մոլորեցուցէ
 զազգս ամենայն ընդ շորս կողմանա երկրի . և
 զգող եւ զմագող առցէ ՚ի ձեռս՝ ժողովել
 նորօք զամենայն զօրս ՚ի պատերազմ . որոյ
 8 թիւ նոցա իբրեւ զաւաղ ծովու : * Այլ ել-
 ցեն ՚ի լայնութիւն երկրի , եւ պատեացեն
 շուրջ զբանակս սրբոցն , և զքաղաքին սիրե-
 9 լոյ : * Այլ իջցէ հաւր յերկնից առ ՚ի յաստու-
 ծոյ՝ և կերիցէ զնոսա , և զզօրագլուխն նոցա
 զսատանայ՝ որ մոլորեցոյց զնոսա . և արկցէ
 զնոսա ՚ի ծովն հրոյ և ծծրմբոյ՝ ուր էր գա-
 10 զանն՝ * և սուտ մարգարէն . և շարշարեոյցին
 11 զտիւ զգիշեր : * Այլ տեսի աթոռ սպիտակ
 մեծ , և ՚ի վերայ նորա նստեալ յորոյ երե-
 սացն երկնչէին և փախչէին երկինք և երկիր .
 12 և տեղի ոչ գտաւ նոցա : * Այլ տեսի զմեռեալս
 մեծամեծս և զիսորունս , որ կային առաջի ա-
 թոռոյն . և գրեանք բանային . և այլ գիրք
 բացաւ կենաց , եւ դատեցան մեռեալք ՚ի
 13 գրեւոյն՝ ըստ գործոց իւրեանց : * Այլ ետ
 ծով զմեռեալս իւր , և մահ և դժոխք զիւ-
 րեանց մեռեալս . և դատեցան իւրաքանչիւր
 14 ըստ գործոց իւրեանց : * Մահ եւ դժոխք
 15 մատնեցան ՚ի լիճ հրոյն . * և որ ոչ որ գտաւ
 ՚ի գիրն կենաց գրեալ՝ արկաւ ՚ի լիճ հրոյն :

ԳԼՈՒԽ ԻԸ.

Եւ տեսի երկինն նոր՝ և երկիր նոր . քան 1
 զի առաջինն երկինք և երկիր էանց . և ծով
 ոչ գոյր : * Եւ զքաղաքն սուրբ զնորն երու 2
 սաղէմ տեսի՝ զի թշանէր յաստուծոյ՝ և յերկնից , զարդարեալ եւ պատրաստեալ որպէս
 հարսն առն իւրոյ : * Եւ լուայ ձայն յերկնից 3
 որ ասէր . ահաւասիկ խորանն աստուծոյ՝ ՚ի մէջ մարդկան , և բնակեացէ ընդ նոսա . և նորա ժողովուրդ նմա , և սա աստուած նոցա :
 * Եւ ջնջեացէ զամենայն արտօսր յաչաց նոցա . 4
 և մահ ոչ ևս գոյ , ոչ սուգ՝ եւ ոչ աղաղակ , ոչ ցաւք՝ և ոչ աշխատանք ոչ ևս գոյ , զի առաջինն էանց : * Եւ ասաց ցիս՝ որ նստէր ՚ի վերայ աթոռոյն . ահաւասիկ առնեմ զամենայն նոր . և ասէ ցիս , գրեա . այս բանք ճշմարիտ և հաւատարիմք : * Եւ ասէ ցիս . եղէ . ես եմ 6
 ալփա և ով , սկիզբն և կատարած . ես ծառաւելոցն տամ յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի : * Ար յաղթէ , ժառանգեացէ զայս ամենայն . և 7
 ես եղէց նոցա աստուած , և նորա եղիցին ինձ որդիք : * Եւ ծուլացն և անհաւատից՝ սպանողաց և պոռնկաց՝ և կախարդաց և կռապաշտից՝ և դեղատուաց , և ամ ստոց՝ ամպարչտաց , ուրոց բաժինն իւրեանց ՚ի լճին այրեցելոյ հրով և ծծմբով . որ է մահն երկրորդ : * Եւ եկն 9
 առ իս մի յեօթն հրեշտակացն , որք ունէին

- 39 Գեօթն սկաւառակն լցեալս եօթն վախճաւ
 նաւ կատարածովք, խօսեցաւ ընդ իս և ասէ .
 եկ՛ ցուցից քեզ զհարսնն եւ զկին գառինն :
 40 * Այլ առ տարաւ զիս ՚ի լեառն մի բարձր և
 մեծ՝ հողւովն . և եցոյց ինձ զքաղաքն մեծ
 և սուրբ՝ երուսաղէմ . զի իջեալ էր յերկնից
 41 առ ՚ի յաստուծոյ , * և ունէր զփառս աստու-
 ծոյ . եւ էր ՚ի նմա լուսաւորութիւնն նմա-
 նեալ ականց պատուականաց՝ քար յասպիս
 42 սառնատեսակ եւ կենդանի : * Այլ էին պա-
 րիսպք նորա մեծ և բարձր , և ունէր դրունս
 երկոտասան , և յերկոտասան դրունսն երկո-
 տասան հրեշտակս , և անուանք իւրաքանչիւ-
 րոցն ՚ի վերայ դրանցն գրեալ էին՝ ըստ եր-
 43 կասասան ցեղիցն իսրայէլի : * Յարեւելից
 կողմանէ դրունք երեք , և ՚ի հիւսիսայ կողմա-
 նէ դրունք երեք , և ՚ի հարաւոյ կողմանէ
 դրունք երեք , և յարեւմտից կողմանէ դրունք
 44 երեք : * Այլ պարիսպ քաղաքին ունէր հիմու-
 նրս երկոտասան , և ՚ի նոսա երկոտասան ան-
 ուանք՝ երկոտասան առաքելոց գառինն :
 45 * Այլ որ խօսէրն ընդ իս՝ ունէր եղէգն ոսկի
 ՚ի ձեռին իւրում , զի չափեցէ զքաղաքն՝ և
 46 զդրունս նորա և զպարիսպս նորա : * Այլ էր
 քաղաքն քառակուսի . և որչափ երկայնու-
 թիւն նորա՝ նոյնչափ և լայնութիւն և բարձ-
 րութիւն՝ հաւասար . և էր չափ երկայնու-
 թեան նորա՝ երկոտասան հազար ասպարէզս .
 և լայնութիւնն նորա և բարձրութիւնն միա-

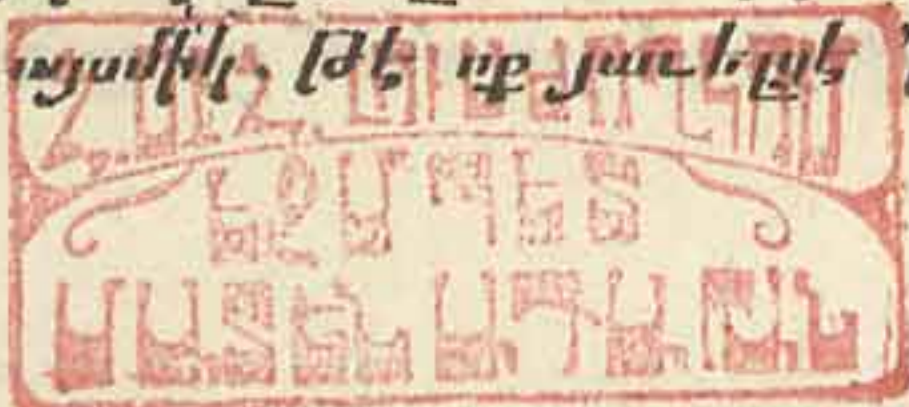
չափ՝ կիսիս : * Այլ չափեաց զպարիսպն նորա՝ 17
 հարիւր և քառասուն և չորս ասպարէզս . չափ
 մարդոյ՝ որ է հրեշտակի : * Այլ էր շինուած 18
 պարսպաց քաղաքին յասպիս . և քաղաքն էր
 ոսկի մաքուր՝ նման սուրբ և սպիտակ ապակե
 ւոյ : * Այլ հիմունք քաղաքին յամենայն աւ 19
 կանց պատուականաց . հիմն առաջին պարսպ
 պին՝ յասպիս , երկրորդն՝ շափիղա , երրորդն՝
 պղնձագոյն , չորրորդն՝ զմրուխտ , * հինգերորդ 20
 դրն՝ եղեգնաքար , վեցերորդն՝ սարգիոն , եօթ
 ներորդն՝ ոսկեքար , ութերորդն՝ բիւրեղ , ին
 ներորդն՝ տպազիոն , տասներորդն՝ քրիտոպրա
 սոս . մետասանն՝ յակիմիթ , երկուտասանն՝ ա
 մեթովս : * Այլ էին երկուտասան դրունք յեր 21
 կուտասան մարդարտաց՝ միաձեւ . և իւրաքան
 չիւրոցն դրունք՝ էին մի մի դուռն ՚ի միոյ միոյ
 մարդարտէ . և ընդարձակութիւն քաղաքին
 ոսկի մաքուր՝ որպէս զապակի պայծառ : * Այլ 22
 տաճար ոչ տեսի ՚ի նմա , քանզի տէր աստ
 ուած ամենակալ տաճար էր ՚ի նմա՝ և գառնն :
 * Այլ քաղաքին չէին պէտք արեգական և լուս 23
 նի , զի լուսաւորեցին զնա . քանզի փառքն աս
 տուծոյ լուսաւորէին զնա յամենայն ժամ . և
 ճրագ ՚ի նմա գառնն . * և գնային հեթանոսք 24
 ՚ի լոյս նորա . եւ թագաւորք երկրի լուսա
 զգեաց լինէին ՚ի փառաց նորա : * Այլ դրունք 25
 նորա ոչ փակէին ՚ի սուէ և ՚ի գիշերի , այլ
 բաց կային հանապազորդ . և գիշեր ոչ եւս
 լինէր ՚ի նմա . * այլ փառք և պատիւ ազգաց : 26

27 * Եւ ոչ մտցէ անդ ամենայն չարակամ եւ
պիղծ եւ ստուծիւն, բայց միայն որ գրեալ
են ՚ի դպրուծիւն կենաց գառինն :

ԳԼՈՒԽ ԻԲ.

1 Եւ եցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի
ջրոյ՝ սառնատեսակ, որ ելանէր յաթոռոյն
2 աստուծոյ եւ գառինն : * Եւ գնայր ՚ի մէջ հը-
րապարակաց քաղաքին, եւ զեղերբ գետոյն
աստի եւ անտի ծառ կենաց՝ որ բերէր պտու-
ղըս երկոտասան, ըստ միոյ միոյ ամսոյ տային
զպտուղս իւրեանց, եւ տերեւ ծառոյն էր
3 բժշկուծիւն հեթանոսաց : * Եւ նզովք անդ
ոչ եւս էին, եւ աթոռն աստուծոյ եւ գառին
նորա՝ էր ՚ի նմա, եւ ծառայք նորա պաշտէին
4 զնա, * եւ տեսանէին զերեսս նորա, եւ անուն
5 նորա գրեալ էր ՚ի ճակատս նոցա : * Եւ գի-
շեր ոչ անդ, եւ չէր ինչ անդ պէտք ճրագի եւ
լուսոյ արեգական, վասն զի տէր աստուած
լուսաւորէր զնոսա, եւ թաղաւորեցեն յա-
6 լիտեանս յաւիտենից : * Եւ ասէ ցիս, այս
բանք հաւատարիմ է եւ ճշմարիտ, եւ տէր
աստուած մարգարէից սրբոց՝ աւսրեաց ըզ-
հրեչտակ իւր՝ ծառայիդ իւրում ցուցանել
7 զոր լինելոց է վաղվաղակի : * Եւս գամ վաղ-
վաղակի, երանի որ պահէ զբան մարգարէու-
8 թեանս զայս : * Եւ ես յովհաննէս լուայ՝ եւ
տեսի զայս ամենայն, եւ յորժամ լուայ եւ տե-

սի, անկայ և երկիր պագի հրեշտակին՝ որ ցու-
 ցանէր ինձ զայս ամենայն : * Այլ ասէ ցիս . մի 9
 անկանիր առաջի իմ՝ և երկիր պագաներ, քան-
 զի և ես ծառայակից քո եմ և եղբարց քոց՝
 որ պահեսցեն զքան մարգարէութեան գրոյս
 այսորիկ . աստուծոյ երկիր պագ : * Այլ ասէ ցիս 10
 դարձեալ . մի կնքեր զքանս մարգարէական
 գրոցս այսմիկ, քանզի ժամանակս մերձ է * Ար 11
 ամպարչտեւոցն է՝ ամպարչտեացի, և որ աղ-
 տեղանաւոցն է՝ աղտեղացի, և որ արդարա-
 նաւոցն է՝ արդարացի, և որ սրբեւոցն է՝ սրբ-
 բեացի : * Ահա գամ վաղվաղակի՝ և վարձք իմ 12
 ընդ իս, հաստուցանել իւրաքանչիւր ըստ գոր-
 ծրս իւրեանց : * Այս եմ ալփա և ուլ, սկիզբն 13
 և կատարած, առաջին և վերջին : * Այրանելիք 14
 են որ պահեն զպատուիրանս նորա . նորա ու-
 նին իշխանութիւնն ուտել ՚ի փայտէն կենաց,
 և մտանել ընդ դրունս քաղաքին : * Այլ ել 15
 ցեն արտաքս շունք եւ դեղատուք, սպա-
 նողք և կռապաշտք, և ամենեքեան որ սիրեն
 զստութիւնն : * Այս յիսուս առաքեցի զհրեշ- 16
 տակ իմ վկայել զայս ձեզ եկեղեցեացդ . ես
 արմատ և սեռ ՚ի դաւթայ, և ասող պայ-
 ծառ առաւօտին : * Այլ հոգի և փեսայն՝ որ 17
 գալոցն եմ . և որ լսէ՝ ասելով թէ եկ, եւ
 որ ծարձալի իցէ՝ եկեսցէ, և որ ոք կամի առ-
 նուլ զջուրն կենաց ձրի : * Այլ կայեմ և ես ա- 18
 մենայնի՝ որ լսէ զքանս մարգարէութեան գր-
 րոցս այսմիկ, թէ որ յաւերցէ ՚ի սոս, յաւերցէ

աստուած 'ի վերայ նորա զեօթն հարուածսն
 19 գրեալս 'ի գիրս յայս : * Եւ եթէ որ պակաս
 սեցուցէ 'ի բանից մարգարէութեան գրոցս
 այսմիկ , պակասեցուցէ և հասցէ աստուած
 զբաժինն նորա 'ի ծառոյն կենաց , և 'ի քաղա-
 20 քէն սրբոց՝ որ գրեալ է 'ի գիրս յայս : * Եւ
 սաց՝ որ վկայեացն զայս . գամ ես վաղվաղա-
 21 կի . ամէն : Եկն տէր յիսուս քրիստոս . * Եւ
 նորէք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի 'ի վե-
 րայ ամենայն սրբոց . ամէն :

The first part of the history of the
 world is the history of the
 creation of the world and
 the history of the
 world from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 second part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 third part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 fourth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 fifth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 sixth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 seventh part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 eighth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 ninth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 tenth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time.

The eleventh part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 twelfth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 thirteenth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 fourteenth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 fifteenth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 sixteenth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 seventeenth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 eighteenth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 nineteenth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time. The
 twentieth part
 of the history
 of the world
 is the history
 of the world
 from the
 beginning of
 the world to
 the present
 time.

